KÜTAHYA YENİ MAHALLE RUM (GAVUR) HAMAMI RESTORASYON ÖNERİSİ

Fatma İlkay SAYAN

YÜKSEK LİSANS TEZİ
MİMARLIK

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

MART 2010
ANKARA

F. İlkay SAYAN tarafından hazırlanan KÜTAHYA YENİ MAHALLE RUM (GAVUR) HAMAMI RESTORASYON ÖNERİSİ adlı bu tezin Yüksek Lisans tezi olarak uygun olduğunu onaylarım.

Prof. Dr. Gediz URAK .....
Tez Danışmanı, Mimarlık Anabilim Dalı

Bu çalışma, jürimiz tarafından oy birliği ile Mimarlık Ana Bilim Dalı'nda Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Prof. Dr. Işık AKSULU .....
Mimarlık Anabilim Dalı, Gazi Üniv.

Prof. Dr. Gediz URAK .....
Mimarlık Anabilim Dalı, Gazi Üniv.

Prof. Dr. Can HERSEK .....
Mimarlık Anabilim Dalı, Başkent Üniv.

Tarih: 03 / 03 / 2010

Bu tez ile G.Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu Yüksek Lisans derecesini onamıştır.

Prof. Dr. Bilal TOKLU .....
Fen Bilimleri Enstitüsü Müdürü

TEZ BİLDİRİMİ

Tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada bana ait olmayan her türlü ifade ve bilginin kaynağına eksiksiz atıf yapıldığını bildiririm.

Fatma İlkay SAYAN

KÜTAHYA YENİ MAHALLE RUM (GAVUR) HAMAMI RESTORASYON ÖNERİSİ
(Yüksek Lisans Tezi)

Fatma İlkay SAYAN

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Mart 2010

ÖZET

Bu çalışma Kütahya ili merkez Lala Hüseyin Paşa Mahallesi'nde yer alan XIX. yy hamam mimarisi örneklerinden Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı'nı konu etmektedir. Çalışmanın amacı, Kütahya'da etnik kültürün şahidi kültür varlıklarından biri olan kısmen yıkılmış, metruk durumdaki Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı'nın; bugünkü durumunu analitik incelemeler ve değerlendirmelerle belgelemek, restitüsyonu ile yapının özgün durumunu ortaya koymak ve koruma ilkeleri ışığında hamamın sürdürülebilir korunmasına yönelik restorasyon önerisi getirmektir. Tez içerisinde Kütahya, Eskişehir, Afyon illerinden hamam örnekleri seçilerek tipolojik bir çalışma oluşturulmuş, Yeni Mahalle Rum Hamamı'nın bu tipoloji içerisindeki yeri belirlenmiştir. Çalışma; Rum Hamamı'nı belgeleyen rölöve ve tanımlama, özgün halini gösteren restitüsyon, çevresel analizler, karşılaştırmalı çalışma katoloğu ve yapının restorasyon uygulamasına hazır hale getirildiği restorasyon projesini içermektedir.

Bilim Kodu : **803.1.085**
Anahtar Kelimeler : **Kütahya, Rum, Hamam, Restorasyon**
Sayfa Adedi : **518**
Tez Yöneticisi : **Prof. Dr. Gediz URAK**

RESTORATION PROJECT OF YENI MAHALLE RUM BATH IN KUTAHYA

(M.Sc. Thesis)

Fatma İlkay SAYAN

GAZI UNIVERSITY
INSTUTE OF SCIENCE AND TECHNOLOGY
March 2010

ABSTRACT

This study is issued on Kütahya Yeni Mahalle Bath which is an example of XIX th century bath architecture located in the central province of Kütahya, Lala Hüseyin Paşa District. The aim of this study is to document the current situation of Kütahya Yeni Mahalle Rum Bath; which is one of the cultural assets witness the ethnic culture and partially demolished, abondoned, thruough the analytical investigations and evaluations, to reveal the original state of building by the restitution and bringing the restoration proposal for sustainable protection of a building in a light of protection principles. In the thesis bath examples has been choosen from Kütahya, Eskişehir, Afyon cities, by this way typological study has been composed and Yeni Mahalle Rum Bath's place has been identified in this typology. This study includes; graphic documentation that defines Rum Bath, restitution that shows the original state, environmental analysis, the comparative study catalog and restoration project that contributes to make ready the structure for restoration.

Science Code : **803.1.085**
Key Words : **Kütahya, Rum, Bath, Restoration**
Page Number : **518**
Adviser : **Prof. Dr. Gediz URAK**

TEŞEKKÜR

Mimarlık eğitimim boyunca emeği geçen tüm lisans ve lisansüstü hocalarıma, çalışmalarım boyunca yardımını esirgemeyen, katkılarıyla beni yönlendiren, ihtiyaç duyduğum tüm anlarda yanımda bulunan, bilgi ve tecrübelerini benimle paylaşarak bu tezin oluşmasını sağlayan danışman hocam Sayın Prof. Dr. Gediz URAK'a, Kütahya'da bulunduğum dönem içerisinde Kütahya'ya ait her türlü bilgi, belge ve dökümanı sağlamamda emeği geçen iş arkadaşım Sayın Oğuz DİDİK'e, gösterdiği yardımlardan dolayı Kütahya Müzeler Müdürü Sayın Metin TÜRKTÜZÜN'e, belge almamda gösterdiği kolaylık için VGM çalışanlarından Sayın İbrahim ŞANAL'a, Kütahya Vakıflar Bölge Müdürü Sayın Mustafa MURAT'a, Kütahya Belediyesi İmar Bölümü çalışanlarına, ölçü almamda emekleri geçen sınıf arkadaşlarım Sayın Mehmet Emin YILMAZ ve Sayın Fevzi CÜGEN'e, Kütahya Belediyesi İmar Bölümü çalışanlarına, maddi ve manevi desteğinden dolayı hayatım boyunca beni hiç yalnız bırakmayan sevgili annem Gülsüm BAKKAL'a ve tez çalışmamın her aşamasında yardımını esirgemeyen ve her türlü zorluğu benimle birlikte yaşayan sevgili babam Ali Murat BAKKAL'a ve eşim Erol SAYAN'a sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

ÖZET iv

ABSTRACT v

TEŞEKKÜR vi

İÇİNDEKİLER vii

ÇİZELGELERİN LİSTESİ xi

ŞEKİLLERİN LİSTESİ xv

RESİMLERİN LİSTESİ xvi

HARİTALARIN LİSTESİ xviii

SİMGELER VE KISALTMALAR xix

1.GİRİŞ 1

2.KÜTAHYA ŞEHRİNİN FİZİKSEL, SOSYAL ve TARİHSEL ÖZELLİKLERİ 7

2.1. Kütahya'nın Fiziksel Özellikleri 7

2.1.1. Kütahya'nın konumu 7

2.1.2. Kütahya'nın jeolojik yapısı 8

2.1.3. Kütahya'nın yüzey şekilleri 8

2.1.4. Kütahya'nın iklimi 9

2.2. Kütahya'nın Sosyal ve Ekonomik Durumu 9

2.3. Kütahya'nın Tarihi 10

2.3.1. Kütahya'nın Türk Hakimiyeti'ne girmesi 11

2.3.2. Germiyanoğulları zamanında Kütahya 12

2.3.3. Osmanlılar zamanında Kütahya 13

2.3.4. Milli Mücadelede Kütahya 15

Sayfa

3. HAMAMLAR 16

3.1. Tarih Boyu Hamamlar, Hamamların Oluşumu 16

3.1.1. Antik Dönem ve Yunan, Roma, Bizans Hamamları 17

3.1.2. İlk İslam Dönemi Hamamları 22

3.2. Türk Mimarisinde Hamamlar 25

3.2.1. Türk Hamamlarının kullanım amaçlarına göre sınıflandırılması 26

3.2.2. Türk Hamamlarının kentsel doku içerisindeki konumu 26

4. KÜTAHYA YENİ MAHALLE HAMAMI'NIN ANALİTİK BELGELEMESİ 27

4.1. Grafik Belgeleme 27

4.1.1. Grafik belgeleme metodolojisi 27

4.1.2 Grafik belgeleme çizimleri 29

4.2.Yazılı Belgeleme 29

4.2.1. Yazılı belgeleme metodolojisi 29

4.2.2. Genel tanımlama 30

4.2.3. Plan elemanları 34

4.2.4. Taşıyıcı elemanlar 38

4.2.5. Mimari elemanlar 41

4.2.6. Bezeme özellikleri 46

4.2.7. Yapısal durum 46

4.2.8. Yapı ve mekanların kullanım durumu 49

5. KARŞILAŞTIRMALI ÇALIŞMA 83

5.1. Hamamlar Hakkında Genel Bilgi 83

Sayfa

5.2. Karşılaştırmalı Çalışma İçin İncelenen Yapılar 83

5.2.1. İncelenen Kütahya Hamamları 84

5.2.2. İncelenen Eskişehir Hamamları 114

5.2.3. İncelenen Afyon Hamamları 128

5.2.4. Karşılaştırmalı çalışmada yararlanılan diğer yapılar 137

5.3. İncelenen Hamamların Karşılaştırılarak Değerlendirilmesi 143

5.3.1. Genel özellikler 143

5.3.2. Plan elemanları 146

5.3.3. Taşıyıcı elemanlar 159

5.3.4. Mimari elemanlar 166

5.3.5. Bezeme özellikleri 173

6. RESTİTÜSYON 174

6.1. Restitüsyon Metodolojisi 174

6.2. İşlevsel Restitüsyon 174

6.3. Fiziksel Restitüsyon 175

6.3.1. Restitüsyon kaynakları 175

6.3.2. Restitüsyon kaynakları bağlamında restitüsyon analizi 177

6.3.3. Restitüsyon için güvenilirlik bilgi dereceleri 184

6.4. Yapının Tarihlendirilmesi 185

7. RESTORASYON 217

7.1. Yapının Bugünkü Durumunun Değerlendirilmesi 217

7.1.1. Mimari Özellikler 217

7.1.2. Yapısal Faktörler 218

Sayfa

7.1.3. Çevresel Faktörler 218

7.1.4. Tarihi ve Kültürel Faktörler 219

7.1.5. Sosyal Faktörler 220

7.1.6. Yasal Kabuller 221

7.2. Restorasyon Yaklaşımı 224

7.3. İşlevlendirme 227

7.4. Fiziksel Müdahaleler 231

7.4.1. Genel Müdahaleler 232

7.4.2. Uygun restorasyon teknikleri ile müdahale biçimleri 234

7.5. Restorasyon Aşamaları 246

8. SONUÇ 286

KAYNAKLAR 287

EKLER 290

EK-1 Rölöve Çizimleri (Şekil 1.1-Şekil 1.22) 291
EK-2 Malzeme Kullanım Paftaları (Şekil 2.1-Şekil 2.20) 313
EK-3 Değişim ve Bozulma Paftaları (Şekil 3.1-Şekil 3.20) 333
EK-4 Yeni Mahalle Rum Hamamı Fotoğrafları 353
EK-5 Restitüsyonda Kaynak Kullanım Çizimleri (Şekil5.1-Şekil 5.11) 410
EK-6 Restitüsyon Çizimleri (Şekil6.1-Şekil 6.14) 421
EK-7 Çevre Analizleri (Şekil 7.1-Şekil 7.5) 435
EK-8 Fiziksel Müdahale Çizimleri (Şekil 8.1-Şekil 8.20) 440
EK-9 Restorasyon Çizimleri (Şekil 9.1-Şekil 9.18) 460
EK-10 Malzeme Analizleri 478
EK-11 BCA' da Yeni Mahalle Rum Hamamı Hakkında Alınan Kararla İlgili Belge 498
EK-12 Yeni Mahalle Rum Hamamı VGM Fişleri 500
EK-13 Yeni Mahalle Rum Hamamı Ara dönem Plan Şeması ve fotoğraf 503
EK-14 Karşılaştırmalı Çalışma Bölümünde Kullanılan Yapılara ait Vakıf Eski Eser Fişleri ve VGM'den alınan belgeler 505
EK -15 Anket Föyü 517

ÖZGEÇMİŞ 518

ÇİZELGELERİN LİSTESİ

Çizelge **Sayfa**

Çizelge 2.1. Kütahya nüfus değişikliği tablosu....10

Çizelge 4.1. Yapı dış tanımlama tablosu - Kuzeybatı cephesi....50

Çizelge 4.2. Yapı dış tanımlama tablosu - Güneybatı cephesi....51

Çizelge 4.3. Yapı dış tanımlama tablosu - Kuzeydoğu cephesi....53

Çizelge 4.4. Yapı dış tanımlama tablosu - Güneydoğu cephesi....54

Çizelge 4.5 Yapı iç tanımlama tablosu - Z01-Z03 soyunmalık mekanı....55

Çizelge 4.6. Yapı iç tanımlama tablosu - Z02 soyunmalık mekanı....61

Çizelge 4.7. Yapı iç tanımlama tablosu - Z15 hela mekanı....62

Çizelge 4.8. Yapı iç tanımlama tablosu - Z16 mekanı....63

Çizelge 4.9. Yapı iç tanımlama tablosu - Z17 mekanı....64

Çizelge 4.10. Yapı iç tanımlama tablosu - Z18 geçiş mekanı....65

Çizelge 4.11. Yapı iç tanımlama tablosu - Z19 ılıklık mekanı....66

Çizelge 4.12. Yapı iç tanımlama tablosu - Z20 ılıklık mekanı....67

Çizelge 4.13. Yapı iç tanımlama tablosu - Z21 sıcaklık mekanı....68

Çizelge 4.14. Yapı iç tanımlama tablosu - Z22 halvet odası....72

Çizelge 4.15. Yapı iç tanımlama tablosu - Z23 halvet odası....73

Çizelge 4.16. Yapı iç tanımlama tablosu - Z24 halvet odası....74

Çizelge 4.17. Yapı iç tanımlama tablosu - Z25 su deposu....75

Çizelge 4.18. Yapı iç tanımlama tablosu - 101-108 mekanı....76

Çizelge 4.19. Yapı iç tanımlama tablosu - 109 mekanı....80

Çizelge 4.20. Yapı iç tanımlama tablosu - 110 mekanı....81

Çizelge 4.21. Yapı iç tanımlama tablosu - 111 mekanı....82

Çizelge **Sayfa**

Çizelge 5.1. Kütahya Saray Hamamı çözümleme tablosu 87

Çizelge 5.2. Kütahya Küçük Hamam çözümleme tablosu.....93

Çizelge 5.3. Kütahya Balıklı Rüstem Paşa Hamamı çözümleme tablosu.....98

Çizelge 5.4. Kütahya Lala Hüseyin Paşa Hamamı çözümleme tablosu 102

Çizelge 5.5. Kütahya Kemer Hamamı çözümleme tablosu 106

Çizelge 5.6. Kütahya Şengül Hamamı çözümleme tablosu 111

Çizelge 5.7. Eskişehir Sivrihisar İlçesi Kumacık Hamamı çözümleme tablosu 115

Çizelge 5.8. Eskişehir Sivrihisar İlçesi Seydiler Hamamı çözümleme tablosu 119

Çizelge 5.9. Eskişehir Han İlçesi Hüsrev Paşa Hamamı çözümleme tablosu..... 124

Çizelge 5.10. Afyon Sincanlı İlçesi Sinan Paşa Hamamı çözümleme tablosu 129

Çizelge 5.11. Afyon Millet (Gavur) Hamamı çözümleme tablosu 133

Çizelge 6.1. Restitüsyon işlev tablosu..... 176

Çizelge 6.2. Restitüsyon tablosu - Kuzeybatı cephesi 194

Çizelge 6.3. Restitüsyon tablosu - Güneybatı cephesi 195

Çizelge 6.4. Restitüsyon tablosu - Kuzeydoğu cephesi 197

Çizelge 6.5. Restitüsyon tablosu - Güneydoğu cephesi 199

Çizelge 6.6. Restitüsyon tablosu - Z01 ve Z02 soyunmalık mekanı..... 200

Çizelge 6.7. Restitüsyon tablosu - Z03 mekanı..... 202

Çizelge 6.8. Restitüsyon tablosu - Z04 mekanı..... 203

Çizelge 6.9. Restitüsyon tablosu - Z05 mekanı..... 204

Çizelge 6.10. Restitüsyon tablosu - Z06 ve Z07 ılıklık mekanı..... 205

Çizelge 6.11. Restitüsyon tablosu - Z08 mekanı..... 207

Çizelge 6.12. Restitüsyon tablosu - Z09 mekanı..... 208

Çizelge **Sayfa**

Çizelge 6.13. Restitüsyon tablosu - Z10 sıcaklık mekanı 209

Çizelge 6.14. Restitüsyon tablosu - Z11 su deposu mekanı..... 212

Çizelge 6.15. Restitüsyon tablosu - 101 mekanı 213

Çizelge 6.16. Restitüsyon tablosu - 102 mekanı 214

Çizelge 6.17. Restitüsyon tablosu - 103 mekanı 215

Çizelge 6.18. Restitüsyon tablosu - 104 mekanı 216

Çizelge 7.1. Restorasyon işlev tablosu..... 230

Çizelge 7.2. Fiziksel müdahale tablosu - Kuzeybatı cephesi 248

Çizelge 7.3. Fiziksel müdahale tablosu - Güneybatı cephesi..... 250

Çizelge 7.4. Fiziksel müdahale tablosu - Kuzeydoğu cephesi 253

Çizelge 7.5. Fiziksel müdahale tablosu - Güneydoğu cephesi..... 256

Çizelge 7.6. Fiziksel müdahale tablosu - Z01 ve Z03 soyunmalık mekanı 258

Çizelge 7.7. Fiziksel müdahale tablosu - Z02 mekanı 261

Çizelge 7.8. Fiziksel müdahale tablosu – Z04 mekanı..... 262

Çizelge 7.9. Fiziksel müdahale tablosu - Z05 mekanı 264

Çizelge 7.10. Fiziksel müdahale tablosu - Z06 mekanı 266

Çizelge 7.11. Fiziksel müdahale tablosu - Z07 mekanı 267

Çizelge 7.12. Fiziksel müdahale tablosu - Z08 ve Z09 mekanı 268

Çizelge 7.13. Fiziksel müdahale tablosu - Z10 sıcaklık mekanı..... 271

Çizelge 7.14. Fiziksel müdahale tablosu - Z11 su deposu mekanı 276

Çizelge 7.15. Fiziksel müdahale tablosu - 101 mekanı..... 278

Çizelge 7.16. Fiziksel müdahale tablosu - 102 mekanı..... 280

Çizelge 7.17. Fiziksel müdahale tablosu - 103 mekanı..... 282

Çizelge **Sayfa**

Çizelge 7.18. Fiziksel müdahale tablosu - 104 mekanı..... 284

ŞEKİLLERİN LİSTESİ

Şekil **Sayfa**

Şekil 3.1. Pompei'deki Stabia Hamamı 19

Şekil 3.2. Caracalla ve Diocletian Hamamı 20

Şekil 3.3. Roma Hamam şeması 21

Şekil 3.4. Hamamlarda külhan bölümü.....21

Şekil 3.5. Mardin Sitti Radviyye Hamamı 23

Şekil 5.1. Ankara Tarihi Şengül Hamamı planı 137

Şekil 5.2. İstanbul Ağa Hamamı soyunmalık bölümü 140

Şekil 5.3. Kütahya Kazasker Hamamı plan şeması 152

Şekil 5.4. Kütahya Eydemir Hamamı 152

Şekil 5.5. Eskişehir Seyitgazi Selçuklu Hamamı 153

Şekil 5.6. Afyon Hamza Paşa Hamamı..... 153

Şekil 5.7. Afyon Gedik Ahmet Paşa Hamamı planı 154

Şekil 5.8. Sadık Bey Hamamı 154

Şekil 5.9. Simav Babuk Bey Hamamı..... 155

Şekil 5.10. Kütahya Yoncalı Hamamı planı..... 155

Şekil 7.1. Taşlarda düzgün derzleme tekniği 242

RESİMLERİN LİSTESİ

Resim **sayfa**

Resim 3.1. Hypocaustum 18

Resim 4.1. Yeni Mahalle 1930 yılında görünümü 31

Resim 5.1. Ankara Tarihi Şengül Hamamı soyunmalık bölümü çatı feneri 138

Resim 5.2. Ankara Tarihi Şengül Hamamı soyunmalık bölümü 138

Resim 5.3. Ankara Tarihi Şengül Hamamı soyunmalık bölümü çatı feneri ve ortadaki kubbe 138

Resim 5.4. Ankara Tarihi Şengül Hamamı soyunmalık bölümü yeni hali 138

Resim 5.5. Erzurum Fuadiye Hamamı'nın soğuklukta kasnağa oturan kubbe 139

Resim 5.6. Zonguldak Ereğli Bozhane Hamamı soyunmalık bölümü çatı feneri 140

Resim 5.7. İstanbul Sofular Hamamı soyunmalık bölümü 141

Resim 5.8. Kütahya Dönenler Camii dıştan kasnak ve üst örtü 142

Resim 5.9. Kütahya Dönenler Camii iç mekandan bağdadi kubbeye geçiş 142

Resim 5.10. Kütahya Sarıcakonak- dış görünüm 143

Resim 5.11. Kütahya Sarıcakonak - pencere görünüşü 143

Resim 5.12. Kütahya Mustafa Adıgüzel Evi- ön cephe (2007) 143

Resim 5.13. Afyon Gedik Ahmet Paşa Hamamı görünüş 154

Resim 5.14. Kütahya Yoncalı Hamamı 155

Resim 6.1. Ana giriş kapısı üst bölümü 186

Resim 6.2. Ana giriş kapısı yan sövesi 186

Resim 6.3. Hela mekanı penceresi taş sövesi üzerinde lokma demir parmaklık izi 186

Resim 6.4. Ana giriş kapısına ait demir 187

Resim **sayfa**

Resim 6.5. Soyunmalık – Z07 mekanı içerisinde döşemeye ait blok taş 187

Resim 6.6. Soyunmalık –su havuzu 187

Resim 6.7. Z02 mekanı – D2 duvarı üzerinde kapı izi..... 188

Resim 6.8. 110 mekanı – D2 duvarı üzerinde kapı izi 188

Resim 6.9. Z20 ılıklık mekanı – D4 duvarı üzerinde künk izi 189

Resim 6.10. Z19 ılıklık mekanı – özgün kapıya ait demir 189

Resim 6.11. Z20 ılıklık mekanı – hela kapısı üzerindeki tüteklik 189

Resim 6.12. Z19 ve Z20 mekanını ayıran tuğla kemer 190

Resim 6.13. Sıcaklık- D10 duvarı üzerindeki künk 190

Resim 6.14. Z24 halvet hücresi- D5 duvarı üzerindeki künk 191

Resim 6.15. Sıcaklık - eyvanların önündeki sekilere ait iz 191

Resim 6.16. Sıcaklık - D2 duvarında demir kanca..... 192

Resim 6.17. Sıcaklık – D1 duvarı mermer alınlık..... 192

Resim 6.18. Sıcaklık – Z23 halvet odası kemer ayakları 192

Resim 6.19. Z23 halvet odası – D4 duvarı üzerindeki kurna..... 193

Resim 6.20. Sıcaklık bölümü – D1 duvarı üzerindeki kurna 193

HARİTALARIN LİSTESİ

Harita **sayfa**

Harita 2.1. Kütahya'nın konumu....8

Harita 2.2. Kütahya'da dönemlere göre yerleşim haritası....11

Harita 2.3. Beylikler haritası....12

Harita 2.4. Selçuklu-Germiyan-Osmanlı yapılarının şehir içi dağılımını gösteren harita....14

Harita 5.1. Kütahya'da hamamların şehir merkezindeki dağılımı....85

SİMGELER VE KISALTMALAR

Bu çalışmada kullanılmış bazı simgeler ve kısaltmalar, açıklamaları ile birlikte aşağıda sunulmuştur.

Simgeler	**Açıklama**
A	Ahşap
AB	Ahşap bağdadi
AK	Ahşap karkas
BS	Balıksırtı
Dx	Duvar numaraları
Kpx	Kapı numaraları
Kmrx	Kemer numaraları
KT	Kesme taş
MT	Moloz taş
Px	Pencere numaraları
SZ	Sıvasız
T + TU	Taş + Tuğla
Zx	Zemin numaraları

Kısaltmalar	**Açıklama**
BCA	Başbakanlık Cumhuriyet Arşivi
GEEAYK	Gayri Menkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulu
KUDEB	Koruma Uygulama ve Denetleme Birimi
VGM	Vakıflar Genel Müdürlüğü

1. GİRİŞ

Kütahya'da tarihin ilk dönemlerinden günümüze kadar çok çeşitli medeniyetler ve devletler hüküm sürmüştür [1]. Ev sahipliği yaptığı bu medeniyetlerin hemen hepsinden[1], gelecek nesillere iletilmesi bugünkü neslin sorumluluğunda olan pek çok kültür varlığı kültürel miras olarak günümüze kalmıştır.

Bugün bu kültür varlıklarının büyük bir bölümü fiziksel, sosyal vb. nedenlerle yok olmak üzeredir. Yok olmakta olan bu yapı türlerinden biri de hamamlardır.

Kütahya'da toplam 11 adet hamam mevcuttur. Günümüzde her konutun içerisinde yıkanma mekanının bulunması, bu hamamlara getirilen kaynak sularında azalma olması, bakım ve işletim zorlukları gibi sebeplerle hamamların yalnızca üç tanesi; Kemer, Eydemir Hamamı ve Yoncalı'daki kaplıca hamamı bugün kullanılır durumdadır.

Kütahya'daki metruk hamamların bir kısmının restorasyon çalışmaları Vakıflar Bölge Müdürlüğü ve Müze Müdürlüğü'nce sürdürülmektedir. Bunlardan Şengül Hamamı'nın restorasyonu tamamlanmıştır ve "Yer Altı Kaynakları Müzesi" işlevi ile kullanılmaktadır. Balıklı Rüstem Paşa Hamamı Vakıflar Bölge Müdürlüğü tarafından onarılmıştır. Saray Hamamı, Küçük Hamam, Lala Hüseyin Paşa Hamamı, Simav Babuk Bey Hamamı atıl durumdadır. Eski Yeni Hamam ise Germiyanoğulları döneminden hamam kalıntısı olarak günümüze ulaşmıştır.

Bu tez kapsamında yıkılmaya yüz tutmuş XIX. yy yapılardan biri olan Yeni Mahalle'deki Rum Hamamı'nın sorunları ortaya konulmuş, yapının yeni bir işlev için uygun olup olmadığı değerlendirilmiş ve bunlara çözüm önerileri getirilerek sonuca varılmıştır. Çalışma, fotoğraflar, çizimler ve tablolar ile desteklenmiştir.

---

[1] Friglerden, Erken Hristiyanlık Dönemi'nden, Romalılardan, Bizanslılardan, Selçuklulardan, Germiyanoğullarından, Osmanlı İmparatorluğu'ndan, Erken Cumhuriyet Dönemi'nden günümüze pek çok kültür varlığı kalmıştır.

Amaç

Bu çalışmanın amacı, Kütahya'da etnik kültürün son şahidi olan Yeni Mahalle Rum Hamamı ile ilgili araştırmalar doğrultusunda, rölöve, restitüsyon ve restorasyon projeleri hazırlayarak restorasyon çalışmalarına ve geleceğe ışık tutacak bir kaynak oluşturmaktır.

Kültürel ve mimari mirasın korunmasına yönelik, günümüze gelmeyi başarabilmiş önemli yapıların modern koruma ve restorasyon anlayışı içinde yeniden analizi ve değerlendirilmesi sonucunda yapılacak her müdahale daha sağlıklı ve bilinçli olacaktır. Aynı zamanda bu yapılar, belirli bir dönemin kentsel ve mimari düzenini, yapım tekniklerini, sosyal yaşamını açıklayan bir belge olmaları nedeniyle bugünkü durumlarının tespit edilip belgelenmesi önem teşkil eder[*][2]. Bu bağlamda Yeni Mahalle Rum Hamamı ile mimari açıdan benzer özellik gösteren farklı bölgelerden seçilmiş 16 adet hamamın bugünkü durumları tespit edilerek karşılaştırmalı çalışmada yararlanılmıştır ve Yeni Mahalle Rum Hamamı'nın restitüsyonuna kaynak teşkil etmiştir.

Merkezi ısıtma hizmetleri gibi kamu hizmetleri, ev içinde ve dışında konforlu yıkanma mekanlarının yaygınlaşması doğal olarak hamama gitme zorunluluğunu ortadan kaldırmıştır. Kapalı toplum ilişkilerine bağlı olarak çok sayıda yapılan hamamlar, geçmişte bu alışkanlığın bir sosyal aktivite olarak da görüldüğünü göstermektedir. Nitekim geçmişte cami ve kahvehaneler dışında, kapalı toplanma mekanı olan hamamlara karşı yeni alternatiflerin ortaya çıkması bu yapıların zaman içinde gözden düşmesine ve bu geleneksel alışkanlığın bitmesine neden olmuştur. Bunun yanında büyük miktarda su ve odun tüketimine yol açmalarından dolayı XVIII. yy'dan itibaren geleneksel hamam sayısının artışı durmuş, yıkanma kültürünün evlere girmesi ile çalışır durumdaki pek çok hamam kapatılmıştır. Bu yapıların sürekli bakım ve onarımının yapılmasının gerekliliği, girişimciler açısından da tercih edilmemesine neden olmuştur. Osmanlı Vakıf sistemi içerisinde iyi gelir

[*] Amsterdam Bildirgesi (1975), Ahunbay'ın "Tarihi Çevre Koruma ve Restorasyon" kitabında yer almaktadır.

getirmeleri sebebi ile hayır eserlerine gelir kaynağı olarak vakfedilen hamamlar, düzenli bakım ve onarımları yapılarak özgün kullanımları ile yıllarca yaşatılmıştır. Ancak GEEAYK tarafından, anıtsal yapılar olarak ilk tescil edilen yapı gruplarından olmasına rağmen, Türkiye'de uzun yıllardır bir koruma politikası sağlanamaması, hamamların da her türlü bireysel ve toplumsal tehdide açık, korumasız ve denetimsiz kalmalarına neden olmuştur [3]. Tüm bu sosyal, kültürel, ekonomik ve yönetsel yapıda değişim gibi nedenlerle hamamlar kullanılmayan, atıl yapılara dönüşmüştür.

Yukarıda anlatılan nedenlerle hamamın projelendirilip yeniden işlevlendirilmesinde, günümüz kültürel, sosyal, ekonomik yaşam koşulları göz önüne alınarak halkın istek ve ihtiyaçlarına cevap verecek nitelikte olması gerekliliği doğrultusunda çalışma yapılmıştır.

Günümüzde oldukça bakımsız ve atıl durumda olması, çatısının yok olması nedeni ile çöp ve atıkların zeminde birikmesi sonucunda özgün detayların yok olmaya başlaması, yapıya bilinçli tahriplerin yapılması ile yıkılan ve yok olan bölümlerin her geçen gün artması, kimsesizler için barınak durumuna gelmesi bu yapının biran önce ele alınmasını gerektirmiştir. Bu gereklilik bağlamında; bu tez ile, yapının ayakta kalan bölümleri ve detayları da yok olmadan restorasyon projesi hazırlanarak, yerel yönetimler tarafından başlatılması düşünülen restorasyon uygulamasına hazır hale getirilmiştir.

Kapsam

Çalışma üç ana bölümde ele alınmıştır.

Birinci bölümde Kütahya şehrinin fiziksel, sosyal ve tarihsel özellikleri anlatılarak önemi vurgulanmış ve Kütahya'da farklı dönemlerde yapılan mimari eserler ile bunu gösteren haritalara yer verilmiştir.

İkinci bölümde ilk çağlardan Osmanlı İmparatorluğu Dönemi'ne kadar yapılan hamam yapıları anlatılmış ve bu hamamlara örnekler verilmiştir.

Üçüncü bölüm, Yeni Mahalle Rum Hamamı ile ilgili belgeleme, restitüsyon ve restorasyon projelerini içermektedir.

Çalışmaların ilk aşamasında yazılı ve görsel kaynaklarda bulunan tüm Kütahya'yı ilgilendirecek konu başlıklarından yapının en ince detayına doğru genişleyen yelpazede hamamla ilgili her türlü bilgiye ulaşılmaya çalışılmıştır.

Kütahya Yeni Mahalle Rum Hamamı'nı yeteri kadar tanımak ve tanıtmak için yapının analitik belgelemesi başlığı altında iç ve dış tanımlamalar, plan elemanları, taşıyıcı elemanlar, mimari elemanlar, bezeme özellikleri, yapısal durumu; taşıyıcı ve mimari elemanlarda değişim ve bozulmalar, malzeme kullanımı, yapıda mekanların kullanım durumları anlatılmıştır. Hamama ait detaylı tanım ve analizlerin yapılmasının ardından, yapılan karşılaştırmalı çalışma ve kaynak kullanımları ile yapının özgün durumunu gösteren restitüsyon projesi hazırlanmıştır.

Hamamın mimari, yapısal, çevresel, tarihi, kültürel ve sosyal faktörler göz önüne alınarak restorasyon yaklaşımları belirlenmiştir. Uygun restorasyon teknikleri ile müdahale biçimleri, fiziksel koruma önlemleri çizim ve tablolarla anlatılmıştır. Yapının yeni işleve göre programlandırılması koruma ve restorasyon ilke ve yasalar çerçevesinde belirlenmiştir.

Restorasyon aşamaları tez sonunda maddeler halinde sunulmuştur.

Yöntem

Yeni Mahalle Rum Hamamı'nın analitik belgelemesi, fotoğraf, optik, klasik okuma yöntemleri, yazılı tanımlama, çizelge vs. yoluyla yapılmıştır. 2008 yılı içinde elektronik yöntemle alınan ölçümler ışığında rölöve çizimleri tamamlanmıştır. Yapıdaki değişim ve bozulmalar; malzeme kullanımı, taşıyıcı ve mimari elemanlar ile yüzeysel elamanlarda ayrı ayrı gösterilmiştir.

Kütahya, Eskişehir, Afyon'da bulunan hamamlardan, farklı şemalara sahip olan 19 adet hamam yapısı seçilmiş ve bu bölgeye ait hamam tipolojisi oluşturulmuştur. Bu hamamlar arasından 11 adet hamam, Yeni Mahalle Rum Hamamı ile karşılaştırmalı olarak incelenmiş ve kronolojik bir katalog hazırlanmıştır. Bunlar dışında farklı bölgelerden seçilen 5 adet hamam ise Yeni Mahalle Rum Hamamı'nın restitüsyonunda belirsiz olan bölümler için veri sağlayacak nitelikte olmaları dolayısı ile incelenmiştir.

Karşılaştırmalı çalışma bölümünde ele alınan yapıların yedi adedi yerinde incelenmiş, güncel fotoğrafları çekilmiştir. Hamamların; Kütahya Vakıflar Bölge Müdürlüğü'nden alınan projeleri ile Kütahya, Eskişehir, Afyon illeri için basılan kaynaklar doğrultusunda hamamlara ait bilgiler elde edilmiş yerinde tespitler yapılmış ve karşılaştırmalı çalışma bölümünde ele alınan her bir hamama ait tanımlama tablosu oluşturulmuştur.

Kütahya Rum Hamamı ile ilgili restitüsyon çalışması için; hamam sahibi Yılmaz Pembe'nin verdiği sözlü bilgiler, Başbakanlık Cumhuriyet Arşivleri'nde bulunan yazılı kaynaklar ile desteklenmiştir. Atatürk'ün doğumunun 100. doğum yıl dönümünde İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sanat Tarihi Bölümü öğretim üyeleri Prof. Oktay Aslanapa ve Dr. Ara Altun tarafından hazırlanan Kütahya Kitabı'nda hamamlar hakkında geniş bir çalışma yapılmıştır. Bu çalışmada plan şeması verilen Yeni Mahalle Rum Hamamı'nın bu şemadan başka herhangi bir projelendirme çalışması yapılmamıştır.

Restorasyon aşamasında, İstanbul Büyükşehir Belediyesi KUDEB'e bağlı Restorasyon ve Konservasyon Araştırma Laboratuvarı'nda yapılan malzeme analizleri, restorasyon aşamasında kullanılacak malzemelerin bileşenleri, oranları ve özelliklerinin belirlenmesinde yol gösterecektir. Yapının yeni programının belirlenmesinde mahalle içinde anketler yapılarak, bu bölgede yaşayan halkın istek ve ihtiyaçları göz önüne alınmıştır. Ayrıca çevreyle ilgili baz pafta, kat analizleri, kullanım durumu, dolu boş analizleri restorasyon aşamasında yararlanılacak çevreyle ilgili veriler olarak incelenmiştir.

Araştırma aşamasında Kütahya'da Vakıflar Bölge Müdürlüğü, Müze, KUDEB Müdürlüğü, Kütahya Bayındırlık İl Müdürlüğü Arşivi, Eskişehir Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu, Ankara Vakıflar Genel Müdürlüğü Arşivi, üniversitelerin kütüphaneleri, Başbakanlık Cumhuriyet Arşivi, internet kaynakları araştırılmış, bu kurumlardan alınan bilgiler çalışmada kullanılmıştır. Ayrıca mahallede yaşayan yaşlı kişiler ve hamamın sahibinin aktardığı bilgiler de yapının restitüsyonuna kaynak olmuştur.

2. KÜTAHYA ŞEHRİNİN FİZİKSEL, SOSYAL ve TARİHSEL ÖZELLİKLERİ

2.1. Kütahya'nın Fiziksel Özellikleri (Harita 2.1)

Kütahya ve çevresi, gerek fiziki coğrafya şartları gerek beşeri ve iktisadi coğrafya şartları bakımından Ege, Marmara ve İç Anadolu Bölgeleri arasında bir geçiş teşkil eder [1].

İç batı Anadolu Çanağı ile asıl Ege Bölümü ovaları arasında ortalama 1200 m yükseltili bir eşik durumunda olan Kütahya, Kuzeybatı-Güneydoğu doğrultulu dağ dizileriyle kaplıdır. Türkmen Dağı, Murat Dağı, Şaphane Dağı, Eğrigöz ve Ak Dağ ile Kütahya, Örencik, Simav, Tavşanlı ve Altıntaş Ovaları bölgenin yüzey şekillerini çeşitlendirir. Kayaboğazı ve Porsuk, Marmara'ya dökülen Adırnaz ve Ege'ye ulaşan Gediz Irmağı yüzey sularını oluşturmaktadır.

İç Anadolu'nun karasal, iklimi ile Ege ve Marmara'nın ılıman iklimi arasında geçiş özellikli bir iklime sahiptir. İlin doğu kesimlerinde yazlar sıcak ve kurak, kışlar soğuk ve yağışlı geçerken, batı kesimlerinde daha yumuşak deniz iklimi etkisi egemendir [4].

2.1.1. Kütahya'nın konumu

Kütahya ve çevresi, Ege Bölgesi'nin, İç Batı Anadolu bölümü içinde yer alır. Kütahya kuzeyinde Bursa, kuzey doğusunda Bilecik, doğusunda Eskişehir ve Afyon, güneyinde Uşak, batısında Manisa ve Balıkesir illerimizle çevrilidir (Harita 2.1).

38° 70' ve 39° 80' kuzey enlemleri ile 29° 00' ve 30° 30' doğu boylamları arasında yer alan Kütahya İli 11.875 km² lik yüzölçümü ile Türkiye topraklarının %1.5' nu kaplamaktadır (Harita 2.1).

Harita 2.1. Kütahya'nın konumu [5 a]

2.1.2. Kütahya'nın jeolojik yapısı

Kütahya'nın jeolojik yapısı 1. ve 3. jeolojik zamanda bugünkü şeklini almıştır. Bu dönemlerde çökmelere, yer yer volkanizmaya ve kıvrılmalara uğramıştır. Kıvrılmaya dayanamayan tabakalar kırılarak fay hatlarını oluşturmuştur. Kütahya il merkezi ve doğusu 2. derece deprem kuşağı, merkezin batısında yer alan ilçeler 1. derece deprem kuşağı içerisinde yer almaktadır. Bu fay hatlarının sonucu olarak ilimiz yer altı sıcak suları bakımından güçlü bir potansiyele sahiptir. Kütahya ilinin arazi yapısında kireç taşı, kil, kum taşı tabakaları oldukça yaygındır. [4].

2.1.3. Kütahya'nın ve çevresinin yüzey şekilleri

Kütahya bölgesi, İç Anadolu bölgesi ile Asıl Ege Bölümü arasında bir eşik durumundadır. İç Anadolu çanağından Ege ovalarına, yahut Güney Marmara havzalarından İç Anadolu'ya geçişte, bu eşik aşılır. Eşiğin bariz karakteri, ortalama

1200 m. civarındaki yaylalardan ibaret oluşudur. Sahanın ¾ ünden fazlasını, 1000-1500 m. yükseltiler arasındaki dalgalı düzlükler teşkil eder. Bu sebepten saha, coğrafya dilinde "Kütahya yaylaları" diye anılır. Bu yaylalar içinde, kabaca kuzeybatı-güneydoğu istikametinde açılmış çukur sahalar ile eşik üzerinde yükselen birtakım dağ ve tepe dizileri bölgeyi çeşitlendiren diğer yüzey şekilleridir [1].

Dağların ve platoların ağırlıkta olduğu ilde yeryüzü şekillerinin %57,5'ini dağlar, %11'ini ovalar, %31,5'ini platolar oluşturmaktadır.

2.1.4. Kütahya'nın iklimi

Kütahya ili iklim yönünden, Ege, Marmara ve İç Anadolu bölgeleri arasında olması nedeniyle "geçiş iklimi" özelliği göstermektedir. Bu nedenle kurak iklim ile nemli iklim arasındaki özelliliğinden dolayı, ovaları genellikle ılıman, yükseldikçe ise yayla ve dağlık kesimlerde hava sıcaklıklarında bir azalma görülür. Yağış miktarlarında yükseklik farklılığından değişiklikler oluşmaktadır. Kışlar soğuk yazlar ise genelde fazla sıcak değildir [4].

2.2. Kütahya'nın Sosyal ve Ekonomik Durumu

Ekonomisi, tarım ve sanayiye dayalıdır. Başlıca tarım ürünleri tahıl, şekerpancarı, haşhaş, baklagiller, mısır, patates ve kirazdır.

Cumhuriyet döneminde Kütahya Balıkesir demiryolunun yapılması, Değirmisaz, Tunçbilek ve Seyitömer linyit yataklarının işletilmesi ve bunların yanı başında termik santrallerin enerji üretmeye başlaması, Kütahya'nın sanayileşmesinin başlıca sebepleri olarak sayılabilir [1].

İldeki sanayi tesislerinin büyük kısmı Kütahya şehrinde ve yakın çevresinde toplanmıştır. Kütahya Seramik Fabrikası, Azot Sanayi, Şeker Fabrikası, Emet Kolemanit İşletmesi ve Sümerbank tuğla-kiremit fabrikaları, ağaç ürünleri fabrikaları

başlıca sanayi kuruluşlarıdır. Ayrıca Simav'da halı fabrikası bulunmaktadır. İlin çinicilik geleneksel olarak hala devam etmektedir.

Kütahya Nüfusu azalan illerimiz arasındadır (Çizelge 2.1).

Çizelge 2.1. Kütahya Nüfus Değişikliği Tablosu [5 b]

İLLER	2000 SAYIMINA GÖRE NÜFUS	2007 SAYIMINA GÖRE NÜFUS	NÜFUS DEĞİŞİKLİĞİ
KÜTAHYA	656 903	583 910	-72 993

2.3. Kütahya'nın Tarihi

Anadolu'nun en eski şehirlerinden birisi olan Kütahya'nın kuruluş tarihini tespit etmek mümkün olmamaktadır. Ancak antik kaynaklar bu şehri Esop'un doğduğu memleket diye bildirirler ki, bu takdirde Kütahya'nın M.Ö. VI. yüzyılda mevcut olması gerekmektedir. Şehrin ismi eski kaynaklarda Kotiaeion, Kotiaion, Cotyaeium, Cotyaeum ve Cotyaium şeklinde geçmektedir [1]. Kütahya sırası ile Frigler, Persler, Roma İmparatorluğu, Bizans İmparatorluğu, Anadolu Selçukluları, Germiyan Oğulları, ve Osmanlılar tarafından ele geçirilmiş ve bu medeniyetlere tanıklık yapmıştır. Antik devirlerden başlamak üzere yerleşmenin başladığı kale, son durumunu Bizans döneminde almış ve kuzeyine Osmanlı döneminde Aşağı Kale eklenmiştir (Harita 2.2).

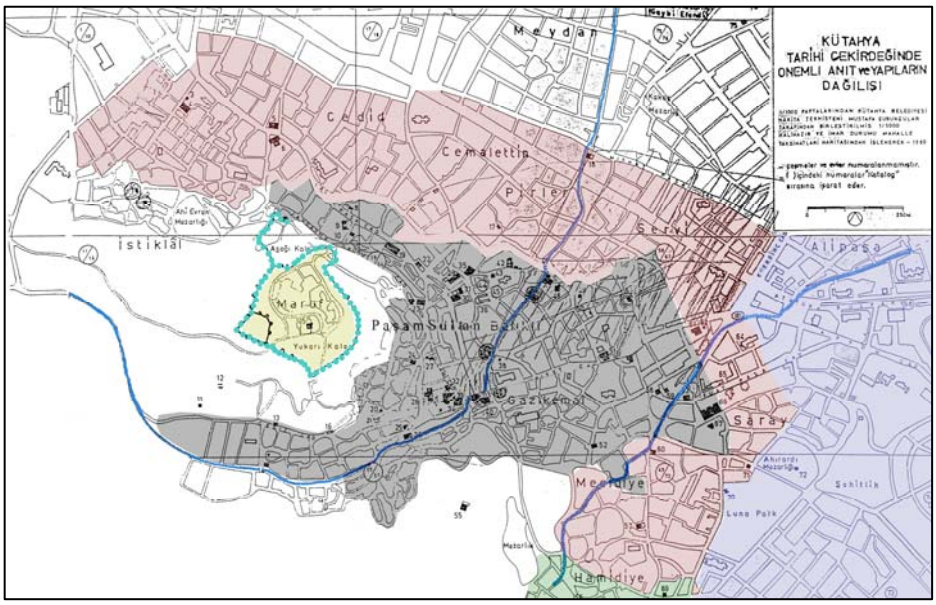

Harita 2.2. Kütahya'da dönemlere göre yerleşim haritası [1]

- Bizans Yerleşimi
- 14-15-16.yy Türk Yerleşimi
- 17-18.yy Türk Yerleşimi
- 19-20.yy Türk Yerleşimi
- 21.yy Türk Yerleşimi

2.3.1. Kütahya'nın Türk Hakimiyeti'ne girmesi

Malazgirt zaferini takip eden yıllarda Anadolu'nun fethine girişen Türkler, süratle batıya doğru ilerleyerek, İznik merkez olmak üzere 1078 yılında Anadolu Selçuklu Devletini kurmuşlardır. Marmara ve Batı Anadolu Bölgelerinde birçok şehir ve kaleyi zaptetmişlerdir. Muhtemelen aynı yıllarda, 1075-1078'de Kütahya Türklerin eline geçmiştir [1]. Ancak 17 sene sonra I. Haçlı seferleri ile kaybedilmiş, Sultan II. Kılıçarslan zamanında 1182 yılında yeni bir fetih hareketi ile, 1 asır sonra, 1182 yılında, tekrar Türk hakimiyetine girmiştir. Selçuklu şehzadeleri arasında devam eden taht kavgaları sırasında tekrar elden çıkan ve Bizansın eline geçen Kütahya'nın Sultan Alaeddin Keykubat zamanında 1233 yılında üçüncü defa Selçuklu hakimiyetine geçtiği kaynaklarda belirtilmektedir. Yoncalı Hamamı'ndaki 1233 tarihli kitabe, Türkler tarafından son fetih tarihini kesin olarak belirtmektedir [1].

2.3.2. Germiyanoğulları zamanında Kütahya

XIV. asrın başlarında Anadolu'daki Türkmen Beyleri bağımsızlıklarını kazanmaya başlamışlardır. 1286 yılında Germiyan Türkmenleri bu durumdan istifade ederek Gorgorum (Yenişarbademli-Isparta) vilayetini yağma ve tahrip etmişlerdir. Bunun üzerine II. Gıyaseddin Mesud, Selçuklu ve Moğol ordusu ile Germiyanlıların üzerine yürüyerek onları mağlup etmiş, fakat galibiyetten sonra ihtiyatsız davranan Selçuklu ordusu Germiyanlıların ani saldırılarına maruz kalarak bozguna uğramıştır. Selçuklu - Germiyanlı mücadelesi 1291 yılına kadar devam etmişse de iki taraf da bir üstünlük sağlayamamıştır. Buna rağmen Ankara'daki Kızıl Bey Camii'nin minberinin 1299 tarihli kitabesinden Germiyanoğlu I. Yakup Bey'in Selçuklu sultanı III. Alaeddin Keykubad'a tabi olduğunu öğrenmekteyiz. Yakup Bey 1300 yılında Anadolu Selçuklu sultanlığından ayrılarak bağımsızlığını ilan etmiş ve böylece merkez Kütahya olmak üzere Germiyanoğulları Beyliği ortaya çıkmıştır (Harita 2.3) [1, 7].

Harita 2.3. Beylikler haritası [7]

Kütahya, Germiyanoğulları zamanında tarihin en parlak devirlerinden birisini yaşamış, iktisadi ve düşünce bakımından büyük gelişmelere sahne olmuş, Beyliğin merkezi olması sebebiyle birçok mimari eserler inşa edilmiş (Harita 2.4), eserler

yazılmış, Kütahya her bakımdan Anadolu'nun önemli merkezlerinden biri haline gelmiştir.

2.3.3. Osmanlılar zamanında Kütahya

Germiyanoğulları arazisi Osmanlıların eline geçtikten sonra Kütahya bir sancak merkezi olmuştur. Meşhur seyyah Bertrandon de la Broquiere, 1433 yılında Kütahya'ya uğradığı zaman Sultan II. Murad'ın oğlu şehzade Alaeddin'in burada sancak beyi olduğunu kaydetmektedir.

Kütahya Anadolu eyaletinin merkezi olması dolayısı ile Yavuz Sultan Selim ve Kanuni Sultan Süleyman devirlerinde, Anadolu'da yapılan seferlerde hem bir toplantı yeri ve hem de önemli bir yol uğrağı olmuştur.
Osmanlı devleti ile Mısır valisi Kavalalı Mehmed Ali Paşa arasında meydana gelen harplerin sonucunda padişah ile Mehmed Ali Paşa arasında 14 Mayıs 1833 tarihinde Kütahya Barışı imzalanmıştır. [1].

Kütahya XIX. Yüzyılın ortalarında bir defa daha Avrupa'da ve milletlerarası siyasette adı geçen bir yer olmuştur. 1848 ihtilalleri neticesinde Macar milli hareketi Avusturya ve Rusya tarafından bastırılınca, bu hareketin liderleri Kossuth Lajos, Batthyáyi ve Mésréras Eylül 1849 tarihinde Osmanlı devletine iltica etmiştir. Kütahya'da kışlalara ve özel ikemetgahlara yerleştirilen mülteciler 1851 tarihine kadar burada kalmışlardır [1].

Sultan Abdülmecid zamanında başlayan ve Abdülaziz ile II. Abdülhamit devrinde yapımına devam edilen Anadolu demiryollarından Eskişehir-Kütahya- Konya hattı Almanlar'ın Anadolu Demiryolu Şirketi tarafından 1896 yılında tamamlanarak işletmeye açılmıştır [1].

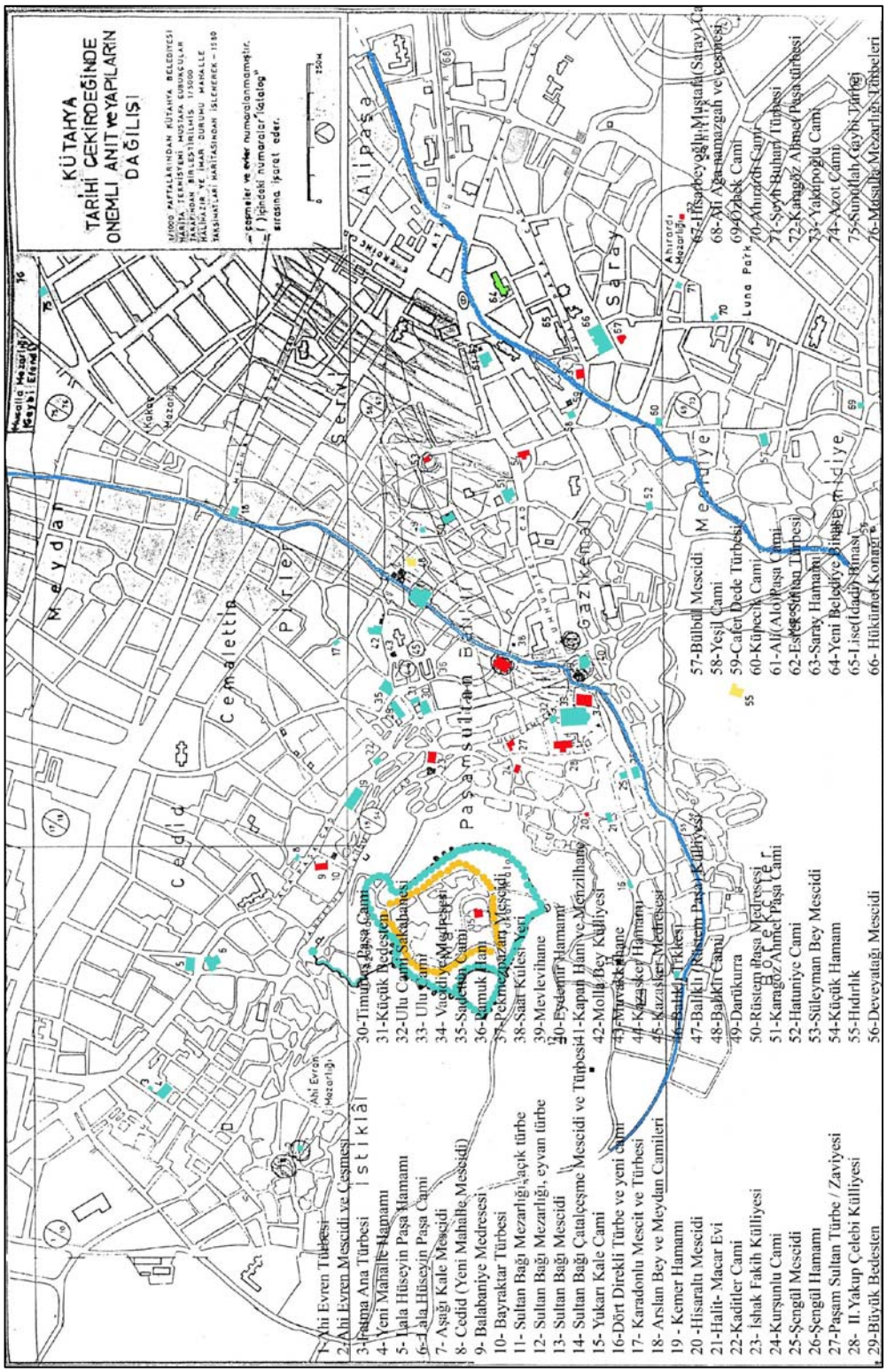

Harita 2.4. Selçuklu-Germiyan-Osmanlı yapılarının şehir içi dağılımını gösteren harita[1]

Selçuklu yapıları Germiyan yapıları Osmanlı yapıları

2.3.4. Milli Mücadelede Kütahya

İzmir'in Yunanlılar tarafından işgali ve düşman kuvvetlerinin Anadolu içlerine doğru ilerlemeye başlaması üzerine her tarafta olduğu gibi Kütahya'da da harekete geçilerek 20 Eylül 1919 tarihinde Kuvay-ı Milliye teşkilatı kurularak faaliyete geçmiştir. İnönü muharebelerinde mağlup olan Yunanlılar 10 Temmuz 1921 tarihinde tekrar taarruza geçmiştir. "Eskişehir ve Kütahya muharebeleri" adıyla bilinen bu çarpışmalarda Yunanlıların ilerlemesine mani olunamamıştır. 13 Temmuz'da Afyon, 17 Temmuzda Kütahya, 19 Temmuz'da Eskişehir Yunanlılar tarafından işgal edilmiştir. Yunanlıların bu ilerleyişi Sakarya'da durdurulmuştur. 26 Ağustos 1922 tarihinde taarruza geçerek, 30 Ağustos 1922 tarihinde Başkomutan Mustafa Kemal tarafından Kütahya'ya bağlı Dumlupınar ilçesinde meydan muharebesi kazanılarak işgal devresi sona ermiş ve Kütahya ebediyen Türk Hakimiyeti'ne girmiştir [1].

3. HAMAMLAR

3.1. Tarih Boyu Hamamlar, Hamamların Oluşumu

Yaşam sularda başladı. Karaya çıkmak milyonlarca yıl aldı. Ama yaşam karaya çıktıktan sonra da, su yaşamın temeli olmaya devam etti. Neredeyse tüm büyük uygarlıklar su kenarlarında kuruldu, su yüzünden savaşlar çıktı, susuzluk kentlerin sonunu getirdi [8].

İnsanların bilinçli olarak temizlenmeye başlamaları yüz binlerce yıl öncesine dayanmaktadır. Birbirlerinden uzak coğrafyalarda gelişen farklı kültürler temizlik konusunda benzer gelenekler ve dini ritüeller geliştirmiştir. Birçok dinde tanrı huzuruna yıkanmadan, temizlenmeden, temiz giysiler giyilmeden çıkılmayacağı hükmedilmiştir. İslamiyet, kıyafetlerin yeni olmasından ziyade, temizliği, abdest almayı emretmektedir. Hindistan'da Ganj Nehri ve kolları kutsaldır. Hindular her sabah bu nehirde yıkanırlar. Asurilerde Fırat ve kolları, eski Mısır' da da Nil ve kolları kutsal sayılmıştır [8].

Temizlenmenin tarihi ile yıkanmak için kapalı yerler inşa etme tarihinin çakışması için kaç yüzyıl geçtiği bilinmemektedir. Yıkanmak için yapılan ilk kapalı mekanların izleri Hindistan, eski Mısır, Antik Ege, ve Yunan uygarlıklarındaki saraylarda gözlenmiştir. Mezopotamya'daki Dicle kıyısında M.Ö. 859-824 yılları arasında hüküm sürmüş Asur Kralı III. Salmanasar'a ait bir hamamın olduğu tespit edilmiştir [8]. Türkiye Suriye sınırı yakınlarındaki Resülayn'da M.Ö. yüzyıla ait şehir kalıntılarındaki evlerde banyo yapmak için özel mekanların bulunduğu anlaşılmıştır. Bu bölümlerde toprak banyo küvetleri ve su depolamak için küpler bulunmuştur. Yine Anadolu'da Gaziantep yakınlarında M.Ö. 1200'lere tarihlenen Geç Hitit Devletine ait bir hamam kalıntısına rastlanmıştır [8].

3.1.1. Antik dönem ve Yunan, Roma, Bizans hamamları

Yapılan arkeolojik çalışmalarda çeşitli coğrafyalarda ve tarihlerde hamam kalıntıları bulunduğu kaydedilse de, bugünkü hamamlara çok benzer işlevler gören, içi ısıtılan, sıcak su akan binaların yapılmasına yaygın olarak ilk kez M.Ö. 5. yüzyılda Atina'da rastlandığı kabul edilmektedir. Daire planlı bu yapılar, dikdörtgen planlı yan odalarla destekleniyordu ve sobayla ısıtılıyordu. Antik Yunan'da su, bedensel temizliğin yanı sıra, ruhsal temizliğin de aracıydı [8].

" Hamma" Arapça'da ısıtan, "Hamam" ise İbranice'de sıcak anlamına gelmektedir [9]. Kelime kökenini belirttikten sonra tarihsel dönemlerdeki özelliklerini özetleyebiliriz.

Yunan dönemi hamamları

Yunan hamamları ile ilgili pek çok bilinmeyen var ise de deniz ve derelerde spor banyoları, temizlik için büyük halk hamamlarının var olduğu bilinmektedir. Bunlar devlet veya özel şahıslar tarafından işletilirdi.

Eski Yunan hamam binaları hakkında bize fikir veren yegane hamam Assos Hamamı harabeleridir. Burada 68 X 5 boyutunda bir mahal bulunmaktadır. Uzun kenar üzerinde yıkanma yerleri, musluklar, duşlar yerleştirilmiştir [10].

Evlerde ise banyo tesisatının mevcudiyetini ispat eden birçok yıkanma gereci bulunmuştur [10].

Roma dönemi hamamları

Romalılar yıkanmaktan ziyade eğlenmek, dinlenmek ve hatta dostları ile genelde politika konuşmak için gittikleri hamamda spor yapar, spor müsabakaları seyrederlerdi. Bu devirlerde hamamlara ilgi fazladır [10]. Sosyal bir odak noktası haline gelen bu hamamların imparatorlar tarafından yaptırılan geniş ve anıtsal

boyutta “İmparator Tipi” olarak adlandırılan hamamlarına, günümüze ulaşan en önemli örnekler Roma’da Titus, Caracalla ve Diocletianus Hamamları’dır (Şekil 3.2).

Günümüz yerden ısıtma sistemlerinin atası, Antik Roma’da; zengin evlerinde ve hamamlarda görülen “hpokaust sistemidir”, ilkel şekillerine Antik Yunan’da, Olimpia ve Delphi’de rastlanan bu sistem; Roma’da MÖ. 1.yüzyıldan başlayarak özellikle imparatorluk döneminde, tüm eyaletlerde artan bir ivmeyle kullanım alanı bulmuştur [11].

Resim 3.1. Hypocaustum (Seden Savaş’dan) [12]

Hypocaustumda yanan ateşin kızgın dumanı ve bu ateş üzerinde kaynayan suyun buharı, döşemelerin altında (hypocaustum) ve duvarlarda, toprak künkler yardımıyla, dolaştırılarak merkezi ısıtma sağlanmıştır (Resim 3.1).
Hamamlar büyük çoğunlukla su ihtiyaçlarını kuyulardan karşılıyorlardı. Kuyulardan başka kaynak suları ile çalışan hamamlar vardı. Kaynak suları hamama genellikle su kemerleri ile iletilirlerdi [13].

Bilinen en eski Roma Hamamı Pompei’deki Stabia Hamamı’dır (Şekil 3.1).

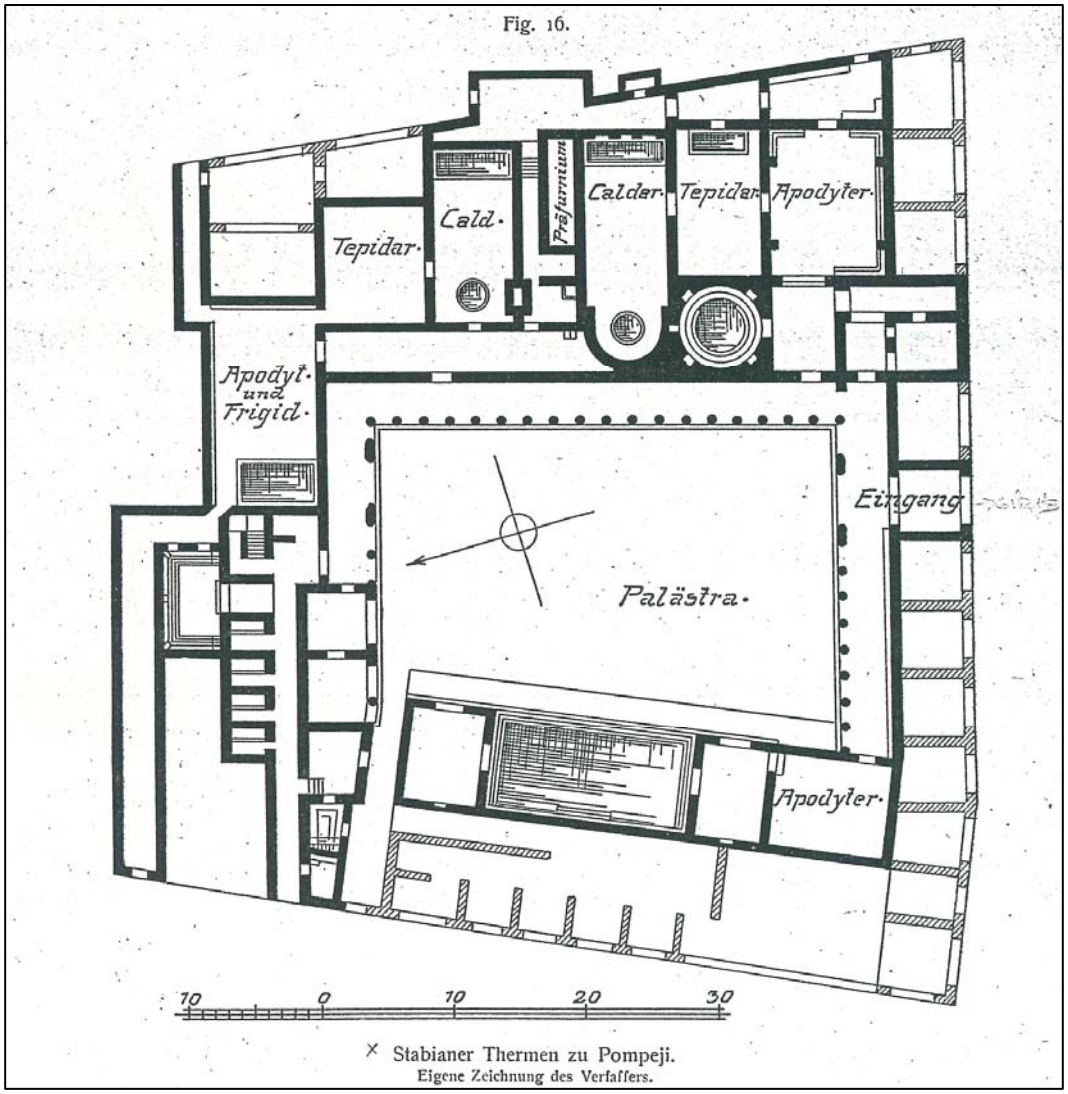

Şekil 3.1. Pompei'deki Stabia Hamamı (Felix Genzmer'den) [14]

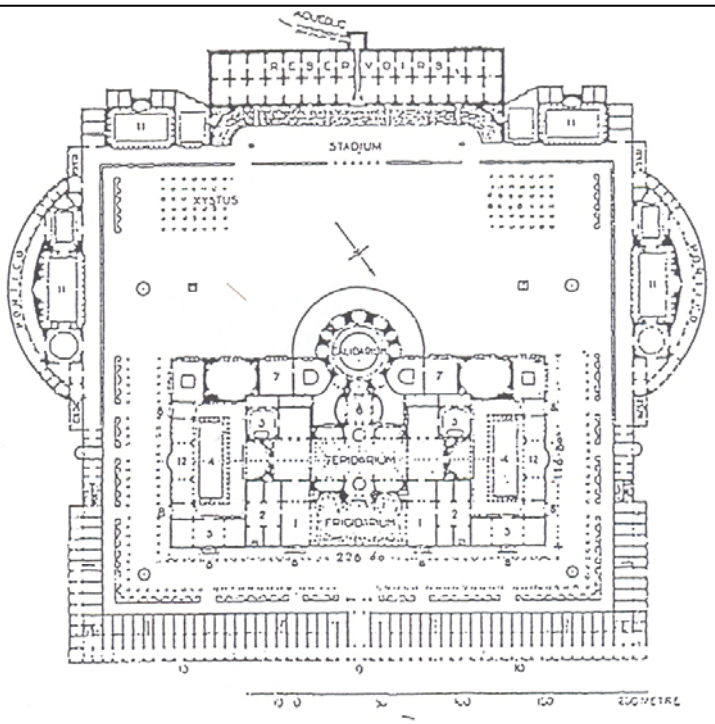

Plan-1 Carcalla Hamamı (B. Ünsal : Mimari Tarihi)

1 — Kapalı Peristil.
2 — Soyunma yeri.
3 — Antre holleri..
4 — Açık Peristil.
5 — Buhar banyoları.
6 — Orta salon.
7 — Soğuk banyolar.
8 — Girişler.
9 — Esas giriş.
10 — Portik ve servis yerleri.
11 — Okuma salonları.
12 — Ephebeum.

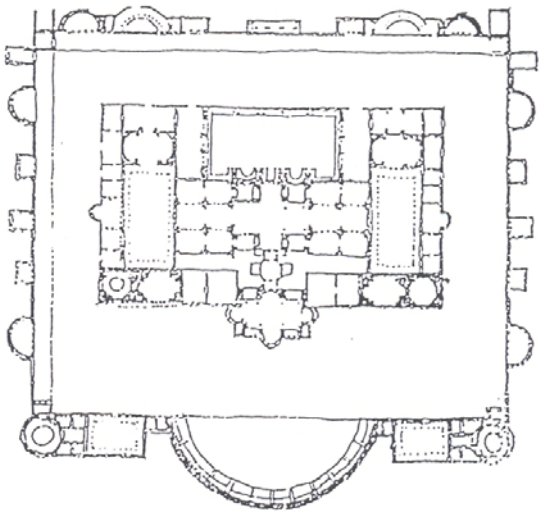

Plan-2 Diocletian Hamamı (B. Ünsal : Mimari Tarihi)

Şekil 3.2. Caracalla ve Diocletian Hamamı [13]

Roma hamamını oluşturan bölümlerin işlevleri şöyledir;

Tepidarium **:** Caldarium'dan çıkanların birdenbire soğuğa çıkmamaları için Caldarium'dan daha soğuk-ılık bir havaya sahip ve içinde terlenen, bedenlerin yağla ovulduğu ve keselenilen bölümdür.

Apodyterium **:** Soyunma yeri olarak kullanılan bölümdür.

Frigidarium **:** Bedeni dinlendirmek için ılımlı havaya sahip bölümdür.

Caldarium **: '**Alveus' denilen sıcak su banyosu ve havuzdan oluşan hamamın en sıcak bölümüdür. Bu bölüm Hypocauste sistemiyle ısınmaktadır.

Laconicum **:** Buhar banyosunun yapıldığı bölümdür.

Prafurnium **:** Sıcak hava ve suyun sağlandığı külhan bölümüdür (Şekil 3.3) [10].

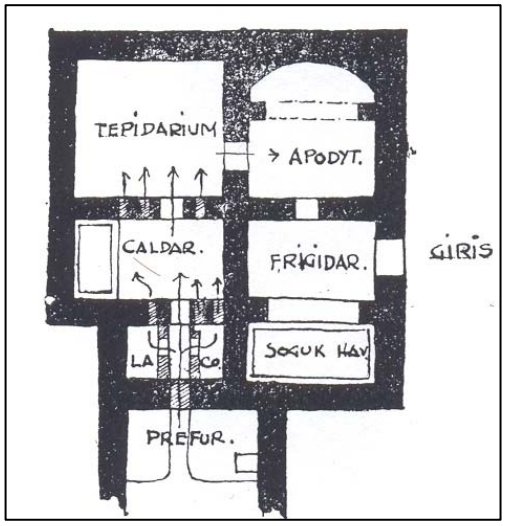

Şekil 3.3. Roma hamam şeması (Felix Genzmer'den) [14]

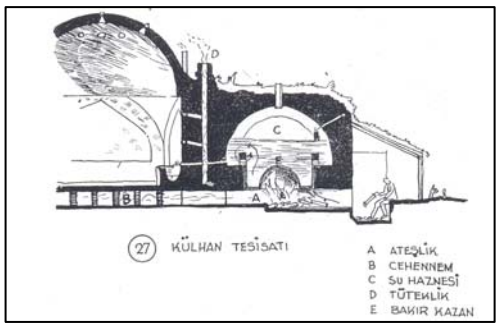

Şekil 3.4. Hamamlarda külhan bölümü (Kemal Aru'dan) [10]

Bizans dönemi hamamları

Bizanslılar zengin bir mimari kültürü Roma'dan devralmıştır, ancak Roma gibi muhteşem yapılar yapamamıştır. Gerek İstanbul'da gerekse Anadolu'da Bizans çağına ait olduğunu söyleyebileceğimiz az sayıda hamam kalıntısı bilinir. Ancak yine de imparatorluk ve ileri gelenlerin saraylarında özel hamamlar görülür.

3.1.2. İlk İslam Mimarisi'nde hamamlar

İslam ülkelerinde hamam mimarisinde ortaya konan eserlerin başında genellikle Emeviler dönemine ait Kusayru Amre yer alır. Bugünkü İsrail sınırları içinde Ölüdeniz'in kuzeyindeki çöl bölgesinde bulunan bu av kasrı 1. Veled'in emriyle 711-715 yıllarında yaptırılmıştır.

Suriye, Ürdün, Lübnan, Filistin, İsrail, Mısır gibi zamanında Roma imparatorluğu sınırları içindeki ülkelerde, çeşitli İslam devletleri tarafından Roma hamam mimarisinin devamı olarak yaptırılmış çok sayıda hamam ya da hamam kalıntısı vardır. Emevi uygarlığı 8-13. yüzyıllar arasında İspanya'da çok sayıda hamam yaptırmıştır.16. yüzyılda Hindistan'a egemen olan Moğol hükümdarı Babür Şah zamanında bu ülkede büyük ve görkemli hamamlar yapılmıştır.

Anadolu'da İslam uygarlığına ait ilk kagir yapılardan kabul edilen iki hamam kalıntısının Kars'ın Arpaçayı ilçesinde, Ani Köyü'nde olduğu kabul edilir. Bu hamamların yapım tarihi 11. yüzyılın ikinci yarısı olarak verilmektedir. Bundan yaklaşık bir yüzyıl sonra; Mardin'de Artukoğulları Dönemi'ne ait (1176-1185) Savur Kapısı "Radviyye Hamamı" Oktay Aslanapa tarafından 1968 yılında yapılan bir kazı sonunda bulunmuştur (Şekil 3.5). Soğukluğu uzun, bir ucu yuvarlak, dikdörtgen beşik tonozu, Suriye Memluk ve Roma Hamamı'nı hatırlatmaktadır. Ilıklık ve beşik tonozlu küçük mekan halinde, sıcaklık ise haçvari planlı dört eyvanlı köşe hücreli (halvetli) ve beşik tonozludur.

Anadolu hamamlarının çoğu dış görünüşü sade, moloz taş ile itinasız inşa edildiği için diğer anıtlar gibi dikkat çekmezler. Ancak içeride mükemmel bir işlevsellik söz konusudur. Hacimler geniş, ferah tutulmuştur. Her türlü yıkanma ihtiyacına cevap verecek niteliktedir.

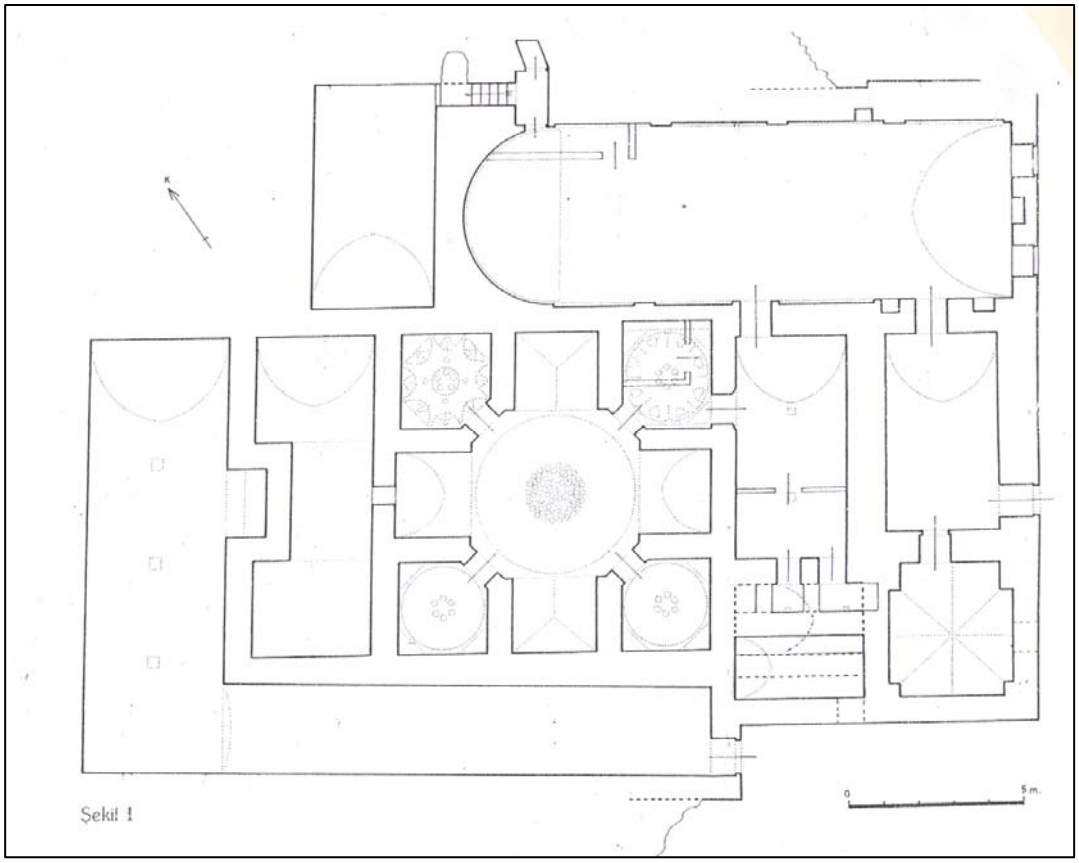

Şekil 3.5. Mardin Sitti Radviyye Hamamı (Yılmaz Önge'den) [15]

3.2. Türk Mimarisi'nde Hamamlar

Eskişehir, Kütahya, Ankara, Konya, Kayseri gibi antik şehirlerde, XI. yüzyılın sonlarından itibaren Türklerin Anadolu'ya yerleşmeye başlamasıyla bu şehirlerdeki diğer yapılar gibi antik devir hamamlarının da İslamiyet'in temizlik şartlarına uygun bir yıkanmayı sağlayacak şekilde, tamir ve tadil edilerek kullanıldığı söylenebilir [9].

Anadolu'nun fethinden önce, Selçuklu Türklerinin yerleştikleri ülkelerde ne çeşit hamamlar inşa ettikleri hususunda, yeterli bilgimiz yoktur. Bazı tarihi kaynaklarda kısaca saray, köşk, han ve tekke hamamları gibi özel hamamların yanı sıra, şehirlerdeki büyük külliyelerde yer alan, halk hamamlarından bahsedilmektedir. Kirman'ın güneyindeki Nigar'da bulunan küçük Selçuklu Hamamı ise kısmen Suriye'deki Memlük hamamlarını hatırlatan, fakat bilhassa sıcaklığının tertip şekli ile Anadolu'daki Türk Hamamlarına yaklaşan bir plana sahiptir.

Selçuklu dönemi hamamları Roma hamam binalarına göre küçük ve basittir. Geleneksel Türk mimarisinin, daha sonra Osmanlı hamamlarında yaygın olarak kullanılacak kare planlı, dört eyvanlı, köşeleri halvet hücreli, şemasını tekrarlamışlardır. Bu dönem hamamlarının içlerinin çini bezeli oldukları son yıllarda ortaya çıkarılmıştır [8].

Mardin Yeni Kapı Hamamı, Kayseri Huand Hatun Hamamı, Kayseri Sultan Hamamı, Kayseri Birlik Hamamı, Divriği Bekir Çavuş Hamamı (1229), Kütahya Gülümser Hatun Hamamı (1234), Ilgın Sahip Ata Hamamı (1268), Kastamonu Cemalettin Frenkşah Hamamı (1263), Konya Sahip Ata Hamamı (1285), Tokat Pervane Hamamı (1279), Beyşehir Eşrefoğlu Hamamı(1297) ve Alanya İç Kale Hamamı, Alara Kalesi Hamamı, Anadolu'da Selçuklu dönemine ait olduğu bilinen hamamlar olarak kaydedilmişlerdir [8].

Üçüncü Osmanlı padişahı I. Murat, daha 1326' da Bursa'yı fethederek başkent yaptıktan sonra, Bizanslı bir mimara eski bir kaplıcayı tamir ettirerek hamam olarak hizmete açmıştır. Eski-Yeni Hamam adıyla bilinen bu hamam Bursa'da halen çalışmaktadır [8]. Fatih Sultan Mehmet 1453'teki fetihten sonra İstanbul'a 5'i büyük[1] olmak üzere toplam 19 hamam yaptırdı. İstanbul'a yaptırdığı ilk hamam, Irgat Hamamı adıyla biliniyordu.

[1] Fatih Sultan Mehmet İstanbul'da sırası ile Ağa Hamam, Asaplar Hamamı, Eyüp Hamamı ve Çukur Hamam isimlerindeki beş büyük hamamı inşa ettirmiştir (1463-1471) [8].

Osmanlı uygarlığı başkent İstanbul dışında da uzandığı geniş coğrafyalarda hamamlar ve kaplıcalar yapmıştır. Anadolu dışında çok sayıda örneğe Avrupa, Ortadoğu ve Kuzey Afrika'da rastlanabilir. Osmanlı mimarisine ait en batıdaki hamam kalıntısı Macaristan'ın Peçuy şehrindedir [8].

Osmanlı'da hamamlar, külliye denilen ve bütünlük arz eden cami, imaret, kütüphane, medrese gibi yapıların yanında yapıldıkları gibi, tek olarak da inşa edilmişlerdi. Çoğunlukla bir külliyeye hamam yapılacaksa, inşaat yıllarca süreceği için işçilerin temizliğini sağlamak amacı ile önce hamam yapılıyordu. Vakıf yapısı olarak padişahlar, hanedan üyeleri, sadrazamlar, zengin paşalar tarafından yaptırılan hamamların gelirleri ile külliyelerin ya da camilerin bakımları yapılmış veya diğer masrafları karşılanmıştır. Külliyelerin dışında da çeşitli sosyal amaçlarla kurulan vakıflara gelir sağlamak için zaman zaman başka semt ve şehirlere de hamam inşa edildiği de oluyordu. Hamamlar yüzyıllar boyunca gelir getirdikleri için iyi korunmuşlardı [8].

Osmanlı İmparatorluğu'nda su gerektiren hamam, çeşme gibi yapılar inşa ettirmek isteyen kişiler önce bu yapılarda kullanılacak suyu bularak şehre getirmekle yükümlüydüler. Bulunan kaynak borularla şehrin tesisatına bağlanırdı [8].

Hamamlarda yüzyıllar boyunca odun yakılmıştır. Roma, Selçuklu ve Osmanlı dönemlerinde çok sayıda hamama ev sahipliği yapmış Anadolu'daki geniş ormanlık alanların yok olmasında bu sürekliliğin etkisi olduğu düşünülmektedir. Evliya Çelebi Seyahatname'sinde Diyarbakır ve Arabistan'daki hamamların külhanlarında şehir çöpünün yakıldığını belirtmektedir [8].

Osmanlı döneminde çok sayıda hamamda su ve odun tüketiminin inanılmaz ölçüde artması nedeni ile önlemler alınması yoluna gidilmiştir. Bu nedenle 18. yüzyılda yayınlanan bir padişah fermanı ile İstanbul'da artık yeni hamam yapılmasının önüne geçilmiştir [8].

Osmanlı hamamları, revaklı girişi, soyunmalık, aralık, ılıklık, sıcaklık, halvet, sıcak ve soğuk su deposu ile külhan mekanlarını kapsayan bir plan şemasına sahiptir. Aksiyal Eyvanlı, köşe halvetli, merkezi mekan şemasının uygulanması başlıca plan özellikleri olarak karşımıza çıkar.

3.2.1. Türk Hamamları'nın kullanım amaçlarına göre sınıflandırılması

Anadolu'daki köşk, saray, han, kışla, veya tekke hamamları gibi belirli sayıda insanın yıkanması için düşünülmüş, ve hacimleri buna göre boyutlandırılmış küçük ölçüde tek hamam örnekleri, özel hamamlar adıyla ayrı bir grup oluştururlar. Bunlar bazen tek başına, bazen de yapı kütlesinin bütünü içinde yer alan farklı hacimler halinde planlanmışlardır. Bu gruptaki bazı örneklerde soğukluk veya helaların bulunmadığı, sıcaklıkların da bir veya iki hacimden ibaret olduğu görülür [16].

Halk hamamı veya çarşı hamamı yada genel hamam olarak isimlendirebileceğimiz, diğer bir gruba dahil olan hamamlar ise, köy, kasaba, veya şehir halkının faydalanması için tek veya çifte olarak yapılmış, müstakil vakıf binalardır. Tek hamamlar, günün belirli saatlerinde sadece erkekler veya kadınlara tahsis edilmiştir. Çifte hamamlarda ise, erkeklerin ve kadınların aynı saatlerde yıkanabilme imkanı vardır. Anadolu'da bilinen en eski çifte hamamlar, Kayseri Külük ve Sultan Hamamlarıdır. Genel hamamlar genelde vakıf ve mimari külliyenin veya manzumenin bir parçasını teşkil ederler [10].

3.2.2. Türk Hamamları'nın kentsel doku içerisindeki konumu

Anadolu'da hamamlar; külliyelerin içinde veya yakınında, bir cami veya hamam çevresinde gelişen ticaret bölgesi içerisinde, konut bölgelerinde veya farklı hastalıkları tedavi için doğal su kaynakları olan kaplıca bölgelerinde yapılmışlardır.

4. KÜTAHYA YENİ MAHALLE HAMAMI'NIN ANALİTİK BELGELEMESİ

4.1. Grafik Belgeleme

Grafik belgeleme bir yapının hali hazır durumunun ölçüm, fotoğraflama, stampaj v.b. metodlar ile 1/1 ölçeğinde tespit edilip, yapının özelliği ve boyutuna göre karar verilecek ölçeklerde çizilerek belgelenmesidir.

Kütahya Yenimahalle Gavur Hamamı'nın grafik belgeleme çalışması, Restoratör Mimar Mehmet Emin Yılmaz, Mimar Hasan Fevzi Cügen olmak üzere üç kişilik bir ekip ile tarafımızdan hazırlanmıştır.

4.1.1. Grafik belgeleme metodolojisi

Çalışma yapılacak yapıya ilk gidildiğinde yapının grafik belgeleme çalışması için gerekli olacak araç, gereçler saptanmış ve bunlar temin edilmiştir.

Ölçüme başlamadan, yapının vaziyet planı, plan, kesit ve görünüş krokileri yaklaşık 1/ 100 ölçekte hazırlanmıştır. Yapının ölçümünde klasik ve optik yöntemler birlikte kullanılmıştır.

Yapının ölçümünde totalstation, jalon, 20m ve 5 m'lik şerit metre, su terazisi, lazermetre vb. aletlerden yararlanılmıştır. Bütün cephelerin ve mekanların, mekanlara ait taşıyıcı ve mimari elemanlar ile yüzeysel elemanların fotoğrafları çekilerek, pafta üzerinde numaralandırılmış ve sistematik fotoğraflama yapılmıştır.

Optik yöntem ile vaziyet planı, plan, kesit ve cephe ölçümleri yapılmış ancak totalstation'ın okuma yapamadığı, açı olarak küçük ve dar olan mekanlarda; soyunmalık kabinlerinde, ılıklık bölümünde, ılıklık içerisindeki yıkanma hücresinde ve yapının tüm detaylarında klasik yöntemle ölçü alınmış, su terazisi yardımı ile +0.00 (Eş yükselti çizgisi) kotu verilmiş ve bu kot yeri bilinen ve okunan bir referans

noktasına bağlanmıştır. Bunun için lazermetre ve klasik şerit metre aletleri kullanılmıştır.

Optik ölçümde, önce yapının Hamam Caddesi tarafındaki, kuzeybatı cephesine P0 poligonu atılarak bu noktaya ait x-y-z koordinatları belirlenmiştir. Bundan sonra farklı konumlarda toplam 13 poligon yeri belirlenmiş jalon yardımı ile bu poligonların koordinatları P0 poligonu referans alınarak birbirine bağlanmıştır. Bu poligonlardan yapıya ışınsal noktalar gönderilmiş ve gönderilen her noktanın x,y,z koordinatları okunmuştur. Her poligona ait okunan noktalar birleştirildiğinde o poligona ait plan, cephe ve mimari elemanların boyutları ortaya çıkmıştır. Totalstation'dan yapıya gönderilen noktalar ara bir program olan SDR ile Autocad programına aktarılarak bu çizim programı içinde birleştirilmiştir.

Optik ve klasik ölçüler, saat ibresi yönünde sürekli okuma metodu (running) ile alınmış olup, okunan son nokta ilk noktaya bağlanmıştır. Okunan her noktaya numara verilmiştir ve bu numaraların hangi taşıyıcı veya mimari elemana, mekana, yüzeye ait olduğu krokilere işlenmiştir. Her nokta kendi isminde ve özelliğinde katman ismi ile okunduğundan, nokta birleştirme işleminde bu katmanlar göz önüne alınmıştır.

Plan, kesit, cephe okumaları ayrı ayrı yapılmıştır. Bunun sebebi, plan düzlemine giren tüm elemanların doğru boyutlandırılmasını, kesit olarak krokide belirlenen yerlerden kotların tam olarak doğru ve birebir okunmasını, cephelerde ise iç ve dış mekan elemanlarına ait nokta okumalarının ayırımının en doğru şekilde yapılmasını sağlamaktır.

Plan, kesit ve cephe çalışmalarında malzemelere ait değişim ve bozulmalar krokilere işlenmiş ve fotoğraflarla da belgelenmiştir.

Ayrıca, kapı, pencere, göbektaşı, kurna, kapı süsleri gibi mimari elemanlar ölçülerek detay çizimleri hazırlanmıştır. Detay çizimleri hazırlanırken eşel ile çekilmiş olan fotoğraflardan da yararlanılmıştır.

İç mekanın tanımsal belgelenmesinde yararlanmak üzere, mekanlar, duvarlar ve mimari elemanlar soyunma bölümünden başlayarak, saat ibresi yönünde numaralandırılmıştır. Plan üzerinde belirtilen numaralandırma sistemi, tablolar ve tablolarda gösterilmeyen genel ve özel bilgilerin yazılı anlatımlarında ilgili bölümlerde referans verilerek kullanılmıştır.

4.1.2. Grafik belgeleme çizimleri

Grafik belgeleme çizimleri Autocad 2009 programı kullanılarak dijital ortama aktarılmış ve yapının planları, kesitleri, cepheleri ve detaylarına ait rölöve çizimleri hazırlanmıştır. (EK-1 Şekil 1.1-1.22)

4.2. Yazılı Belgeleme

4.2.1. Yazılı belgeleme metodolojisi

Bu bölümde binanın tanımsal analizi, genel tanımlama, dış tanımlama, iç tanımlama, mekan, taşıyıcı ve mimari elemanların analizi, bezeme ve yapısal durum ve kullanım durumu başlıkları altında ele alınmıştır. İç ve dış tanımlama okuyucunun kolay anlayabilmesini sağlayacak şekilde, tablolar vasıtası ile yapılmıştır (Çizelge 4.1 - 4.21).

Genel tanımlamada, yapının mevcut durumu, konumu, çevre ile olan bağlantıları, kullanılan malzemeler, binanın toplam alanı ile yapı sokak, yol bağlantısı ele alınmıştır.

Dış tanımlamada, kuzeybatı cephesi, güneybatı cephesi, kuzeydoğu cephesi ve güneydoğu cephesi anlatılmıştır. Öncelikle cephelerin genel özellikleri anlatılmış ve her cephe elemanının diğer cephe elemanına uzaklığı ile birlikte cephelerdeki taşıyıcı ve mimari elemanların ölçüleri belirtilmiştir. Koruma sorunlarından kaynaklanan nedenlerle oluşmuş değişimler, bozulmalar ve yok olmalar da cephe anlatımı içerisinde belirtilmiştir. Çizim ve fotoğraflarla bütün elemanlara referans verilmiştir.

İç tanımlamada öncelikle genel iç özellikler verilmiş ve numaralandırılmış mekanlar sırası ile detaylı olarak anlatılmaktadır. Her mekanın bütün duvarlarının sırası ile D1 duvarı, v.b yine saat ibresi yönünde tarifi yapılarak bu duvarlardaki taşıyıcı ve mimari elemanların hangi duvar üzerinde yer aldığı, kaç adet olduğu, boyut ve kotları tablo ve şekillerde verilmiştir.

Duvar üzerindeki pencere, kapı, vb. elemanların arasındaki mesafeler ile duvar köşelerine olan uzaklığı saat ibresi yönünde ve metre (m) cinsinden verilmiştir. Duvarın tanımsal analizi yapılırken duvarın yapım sistemi, kaplama malzemeleri ile duvar üzerindeki elemanların (kapı, pencere vb.) hangi malzemeden olduğu konusunda bilgiler yer almıştır. Bütün elemanlara ait çizim ve fotoğraflara da referans verilmiştir

Taşıyıcı elemanlar, yatay ve düşey taşıyıcılar olmak üzere iki alt başlık altında toplanmıştır.

Yatay taşıyıcıların tanımlanmasında, temel, döşeme, hatıl, kemer, lento, tavan ve örtü anlatılmıştır. Temel anlatımında, temel tipi, malzemenin cinsi ve kotu verilmiştir. Döşeme, hatıl, tavan ve örtü anlatımında, malzemenin cinsi, boyutları ve yapım sistemi yer almaktadır.

Düşey taşıyıcıların anlatımında; yapıda bulunan duvarların sayısı, boyutları ve yapım sistemi, kullanılan malzemenin cinsi anlatılmıştır. Mimari elemanların tanımlanmasında, kapı, pencere v.b. boyutları verilmiş, hangi malzemeden ve hangi sistemde yapıldığı anlatılmıştır.

4.2.2. Genel tanımlama

Hamam kuzeybatıda, Hamam Caddesi, güneyde Şifa sokak, kuzeyde Lala Hüseyin Paşa Caddesi ile çevrilmiştir. Fatma Ana Türbesinin yanındadır. Konumlandığı mahalle ise Yeni Mahalle (Cedid), XVII. yy da Evliya Çelebi'nin 1671/ 72 yılında

Kütahya'yı ziyaretinde mevcut görülmekle birlikte daha önce olmadığı ancak Lala Hüseyin Paşa Mahallesinin XVI.yy içinde gelişmesinin bir devamı olduğu anlaşılmaktadır[1] [1].

Yapı bugün kullanılmamakta ve metruk halde bulunmaktadır.

Resim 4.1. Yeni Mahalle 1930 yılında görünümü [5 c]

Soyunma kısmı zemin + 1 katlı, diğer kısımları tek kat olan bir yapıdır. Yapının eni 14,16 m boyu 26,73 m ve saçak yüksekliği 4,72 m'dir (EK-1 Şekil 1.2). Yapının soyunmalık bölümünde, ahşap karkas arası tuğla dolgu sistem kullanılmıştır. Duvarlar 30 cm kalınlığındadır. Üzeri, büyük bir kısmı yok olmuş olan ahşap kırma çatı ile örtülüdür. Ilıklık bölümünde yığma duvarlar moloz taştan yapılmıştır. Duvar kalınlığı 70 cm' dir ve üzeri tuğla beşik tonoz örtülüdür. Burada cephe yüksekliği zeminden silmelere kadar 2,12 m' dir. Tek kubbeli sıcaklık bölümü ise tamamen

[1] XVI. yy' da dine ve etnik mensubiyete göre isimlendirildiği anlaşılan Rumiyan, Ermeniyan, ve Yahudiyan mahallelerinin sonraki devirlerde artık kullanılmadığı ve bu zümrelerin muhtemelen şehrin fiziki gelişiminin de etkisiyle diğer mahallelerle bütünleştiği anlaşılıyor. Ancak, XIX. yy 'da yeni yerleşim yerleri birimleri olarak, bilhassa gayrimüslim unsurların yoğun olarak ikamet ettikleri Büyük Orta ve Küçük Orta mahalleleri tespit edilmiştir. Yeni Mahalle bunlardan biridir [17].

yığma moloz taş duvarlara sahiptir. Bu bölümde duvar kalınlığı 100 cm' dir. Kubbe üst kotu ile zemin kotu arasında 10, 24 m yükseklik farkı vardır.

Sıcaklık kubbesi üzerinde toplam 43 adet ışıklık bulunmaktadır. Kubbe, tuğla malzemeden yapılmıştır. Dış yüzeyi, üzerinde beton sıva kaplamalıdır. Özgün halinde kubbe üzerinde bulunan alem, günümüzde yok olmuştur [1].

Hamam yapısı olduğu için daha içe dönük bir cephe anlayışı vardır. Bu nedenle pencere sayısı azdır. Sadece soyunma ve hela bölümlerinde pencereler bulunmaktadır.

Yapıda süsleme azdır. Tespit edilen taş süslemelerin bir kısmı yok olmuştur.

Soyunmalık bölümünün statik problemleri, mekan değişimleri ve mimari elemanların yok olması gibi nedenlerle hamamın çok kötü durumda olduğu gözlemlenmiştir. Ancak yapıda var olan mekan elemanları, malzeme ve izler, yapının özgün plan ve cephe özellikleri, taşıyıcı ve mimari elemanlar ile yüzeysel elemanlarda malzeme kullanımı ile ilgili özgün özellikler okunabilmektedir.

Kütahya Yeni Mahalle Gavur Hamamı, Kütahya Merkezde, Lala Hüseyin Paşa Mahallesinde, Hamam Caddesinde, 203 ada, 33 parselde konumlanan 863,76 m2 yüzölçümüne sahip kagir hamam niteliği taşıyan ana taşınmaz olup, 08/05/2001 tarihli karar ile korunması gerekli kültür varlığı kapsamına alınmıştır.

Dış tanımlama

Yapının kuzeybatı cephesi 14,12 m'dir. Bu cephe üzerinde soyunmalık bölümüne ait ahşap karkas sistemde inşa edilmiş duvarlar bulunur. Zemin katta Hamam Caddesi'ne sonradan açılmış K2 notasyonlu kapı mevcuttur. Birinci katta ise, P6, P7.1, P7.2 notasyonlu üzeri kemerli ahşap pencereler bulunur (Çizelge 4.1, Resim 4.2).

Yapının güneybatı cephesi 26,73 m uzunluğundadır (EK-1 Şekil 1.3). Bu cephe üzerinde, ahşap karkas sistemde inşa edilmiş soyunmalık duvarları, moloz taş örgülü ılıklık duvarları ve sıcaklık duvarları bulunur. K1 notasyonlu ana giriş kapısı güneybatı cephesi üzerindedir. Hela bölümüne ait taş söveli, lokma parmaklık izi bulunan P1.1 ve P1.2 notasyonlu dikdörtgen biçimli pencereler bu cephe üzerindedir. Güneybatı cephesinde, soyunmalık bölümünün birinci katında, P8, P9, P10 notasyonlu dikdörtgen biçiminde pencereler açılmıştır (Çizelge 4.2, Resim 4.6).

Yapının kuzeydoğu cephesi 26,91 m,'dir (EK-1 Şekil 1.3). Bu cephe üzerinde, soyunmalık, ılıklık ve su deposuna ait duvarlar bulunmaktadır. Külhan bacası bu cephe üzerindedir (Çizelge 4.3, Resim 4.26).

Yapının güneydoğu cephesi 15,87 m' dir (EK-1 Şekil 1.3). Bu cephe üzerinde, sıcaklık bölümünün ve su deposunun moloz taş örgülü dış duvarları bulunur. Bu cepheye üzeri oluklu sac ile örtülen sundurma eklenmiştir (Çizelge 4.4, EK-4 Resim 4.36).

Bugün cadde üzerinde kalan soyunmalık kısmı üzerindeki ahşap kırma çatı bakımsızlıktan, doğa şartlarından ve diğer koruma sorunlarından dolayı yok olmuştur (Çizelge 4.1, EK-4 Resim 4.41).

İç tanımlama

Yapının zemin katında bazı değişiklik ve eklemelerle birlikte, soyunmalık, buna bağlı bir oda, hela, ılıklık, sıcaklık ve sonradan eklenen beton soyunma kabinleri, ılıklık mekanında küçük bir yıkanma hücresi, sıcaklık bölümü ve sıcaklık bölümüne sonradan yapılan beton halvetler ve su deposu olmak üzere toplam 25 adet mekan bulunmaktadır. Yapının ana girişi soyunmalığın Z01 mekanındaki K1 kapısından sağlanmaktadır. Ayrıca sonradan Z03 mekanından Hamam Caddesi cephesine, özgün olmayan, ikinci bir giriş K2 kapısı açılmıştır (EK-4 Resim 4.3).

Zamanla soyunmalık bölümü içerisindeki sekiler yok olmuş, ısınma problemi ile birlikte bu mekana (Z04, Z05, Z06, Z07, Z08, Z09, Z10, Z11, Z12, Z13, Z14) beton soyunma kabinleri eklenmiştir (Çizelge 4.1, EK-2 Şekil 2.1).

Soyunmalık bölümü içerisinde ahşap merdiven zamanla yok olmuş, sonradan bu bölüme beton bir merdiven eklenmiştir. Bu merdiven ile beton soyunma kabinlerinin bulunduğu asma kata ulaşılmaktadır. Bu katta 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107 mekanları yapılmıştır. Ayrıca bu bölümdeki 109 ve 111 mekanları ahşap oda, 110 mekanı hol olarak kullanılmıştır. 109, 110 ve 111 mekanlarına ait ve aynı zamanda yapının güneybatı cephesi üzerindeki tüm pencereler sonradan açılmıştır. Asmakatta bugün toplam 11 mekan bulunmaktadır. 111 mekan içerisinden, bir kapı ile ortası galeri boşluğu olan dinlenme bölümüne geçildiğine işaret eden bir kapı tespit edilmiştir. Soyunmalık bölümünün çatısı tamamen çökmüştür (Çizelge 4.18).

Ilıklık bölümü dikdörtgen bir plana sahiptir. Beşik tonoz mekanı örtmektedir. Ancak bu örtünün bir kısmı çökmüştür. Bu bölüm beton bir duvarla ikiye bölünerek Z21 mekanı bir dönem asker hamamı olarak çalıştırılmıştır. Z22 mekanından kuzeydoğu cephesine bir giriş açılmışsa da bu giriş zamanla kapatılmıştır (Çizelge 4.11 - 4.12).

Sıcaklık bölümüne ise beton duvarlarla halvetler eklenmiş ve Z22, Z23, Z24 halvetleri oluşturulmuştur (Çizelge 4.14 - 4.16).

4.2.3. Plan elemanları

Yapının plan elemanları; soyunmalık, ılıklık, hela, traşlık, sıcaklık, su deposu, külhan ve cehennemlik mekanlarıdır.

Soyunmalık (Çizelge 4.5 – 4.6)

Bir giriş katı ve asma kattan oluşan yapının soyunmalık kısmı ahşap karkas-balıksırtı tuğla dolgu sistemde inşa edilmiştir. 10,72 m * 10,76 m ölçülere sahiptir. Bu kısım hamamda yıkanmadan önce ve yıkandıktan sonra elbise değiştirilen,

dinlenilen, sıcaklık ve dış mekan arasında vücudun ani sıcaklık değişimine maruz kalmadan alıştırıldığı bölümdür. Bu nedenle soğukluk da denilmektedir.

Bu bölüm, günümüze sağlam bir şekilde ulaşamamıştır. Çatısı çökmüş, fırtına, yağmur vb. doğa etkileri ile bu kısma çöp, toprak, atık malzemeler dolmuştur. Zeminde özgün herhangi bir döşeme, kaplama, iz bulunmamaktadır. Asma kata ait ahşap döşeme izleri ve döşeme kirişleri mevcuttur ancak bunlar deformasyona uğramış, bir kısmı zamanla yok olmuş ve bir kısmı da çürümüştür. Kullanım sürecinde, bu bölümün üst ve alt katına beton soyunma kabinleri ile merdiven eklendiği anlaşılmaktadır. Hamam Caddesi'ne - kuzeybatı cephesine bakan pencerelerin bir kısmı doldurulmuştur. Hamamın ana giriş bölümünde solda kalan 3,23 m * 3,87 m ölçülerinde olan Z01 mekanı bulunur. D14 duvarı üzerinde bu mekana ait bir kapı izi bulunmaktadır (EK-4 Resim 4.4). Girişin hemen solunda ahşap bir merdiven izi mevcuttur (EK-4 Resim 4.78).

Ilıklık (Çizelge 4.11 - 4.12)

K7 ve K3 kapıları ile ılıklık bölümüne geçilir. 3,02 m * 10,73 m boyutlarında olan bu mekan yığma taş duvarlıdır ve iki ucu yarım kubbe ile sonuçlanan bir beşik tonoz ile örtülüdür. Bu mekan hamamın onarım gördüğü yıllarda ikiye bölünmüş, soldaki Z19 mekanı önce kadınlar hamamı, sonra asker hamamı olarak kullanılmıştır. Her iki bölümde kurna ve kurna izleri mevcuttur. Z19 ve Z20 mekanını ayıran tuğla bir kemer mevcuttur. Kemerin sağında kalan Z20 mekanı beşik tonoz örtülü dikdörtgen, solunda kalan Z19 mekanı ise basık tonoz örtülü kare planlı bir mekandır. Sağ bölümde beşik tonoz üzerinde toplam 10 adet ışıklık, basık kemerli tonoz örtü üzerinde toplam 3 adet ışıklık mevcuttur (EK-4 Resim 153).

Hela (Çizelge 4.7 – 4.8)

Z20 ılıklık mekanı D1 duvarından helaya kemerli bir kapı ile geçilir. Burada 2 adet hela kabini vardır. Bu bölümün tavanı tonoz örtüdür. Zeminde hiçbir özgün döşeme kaplaması izine rastlanmamıştır. Dış cepheye açılmış kemerli, söveli, lokma

parmaklıklı 2 adet pencere bulunur. Soyunmalığa açılan bir adet K4 kapısı mevcuttur (EK-4 Resim 4.63).

Traşlık (Çizelge 4.9)

Z18 mekanından K9 kapısı ile girilen traşlık bölümü, ılıklık bölümünün ikiye bölünmesi ile içersinde kurna bulunan ufak bir yıkanma hücresine dönüştürülmüştür. Zemin ve tavanları bugün beton ile kaplanmıştır. Bu bölümün aydınlatması D4 duvarı üzerindeki sonradan açılan P4 penceresi ile sağlanmaktadır (EK-4 Resim 103).

Sıcaklık (Çizelge 4.13 - 4.16)

Z20 mekanından K10 kapısı, Z19 mekanından K11 kapısı ile girilen 10,20 m * 10,27 m boyutlarında olan sıcaklık kare planlı ve tek kubbelidir. Ortada köşeleri pahlı kare göbek taşı yer alır. Göbek taşı yer yer kırılmış olup, alt kısımda bulunan cehennemlik kısmının 30 x 30 cm tuğla ayakları meydana çıkmıştır. Köşelere sonradan halvet hücreleri yapılmış, halvetler alçak tavanlı tonoz örtülerle kapatılmış ve tepelerine ışıklıklar açılmıştır. 8 adet kurna ve künk izi bulunmaktadır. Eyvanların önlerinde seki izleri bulunmaktadır (EK-4 Resim 4.108). Z22 halvet odasında gronoblastik dokulu mermer kaplama örneği bulunmuştur. Döşemeler yer yer kırılmış ve yok olmuştur.

Kubbeye geçiş tromplarla sağlanmıştır. Köşe tromplarının ön yüzleri ve bu trompların araları sivri kemerlidir (EK-4 Resim 4.106, EK- Resim 4.107).

Kubbede 3 sırada 12 adet ve ortada 7 adet ışık gözü olmak üzere toplam 43 adet ışık gözü bulunur. Kubbe tuğladan örülmüştür (EK-4 Resim 4.156, 4.157).

Sıcaklıktan ılıklığa geçişi sağlayan K11 kapısı üstünde buhar dengesini sağlamak amacı ile tüteklik yerleştirilmiştir (EK-4 Resim 4.158).

Sıcaklık ve su deposu arasında buhar geçişini sağlayan 72 * 85 cm boyutlarında 1 adet dikdörtgen pencere bulunur.

Duvarlar 100 cm kalınlığında olup, moloz taş malzemeden yapılmıştır. Dış duvarlarda ayrıca kasnak köşelerinde ve silmelerde sarı tüf esaslı yerel bir taş olan köyke taşı kullanılmıştır (EK-4 Resim 4.16, Resim 4.56).

Eyvan

Sıcaklık köşelerine halvet eklendikten sonra, 2 adet eyvan oluşmuştur. Eyvanlarda 1 adet kurna izi bulunur. Eyvanlar önünde bulunan ancak zamanla yok olan sekiler, hamamın orta bölümündeki zemin kotuna göre 40 cm daha yüksektir (EK-4 Resim 4. 109, 4.118).

Cehennemlik

Yapının sıcaklık bölümünde iki yönde döşemeyi taşıyan kenarları 30cm boyutlarında kare biçiminde tuğla ayaklar bulunmaktadır. Su deposunun ortasında yer alan, tabanı ateş ile temasın arttırılması için kubbelendirilmiş kazanın ısıttığı suyun buharı döşeme altında, tuğla ayaklar arasında dolaşarak döşemeyi ısıtmaktadır. Bu bölüm cehennemlik bölümü ya da galeri katı olarak tanımlanmaktadır. Döşemeler yer yer define arayan kişiler tarafından kırılmış ve tuğla ayaklar ortaya çıkmıştır. Ortaya çıkan tuğla ayakların bir kısmı yıkılmıştır (EK-4 Resim 4.116, 4.117, 4.120).

Su deposu (Çizelge 4.17)

Sıcaklık mekanının kuzeydoğusunda bulunan dikdörtgen bir mekandır. Orta kısmında dairesel kazan izi mevcuttur. Sıcaklığa açılan dikdörtgen biçiminde bir penceresi bulunur (EK-4 Resim 4.129 - 4.132).

Külhan

Külhan bölümü bugün mevcut değildir. Ancak su deposunun kuzeydoğusunda kalan cephede tuğla baca izi mevcuttur (EK-4 Resim 4.24-26).

4.2.4. Taşıyıcı elemanlar

Yapının taşıyıcı elemanları, düşey ve yatay elemanlar olarak iki başlık altında incelenmiştir.

Düşey taşıyıcılar

Yapıda düşey taşıyıcı elemanlar sadece duvarlardır.

Duvar

Yapıda ahşap karkas duvarlar ve yığma moloz taş duvarlar olmak üzere iki tür taşıyıcı duvar vardır.

Yapının soyunmalık kısmında ahşap karkas sistem kullanılmıştır. Dolgu malzemesi olarak da kerpiç ve balıksırtı tuğla kullanılmıştır. Dış sıva, gri renkli, 3-4 mm boyuta kadar agregaları ve beyaz kütleleri görülebilen siyah cürufları ve kıtıkları bulunan dağılgan özelliktedir. İç mekandaki sıva ise 3-4 mm boyuta kadar agregaları ve kıtıkları görülebilen dağılgan özelliktedir.

Soyunmalık kısmına ait dış duvarlar, hava koşulları, bakımsızlık, insan müdahalesi gibi nedenlerden dolayı yüzeyde malzeme kayıplarına, renk değişimine, bitkisel oluşumlara, çatlaklara maruz kalmıştır. Bu bölümdeki ahşap taşıyıcıların, taşıyıcılık özellikleri yok olmak üzeredir. Bir kısmı böceklenmiş ve çürümüştür. Yapıya sonradan eklenen mekanların duvarlarında beton malzeme kullanılmıştır. Bu bölüm çökmek üzeredir.

Yapının sıcaklık ve ılıklık mahallerinde krem renkli ince ve kaba yonu moloz taş, sekizgen kasnağın köşelerinde, silmelerde ve ana giriş kapısında sarı renkte Kütahya'ya özgü düzgün kesme küfeki taşı ve tuğla kullanılmıştır. Ilıklık bölümünde duvarlar üzerinde 3-4 mm boyuta kadar agregaları ve kıtıkları görülebilen, beyaz kütleleri bulunan sert yapıda iç sıva bulunur. Sıcaklık bölümünde ise 2-3 mm boyuta kadar tuğla kırıkları ve beyaz kütleleri görülen orta sertlikte iç sıva bulunur.

Yatay taşıyıcılar

Yapıda kullanılan yatay taşıyıcı elemanlar temel, döşeme, hatıllar ve açıklık geçici elamanlar olan kemerler ve üst örtülerdir.

Temel

Herhangi bir kazı veya sondaj yapma olanağımız olmadığından temeller hakkında kesin bir bilgimiz olmamakla birlikte, sıcaklık bölümünde döşeme kaplamalarının kırılmış olması dolayısıyla altta görünen malzemenin taş olması, temelin kabayonu taş olduğunu göstermektedir. Soyunma bölümünde ise temelin duvar kalınlığında, taş malzeme ile yapılmış olması muhtemeldir.

Döşeme

Soyunmalık bölümünün döşeme kaplaması, iç mekanın yağmur, kar v.b. nedenlere maruz kalmış olmasından dolayı yok olmuş ve toprak zemin ortaya çıkmıştır. Bu bölüme ait özgün döşeme taşı Z07 soyunma kabinin içinde görülmüştür.

Soyunmalık bölümünün birinci kat döşemesi ise kuzeybatı yönündeki duvarlar üzerine oturtulan 20/ 30 cm kesitinde ve duvar uzunluğunda ana kirişler üzerine basan kuzeydoğu yönünde döşenen 12*12cm kesitindeki tali kirişlerden oluşmaktadır.

Ilıklık bölümünde ise döşeme kaplaması yok olmuş, toprak zemin ortaya çıkmıştır. Sıcaklık bölümünde ise Z22 halvet odasının döşemesinin günümüze ulaşan bir bölümünde özgün gronoblastik dokulu mermer döşeme kaplaması bulunmakla birlikte diğer bölümlerde zemin kaplamalarının bir kısmı kırılmış, bir kısmı yok olmuştur.

Hatıl

Soyunmalık bölümü dış duvarlarında, dökülen sıvalar altında görülen taşıyıcı dış duvarlarda 20 cm kalınlığında ve duvar genişliğinde ahşap hatılların 2 metre ara ile duvar genişliğince kullanıldığı tespit edilmiştir.

Kemerler

Sıcaklık bölümünde 8 adet sivri taş kemer mevcuttur. Köşede kalan kemerler, sonradan eklenen halvet içlerinde kalmıştır. Ilıklık bölümünde ise Z19 ile Z20 mekanı arasında üst örtüleri ayıran tuğla bir kemer mevcuttur (EK-4 Resim 4.92).

Örtü

Yapıda, ahşap kirişlemeli tavan, kubbe ve tonoz olmak üzere üç tür örtü kullanılmıştır.

Ahşap kirişlemeli tavan

Soyunmalık bölümünde, Z01, Z02, 109, 110, 111 mekanlarının tavanlarında ahşap kirişlemeli düz tavan bulunur. Bu mekanlar dışarıda ahşap kırma bir çatı ile örtülmüştür. Z03 mekanının ortasında bulunan ahşap karkas kubbe ise tamamen yok olmuştur.

Kubbe

Yapının sıcaklık bölümünde çapı 9,80 m olan tuğla ile örülmüş bir adet kubbe bulunmaktadır. Dışarıda sıcaklık kubbesi üzerine beton örtü atılmıştır (Resim 4.42, 4.43).

Tonozlar

Yapının ılıklık bölümünde; Z19 mekanında basık tonoz, Z20 mekanında; iki yanda, prizmatik Türk üçgenleri ile geçişleri sağlanan yarım kubbeler biçiminde gelişen, beşik tonoz, hela bölümü, geçiş mekanı olan Z18 mekanı tavanında ve su deposunda beşik tonoz örtü bulunur. Tonozlar ılıklık bölümünde tuğla ile örülmüştür.

Dış kısımda ise; soyunmalık ve hela mekanında ahşap kırma çatı, ılıklık, traşlık ve su deposunda toprak örtü, sıcaklık bölümünde kubbe ile örtülmüştür.

4.2.5. Mimari elemanlar

Yapıda mimari eleman olarak; su havuzu, aydınlatma elemanları, kapı, seki, kurna, göbek taşı, su olukları, saçak ve silmeler mevcuttur.

Kapılar

Yapıda sonradan ekleme ve değişikliklerle birlikte 16 kapı tipi tespit edilmiştir. Bunlar proje üzerinde tipleri K.X şeklinde notasyon verilerek belirtilmiştir. Bunlardan K1, K3, K5, K6, K7, K8, K9, K11 kapıları özgün, K2, K4, K10, K12, K13, K14 kapıları sonradan açılmıştır.

Yapıya ait hiçbir özgün kapı kanadı günümüze kadar ulaşamamıştır. Sadece kapı boşlukları mevcuttur.

K1; Z02 mekanında güneybatı cephesinde bulunan çift kanatlı özgün ahşap giriş kapısıdır (EK-4 Resim 4.9).

K2; soyunmalık bölümünde D1 duvarı üzerinde Hamam Caddesi'ne sonradan açılmıştır (EK-4 Resim 4.73).

K3; boyutları ve üst geçişi diğer özgün kapılardan farklı olan soyunmalıktan ılıklığa geçişi sağlayan kapıdır (EK-4 Resim 4.62, 4.63).

K4; hela bölümünden Z03 soyunmalık bölümüne geçişi sağlayan kapıdır (EK-4 Resim 4.63).

K5; hela bölümünden Z20 ılıklık mekanına açılan üzerinde bir adet tüteklik bulunan kapıdır (EK-4 Resim 4.79).

K6; Z15 ile Z16 mekanını birbirine bağlayan hela kapısıdır.

K7; Z14 soyunmalık kabini içinden Z19 ılıklık mekanına geçişi sağlayan üzerinde 2 adet taş süs bulunan özgün kapıdır (EK-4 Resim 4.65).

K8; Z18 geçiş mekanı ile ile Z19 ılıklık mekanını birbirine bağlayan kapıdır (EK-4 Resim 4.95).

K9; Z17 yıkanma hücresinden, Z18 mekanına geçişi sağlayan kapıdır (EK-4 Resim 4.102).

K10; Z20 ılıklık mekanından sıcaklığa geçişi sağlayan kapıdır(EK-4 Resim 4.88).

K11; Z19 ılıklık mekanından Z21 sıcaklık bölümüne geçişi sağlayan kapıdır (EK-4 Resim 4.99).

K12; Z22 halvet hücresinden Z21 sıcaklık sofasına açılan kapıdır (EK-4 Resim 4.118).

K13; Z23 halvet hücresinden Z21 sıcaklık sofasına açılan kapıdır (EK-4 Resim 4.110).

K14; Z24 halvet hücresinden Z21 sıcaklık sofasına açılan kapıdır (EK-4 Resim 4.111).

K15; 109 ve 110 mekanları arası geçişi sağlayan kapıdır (EK-4 Resim 4.134).

K16; 110 ve 111 mekanları arası geçişi sağlayan kapıdır.

Ayrıca Z02 mekanının D7 duvarında, Z22 mekanının D2 duvarında, 111 mekanının D4 duvarı üzerinde kapı izleri mevcuttur.

Aydınlatma elemanları

Pencereler

Yapıda ekleme ve değişikliklerle birlikte toplam 11 tip pencere bulunmaktadır. Bunlar proje üzerinde tipleri P.X şeklinde notasyon verilerek belirtilmiştir. Bunlardan P1.1, P1.2, P2, P6, P7 ve P11 pencereleri özgün tiplerdir. Diğer P3, P4, P5, P8, P9, P10 pencereleri sonradan açılmıştır.

P1.1 ve P1.2 pencereleri hela bölümüne ait taş söveli, P2 penceresi su deposundan sıcaklığa açılan buhar geçişini sağlayan taş söveli penceredir. P6, P7.1 ve P7.2 pencereleri ise Hamam Caddesi'ne bakan kuzeybatı cephesindeki kemerli özgün pencerelerdir. Bu pencereler, XIX. Yüzyıl geleneksel Kütahya Evleri'nin pencere tipindendir (Resim 5.10-5.12).

P3 pencere tipi sonradan yapılan beton halvete, P4 yıkanma hücresine, P8, P9 ve P10 notasyonlu pencereler ise soyunmalık kısmının birinci katındaki dikdörtgen biçimli ahşap pencerelerdir (EK-4 Resim 4.5, Resim 4.6, Resim 4.110).

Hela bölümü içindeki P1.1 ve P1.2. pencereleri üzerinde lokma demir parmaklık izleri mevcuttur. Bu elemanlar günümüze ulaşamamıştır (Resim 6.3).

Işıklıklar

Hamamın ılıklık bölümünde; Z19 mekanında 3 adet, Z20 mekanında 10 adet, sıcaklık bölümünde ise 43 adet aydınlatma amaçlı kullanılan ışıklıklar bulunur (EK-4 Resim 4.156).

Su havuzu

Soyunmalık bölümünün ortasında bulunan su havuzu günümüze ulaşamamıştır. Bunun yerine sonradan eklenen havuz izine rastlanmıştır.

Seki

Yapıda ahşap ve taş sekiler mevcuttur. Bunlar soyunmalık, ılıklık ve sıcaklık bölümlerinde bulunur.

Soyunmalık kısmında bulunan ahşap sekiler tamamen yok olmuştur. Yapıda hiçbir izi ve örneği kalmamıştır. Ilıklık bölümünde kurna izlerinden burada taş sekilerin bulunduğu anlaşılmaktadır ancak sekiler günümüze ulaşamamıştır (EK-4 Resim 4.95). Sıcaklıkta ise eyvanların önünde zeminden 40 cm yüksekliğinde taş sekiler zamanla yok olmuş, yapıda izleri kalmıştır (Resim 6.15) .

Kurna

Sıcaklık bölümünde D1, D4 ve D6 duvarında 3 adet, ılıklık bölümünde ise, 2 adet kurna kalmıştır (EK-4 Resim 4.94). Bu kurnalar kırık ve kötü durumdadır.

Su olukları

Hamamlarda yıkanma yerlerinden gelen kirli sular döşemede setlerin ve göbek taşının kenarı boyunca uzanan açık su oluklarından akarak ılıklığa, oradan da helalara ulaşır [18]. Bu olukların hiçbiri günümüze ulaşamamış, izleri yok olmuştur.

Göbek taşı

Sıcaklık bölümünün ortasında, kenarları 45° pahlanmış kare planlı, yerden yaklaşık 40 cm yüksekte mermer malzeme ile kaplanmış üzerinde yatılarak terlenen, masaj yapılan taştır. Bir kısmı kırılmıştır. Bu bölümden, cehennemliğe ait taşıyıcı tuğla ayaklar görülmektedir (EK-4 Resim 4.116).

Parmaklık

Yapının güneybatı cephesi üzerinde Z15 ve Z16 mekanlarına ait dikdörtgen biçimli pencerelerin taş sövesi üzerinde lokma demir parmaklık izi bulunduğundan, bu pencerelerin 3 sıra yatay, 2 sıra düşey lokma demir parmaklıklı olduğu anlaşılmaktadır (Resim 6.3).

Niş

Yapıda niş bulunmamaktadır.

Saçak

Yapının soyunmalık bölümünde ahşap kırma çatıda, ahşap saçak bulunmaktadır. Saçağın büyük bir bölümü yok olmuştur (EK-4 Resim 4.3, 4.12). Kalan bölümlerinden saçağın 50 cm genişliğinde, altı açık tipte olduğu anlaşılmaktadır.

Silme

Ilıklık ve sıcaklık bölümlerine ait dış duvarlar ve kasnak üzerinde Kütahya'da köyke taşı denilen sarı, tüf esaslı taştan yapılan özgün silmeler bulunur (EK-4 Resim 4.15). Bu silmeler kademelidir ve en dış hizası ılıklık duvarlarında 20 cm kademeli olarak nihayetlenir. Kasnaklardaki silmeler ise üst profil ve duvar yüzeyi arasında 20° açı yapmaktadır.

4.2.6. Bezeme özellikleri

Yapıda bezeme olarak K1 kapısının üzerinde ve K7 kapısının kenarlarında taş süslemeler bulunur (EK-4 Resim 4.65, Resim 4.66). Soyunma kabinlerine sonradan çini süslemeler eklenmiştir (EK-4 Resim 4.67). Sıcaklık bölümünde bir kurnada ise taş tezyinat görülmüştür (EK-4 Resim 4.122).

4.2.7. Yapısal durum

Bozulma nedenleri genel olarak iki ana gruba ayrılır; bunlar uzun süreli doğal nedenlere bağlı bozulmalar ve insanlar tarafından yapılan bozulmalardır.

Dış hava koşullarına açık olan mahallerde, uzun süreli doğal etkenlerle özellikle soyunma mahallinde sıvalar dökülmüş, zemin döşemeleri aşınmış, ahşap elemanlar kırılıp, yok olmuştur. Bunun dışında cephelerde ahşap çatkılı tuğla dolgulu malzemeler üzerindeki sıvalarda kısmen dökülme ve çatlaklar meydana gelmiştir. Ahşap yapı elemanları zamanla böceklenmiş ve bu konuda herhangi bir önlem alınmaması sebebi ile malzeme bozulmaları oluşmuştur. Sıcaklık ve ılıklık

bölümlerinin cephelerinde taş kayıpları ve bozulmaları, malzeme ayrılmaları, renk değişimi, tortu oluşumları ve bitkilenmeler görülmüştür.

İnsanlar tarafından, yapılan bilinçsiz onarımlar sonucu yapının özgünlüğüne aykırı ekler ve deformasyonlar meydana gelmiştir. Betondan yapılmış soyunma kabinleri, eklenen beton merdiven, eklenen duvarlar, sonradan örülerek kapatılan pencereler, caddeye sonradan açılan kapı, Z01 mekanının ön duvarının kaldırılarak dükkana dönüştürülmesi, yeni dikdörtgen uyumsuz pencerelerin açılması, beton halvet duvarları, ılıklık bölümünün niteliksiz beton bir duvarla ikiye bölünmesi, döşeme altında define aramak amacı ile göbek taşının kırılması, sıcaklıkta döşemelerin birçok bölümde yok edilmesi yapıda insanlar tarafından yapılan bozulmalardır.

Taşıyıcı elemanlarda değişim ve bozulmalar

Yapının soyunmalık kısmının ahşap karkas sistemine ait taşıyıcılar tamamen böceklenmiş ve çürümüş durumdadır. Birinci katta ahşap taşıyıcı sistem çürüdüğünden, duvar, döşeme ve tavanlar ve çatı yıkılmıştır. Soyunmalıkta D2 duvarı yıkılmış, 1. katın D3 duvarı tamamen yok olmuştur (EK-4 Resim 4.136).

Ilıklık bölümünde tonoz örtüye ait tuğlaların bir bölümü koparak yok olmuştur. Sıcaklıkta ve ılıklıkta taş eksilmeleri, oyuklanmalar, strüktürel çatlaklar, derz boşalmaları, tabaka halinde dökülmeler ve ayrılmalar tespit edilmiştir. Hela bölümünde ara duvarlar harap haldedir. Traşlık mekanı içerisinde; zemin ve tavan altındaki duvara zarar vermiş olan çimento esaslı sıva ile sıvanmıştır (EK-4 Resim 4.103). Su deposuna ait D3 duvarı üzerindeki külhan bacası mevcut olmakla birlikte külhan ve odunluk bölümü günümüze ulaşamamıştır.

Mimari elemanlarda ve kaplama malzemelerinde değişim ve bozulmalar

Yapının bütün mimari elemanları ve kaplama malzemeleri fiziksel nedenlerle zarar görmüş ve bir kısmı yok olmuştur. Yok olan mimari elamanlar; soyunmalık bölümünün ortasındaki özgün havuz, kapı kasa ve kanatları, ışıklıklara ait özgün

detaylar, pencerelerin kasa ve kanatları, soyunmalık ahşap sekileri, ılıklık ve sıcaklık taş sekileri, kurnaların büyük bir bölümü, su olukları, lokma demir parmaklıklardır. Bozulan mimari elamanlar ise göbek taşı, ahşap saçak ve sıcaklık kasnağındaki silmelerdir. Bozulma çeşitlerini şöyle sıralayabiliriz; koparak veya kırılarak yok olmalar, ahşapta çürüme, sehim, malzeme ayrılmaları, renk değişimleri - tortu oluşumları ve islenmelerdir. Hangi mimari elemanda ne tür değişim ve bozulma olduğu EK – 3 bölümündeki şekillerde kapsamlı olarak gösterilmiştir.

Malzeme bozulmaları

Zamanın olumsuz etkisine, kullanıma, doğa ve iklim şartlarına ve diğer bazı faktörlere bağlı olarak, yapı malzemelerinde hasarlar ortaya çıkmıştır. Hamamın iç mekanında bozulma, soyunmalığın ahşap kısımlarında yoğunlaşmaktadır. Bunun başlıca nedeni çatıdan iç mekanlara ulaşan kar ve yağmur sularıdır.

Özgün pencerelerin taş sövelerinde kırılma ve çatlaklar görülür.

Güneybatı cephesi üzerindeki çimento harcı uygulaması, eklenen beton bölme duvarlar, beton soyunmalık kabinleri, beton halvetler bütünlüğü bozucu etki göstermektedir.

Üst örtülerin bozulmasından dolayı içeri giren kar, yağmur sularının ve sıcak soğuk hava döngülerinin olumsuz etkileri ile sıvalar neredeyse tamamen kabarmış, bozulmuş ve dökülmüştür. Özellikle sıcaklık mekanında nemin etkisi ile yüzeylerde renk değişimleri, yosunlaşmalar, kabarmalar, kararmalar görülmektedir.

Günümüzde iç mekanda hiç doğrama bulunmamaktadır. Giriş kapısı kemerinde ve kenar profillerinde kırılmalar ve taş kayıpları görülmektedir.

Moloz taş ile oluşturulmuş tüm cephelerde, üst örtüye yakın yerlerde ve derzler arasında otsu bitki oluşumları gözlenmektedir. Zamanla aşınan derzlerin arasına rüzgarla uçuşan polen ve tohumların yerleşmesi sonucu ortaya çıkan otsu bitki

oluşumu, moloz taş ile örülmüş yapılarda oldukça sık rastlanan bir sorundur. Yapı içerisinde soyunmalık bölümünde odunsu bitki oluşumu da gözlenmektedir.

Yapısal durumun değerlendirilmesi

Yapı şu an metruk ve kullanılamaz bir haldedir. Doğal nedenlerle ve insan eli ile oluşmuş bozulmalar görülmüştür. Yapının soyunmalık kısmı yıkılmak üzeredir. Bu bölümün ahşap çatısı çökmüştür. Yapıya birçok sayıda niteliksiz ek ve beton malzeme ile yenilemeler yapılmıştır.

Sıcaklık ve ılıklık bölümleri detaylı bir onarım ile sağlamlaştırılacak durumdadır ancak soyunmalık kısmında taşıyıcı sisteme ait tüm ahşap elemanlar çürüdüğü için taşıyıcılık özelliği kalmamıştır.

4.2.8. Yapı ve mekanların kullanım durumu

1893 yılında Rumlar tarafından yapılan hamam, mübadele yıllarında Türklerin eline geçmiştir. Önce hazine tarafından satın alınmış sonra 1928 yılında şahıs eline geçerek çalıştırılmaya başlanmıştır (EK-11). 1950'li yıllara kadar hamam olarak işletildikten sonra bazı nedenlerle çalıştırılamamıştır. Yapı o tarihten sonra farklı bir işlevde de kullanılmadığından zamanın aşındırıcı etkisine maruz kalmış, doğa etkileri ve insanların yağmalaması, define aramaları sonucunda metruk bir duruma gelmiştir.

Yapıda hamam olarak kullanıldığı 60 sene içerisinde bazı tadilatlar yapılmıştır. Soyunmalık bölümündeki Z02 mekanı zaman içerisinde dükkan olarak kullanılmaya başlandığından, iç mekanda olan kapısı doldurulmuş bu bölümden Hamam Caddesi'ne bir geçiş açılmıştır. Jandarma Alay Komutanlığı bu bölgeye yakın olduğundan hamamın bir bölümü askerlere ayrılmıştır. Z19 ve Z20 mekanları niteliksiz beton bir duvar ile ikiye bölünmüş, hamamın kuzeydoğu cephesinden bu bölüme geçiş açılmıştır. Sonraki dönemde bu bölüm kadınlar hamamı olarak da kullanılmış, kuzeydoğu cephesine ek olarak kadınlar için ayrıca bir soyunmalık bölümü eklenmiştir. Ancak bu ek günümüze ulaşamamıştır (EK-6 Şekil 6.13, 6.14).

Çizelge 4.1. Yapı dış tanımlama tablosu - Kuzeybatı cephesi

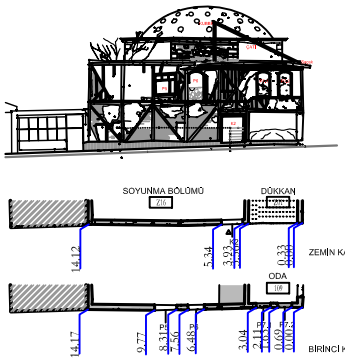

Cephe uzunluğu 14,12 m'dir. Cephede soğukluk duvarları bulunur. P5 ve P6 ve P7 olmak üzere kemerli ve dikdörtgen kesitli ahşap pencereler vardır. Sonraki dönemlerde zemin katta caddeye açılan bir kapı yerleştirilmiştir.

Cephe, arası tuğla dolgulu ahşap karkas sistemden oluşur. Taşıyıcı sistem zamanla zarar görmüş dikmeler kırılmış, yüzeyde kayıplar ve bozulmalar oluşmuştur. Sıva ve boyalar tabaka halinde dökülmüştür.

Bir dönem dükkan olarak kullanılmış kısıma ait kapı yok olmuştur.

Çatı ahşap konstrüksüyondan yapılmış olup, koruma sorunlarından kaynalanan sebeplerle zamanla yok olmuştur. Ahşap saçak da kırılarak yok olmuş ancak bir bölümü kalmıştır. Cephede büyük ve küçük bitkilenmeler görülür.

0 2 4 6 8 10m

Zx : Mahal Numaraları
Dx : Duvar Numaraları
Kx : Kapı Numaraları
KMx : Kemer Numaraları
Pax : "a" tipi pencere numaraları
Pbx : "b" tipi pencere numaraları
Slm : Silme numaraları

A : Ahşap
B : Boya
AB : Ahşap Bağdadi
AK : Ahşap Karkas
BS : Balık Sırtı
KE : Kerpiç

KT : Kesme Taş
MT : Moloz Taş
S : Sıvalı
SZ : Sıvasız
T : Taş
TU : Tuğla
T + TU : Taş + Tuğla

fx : Fotoğraf No
Şx : Şekil No
İ : İyi (Taşıyıcı ve malzemeye dönük sorunları olmayan elemanlar)
O : Orta (Sıva, boya, badana gibi bakım gereksinimi olan elemanlar)
K : Kötü (Taşıyıcı ve malzeme sorunları olan elemanlar)

ELEMANLAR		BİÇİM	ÖLÇÜ			MALZEME													YAPISAL DURUM				FOTO NO
						TAŞIYICI						DOLGU			YÜZEY								
TAŞIYICI	MİMARİ		X	Y	Z	T+TU	AK	KT	MT	TU	T	AB	BS	TU	A	B	S	SZ	AÇIKLAMA	İ	O	K	
DV1		GÖRÜNÜŞ	8,57	0,30	4,78		●							●				●	Taşıyıcı Ahşap karkas sistem bozulmuştur. Sıvalar tamamen dökülmüştür.			●	EK-4 Resim 4.1-2-3
	K2	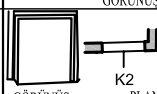 GÖRÜNÜŞ K2 PLAN	1,40	0,30	1,93										●				Sonradan açılmıştır. Hasar görmüştür.			●	EK-4 Resim 4.3
	P5	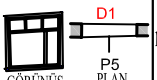 D1 P5 GÖRÜNÜŞ PLAN	1,46	1,30	1,45										●				Sonradan açılmıştır. Hasar görmüştür.			●	EK-4 Resim 4.1
	P6	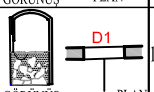 D1 GÖRÜNÜŞ P6 PLAN	1,07	0,30	2,00										●				Pencerenin yarısı tuğla örülerek kapatılmıştır.			●	EK-4 Resim 4.2
	P7.1	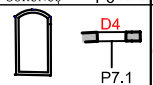 D4 P7.1 GÖRÜNÜŞ PLAN	0,95	0,30	1,73										●				Pencere tamamen tuğla örülerek kapatılmış ve sıvanmıştır. Üzerindeki sıvalar tabaka halinde dökülmüştür.			●	EK-4 Resim 4.3
	P7.2	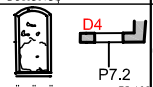 D4 P7.2 GÖRÜNÜŞ PLAN	0,91	0,30	1,74										●				Pencere tamamen tuğla örülerek kapatılmıştır. Üzeri sıvanmıştır.			●	EK-4 Resim 4.3
	Saçak	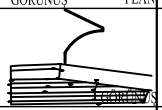 GÖRÜNÜŞ													●				Ahşap saçak çok hasar görmüş, bir bölümü kırılarak yok olmuştur.			●	EK-4 Resim 4.3
ÇATI															●				Fiziksel nedenlerle yok olmuştur. İzi kalmıştır.			●	EK-4 Resim 4.136
KUBBE		GÖRÜNÜŞ	8,81		2,08					●									Beton kubbede çatlaklar oluşmuştur.		●		

Çizelge 4.2. Yapı dış tanımlama tablosu - Güneybatı cephesi

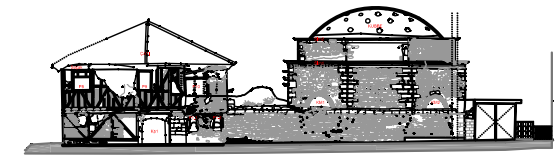

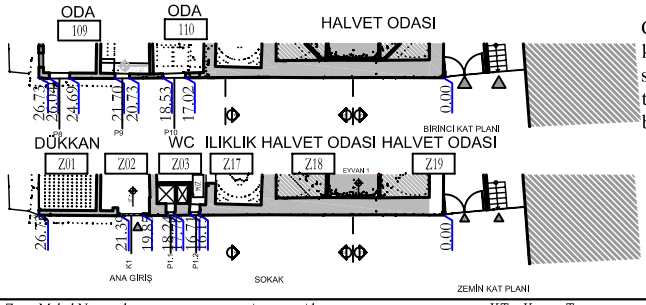

Cephe uzunluğu 26,73 m'dir. Cephede soğukluk, ılıklık, sıcaklık sağ yan duvarları bulunur. Soğukluk bölümünde, üst katta 3 ahşap pencere, alt katta 2 adet taş söveli olmak üzere iki tip pencere bulunmaktadır.

Ana giriş kapısı soğukluk kısmında bulunur.

Cephe, soğukluk bölümünde arası tuğla dolgulu ahşap karkas sistemden, ılıklık bölümünde moloz taş, sıcaklık bölümünde altta moloz taş, üst kotta, moloz taş ve tuğla örgü sistemden oluşur. Silmeler sonradan beton malzeme ile yapılmıştır.

Zx : Mahal Numaraları
Dx : Duvar Numaraları
Kx : Kapı Numaraları
KMx :Kemer Numaraları
Pax : "a" tipi pencere numaraları
Pbx : "b" tipi pencere numaraları
Slm : Silme numaraları

A : Ahşap
B : Boya
AB : Ahşap Bağdadi
AK : Ahşap Karkas
BS : Balık Sırtı

KT : Kesme Taş
MT : Moloz Taş
S : Sıvalı
SZ : Sıvasız
T : Taş
TU : Tuğla
T + TU : Taş + Tuğla

fx : Fotoğraf No
Şx : Şekil No
İ : İyi (Taşıyıcı ve malzemeye dönük sorunları olmayan elemanlar)
O : Orta (Sıva, boya, badana gibi bakım gereksinimi olan elemanlar)
K : Kötü (Taşıyıcı ve malzeme sorunları olan elemanlar)

ELEMANLAR		BİÇİM	ÖLÇÜ			MALZEME													YAPISAL DURUM				FOTO NO
						TAŞIYICI						DOLGU			YÜZEY								
TAŞIYICI	MİMARİ		X	Y	Z	T+TU	AK	KT	MT	TU	T	AB	BS	TU	A	B	S	SZ	AÇIKLAMA	İ	O	K	
DV1		GÖRÜNÜŞ	26,73	0,33 0,78 1,09	5,04 2,53 6,93		●	●	●				●	●				●	Taşıyıcı Ahşap karkas sistem bozulmuştur. Sıvalar tamamen dökülmüştür.			●	EK-4 Resim 4.5-4.17
	Kp1	GÖRÜNÜŞ	2,13	0,12	2,15			●											Kapıya ait dış profil, kısmen kırılarak yok olmuştur.			●	EK-4 Resim 4.9
	P1.1	GÖRÜNÜŞ PLAN	0,61	0,78	1,14			●											Taş sövelerde bozulmalar ve kırılmalar oluşmuştur.			●	EK-4 Resim 4.10
	P1.2	GÖRÜNÜŞ	0,71	0,72	0,90			●											Taş sövelerde bozulmalar ve kırılmalar oluşmuştur.			●	EK-4 Resim 4.11
	P8	GÖRÜNÜŞ D1 P8 PLAN	1,32	0,36	1,44										●				Ahşap pencerede zamanla kasa ve kanatta hasarlar oluşmuştur.			●	EK-4 Resim 4.8
	P9	GÖRÜNÜŞ D4 P9 PLAN	0,94	0,30	1,32										●				Ahşap pencerede zamanla kasa ve kanatta hasarlar oluşmuştur.			●	EK-4 Resim 4.12
	P10	GÖRÜNÜŞ D3 P10 PLAN	1,50	0,32	1,27										●				Ahşap pencerede zamanla kasa ve kanatta hasarlar oluşmuştur.			●	EK-4 Resim 4.13
KM1		GÖRÜNÜŞ	1,96	0,44	1,08					●												●	
KM2		GÖRÜNÜŞ	1,79	0,49	1,03					●												●	
	Slm1	GÖRÜNÜŞ																	Silmeler beton malzeme ile yenilenmiştir. Ancak yer yer kırılmış ve kopmuştur.			●	

Çizelge 4.2. (Devam) Yapı dış tanımlama tablosu - Güneybatı cephesi

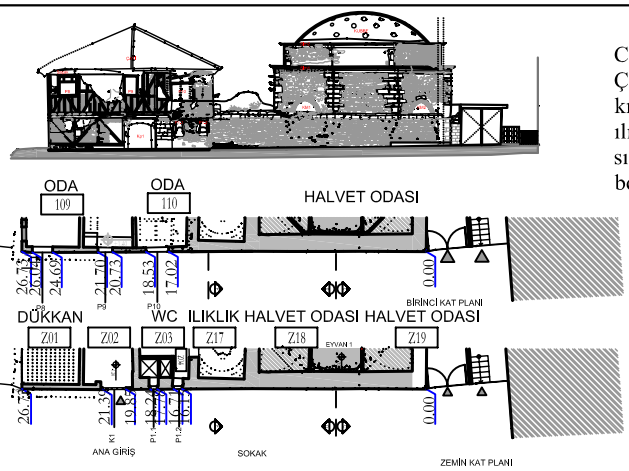

Cephede büyük ve küçük bitkilenmeler görülür. Çatıda koruma sorunları nedeni ile soğukluk kısmında ahşap çatı konstrüksüyonu yok olmuş, ılıklık kısmında kısmen tuğla tonoz örgü kalmış, sıcaklık kısmında ise beton kubbede çatlaklar ve bozulmalar görülmektedir.

Zx : Mahal Numaraları
Dx : Duvar Numaraları
Kx : Kapı Numaraları
KMx :Kemer Numaraları
Pax : "a" tipi pencere numaraları
Pbx : "b" tipi pencere numaraları
Slm : Silme numaraları

A : Ahşap
B : Boya
AB : Ahşap Bağdadi
AK : Ahşap Karkas
BS : Balık Sırtı
KE : Kerpiç

KT : Kesme Taş
MT : Moloz Taş
S : Sıvalı
SZ : Sıvasız
T : Taş
TU : Tuğla
T + TU : Taş + Tuğla

fx : Fotoğraf No
Şx : Şekil No
İ : İyi (Taşıyıcı ve malzemeye dönük sorunları olmayan elemanlar)
O : Orta (Sıva, boya, badana gibi bakım gereksinimi olan elemanlar)
K : Kötü (Taşıyıcı ve malzeme sorunları olan elemanlar)

ELEMANLAR		BİÇİM	ÖLÇÜ			MALZEME													YAPISAL DURUM				FOTO NO
						TAŞIYICI						DOLGU			YÜZEY								
TAŞIYICI	MİMARİ		X	Y	Z	T+TU	AK	KT	MT	TU	T	AB	BS	TU	A	B	S	SZ	AÇIKLAMA	İ	O	K	
DV1	Slm2	GÖRÜNÜŞ																	Silmeler beton malzeme ile yenilenmiştir. Ancak yer yer kırılmış ve kopmuştur.			●	
	Dış Işıklık	GÖRÜNÜŞ	0,32	0,32	0,32														Beton kubbede ışıklıkların bir bölümü kapanmıştır.			●	
KUBBE		GÖRÜNÜŞ	8,73		2,00					●									Beton kubbede çatlaklar oluşmuştur.			●	

Çizelge 4.3. Yapı dış tanımlama tablosu - Kuzeydoğu cephesi

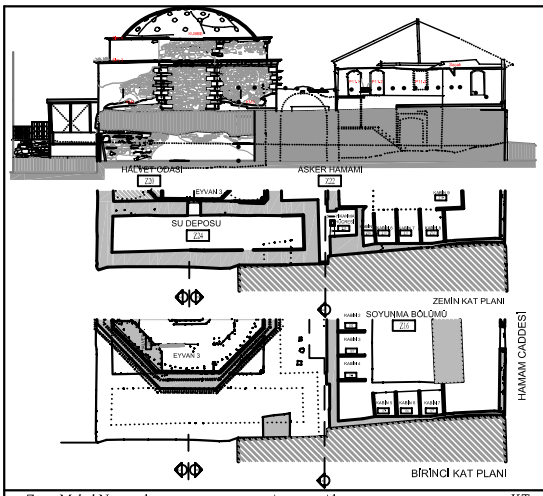

Cephede sıcaklık, ılıklık, soğukluk duvarları bulunur. Pencere ve kapı açıklıkları bulunmamaktadır.

Dış cephe duvarları moloz taştır. Silmelerde taş eksilmeleri, kırılmalar görülür. Köşe halvet hücrelerinin üst örtüleri yok olduğundan, bu bölümlerde 2 adet tuğla kemer görülür. Köşelerde düzgün kesme taşlar kısmen erimiş, yok olmuş, bir kısmıda halen mevcuttur. Özgün külhan bacası bu cephededir.

Cephede küçük bitkilenmeler görülür.

0 2 4 6 8 10m

Zx : Mahal Numaraları
Dx : Duvar Numaraları
Kx : Kapı Numaraları
KMx : Kemer Numaraları
Pax : "a" tipi pencere numaraları
Pbx : "b" tipi pencere numaraları
Slm : Silme numaraları

A : Ahşap
B : Boya
AB : Ahşap Bağdadi
AK : Ahşap Karkas
BS : Balık Sırtı
KE : Kerpiç

KT : Kesme Taş
MT : Moloz Taş
S : Sıvalı
SZ : Sıvasız
T : Taş
TU : Tuğla
T + TU : Taş + Tuğla

fx : Fotoğraf No
Şx : Şekil No
İ : İyi (Taşıyıcı ve malzemeye dönük sorunları olmayan elemanlar)
O : Orta (Sıva, boya, badana gibi bakım gereksinimi olan elemanlar)
K : Kötü (Taşıyıcı ve malzeme sorunları olan elemanlar)

ELEMANLAR		BİÇİM	ÖLÇÜ			MALZEME													YAPISAL DURUM				FOTO NO
						TAŞIYICI						DOLGU		YÜZEY									
TAŞIYICI	MİMARİ		X	Y	Z	T+TU	AK	KT	MT	TU	T	AB	BS	TU	A	B	S	SZ	AÇIKLAMA	İ	O	K	
DV1		GÖRÜNÜŞ	27,03	0,98 1.20 0,40	8,15 4,21 6,01		●		●									●	Moloz taş yüzeyde taş eksilmeleri görülür.			●	EK-4 Resim 4.20-21-22-23
KM3		GÖRÜNÜŞ	1,42	0,51	0,70									●									
KM4		GÖRÜNÜŞ	1,55	0,46	0,94									●									
	Slm3	GÖRÜNÜŞ																	Silmeler beton malzeme ile yenilenmiştir. Ancak yer yer kırılmış ve kopmuştur.				
	Slm4	GÖRÜNÜŞ																	Silmeler beton malzeme ile yenilenmiştir. Ancak yer yer kırılmış ve kopmuştur.				
KUBBE		GÖRÜNÜŞ	8,76		2,04					●									Kubbe beton malzeme ile yenilenmiştir.Ancak zamanla kubbede çatlaklar oluşmuştur.				EK-4 Resim 4.22

Çizelge 4.4. Yapı dış tanımlama tablosu - Güneydoğu cephesi

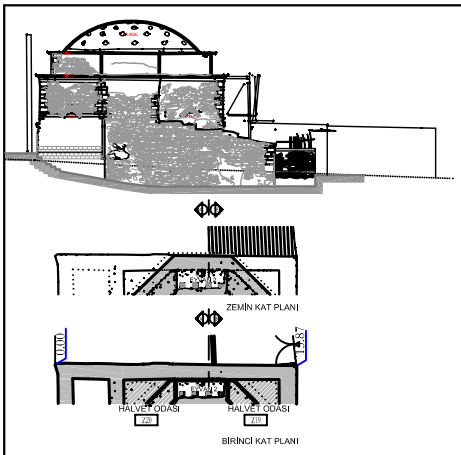

Cephede sıcaklık duvarları bulunur. Pencere ve kapı açıklıkları bulunmamaktadır.

Dış cephe duvarları moloz taştır. Silmelerde taş eksilmeleri, kırılmalar görülür. Köşe halvet hücrelerinin üst örtüleri yok olduğundan, bu bölümlerde 2 adet tuğla kemer görülür. Köşelerde düzgün kesme taşlar kısmen erimiş, yok olmuş, bir kısmıda halen mevcuttur.

Cephede hamama ait olmayan niteliksiz ekler eklenmiştir.

Silmeler beton malzeme ile yanilenmiş ancak zamanla bozulmalara, kırılmalara, malzeme kayıplarına maruz kalmıştır.
Cephede küçük bitkilenmeler görülür.

0 2 4 6 8 10m

Zx : Mahal Numaraları
Dx : Duvar Numaraları
Kx : Kapı Numaraları
KMx : Kemer Numaraları
Pax : "a" tipi pencere numaraları
Pbx : "b" tipi pencere numaraları
Slm : Silme numaraları

A : Ahşap
B : Boya
AB : Ahşap Bağdadi
AK : Ahşap Karkas
BS : Balık Sırtı
KE : Kerpiç

KT : Kesme Taş
MT : Moloz Taş
S : Sıvalı
SZ : Sıvasız
T : Taş
TU : Tuğla
T + TU : Taş + Tuğla

fx : Fotoğraf No
Şx : Şekil No
İ : İyi (Taşıyıcı ve malzemeye dönük sorunları olmayan elemanlar)
O : Orta (Sıva, boya, badana gibi bakım gereksinimi olan elemanlar)
K : Kötü (Taşıyıcı ve malzeme sorunları olan elemanlar)

ELEMANLAR		BİÇİM	ÖLÇÜ			MALZEME													YAPISAL DURUM				FOTO NO
						TAŞIYICI						DOLGU			YÜZEY								
TAŞIYICI	MİMARİ		X	Y	Z	T+TU	AK	KT	MT	TU	T	AB	BS	TU	A	B	S	SZ	AÇIKLAMA	İ	O	K	
DV1		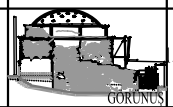 GÖRÜNÜŞ	5,87	0,98	7,17				●									●	Moloz taş yüzeyde taş eksilmeleri görülür.			●	EK-4 Resim 4.28
KM5		GÖRÜNÜŞ	1,42	0,51	0,70					●												●	
KM6		GÖRÜNÜŞ	1,79	0,49	1,03					●												●	
	Slm5	GÖRÜNÜŞ																	Silmeler beton malzeme ile yenilenmiştir. Ancak yer yer kırılmış ve kopmuştur.			●	
	Slm6	GÖRÜNÜŞ																	Silmeler beton malzeme ile yenilenmiştir. Ancak yer yer kırılmış ve kopmuştur.			●	
KUBBE		GÖRÜNÜŞ	8,90		2,01					●									Kubbe beton malzeme ile yenilenmiştir.Ancak zamanla kubbede çatlaklar oluşmuştur.				

Çizelge 4.5. Yapı iç tanımlama tablosu - Z01 ve Z03 Soyunmalık mekanı

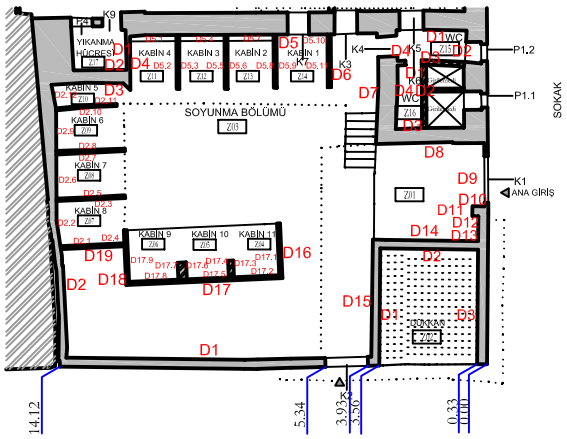

Soyunmalık bölümü yapının en harap bölümüdür. Çatı yok olduğundan zamanla kar, rüzgar, yağmur gibi dış etkilerle zemini dolmuş, ve iç kısmı zarar görmüştür. Ana giriş D09 duvarındaki özgün kapıdan sağlanmaktadır. Sonradan caddeye doğrudan açılan K2 kapısı eklenmiştir.

Soyunmalık kabinleri, merdiven, döşemeler beton malzeme ile yenilenmiştir. Günümüzde yine harap haldedir.

Bu bölüm dış duvarları ahşap karkas -balıksırtı tuğla dolgu sistem ile inşa edilmiştir. Ancak taşıyıcı da harap haldedir. Ahşap sistem böceklenmiş, çürümüş taşıyıcılık özelliğini kaybetmiştir. Sonradan üst kısmı konut olarak kullanıldığından yeni kapı ve pencereler açılmış, özgün merdiven yer değiştirmiştir.

0 2 4 6 8 10m

Zx : Mahal Numaraları
Dx : Duvar Numaraları
Kx : Kapı Numaraları
KMx :Kemer Numaraları
Pax : "a" tipi pencere numaraları
Pbx : "b" tipi pencere numaraları

A : Ahşap
B : Boya
AB : Ahşap Bağdadi
AK : Ahşap Karkas
BS : Balık Sırtı

KT : Kesme Taş
MT : Moloz Taş
S : Sıvalı
SZ : Sıvasız
T : Taş
TU : Tuğla
T + TU : Taş + Tuğla

fx : Fotoğraf No
Şx : Şekil No
İ : İyi (Taşıyıcı ve malzemeye dönük sorunları olmayan elemanlar)
O : Orta (Sıva, boya, badana gibi bakım gereksinimi olan elemanlar)
K : Kötü (Taşıyıcı ve malzeme sorunları olan elemanlar)

ELEMANLAR		BİÇİM	ÖLÇÜ			MALZEME												YAPISAL DURUM				FOTO NO
						TAŞIYICI						DOLGU		YÜZEY								
TAŞIYICI	MİMARİ		X	Y	Z	T+TU	AK	KT	MT	TU	T	AB	BS	TU	A	B	S	SZ	AÇIKLAMA	İ	O	K	
D1		D1 PLAN	0,08	0,30	5,05		●						●	●		●	●		Taşıyıcı ahşap karkas sistem bozulmuştur. Sıvalar kısmen dökülmüştür.			●	EK-4 Resim 4.59
	K2	GÖRÜNÜŞ K2 PLAN	1,40	0,30	1,93										●				Sonradan açılmıştır. Doğramalar yok olmuş, sadece açıklık kalmıştır.			●	EK-4 Resim 4.73 4.3
D2		D2 PLAN	9,08	0,30	6,09		●							●					Taşıyıcı ahşap karkas sistem bozulmuştur. Sıvalar kısmen dökülmüştür.			●	EK-4 Resim 4.58-4.144
	D2.1	Z07 D2.1 PLAN	2,11	0,10	1,80											●	●		Beton malzemeden yapılmıştır. Harap haldedir. Sıva ve boyalar kısmen dökülmüştür.			●	EK-4 Resim 4.70
	D2.2	D2.2 Z07 PLAN	1,49	0,30	1,80		●							●		●	●		Arka duvar ahşap karkas olup, arası tuğla dolgudur.			●	
	D2.3	D2.3 Z07 PLAN	2,27	0,08	1,86											●	●		Beton malzemeden yapılmıştır. Harap haldedir. Sıva ve boyalar kısmen dökülmüştür.			●	
	D2.4	Z07 D2.4 PLAN	0,42	0,10	1,80											●	●		Beton malzemeden yapılmıştır. Harap haldedir. Sıva ve boyalar kısmen dökülmüştür.			●	
	D2.5	Z08 D2.5 PLAN	2,26	0,09	1,84											●	●		Beton malzemeden yapılmıştır. Harap haldedir. Sıva ve boyalar kısmen dökülmüştür.			●	EK-4 Resim 4.70
	D2.6	D2.6 Z08 PLAN	1,45	0,35	1,82		●							●		●	●		Arka duvar ahşap karkas olup, arası tuğla dolgudur.			●	
	D2.7	D2.7 Z08 PLAN	2,26	0,12	1,73											●	●		Beton malzemeden yapılmıştır. Harap haldedir. Sıva ve boyalar kısmen dökülmüştür.			●	

Çizelge 4.5. (Devam) Yapı iç tanımlama tablosu - Z01 ve Z03 Soyunmalık mekanı

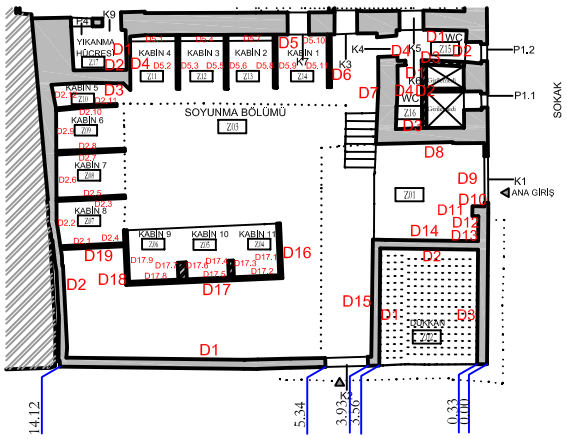

Zx : Mahal Numaraları
Dx : Duvar Numaraları
Kx : Kapı Numaraları
KMx :Kemer Numaraları
Pax : "a" tipi pencere numaraları
Pbx : "b" tipi pencere numaraları

A : Ahşap
B : Boya
AB : Ahşap Bağdadi
AK : Ahşap Karkas
BS : Balık Sırtı

KT : Kesme Taş
MT : Moloz Taş
S : Sıvalı
SZ : Sıvasız
T : Taş
TU : Tuğla
T + TU : Taş + Tuğla

fx : Fotoğraf No
Şx : Şekil No
İ : İyi (Taşıyıcı ve malzemeye dönük sorunları olmayan elemanlar)
O : Orta (Sıva, boya, badana gibi bakım gereksinimi olan elemanlar)
K : Kötü (Taşıyıcı ve malzeme sorunları olan elemanlar)

ELEMANLAR		BİÇİM	ÖLÇÜ			MALZEME												YAPISAL DURUM				FOTO NO
						TAŞIYICI						DOLGU			YÜZEY				AÇIKLAMA	İ	O	K	
TAŞIYICI	MİMARİ		X	Y	Z	T+TU	AK	KT	MT	TU	T	AB	BS	TU	A	B	S	SZ					
	D2.8	Z09 D2.8	2,26	0,10	1,75											●	●					●	EK-4 Resim 4.70
	D2.9	Z09 D2.9 PLAN	1,33	0,46	1,91											●	●					●	EK-4 Resim 4.69
	D2.10	D2.10 Z09	2,00	0,07	1,91											●	●		Beton malzemeden yapılmıştır. Harap hadedir. Sıva ve boyaları kısmen dökülmüştür.			●	
	D2.11	D2.11	1,99	0,07	1,94											●	●		Beton malzemeden yapılmıştır. Harap hadedir. Sıva ve boyaları kısmen dökülmüştür.			●	
	D2.12	KABİN 5 D2.12 Z10 PLAN	0,81	0,45	1,94											●	●					●	
D3		D3 Z10	2,69	0,43	1,97											●	●		Taş duvarda eksilmeler görülmüştür.			●	EK-4 Resim 4.68
D4		D4 Z11	1,77	0,14	2,18											●	●					●	
D5		D5 PLAN																●				●	
		Z11 PLAN														●	●					●	
		Z11 PLAN														●	-					●	

Çizelge 4.5. (Devam) Yapı iç tanımlama tablosu - Z01 ve Z03 Soyunmalık mekanı

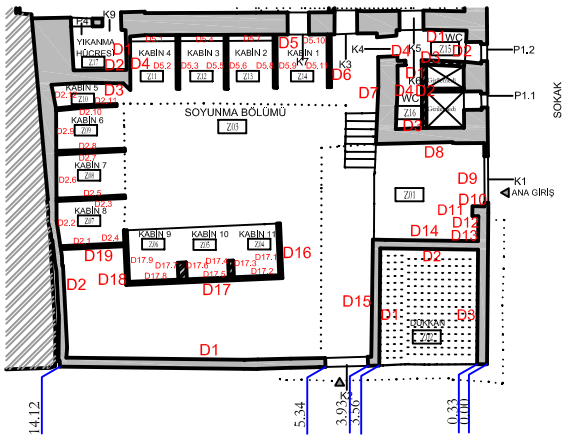

D5 özgün taş duvardır.Bu duvar üzerinde D5.1 ve D5.4 duvarına özgün olmayan çiniler yapıştırılmıştır. D5 duvarında K7 ve K3 geçişleri bulunur. K7 Kapısı duvarın başladığı sol köşeden 5.21 cm, 6,75 cm uzaklıktadır. K3 Kapısı ise K7 kapısı kenarlarında orjinal taş süsler mevcuttur.

0 2 4 6 8 10m

Zx : Mahal Numaraları
Dx : Duvar Numaraları
Kx : Kapı Numaraları
KMx :Kemer Numaraları
Pax : "a" tipi pencere numaraları
Pbx : "b" tipi pencere numaraları

A : Ahşap
B : Boya
AB : Ahşap Bağdadi
AK : Ahşap Karkas
BS : Balık Sırtı

KT : Kesme Taş
MT : Moloz Taş
S : Sıvalı
SZ : Sıvasız
T : Taş
TU : Tuğla
T + TU : Taş + Tuğla

fx : Fotoğraf No
Şx : Şekil No
İ : İyi (Taşıyıcı ve malzemeye dönük sorunları olmayan elemanlar)
O : Orta (Sıva, boya, badana gibi bakım gereksinimi olan elemanlar)
K : Kötü (Taşıyıcı ve malzeme sorunları olan elemanlar)

ELEMANLAR		BİÇİM	ÖLÇÜ			MALZEME													YAPISAL DURUM				FOTO NO
						TAŞIYICI						DOLGU			YÜZEY								
TAŞIYICI	MİMARİ		X	Y	Z	T+TU	AK	KT	MT	TU	T	AB	BS	TU	A	B	S	SZ	AÇIKLAMA	İ	O	K	
	D5.3	Z12 D5.3 PLAN	1,78	0,10	1,97											●	●		Beton malzemeden yapılmıştır. Harap hadedir. Sıva ve boyaları kısmen dökülmüştür.			●	
	D5.4	D5.4 Z12 PLAN	1,49	0,73	2,23						●					●	●		Çiniler sonradan yapılmıştır.			●	EK-4 Resim 4.67
	D5.5	D5.5 Z12 PLAN	1,79	0,10	1,97											●	●					●	
	D5.6	Z13 D5.6 PLAN	1,79	0,10	1,97											●	●		Beton malzemeden yapılmıştır. Harap hadedir. Sıva ve boyaları kısmen dökülmüştür.			●	
	D5.7	D5.7 Z13 PLAN	1,52	0,73	2,23						●					●	●					●	
	D5.8	Z13 D5.8 PLAN	1,76	0,10	1,97											●	●		Beton malzemeden yapılmıştır. Harap hadedir. Sıva ve boyaları kısmen dökülmüştür.			●	
	D5.9	Z14 D5.9 PLAN	1,76	0,10	1,97											●	●		Beton malzemeden yapılmıştır. Harap hadedir. Sıva ve boyaları kısmen dökülmüştür.			●	
	D5.10	D5.10 Z14 PLAN	1,68	0,73	2,23						●					●	●		Taş duvar üzerinde bozulmalar görülmüştür.			●	
	K7	GÖRÜNÜŞ PLAN	0,70	0,73	1,43														Tuğla kemeri hasar görmüştür.Kapının sağında ve solunda 2 adet taş süs bulunmaktadır.			●	EK-4 Resim 4.65-66
	K3	PLAN	0,75	0,74	1,53										●				Doğramaları yok olmuş sadece geçiş kalmıştır.			●	EK-4 Resim 4.62-63

Çizelge 4.5. (Devam) Yapı iç tanımlama tablosu - Z01 ve Z03 Soyunmalık mekanı

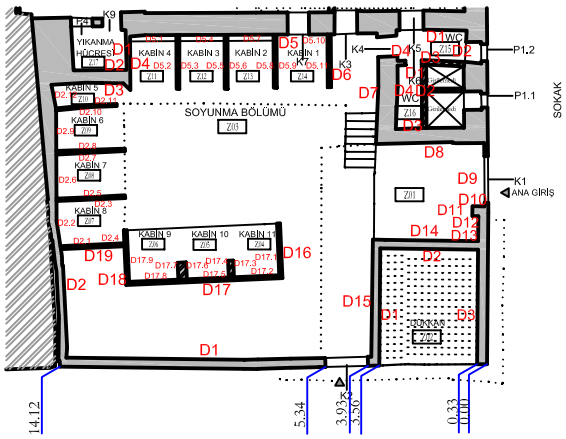

D9 Duvarı üzerinde ana giriş kapısı bulunur. Kapı üzerinde süslemeler mevcuttur, ancak kapının yan kısımlarında bulunan profiller kırılarak yok olmuştur.

D7 ve D8 duvarları özün taş duvar olup, WC mahaline aittir. D7 duvarı önündeki merdiven basamakları beton olup, sonradan eklenmiştir. Bu duvar üzerinde Soyunmalıktan WC mahaline geçişi sağlayan K4 Kapısı bulunur. Bu kapıya ait herhengi bir doğrama kalmamıştır.K4 Kapısı D7 ile D8 duvarının kesiştiği köşeden 2,87 cm uzaklıktadır.

0 2 4 6 8 10m

Zx : Mahal Numaraları
Dx : Duvar Numaraları
Kx : Kapı Numaraları
KMx :Kemer Numaraları
Pax : "a" tipi pencere numaraları
Pbx : "b" tipi pencere numaraları

A : Ahşap
B : Boya
AB : Ahşap Bağdadi
AK : Ahşap Karkas
BS : Balık Sırtı

KT : Kesme Taş
MT : Moloz Taş
S : Sıvalı
SZ : Sıvasız
T : Taş
TU : Tuğla
T + TU : Taş + Tuğla

fx : Fotoğraf No
Şx : Şekil No
İ : İyi (Taşıyıcı ve malzemeye dönük sorunları olmayan elemanlar)
O : Orta (Sıva, boya, badana gibi bakım gereksinimi olan elemanlar)
K : Kötü (Taşıyıcı ve malzeme sorunları olan elemanlar)

ELEMANLAR		BİÇİM	ÖLÇÜ			MALZEME												YAPISAL DURUM				FOTO NO
TAŞIYICI	MİMARİ		X	Y	Z	TAŞIYICI T+TU	AK	KT	MT	TU	T	DOLGU AB	BS	TU	YÜZEY A	B	S	SZ	AÇIKLAMA	İ	O	K	
	D5.11	Z14 D5.11 PLAN	1,74	0,10	1,97											●	●		Beton malzemeden yapılmıştır. Harap hadedir. Sıva ve boyalar kısmen dökülmüştür.			●	
D6		Z03 D6 PLAN	1,71	0,10	1,82											●	●		Beton malzemeden yapılmıştır. Harap hadedir. Sıva ve boyalar kısmen dökülmüştür.			●	
D7		Z03 D7 PLAN	3,66	0,64													●		Taş duvar üzerinde eksilmeler görülmüştür.			●	
	K4	K4 PLAN	0,68	0,64															K4 kapısı yok olmuştur.			●	EK-4 Resim 4.63
D8		D8 Z01 PLAN	3,61	0,50													●					●	
D9		Z01 D9 PLAN	2,09	0,13												●	●		D9 duvarı üzerindeki giriş kapısı yok olmuştur.			●	
	K1	GÖRÜNÜŞ PLAN	1,54	0,13	2,20											●	●		Hamamın içi toprakla dolduğundan, yüksek likler yol cephesine göre verilmiştir.			●	EK-4 Resim 4.75 4.77
D10		D10 Z01 PLAN	0,40	0,33	5,07											●	●					●	EK-4 Resim 4.77
D11		D11 Z01 PLAN	0,33	0,33	5,07											●	●					●	EK-4 Resim 4.75
D12		Z01 D12 PLAN	0,20	0,33	5,07											●	●					●	EK-4 Resim 4.76

Çizelge 4.5. (Devam) Yapı iç tanımlama tablosu - Z01 ve Z03 Soyunmalık mekanı

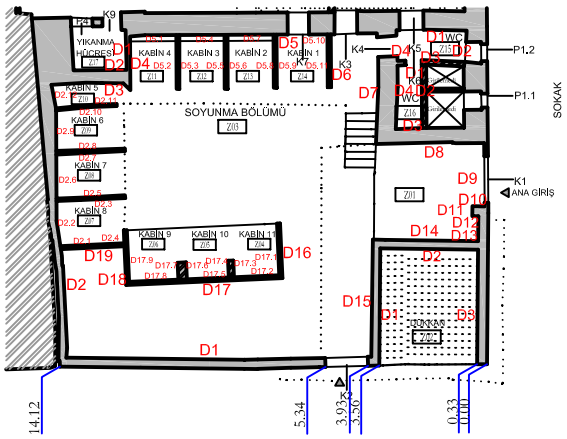

D7 duvarı üzerinde WC mahaline bir geçiş bulunur. D 16-17-18-19 duvarı beton malzemeden olup sonradan yapılmıştır. Harap haldedir.

0 2 4 6 8 10m

Zx : Mahal Numaraları
Dx : Duvar Numaraları
Kx : Kapı Numaraları
KMx :Kemer Numaraları
Pax : "a" tipi pencere numaraları
Pbx : "b" tipi pencere numaraları

A : Ahşap
B : Boya
AB : Ahşap Bağdadi
AK : Ahşap Karkas
BS : Balık Sırtı

KT : Kesme Taş
MT : Moloz Taş
S : Sıvalı
SZ : Sıvasız
T : Taş
TU : Tuğla
T + TU : Taş + Tuğla

fx : Fotoğraf No
Şx : Şekil No
İ : İyi (Taşıyıcı ve malzemeye dönük sorunları olmayan elemanlar)
O : Orta (Sıva, boya, badana gibi bakım gereksinimi olan elemanlar)
K : Kötü (Taşıyıcı ve malzeme sorunları olan elemanlar)

ELEMANLAR		BİÇİM	ÖLÇÜ			MALZEME													YAPISAL DURUM				FOTO NO
						TAŞIYICI						DOLGU			YÜZEY								
TAŞIYICI	MİMARİ		X	Y	Z	T+TU	AK	KT	MT	TU	T	AB	BS	TU	A	B	S	SZ	AÇIKLAMA	İ	O	K	
D13		Z01 D13 PLAN	0,82	0,13	5,07											●	●		Beton malzemeden yapılmıştır. Harap haldedir. Sıva ve boyalar kısmen dökülmüştür.			●	EK-4 Resim 4.78
D14		Z01 D14 PLAN	3,47	0,28	2,92										●	●			Beton malzemeden yapılmıştır. Harap haldedir.				EK-4 Resim 4.78
D15		Z03 D15 PLAN	3,87	0,27	2,92										●	●			Beton malzemeden yapılmıştır. Harap haldedir. Sıva ve boyalar kısmen dökülmüştür.			●	EK-4 Resim 4.74
D16		Z03 D16 PLAN	1,81	0,10	1,82											●	●		Beton malzemeden yapılmıştır. Harap haldedir. Sıva ve boyalar kısmen dökülmüştür.			●	EK-4 Resim 4.61
D17		Z03 PLAN	5,17	0,10	1,59											●	●		Beton malzemeden yapılmıştır. Harap haldedir. Sıva ve boyalar kısmen dökülmüştür.			●	EK-4 Resim 4.72
	D17.1	D17.1 Z04 PLAN	1,71	0,10	1,82											●	●		Beton malzemeden yapılmıştır. Harap haldedir. Sıva ve boyalar kısmen dökülmüştür.			●	EK-4 Resim 4.72
	D17.2	Z04 D17.2 PLAN	1,50	0,10	1,82											●	●		Beton malzemeden yapılmıştır. Harap haldedir. Sıva ve boyalar kısmen dökülmüştür.			●	EK-4 Resim 4.72
	D17.3	Z04 D17.3 PLAN	0,55	0,17	0,50											●	●		Beton malzemeden yapılmıştır. Harap haldedir. Sıva ve boyalar kısmen dökülmüştür.			●	EK-4 Resim 4.72
	D17.4	Z05 D17.4 PLAN	0,55	0,17	0,50											●	●		Beton malzemeden yapılmıştır. Harap haldedir. Sıva ve boyalar kısmen dökülmüştür.			●	EK-4 Resim 4.72
	D17.5	Z05 D17.5 PLAN	1,39	0,17	1,82											●	●		Beton malzemeden yapılmıştır. Harap haldedir. Sıva ve boyalar kısmen dökülmüştür.			●	EK-4 Resim 4.72

Çizelge 4.5. (Devam) Yapı iç tanımlama tablosu - Z01 ve Z03 Soyunmalık mekanı

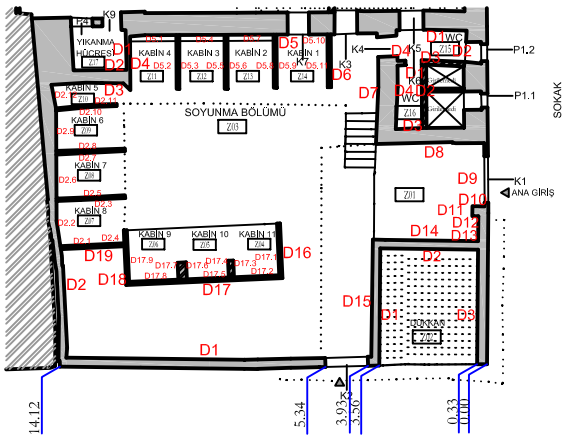

D16-17-18 duvarları beton malzemeden yapılmıştır. Harap haldedir. Ara duvarlar yıkılmıştır.

0 2 4 6 8 10m

Zx : Mahal Numaraları
Dx : Duvar Numaraları
Kx : Kapı Numaraları
KMx :Kemer Numaraları
Pax : "a" tipi pencere numaraları
Pbx : "b" tipi pencere numaraları

A : Ahşap
B : Boya
AB : Ahşap Bağdadi
AK : Ahşap Karkas
BS : Balık Sırtı

KT : Kesme Taş
MT : Moloz Taş
S : Sıvalı
SZ : Sıvasız
T : Taş
TU : Tuğla
T + TU : Taş + Tuğla

fx : Fotoğraf No
Şx : Şekil No
İ : İyi (Taşıyıcı ve malzemeye dönük sorunları olmayan elemanlar)
O : Orta (Sıva, boya, badana gibi bakım gereksinimi olan elemanlar)
K : Kötü (Taşıyıcı ve malzeme sorunları olan elemanlar)

ELEMANLAR		BİÇİM	ÖLÇÜ			MALZEME													YAPISAL DURUM				FOTO NO
						TAŞIYICI						DOLGU			YÜZEY								
TAŞIYICI	MİMARİ		X	Y	Z	T+TU	AK	KT	MT	TU	T	AB	BS	TU	A	B	S	SZ	AÇIKLAMA	İ	O	K	
D17	D17.6	Z05 D17.6 PLAN	0,56	0,28	0,50											●	●		Ara duvarlar beton malzeme ile yenilenmiş, ancak zamanla 50 cm e kadar kırılmış, kötü durumdadır.			●	EK-4 Resim 4.72
	D17.7	Z06 D17.7 PLAN	0,56	0,28	0,50											●	●		Ara duvarlar beton malzeme ile yenilenmiş, ancak zamanla 50 cm e kadar kırılmış, kötü durumdadır.			●	EK-4 Resim 4.72
	D17.8	Z06 D17.8 PLAN	1,63	0,10	1,59											●	●		Ara duvarlar beton malzeme ile yenilenmiş, ancak zamanla 50 cm e kadar kırılmış, kötü durumdadır.			●	EK-4 Resim 4.72
	D17.9	Z06 D17.9 PLAN														●	●		Beton malzemeden yapılmıştır. Harap haldedir. Sıva ve boyalar kısmen dökülmüştür.			●	EK-4 Resim 4.72
D18		Z03 D18 PLAN	1,28	0,10	1,59											●	●		Beton malzemeden yapılmıştır. Harap haldedir. Sıva ve boyalar kısmen dökülmüştür.			●	
D19		D19 Z03 PLAN	2,10	0,10												●	●		Beton malzemeden yapılmıştır. Harap haldedir. Sıva ve boyalar kısmen dökülmüştür.			●	
DÖŞEME											●								Özgün döşemeler kaybolmuştur. Ancak bu bölümde blok taş şeklinde döşemeye ait özgün bir parça Z12 mahalinde bulunmuştur.				EK-4 Resim 4.70
ÖRTÜ															●	●			Soyunmalık bölümünde tavanlar yok olmuştur. Çatının sadece iç kalmıştır.		●		EK-4 Resim 4.41

Çizelge 4.6. Yapı iç tanımlama tablosu - Z02 mekanı

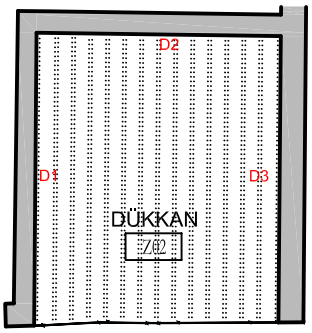

1950 lerde bu bölüme dış taraftan kapı açılarak, bu bölüm dükkana dönüştürülmüştür. Tavanda düz baskı çıtaları bulunur. Bu bölüm duvarları, tavanı ve döşemesi ahşap malzemeden oluşur, ancak harap haldedir.

Ön cephe duvarı yok olmuştur.

Zx : Mahal Numaraları
Dx : Duvar Numaraları
Kx : Kapı Numaraları
KMx :Kemer Numaraları
Pax : "a" tipi pencere numaraları
Pbx : "b" tipi pencere numaraları

A : Ahşap
B : Boya
AB : Ahşap Bağdadi
AK : Ahşap Karkas
BS : Balık Sırtı

KT : Kesme Taş
MT : Moloz Taş
S : Sıvalı
SZ : Sıvasız
T : Taş
TU : Tuğla
T + TU : Taş + Tuğla

fx : Fotoğraf No
Şx : Şekil No
İ : İyi (Taşıyıcı ve malzemeye dönük sorunları olmayan elemanlar)
O : Orta (Sıva, boya, badana gibi bakım gereksinimi olan elemanlar)
K : Kötü (Taşıyıcı ve malzeme sorunları olan elemanlar)

ELEMANLAR		BİÇİM	ÖLÇÜ			MALZEME												YAPISAL DURUM				FOTO NO
						TAŞIYICI						DOLGU			YÜZEY				AÇIKLAMA	İ	O	K	
TAŞIYICI	MİMARİ		X	Y	Z	T+TU	AK	KT	MT	TU	T	AB	BS	TU	A	B	S	SZ					
D1			3,87	0,25	1,93		●										●					●	EK-4 Resim 4.4
D2		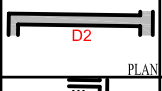	3,23	0,28	1,93		●															●	EK-4 Resim 4.4
D3		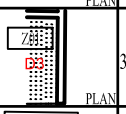	3,78	0,33	1,93		●										●					●	EK-4 Resim 4.4
DÖŞEME KAPLAMASI															●				Döşemeler kaybolmuştur., Bu bölüm toprakla dolmuştur.			●	EK-4 Resim 4.4
TAVAN KAPLAMASI		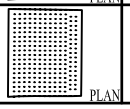													●				Baskı çıtalı ahşap kullanılmıştır.			●	EK-4 Resim 4.4

Çizelge 4.7. Yapı iç tanımlama tablosu - Z15 Hela mekanı

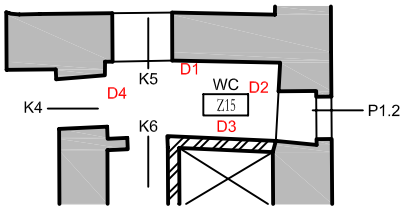

WC mahali soğuklukta yer alır. Bu mahale ılıklıktan da bir geçiş vardır. Bu bölümün tavan örtüsü tonozdur. Bu mahaldeki pencere özgün olup, lokma demir parmaklık izleri vardır. Pencere D1 ile D2 duvarının kesiştiği köşeden 37 cm aşağıdan başlar. K5 Kapısı ise WC Mahalinden Ilıklık Mahaline geçişi sağlar. Bu kapı üzernde tüteklik ve tuğla kemer bulunur.

0 2 4 6 8 10m

Zx : Mahal Numaraları
Dx : Duvar Numaraları
Kx : Kapı Numaraları
KMx :Kemer Numaraları
Pax : "a" tipi pencere numaraları
Pbx : "b" tipi pencere numaraları

A : Ahşap
B : Boya
AB : Ahşap Bağdadi
AK : Ahşap Karkas
BS : Balık Sırtı

KT : Kesme Taş
MT : Moloz Taş
S : Sıvalı
SZ : Sıvasız
T : Taş
TU : Tuğla
T + TU : Taş + Tuğla

fx : Fotoğraf No
Şx : Şekil No
İ : İyi (Taşıyıcı ve malzemeye dönük sorunları olmayan elemanlar)
O : Orta (Sıva, boya, badana gibi bakım gereksinimi olan elemanlar)
K : Kötü (Taşıyıcı ve malzeme sorunları olan elemanlar)

ELEMANLAR		BİÇİM	ÖLÇÜ			MALZEME													YAPISAL DURUM				FOTO NO
						TAŞIYICI						DOLGU			YÜZEY								
TAŞIYICI	MİMARİ		X	Y	Z	T+TU	AK	KT	MT	TU	T	AB	BS	TU	A	B	S	SZ	AÇIKLAMA	İ	O	K	
D1		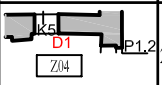	2,31	0,64	4,80						●							●				●	
	K5	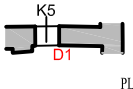	0,79	0,64	1,19	●													Döşeme kotu ,hamamın içi toprakla dolduğundan yükselmiştir. Kalan yükseklik 119 cm olup orjinal yükseklik değildir.			●	EK-4 Resim 4.85
D2		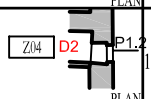	1,04	0,73							●							●				●	
	P1.2		0,65	0,69	0,90													●	Söveler taş malzeme den yapılmıştır. Ancak zamanla kenarları kırılmıştır.			●	EK-4 Resim 4.11
D3		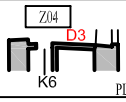	2,22	0,15							●							●				●	
	K6		0,53	0,15														●				●	
D4		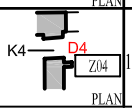	1,02	0,64							●							●				●	
	K4	BKZ. Çizelge 4.5. Yapı iç tanımlama tablosu D7 duvarı - Z03 mekanı																				●	
DÖŞEME																			Hiç bir özgün döşeme kaplaması kalmamıştır.			●	
TONOZ ÖRTÜ		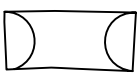																	Özgün tavan örtüsü tonozdur ancak üzerindeki tüm sıva ve boyalar dökülmüştür.			●	

Çizelge 4.8. Yapı iç tanımlama tablosu - Z16 mekanı

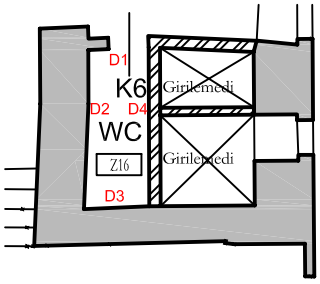

Z03 Mahalinde hiç bir özgün döşeme kaplaması kalmamıştır. Bu kısmın zemin kotu zamanla dolmuş ve yükselmiştir.

0 2 4 6 8 10m

Zx : Mahal Numaraları
Dx : Duvar Numaraları
Kx : Kapı Numaraları
KMx :Kemer Numaraları
Pax : "a" tipi pencere numaraları
Pbx : "b" tipi pencere numaraları

A : Ahşap
B : Boya
AB : Ahşap Bağdadi
AK : Ahşap Karkas
BS : Balık Sırtı

KT : Kesme Taş
MT : Moloz Taş
S : Sıvalı
SZ : Sıvasız
T : Taş
TU : Tuğla
T + TU : Taş + Tuğla

fx : Fotoğraf No
Şx : Şekil No
İ : İyi (Taşıyıcı ve malzemeye dönük sorunları olmayan elemanlar)
O : Orta (Sıva, boya, badana gibi bakım gereksinimi olan elemanlar)
K : Kötü (Taşıyıcı ve malzeme sorunları olan elemanlar)

ELEMANLAR		BİÇİM	ÖLÇÜ			MALZEME													YAPISAL DURUM				FOTO NO
						TAŞIYICI						DOLGU			YÜZEY								
TAŞIYICI	MİMARİ		X	Y	Z	T+TU	AK	KT	MT	TU	T	AB	BS	TU	A	B	S	SZ	AÇIKLAMA	İ	O	K	
D1		D1 Z03 PLAN	2,31	0,64							●						●		Sıvalar zamanla kısmen dökülmüştür.			●	
	K6	D1 K6 PLAN	0,53	0,15							●								Sıvalar zamanla kısmen dökülmüştür.			●	
D2		WC Z03 D2 PLAN	2,25	0,15							●						●		Sıvalar zamanla kısmen dökülmüştür.			●	
D3		D3 PLAN	0,86	0,47							●						●		Sıvalar zamanla kısmen dökülmüştür.			●	
D4		D4 WC Z03 PLAN	2,10	0,64							●						●					●	
	P1.1	P1.1 PLAN	0,78	0,61	0,90						●								Taş söveler kırılmıştır. Lokma parmaklık yok olmuştur.			●	EK-4 Resim 4.10
DÖŞEME		PLAN									●								Döşemeler kaybolmuştur. Bu bölüm toprakla dolmuştur.			●	
ÖRTÜ											●						●					●	

Çizelge 4.9. Yapı iç tanımlama tablosu - Z17 yıkanma mekanı

1,32m * 1,76m ölçülere sahip dikdörtgen bir mekandır.Yıkanma hücresi olarak kullanılan Z17 mekanı beton malzeme ile sonradan yenilenmiştir.

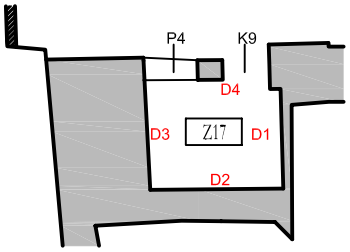

Zx : Mahal Numaraları
Dx : Duvar Numaraları
Kx : Kapı Numaraları
KMx :Kemer Numaraları
Pax : "a" tipi pencere numaraları
Pbx : "b" tipi pencere numaraları

A : Ahşap
B : Boya
AB : Ahşap Bağdadi
AK : Ahşap Karkas
BS : Balık Sırtı

KT : Kesme Taş
MT : Moloz Taş
S : Sıvalı
SZ : Sıvasız
T : Taş
TU : Tuğla
T + TU : Taş + Tuğla

fx : Fotoğraf No
Şx : Şekil No
İ : İyi (Taşıyıcı ve malzemeye dönük sorunları olmayan elemanlar)
O : Orta (Sıva, boya, badana gibi bakım gereksinimi olan elemanlar)
K : Kötü (Taşıyıcı ve malzeme sorunları olan elemanlar)

ELEMANLAR		BİÇİM	ÖLÇÜ			MALZEME													YAPISAL DURUM				FOTO NO
						TAŞIYICI							DOLGU			YÜZEY				AÇIKLAMA	İ	O	K	
TAŞIYICI	MİMARİ		X	Y	Z	T+TU	AK	KT	MT	TU	T	AB	BS	TU	A	B	S	SZ					
D1			1,32	0,14															Sıvalar dökülmüştür. Duvarlar harap haldedir.			●	
D2		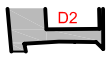	1,76	0,43															Çimento esaslı sıva müdahalesi görülmektedir.			●	EK-4 Resim 4.103
D3		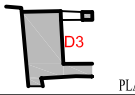	1,45	1,20															Çimento esaslı sıva müdahalesi görülmektedir.			●	EK-4 Resim 4.103
D4																						●	
	K9	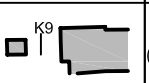	0,62	0,26																		●	EK-4 Resim 4.102
	P4		0,71	0,26																		●	
DÖŞEME																			Döşeme, beton malzeme ile yenilenmiştir.			●	
ÖRTÜ																			Tavan, beton malzeme ile yenilenmiştir. Düz tavandır.			●	EK-4 Resim 4.103

Çizelge 4.10. Yapı iç tanımlama tablosu - Z18 geçiş mekanı

0,80m * 4,13m ölçülere sahip dikdörtgen bir mekandır.
D3 duvarı üzerine 1 adet kapı açılmıştır.

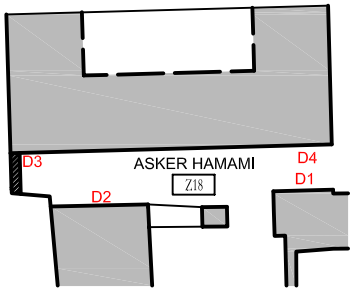

0 2 4 6 8 10m

Zx : Mahal Numaraları
Dx : Duvar Numaraları
Kx : Kapı Numaraları
KMx :Kemer Numaraları
Pax : "a" tipi pencere numaraları
Pbx : "b" tipi pencere numaraları

A : Ahşap
B : Boya
AB : Ahşap Bağdadi
AK : Ahşap Karkas
BS : Balık Sırtı

KT : Kesme Taş
MT : Moloz Taş
S : Sıvalı
SZ : Sıvasız
T : Taş
TU : Tuğla
T + TU : Taş + Tuğla

fx : Fotoğraf No
Şx : Şekil No
İ : İyi (Taşıyıcı ve malzemeye dönük sorunları olmayan elemanlar)
O : Orta (Sıva, boya, badana gibi bakım gereksinimi olan elemanlar)
K : Kötü (Taşıyıcı ve malzeme sorunları olan elemanlar)

ELEMANLAR		BİÇİM	ÖLÇÜ			MALZEME													YAPISAL DURUM				FOTO NO
						TAŞIYICI						DOLGU			YÜZEY				AÇIKLAMA	İ	O	K	
TAŞIYICI	MİMARİ		X	Y	Z	T+TU	AK	KT	MT	TU	T	AB	BS	TU	A	B	S	SZ					
D1			0,79	0,73							●												
D2			2,95	0,26							●												EK-4 Resim 4.102
	P4	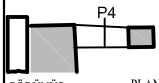	0,73	0,26																			
	K9	BKZ. Çizelge 4.9. Yapı iç tanımlama tablosu - Z17 yıkanma mekanı																					
D3			0,54	0,12						●									Kapı sonradan bu kısımdan askerlere geçiş sağlamak amacı ile açılmıştır. Sıvasızdır.				EK-4 Resim 4.96
D4		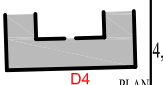	4,13	1,00							●							●					EK-4 Resim 4.96
DÖŞEME											●								Hiç bir özgün zemin kaplaması kalmamıştır.				
TONOZ ÖRTÜ										●									Tavan örtüsü tonoz olup zamanla bozulmuştur.				

Çizelge 4.11. Yapı iç tanımlama tablosu - Z19 ılıklık mekanı

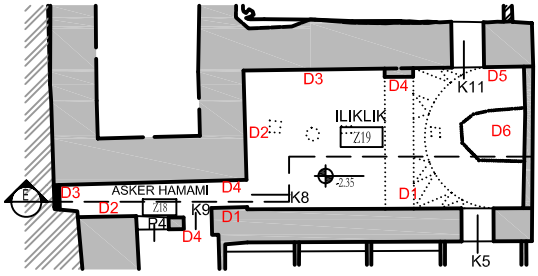

3,06m * 6,18 m ölçülere sahip dikdörtgen bir mekandır. Soğukluktan ılıklığın bu bölümüne K7 kapısı ile girilmektedir. Arada tuğla kemer ile ikiye bölünmüştür. Tavan tuğla tonoz örtüdür. Kemerin sağında kalan bölümün tavan tonozunda 1 adet, solundaki mekanının tavan tonozunda 3 adet ışıklık bulunur. Duvarlarda kurna izleri bulunmuştur. Bu bölümden sol yan cepheye (kuzeydoğu cephesine) sonradan açılan bir geçiş bulunur. Bu geçiş zamanla kapatılmıştır. Sıcaklığa K11 kapısı ile geçilmektedir. Ilıklık mekanının duvarlarındaki sıvalar kısmen dökülmüş, tavan sıvası ise tamamen dökülmüştür.

Zx : Mahal Numaraları
Dx : Duvar Numaraları
Kx : Kapı Numaraları
KMx :Kemer Numaraları
Pax : "a" tipi pencere numaraları
Pbx : "b" tipi pencere numaraları

A : Ahşap
B : Boya
AB : Ahşap Bağdadi
AK : Ahşap Karkas
BS : Balık Sırtı

KT : Kesme Taş
MT : Moloz Taş
S : Sıvalı
SZ : Sıvasız
T : Taş
TU : Tuğla
T + TU : Taş + Tuğla

fx : Fotoğraf No
Şx : Şekil No
İ : İyi (Taşıyıcı ve malzemeye dönük sorunları olmayan elemanlar)
O : Orta (Sıva, boya, badana gibi bakım gereksinimi olan elemanlar)
K : Kötü (Taşıyıcı ve malzeme sorunları olan elemanlar)

ELEMANLAR		BİÇİM	ÖLÇÜ			MALZEME													YAPISAL DURUM				FOTO NO
						TAŞIYICI						DOLGU			YÜZEY				AÇIKLAMA	İ	O	K	
TAŞIYICI	MİMARİ		X	Y	Z	T+TU	AK	KT	MT	TU	T	AB	BS	TU	A	B	S	SZ					
D1			6,08	0,73							●							●	Sıvalar tamamen dökülmüştür. Duvar harap haldedir.			●	EK-4 Resim 4.92-4.95
	K5	BKZ. Çizelge 4.7. Yapı iç tanımlama tablosu - Z15 Hela mekanı																				●	EK-4 Resim 4.93
D2		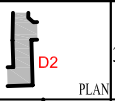	3,06	1,00															Sıvalar dökülmüştür. Duvarlar harap haldedir.			●	EK-4 Resim 4.95
	K8	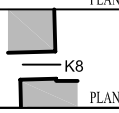	0,60	0,79	1,80																	●	EK-4 Resim 4.95
D3			3,10	1,00							●							●				●	EK-4 Resim 4.91
D4			0,63	0,18							●							●				●	
D5			2,44	1,01							●							●				●	EK-4 Resim 4.97
	K11		0,70	1,01	1,66																	●	EK-4 Resim 4.99-4.101
D6		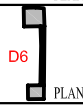	3,12	0,10	4,81						●							●				●	EK-4 Resim 4.100
DÖŞEME																			Özgün döşeme taşı kalmamıştır. Zemin topraktır.			●	EK-4 Resim 4.97
TONOZ ÖRTÜ																			Tavan tuğla tonoz örtüdür.			●	EK-4 Resim 4.153

Çizelge 4.12. Yapı iç tanımlama tablosu - Z20 ılıklık mekanı

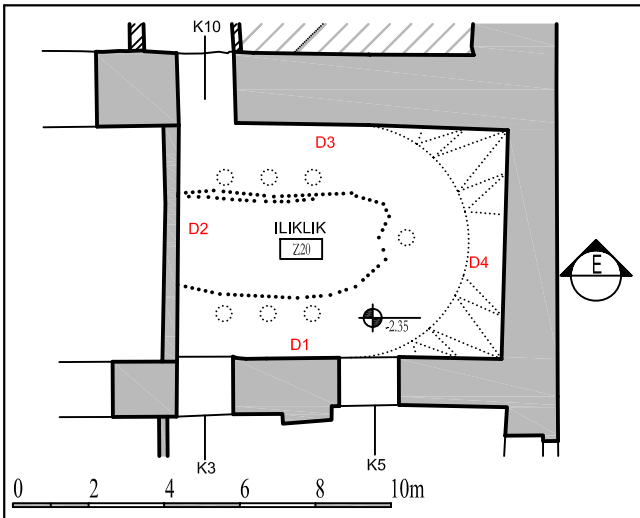

Ilıklık mahali arada beton bir duvar ile ikiye bölünmüştür. 3,02m * 4,32m ölçülere sahiptir. Özgün tonoz örtü de ikiye bölünmüştür. Duvarlarda yüzey kayıpları, tuğla eksikleri sıva dökülmeleri bulunur.

Bu mahalden, ılıklık, wc mahali ve sıcaklık bölümüne geçiş bulunur. Köşelerde tonoza geçişte Türk üçgenleri kullanıllmıştır. Özgün döşeme kaplaması kalmamıştır. Zemin topraktır.

Zx : Mahal Numaraları
Dx : Duvar Numaraları
Kx : Kapı Numaraları
KMx :Kemer Numaraları
Pax : "a" tipi pencere numaraları
Pbx : "b" tipi pencere numaraları

A : Ahşap
B : Boya
AB : Ahşap Bağdadi
AK : Ahşap Karkas
BS : Balık Sırtı

KT : Kesme Taş
MT : Moloz Taş
S : Sıvalı
SZ : Sıvasız
T : Taş
TU : Tuğla
T + TU : Taş + Tuğla

fx : Fotoğraf No
Şx : Şekil No
İ : İyi (Taşıyıcı ve malzemeye dönük sorunları olmayan elemanlar)
O : Orta (Sıva, boya, badana gibi bakım gereksinimi olan elemanlar)
K : Kötü (Taşıyıcı ve malzeme sorunları olan elemanlar)

ELEMANLAR		BİÇİM	ÖLÇÜ			MALZEME													YAPISAL DURUM				FOTO NO
						TAŞIYICI						DOLGU			YÜZEY				AÇIKLAMA	İ	O	K	
TAŞIYICI	MİMARİ		X	Y	Z	T+TU	AK	KT	MT	TU	T	AB	BS	TU	A	B	S	SZ					
D1		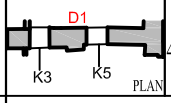	4,29	0,64							●							●	Sıvalar tamamen dökülmüştür. Duvar harap haldedir.			●	EK-4 Resim 4.84
	K3	BKZ. Çizelge 4.5.Yapı iç tanımlama tablosu - Z01 ve Z03 Soyunmalık mekanı																			●	EK-4 Resim 4.87
	K5	BKZ. Çizelge 4.7. Yapı iç tanımlama tablosu - Z15 Hela mekanı																			●	EK-4 Resim 4.85-86
D2		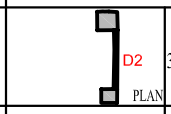	3,12	0,10	4,81										●				Beton malzemeden sonradan yapılmış ve ılıklık mahali ikiye bölünmüştür.				EK-4 Resim 4.90
D3		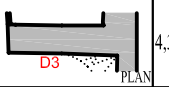	4,35	0,98							●												
	K10	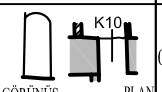	0,75	0,98	1,72																		EK-4 Resim 4.88
D4		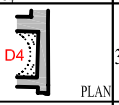	3,02	0,74							●							●	Sıvalar dökülmüş, duvar hasar görmüştür.			●	EK-4 Resim 4.80-4.81
TÜRK ÜÇGENİ										●												●	EK-4 Resim 4.83
DÖŞEME											●								Özgün döşeme taşı kalmamıştır. Zemin topraktır.			●	EK-4 Resim 4.87
TONOZ ÖRTÜ										●									Tavan tuğla tonoz örtü olup, bir bölümü yok olmuştur.			●	EK-4 Resim 4.148-149-150

Çizelge 4.13. Yapı iç tanımlama tablosu - Z21 sıcaklık mekanı

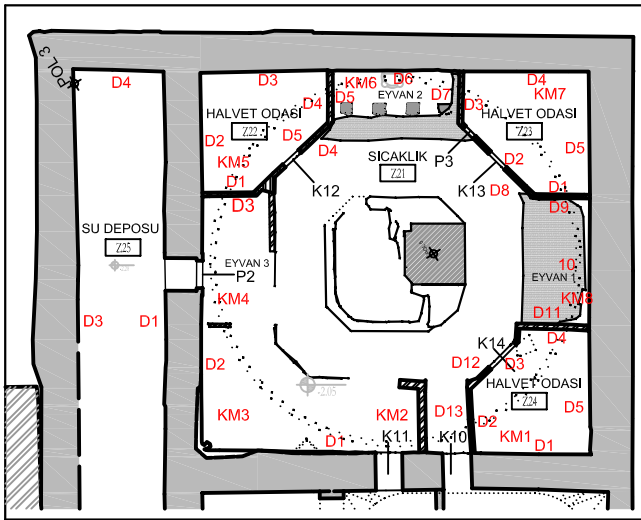

Sıcaklık 10,20 * 10,26 m ölçülere sahip kare planlı ve tek kubbeli bir mekandır. Yüksekliği zemin döşemesinden kubbe üst kotuna 10,13 m'dir. Köşelere sonradan beton malzeme ile halvet hücreleri eklenmiştir.

Döşemelerde kırılmalar ve yüzey kayıpları bulunmaktadır. Bu nedenle cehennemlik böümüne ait taşıyıcı tuğla ayaklar ortaya çıkmıştır.Sıcaklıkta 8 adet sivri kemer bulunur. Köşede kalan kemerler sonradan eklenen halvet halvet hücrelerinin içinde kalmıştır.

Kuzey duvarında 1 adet kurna kalmıştır. Kırık durumdadır. Diğer kurnalar yok olmuştur. Göbektaşı kırılmıştır. Duvar yüzeylerinde tüm sıvalar dökülmüştür. Kubbede rutubetten kaynaklanan yüzey kararmaları ve renk değişimleri bulunur.

0 2 4 6 8 10m

Zx : Mahal Numaraları
Dx : Duvar Numaraları
Kx : Kapı Numaraları
KMx :Kemer Numaraları
Px : Pencere numaraları

A : Ahşap
B : Boya
AB : Ahşap Bağdadi
AK : Ahşap Karkas
BS : Balık Sırtı

KT : Kesme Taş
MT : Moloz Taş
S : Sıvalı
SZ : Sıvasız
T : Taş
TU : Tuğla
T + TU : Taş + Tuğla

fx : Fotoğraf No
Şx : Şekil No
İ : İyi (Taşıyıcı ve malzemeye dönük sorunları olmayan elemanlar)
O : Orta (Sıva, boya, badana gibi bakım gereksinimi olan elemanlar)
K : Kötü (Taşıyıcı ve malzeme sorunları olan elemanlar)

ELEMANLAR		BİÇİM	ÖLÇÜ			MALZEME													YAPISAL DURUM				FOTO NO
						TAŞIYICI						DOLGU			YÜZEY				AÇIKLAMA	İ	O	K	
TAŞIYICI	MİMARİ		X	Y	Z	T+TU	AK	KT	MT	TU	T	AB	BS	TU	A	B	S	SZ					
D1			7,05	1,01	5,53						●							●	Sıvalar tamamen dökülmüştür. Duvar harap haldedir.			●	EK-4 Resim 4.106-4.108
	K10	BKZ. Çizelge 4.12. Yapı iç tanımlama tablosu - Z20 ılıklık mekanı																				●	EK-4 Resim 4.108
K11		BKZ. Çizelge 4.11. Yapı iç tanımlama tablosu - Z19 ılıklık mekanı																				●	EK-4 Resim 4.108
KM1					2,69						●											●	EK-4 Resim 4.111
KM2		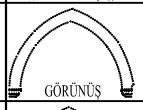			2,68						●											●	
KM3					2,69						●								Sonradan yapılan beton halvet duvarları kemeri kapatmıştır.			●	EK-4 Resim 4.107
	Silme										●								Taş silmenin bir bölümü kırılmış, koparak yok olmuştur.			●	
D2		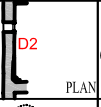	6,68	1,00	5,38						●						●		Duvar yüzeyinde nem den kaynaklanan sıva dökülmeleri renk değişimleri oluşmuştur.			●	EK-4 Resim 4.104-105-106
KM4		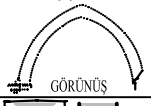			2,67						●						●		Kemerin bir ayağı halvet içerisinde kalmıştır.			●	EK-4 Resim 4.105
	P2	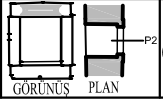	0,72	1,00	1,34						●								Pencere kenarındaki taş söveler kısmen kırılmıştır.			●	EK-4 Resim 4.105

Çizelge 4.13. (Devam) Yapı iç tanımlama tablosu - Z21 sıcaklık mekanı

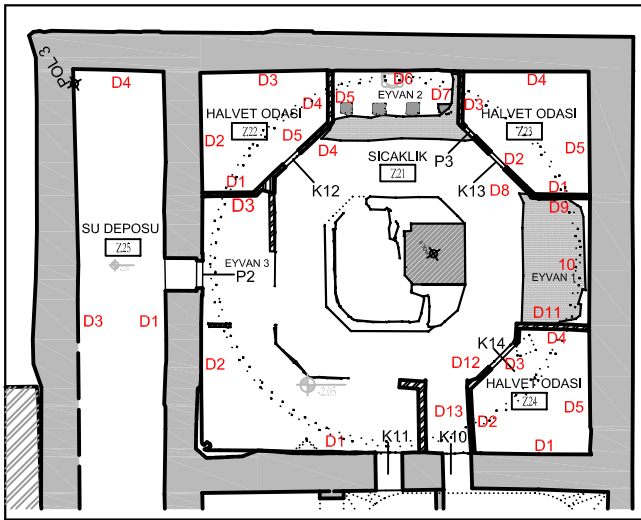

Su deposunda sıcaklığa 0,72 * 0,85 m ölçülerinde taş söveli pencere açılır. Bu mekana giriş günümüzde K10 ve K11 kapılarından sağlanmaktadır. Kapılara ait kasa ve kanatlar günümüze ulaşmamıştır. Mekan içinde zemin döşemesinden 40 cm yükseklikte bulunan taş sekinin izi günümüze ulaşmıştır.

D10 duvar üzerinde ısı kanallarına ait iz ve tüteklik mevcuttur.

0 2 4 6 8 10m

Zx : Mahal Numaraları
Dx : Duvar Numaraları
Kx : Kapı Numaraları
KMx :Kemer Numaraları
Pax : "a" tipi pencere numaraları
Pbx : "b" tipi pencere numaraları

A : Ahşap
B : Boya
AB : Ahşap Bağdadi
AK : Ahşap Karkas
BS : Balık Sırtı

KT : Kesme Taş
MT : Moloz Taş
S : Sıvalı
SZ : Sıvasız
T : Taş
TU : Tuğla
T + TU : Taş + Tuğla

fx : Fotoğraf No
Şx : Şekil No
İ : İyi (Taşıyıcı ve malzemeye dönük sorunları olmayan elemanlar)
O : Orta (Sıva, boya, badana gibi bakım gereksinimi olan elemanlar)
K : Kötü (Taşıyıcı ve malzeme sorunları olan elemanlar)

ELEMANLAR		BİÇİM	ÖLÇÜ			MALZEME													YAPISAL DURUM				FOTO NO
						TAŞIYICI						DOLGU			YÜZEY								
TAŞIYICI	MİMARİ		X	Y	Z	T+TU	AK	KT	MT	TU	T	AB	BS	TU	A	B	S	SZ	AÇIKLAMA	İ	O	K	
KM5					2,69						●								Sonradan yapılan beton halvet duvarları kemeri kapatmıştır.			●	
D3		D3 PLAN	1,43	0,10	2,30													●	Duvar beton malzemeden yapılmıştır.			●	EK-4 Resim 4.112
D4		D4 K12 PLAN	2,80	0,11	2,30													●	Duvar beton malzemeden yapılmıştır.			●	EK-4 Resim 4.118
	K12	GÖRÜNÜŞ	0,56	0,11	1,73													●	Kapı sonradan yapılan beton halvet duvarının üzerindedir			●	EK-4 Resim 4.118
D5		D5 PLAN	1,35	0,13	2,22													●	Sonradan yapılan halvete ait duvar, beton malzemeden yapılmıştır.			●	
D6		D6 PLAN	3,37	0,96	5,53						●								Duvar yüzeyinde nem den kaynaklanan sıva dökülmeleri renk değişimleri oluşmuştur.			●	EK-4 Resim 4.118
KM6		GÖRÜNÜŞ			2,67						●								Kemer ayakları sonradan yapılan halvet mahalinin içinde kalmıştır.			●	EK-4 Resim 4.109
KM7					2,68						●								Kemer ayakları sonradan yapılan halvet mahalinin içinde kalmıştır.			●	EK-4 Resim 4.124-125
	Kurna	PLAN									●								Kurna kırılmıştır.			●	EK-4 Resim 4.122
D7		D7 PLAN	1,38	0,11	2,16						●							●	Sonradan yapılan halvete ait duvar, beton malzemeden yapılmıştır.			●	EK-4 Resim 4.121

Çizelge 4.13. (Devam) Yapı iç tanımlama tablosu - Z21 sıcaklık mekanı

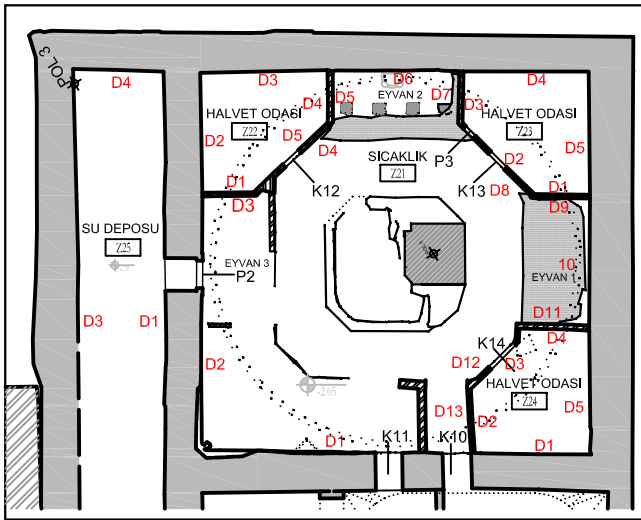

Sıcaklık bölümüne halvet eklendikten sonra 2 adet eyvan oluşmuştur. Eyvanlarda 1'er adet kurna izi bulunur. D6 duvarı önündeki eyvanın döşemesi kırılmıştır ve buradan cehennemlik tuğla ayaklarının bir bölümünü görmek mümkündür. D10 duvarının önündeki eyvanda ise insan eli oluşan bozulmalar görülür. Bu bölümde islenme görülmüştür.

0 2 4 6 8 10m

Zx : Mahal Numaraları
Dx : Duvar Numaraları
Kx : Kapı Numaraları
KMx :Kemer Numaraları
Pax : "a" tipi pencere numaraları
Pbx : "b" tipi pencere numaraları

A : Ahşap
B : Boya
AB : Ahşap Bağdadi
AK : Ahşap Karkas
BS : Balık Sırtı

KT : Kesme Taş
MT : Moloz Taş
S : Sıvalı
SZ : Sıvasız
T : Taş
TU : Tuğla
T + TU : Taş + Tuğla

fx : Fotoğraf No
Şx : Şekil No
İ : İyi (Taşıyıcı ve malzemeye dönük sorunları olmayan elemanlar)
O : Orta (Sıva, boya, badana gibi bakım gereksinimi olan elemanlar)
K : Kötü (Taşıyıcı ve malzeme sorunları olan elemanlar)

ELEMANLAR		BİÇİM	ÖLÇÜ			MALZEME													YAPISAL DURUM				FOTO NO
						TAŞIYICI						DOLGU			YÜZEY								
TAŞIYICI	MİMARİ		X	Y	Z	T+TU	AK	KT	MT	TU	T	AB	BS	TU	A	B	S	SZ	AÇIKLAMA	İ	O	K	
D8		P3 K13 D8 PLAN	2,80	0,10	2,20														Sonradan yapılan halvete ait duvar, beton malzemeden yapılmıştır.			●	EK-4 Resim 4.110
	K12	GÖRÜNÜŞ K12 PLAN	0,59	0,10	1,71																	●	EK-4 Resim 4.110
	P3	GÖRÜNÜŞ D8 PLAN	0,36	0,10	0,36													●	Pencere yan yüzeyleri kırılmıştır.			●	EK-4 Resim 4.110
D9		D9 PLAN	1,50	0,10	2,23														Sonradan yapılan halvete ait duvar, beton malzemeden yapılmıştır.				
D10		D10 PLAN	3,35	1,15	5,42						●								Taş duvar üzerinde bozulmalar ve yüzey kayıpları oluşmuştur.			●	EK-4 Resim 4.109
KM8					2,64						●								Kemer ayakları sonradan yapılan halvet mahalinin içinde kalmıştır.			●	
D11		D11 PLAN	1,92	0,12	2,30													●	Sonradan yapılan halvete ait duvar, beton malzemeden yapılmıştır.				
D12		D12 PLAN	1,99	0,10	2,28													●	Sonradan yapılan halvete ait duvar, beton malzemeden yapılmıştır.			●	EK-4 Resim 4.111-113
	K14	GÖRÜNÜŞ K14 D3 PLAN	0,92	0,10	1,72													●	Kapı sonradan yapılan beton halvet duvarının üzerindedir				EK-4 Resim 4.111
D13		D13 PLAN	1,92	0,10	2,28													●	Sonradan yapılan halvete ait duvar, beton malzemeden yapılmıştır.			●	EK-4 Resim 4.108

Çizelge 4.13. (Devam) Yapı iç tanımlama tablosu - Z21 sıcaklık mekanı

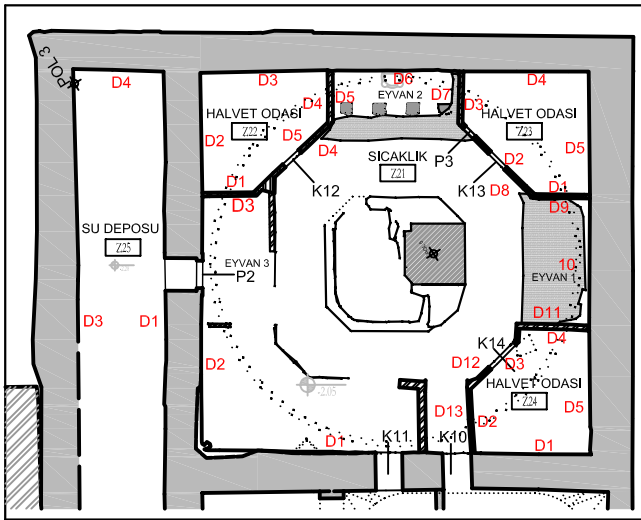

Sıcaklığın kubbesinde 3 sırada 12 adet ve ortada 7 adet ışıkgözü olmak üzere toplam 43 adet ışıkgözü bulunmaktadır. Bunlar altıgen biçimindedir. Sadece boşluk kalmıştır. Bunlara ait fanuslar günümüze ulaşamamıştır. Zemin döşemesinden 5,05 m yüksekte bulunan kubbe silmesinde sehim ve kırılma tespit edilmiştir.

Zx : Mahal Numaraları
Dx : Duvar Numaraları
Kx : Kapı Numaraları
KMx :Kemer Numaraları
Pax : "a" tipi pencere numaraları
Pbx : "b" tipi pencere numaraları

A : Ahşap
B : Boya
AB : Ahşap Bağdadi
AK : Ahşap Karkas
BS : Balık Sırtı

KT : Kesme Taş
MT : Moloz Taş
S : Sıvalı
SZ : Sıvasız
T : Taş
TU : Tuğla
T + TU : Taş + Tuğla

fx : Fotoğraf No
Şx : Şekil No
İ : İyi (Taşıyıcı ve malzemeye dönük sorunları olmayan elemanlar)
O : Orta (Sıva, boya, badana gibi bakım gereksinimi olan elemanlar)
K : Kötü (Taşıyıcı ve malzeme sorunları olan elemanlar)

ELEMANLAR		BİÇİM	ÖLÇÜ			MALZEME													YAPISAL DURUM				FOTO NO
						TAŞIYICI						DOLGU			YÜZEY								
TAŞIYICI	MİMARİ		X	Y	Z	T+TU	AK	KT	MT	TU	T	AB	BS	TU	A	B	S	SZ	AÇIKLAMA	İ	O	K	
	Göbektaşı	PLAN									●								8 gen göbektaşı kırılmıştır. 159/ 161 cm boyutunda özgün bir parça kalmıştır.			●	EK-4 Resim 4.116
DÖŞEME											●								Tüm döşemeler kırılmıştır. Eyvanlarda ise yok olmuşur.			●	EK-4 Resim 4.117
KUBBE ÖRTÜ		PLAN																	Kubbe üzerinde rutubet, renk değişimi, yüzeysel kararmalarve bozulmalar görülür.			●	EK-4 Resim 4.156
KUBBE		PLAN	9,79	9,79					●										R=9,79 cm			●	EK-4 Resim 4.163-166
	Işıklık	PLAN	0,50	0,43															Toplam 46 adet filgözü bulunur. Işıklıklar 6 gen formdadır.			●	EK-4 Resim 4.157

Çizelge 4.14. Yapı iç tanımlama tablosu - Z22 halvet odası

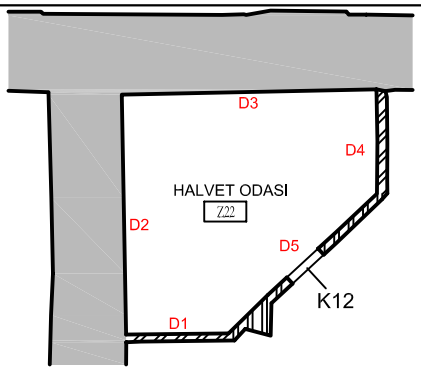

Halvet hücreleri, beton malzeme ile sonradan oluşturulmuştur. Halvetler alçak tavanlı tonoz örtülerle kapatılmış ve tepelerine ışıklıklar açılmıştır. Döşemelerde kırılmalar ve yüzey kayıpları bulunmaktadır.

0 2 4 6 8 10m

Zx : Mahal Numaraları
Dx : Duvar Numaraları
Kx : Kapı Numaraları
KMx :Kemer Numaraları
Pax : "a" tipi pencere numaraları
Pbx : "b" tipi pencere numaraları

A : Ahşap
B : Boya
AB : Ahşap Bağdadi
AK : Ahşap Karkas
BS : Balık Sırtı

KT : Kesme Taş
MT : Moloz Taş
S : Sıvalı
SZ : Sıvasız
T : Taş
TU : Tuğla
T + TU : Taş + Tuğla

fx : Fotoğraf No
Şx : Şekil No
İ : İyi (Taşıyıcı ve malzemeye dönük sorunları olmayan elemanlar)
O : Orta (Sıva, boya, badana gibi bakım gereksinimi olan elemanlar)
K : Kötü (Taşıyıcı ve malzeme sorunları olan elemanlar)

ELEMANLAR		BİÇİM	ÖLÇÜ			MALZEME													YAPISAL DURUM				FOTO NO
						TAŞIYICI						DOLGU			YÜZEY								
TAŞIYICI	MİMARİ		X	Y	Z	T+TU	AK	KT	MT	TU	T	AB	BS	TU	A	B	S	SZ	AÇIKLAMA	İ	O	K	
D1			1,35	0,10															Betondan yapılan halvet duvarı sonradan yapılmıştır.				
D2		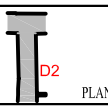	3,17	0,95															Betondan yapılan halvet duvarı sonradan yapılmıştır.			●	
D3			3,37	1,02															Taş duvar üzerindeki tüm sıvalar dökülmüştür.			●	
D4		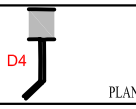	1,38	0,13															Betondan yapılan halvet duvarı sonradan yapılmıştır.			●	
D5		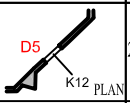	2,69	0,10															Betondan yapılan halvet duvarı sonradan yapılmıştır.			●	EK-4 Resim 4.118
		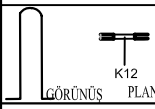	0,56	0,10															Kapıya ait kasa ve kanat kaybolmuştur.			●	EK-4 Resim 4.118
DÖŞEME											●								Orjinal döşeme taşı parçası bulunmaktadır.				
ÖRTÜ																			Halvet beton malzeme ile sonradan yapıldığı için tavanlarda beton örtü ile kapatılmıştır.				

Çizelge 4.15. Yapı iç tanımlama tablosu - Z23 halvet odası

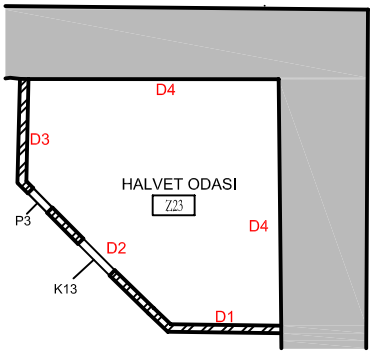

Z24 halvetine P3 penceresi açılmıştır ve sıcaklık orta bölümünden buraya K13 kapısı ile geçilmektedir. Döşeme kaplamaları günümüze ulaşmamıştır. D4 ve D5 duvarı üzerinde kurnaya su getiren toprak künklein izi kalmıştır.

Zx : Mahal Numaraları
Dx : Duvar Numaraları
Kx : Kapı Numaraları
KMx :Kemer Numaraları
Pax : "a" tipi pencere numaraları
Pbx : "b" tipi pencere numaraları

A : Ahşap
B : Boya
AB : Ahşap Bağdadi
AK : Ahşap Karkas
BS : Balık Sırtı

KT : Kesme Taş
MT : Moloz Taş
S : Sıvalı
SZ : Sıvasız
T : Taş
TU : Tuğla
T + TU : Taş + Tuğla

fx : Fotoğraf No
Şx : Şekil No
İ : İyi (Taşıyıcı ve malzemeye dönük sorunları olmayan elemanlar)
O : Orta (Sıva, boya, badana gibi bakım gereksinimi olan elemanlar)
K : Kötü (Taşıyıcı ve malzeme sorunları olan elemanlar)

ELEMANLAR		BİÇİM	ÖLÇÜ			MALZEME													YAPISAL DURUM				FOTO NO
						TAŞIYICI						DOLGU			YÜZEY				AÇIKLAMA	İ	O	K	
TAŞIYICI	MİMARİ		X	Y	Z	T+TU	AK	KT	MT	TU	T	AB	BS	TU	A	B	S	SZ					
D1		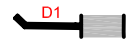																	Orjinal döşeme taşı parçası bulunmaktadır.			●	
D2		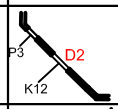																				●	EK-4 Resim 4.126
	P3	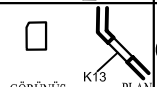	0,36	0,10																		●	
	K13	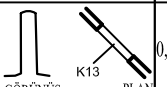	0,59	0,10																		●	
D3		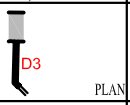																				●	
D2		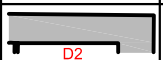																				●	
D1		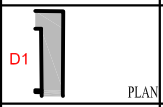																				●	
DÖŞEME																			Orjinal döşeme taşı parçası bulunmaktadır.			●	
ÖRTÜ																			Halvet beton malzeme ile sonradan yapıldığı için tavanlarda beton örtü ile kapatılmıştır.			●	

Çizelge 4.16. Yapı iç tanımlama tablosu - Z24 halvet odası

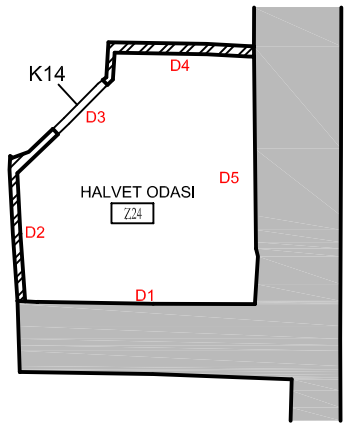

K8 kemeri bu halvet hücresinin içinde kalmıştır. Bu bölüme ait zemin döşemesi günümüze ulaşmamıştır. Beton malzeme ile yapılan duvarlarda ve üst tonoz örtüde kırılmalar, bozulmalar saptanmıştır.

Zx : Mahal Numaraları
Dx : Duvar Numaraları
Kx : Kapı Numaraları
KMx :Kemer Numaraları
Pax : "a" tipi pencere numaraları
Pbx : "b" tipi pencere numaraları

A : Ahşap
B : Boya
AB : Ahşap Bağdadi
AK : Ahşap Karkas
BS : Balık Sırtı

KT : Kesme Taş
MT : Moloz Taş
S : Sıvalı
SZ : Sıvasız
T : Taş
TU : Tuğla
T + TU : Taş + Tuğla

fx : Fotoğraf No
Şx : Şekil No
İ : İyi (Taşıyıcı ve malzemeye dönük sorunları olmayan elemanlar)
O : Orta (Sıva, boya, badana gibi bakım gereksinimi olan elemanlar)
K : Kötü (Taşıyıcı ve malzeme sorunları olan elemanlar)

ELEMANLAR		BİÇİM	ÖLÇÜ			MALZEME													YAPISAL DURUM				FOTO NO
						TAŞIYICI						DOLGU			YÜZEY								
TAŞIYICI	MİMARİ		X	Y	Z	T+TU	AK	KT	MT	TU	T	AB	BS	TU	A	B	S	SZ	AÇIKLAMA	İ	O	K	
D1		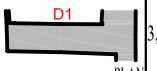	3,17	0,98							●						●					●	
D2		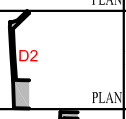	1,69	0,10																		●	
D3		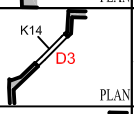	2,05	0,10																		●	EK-4 Resim 4.127
	K14	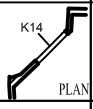																				●	
D4			1,84	0,13															Sonradan yapılan halvete ait duvar, beton malzemeden yapılmıştır.			●	
D5		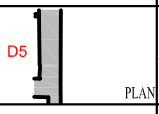	3,28	1,10																		●	
DÖŞEME											●								Orjinal zemin döşeme kaplaması kalmamıştır.			●	
ÖRTÜ																			Halvet beton malzeme ile sonradan yapıldığı için tavanlar da beton örtü ile kapatılmıştır.			●	

Çizelge 4.17. Yapı iç tanımlama tablosu - Z25 su deposu mekanı

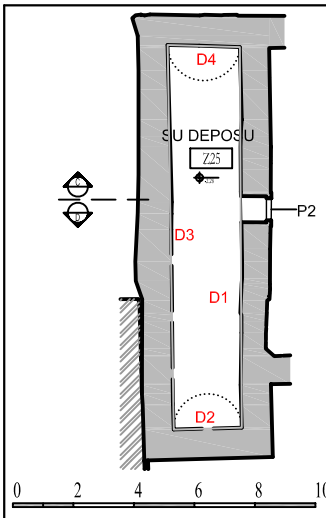

2,38 * 12,71 m ölçülere sahip dikdörtgen bir mekandır. Tavanda tonoz örtü bulunur. Sıcaklıkla, su deposu duvarları arasında buhar geçişini sağlayan 1 adet kenarı taş söveli pencere bulunur.

Su deposuna ait duvar yüzeylerinde, rutubetten dolayı renk değişimi ve kararmalar oluşmuştur. Döşemeler zamanla kırılmış ve yok olmuştur.

Zx : Mahal Numaraları
Dx : Duvar Numaraları
Kx : Kapı Numaraları
KMx :Kemer Numaraları
Pax : "a" tipi pencere numaraları
Pbx : "b" tipi pencere numaraları

A : Ahşap
B : Boya
AB : Ahşap Bağdadi
AK : Ahşap Karkas
BS : Balık Sırtı

KT : Kesme Taş
MT : Moloz Taş
S : Sıvalı
SZ : Sıvasız
T : Taş
TU : Tuğla
T + TU : Taş + Tuğla

fx : Fotoğraf No
Şx : Şekil No
İ : İyi (Taşıyıcı ve malzemeye dönük sorunları olmayan elemanlar)
O : Orta (Sıva, boya, badana gibi bakım gereksinimi olan elemanlar)
K : Kötü (Taşıyıcı ve malzeme sorunları olan elemanlar)

ELEMANLAR		BİÇİM	ÖLÇÜ			MALZEME													YAPISAL DURUM				FOTO NO
						TAŞIYICI						DOLGU			YÜZEY				AÇIKLAMA	İ	O	K	
TAŞIYICI	MİMARİ		X	Y	Z	T+TU	AK	KT	MT	TU	T	AB	BS	TU	A	B	S	SZ					
D1		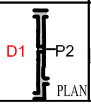	2,58	1,00	2,18						●								Duvar rutubetten zarar görmüştür. Sıvalar dökülmüştür.			●	EK-4 Resim 4.130
	P2	BKZ. Çizelge 4.13. Yapı iç tanımlama tablosu - Z21 sıcaklık mekanı																				●	EK-4 Resim 4.104
D2		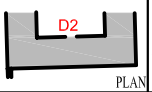	2,25	1,00	2,18						●								Duvar rutubetten zarar görmüştür. Sıvalar dökülmüştür.			●	
D3			2,71	1,00	2,18						●								Duvar rutubetten zarar görmüştür. Sıvalar dökülmüştür.			●	
D4			2,39	1,00	2,18						●								Duvar rutubetten zarar görmüştür. Sıvalar dökülmüştür.			●	EK-4 Resim 4.129
DÖŞEME											●								Döşeme taşları kırılarak yok olmuştur.			●	EK-4 Resim 4.132
TONOZ ÖRTÜ		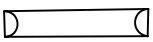									●								Tonoz örtüde nemden dolayı sıva kabarmaları, bozulmalar oluşmuşur.			●	

Çizelge 4.18. Yapı iç tanımlama tablosu - (101-108) mekanı

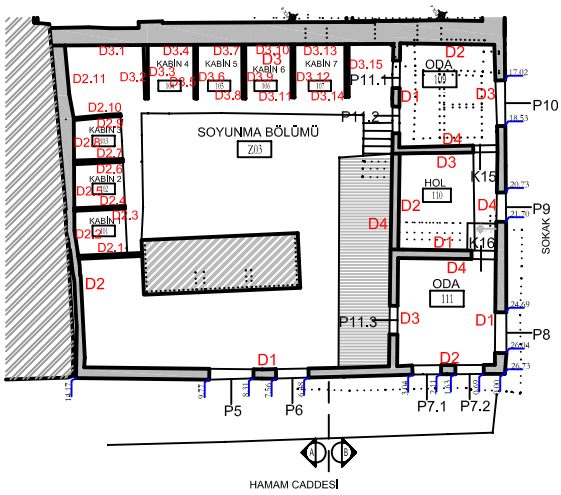

10,76m * 10,74m ölçülere sahip kare bir mekandır. +1.15 kotundaki soyunma birimleri de sonradan beton malzeme ile yapılmıştır. Ancak zamanla harap olmuş bugün bir bölümü yıkılmak üzeredir. Orta bölümde galeri boşuğu bulunur. Döşemenin bir bölümü günümüze ulaşmıştır.

Zx : Mahal Numaraları
Dx : Duvar Numaraları
Kx : Kapı Numaraları
KMx :Kemer Numaraları
Pax : "a" tipi pencere numaraları
Pbx : "b" tipi pencere numaraları

A : Ahşap
B : Boya
AB : Ahşap Bağdadi
AK : Ahşap Karkas
BS : Balık Sırtı

KT : Kesme Taş
MT : Moloz Taş
S : Sıvalı
SZ : Sıvasız
T : Taş
TU : Tuğla
T + TU : Taş + Tuğla

fx : Fotoğraf No
Şx : Şekil No
İ : İyi (Taşıyıcı ve malzemeye dönük sorunları olmayan elemanlar)
O : Orta (Sıva, boya, badana gibi bakım gereksinimi olan elemanlar)
K : Kötü (Taşıyıcı ve malzeme sorunları olan elemanlar)

ELEMANLAR		BİÇİM	ÖLÇÜ			MALZEME												YAPISAL DURUM				FOTO NO
						TAŞIYICI						DOLGU			YÜZEY							
TAŞIYICI	MİMARİ		X	Y	Z	T+TU	AK	KT	MT	TU	T	AB	BS	TU	A	B	S	SZ	AÇIKLAMA	İ	O	K	
D1		D1 P5 P6 PLAN	0,07	0,35			●						●			●	●		Taşıyıcı Ahşap karkas sistem bozulmuştur. Sıvalar tamamen dökülmüştür.			●	EK-4 Resim 4.59
	P5	BKZ. Çizelge 4.1. Kuzeybatı cephesi tanımlama tablosu																				EK-4 Resim 4.1
	P6	BKZ. Çizelge 4.1. Kuzeybatı cephesi tanımlama tablosu																				EK-4 Resim 4.1
D2			9,03	0,30			●									●	●		Sıvalar kısmen dökülmüştür. Harap haldedir.			●	
	D2.1	101 D2.1 PLAN	2,11	0,10	2,00												●					●	
	D2.2	D2.2 101 PLAN	0,09	1,49	2,00												●					●	EK-4 Resim 4.58
	D2.3	D2.3 101 PLAN	1,68	0,09	2,01												●					●	EK-4 Resim 4.145
	D2.4	102 D2.4 PLAN	1,67	0,09	2,02												●		Beton malzemeden yapılmıştır. Harap haldedir. Sıva ve boyalar kısmen döklmüştür.			●	
	D2.5	D2.5 102 PLAN	1,45	0,35	2,02												●		Beton malzemeden yapılmıştır. Harap haldedir. Sıva ve boyalar kısmen döklmüştür.			●	EK-4 Resim 4.58
	D2.6	D2.6 102 PLAN	1,62	0,12	2,02												●		Beton malzemeden yapılmıştır. Harap haldedir. Sıva ve boyalar kısmen döklmüştür.			●	EK-4 Resim 4.145

Çizelge 4.18. (Devam) Yapı iç tanımlama tablosu - (101-108) mekanı

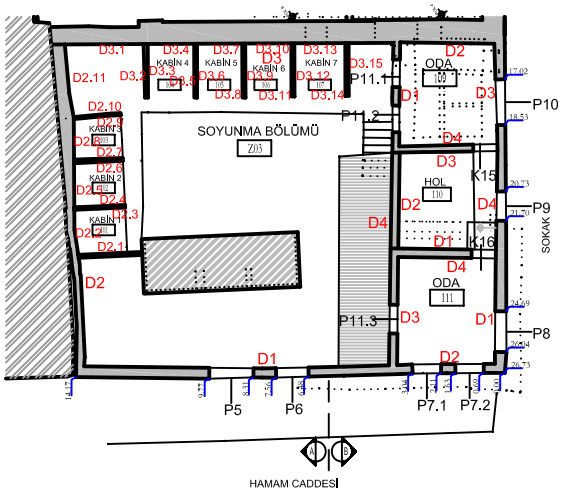

Çatı örtüsü fiziksel nedenlerle yok olmuştur. bu nedenle taşıyıcı ve mimari elemanlar hasar görmüştür. Bu bölümün üzerinde bulunan ahşap karkas kubbe günümüze ulaşmamıştır.

0 2 4 6 8 10m

Zx : Mahal Numaraları
Dx : Duvar Numaraları
Kx : Kapı Numaraları
KMx :Kemer Numaraları
Pax : "a" tipi pencere numaraları
Pbx : "b" tipi pencere numaraları

A : Ahşap
B : Boya
AB : Ahşap Bağdadi
AK : Ahşap Karkas
BS : Balık Sırtı

KT : Kesme Taş
MT : Moloz Taş
S : Sıvalı
SZ : Sıvasız
T : Taş
TU : Tuğla
T + TU : Taş + Tuğla

fx : Fotoğraf No
Şx : Şekil No
İ : İyi (Taşıyıcı ve malzemeye dönük sorunları olmayan elemanlar)
O : Orta (Sıva, boya, badana gibi bakım gereksinimi olan elemanlar)
K : Kötü (Taşıyıcı ve malzeme sorunları olan elemanlar)

ELEMANLAR		BİÇİM	ÖLÇÜ			MALZEME													YAPISAL DURUM				FOTO NO
TAŞIYICI	MİMARİ		X	Y	Z	TAŞIYICI T+TU	AK	KT	MT	TU	T	DOLGU AB	BS	TU	YÜZEY A	B	S	SZ	AÇIKLAMA	İ	O	K	
	D2.7		1,61	0,12	2,02												●		Beton malzemeden yapılmıştır. Harap haldedir. Sıva ve boyalar kısmen dökülmüştür.			●	
	D2.8	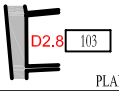	1,33	0,41	2,10		●										●					●	EK-4 Resim 4.58
	D2.9	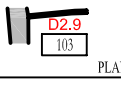	1,55	0,07	2,04												●		Beton malzemeden yapılmıştır. Harap haldedir. Sıva ve boyalar kısmen dökülmüştür.			●	EK-4 Resim 4.145
	D2.10		1,53	0,07	2,04												●		Beton malzemeden yapılmıştır. Harap haldedir. Sıva ve boyalar kısmen dökülmüştür.			●	
	D2.11		0,81	0,40			●										●					●	EK-4 Resim 4.143
D3			8,12	0,73							●							●				●	
	D3.1	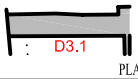	3,05	0,56							●											●	
	D3.2		1,77	0,10																		●	
	D3.3		1,77	0,10																		●	
	D3.4		1,53	0,73							●								Taş duvarda oyuklanmalar oluşmuştur.			●	

Çizelge 4.18. (Devam)Yapı iç tanımlama tablosu - (101-108) mekanı

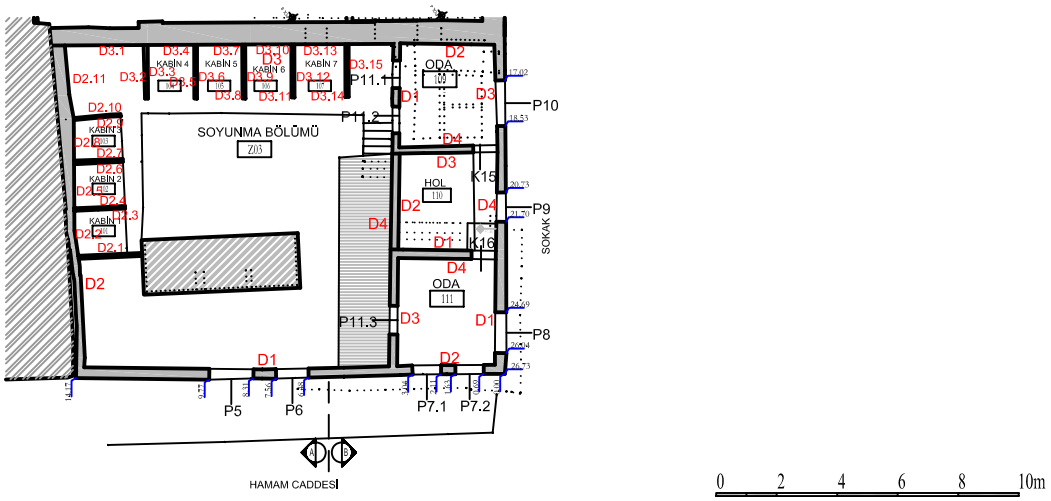

Zx : Mahal Numaraları
Dx : Duvar Numaraları
Kx : Kapı Numaraları
KMx :Kemer Numaraları
Pax : "a" tipi pencere numaraları
Pbx : "b" tipi pencere numaraları

A : Ahşap
B : Boya
AB : Ahşap Bağdadi
AK : Ahşap Karkas
BS : Balık Sırtı

KT : Kesme Taş
MT : Moloz Taş
S : Sıvalı
SZ : Sıvasız
T : Taş
TU : Tuğla
T + TU : Taş + Tuğla

fx : Fotoğraf No
Şx : Şekil No
İ : İyi (Taşıyıcı ve malzemeye dönük sorunları olmayan elemanlar)
O : Orta (Sıva, boya, badana gibi bakım gereksinimi olan elemanlar)
K : Kötü (Taşıyıcı ve malzeme sorunları olan elemanlar)

ELEMANLAR		BİÇİM	ÖLÇÜ			MALZEME													YAPISAL DURUM				FOTO NO
						TAŞIYICI						DOLGU			YÜZEY								
TAŞIYICI	MİMARİ		X	Y	Z	T+TU	AK	KT	MT	TU	T	AB	BS	TU	A	B	S	SZ	AÇIKLAMA	İ	O	K	
D3	D3.5	104 D3.5 PLAN	1,78	0,10	2,05												●		Beton malzemeden yapılmıştır. Harap haldedir. Sıvalar kısmen dökülmüştür.			●	
	D3.6	105 D3.6 PLAN	1,78	0,10	2,05												●		Beton malzemeden yapılmıştır. Harap haldedir. Sıvalar kısmen dökülmüştür.			●	
	D3.7	D3.7 105 PLAN	1,49	0,73							●											●	
	D3.8	105 D3.8 PLAN	1,79	0,10	2,05												●		Beton malzemeden yapılmıştır. Harap haldedir. Sıvalar kısmen dökülmüştür.			●	
	D3.9	106 D3.9 PLAN	1,79	0,10	2,05												●		Beton malzemeden yapılmıştır. Harap haldedir. Sıvalar kısmen dökülmüştür.			●	
	D3.10	D3.10 106 PLAN	1,52	0,73							●							●				●	
	D3.11	D3.11 106 PLAN	1,76	0,10	2,05												●		Beton malzemeden yapılmıştır. Harap haldedir. Sıvalar kısmen dökülmüştür.			●	
	D3.12	107 D3.12 PLAN	1,76	0,10	2,05												●		Beton malzemeden yapılmıştır. Harap haldedir. Sıvalar kısmen dökülmüştür.			●	
	D3.13	D3.13 107 PLAN	1,68	0,73							●							●				●	
	D3.14	D3.14 107 PLAN	1,74	0,11	2,05												●		Beton malzemeden yapılmıştır. Harap haldedir. Sıvalar kısmen döklmüştür.			●	

Çizelge 4.18. (Devam) Yapı iç tanımlama tablosu - (101-108) mekanı

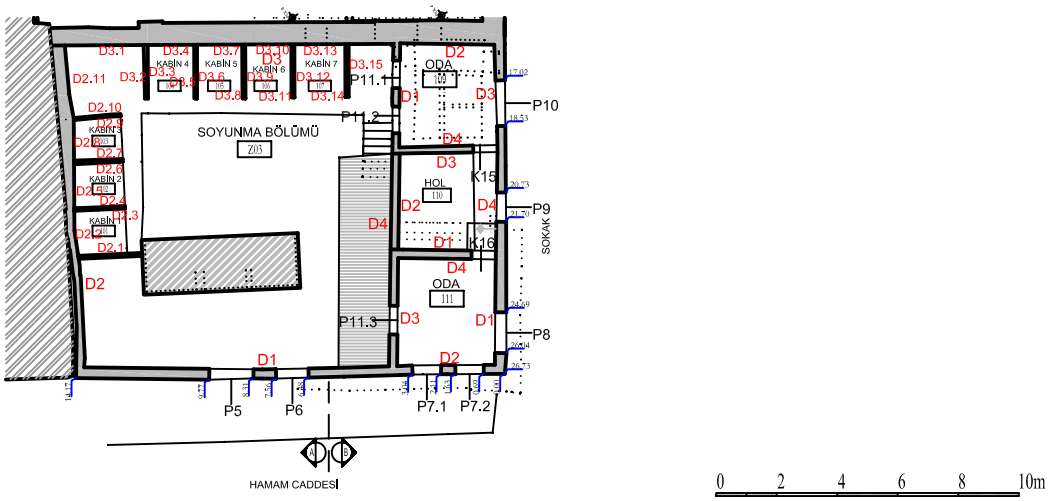

Zx : Mahal Numaraları
Dx : Duvar Numaraları
Kx : Kapı Numaraları
KMx :Kemer Numaraları
Pax : "a" tipi pencere numaraları
Pbx : "b" tipi pencere numaraları

A : Ahşap
B : Boya
AB : Ahşap Bağdadi
AK : Ahşap Karkas
BS : Balık Sırtı

KT : Kesme Taş
MT : Moloz Taş
S : Sıvalı
SZ : Sıvasız
T : Taş
TU : Tuğla
T + TU : Taş + Tuğla

fx : Fotoğraf No
Şx : Şekil No
İ : İyi (Taşıyıcı ve malzemeye dönük sorunları olmayan elemanlar)
O : Orta (Sıva, boya, badana gibi bakım gereksinimi olan elemanlar)
K : Kötü (Taşıyıcı ve malzeme sorunları olan elemanlar)

ELEMANLAR		BİÇİM	ÖLÇÜ			MALZEME													YAPISAL DURUM				FOTO NO
						TAŞIYICI						DOLGU			YÜZEY								
TAŞIYICI	MİMARİ		X	Y	Z	T+TU	AK	KT	MT	TU	T	AB	BS	TU	A	B	S	SZ	AÇIKLAMA	İ	O	K	
	D3.15	107 D3.15 PLAN	1,74	0,11	2,05												●		Beton malzemeden yapılmıştır. Harap hadedir. Sıva ve boyalar kısmen döklmüştür.			●	
D4		D4 PLAN	0,66	0,25																			EK-4 Resim 4.41
	P11.1	BKZ. Çizelge 4.18. Yapı iç tanımlama tablosu - 109 mekanı																					
	P11.2	BKZ. Çizelge 4.18. Yapı iç tanımlama tablosu - 109 mekanı																					
	P11.3	BKZ. Çizelge 4.20. Yapı iç tanımlama tablosu - 111 mekanı																					
DÖŞEME															●				Ahşap döşeme böceklenmiş ve çürümüştür. Büyük bölümü yok olmuştur			●	
ÖRTÜ															●				Tavan yok olmuş, ahşap çatı ,ise çökmüştür.				

Çizelge 4.19. Yapı iç tanımlama tablosu - 109 mekanı

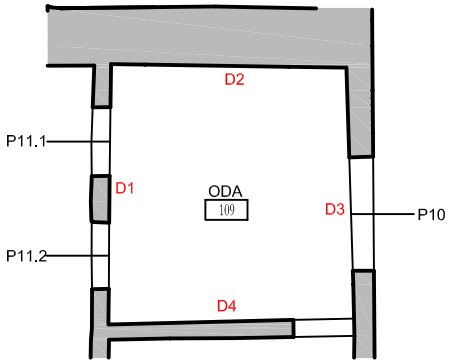

3,12* 3,36m ölçülere sahip dikdörtgen bir mekandır. Döşemeler oldukça fazla zarar görmüş, tavan döşemesi ise yok olmuştur. Sonradan açılan 1 adet P10 ahşap pencere bulunur. P11.1 ve P11.2 pencereleri bu mekanın orta bölümden ışık almasını sağlar.

0 2 4 6 8 10m

Zx : Mahal Numaraları
Dx : Duvar Numaraları
Kx : Kapı Numaraları
KMx :Kemer Numaraları
Pax : "a" tipi pencere numaraları
Pbx : "b" tipi pencere numaraları

A : Ahşap
B : Boya
AB : Ahşap Bağdadi
AK : Ahşap Karkas
BS : Balık Sırtı

KT : Kesme Taş
MT : Moloz Taş
S : Sıvalı
SZ : Sıvasız
T : Taş
TU : Tuğla
T + TU : Taş + Tuğla

fx : Fotoğraf No
Şx : Şekil No
İ : İyi (Taşıyıcı ve malzemeye dönük sorunları olmayan elemanlar)
O : Orta (Sıva, boya, badana gibi bakım gereksinimi olan elemanlar)
K : Kötü (Taşıyıcı ve malzeme sorunları olan elemanlar)

ELEMANLAR		BİÇİM	ÖLÇÜ			MALZEME													YAPISAL DURUM				FOTO NO
						TAŞIYICI						DOLGU			YÜZEY				AÇIKLAMA	İ	O	K	
TAŞIYICI	MİMARİ		X	Y	Z	T+TU	AK	KT	MT	TU	T	AB	BS	TU	A	B	S	SZ					
D1		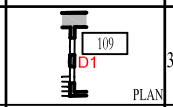	3,44	0,24			●							●		●	●		Sıvalar dökülmüş, duvar hasar görmüştür.			●	EK-4 Resim 4.133
	P11.1	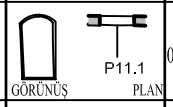	0,90	0,24	1,70										●				Pencereye ait kasa ve kanat kırılıp yok olmuştur. Harap haldedir.			●	EK-4 Resim 4.136-4.147
	P11.2	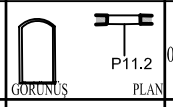	0,87	0,24	1,70										●				Pencereye ait kasa ve kanat kırılıp yok olmuştur. Harap haldedir.			●	EK-4 Resim 4.136-4.147
D2		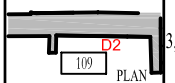	3,11	0,77							●							●	Sıvalar dökülmüş, duvar hasar görmüştür.			●	
D3		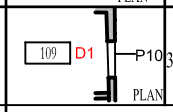	3,31	0,32			●						●			●	●		Taşıyıcı Ahşap karkas sistem bozulmuştur. Sıvalar tamamen dökülmüştür.			●	
	P10	BKZ. Çizelge 4.2. Güneybatı cephesi tanımlama tablosu																				●	EK-4 Resim 4.135
D4		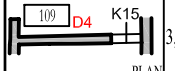	3,25	0,24			●									●	●					●	EK-4 Resim 4.134
	K15	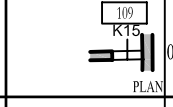	0,80	0,24	2,00														Kapı yok olmuştur, sadece geçiş mevcuttur.			●	
DÖŞEME															●				Döşemeler oldukça fazla hasar görmştür. Yok olmak üzeredir.			●	
ÖRTÜ															●				Tavan yok olmuştur.			●	

Çizelge 4.20. Yapı iç tanımlama tablosu - 110 mekanı

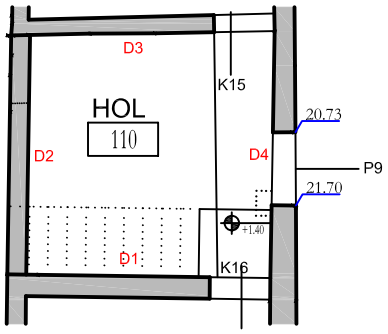

3,22m *3,23m ölçülere sahip kare bir mekandır. D2 duvarı üzerinde kapı izi mevcuttur. Bu kapı ile soyunma bölümü 1. katınının dinlenme mekanına ulaşılır. P9 penceresi sonradan açılmıştır.

0 2 4 6 8 10m

Zx : Mahal Numaraları
Dx : Duvar Numaraları
Kx : Kapı Numaraları
KMx :Kemer Numaraları
Pax : "a" tipi pencere numaraları
Pbx : "b" tipi pencere numaraları

A : Ahşap
B : Boya
AB : Ahşap Bağdadi
AK : Ahşap Karkas
BS : Balık Sırtı

KT : Kesme Taş
MT : Moloz Taş
S : Sıvalı
SZ : Sıvasız
T : Taş
TU : Tuğla
T + TU : Taş + Tuğla

fx : Fotoğraf No
Şx : Şekil No
İ : İyi (Taşıyıcı ve malzemeye dönük sorunları olmayan elemanlar)
O : Orta (Sıva, boya, badana gibi bakım gereksinimi olan elemanlar)
K : Kötü (Taşıyıcı ve malzeme sorunları olan elemanlar)

ELEMANLAR		BİÇİM	ÖLÇÜ			MALZEME													YAPISAL DURUM				FOTO NO
						TAŞIYICI						DOLGU			YÜZEY								
TAŞIYICI	MİMARİ		X	Y	Z	T+TU	AK	KT	MT	TU	T	AB	BS	TU	A	B	S	SZ	AÇIKLAMA	İ	O	K	
D1		110 D1 PLAN	3,47	0,24			●										●					●	
	K16	110 K16 PLAN	0,80	0,28																		●	
D2		D2 110 PLAN																				●	
D3		D3 110 PLAN	3,48	0,23			●															●	
	K15	BKZ. Çizelge 4.18. Yapı iç tanımlama tablosu - 109 mekanı																				●	
D4		D4 P9 110 PLAN	3,26	0,30			●										●		Duvar harap haldedir			●	EK-4 Resim 4.5
	P9	BKZ. Çizelge 4.2. Güneybatı cephesi tanımlama tablosu																				●	EK-4 Resim 4.12
DÖŞEME															●				Döşeme harap halde dir.Kısmen kırılıp yok olmuştur.			●	
ÖRTÜ															●				Tavan yok olmuştur.			●	

Çizelge 4.21. Yapı iç tanımlama tablosu - 111 mekanı

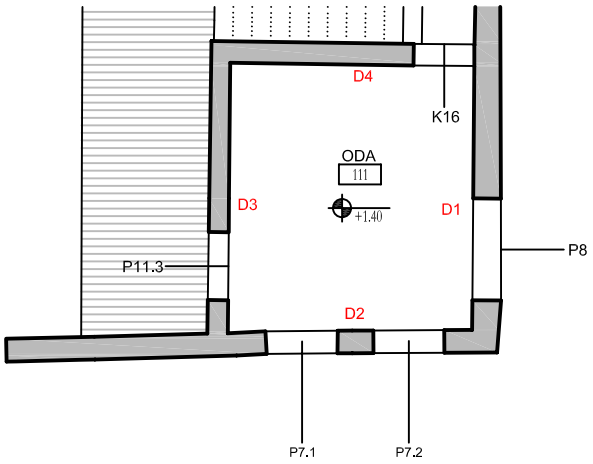

3,22m * 3,52m ölçülere sahiptir. Zeminde dükkan olan mahalin üstü, sonraki dönemde üst kat konut olarak kullanıldığı için odaya dönüşmüştür. Mimari elemanlar, döşemeler, tavan harap haldedir. P8 penceresi sonradan açılmıştır. P7.1 ve P7.2 pencereleri ise özgün pencerelerdir. Ancak bunların içleri tuğla örülerek kapatılmışlardır.

Zx : Mahal Numaraları
Dx : Duvar Numaraları
Kx : Kapı Numaraları
KMx :Kemer Numaraları
Pax : "a" tipi pencere numaraları
Pbx : "b" tipi pencere numaraları

A : Ahşap
B : Boya
AB : Ahşap Bağdadi
AK : Ahşap Karkas
BS : Balık Sırtı

KT : Kesme Taş
MT : Moloz Taş
S : Sıvalı
SZ : Sıvasız
T : Taş
TU : Tuğla
T + TU : Taş + Tuğla

fx : Fotoğraf No
Şx : Şekil No
İ : İyi (Taşıyıcı ve malzemeye dönük sorunları olmayan elemanlar)
O : Orta (Sıva, boya, badana gibi bakım gereksinimi olan elemanlar)
K : Kötü (Taşıyıcı ve malzeme sorunları olan elemanlar)

ELEMANLAR		BİÇİM	ÖLÇÜ			MALZEME													YAPISAL DURUM				FOTO NO
						TAŞIYICI						DOLGU		YÜZEY									
TAŞIYICI	MİMARİ		X	Y	Z	T+TU	AK	KT	MT	TU	T	AB	BS	TU	A	B	S	SZ	AÇIKLAMA	İ	O	K	
D1		111 D1 P8 PLAN	3,46	0,35			●						●			●	●		Taşıyıcı ahşap karkas sistem bozulmuştur. Sıvalar tamamen dökülmüştür.			●	
	P8	BKZ. Çizelge 4.2. Güneybatı cephesi tanımlama tablosu																				●	EK-4 Resim 4.8
D2		111 D2 P7.1 P7.2 PLAN	3,23	0,30			●						●			●	●		Sıvalar dökülmüş, duvar hasar görmüştür.			●	
	P7.1	BKZ. Çizelge 4.1. Kuzeybatı cephesi tanımlama tablosu																					EK-4 Resim 4.3
	P7.2	BKZ. Çizelge 4.1. Kuzeybatı cephesi tanımlama tablosu																					EK-4 Resim 4.3
D3		111 D3 PLAN	3,57	0,26			●						●			●	●		Sıvalar dökülmüş, duvar hasar görmüştür.			●	
	P11.3	GÖRÜNÜŞ P11.3 PLAN	1,33	0,26																			EK-4 Resim 4.146
D4		D4 111 PLAN	3,23	0,30			●						●			●	●		Sıvalar dökülmüş, duvar hasar görmüştür.			●	
	K16	BKZ. Çizelge 4.19. Yapı iç tanımlama tablosu - 110 mekanı																					
DÖŞEME															●				Döşemeler oldukça fazla hasar görmştür.			●	
ÖRTÜ															●				Tavan yok olmuştur.			●	

5. KARŞILAŞTIRMALI ÇALIŞMA

Karşılaştırmalı çalışmanın amacı; yapıların, zamanla değişerek özgün özelliğini yitirmiş, bozulmuş, değiştirilmiş yapı elemanlarının, malzemelerinin ve yapının kendisinden gelen bilgilerin yeterli olmadığı durumlarda, aynı dönemde, aynı yörede ve benzer üslupta yapılmış diğer yapılar ile karşılaştırılarak restitüsyonu için bilgi sağlamaktır. Bunun için tez kapsamında benzer üslupta yapılmış 16 adet hamam, 1 adet mevlevihane ve konutlara ait mimari ve taşıyıcı elemanlar incelenmiştir.

5.1. Hamamlar Hakkında Genel Bilgi

Günümüz sosyal yapısı, hamamların yapıldıkları ve sıklıkla kullanıldıkları dönemlerden oldukça farklılaşmıştır. Buna paralel olarak son bir yüzyıl içinde Türk insanının sosyal yaşamı içinde hamamın yarattığı kültür de giderek aşınmıştır. Kentin gelişmiş yerlerinde oturan ailelerin yıkanma ihtiyaçlarını evin içerisinde karşılaması, hamamların fiziksel ve işlevsel bir değişim süreci içerisine girmesine neden olmuştur. Hamam kullanımına yeterli ilginin olmaması, işletmecilerin bu yapıları özgün biçimi dışında kullanmalarına veya boş bırakmalarına neden olmuştur. Ayrıca, işletmecilerin, özgün veya farklı kullanımdan kaynaklanan ekonomik kaygıları doğrultusunda yaptıkları değişikliklerle hamamlar özgün niteliklerini kaybetmeye başlamışlardır.

5.2. Karşılaştırmalı Çalışma İçin İncelenen Yapılar

Bir önceki başlıkta belirtildiği gibi Kütahya, Eskişehir ve Afyon'da bulunan 11 adet hamam, Ankara'da 1 adet, Erzurum'da 1 adet, Zonguldak'ta 1 adet, İstanbul'da 2 adet hamam olmak üzere toplam 16 adet hamam karşılaştırmalı çalışma yapmak amacıyla incelenmiştir. Bu 11 adet hamam sırası ile Kütahya Saray Hamamı, Kütahya Küçük Hamam, Kütahya Balıklı Rüstem Paşa Hamamı, Kütahya Kemer Hamamı, Kütahya Şengül Hamamı, Eskişehir Han İlçesi Hüsrev Paşa Hamamı, Eskişehir Sivrihisar İlçesi Kumacık ve Seydiler Hamamları, Afyon Millet Hamamı, Afyon Sincanlı İlçesi Sinan Paşa Hamamı'dır. Diğer bölgelerde benzer üslupta

yapılan Ankara'da Tarihi Şengül Hamamı, Erzurum'da Fuadiye Hamamı, Zonguldak'ta Bozhane Hamamı, İstanbul'da Ağa Hamamı ve Sofular Hamamları incelenmiştir. Bunlardan Yeni Mahalle Rum Hamamı ile aynı yörede bulunan Kütahya Eskişehir ve Afyon Hamamları'na ait çözümleme tabloları hazırlanmış ve bu bölgeye ait hamam tipolojisi oluşturulmuştur. Bununla birlikte bu bölgede hamam tipolojisinin oluşmasına katkı sağlayan farklı 8 adet hamama da yer verilmiştir. Bunlar; Kütahya Kazasker Hamamı, Kütahya Eydemir Hamamı, Kütahya Simav Babuk Bey Hamamı, Kütahya Yoncalı Hamamı, Eskişehir Seyitgazi Selçuklu Hamamı, Afyon Hamza Paşa Hamamı, Afyon Gedik Ahmet Paşa Hamamı, İnönü Sadık Bey Hamamları'dır.

5.2.1. İncelenen Kütahya Hamamları

Kütahya Hamamları içerisinde Yeni Mahalle Rum Hamamı ile benzer özellik gösteren 6 adet hamam incelenmiştir.

Genel bilgiler

Kütahya'da bugün Vakıflar Genel Müdürlüğü'nde adı geçen toplam 11 hamam mevcuttur. Bunlar kronolojik olarak Yoncalı, Eski Yeni Hamam, Saray Hamamı, Küçük Hamam, Balıklı Rüstem Paşa Hamamı, Simav Babuk Bey Hamamı, Eydemir Hamamı, Lala Hüseyin Paşa, Özen (Kemer), Şengül ve Yenimahalle Rum Hamamları'dır [19]. Bunlardan Yoncalı Hamamı, Eski Yeni Hamam, Simav Babuk Bey Hamamı, Eydemir Hamamları kent içi dağılımları, mekansal özellikleri, taşıyıcı sistemleri ve mimari elemanları bakımından söz konusu hamam ile farklı nitelikte olup; Saray Hamamı, Küçük Hamam, Balıklı Rüstem Paşa Hamamı, Lala Hüseyin Paşa Hamamı, Kemer ve Şengül Hamamları ise mekansal özellikleri, taşıyıcı sistemleri, mimari elemanların kullanıldıkları mekanlar bakımından Yenimahalle Rum Hamamı ile benzer özellikler göstermektedir. Bu bağlamda bu altı hamam yapının restitüsyon çalışmasına kaynak teşkil etmektedir. İlk bölümde anlatıldığı gibi, Kütahya'da çalışan çok az hamam kalmıştır. Bunlar Kemer Hamamı, Eydemir Hamamı ve Yoncalı Hamamı'dır. Diğer hamamlar boş veya yarı yıkık durumda olup,

bir kısmı da işlevi dışında kullanılmış ve özgün niteliklerini kaybetmiştir. Lala Hüseyin Paşa Hamamı, Saray Hamamı, Küçük Hamam boş, Simav Babuk Bey Hamamı, Eski-Yeni Hamam ve Yeni Mahalle Rum Hamamı ise yarı yıkık, kullanılamaz haldedir. Balıklı Hamamı ve Şengül Hamamı ise restore edilmiş ve müze işlevi ile hizmete açılmıştır.

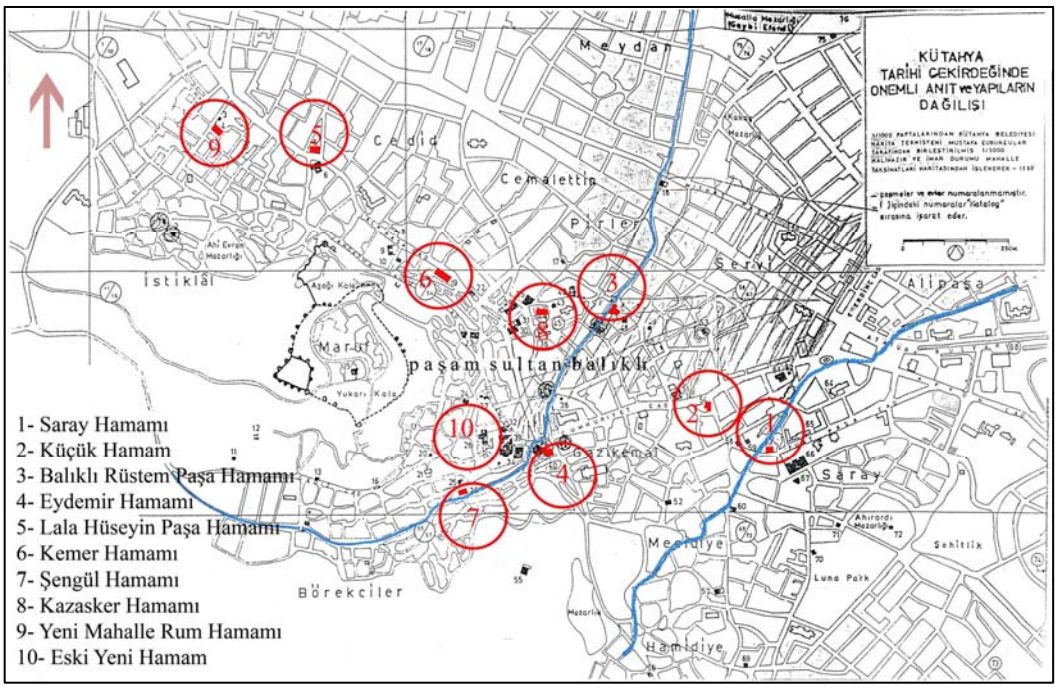

Harita 5.1. Kütahya'da hamamların şehir merkezindeki dağılımı [1]

Saray Hamamı (Çizelge 5.1, Ek 14 – Fiş 1)

Eski adı Hisarbeyi Camii Mahallesi olan Saray Mahallesinde, Hükümet Konağı'nın karşısındadır. Güneyinde Hükümet Caddesi bulunur. Çukurda kalmış, basık ve çimento sıvalı kubbeleriyle dışarıdan pek seçilmeyen tek hamamdır.

Duvarların büyük kısmında iri moloz taş kullanılmış olan yapının kuzeyde açık olan tarafından çimento sıvalı büyük kubbesi görülebilir.

Doğu yönünde basit bir kapı ile girişi sağlanan soyunmalık mekanı, 20. yüzyılın başlarında harap durumda bulunan hamama eklenmiş, alt kısmı kargir, kısmen ahşap

bağdadi, ahşap tavanlı bir bölümdür. Enine dikdörtgen bu soyunmalıkta, camekanlı bölmeler de yapılmıştır [1].

Geniş bir kemerle ayrılan iki büyükçe kubbenin örttüğü dikdörtgen planlı ılıklığın güneyinde, geniş kemer biçimi bir tonoz, kuzeyinde de duvarla ayrılmış, beşik tonozlu tuvalet yerleri bulunmaktadır.

Dikdörtgen planlı ılıklıktan iki ayrı kapı ile sıcaklık bölümlerine geçilir. Bunlardan kuzeyde kalanı tek büyük bir sıcaklık mekanıdır. Köşeleri pahlı –sekizgen planlı ve tek eyvanlı bu bölümün üzerini geniş bir kubbe örtmektedir.

Ilıklığın güney bölümündeki ikinci kapıdan, geniş bölümle ilgisi bulunmayan ve çoğunlukla kapalı tutulan Paşa Halveti olarak tanınan sıcaklığa girilmektedir. Önce giriş tarafı küçük bir kubbe, güneyi ise buna bağlı bir beşik tonozla örtülü ara mekana ulaşılmaktadır. Duvarda nişler ve kurna da bulunan bu ara bölümden, kubbe ile örtülü kare planlı halvet hücresine geçilmektedir. Duvarlarında nişler ve her bir duvarın önünde mekanı çepeçevre dolanan sekiler üzerinde birer kurna bulunmaktadır. Kubbe geçişleri, Kütahya'nın erken yapılarında görülen köşeli tromplardandır (Çizelge 5.1).

Paşa Halveti gibi özel bir bölümünün olması, saray hamamı şeklinde bilinmesi, Paşa halvetindeki erken özelliklere sahip trompların bulunması nedeni ile, Saray hamamı XIV. yy sonuna - XV. yy. başlarına tarihlendirmek mümkündür.

Çizelge 5.1. Karşılaştırmalı çalışma - Kütahya Saray Hamamı çözümleme tablosu

KÜTAHYA HAMAMLARI — HAMAM NO: 1

SARAY HAMAMI-14.yy

Pafta No:	9	Ada No:	54	Parsel No:	2

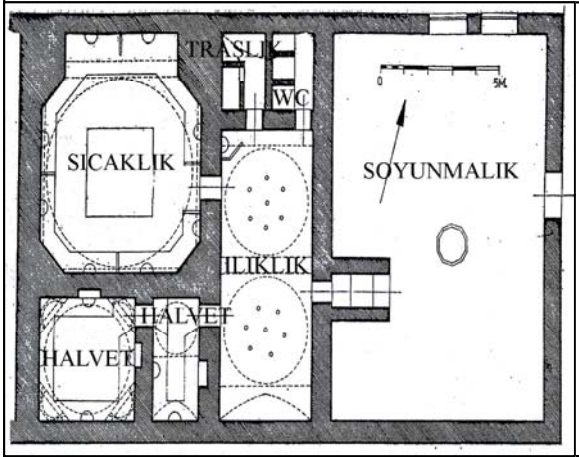

Oktay ASLANAPA - Ara ALTUN [1]

YERİ:	Saray Mah. Hükümet Konağı Altı
BANİSİ:	II. Yakup Bey'in vakıfları arasında geçer.
YAPIM TARİHİ:	14.yy sonu
TÜRÜ:	Özel Hamam- Tek Hamam

ONARIM/ RESTORASYON: 1925 yılında onarılmıştır.

SONRAKİ İŞLEVLERİ: Kullanılmıyor.

HAMAM TİPİ

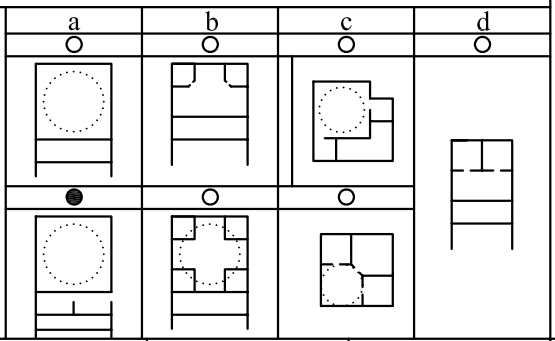

ÇÖZÜMLEME TABLOSU

PLAN BİLEŞENLERİ

SOĞUKLUK	Plan Boyutu			14,90 * 23,00m	
	Örtü	İç		Düz ahşap tavan	
		Dış		Ahşap kırma çatı	
	Geçiş Elemanı			–	
	Mimari Eleman	Sadırvan		+	
		Seki		?	
		Ayakkabı Nişi		?	
		Aydınlatma Elemanı		–	
		Kapı		+	
ARALIK	Plan Boyutu				
	Örtü	İç			
		Dış			
	Geçiş Elemanı				
	Hela				
	Usturalık				
	Mim.El.	Aydınlatma Elemanı			
		Kapı			
ILIKLIK	Plan Boyutu			3,90 * 9,80	
	Örtü	İç		Kubbe - tonoz	
		Dış		Kubbe	
	Geçiş Elemanı			Pandantif	
	Hela			+	
	Usturalık			+	
	Mim.El.	Seki		+	
		Aydınlatma Elemanı		+	
		Kapı		+	
SICAKLIK – MERKEZİ MEK.	Plan Boyutu			6,70 *8,20	
	Örtü	İç		Kubbe	
		Dış		Kubbe	
	Geçiş Elemanı			Pandantif	
	Mim.El.	Göbektaşı		(Sekizgen) +	
		Aydınlatma Elemanı		+	
		Kurna		+	
		Kapı		+	
SICAKLIK – EYVAN	Plan Boyutu			1,60 *5,20	
	Örtü	İç		Tonoz	
		Dış		Tonoz	
	Geçiş Elemanı			Kemer	
	Mim.El.	Kurna		+	
		Aydınlatma Elemanı		–	
		Seki		+	
SICAKLIK – HALVET	Plan Boyutu			2,10 * 4,00	3,80 * 4,00
	Örtü	İç		Kubbe	Kubbe
		Dış		Kubbe	Kubbe
	Geçiş Elemanı			Pandantif	
	Mim.El.	Kurna		+	+
		Aydınlatma Elemanı		+	+
		Seki		+	+
		Kapı		+	+
SU DEPOSU KÜLHAN	Plan Boyutu			?	?
	Örtü			?	?
	Mim.El.	Aydınlatma Elemanı		?	?
		Kapı		?	?

YAPI MALZ.

SOĞUKLUK	Duvar		Moloz taş	
	Zemin		Seramik	
	Üst Y.	Kubbe	–	
		Geçiş Elemanı	Ahşap çatı konstrüks.	
ARALIK	Duvar			
	Zemin			
	Üst Y.	Kubbe		
		Geçiş Elemanı		
ILIKLIK	Duvar		Moloz taş	
	Zemin		Mermer	
	Üst Y.	Kubbe	Tuğla	
		Geçiş Elemanı	Taş	
SICAKLIK	Duvar		Moloz taş	
	Zemin		Mermer	
	Üst Y.	Kubbe	Tuğla	
		Geçiş Elemanı	Taş	
SU DEPOSU-KÜLHAN	Duvar		?	?
	Zemin		?	?
	Üst Y.	Kubbe / Tonoz	?	?
		Geçiş Elemanı	?	?

KENT İÇİNDEKİ DAĞILIM	HELA	SOĞUKLUK BOYUTU
○ KÜLLİYE HAMAMI	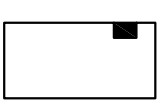 İÇİNDE	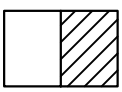 BÜYÜK ●
○ ÇARŞI HAMAMI		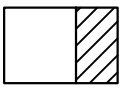 ORTA ○
● MAHALLE HAMAMI	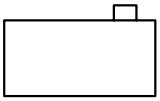 DIŞINDA	
○ KAPLICA HAMAMI		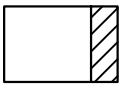 KÜÇÜK ○

Çizelge 5.1. (Devam) Karşılaştırmalı çalışma - Kütahya Saray Hamamı çözümleme tablosu

KÜTAHYA HAMAMLARI						HAMAM NO: 1
SARAY HAMAMI-14.yy	Pafta No:	9	Ada No:	54	Parsel No:	2

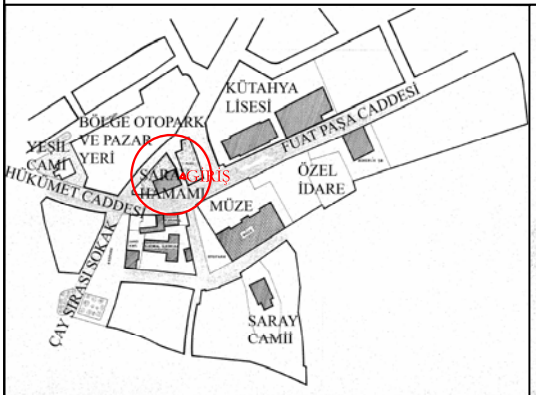

Vaziyet Planı (Kütahya VBM 2008) [30]

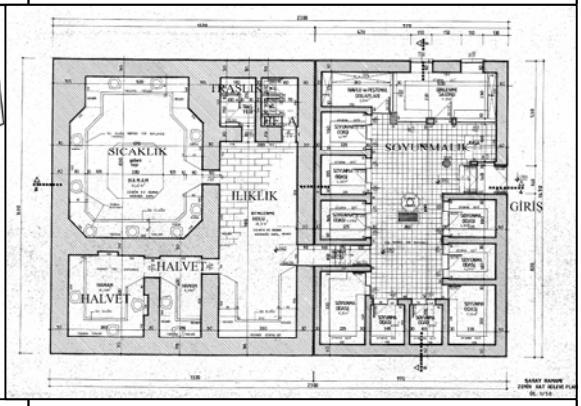

Zemin kat planı (Kütahya VBM 2008) [30]

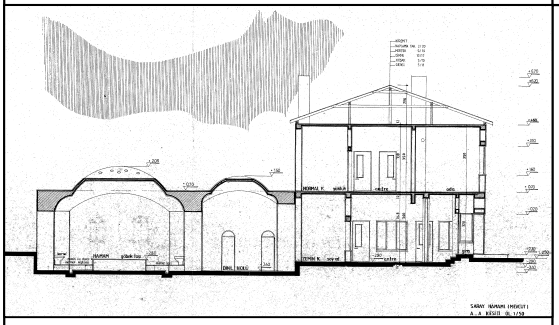

AA Kesiti (Kütahya VBM 2008) [30]

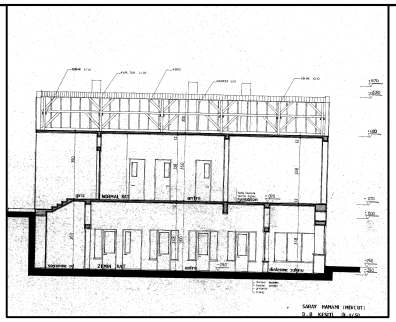

BB Kesiti (Kütahya VBM 2008) [30]

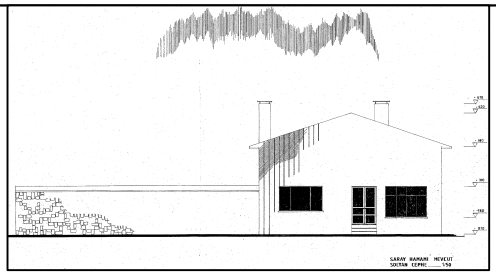

Sol yan cephe (Kütahya VBM 2008) [30]

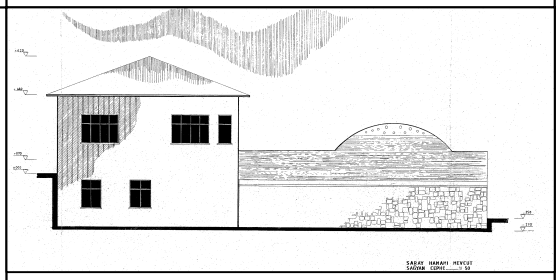

Sağ yan cephe (Kütahya VBM 2008) [30]

* Saray Hamamı'nın rölöve projeleri Y. Mimar Bülent Bolkol tarafından çizilmiştir.

Çizelge 5.1. (Devam) Karşılaştırmalı çalışma - Kütahya Saray Hamamı çözümleme tablosu

KÜTAHYA HAMAMLARI						HAMAM NO: 1
SARAY HAMAMI-14.yy	Pafta No:	9	Ada No:	54	Parsel No:	2

Sıcaklık - moloz taş dış duvarları (2008) [28]

Ahşap soyunmalık bölümü- doğu cephesi duvarı (2008) [28]

Dış mekandan sıcaklık ve ılıklık kubbeleri (2008) [28]

Soyunmalık bölümü 1. kat (2008) [28]

Soyunmalık bölümü- sekizgen havuz (2008) [28]

Soyunmalık - ılıklığa geçiş basamakları (2008) [28]

Ilıklık - yıkanma nişi (2008) [28]

Çizelge 5.1. (Devam) Karşılaştırmalı çalışma - Kütahya Saray Hamamı çözümleme tablosu

KÜTAHYA HAMAMLARI					HAMAM NO: 1
SARAY HAMAMI-14.yy	Pafta No:	9	Ada No:	54	Parsel No: 2

Ilıklık -
sıcaklık ve halvet kapıları (2008)
[28]

Halvet - niş(2008)
[28]

Halvet -sekiler ve kurnalar(2008)
[28]

Halvet - köşe trompları(2008)
[28]

Sıcaklık - göbektaşı
(2008) [28]

Sıcaklık - eyvan
(2008) [28]

Sıcaklık kubbesi-
ışık gözleri (2008)[28]

Küçük Hamam (Çizelge 5.2, Ek 14 – Fiş 2)

Kütahya'da Cumhuriyet Caddesi üzerinde, Karagöz Paşa Camii karşısında, Hükümet Caddesi başlangıcı ile Cumhuriyet Caddesi köşesindedir. Küçük bir çifte hamamdır.

Hamam 1968 deki onarımı öncesinde, kiremit örtülü, büyük bir soyunmalık bölümü kubbesine sahipti. Ancak kubbe sonradan çimento sıvalı hale getirildi. Bugün Cumhuriyet caddesine açılan soyunmalık kısmının kapısı, iki yanındaki pencereler arasında, hafif taşkın, kademeli silmeli geniş bir çerçeve şeklindedir. Üstünde taş kabartma palmet biçimi tac kısmı dikkati çeker. Böylece hamamlarda ender rastlanan bir giriş cephesi düzenlenmiştir. Yüksek ve geniş kubbe bunun arkasında hakim motif olarak yükselmektedir.

Soyunmalık, kare planlıdır. Doğu ve batı yönlerinde geniş nişler bulunmaktadır. Üst örtüsü kubbedir. Kare mekandan kubbeye geçiş yüksek tromplarla sağlanmıştır. Soyunmalık mekanının güneyinden aynı eksen üzerindeki ılıklığa geçilir.

Ilıklığın doğu bölümü tonoz örtülü dar bir eyvandır. Bu bölüm hela ve usturalık gibi işlevler için ayrılmıştır. Ilıklığın eyvan dışında kalan kare planlı bölümü ise kubbe örtülüdür. Kubbenin orta bölümü yükseltilmiştir.

Ilıklıktan aynı eksen üzerinde sıcaklığa geçilir. Sıcaklık, bir ana mekan ve bu mekandan geçilen üç halvetten oluşmaktadır. Ana mekan kare planlı olup, geçişleri Türk Üçgeni olan bir kubbe ile örtülüdür. Bu mekanın güney ve batısında yer alan üç halvet de farklı boyuttadır. Bunların örtüleri kubbe, geçiş elemanları ise mukarnaslı pandantiftir.

Erkekler hamamı olarak kabul edilen bu bölümün batısında, üç bölümlü küçük bir kadınlar hamamı yer almaktadır. Erkekler bölümünün ılıklığı ile külhan ve su deposu bölümü arasına sıkıştırılmış olan üç küçük mekana sahiptir. Günümüzde kadınlara ait küçük pandantif kubbeli soyunmalık, aslında ahşap bir soyunmalıktan ulaşılan ılıklık bölümü idi. İki yandan geniş kemerlerle daraltılarak, ortada pandantif ile geçişi

sağlanan kubbe ile örtülen bu bölümün kuzeyinde de örülmüş ikinci bir kapı bulunması bu ihtimali kuvvetlendirmektedir. Erkekler bölümünün ılıklık batısındaki birbirine geçilen iki hücresi de kadınlar bölümüne ait sıcaklığın halvet hücreleri olarak düşünülebilir. Külhana yakın olan bu hücreler, ortalarına küçük kubbeler yerleştirilmiş çapraz tonoz esasına dayalı bir örtüye sahiptir. Aynı hiza üzerinde erkekler hamamının ılıklığında da benzer örtü sistemi vardır. Çarşı olarak kullanıldığı sırada erkekler hamamının halvetinden bir kapı açılarak külhan ve depo kısmı da çarşıya dahil edilmiştir. Su deposu boydan boya beşik tonozla örtülmüştür [1].

Saray Mahallesi'nde Hisar Bey Camii olarak tanınan yapıyı yaptırmış olan Germiyan oğlu II. Yakup Bey'in (1387-1429) subaşısı Hisar Bey'in oğlu Mustafa Bey'in vakfiyesinde babasından kendisine intikal eden Şehreküstü Mahallesindeki çifte hamamı camiye vakfettiği kayıtlıdır.[1] Sadece erkeklere ait bir tek hamam iken Hisar Bey oğlu Mustafa buradan yararlanarak sultanın izniyle kendisi de küçük bir kadınlar hamamı ekletip, ikisini birden yaptırdığı camiye vakfetmiştir [1].

Bu bağlamda XV. yy. başlarında büyük bölümü mevcut olan hamamın, XV. yüzyılın sonlarında bugünküne yakın bir çifte hamam olarak şekillendiği, daha sonra erkekler hamamının halvetinden kapı açılarak su deposu ve külhan kısmının çarşı olarak kullanılması veya daha sonradan kadınlar bölümüne ait ahşap soyunmalığın kaldırılarak, ılıklık bölümünün soyunmalık olarak kullanılması, sıcaklık bölümüne ait halvetin ise ılıklık olarak kullanılması gibi mekansal değişikliklere uğramıştır.

[1] II. Yakup Bey 1429'da öldüğünde yaşının oldukça ilerlemiş olduğu bilinir. Yaşıtı olması gereken Hisar bey'in de oğluna intikal eden hamamı buna göre en geç XV. yy ilk çeyreğinde mevcut olmalıdır. Bu hamama kadınlar bölümünü ekleten Hisar Bey oğlu Mustafa Bey'in vakfiyesi ise (18 Zilhicce 889) Aralık 1484 tarihlidir. Şu halde II. Bayezid (1481-1512) izniyle eklenen bu kadınlar bölümü ile, hamam bugünküne yakın şeklini 1484 de almış olmalıdır [1]

Çizelge 5.2. Karşılaştırmalı çalışma - Kütahya Küçük Hamam çözümleme tablosu

KÜTAHYA HAMAMLARI

HAMAM NO: 2

KÜÇÜK HAMAM-15.yy

Pafta No:	9	Ada No:	61	Parsel No:	2

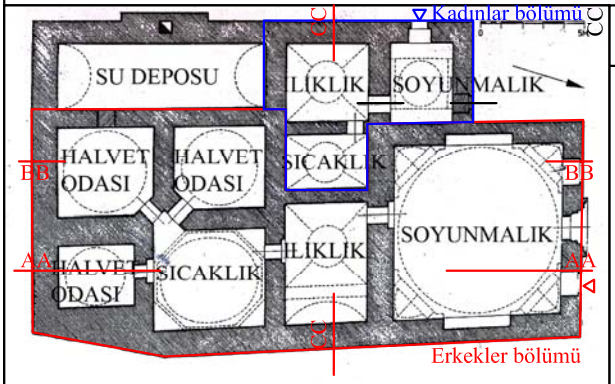

Oktay ASLANAPA - Ara ALTUN'dan [1]

YERİ:	Cumhuriyet Caddesi, Karagöz Ahmet Paşa Camii karşısı
BANİSİ:	Germiyanoğlu II. Yakup Bey'in subaşısı Hisar Bey'in oğlu Mustafa Bey
YAPIM TARİHİ:	15yy başı
TÜRÜ:	Çifte Hamam

ONARIM/ RESTORASYON: 1968, 1980 yıllarında onarılmıştır.

SONRAKİ İŞLEVLERİ:

ÇÖZÜMLEME TABLOSU

PLAN BİLEŞENLERİ				Erkek böl.	Kadın böl.
SOĞUKLUK		Plan Boyutu		803*815 cm	292*379 cm
		Örtü	İç	Kubbe	Kubbe
			Dış	Kubbe	Kubbe
		Geçiş Elemanı		Tromp	?
	Mimari Eleman	Sadırvan		?	?
		Seki		?	?
		Ayakkabı Nişi		?	?
		Aydınlatma Elemanı		+	+
		Kapı		+	+
ARALIK		Plan Boyutu			
		Örtü	İç		
			Dış		
		Geçiş Elemanı			
		Hela			
		Usturalık			
	Mim.E.	Aydınlatma Elemanı			
		Kapı			
ILIKLIK		Plan Boyutu		372*375 cm	362*368 cm
		Örtü	İç	Kubbe	
			Dış	Kubbe	
		Geçiş Elemanı		Kemer	
		Hela		+	−
		Usturalık		−	−
	Mim.El.	Seki		?	+
		Aydınlatma Elemanı		?	?
		Kapı		+	+
SICAKLIK / MERKEZİ MEK.		Plan Boyutu		442*460 cm	259*360 cm
		Örtü	İç	Kubbe	Kubbe
			Dış	Kubbe	Kubbe
		Geçiş Elemanı		Türk üçgenler	Tonoz
	Mim.El.	Göbektaşı		−	−
		Aydınlatma Elemanı		?	?
		Kurna		+	+
		Kapı		+	+
SICAKLIK / EYVAN		Plan Boyutu			
		Örtü	İç		
			Dış		
		Geçiş Elemanı			
	Mim.El.	Kurna			
		Aydınlatma Elemanı			
		Seki			
SICAKLIK / HALVET		Plan Boyutu		285*318;395*400 376*388 cm	
		Örtü	İç	Kubbe	
			Dış	Kubbe	
		Geçiş Elemanı		Pandantif	
	Mim.El.	Kurna		+	
		Aydınlatma Elemanı		?	
		Seki		+	
		Kapı		+	
SU DEPOSU-KÜLHAN		Plan Boyutu		483*780	
		Örtü		Beşik tonoz	
	Mim.E.	Aydınlatma Elemanı		?	
		Kapı		+	

YAPI MALZ.					
SOĞUKLUK		Duvar		Taş duvar	
		Zemin		?	
	Üst Y.	Kubbe		Tuğla	
		Geçiş Elemanı		?	
ARALIK		Duvar			
		Zemin			
	Üst Y.	Kubbe			
		Geçiş Elemanı			
ILIKLIK		Duvar		Taş duvar	
		Zemin		?	
	Üst Y.	Kubbe		?	
		Geçiş Elemanı		?	
SICAKLIK		Duvar		Taş duvar	
		Zemin		?	
	Üst Y.	Kubbe		?	
		Geçiş Elemanı		?	
SU DEPOSU-KÜLHAN		Duvar		Taş duv. ?	? ?
		Zemin		? ?	? ?
	Üst Y.	Kubbe / Tonoz		? ?	? ?
		Geçiş Elemanı		? ?	? ?

HAMAM TİPİ

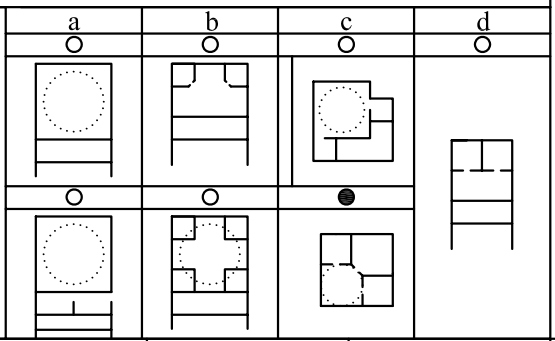

KENT İÇİNDEKİ DAĞILIM	HELA	SOĞUKLUK BOYUTU
○ KÜLLİYE HAMAMI	İÇİNDE	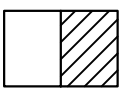 BÜYÜK ●
● ÇARŞI HAMAMI		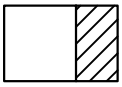 ORTA ○
○ MAHALLE HAMAMI	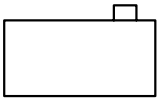 DIŞINDA	KÜÇÜK ○
○ KAPLICA HAMAMI		

Çizelge 5.2. (Devam) Karşılaştırmalı çalışma - Kütahya Küçük Hamam çözümleme tablosu

KÜTAHYA HAMAMLARI					HAMAM NO: 2
KÜÇÜK HAMAM-15.yy	Pafta No:	9	Ada No:	61	Parsel No: 2

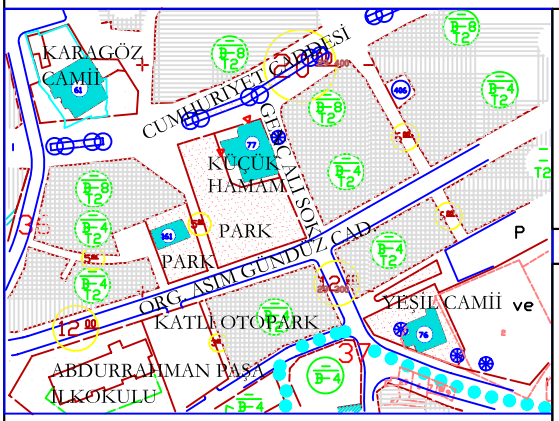

Vaziyet Planı [32]

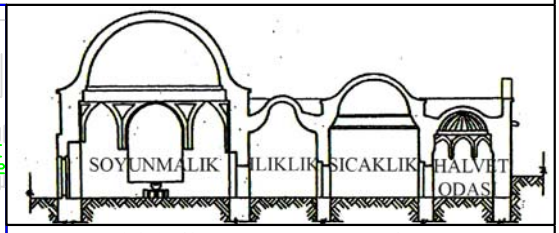

AA Kesiti (Ali Osman UYSAL'dan) [7]

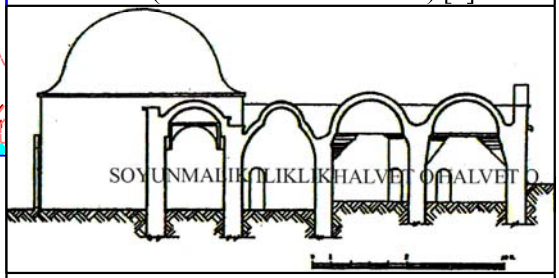

BB Kesiti(Ali Osman UYSAL'dan) [7]

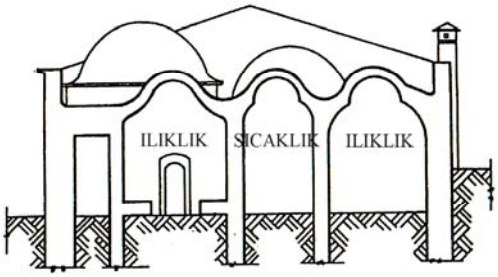

CC Kesiti(Ali Osman UYSAL'dan) [7]

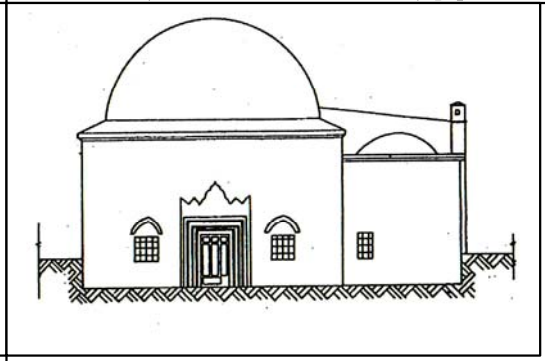

Kuzey cephe (Ali Osman UYSAL'dan) [7]

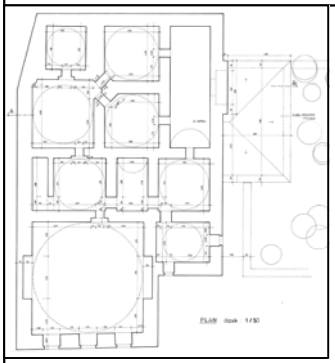

Hamam planında önerilen külhan bölümü (VGM'den) [25]

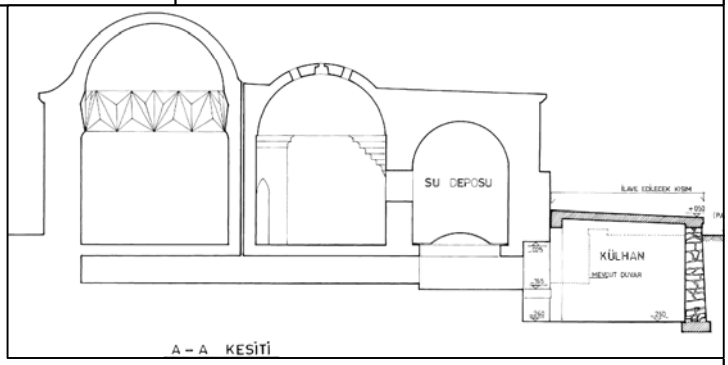

Hamam kesitinde önerilen külhan bölümü (VGM'den) [25]

Çizelge 5.2. (Devam) Karşılaştırmalı çalışma - Kütahya Küçük Hamam çözümleme tablosu

KÜTAHYA HAMAMLARI						HAMAM NO: 2
KÜÇÜK HAMAM-15.yy	Pafta No:	9	Ada No:	61	Parsel No:	2

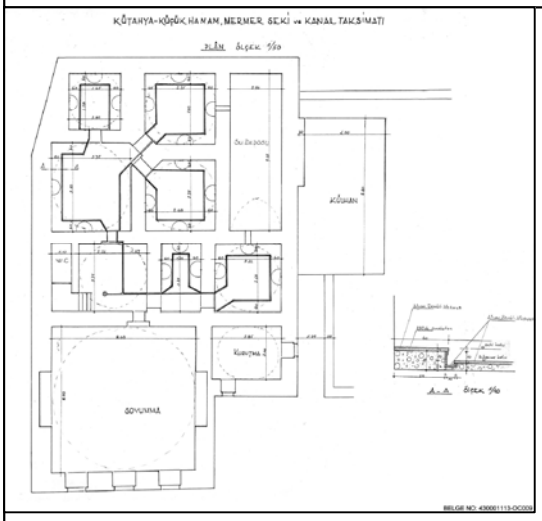

Küçük Hamam döşeme planı (VGM'den) [25]

Küçük Hamam - 2008
(VGM'den) [25]

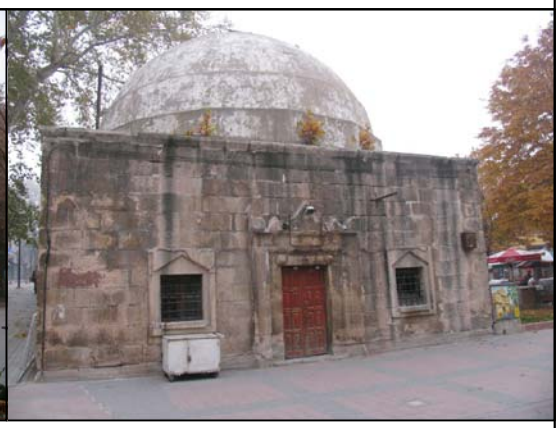

Küçük Hamam - 2008
(VGM'den) [25]

Küçük Hamam - 1930
[5 c]

Balıklı Rüstem Paşa Hamamı (Çizelge 5.3, Ek 14 – Fiş 3)

Kütahya'da Selçuklu döneminden kitabeye sahip eserlerin bulunduğu en eski mahallelerden birisi olan Balıklı Mahallesinde, Balıklı Camii ile Balıklı Tekkesi arasında yer alır. Kuzeyinden Balıklı Caddesi geçer.

Yakın geçmişte harap hale geldiğinden Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından esaslı şekilde yenilenmiştir.

Duvarları, kesme ve iri moloz taş, örtülerinde ise tuğla kullanılmış olan bir çifte hamamdır.

Erkekler hamamı, cadde üzerinden bir sıra basamakla inilen çukurda kalmış zemine sahiptir. Burada, sivri kemer içine alınmış portal nişinde, basık kemerli bir kapı ile hafif taşkın giriş birimi bulunmaktadır.

Erkekler kısmının soyunmalığı kare planlı, pandantif geçişleri olan kubbe ile örtülü, ferah bir mekandır. İçindeki camekanlı soyunma bölümleri sonradan yapılmıştır. Ortada sekizgen planlı mermer bir havuz bulunur.

Güneydeki dar kapıdan, hela, tıraşlık gibi kısımları bulunan ara bölüme geçilir. Boydan boya beşik tonoz örtüsüne sahip olan bu bölümdeki ara duvarlar sonradan eklenmiştir.

Ara bölümden geçilen ılıklık ve sıcaklık bölümleri, soyunmalıkla aynı eksen üzerinde yer alır. Ilıklık, geçişleri pandantif ile sağlanan kubbe ile örtülü dikdörtgen planlı bir mekandır.

Sıcaklığın geniş bölümü de ılıklığın plan şemasını, örtüde daha küçük tutulmuş bir kubbe ve iki yanda daha derince kemerlerle tekrarlamaktadır. Güneyde yan yana eşit büyüklükteki halvet hücreleri ise prizmatik Türk üçgenleri ile geçilen sıvalı kubbelerle örtülüdür. Aynı eksen üzerinde, soyunmalıktan halvet hücrelerine doğru

giderek küçük ve basık bir hal alan kubbelerle örtülü bu erkekler hamamı, çifte hamamın genel plan şeması içinde kadınlar hamamında daha küçüktür.

Kadınlar hamamı, caddeden içeriye çekilmiş soyunmalık bölümünün erkeklerinkinden daha yüksek ve geniş kubbesiyle dikkati çeker. Aynı biçimde, çukurda kalmış ve basamaklarla inilen bir giriş kısmına sahiptir. Giriş, cami tarafındaki basamaklardan sağlanmaktadır. Her iki giriş kısmının cephesinde de kapının batı yanında, birer büyükçe pencere bulunması dikkati çeker. Yüksek pandantif ile geçişi sağlanan kubbenin altında, burada da altıgen planlı bir havuz vardır. Küçük bir ara bölümü ile batıya doğru geçilerek, pandantif geçişli kubbe ile örtülü, kare planlı ılıklığa girilir. Soyunmalıkla aynı eksen üzerinde bulunmayan, diyogonal bağlantılı sıcaklık kısmı ise klasik dört halvetli ve eyvanlı şemaya uygundur. Ortada göbek taşının bulunduğu dört eyvanlı sıcaklığın köşelerindeki halvet hücreleri prizmatik Türk üçgenleriyle geçilen basık kubbelerle örtülmüştür. Kurna ve seki düzenleri onarım sonrasında şekillenmiştir.

Evliya Çelebi'nin 946. H. tarihini verdiği Rüstem Paşa Hamamının kitabesinden tarihinin (956. H.) 1549 olduğu ortaya çıkmaktadır. XVI. yy ortasında yapımı tamamlanmış bir çifte hamam olduğu kabul edilir[1] [1].

[1] Rüstem Paşa'nın 1550 tarihi medresesinden bir yıl öncesine işaret eden bu hamamın inşaası da medrese gibi, Rüstem Paşa Kütahya'daki Anadolu Beylerbeyliğinden ayrıldıktan sonra, 1544'de başlayan sadrazamlığı sırasına rastlamaktadır.

Çizelge 5.3. Karşılaştırmalı çalışma - Balıklı Rüstem Paşa Hamamı çözümleme tablosu

KÜTAHYA HAMAMLARI

HAMAM NO: 3

BALIKLI RÜSTEM PAŞA HAMAMI-15.yy

Pafta No: 16 | Ada No: 86 | Parsel No: 1

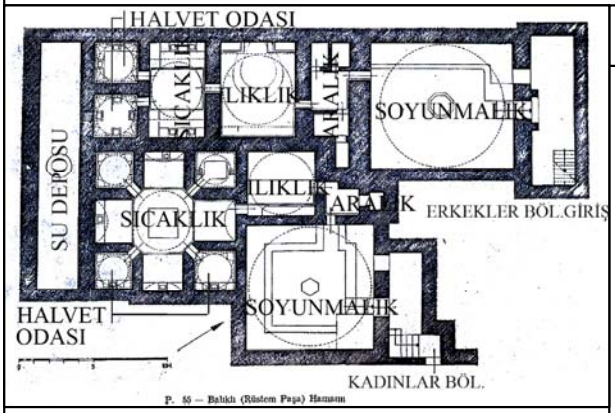

P. 55 — Balıklı (Rüstem Paşa) Hamamı

Oktay ASLANAPA - Ara ALTUN [1]

YERİ:	Balıklı Mah. Balıklı Camii ile Balıklı Tekkesi arasında köşede yer alır.
BANİSİ:	Rüstem Paşa
YAPIM TARİHİ:	15.yy
TÜRÜ:	Çifte Hamam

ONARIM/ RESTORASYON: 2006 yılında vakıflar genel müdürlüğü tarafından onarılmıştır.

SONRAKİ İŞLEVLERİ: Kullanılmıyor.

HAMAM TİPİ

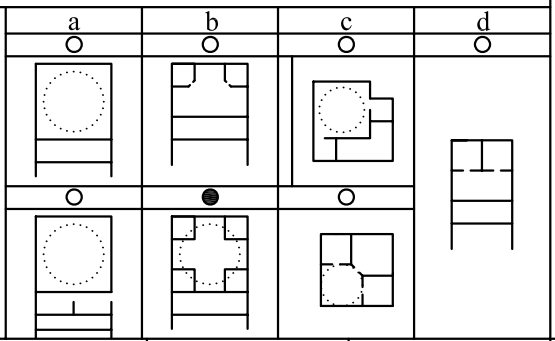

KENT İÇİNDEKİ DAĞILIM	HELA	SOĞUKLUK BOYUTU
○ KÜLLİYE HAMAMI	İÇİNDE	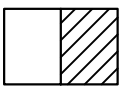 BÜYÜK ●
○ ÇARŞI HAMAMI		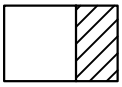 ORTA ○
● MAHALLE HAMAMI	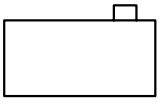 DIŞINDA	
○ KAPLICA HAMAMI		KÜÇÜK ○

ÇÖZÜMLEME TABLOSU

				Erkekler b.	Kadınlar böl.
PLAN BİLEŞENLERİ	SOĞUKLUK		Plan Boyutu	875*846 cm	860*870 cm
		Örtü	İç	Kubbe	Kubbe
			Dış	Kubbe	Kubbe
		Geçiş Elemanı		Pandantif	Pandantif
		Mimari Eleman	Şadırvan	+	+
			Seki	+	+
			Ayakkabı Nişi	?	?
			Aydınlatma Elemanı	+	+
			Kapı	+	+
	ARALIK		Plan Boyutu	?	161*216 cm
		Örtü	İç	Beşik tonoz	?
			Dış	Beşik tonoz	?
		Geçiş Elemanı		?	?
		Mim.El.	Hela	+	+
			Usturalık	+	+
			Aydınlatma Elemanı	?	?
			Kapı	+	+
	ILIKLIK		Plan Boyutu	?	?
		Örtü	İç	Kubbe	Kubbe
			Dış	Kubbe	Kubbe
		Geçiş Elemanı		Pandantif	?
		Mim.El.	Hela	–	–
			Usturalık	–	–
			Seki	+	+
			Aydınlatma Elemanı	?	?
			Kapı	+	+
	SICAKLIK	MERKEZİ MEK.	Plan Boyutu	?	?
			Örtü İç	Kubbe	Kubbe
			Örtü Dış	Kubbe	Kubbe -tonoz
			Geçiş Elemanı	Pandantif	
			Mim.El. Göbektaşı	+	–
			Aydınlatma Elemanı	+	?
			Kurna	+	+
			Kapı	+	+
		EYVAN	Plan Boyutu	?	?
			Örtü İç	Tonoz	Tonoz
			Örtü Dış	Tonoz	Tonoz
			Geçiş Elemanı	Kemer	Kemer
			Mim.El. Kurna	+	+
			Aydınlatma Elemanı	?	?
			Seki	+	+
		HALVET	Plan Boyutu	?	?
			Örtü İç	Kubbe	Kubbe
			Örtü Dış	Kubbe	Kubbe
			Geçiş Elemanı	Türk Üçgeni	Türk Üçgeni
			Mim.El. Kurna	+	+
			Aydınlatma Elemanı	+	+
			Seki	+	+
			Kapı	+	+
	SU DEPOSU KÜLHAN		Plan Boyutu	? ?	? ?
			Örtü	? ?	? ?
			Mim.El. Aydınlatma Elemanı	? ?	? ?
			Kapı	?	? ?
YAPI MALZ.	SOĞUKLUK		Duvar	Kesme Taş + Moloz Taş	
			Zemin	Mermer	
			Üst Y. Kubbe	Taş üzeri kiremit örtü	
			Geçiş Elemanı	Taş	
	ARALIK		Duvar	Kesme Taş	Kesme Taş
			Zemin	?	?
			Üst Y. Kubbe	?	?
			Geçiş Elemanı	?	?
	ILIKLIK		Duvar	İri Moloz Taş	
			Zemin	?	
			Üst Y. Kubbe	?	
			Geçiş Elemanı	?	
	SICAKLIK		Duvar	Kesme Taş	
			Zemin	Mermer	
			Üst Y. Kubbe	Taş	
			Geçiş Elemanı	Taş	
	SU DEPOSU KÜLHAN		Duvar	? ?	? ?
			Zemin	? ?	? ?
			Üst Y. Kubbe / Tonoz	? ?	? ?
			Geçiş Elemanı	? ?	? ?

Çizelge 5.3. (Devam) Karşılaştırmalı çalışma - Balıklı Rüstem Paşa Hamamı çözümleme tablosu

KÜTAHYA HAMAMLARI						HAMAM NO: 3
BALIKLI RÜSTEM PAŞA HAMAMI-15.yy	Pafta No:	16	Ada No:	86	Parsel No:	1

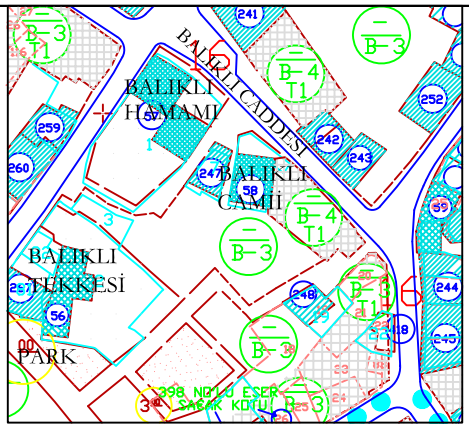

Vaziyet Planı [32]

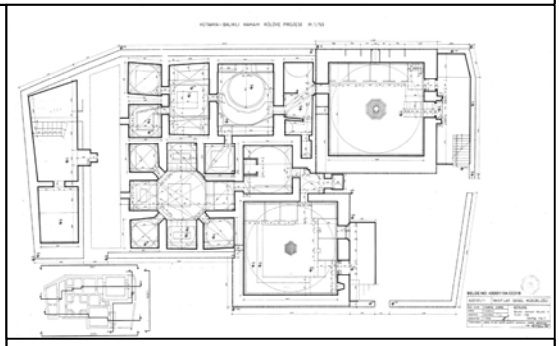

Balıklı Hamamı planı (VGM'den) [25]

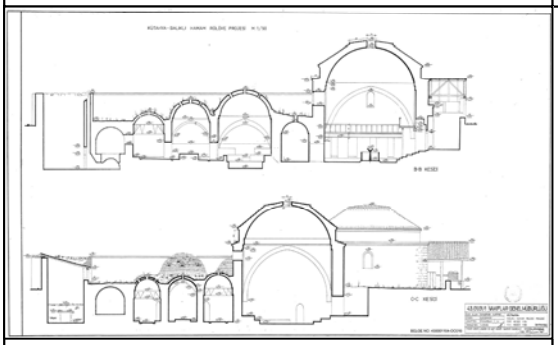

Balıklı Hamamı CC ve DD kesitleri (VGM'den) [25]

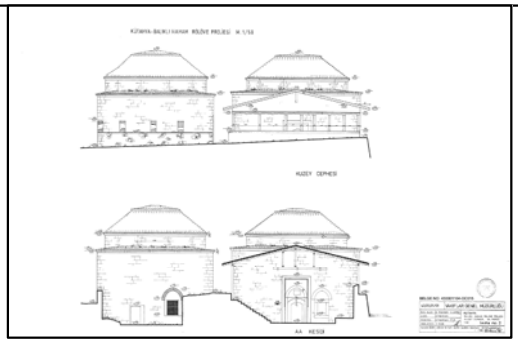

Balıklı Hamamı AA kesiti ve kuzey cephesi (VGM'den) [25]

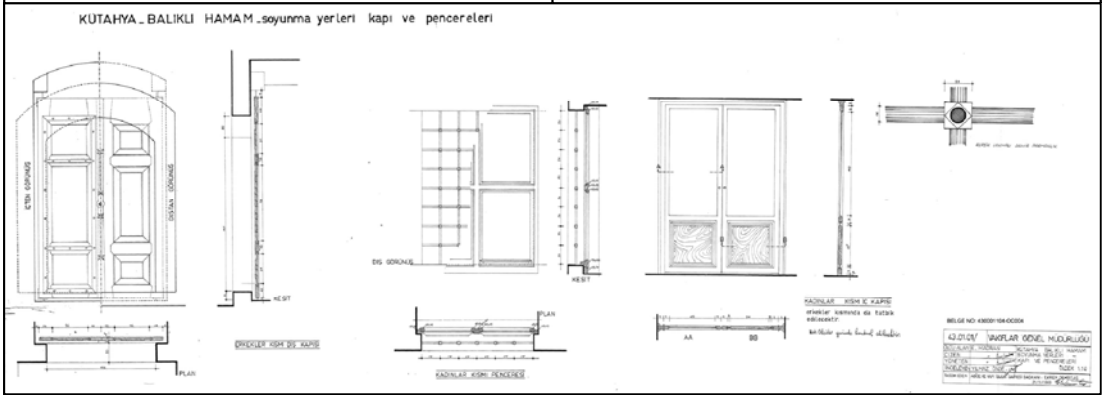

Balıklı Hamamı kapı ve pencere detayları(VGM'den) [25]

Çizelge 5.3. (Devam) Karşılaştırmalı çalışma - Balıklı Rüstem Paşa Hamamı çözümleme tablosu

KÜTAHYA HAMAMLARI						HAMAM NO: 3
BALIKLI RÜSTEM PAŞA HAMAMI-15.yy	Pafta No:	16	Ada No:	86	Parsel No:	1
Balıklı Caddesinden Görünüş (2008) [28]						Balıklı Caddesinden Görünüş (2008) [28]

* Kütahya Balıklı Rüstem Paşa Hamamı'nın syf. 99 'da incelenen rölöve projeleri Emre Madran tarafından çizilmiştir.

Lala Hüseyin Paşa Hamamı (Çizelge 5.4, Ek 14 – Fiş 4)

Aynı adı taşıyan caminin karşısında Lala Hüseyin Paşa Caddesi üzerindedir. Bunun kuzeyinden (Cedid) Yeni Mahalle başlar.

Caddede bir sıra dükkan hamamın bütününü gizler. Ancak onarılmış olan soyunmalık kısmı, sokak köşesinde, iki kademeli kasnağı ve kiremit örtülü sekizgen kubbe örtüsüyle hemen göze çarpar [1].

Kısmen kesme taş, moloz taş, ve tuğla örgülü duvarları onarılmış, bu arada caddeye bakan fakat önünde küçük bir avlu bırakılan giriş cephesi de tamamen kesme taş olarak yenilenmiştir.

Soyunmalık, ılıklık, sıcaklık bölümleri ayakta olan küçük bir tek hamamdır.

Kare planlı soyunmalık, pandantiflerle daire biçimine geçişi sağlanan bir kubbe ile örtülüdür. Soyunmalık bölümünün kuzeyindeki kapıdan, bugün ılıklık durumunda olan dikdörtgen bölüme geçilir. Beton örtü ile yenilenen bu bölümde, helalar ile batı köşesine yakın bir de çeşme bulunur. Kütahya'da gelin çeşmesi olarak tanınan bu mermer cephe çeşmesinin karşısından sıcaklık bölümüne geçilir.

Sıcaklık ortada sekizgen göbek taşı bulunan dikdörtgen bir mekandır. Göbektaşını çevreleyen alan, kare bir mekan olup, üzeri kubbe ile örtülüdür. Kare mekandan kubbeye geçiş pandantiflerle sağlanmıştır. Mekanın ortasındaki bu kare alanın, kuzey ve güney yönleri birer beşik tonozla uzatılmıştır. Kare planlı alanın batı duvarından iki kapı ile kare planlı halvet hücrelerine geçilir.

Çizelge 5.4. Karşılaştırmalı çalışma - Kütahya Lala Hüseyin Paşa Hamamı çözümleme tablosu

KÜTAHYA HAMAMLARI

HAMAM NO: 4

LALA HÜSEYİN PAŞA HAMAMI-16.yy | Pafta No: 47 | Ada No: 210 | Parsel No: 11

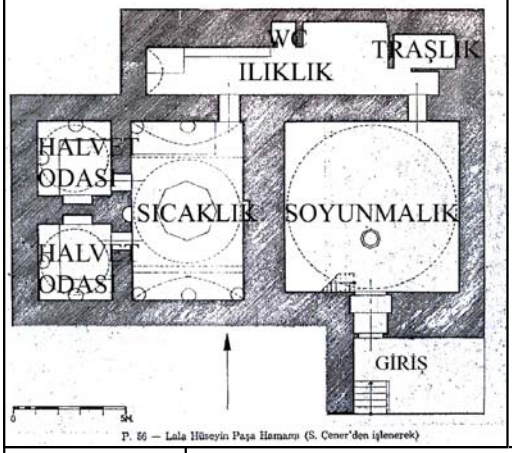

P. 86 — Lala Hüseyin Paşa Hamamı (S. Çeneri'den işlenerek)

Oktay ASLANAPA - Ara ALTUN [1]

YERİ:	Lala Hüseyin Paşa Caddesi üzerindedir.
BANİSİ:	Sultan II.Selim'in Lalası Hüseyin Paşa
YAPIM TARİHİ:	1566-1570
TÜRÜ:	Tek Hamamdır.

ONARIM/ RESTORASYON: 1980'li yıllarda onarılmıştır.

SONRAKİ İŞLEVLERİ: Hamam olarak kullanılmıştır.Ancak şuan kullanılmıyor.

HAMAM TİPİ

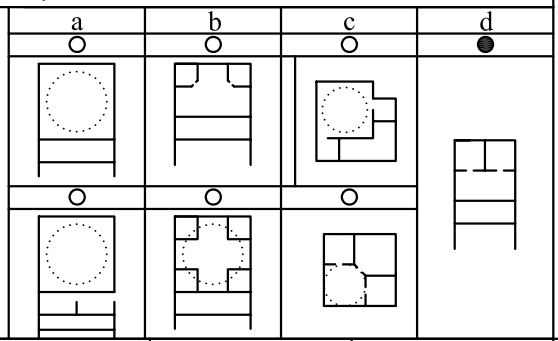

ÇÖZÜMLEME TABLOSU

PLAN BİLEŞENLERİ

SOĞUKLUK	Plan Boyutu			780*780 cm		
	Örtü	İç		Kubbe		
		Dış		Kiremit örtülü kubbe		
	Geçiş Elemanı			Pandantif		
	Mimari Eleman	Sadırvan		+		
		Seki		+		
		Ayakkabı Nişi		+		
		Aydınlatma Elemanı		+		
		Kapı		+		
ARALIK	Plan Boyutu					
	Örtü	İç				
		Dış				
	Geçiş Elemanı					
	Hela					
	Usturalık					
	Mim.El.	Aydınlatma Elemanı				
		Kapı				
ILIKLIK	Plan Boyutu			303*1360 cm		
	Örtü	İç		Tonoz		
		Dış		–		
	Geçiş Elemanı			–		
	Hela			+		
	Usturalık			+		
	Mim.El.	Seki		+		
		Aydınlatma Elemanı		–		
		Kapı		+		
SICAKLIK – MERKEZİ MEK.	Plan Boyutu			480*800 cm		
	Örtü	İç		Kubbe - beşik tonoz		
		Dış		Kubbe		
	Geçiş Elemanı			Pandantif		
	Mim.El.	Göbektaşı		+		
		Aydınlatma Elemanı		+		
		Kurna		+		
		Kapı		+		
SICAKLIK – EYVAN	Plan Boyutu			?		
	Örtü	İç		Tonoz		
		Dış		?		
	Geçiş Elemanı			?		
	Mim.El.	Kurna		+		
		Aydınlatma Elemanı		–		
		Seki		+		
SICAKLIK – HALVET	Plan Boyutu			340*350 cm	340*350 cm	
	Örtü	İç		Kubbe	Kubbe	
		Dış		Kubbe	Kubbe	
	Geçiş Elemanı			Pandantif	Pandantif	
	Mim.El.	Kurna		+	+	
		Aydınlatma Elemanı		+	+	
		Seki		+	+	
		Kapı		+	+	
SU DEPOSU KÜLHAN	Plan Boyutu			225*800 cm	260*583 cm	
	Örtü			Tonoz		
	Mim.El.	Aydınlatma Elemanı		-	-	
		Kapı		-	+	

YAPI MALZ.

SOĞUKLUK	Duvar		Kesme taş-moloz taş-tuğla örgü	
	Zemin		Mermer	
	Üst Y.	Kubbe	Taş üzeri kiremit örtü	
		Geçiş Elemanı	Pandantif	
ARALIK	Duvar			
	Zemin			
	Üst Y.	Kubbe		
		Geçiş Elemanı		
ILIKLIK	Duvar		Kesme taş-moloz taş-tuğla örgü	
	Zemin		Mermer	
	Üst Y.	Kubbe	Taş	
		Geçiş Elemanı	Taş	
SICAKLIK	Duvar		Kesme taş-moloz taş-tuğla örgü	
	Zemin		Mermer	
	Üst Y.	Kubbe	Taş	
		Geçiş Elemanı	?	
SU DEPOSU-KÜLHAN	Duvar		Taş	
	Zemin		?	
	Üst Y.	Kubbe / Tonoz	Taş	
		Geçiş Elemanı	?	

KENT İÇİNDEKİ DAĞILIM	HELA	SOĞUKLUK BOYUTU
○ KÜLLİYE HAMAMI	İÇİNDE	BÜYÜK ●
○ ÇARŞI HAMAMI		ORTA ○
● MAHALLE HAMAMI	DIŞINDA	KÜÇÜK ○
○ KAPLICA HAMAMI		

Çizelge 5.4. (Devam) Karşılaştırmalı çalışma - Kütahya Lala Hüseyin Paşa Hamamı çözümleme tablosu

KÜTAHYA HAMAMLARI					HAMAM NO: 4
LALA HÜSEYİN PAŞA HAMAMI-16.yy	Pafta No:	47	Ada No:	210	Parsel No:	11

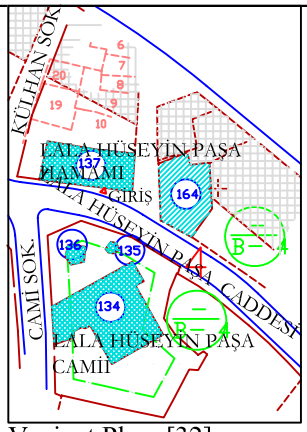

Vaziyet Planı [32]

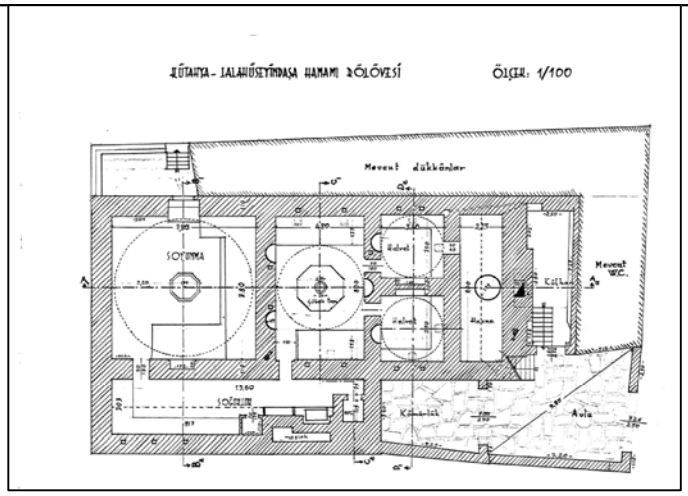

Lala Hüseyin Paşa Hamamı ölçülü planı (VGM'den) [25]

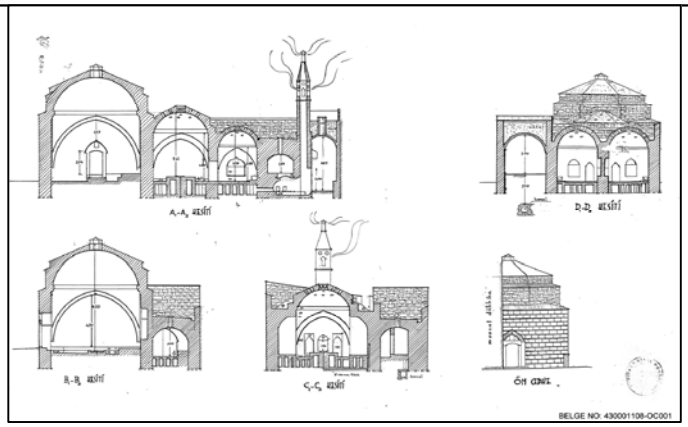

Lala Hüseyin Paşa Hamamı kesitleri (VGM'den) [25]

Çizelge 5.4. (Devam) Karşılaştırmalı çalışma - Kütahya Lala Hüseyin Paşa Hamamı çözümleme tablosu

KÜTAHYA HAMAMLARI						HAMAM NO: 4
LALA HÜSEYİN PAŞA HAMAMI-16.yy	Pafta No:	47	Ada No:	210	Parsel No:	11

Lala Hüseyin Paşa Caddesi'nden Görünüş (2008 [28]

Lala Hüseyin Paşa Caddesi'nden güney giriş ve doğu cephesi (2008) [28]

Doğu Cephesi (2008) [28]

Doğu Cephesi (2008) [28]

Batı Cephesi (2008) [28]

Batı Cephesi (2008) [28]

Eşit büyüklükteki halvet hücreleri, geçişleri pandantif ile sağlanan kubbelerle örtülü olup, burada iki hücreyi ayıran sağır duvarda, karşılıklı gelen derin dikdörtgen nişler bulunmaktadır. Bugün ayakta olmayan su deposu ve külhan bölümlerinin batıdaki bu hücrelerin arkasında olduğuna işaret eden izler mevcuttur.

Hamamın tarihlendirilmesi hakkında kesin bilgiye rastlanmamakla birlikte, genel olarak karşısındaki camiyi yaptırmış olan Lala Hüseyin Paşa'ya mal edilir [1]. Sultan II. Selim'in (1566-1574) Lala'sı olup, Sancak Beyliği sırasında Şehzadenin yanında bulunan Hüseyin Paşa, Kütahya merkeziyle 1566-1568 yılları arasında Anadolu Beylerbeyi olmuştur [1]. H. Güner Kütahya'da yaygın olan bir hikayeye göre Hamamın, Paşa tarafından cami inşaatında çalışan işçiler için yaptırıldığını nakleder. Evliya Çelebi de Hüseyin Paşa Hamamı adı ile Kütahya Hamamları arasında sayar (1671- /72) Hamamın, cami gibi Mimar Sinan'ın eserlerine ait listelerde adı bulunmamakla birlikte, onun yapısı olarak tanınması, devrin Mimarbaşısı olmasına bağlanır [1].

Kemer Hamamı (Çizelge 5.5, Ek 14 – Fiş 5)

Maruf Mahallesi kuzeyinde, Lala Hüseyin Paşa Caddesi üzerinde, Kaditler Camii'ni geçtikten sonra, yolun güneyindedir.

Soyunmalık kısımları, 1950'lerdeki yol genişletmesi sırasında kesilmiş çifte hamamdır. Simetrik planlı sıcaklık bölümlerine sahip çifte hamam, 1980'lerde doğu kısmı Özen Hamamı, batı kısmı Şen Kemer Hamamı olarak çalıştırılmıştır [1].

Batıdaki Şen Kemer Hamamı'na cadde üzerinden bir kapı ile girilir. Burada, hem girilen kuzey kısmında, hem de batıya dönen bölümde başlangıçları seçilen beşik tonoz izlerine bakılırsa, geniş olan ve muhtemelen erkeklere ait bölüm bu taraf olmalıdır. Ancak, tonoz izleri, ılıklık-soyunma mekanlarının düzeni hakkında kesin fikir vermez [1].

Çizelge 5.5. Karşılaştırmalı çalışma - Kütahya Kemer Hamamı çözümleme tablosu

KÜTAHYA HAMAMLARI — HAMAM NO: 5

KEMER HAMAMI-16.yy

Pafta No:	52	Ada No:	265	Parsel No:	1

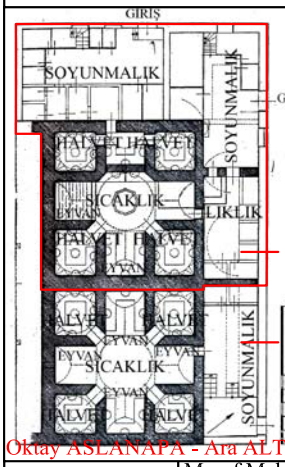

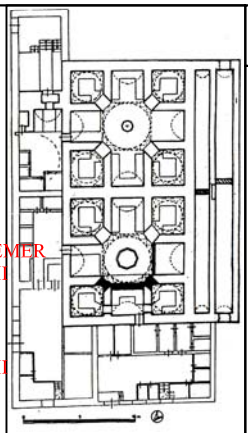

Oktay ASLANAPA - Ara ALTUN [1] Ali Osman UYSAL [7]

YERİ:	Maruf Mah. Kuzeyinde Lala Hüseyin Paşa Caddesi üzerinde
BANİSİ:	
YAPIM TARİHİ:	16.yy
TÜRÜ:	Çifte Hamam

ONARIM/ RESTORASYON:1951 yılında onarılmıştır.
Doğu kısmı kapatılmıştır.

SONRAKİ İŞLEVLERİ: Hamam olarak kullanılmaya devam ediyor.

HAMAM TİPİ

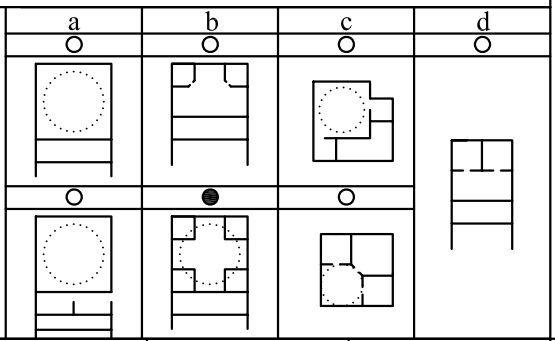

ÇÖZÜMLEME TABLOSU

PLAN BİLEŞENLERİ				
SOĞUKLUK	Plan Boyutu			?
	Örtü	İç		Düz ahşap tavan
		Dış		Düz ahşap tavan
	Geçiş Elemanı			–
	Mimari Eleman	Şadırvan		+
		Seki		?
		Ayakkabı Nişi		?
		Aydınlatma Elemanı		–
		Kapı		+
ARALIK	Plan Boyutu			
	Örtü	İç		
		Dış		
	Geçiş Elemanı			
	Hela			
	Üsturalık			
	Mim.El.	Aydınlatma Elemanı		
		Kapı		
ILIKLIK	Plan Boyutu			?
	Örtü	İç		?
		Dış		?
	Geçiş Elemanı			?
	Hela			+
	Üsturalık			+
	Mim.El.	Seki		?
		Aydınlatma Elemanı		?
		Kapı		+
SICAKLIK / MERKEZİ MEK.	Plan Boyutu			?
	Örtü	İç		Kubbe
		Dış		Kubbe
	Geçiş Elemanı			Türk Üçgeni
	Mim.El.	Göbektaşı		(Altıgen) +
		Aydınlatma Elemanı		+
		Kurna		+
		Kapı		+
SICAKLIK / EYVAN	Plan Boyutu			?
	Örtü	İç		Tonoz
		Dış		?
	Geçiş Elemanı			?
	Mim.El.	Kurna		+
		Aydınlatma Elemanı		+
		Seki		+
SICAKLIK / HALVET	Plan Boyutu			?
	Örtü	İç		Kubbe
		Dış		Kubbe
	Geçiş Elemanı			Türk Üçgeni
	Mim.El.	Kurna		+
		Aydınlatma Elemanı		+
		Seki		+
		Kapı		+
SU DEPOSU KÜLHAN	Plan Boyutu			?
	Örtü			B.tonoz ?
	Mim.El.	Aydınlatma Elemanı		?
		Kapı		?

YAPI MALZ.			
SOĞUKLUK	Duvar		Taş duvar
	Zemin		Mermer
	Üst Y.	Kubbe	?
		Geçiş Elemanı	?
ARALIK	Duvar		
	Zemin		
	Üst Y.	Kubbe	
		Geçiş Elemanı	
ILIKLIK	Duvar		Taş duvar
	Zemin		Mermer
	Üst Y.	Kubbe	?
		Geçiş Elemanı	?
SICAKLIK	Duvar		Taş duvar
	Zemin		Mermer
	Üst Y.	Kubbe	?
		Geçiş Elemanı	?
SU DEPOSU-KÜLHAN	Duvar		Taş duvar
	Zemin		?
	Üst Y.	Kubbe / Tonoz	?
		Geçiş Elemanı	?

KENT İÇİNDEKİ DAĞILIM	HELA	SOĞUKLUK BOYUTU
○ KÜLLİYE HAMAMI	İÇİNDE	BÜYÜK ○
○ ÇARŞI HAMAMI		ORTA ●
● MAHALLE HAMAMI	DIŞINDA	KÜÇÜK ○
○ KAPLICA HAMAMI		

Çizelge 5.5. (Devam) Karşılaştırmalı çalışma - Kütahya Kemer Hamamı çözümleme tablosu

KÜTAHYA HAMAMLARI						HAMAM NO: 5
KEMER HAMAMI-16.yy	Pafta No:	52	Ada No:	265	Parsel No:	1

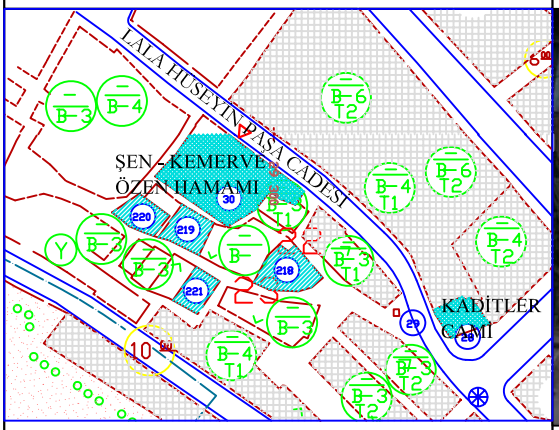

Vaziyet Planı [32]

Kuzeydoğu cephesi (2008) [28]

Kapatılan Özen Hamamı'na ait soğukluk bölümünün dış mekandan görünüşü (2008) [28]

Özen Hamamı'na ait soğukluk bölümünün dış mekandan görünüşü (1950'ler) [29]

Sıcaklık (2008) [28]

Ilıklık (2008) [28]

Çizelge 5.5. (Devam) Karşılaştırmalı çalışma - Kütahya Kemer Hamamı çözümleme tablosu

KÜTAHYA HAMAMLARI						HAMAM NO: 5
KEMER HAMAMI-16.yy	Pafta No:	52	Ada No:	265	Parsel No:	1

Sıcaklık - arslan figürü (2008)
[28]

Kuzeybatı cephe - çeşme (2008)
[28]

Ilıklık - yıkanma bölümü (2008)
[28]

Soyunmalık (2008)
[28]

Dış mekandan sıcaklık kubbesi (2008)
[28]

Sıcaklık - kurna (2008)
[28]

Bugün hamamın ılıklığı olarak kullanılan dikdörtgen planlı bölümden, merkezi planlı ve dört eyvanlı sıcaklığa geçilir. Külhan tarafındaki eyvanın içine su dolu bir açık havuz yapılmıştır. Prizmatik Türk üçgenleriyle geçişi sağlanan köşelerdeki halvet hücrelerinden batıda kalan ikisi, batı eyvanıyla birlikte kapatılarak, bu yönde ayrı bir soyunmalık mekanı eklenip, ayrı bir kadınlar hamamı meydana getirilmiştir. Sıcaklığın kuzeybatı halvet hücresinin kapısının örülü olduğu yerde, bir arslan kabartması bulunmaktadır. Sıva ve badana altında sadece genel hatlarıyla duvarda kabartma biçiminde duran bu figürün, hücre kapısı örülürken buraya yerleştirilmiş devşirme bir parça olup olmadığını anlamak için sıva tabakalarını kaldırmak gerekecektir [1].

Doğuda ayrı bir kapısı bulunan, fakat daha dar bir alanda sıkıştığı için, iki katlı yeni bir soyunmalık mekanına sahip Özen Hamamında, batıdaki Şen Kemer hamamındaki gibi tonoz ve kubbe izleri yoktur. Burada soyunmalık için ayrılan iki katlı bölümün alt katı bir tür ılıklık görevi de yapmakta ve doğrudan merkezi planlı, dört eyvanlı sıcaklığa geçilmektedir. Bu tarafta, hiçbir müdahale yapılmadığı için, plan şeması daha açık olarak algılanmaktadır. Her iki bölümde de köşe hücrelerinin geniş kapı açıklıkları dikkat çekmektedir. Şen Kemer hamamının kadınlara ayrılan batı bölümü soyunmalığı ortasındaki on kenarlı mermer havuzun eskiden kalma olduğu sanılmaktadır [1].

Evliya Çelebi'nin Kütahya hamamları içinde Kemer Hamamını ziyaret ettiğini belirtmiş olması, hamamın 1671 - /72 de mevcut olduğunu açıklamaktadır. VGM İmar komisyonu raporunda da XVI. yy. Osmanlı kaydı düşülmüştür.

Şengül Hamamı (Çizelge 5.6, Ek 14 – Fiş 6)

Börekçiler Mahallesinde, üzeri kapatılmış olan dere kenarında, bugün aynı adı taşıyan Celal Efendi Mescidi'nin (Şengül Camii) önünde bulunmaktadır.

Plan şeması alışılagelmiş düzene uymamaktadır.

Yapının güneydoğu köşesinden girilen küçük bir giriş mekanı vasıtası ile soyunmalık bölümüne ulaşılır. Soyunmalık, bir kemerle ayrılmış yan yana kare biçiminde iki büyük bölümden oluşmaktadır. Her iki bölüm de geçişleri pandantif olan kubbelerle örtülüdür.

Doğudaki kubbeli mekanın batıya yakın köşesinden dar bir ara bölüme geçilmekte, aydınlık fenerli bu küçük geçiş mekanının doğusunda da tuvalet nişi bulunmaktadır. Bu geçiş mekanının batı duvarında bulunan kapı ile ılıklığa geçilir. Ilıklık, kuzey – güney doğrultusunda uzunlamasına yerleştirilmiş dikdörtgen planlı bir mekandır. Bu mekanın orta bölümü kare planlı olup kubbe ile örtülüdür ve iki ucunda beşik tonoz ile örtülü birer eyvanı vardır.

Sıcaklık bölümüne ılıklığın batısındaki kapı ile girilmektedir. Üç bölümlü prizmatik Türk üçgenleri ile geçişi sağlanmış olan basık kubbeli bu kare planlı mekanın, sadece güneyinde, iki küçük halvet bulunmaktadır. Doğudaki halvet, oval bir kubbe, batıdaki ise mukarnaslı tromp geçişi olan küçük bir kubbe ile örtülmüştür.

Su deposu ve külhan bölümleri ilk yapıldığında kiremit kaplamalı ahşap çatı ile örtülüdür ancak günümüze ulaşamamıştır.

Hamamın kuzey köşesinde, dış duvar olduğu anlaşılan ve kademeli bir boşluk bırakan bölüm vardır. Bunun güneyinde, basamaklarla zemine inilen genişçe ve derin bir eyvan vardır. Eyvanın harap ve sıvasız durumu, buranın bir iç mekan olduğunu düşündürmemektedir. Batıda eyvanın dibinden, dar bir kapı ile, içeriden birbirine geçit sağlanan iki küçük hücreye ulaşılmaktadır. Hamamın bu bölümle olan ilgisi çözümlenmemiştir. Eyvanın zeminin derinde bulunması ve bir kenarından taş basamaklarla inilmesi, çeşme veya su kaynağı ihtimallerini akla getirmektedir.

Şengül Hamamı'nın kesin yapım tarihi bilinmemekle birlikte Evliya Çelebi'nin 1671/72 yıllarında Kütahya'yı ziyaretinde hamamlar arasında Şengül Hamamından bahsetmesi hamamın bu tarihten önce var olduğuna işaret etmektedir.

Çizelge 5.6. Karşılaştırmalı çalışma- Kütahya Şengül Hamamı çözümleme tablosu

KÜTAHYA HAMAMLARI — HAMAM NO: 6

ŞENGÜL HAMAMI-16.yy | Pafta No: 58 | Ada No: 376 | Parsel No: 1

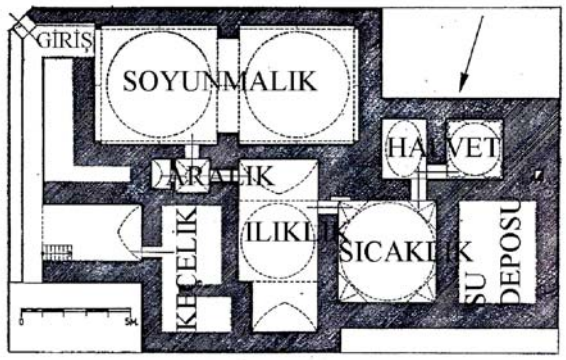

P. 58 — Şengül Hamamı

Oktay ASLANAPA - Ara ALTUN [1]

YERİ:	Börekçiler Mah. Şengül Camii karşısı
BANİSİ:	Bilinmiyor
YAPIM TARİHİ:	16.yy sonları
TÜRÜ:	Tek Hamam

ONARIM/ RESTORASYON: 2007 yılında restorasyonu tamamlandı ve Yer Altı Kaynakları Müzesi olarak hizmete açılmıştır.

SONRAKİ İŞLEVLERİ: Yeraltı Kaynakları Müzesi olarak kullanılmaktadır.

HAMAM TİPİ

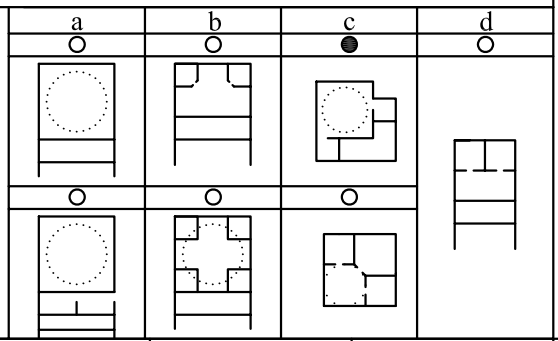

KENT İÇİNDEKİ DAĞILIM	HELA	SOĞUKLUK BOYUTU
○ KÜLLİYE HAMAMI	İÇİNDE	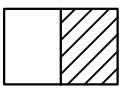 BÜYÜK ●
○ ÇARŞI HAMAMI		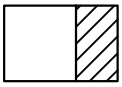 ORTA ○
● MAHALLE HAMAMI	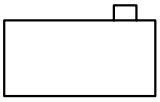 DIŞINDA	
○ KAPLICA HAMAMI		KÜÇÜK ○

PLAN BİLEŞENLERİ

SOĞUKLUK	Plan Boyutu			5,66 * 11,46 m	
	Örtü	İç		Kubbe	
		Dış		?	
	Geçiş Elemanı			Pandantif	
	Mimari Eleman	Şadırvan		+	
		Seki		?	
		Ayakkabı Nişi		?	
		Aydınlatma Elemanı		+	
		Kapı		+	
ARALIK	Plan Boyutu			1,55 * 1,89 m	
	Örtü	İç		Tonoz	
		Dış		Tonoz	
	Geçiş Elemanı			Pandantif	
	Hela			+	
	Üsturalık			–	
	Mim.El.	Aydınlatma Elemanı		+	
		Kapı		+	
ILIKLIK	Plan Boyutu			3,58 * 7,52m	
	Örtü	İç		Kubbe - beşik tonoz	
		Dış		Tonoz	
	Geçiş Elemanı			Pandantif	
	Hela			–	
	Üsturalık			–	
	Mim.El.	Seki		+	
		Aydınlatma Elemanı		+	
		Kapı		+	
SICAKLIK – MERKEZİ MEK.	Plan Boyutu			4,42 * 4,62	
	Örtü	İç		Kubbe	
		Dış		Kubbe	
	Geçiş Elemanı			Türk Üçgeni	
	Mim.El.	Göbektaşı		–	
		Aydınlatma Elemanı		+	
		Kurna		+	
		Kapı		+	
SICAKLIK – EYVAN	Plan Boyutu				
	Örtü	İç			
		Dış			
	Geçiş Elemanı				
	Mim.El.	Kurna			
		Aydınlatma Elemanı			
		Seki			
SICAKLIK – HALVET	Plan Boyutu			1,96 * 2,57	2,46 * 2,48
	Örtü	İç		Kubbe	Kubbe
		Dış		Kubbe	Kubbe
	Geçiş Elemanı			Mukarnaslı tromp	
	Mim.El.	Kurna		+	+
		Aydınlatma Elemanı		+	+
		Seki		+	+
		Kapı		+	+
SU DEPOSU KÜLHAN	Plan Boyutu			4,52 * 8,82	?
	Örtü			Tonoz	?
	Mim.El.	Aydınlatma Elemanı		–	+
		Kapı		–	+

YAPI MALZ.

SOĞUKLUK	Duvar		Kesme taş	
	Zemin		Mermer	
	Üst Y.	Kubbe	Tuğla	
		Geçiş Elemanı	Taş + tuğla	
ARALIK	Duvar		Kesme Taş	
	Zemin		Mermer	
	Üst Y.	Kubbe	Tuğla	
		Geçiş Elemanı	Tuğla	
ILIKLIK	Duvar		Kesme taş	
	Zemin		Mermer	
	Üst Y.	Kubbe	Tuğla	
		Geçiş Elemanı	Tuğla	
SICAKLIK	Duvar		Kesme taş	
	Zemin		Mermer	
	Üst Y.	Kubbe	Tuğla	
		Geçiş Elemanı	Tuğla	
SU DEPOSU-KÜLHAN	Duvar		Taş yığma duvar	
	Zemin		?	?
	Üst Y.	Kubbe / Tonoz	?	Ahşap kır. çatı
		Geçiş Elemanı	?	–

Çizelge 5.6. (Devam) Karşılaştırmalı çalışma - Kütahya Şengül Hamamı çözümleme tablosu

KÜTAHYA HAMAMLARI						HAMAM NO: 6
ŞENGÜL HAMAMI-16.yy	Pafta No:	58	Ada No:	376	Parsel No:	1

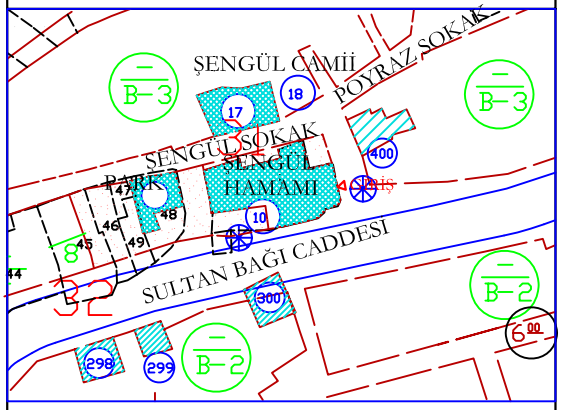

Vaziyet Planı [32]

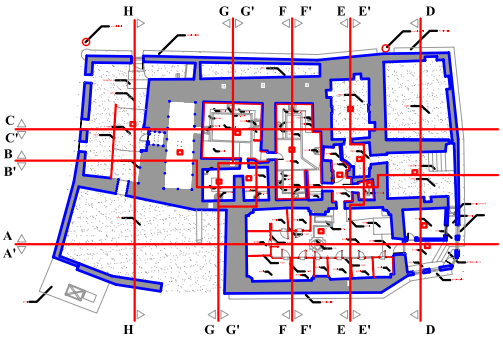

Plan (Kütahya VBM 'den) [30]

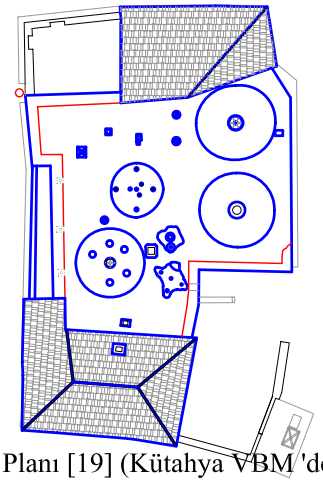

Çatı Planı [19] (Kütahya VBM 'den) [30]

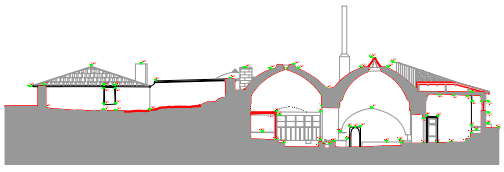

KESİT A-A

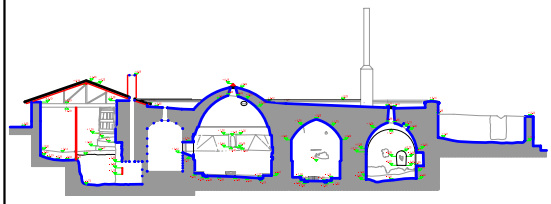

KESİT B-B

AA ve BB Kesiti (Kütahya VBM 'den) [30]

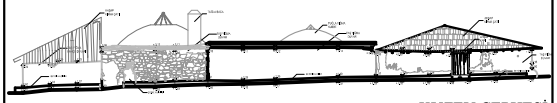

KUZEY CEPHESİ

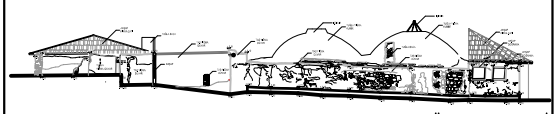

GÜNEY CEPHESİ

Kuzey ve güney cepheleri (Kütahya VBM 'den)[30]

DOĞU CEPHESİ

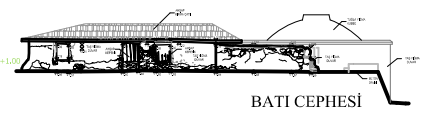

BATI CEPHESİ

Doğu ve batı cepheleri (Kütahya VBM 'den) [30]

* Şengül Hamamı'nın rölöve projeleri Mimar Erciyaz Akçay tarafından çizilmiştir.

Çizelge 5.6. (Devam) Karşılaştırmalı çalışma - Kütahya Şengül Hamamı çözümleme tablosu

KÜTAHYA HAMAMLARI						HAMAM NO: 6
ŞENGÜL HAMAMI-16.yy	Pafta No:	58	Ada No:	376	Parsel No:	1

EKLER:

Dıştan mekan kubbeleri görünüşü (2008) [28]

Restorasyon sonrası - soyunmalık bölümü giriş kapısı (2008) [28]

Restorasyon sonrası - soğukluk bölümü (2008) [28]

Restorasyon sonrası - ılıklık bölümü (2008) [28]

Restorasyon sonrası - halvet odaları(2008) [28]

Ilıklık - tuğla kubbe görünüşü (2008) [28]

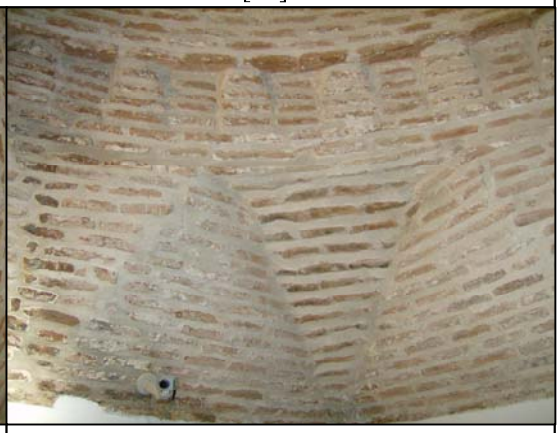

Sıcaklık - Türk üçgeni geçişleri (2008) [28]

2007 yılında restorasyon çalışması biten hamam, yer altı kaynakları müzesi olarak hizmete açılmıştır.

5.2.2. İncelenen Eskişehir Hamamları

İncelenen Eskişehir Hamamları, Sivrihisar İlçesi Kumacık ve Seydiler Hamamları ile Han İlçesi Hüsrev Paşa Hamamı'dır.

Genel bilgiler

Vakıflar Genel Müdürlüğü'nde Eskişehir'de adı geçen 8 hamam mevcuttur. Bunlar Eskişehir Han İlçesinde Hüsrev Paşa Hamamı, merkezde Alçık ve Erler Hamamı, Mihalıççık Hamamı, Seyitgazi'de Selçuklu ve Sücaettin Hamamı ve Seyitgazi Hamamı, Sivrihisar'da Kumacık Hamamı [19]. Bundan başka Vakıflar Genel Müdürlüğü'nde tescil kaydı olmayan çeşitli kaynaklarda adı geçen hamamlar da mevcuttur. Bunlar, Sivrihisar'da Seydiler Hamamı, Çardak Hamamı, Küçük Hamam, Sinan Paşa Hamamı, Yeni Hamam ve Hristiyan Hamamları'dır 20, 21]. Bu hamamlardan Yeni Mahalle Rum Hamamı ile mekansal özellikler, taşıyıcı ve mimari elemanlar bakımından benzer özellik gösteren üç hamam bu bölümde ele alınacaktır.

Sivrihisar İlçesi Kumacık Hamamı (Çizelge 5.7, Ek 14 – Fiş 7)

Çarşı içinde Belediye yakınındadır. 27 X 13 metre boylarında ve alanı 350 m2'dir. XII – XIII. Yy. Türk hamamlarının karakteristik özelliğini gösterir. Soyunma bölümünün kargir kemerlerle desteklenen ahşap kirişleme tavanla örtülü olduğu, kemer kalıntılarından anlaşılmıştır. Hamam bunun dışında Seydiler Hamamı ile büyük benzerlik gösterir. Üç eyvana, bir kubbe ve halvetli ana bölüme sahiptir.

Çizelge 5.7. Karşılaştırmalı çalışma - Eskişehir Kumacık Hamamı çözümleme tablosu

ESKİŞEHİR SİVRİHİSAR İLÇESİ HAMAMLARI — HAMAM NO: 9

KUMACIK HAMAMI- (12 -13.yy) — Pafta No: ? | Ada No: 410 | Parsel No: 10

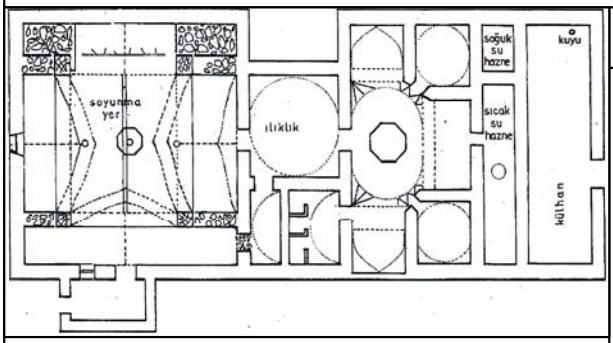

Orhan KESKİN'den [20]

YERİ:	Çarşı içerisinde belediye yanındadır. Cumhuriyet Mahallesindedir.
BANİSİ:	
YAPIM TARİHİ:	12-13.yy
TÜRÜ:	Özel Hamam- Tek Hamam

ONARIM/ RESTORASYON:

SONRAKİ İŞLEVLERİ: Hamam olarak kullanılmıştır.

HAMAM TİPİ

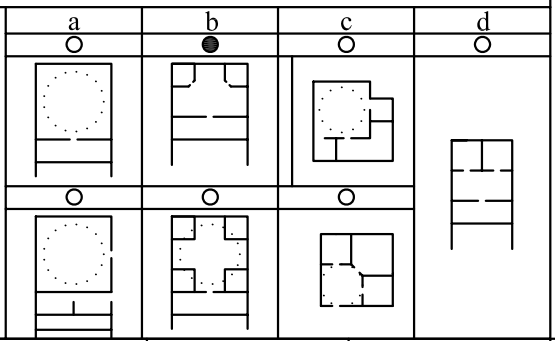

PLAN BİLEŞENLERİ

SOĞUKLUK	Plan Boyutu		?	
	Örtü	İç	Düz Ahşap Tavan	
		Dış	Ahşap Kırma Çatı	
	Geçiş Elemanı		Kargir kemer	
	Mimari Eleman	Şadırvan	+	
		Seki	+	
		Ayakkabı Nişi	?	
		Aydınlatma Elemanı	+	
		Kapı	+	
ARALIK	Plan Boyutu			
	Örtü	İç		
		Dış		
	Geçiş Elemanı			
	Hela			
	Üsturalık			
	Mim.El.	Aydınlatma Elemanı		
		Kapı		
ILIKLIK	Plan Boyutu		?	
	Örtü	İç	Kubbe	
		Dış	Kubbe	
	Geçiş Elemanı		Pandantif	
	Hela		+	
	Üsturalık		+	
	Mim.El.	Seki	+	
		Aydınlatma Elemanı	+	
		Kapı	+	
SICAKLIK — MERKEZİ MEK.	Plan Boyutu		?	
	Örtü	İç	Kubbe	
		Dış	Kubbe	
	Geçiş Elemanı		Türk üçgenleri	
	Mim.El.	Göbektaşı	+	
		Aydınlatma Elemanı	+	
		Kurna	+	
		Kapı	+	
SICAKLIK — EYVAN	Plan Boyutu		?	
	Örtü	İç	Beşik Tonoz	
		Dış	?	
	Geçiş Elemanı		?	
	Mim.El.	Kurna	+	
		Aydınlatma Elemanı	+	
		Seki	+	
SICAKLIK — HALVET	Plan Boyutu		?	
	Örtü	İç	Kubbe	
		Dış	Kubbe	
	Geçiş Elemanı		Pandantif	
	Mim.El.	Kurna	+	
		Aydınlatma Elemanı	+	
		Seki	+	
		Kapı	+	
SU DEPOSU KÜLHAN	Plan Boyutu		?	?
	Örtü		?	?
	Mim.El.	Aydınlatma Eleman	?	?
		Kapı		+

YAPI MALZ.

SOĞUKLUK	Duvar		Taş Duvar	
	Zemin		?	
	Üst Y.	Kubbe	?	
		Geçiş Elemanı	Ahşap Kiriş Sistemi	
ARALIK	Duvar		Taş Duvar	
	Zemin			
	Üst Y.	Kubbe		
		Geçiş Elemanı		
ILIKLIK	Duvar		Taş Duvar	
	Zemin		?	
	Üst Y.	Kubbe	Tuğla	
		Geçiş Elemanı	Tuğla	
SICAKLIK	Duvar		Taş Duvar	
	Zemin		?	
	Üst Y.	Kubbe	Tuğla	
		Geçiş Elemanı	?	
SU DEPOSU-KÜLHAN	Duvar		?	?
	Zemin		?	?
	Üst Y.	Kubbe / Tonoz	?	?
		Geçiş Elemanı	?	?

KENT İÇİNDEKİ DAĞILIM	HELA	SOĞUKLUK BOYUTU
○ KÜLLİYE HAMAMI	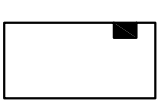 İÇİNDE	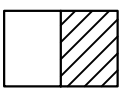 BÜYÜK ●
○ ÇARŞI HAMAMI		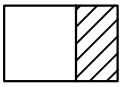 ORTA ○
● MAHALLE HAMAMI	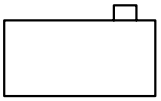 DIŞINDA	
○ KAPLICA HAMAMI		KÜÇÜK ○

Çizelge 5.7. (Devam) Karşılaştırmalı çalışma - Eskişehir Kumacık Hamamı çözümleme tablosu

ESKİŞEHİR SİVRİHİSAR İLÇESİ HAMAMLARI						HAMAM NO: 9
KUMACIK HAMAMI (12 -13.yy)	Pafta No:	?	Ada No:	410	Parsel No:	10

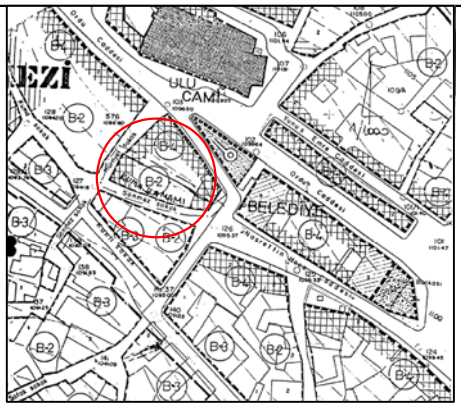

Vaziyet Planı (V.G.M' den) [25]

Çatıdan görünüm (V.G.M' den) [25]

Soyunmalık (V.G.M' den) [25]

Soyunmalık - giriş kapısı (V.G.M' den) [25]

Soyunmalık - dış duvarları (V.G.M' den) [25]

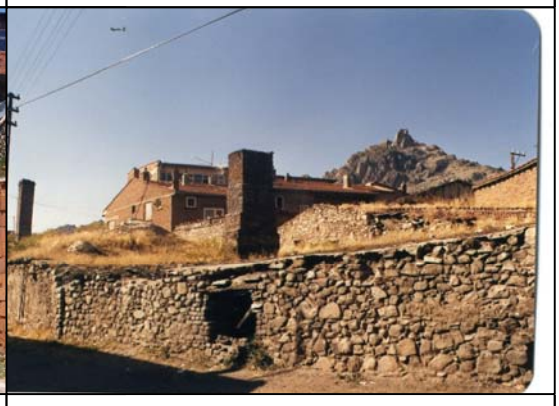

Soyunmalık - dış duvarları (V.G.M' den) [25]

Çizelge 5.7. (Devam] Karşılaştırmalı çalışma - Eskişehir Kumacık Hamamı çözümleme tablosu

ESKİŞEHİR SİVRİHİSAR İLÇESİ HAMAMLARI						HAMAM NO: 9
KUMACIK HAMAMI (12 -13.yy)	Pafta No:	?	Ada No:	410	Parsel No:	10

Soyunmalık - kemer görünüşü (V.G.M' den) [25]

Soyunmalık - hamam ana girişi (V.G.M' den) [25]

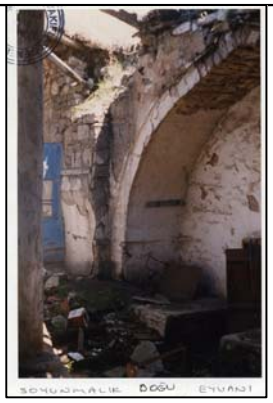

Soyunmalık - kemer görünüşü (V.G.M' den) [25]

Sıcaklık - kurna görünüşü (V.G.M' den) [25]

Sıcaklık - halvet kapısı (V.G.M' den) [25]

Sıcaklık - kubbe (V.G.M' den) [25]

Sivrihisar İlçesi Seydiler Hamamı (Çizelge 5.8, Ek 14 – Fiş 8)

Sivrihisar Kurşunlu Mahallesi, Prof. Dr. Mehmet Kaplan Caddesinde (Tapuya göre Akcami Sokak'ta) 29 - 28 Kb pafta - 280 ada - 1 parsel numarada Vakıflar Genel Müdürlüğü adına kayıtlıdır. Alanı 652 m2'dir [20].

Tarihi kaynaklar vakıf olan hamamın Seyyid Nureddin'in kızı Karaca Ahmet Sultan'ın eşi Nuriye Bacı tarafından Anadolu Selçukluları döneminde yapıldığını ifade etmektedir. İnşasının 14. yüzyılda yapıldığı kabul edilir. Semavi Eyice'nin sınıflandırması ile orta kubbeli, enine sıcaklıklı, çifte halvetli hamam grubuna dahil edilmektedir.

Soyunma bölümü dikdörtgen planlıdır ve ahşap kirişlemeli tavan ile örtülüdür. Bu bölüm, XVII. yüzyılın ilk yarısında Ayşe Sultan tarafından eklenmiştir. Üzerinde aydınlatma feneri bulunur. Ortada dört mermer sütun ve altıgen planlı fıskiyeli havuz bulunmaktadır.

Soğukluktan ılıklığa geçişte dikdörtgen planlı, üzeri kubbe örtülü aralık bölümü mevcuttur.

Ilıklık kare planlıdır. Planda görüldüğü üzere aralıktan ılıklığa geçiş kapısının sağındaki yükseltinin, keçeciler tarafından kullanıldığı yolunda rivayetler bulunmaktadır.

5-8 metre çapında bir kubbenin örtebileceği merkezi bir mekan etrafında, aksiyal olarak düzenlenmiş eyvanlar ve köşe halvetlerinden oluşan sıcaklık yüzyıllar boyunca geleneksel komposizyon olarak uygulanmıştır. XIII. Yüzyılın sonlarına doğru bazı örneklerde eyvan genişliklerinin, derinliklerine nisbetle artmaya başladığı dikkat çeker. Sivrihisar Seydiler Hamamı da buna örnektir. Seydiler Hamamı'nda sekizgen planlı bir göbek taşı bulunan merkezi mekan etrafında, iki köşede halvet ve üç eyvan tonoz bulunmaktadır.

Çizelge 5.8. Karşılaştırmalı çalışma - Eskişehir Sivrihisar ilçesi Seydiler Hamamı çözümleme tablosu

ESKİŞEHİR SİVRİHİSAR İLÇESİ HAMAMLARI — HAMAM NO: 8

SEYDİLER HAMAMI-15.yy

Pafta No:	29-28	Ada No:	280	Parsel No:	1

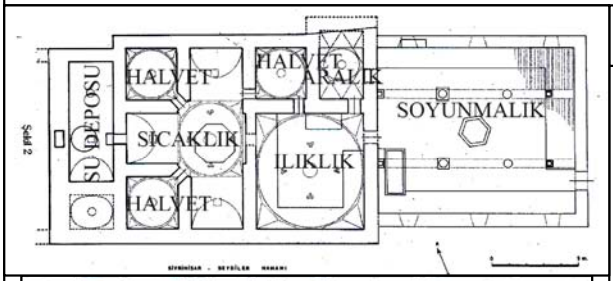

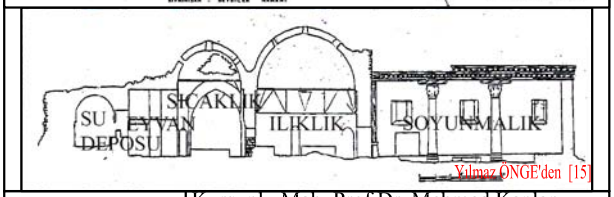

YERİ:	Kurşunlu Mah. Prof.Dr. Mehmed Kaplan Caddesi, Akcami Sokak
BANİSİ:	Seyid Nureddin'in Kızı Karaca Ahmed Sultan'ın eşi Nuriye Bacı
YAPIM TARİHİ:	1490'da yapılmıştır.
TÜRÜ:	Özel Hamam- Tek Hamam

ONARIM/ RESTORASYON:1965 yılında restorasyon görmüştür.

SONRAKİ İŞLEVLERİ: Hamam olarak kullanılmıştır.

HAMAM TİPİ

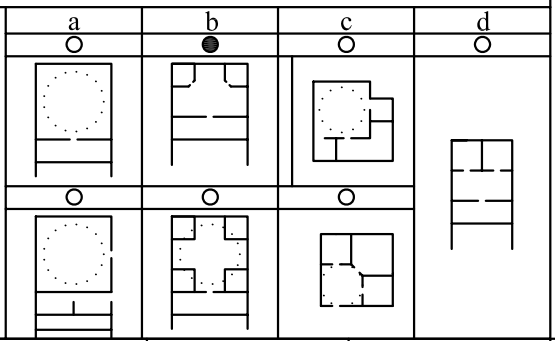

ÇÖZÜMLEME TABLOSU

PLAN BİLEŞENLERİ

SOĞUKLUK	Plan Boyutu			
	Örtü	İç	Düz Ahşap Tavan	
		Dış	Ahşap Kırma Çatı	
	Geçiş Elemanı		–	
	Mimari Eleman	Şadırvan	?	
		Seki	?	
		Ayakkabı Nişi	?	
		Aydınlatma Elemanı	+	
		Kapı	+	
ARALIK	Plan Boyutu		?	
	Örtü	İç	Kubbe	
		Dış	?	
	Geçiş Elemanı		Türk üçgenleri	
	Hela		?	
	Usturalık		–	
	Mim.El.	Aydınlatma Elemanı	+	
		Kapı	+	
ILIKLIK	Plan Boyutu		?	
	Örtü	İç	Kubbe	
		Dış	Kubbe	
	Geçiş Elemanı		Türk üçgenleri	
	Hela		–	
	Usturalık		–	
	Mim.El.	Seki	+	
		Aydınlatma Elemanı	+	
		Kapı	+	
SICAKLIK – MERKEZİ MEK.	Plan Boyutu		?	
	Örtü	İç	Kubbe	
		Dış	Kubbe	
	Geçiş Elemanı		Türk üçgenleri	
	Mim.El.	Göbektaşı	+	
		Aydınlatma Elemanı	+	
		Kurna	+	
		Kapı	+	
SICAKLIK – EYVAN	Plan Boyutu		?	
	Örtü	İç	Beşik Tonoz	
		Dış	Beşik Tonoz	
	Geçiş Elemanı		–	
	Mim.El.	Kurna	+	
		Aydınlatma Elemanı	+	
		Seki	+	
SICAKLIK – HALVET	Plan Boyutu		?	
	Örtü	İç	Kubbe	
		Dış	Kubbe	
	Geçiş Elemanı		Türk üçgenleri	
	Mim.El.	Kurna	+	
		Aydınlatma Elemanı	+	
		Seki	+	
		Kapı	+	
SU DEPOSU KÜLHAN	Plan Boyutu		?	?
	Örtü		?	?
	Mim.El.	Aydınlatma Elemanı	?	?
		Kapı		?

YAPI MALZ.

SOĞUKLUK	Duvar		Taş Duvar	
	Zemin		?	
	Üst Y.	Kubbe	?	
		Geçiş Elemanı	Ahşap Kiriş Sistemi	
ARALIK	Duvar		Taş Duvar	
	Zemin		?	
	Üst Y.	Kubbe	?	
		Geçiş Elemanı	?	
ILIKLIK	Duvar		Taş Duvar	
	Zemin		?	
	Üst Y.	Kubbe	Tuğla	
		Geçiş Elemanı	?	
SICAKLIK	Duvar		Taş Duvar	
	Zemin		?	
	Üst Y.	Kubbe	Tuğla	
		Geçiş Elemanı	Tuğla	
SU DEPOSU-KÜLHAN	Duvar		?	?
	Zemin		?	?
	Üst Y.	Kubbe / Tonoz	?	?
		Geçiş Elemanı	?	?

KENT İÇİNDEKİ DAĞILIM	HELA	SOĞUKLUK BOYUTU
○ KÜLLİYE HAMAMI	İÇİNDE	BÜYÜK ○
○ ÇARŞI HAMAMI		ORTA ●
● MAHALLE HAMAMI	DIŞINDA	KÜÇÜK ○
○ KAPLICA HAMAMI		

Çizelge 5.8. (Devam) Karşılaştırmalı çalışma - Eskişehir Sivrihisar ilçesi Seydiler Hamamı çözümleme tablosu

ESKİŞEHİR SİVRİHİSAR İLÇESİ HAMAMLARI						HAMAM NO: 8
SEYDİLER HAMAMI-15.yy	Pafta No:	29-28	Ada No:	280	Parsel No:	1

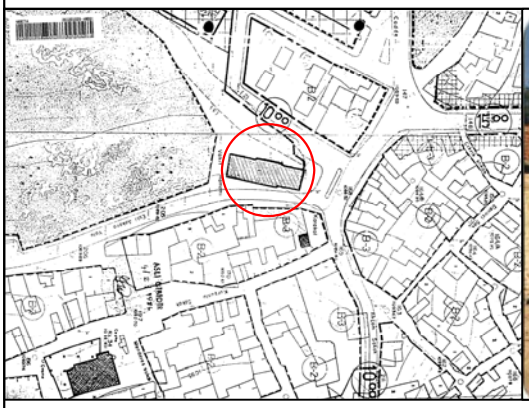

Vaziyet Planı [25]

Ilıklık ve sıcaklık bölümüne ait kubbeler (1965'de yapılan restorasyon sonrası) [25]

Soyunmalık - pencereler (1965'de yapılan restorasyon öncesi) [25]

Soyunmalık - (1965'de yapılan restorasyon sonrası) [25]

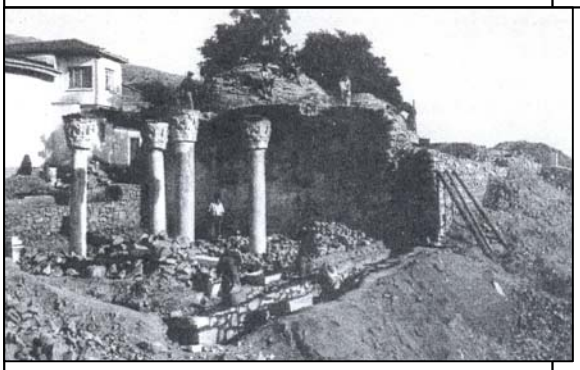

Soyunmalık - taş sütunlar (1965'de yapılan restorasyon öncesi) [25]

Soyunmalık - taş sütunlar (1965'de yapılan restorasyon sonrası) [25]

Çizelge 5.8. (Devam) Karşılaştırmalı çalışma - Eskişehir Sivrihisar ilçesi Seydiler Hamamı çözümleme tablosu

ESKİŞEHİR SİVRİHİSAR İLÇESİ HAMAMLARI						HAMAM NO: 8
SEYDİLER HAMAMI-15.yy	Pafta No:	29-28	Ada No:	280	Parsel No:	1

Ilıklık ve sıcaklık bölümüne ait tuğla kubbeler (1965'de yapılan restorasyon öncesi) [25]

Restorasyon sonrası ılıklık ve sıcaklık kubbeleri (1965) [25]

Restorasyon öncesi soyunmalık bölümü (1965) [25]

Restorasyon sonrası soyunmalık bölümü (1965) [25]

Restorasyon sonrası aydınlatma feneri (1965) [25]

Restorasyon sonrası soyunmalık (1965) [25]

Hamamda soyunma bölümünde altı köşeli şadırvan üzerinde yer alan aydınlık feneri ile bunun dışındaki yerlerde, ışık gözleri ve kubbe ortalarında küçük aydınlık fenerleri ile doğal aydınlatma sağlanmıştır. Eskiden geceleri karpit lambaları ile aydınlatılan hamam günümüzde elektrik ile aydınlatılmaktadır.

Su deposu örtüsü tonozdur. Bunun devamında arada kalın bir duvardan sonra soğuk su deposu bulunur. Bu depo soğuk su kurnalarına ve sıcak su deposuna bağlantılıdır. Üzeri kubbe örtülüdür. Buraya su, eskiden toprak künklerle bağlantısı bulunan Kurşunlu Camii önündeki çeşme savağından gelirdi. Şimdi depo şehir suyuna bağlantılıdır.

Su depolarının gerisinde külhan bölümü yer alır. Depoların uzunluğundadır ve ahşap örtülüdür. Hanlardan gelen "kön" (yem ve saman artığı gübre) külhan damında kurutulur üzerindeki deliklerden aşağıya atılarak yakılırdı. Son dönemlerde odun ve kömür yakılmaktadır [20].

Hamam 1965 yılında restore edilmiştir.

Han İlçesi Hüsrev Paşa Hamamı (Çizelge 5.9, Ek 14 – Fiş 9)

Eskişehir'in Han İlçesinde bulunan eski bir tek hamam örneğidir.

Soğukluk bölümü içerisinde bulunan vaftiz taşından eski bir Bizans hamamı olduğu anlaşılmaktadır. Bu bölüm dikdörtgen planlı olup, ahşap 4 adet sütun tarafından desteklenmektedir. Üst kısmın üzeri ahşap kırma çatı ile örtülmüştür. Tavanda ahşap kirişler görülmektedir. Zeminde ise taş sekiler mevcuttur. Hamamın diğer bölümleri gibi, soğukluk bölümü duvarları da taş örgü sistemi ile inşa edilmiştir. Esas girişin solunda kalan nişte hela taşı bulunmaktadır. Soğukluk bölümü küçük bir aralık ile sıcaklık bölümüne bağlanmaktadır.

Sıcaklık bölümü duvarları moloz taş örgü sistemi ile inşa edilmiştir. Sıcaklık ortada altıgen planlı bir göbek taşı bulunan dikdörtgen bir mekandır. Bu mekanın

ortasındaki kare alanın üzeri kubbe ile, doğu ve batısındaki eyvanlar ise tonoz ile örtülmüştür. Kenarlardaki iki eyvanın zemininde 2 adet taş seki bulunur.

Sıcaklığın ortasındaki kubbe örtü ile geçilen kare planlı alanın güney duvarından halvet odalarına girilir. Her halvet hücresinin iki duvar yüzeyinde taş sekileri ve bunlar üzerinde de 1 adet kurna bulunur. Örtüsü pandantif geçişleri ile sağlanan kubbedir. İki halvet hücresinin kapısı da ahşaptır. Halvetlerde 4 adet ışık gözü, sıcaklık bölümüne ait kubbede ise 9 adet ışık gözü bulunur. Ayrıca sıcaklıkta ve halvet odalarında nişler bulunur.

Herhangi bir döşeme izine rastlanmamakla beraber döşemeler, sekilerle aynı taş malzeme ile kaplı olmalıdır.

Halvet odalarının arkasında dikdörtgen planlı su deposu yer almaktadır. Orta kısımda bakır kazana ait yuvarlak bir boşluk mevcuttur. Külhan bölümü ise günümüze ulaşamamıştır.

Hamamın restorasyonu 2006 yılında Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından yapılmıştır.

Bu bölge ortaçağın ikinci yarısında Türk, Bizans ve Haçlı ordularının geçiş ve savaş yeri olmuştur. Osmanlı döneminde ilçe topraklarında ilk yerleşimlerin nasıl ve nerelerde olduğu konusunda pek bilgiye rastlanmasa da, Bozüyük istikametinde kuzeybatıdan gelen sefer ve kervan yolunun şimdiki Han ilçesi merkezinden geçtiği öteden beri bilinmektedir. IV. Murat Dönemi'nde (1612 - 1640), Vezir-i Azam Hüsrev Paşa Bağdat seferine giderken (1638-39) bölgenin önemini kavramış ve buraya bir kervansaray, cami, hamam ve çeşme yaptırmak amacı ile vakıf kurmuştur. 27 Nisan 1631'de tanzim edilen vakfıyesi mevcuttur.

Çizelge 5.7. Karşılaştırmalı çalışma - Eskişehir Hüsrev Paşa Hamamı çözümleme tablosu

ESKİŞEHİR HAN İLÇESİ HAMAMLARI — HAMAM NO: 7

HÜSREV PAŞA HAMAMI-17.yy

Pafta No:	4	Ada No:	-	Parsel No:	7003

Plan (Kütahya V.B.M' den 2006) [30]

YERİ:	Han ilçesinde merkezde bulunmaktadır.
BANİSİ:	Hüsrev Paşa tarafından külliyeye dahil edildi.
YAPIM TARİHİ:	1630
TÜRÜ:	Tek Hamamdır.
ONARIM/ RESTORASYON:	2006 yılında VGM tarafından restore edilmiştir.
SONRAKİ İŞLEVLERİ:	Hamam

HAMAM TİPİ

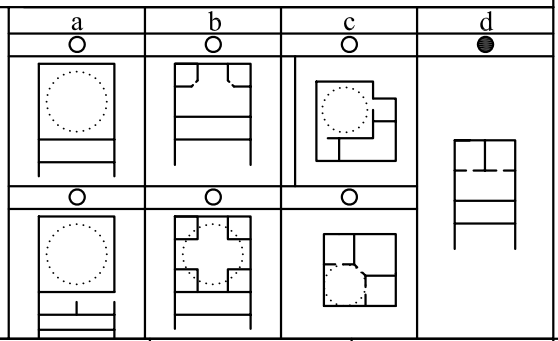

KENT İÇİNDEKİ DAĞILIM

- ● KÜLLİYE HAMAMI
- ○ ÇARŞI HAMAMI
- ○ MAHALLE HAMAMI
- ○ KAPLICA HAMAMI

HELA

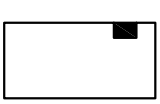

İÇİNDE

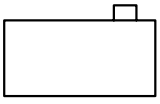

DIŞINDA

SOĞUKLUK BOYUTU

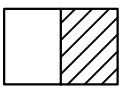

BÜYÜK ●

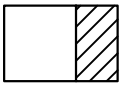

ORTA ○

KÜÇÜK ○

PLAN BİLEŞENLERİ

SOĞUKLUK	Plan Boyutu		9,68 * 6,33 m	
	Örtü	İç	Ahşap Kirişlemeli Sistem	
		Dış	Ahşap Beşik Çatı	
	Geçiş Elemanı		–	
Mimari Eleman	Sadırvan		+	
	Seki		+	
	Ayakkabı Nişi		?	
	Aydınlatma Elemanı		–	
	Kapı		+	
ARALIK	Plan Boyutu		0,93 * 1,24 m	
	Örtü	İç	Ahşap Kirişlemeli Sistem	
		Dış	Ahşap Beşik Çatı	
	Geçiş Elemanı		–	
	Hela		+	
	Usturalık		–	
Mim.El.	Aydınlatma Elemanı		–	
	Kapı		+	
ILIKLIK	Plan Boyutu			
	Örtü	İç		
		Dış		
	Geçiş Elemanı			
	Hela			
	Usturalık			
Mim.El.	Seki			
	Aydınlatma Elemanı			
	Kapı			
SICAKLIK – MERKEZİ MEK.	Plan Boyutu		5,95 * 3,57	
	Örtü	İç	Kubbe	
		Dış	Kubbe	
	Geçiş Elemanı		?	
Mim.El.	Göbektaşı		+	
	Aydınlatma Elemanı		+	
	Kurna		+	
	Kapı		+	
SICAKLIK – EYVAN	Plan Boyutu		3,60 * 1,60 - 3,48 * 1,32	
	Örtü	İç	Beşik Tonoz	
		Dış	Toprak örtü	
	Geçiş Elemanı		Kemer	
Mim.El.	Kurna		+	
	Aydınlatma Elemanı		+	
	Seki		+	
SICAKLIK – HALVET	Plan Boyutu		2,60 * 2,62 - 2,60 * 2,66	
	Örtü	İç	Kubbe	
		Dış	Kubbe	
	Geçiş Elemanı		Pandantif	
Mim.El.	Kurna		+	
	Aydınlatma Elemanı		+	
	Seki		+	
	Kapı		+	
SU DEPOSU KÜLHAN	Plan Boyutu		1,44 * 6,01	?
	Örtü		Beşik Tonoz	Ahşap kır.c.
Mim.El.	Aydınlatma Elemanı		–	
	Kapı		–	+

YAPI MALZ.

SOĞUKLUK	Duvar	Moloz Taş	
	Zemin	Mermer	
Üst Y.	Kubbe	–	
	Geçiş Elemanı	Ahşap Sistem	
ARALIK	Duvar	Taş	
	Zemin	Mermer (yok olmuştur.)	
Üst Y.	Kubbe	–	
	Geçiş Elemanı	–	
ILIKLIK	Duvar	Taş	
	Zemin	Mermer	
Üst Y.	Kubbe	?	
	Geçiş Elemanı	?	
SICAKLIK	Duvar	Taş	
	Zemin	?	
Üst Y.	Kubbe	?	
	Geçiş Elemanı	?	
SU DEPOSU-KÜLHAN	Duvar	Taş	Ahşap kır.c.
	Zemin	?	?
Üst Y.	Kubbe / Tonoz	–	–
	Geçiş Elemanı	–	Ahşap kiriş

Çizelge 5.7. (Devam) Karşılaştırmalı çalışma - Eskişehir Hüsrev Paşa Hamamı çözümleme tablosu

ESKİŞEHİR HAN İLÇESİ HAMAMLARI						HAMAM NO: 7
HÜSREV PAŞA HAMAMI-17.yy	Pafta No:	4	Ada No:	-	Parsel No:	7003

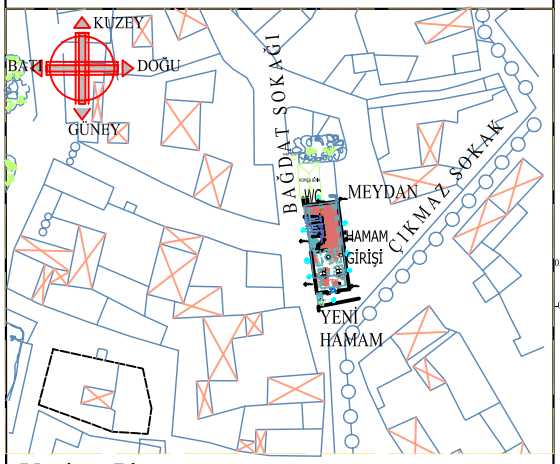

Vaziyet Planı (Kütahya V.B.M' den 2006) [30]

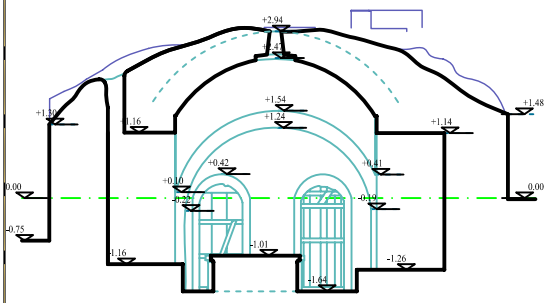

AA Kesiti (Kütahya V.B.M' den 2006) [30]

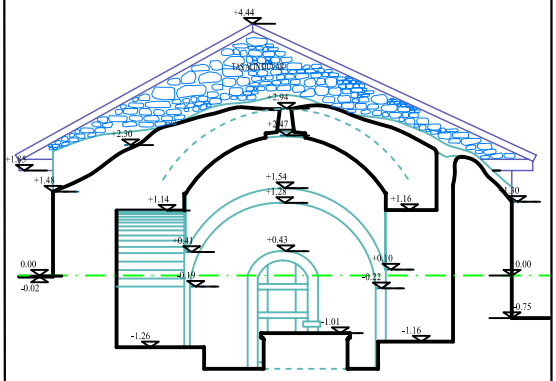

BB Kesiti (Kütahya V.B.M' den 2006) [30]

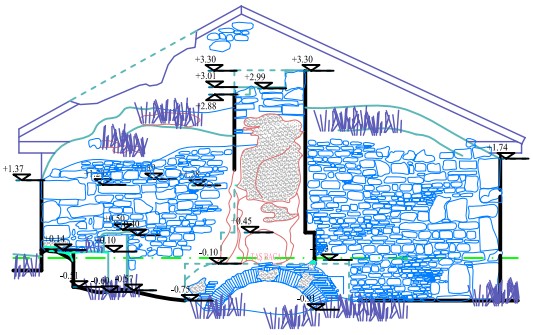

Sol Yan Cephe (Kütahya V.B.M' den 2006) [30]

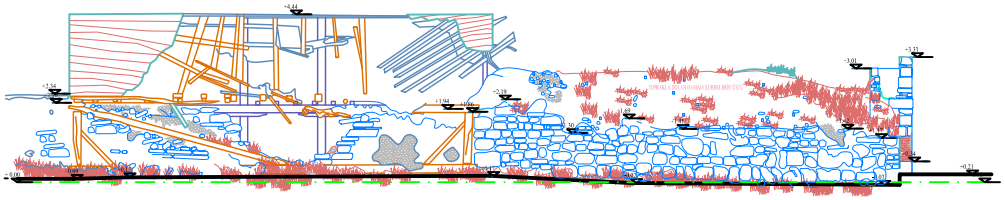

Ön Cephe (Kütahya V.B.M' den 2006) [30]

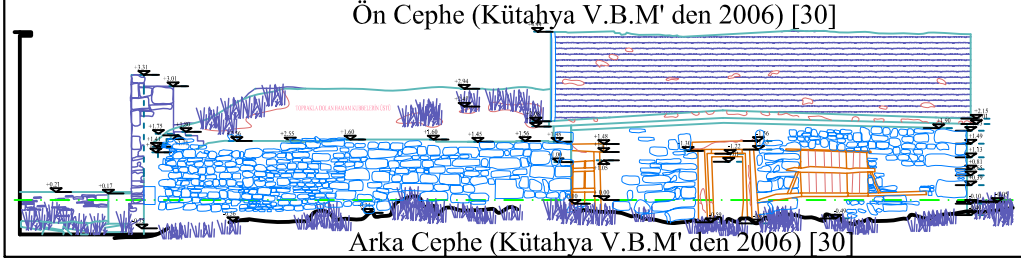

Arka Cephe (Kütahya V.B.M' den 2006) [30]

* Hüsrev Paşa Hamamı'nın rölöve projeleri Akyol Mimarlık tarafından çizilmiştir.

Çizelge 5.7. (Devam) Karşılaştırmalı çalışma - Eskişehir Hüsrev Paşa Hamamı çözümleme tablosu

ESKİŞEHİR HAN İLÇESİ HAMAMLARI						HAMAM NO: 7
HÜSREV PAŞA HAMAMI-17.yy	Pafta No:	4	Ada No:	-	Parsel No:	7003

Kuzeydoğu cephesi soyunmalık - moloz taş dış duvarları (2005) [28]

Soyunmalık - aralığa bakan kısım (2005) [28]

Soyunmalık - Bizanstan kalan vaftiz taşı (2005) [28]

Külhan bacası (2005) [28]

Sıcaklık - eyvan (2005) [28]

Halvet kapıları (2005) [28]

Çizelge 5.7. (Devam) Karşılaştırmalı çalışma - Eskişehir Hüsrev Paşa Hamamı çözümleme tablosu

ESKİŞEHİR HAN İLÇESİ HAMAMLARI						HAMAM NO: 7
HÜSREV PAŞA HAMAMI-17.yy	Pafta No:	4	Ada No:	-	Parsel No:	7003

Sıcaklık - halvet kapıları (2005) [28]

Sıcaklık - kubbe ve ışık gözleri (2005) [28]

Sıcaklık - niş (2005) [28]

Halvet- kurna (2005) [28]

Halvet - köşe pandantif geçiş (2005) [28]

Su deposu (2005) [28]

Su deposu - bakır kazan (2005) [28]

5.2.3. İncelenen Afyon Hamamları

İncelenen Afyon Hamamları Sincanlı Sinan Paşa Hamamı ve Millet Hamamı'dır.

Genel bilgiler

Afyon'da Vakıflar 20 adet tescilli hamam vardır. Bunlar Bolvadin Rüstem Paşa Hamamı, Bolvadin Hamamı, Dinar Hamamı, Merkez Millet Hamamı, Merkez Alaca Hamamı, Merkez Yeni Hamam, Merkez Tabak (Dabaklar Hamamı, Merkez Kadı Hamamı, Merkez Gedik Ahmet Paşa Hamamı, Merkez Ömer Hamamı, Eski Kaplıca Hamamı, Merkez Hamam Evleri, Sandıklı Ece Hamamı, Sandıklı Hamamı, Sincanlı Sinan Paşa Hamamı, Sincanlı Kırka Hamamı, Sincanlı Vakıf Hamamı, Sultan Dağı Taş Anbar Hamam (Çifte Hamam), Sultan Dağı Hamamı, Şuhut Hamza Paşa Hamamı'dır [22, 23, 24]. Karşılaştırmalı çalışmada Yeni Mahalle Rum Hamamı ile mekansal özellikler, taşıyıcı ve mimari elemanlar bakımından benzer özellik gösteren Millet (Gavur) Hamamı ve Sincanlı Sinan Paşa Hamamı incelenmiştir.

Sincanlı İlçesi Sinan Paşa Hamamı (Çizelge 5.10, Ek 14 – Fiş 10)

Afyon'da Sinan Paşa ilçesinde Hamam Sokağı'na bulunan tek bir hamamdır. Osmanlı Kaptan-ı Deryası Sinan Paşa tarafından yapılmıştır. Hamamın kitabesi yoktur. Ancak külliye ile beraber yapıldığı sanılan eserin, 1525 yıllarında yapılmış olabileceği düşünülmektedir [22].

1953 yılında bugünkü soyunmalık bölümü eklenmiştir. Soyunma odası iki bölümden oluşur. Bu bölümde 7 adet pencere bulunur. Üstte ise 1 adet aydınlatma feneri mevcuttur. Küçük bir ılıklık bölümünden sıcaklığa geçilir. Hela, ılıklık bölümünde bulunur.

Çizelge 5.10. Karşılaştırmalı çalışma - Afyon Sincanlı Sinanpaşa Hamamı çözümleme tablosu

AFYON SİNCANLI İLÇESİ HAMAMLARI — HAMAM NO: 11

SİNCANLI SİNAN PAŞA HAMAMI-16.yy | Pafta No: 3 | Ada No: 78 | Parsel No: 36

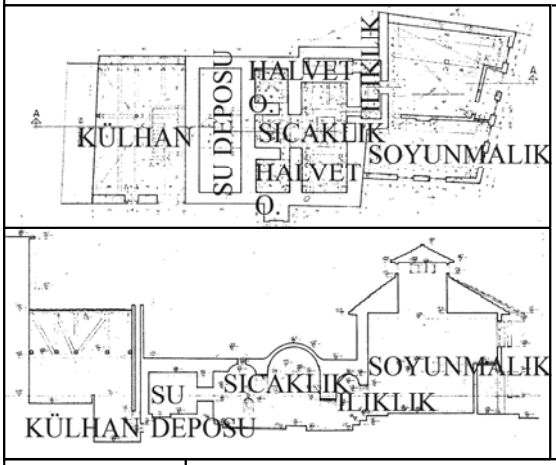

(Kütahya VBM) [30]

YERİ:	Sinan Paşa İlçesinde, Hamam Sokağındadır.
BANİSİ:	Sinan Paşa
YAPIM TARİHİ:	1525 yılında yapıldığı düşünülmektedir.
TÜRÜ:	Tek Hamam
ONARIM/ RESTORASYON:	1953 yılında bugünkü soyunmalık bölümü eklenmiştir.
SONRAKİ İŞLEVLERİ:	Hamam olarak kullanılmıştır.

HAMAM TİPİ

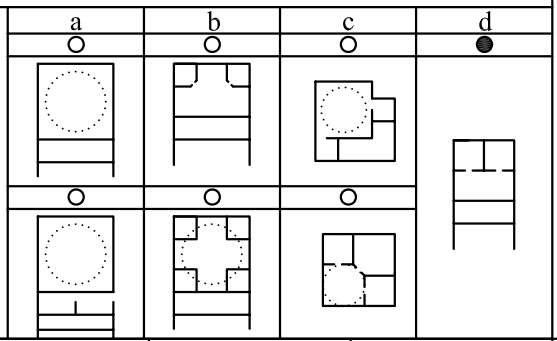

KENT İÇİNDEKİ DAĞILIM

- ● KÜLLİYE HAMAMI
- ○ ÇARŞI HAMAMI
- ○ MAHALLE HAMAMI
- ○ KAPLICA HAMAMI

HELA

İÇİNDE

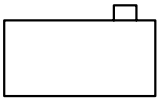

DIŞINDA

SOĞUKLUK BOYUTU

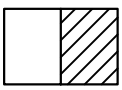

BÜYÜK ●

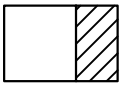

ORTA ○

KÜÇÜK ○

ÇÖZÜMLEME TABLOSU

PLAN BİLEŞENLERİ

SICAKLIK	SOĞUKLUK		Plan Boyutu		4,05 *7,77 - 6,15 * 7,77
			Örtü	İç	Düz Ahşap Tavan
				Dış	Ahşap Kırma Çatı
			Geçiş Elemanı		–
		Mimari Eleman	Sadırvan		?
			Seki		+
			Ayakkabı Nişi		?
			Aydınlatma Elemanı		+
			Kapı		+
	ARALIK		Plan Boyutu		
			Örtü	İç	
				Dış	
			Geçiş Elemanı		
			Hela		
			Usturalık		
		Mim.El.	Aydınlatma Elemanı		
			Kapı		
	ILIKLIK		Plan Boyutu		1,40 * 4,00
			Örtü	İç	Tonoz
				Dış	Düz toprak dam
			Geçiş Elemanı		Aynalı Tonoz
			Hela		+
			Usturalık		–
		Mim.El.	Seki		+
			Aydınlatma Elemanı		–
			Kapı		+
	MERKEZİ MEK.		Plan Boyutu		3,10 * 7,70
			Örtü	İç	Kubbe - Beşik Tonoz
				Dış	Kubbe
			Geçiş Elemanı		?
		Mim.El.	Göbektaşı		+
			Aydınlatma Elemanı		?
			Kurna		+
			Kapı		+
	EYVAN		Plan Boyutu		2,20 * 3,20
			Örtü	İç	Kubbe
				Dış	Düz toprak dam
			Geçiş Elemanı		+
		Mim.El.	Kurna		+
			Aydınlatma Elemanı		+
			Seki		+
	HALVET		Plan Boyutu		2,30 * 2,30
			Örtü	İç	Kubbe
				Dış	Kubbe
			Geçiş Elemanı		Pandantif
		Mim.El.	Kurna		+
			Aydınlatma Elemanı		+
			Seki		+
			Kapı		+
SU DEPOSU KÜLHAN			Plan Boyutu		2,90 * 8,60 m / 6,45 *9,10 m
			Örtü		Beşik tonoz / Ahşap kır. ç.
		Mim.El.	Aydınlatma Elemanı		– / +
			Kapı		/ +

YAPI MALZ.

SOĞUKLUK	Duvar		Taş Duvar	
	Zemin			
	Üst Y.	Kubbe	Ahşap çatı konstrüks.	
		Geçiş Elemanı	–	
ARALIK	Duvar			
	Zemin			
	Üst Y.	Kubbe		
		Geçiş Elemanı		
ILIKLIK	Duvar		Taş Duvar	
	Zemin		?	
	Üst Y.	Kubbe	?	
		Geçiş Elemanı	?	
SICAKLIK	Duvar		Kesme Taş Duvar	
	Zemin		?	
	Üst Y.	Kubbe	Tuğla	
		Geçiş Elemanı	?	
SU DEPOSU-KÜLHAN	Duvar		Taş Duvar	Taş Duvar
	Zemin		?	?
	Üst Y.	Kubbe / Tonoz	Taş	Ahşap kır. ç.
		Geçiş Elemanı	–	Ahşap Kiriş

Çizelge 5.10. (Devam) Karşılaştırmalı çalışma - Afyon Sincanlı Sinanpaşa Hamamı çözümleme tablosu

AFYON SİNCANLI İLÇESİ HAMAMLARI						HAMAM NO: 11
SİNCANLI SİNAN PAŞA HAMAMI-16.yy	Pafta No:	3	Ada No:	78	Parsel No:	36

Hamam ön cephe (V.G.M' den) [25]

Sonradan eklenen soyunmalık (V.G.M' den) [25]

Soyunmalık (V.G.M' den) [25]

Sıcaklık dış duvarı üzerindeki çeşme(V.G.M' den) [25]

Sıcaklık kubbesi (V.G.M' den) [25]

* Afyon Sincanlı Sinan Paşa Hamamı'nın rölöve projeleri Raşit Özçilingir tarafından çizilmiştir.

Sıcaklık dikdörtgen planlı bir mekan olup, üzeri kubbe, yanları ise beşik tonoz ile örtülüdür. Ortada dikdörtgen planlı bir göbek taşı bulunur. Sağlı sollu simetrik kapı ile halvetlere girilir.

Halvet odalarının üzeri kubbe olup, kubbeye geçiş pandantiflerle sağlanır. Yapı malzemesi olarak hamamda kesme taş, kubbelerde tuğla kullanılmıştır.

Sıcaklık bölümünün arkasında su deposu ve külhan bulunur. Su deposu dikdörtgen plana sahiptir, ortasında bakır kazan bulunur.

Millet Hamamı (Çizelge 5.11, Ek 14 – Fiş 11)

Afyon'da Tac-ı Ahmet Mahallesi, Hamam Aralığı Sokakta 50 Pafta, 210 Ada, 5 Parselde bulunmaktadır. Yapım tarihi net olmamakla birlikte 17. yüzyıl yapısı olduğu düşünülmektedir. Çifte hamam özelliği göstermektedir.

1911 yılında kadınlar bölümünün, 1955 yılında erkekler bölümünün soyunmalıkları tekrar yapılmıştır. Kadınlar bölümünün soyunmalık duvarları yığma taş örgü sistem ile inşa edilmiş olup, beş adet kemerli pencereye sahiptir. Ortada sekizgen planlı fıskiyeli bir havuz bulunmaktadır. Soyunmalık kabinleri sonradan oluşturulmuştur. Zeminden 3 rıht çıkarak kabinlere ulaşılır. Bu bölüm dikdörtgen planlı olup, örtüsü ise ahşap kırma çatıdır. Küçük bir aralıkla ılıklık bölümüne geçilir. Aralık bölümünde 1 adet hela bulunur. Helaya ait küçük kemerli bir penceresi mevcuttur. Ilıklık ise dikdörtgen planlı olup örtüsü tonozdur. Bu bölümünde 2 adet traşlık bulunur. Bu kısımdan kare planlı sıcaklık bölümüne geçilir. Sıcaklık bölümünde 4 duvar önünde seki ve bunlar üzerinde 6 adet kurna bulunur. Sıcaklık 7m açıklığında kubbe ile örtülmüştür. Kubbe üzerinde ışık gözleri mevcuttur.

Sıcaklığın doğu cephesine bakan tarafında bulunan su deposu dikdörtgen planlıdır. Bu bölüm kadınlar ve erkekler hamamında ortaktır. Ortada bakır kazan bulunur.

Erkekler bölümünde ise soyunmalık duvarları yığma taş örgü sistem ile inşa edilmiştir. Orta bölümde sekizgen planlı bir havuz bulunur. Soyunmalık bölümünde 3 adet soyunma odası ve soyunma kabinleri mevcuttur. Bu bölümün örtüsü ahşap kırma çatıdır. Soyunmalıktan dikdörtgen ılıklığa geçilir. Bu kısımda hela ve traşlık bulunur.

Cephede hela ve tıraşlığa ait iki adet kemerli pencere bulunur. Ilıklığın üzeri tonoz örtü ile kapatılmıştır.

Ilıklıktan kare planlı sıcaklığa geçilir. Erkekler bölümünün sıcaklığı bayanlar bölümünün simetriğidir. 2 adet halvet odası bulunur. Sıcaklıkta 6 adet, halvetlerde 2 adet kurna mevcuttur. Kurnalar tüm duvarların önünde bulunan sekilerin üzerlerindedir.

Yıllardır bakımsızlık ve ilgisizlik nedeni ile bazı kısımları yıkılmaya ve yok olmaya başlayan hamam, 2003 yılında başlayan restorasyon çalışmaları ile 2004 yılında tekrar ayağa kaldırılmış ve Afyonkarahisar Kültür ve Semt Evi olarak halka hizmet verilmeye başlanmıştır.

Çizelge 5.11. Karşılaştırmalı çalışma - Afyon Millet Hamamı çözümleme tablosu

AFYON HAMAMLARI

HAMAM NO: 10

MİLLET HAMAMI-17.yy

Pafta No: 50 | Ada No: 212 | Parsel No: 5

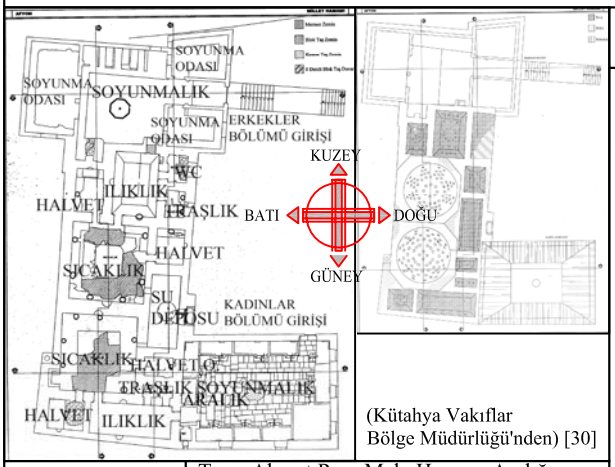

(Kütahya Vakıflar Bölge Müdürlüğü'nden) [30]

YERİ:	Tac-ı Ahmet Paşa Mah. Hamam Aralığı Sokaktadır.
BANİSİ:	
YAPIM TARİHİ:	17. yy
TÜRÜ:	Çifte Hamam

ONARIM/ RESTORASYON: 2004 yılında restorasyonu tamamlanmıştır.

SONRAKİ İŞLEVLERİ: Afyon Kültür ve Semt Evi

HAMAM TİPİ

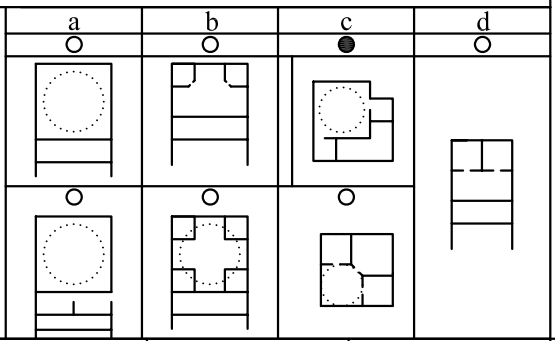

PLAN BİLEŞENLERİ

Kadınlar böl. / Erkekler böl.

SOĞUKLUK		Plan Boyutu		9,60 * 14,00m	9,20 * 19,00m
		Örtü	İç	Düz Ahşap Tavan	Düz Ahşap Tavan
			Dış	Ahşap Kırma Çatı	Ahşap Kırma Çatı
		Geçiş Elemanı		–	–
	Mimari Eleman	Sadırvan		+	+
		Seki		+	+
		Ayakkabı Nişi		?	?
		Aydınlatma Elemanı		–	–
		Kapı		+	+
ARALIK		Plan Boyutu		1,20* 1,80 m	
		Örtü	İç	Düz Tavan	
			Dış	?	
		Geçiş Elemanı		–	
		Hela		+	
		Usturalık		–	
	Mim.El.	Aydınlatma Elemanı		–	
		Kapı		+	
ILIKLIK		Plan Boyutu		3,00 * 7,70 m	4,20 * 6,10 m
		Örtü	İç	Tonoz	Tonoz
			Dış	?	?
		Geçiş Elemanı		–	Aynalı Tonoz
		Hela			+
		Usturalık		+	+
	Mim.El.	Seki		?	+
		Aydınlatma Elemanı		+	+
		Kapı		+	+
SICAKLIK / MERKEZİ MEK.		Plan Boyutu		7,20 * 7,40 m	7,20 * 7,40 m
		Örtü	İç	Kubbe	Kubbe
			Dış	Kubbe	Kubbe
		Geçiş Elemanı		?	?
	Mim.El.	Göbektaşı		+	–
		Aydınlatma Elemanı		+	+
		Kurna		+	+
		Kapı		+	+
EYVAN		Plan Boyutu			
		Örtü	İç		
			Dış		
		Geçiş Elemanı		?	
	Mim.El.	Kurna			
		Aydınlatma Elemanı			
		Seki			
HALVET		Plan Boyutu		2,80 *3,40 1,80*2,80m	2,80 *4,15 2,65*3,40m
		Örtü	İç	Tonoz	Tonoz
			Dış	Düz çatı	Düz çatı
		Geçiş Elemanı		?	?
	Mim.El.	Kurna		+	+
		Aydınlatma Elemanı		+	+
		Seki		+	+
		Kapı		+	+
SU DEPOSU / KÜLHAN		Plan Boyutu		2,80 *6,95 m	? ?
		Örtü		? ?	? ?
	Mim.El.	Aydınlatma Elemanı		? ?	? ?
		Kapı		? ?	? ?

YAPI MALZ.

SOĞUKLUK	Duvar		Taş Duvar	Taş Duvar
	Zemin		Mermer	Mermer
	Üst Y.	Kubbe	?	?
		Geçiş Elemanı	?	?
ARALIK	Duvar		Taş Duvar	Taş Duvar
	Zemin		Mermer	Mermer
	Üst Y.	Kubbe	?	?
		Geçiş Elemanı	?	?
ILIKLIK	Duvar		Taş Duvar	Taş Duvar
	Zemin		Mermer	Mermer
	Üst Y.	Kubbe	?	?
		Geçiş Elemanı	?	?
SICAKLIK	Duvar		Taş Duvar	Taş Duvar
	Zemin		Mermer	Mermer
	Üst Y.	Kubbe	?	?
		Geçiş Elemanı	?	?
SU DEPOSU-KÜLHAN	Duvar		Taş Duvar	? ?
	Zemin		? ?	? ?
	Üst Y.	Kubbe / Tonoz	? ?	? ?
		Geçiş Elemanı	? ?	? ?

KENT İÇİNDEKİ DAĞILIM

- ○ KÜLLİYE HAMAMI
- ○ ÇARŞI HAMAMI
- ● MAHALLE HAMAMI
- ○ KAPLICA HAMAMI

HELA

İÇİNDE

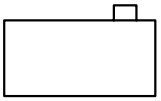

DIŞINDA

SOĞUKLUK BOYUTU

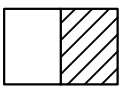

BÜYÜK ●

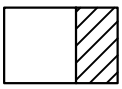

ORTA ○

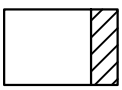

KÜÇÜK ○

Çizelge 5.11. (Devam) Karşılaştırmalı çalışma - Afyon Millet Hamamı çözümleme tablosu

AFYON HAMAMLARI					HAMAM NO: 10
MİLLET HAMAMI-17.yy	Pafta No:	50	Ada No:	212	Parsel No:	5

Kuzey cepheden genel görünüm [28]

Vaziyet Planı [30]

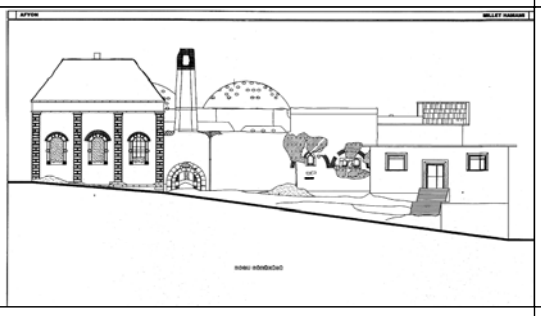

Doğu görünüşü (Kütahya V.B.M' den) [30]

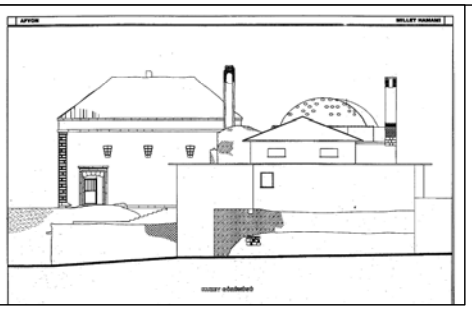

Kuzey görünüşü (Kütahya V.B.M' den) [30]

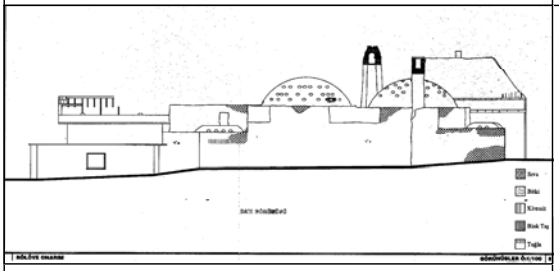

Batı görünüşü (Kütahya V.B.M' den) [30]

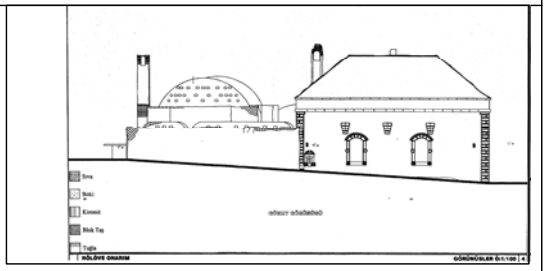

Güney görünüşü (Kütahya V.B.M' den) [30]

Çizelge 5.11. (Devam) Karşılaştırmalı çalışma - Afyon Millet Hamamı çözümleme tablosu

AFYON HAMAMLARI						HAMAM NO: 10
MİLLET HAMAMI-17.yy	Pafta No:	50	Ada No:	212	Parsel No:	5

Restorasyon öncesi ve sonrası kadınlar bölümü giriş cephesi [28]

Restorasyon öncesi külhan ve odunluk bölümü (VGM'den) [25]

Restorasyon öncesi sıcaklıktaki niş (VGM'den) [25]

Restorasyon sonrası sıvcaklık mekanı [28]

Restorasyon öncesi cehennemlik bölümüne ait taşıyıcı tuğla ayaklar [28]

Restorasyon sonrası göbektaşı [28]

Çizelge 5.11. (Devam) Karşılaştırmalı çalışma - Afyon Millet Hamamı çözümleme tablosu

AFYON HAMAMLARI					HAMAM NO: 10
MİLLET HAMAMI-17.yy	Pafta No:	50	Ada No:	212	Parsel No:	5

Restorasyon öncesi sıcaklık kubbesi (VGM'den) [25]	Restorasyon öncesi ılıklık üzerindeki tonozun dış görünüşü (VGM'den) [25]
Restorasyon öncesi tuğla ayaklar arasındaki kemerler (VGM'den) [25]	Restorasyon sonrası su deposunda bulunan bakır kazana ait boşluk [28]

* Afyon Millet Hamamı'nın restorasyon projeleri Mimar Senem Milik'in danışmanlığında Afyon Valiliği Restorasyon Proje Bürosu tarafından hazırlanmıştır.

5.2.4. Karşılaştırmalı çalışmalarda kullanılan diğer yapılar

Karşılaştırmalı çalışmada Kütahya Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı'na çözüm getirilemeyen soyunmalık mekanı çatısı ve pencere tipleri için mevlevihane ve konut gibi yapılardan yararlanılmıştır. Bunun yanında farklı bölgelerden 5 adet hamam örneği, soyunmalık bölümlerinin Yeni Mahalle Rum Hamamı'na benzer özellikte inşa tekniğine sahip olması ve örtülerinin çatı fenerli olması bakımından seçilmiştir. Bunlar, Ankara Tarihi Şengül Hamamı, Erzurum Fuadiye Hamamı, Zonguldak Bozhane Hamamı, İstanbul Ağa Hamamı ve İstanbul Sofular Hamamı'dır.

Ankara Tarihi Şengül Hamamı

Ankara ili, Altındağ İlçesi, İstiklal Mahallesi, Anafartalar Caddesi, Acıçeşme Sokak ile Kumrucuk Sokak birleşiminde, kentsel sit alanı içinde, Gayrimenkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulu Başkanlığı'nın 12.04.1980 tarih A-2167 sayılı kararında 217 envanter numarası ile tescillenmiştir.

Soyunma bölümünün örtüsünde çatı feneri bulunması ve fenerin ortasında kubbe bulunması nedeni ile Yeni Mahalle Rum Hamamı ile karşılaştırmalı olarak incelenmiştir.

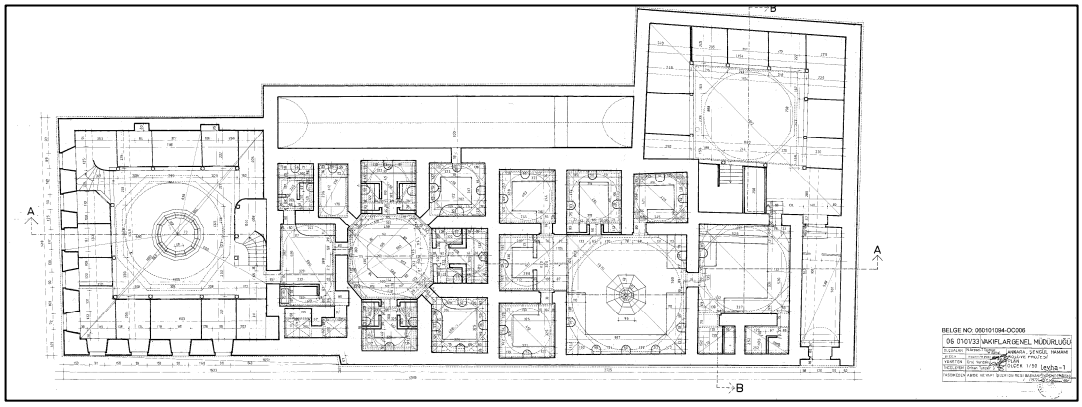

Şekil 5.1. Ankara Tarihi Şengül Hamamı planı [25]

Resim 5.1. Ankara Tarihi Şengül Hamamı soyunmalık bölümü çatı feneri [25]

Resim 5.2. Ankara Tarihi Şengül Hamamı soyunmalık bölümü [25]

Resim 5.3. Ankara Tarihi Şengül Hamamı soyunmalık bölümü çatı feneri ve ortadaki kubbe [25]

Resim 5.4. Ankara Tarihi Şengül Hamamı soyunmalık bölümü yeni hali [25]

Erzurum Fuadiye Pastırmacı Hamamı (Ek 14 - Fiş 12, Resim 5.5)

Vakıf eski eser fişinde hamamla ilgili şu bilgiler verilmektedir;

"Tek hamama doğu cephesinden girilmektedir. Kapı kemerli nişler içine alınmıştır. Giriş cephesi yapılarla sarıldığından giriş kapısının gerisinde oldukça uzun bir koridor oluşmuştur. Koridorun sonunda soyunmalık mekanının giriş kapısı yer almaktadır. Soyunmalık kare planlıdır. Soyunmalık kısmının ortasında sekiz sütun üzerine iki katlı mekan oluşturulmuştur. Bu kısmın üzerini örten kubbe aydınlık feneri gibi düzenlenmiştir. Aydınlık fenerini andıran kubbenin üzeri ahşapla örtülü

olup, kasnağında 16 adet pencere mevcuttur. Alt kısımda soyunmalığı, soyunma hücreleri çevrelemektedir. Soyunmalık kısmının kuzeyinde sonradan eklenmiş iki oda yer almaktadır. Soyunmalığın ortasına bir havuz yerleştirilmiştir. Şahıs mülkiyetindeki hamam, sağlam durumdadır." (Ek 14- Fiş 12).

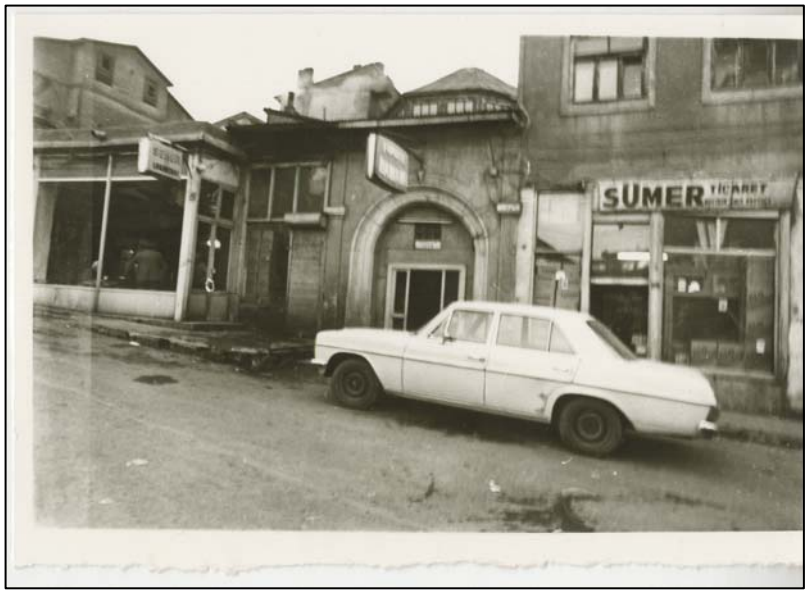

Resim 5.5. Erzurum Fuadiye Hamamı'nın soğukluk bölümündeki kasnağa oturan kubbe (VGM'den 1984) [25]

Zonguldak Bozhane Hamamı (Resim 5.6)

Zonguldak İli Karadeniz Ereğli İlçesi, Orhanlar Mahallesi, Bozhane Caddesi'nde bulunmaktadır.

Hamamın soyunmalık bölümü ahşap karkas sistemden, ılıklık ve sıcaklık bölümleri ise kesme ve moloz taştan inşa edilmiş XIX. yy hamamıdır. Soyunmalığın ortasında sekizgen, havlu kurutma kulesi bulunmaktadır. Ortasında bulunan bu çatı feneri özelliği ve soyunmalık bölümünün ahşap sistemde inşa edilmiş olması gibi nedenlerle Yeni Mahalle Rum Hamamı ile karşılaştırmalı olarak incelenmiştir.

Resim 5.6. Zonguldak Ereğli Bozhane Hamamı soyunmalık bölümü çatı feneri

İstanbul Ağa Hamamı (Şekil 5.2)

Samatya'da, Sulu Manastır önünde ve eski adı Samatya Caddesi olan, şimdiki Org. Abdurrahman Nafiz Gürman Caddesi ile eski adı, İnekçi olan Müşir Süleyman Paşa Sokağı arasında ve köşededir.

Hamam, Kapıağası Yakup Ağa tarafından takriben 1545 yıllarında Mimar Sinan'a yaptırlımıştır. Adsız Risale'de ve Tezkiret'ülebniye'de "Sulu Manastır'da Kapuağası Yakup Ağa Hamamı" diye kayıtlıdır [26].

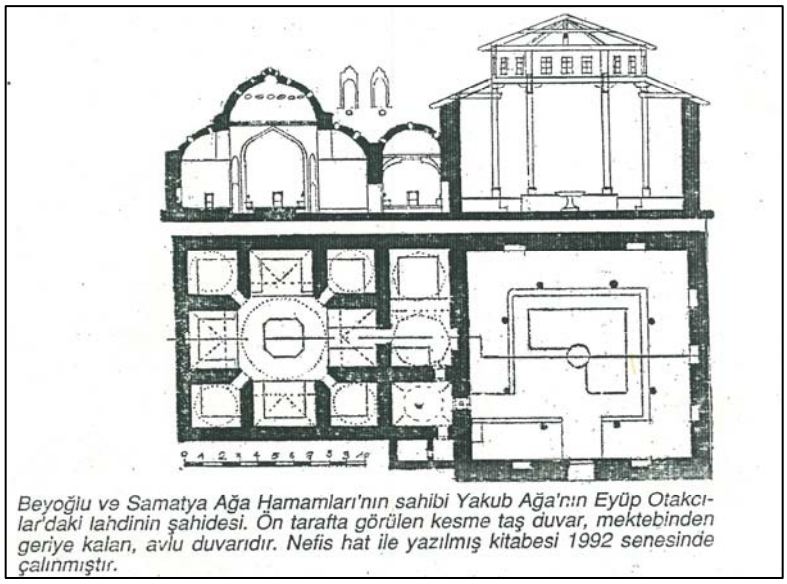
Beyoğlu ve Samatya Ağa Hamamları'nın sahibi Yakub Ağa'nın Eyüp Otakcılar'daki lahdinin şahidesi. Ön tarafta görülen kesme taş duvar, mektebinden geriye kalan, avlu duvarıdır. Nefis hat ile yazılmış kitabesi 1992 senesinde çalınmıştır.

Şekil 5.2. İstanbul Ağa Hamamı soyunmalık bölümü [26]

İstanbul Sofular Hamamı(Resim 5.7)

Hamam, Sofular Caddesi ile Molla Hüsrev Sokağı'nın birleştiği yerde ve sokağın sol köşesindedir. Karşısında Sofular Camii, Ekmeleddin Tekkesi ve biraz geride ise Alaeddin Efendi Tekkesi vardır.

Bu çifte hamam, Sultan II. Bayezid vakfından olup, Edirne'deki külliyesine gelir için yaptırılmıştır.

Caddeden üç ayak merdivenle camekana girilir. Kapının iki yanında birer idare odası vardır. Camekanın ortasında fıskiyeli kare bir havuz, iki katlı soyunma odaları ve çatısında ahşap bir feneri vardır [26].

Resim 5.7. İstanbul Sofular Hamamı soyunmalık bölümü [26]

Kütahya Mevlevihanesi -Dönenler Camii (Resim 5.8 - 5.9)

Kapanaltı olarak bilinen yerde, Ulu Camii yakınında, meydan başındadır. Bugün Dönenler Camii adı ile tanınan semahanesi, son yıllarda Vakıflar tarafından onarılarak cami olarak kullanıma açılmıştır [1].

Kare planlı, iki kat halinde pencereli, kiremit çatılı yüksek bir yapıdır. Ortada, yüksek sekizgen kasnak ve ahşap kubbe yükselmekte, bunun da üstü piramidal çatı ve kiremitle örtülü bulunmaktadır [1].

Resim 5.8. Kütahya Dönenler Camii dıştan kasnak ve üst örtü [5 c]

Resim 5.9. Kütahya Dönenler Camii iç mekandan bağdadi kubbeye geçiş [5 c]

Kütahya Evleri (Resim 5.10 – 5.12)

Hamamın soyunmalık bölümünün pencereleri, Kütahya'da kemerli pencere tipolojisine uymaktadır [27]. Bunun için Sarıcakonak ve M. Adıgüzel Evi pencerelerinden yararlanılmıştır.

Resim 5.10. Kütahya Sarıca Konak- dış görünüm (2007) [28]

Resim 5.11. Kütahya Sarıca Konak- pencere görünüşü (2007) [28]

Resim 5.12. Kütahya Mustafa Adıgüzel Evi- ön cephe (2007) [28]

5.3. İncelenen Hamamların Karşılaştırılarak Değerlendirilmesi

5.3.1. Genel özellikler

İncelenen hamamların yapım tarihleri kronolojik olarak; Kütahya Saray Hamamı 14.yy, Küçük Hamam 15.yy başı, Balıklı Rüstem Paşa Hamamı 15.yy, Lala Hüseyin Paşa Hamamı 16.yy, Kemer Hamamı 16.yy, Şengül Hamamı 16.yy, Eskişehir Sivrihisar Kumacık Hamamı 12-13.yy, Sivrihisar Seydiler Hamamı 17.yy, Afyon Sincanlı Sinan Paşa Hamamı 16.yy, Afyon Millet Hamamı 17.yy'dır. Bunlardan Saray Hamamı, Lala Hüseyin Paşa Hamamı, Şengül Hamamı, Eskişehir Han İlçesi Hüsrev Paşa Hamamı, Sivrihisar Seydiler ve Kumacık Hamamı, Afyon Sinan Paşa Hamamı tek hamam örnekleri olup, Kütahya Küçük Hamam, Balıklı Rüstem Paşa Hamamı, Kemer Hamamı, Afyon Millet Hamamları çift hamam özelliği gösterir. Bu hamamlardan Saray Hamamı, saraya ait hamam, Kütahya Küçük Hamam, Eskişehir

Kumacık Hamamı çarşı hamamları, Kütahya Balıklı Rüstem Paşa Hamamı ve Eskişehir Hüsrev Paşa Hamamı külliye hamamı, Kütahya Lala Hüseyin Paşa Hamamı, Kemer Hamamı, Şengül Hamamı, Eskişehir Seydiler Hamamı, Afyon Sinan Paşa Hamamı ve Afyon Millet Hamamı mahalle hamamlarıdır.

Günümüzde Kütahya Balıklı Rüstem Paşa Hamamı ve Şengül Hamamı müze işlevleriyle restore edilmiş, Afyon Millet Hamamı Kültür ve Semt Evi olarak işlevlendirilmiş, Eskişehir Han İlçesi Hüsrev Paşa Hamamı, Eskişehir Seydiler Hamamı kendi işlevleriyle restore edilmiş diğer hamamlar ise boş ve atıl durumda bulunmaktadır.

İncelenen hamamlar cephe ve plan tipolojleri bakımından ayrı başlıklarda incelenecektir.

Cephe tipolojisi

İncelediğimiz Kütahya Eskişehir Afyon Hamamlarının cephe tipolojilerini soğukluk bölümünün inşa sistemine göre oluşturabiliriz.

1. Soyunmalık bölümü ahşap karkas sistemde inşa edilmiş hamamlar; Kütahya Yeni Mahalle Rum Hamamı, Kütahya Saray Hamamı.
2. Soyunmalık, ılıklık ve sıcaklık bölümleri taş malzeme ve yığma sistemde inşa edilmiş hamamlar; Kütahya Küçük Hamam, Kütahya Balıklı Rüstem Paşa Hamamı, Kütahya Lala Hüseyin Paşa Hamamı, Kütahya Kemer Hamamı, Kütahya Şengül Hamamı, Eskişehir Hüsrev Paşa Hamamı, Eskişehir Seydiler ve Kumacık Hamamı, Afyon Sincanlı ve Millet Hamamları.

Plan Tipolojisi

Prof. Dr. Semavi Eyice'ye göre sıcaklıkların plan şemaları göz önünde tutularak Türk Hamamları; haçvari dört eyvanlı ve köşe hücreli tip, yıldızvari sıcaklıklı tip, kare bir sıcaklık etrafında sıralanan halvet hücreli tip, çok kubbeli sıcaklıklı tip,

ortası kubbeli enine sıcaklıklı ve çifte halvetli tip, soğukluk-sıcaklık ve halvet eş odalar halinde olan tip olmak üzere altı tipe ayrılmaktadır [16].

İncelediğimiz Kütahya, Eskişehir, Afyon Hamamlarının plan tipolojilerini soğukluklarına, sıcaklıklarına ve mekansal örgütlenmelerine göre oluşturabiliriz.

Soğukluklarına göre;

1. Kare planlı hamamlar
   a-Kare planlı üstü kubbe örtülü hamamlar
   b-Kare planlı ahşap kirişleme tavanlı hamamlar

2. Dikdörtgen planlı hamamlar

Sıcaklıklarına göre;

1. Sıcaklığı tek kubbeli, tek mekanlı hamam tipi
2. Sıcaklığı haçvari eyvanlı ve köşe hücreli tip
3. Kare bir sıcaklık etrafında sıralanan halvet hücreli tip
4. Ortası kubbeli enine sıcaklıklı ve çifte halvetli tip

Mekansal örgütlenmelerine göre;

1. Mekanları ardı ardına sıralananlar
2. Mekanları akstan ayrılarak birbirini takip eden hamamlar

5.3.2. bölümünde plan tipolojilerine göre 11 hamam detaylı biçimde irdelenecek ve Kütahya Eskişehir Afyon bölgesinde farklı tipolojiler oluşturan diğer hamamlara da örnekler verilecektir.

5.3.2. Plan elemanları

İncelenen Kütahya, Eskişehir, Afyon Hamam örneklerindeki mekansal elemanlar, soyunmalık, aralık, ılıklık, sıcaklık, halvet odaları, su deposu, külhan, odunluk, cehennemlik bölümleridir.

Soyunmalık

İncelenen hamamların soyunmalık kısımlarının bir bölümü harap halde; (Kütahya Lala Hüseyin Paşa Hamamı), yapıya sonradan eklenmiş (Kütahya Saray Hamamı), bazı sebeplerle tamamen ortadan kalkmış (Kütahya Kemer Hamamı - Afyon Sinan Paşa Hamamı), biçim ve malzeme açısından değişikliklere uğramış (Kütahya Küçük Hamam, Kütahya Balıklı Rüstem Paşa Hamamı, Eskişehir Seydiler Hamamı, Kütahya Şengül Hamamı), çok azı da özgün haldedir. (Eskişehir Hüsrev Paşa Hamamı, Eskişehir Kumacık Hamamı, Afyon Millet Hamamı kadınlar bölümü).

Hamamın giriş ve dinlenme yeridir. XII - XIII. yy. hamamlarında, en büyük hacim soyunma ve camekan mekanı olmuştur. Dikdörtgen veya kare plan şemasına sahiptir. Kütahya Küçük Hamam, Kütahya Balıklı Rüstem Paşa Hamamı, Kütahya Lala Hüseyin Paşa Hamamı, Kütahya Şengül Hamamı'nın soyunmalık bölümleri kare planlı, Kütahya Saray Hamamı, Kütahya Kemer Hamamı, Eskişehir Han İlçesi Hüsrev Paşa Hamamı, Eskişehir Sivrihisar Seydiler ve Kumacık Hamamı, Afyon Sincanlı İlçesi Sinan Paşa Hamamı ve Afyon Millet Hamamı'nın soyunmalıkları ise dikdörtgen planlıdır. Yeni Mahalle Rum Hamamı ise soyunmalığı dikdörtgen planlı hamamlar grubundandır.

Soyunmalık bölümlerine sonradan eklenen camekanlı bölümler genellikle ısıtılamamış mahallerdir. Kubbedeki ışıklık vasıtası ile mahallin harareti ayarlanır. Aydınlatma bu pencereler dışında, tavan örtüsü üzerinde yer alan ışıklıklar ve aydınlatma fenerleri ile sağlanmıştır (Sivrihisar Seydiler Hamamı, Kütahya Lala Hüseyin Paşa Hamamı, Kütahya Şengül Hamamı, Kütahya Balıklı Rüstem Paşa Hamamı).

Soyunmalık bölümlerinde, ilk dönem hamamlarında ahşap kirişleme tavanlar görülür (Eskişehir Han İlçesi Hüsrev Paşa Hamamı, Eskişehir Sivrihisar İlçesi Seydiler Hamamı). Bu soyunmalıklar dikdörtgen plana sahiptir. Sivrihisar'da 14. yy.' a tarihlenen Seydiler Hamamı'nda, tavan bölümlerini ayıran ana kirişler, devşirme antik sütunların üstüne oturtulmuştur (Çizelge 5.8).

Soyunmalık bölümlerini genel olarak ahşap kirişleme tavanlı ve kubbe örtülü olarak iki bölüme ayırmamız mümkündür. 14 yy dan itibaren genel ve çarşı hamamlarında soyunma bölümleri kubbe ile örtülmeye başlanmıştır. Kubbelerin üzeri ise kiremit ile örtülmüştür (Kütahya Küçük Hamam, Kütahya Balıklı Rüstem Paşa Hamamı, Eskişehir Hüsrev Paşa Hamamı, Sivrihisar Seydiler Hamamı ve Kumacık Hamamı).
Soyunmalık bölümlerinde taş ve ahşap sekiler bulunur. İncelediğimiz hamamlar içinde Eskişehir Han İlçesi Hüsrev Paşa Hamamı, Eskişehir Sivrihisar İlçesi Seydiler ve Kumacık Hamamlarında taş seki izleri mevcuttur. Diğer Kütahya ve Afyon Hamamlarında sekilere ait izler yok olmuştur.

Hamamın giriş mekanı olan bu bölümün ortasında, süsleme amacıyla genellikle mermerden işlenmiş fıskiyeli bir havuz bulunur. İncelenen hamamların tümünde mevcuttur ancak özgün haliyle günümüze ulaşamamışlardır.

Soyunma bölümlerinin duvarlarına, alttakiler dikdörtgen üsttekiler kemerli olmak üzere iki – üç sıra pencere açılması da XVI. yüzyıl hamamlarının özelliklerindendir (Afyon Millet Hamamı kadınlar bölümü kemerli pencereleri, Kütahya Kemer Hamamı altta ve üstte düz pencereleri, Eskişehir Han İlçesi Hüsrev Paşa Hamamı, Eskişehir Sivrihisar Seydiler ve Kumacık Hamamları düz pencereleri).

Yapı malzemesi olarak soyunmalık bölümlerinde, taş örgü sistem veya ahşap kullanılmıştır. İncelediğimiz hamamlar içerisinde Kütahya Saray Hamamı ahşap karkas sistemle diğer hamamlar ise taş yığma sistemle inşa edilmiştir.

Sonuç olarak bu bölümde; Yeni Mahalle Rum Hamamı'nın restitüsyon projesi için ahşap soyunmalık bölümlü hamamlar (Kütahya Saray Hamamı), soyunmalık bölümü içinde kalan seki izleri (Eskişehir Han İlçesi Hüsrev Paşa Hamamı, Eskişehir Sivrihisar İlçesi Seydiler ve Kumacık Hamamları), kemer geçişli ve düz pencereler (Kütahya Kemer Hamamı, Afyon Millet Hamamı Kadınlar Bölümü, Sincanlı İlçesi Sinan Paşa Hamamı), soyunmalık bölümü içinde kalan hela (Eskişehir Han İlçesi Hüsrev Paşa Hamamı), kaynak teşkil etmektedir.

Aralık

Anadolu'da 12-13. yy hamamlarının hepsinde, soyunma bölümlerinden ılıklığa geçişte, bazen büyük, bazen de küçük, üstü kubbe veya tonozla örtülü bir mekana rastlanır [14]. Ara mekan veya geçiş mekanı anlamındadır. Kagir veya ahşap bölmelerle ayrılmış hela ve traşlıkları içerebilir.16.'yy. dan itibaren yerini ılıklığa bırakır [14]. Bu bölüm, incelediğimiz Kütahya-Eskişehir-Afyon Hamamları içerisinde, Afyon Millet Hamamı'nda, Eskişehir Han ilçesi Hüsrev Paşa Hamamı'nda, Sivrihisar Seydiler Hamamı ve Kumacık Hamamı'nda, Kütahya Şengül Hamamı'nda ve Balıklı Rüstem Paşa Hamamı'nda aralık mekanı görülmüştür. Afyon Millet Hamamı'nda hela mekanı bu bölümdedir. Dikdörtgen plan şemasına sahiptirler. Bu bölümlerin inşası moloz taş yığma tekniğindedir.

XIX. yy. yapısı olan Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı'nda aralık bölümü bulunmamaktadır.

Ilıklık

Sıcaklığa geçmeden önceki kare veya dikdörtgen planlı mekandır.

İncelediğimiz Kütahya-Eskişehir-Afyon Hamamlarında ılıklık mekanı mevcuttur. Bunların üzeri kubbe, tonoz veya her ikisinin birlikte kullanıldığı tipte örtülüdür. Eskişehir Sivrihisar'daki Seydiler ve Kumacık Hamamı, Kütahya Rüstem Paşa Hamamı, Kütahya Şengül Hamamı ile ılıkları üst örtüleri kubbedir. Afyon Millet

Hamamında tonoz, Kütahya Saray Hamamı, Kütahya Küçük Hamam, Kütahya Lala Hüseyin Paşa Hamamı, Eskişehir Hüsrev Paşa Hamamı, Afyon Sinan Paşa Hamamı'na ait üst örtülerde ise kubbe ve tonoz birlikte kullanılmıştır.

Kütahya Rüstem Paşa Hamamı, Eskişehir Sivrihisar İlçesi Seydiler ve Kumacık Hamamı Küçük Hamam Kadınlar Bölümü'ne ait ılıklık bölümlerinde kare plan, Kütahya Saray Hamamı, Küçük Hamam Erkekler Bölümü, Kütahya Lala Hüseyin Paşa Hamamı, Kütahya Kemer Hamamı, Kütahya Şengül Hamamı, Afyon Millet Hamamı, Afyon Sincanlı İlçesi Sinan Paşa Hamamı'nda dikdörtgen plan şeması kullanılmıştır.

XII – XIII. Yüzyılda ılıklıklar bir sıcaklık halveti büyüklüğündeyken bazı hamamlarda ise büyük tutulmuştur. Bunun sebebi tam olarak bilinmemektedir. Ancak Y. Önge bunun sebebini şöyle açıklamaktadır.

"Büyük ılıklığa sahip hamamların soğukluklarının üst yapısı ahşap kirişlemedir. Ve bu sebeple soğukluklar iyi ısınamamaktadır. Bu da kışın soğuk günlerinde ılıklığın, aynı zamanda soğukluk olarak kullanılması için büyük yapılmıştır." [15].

Ilıklık boyutları oldukça büyük tutulmuş olan bazı hamamlarda hiç kurna izine rastlanmamasına rağmen, alçak bir seki bulunmaktadır. Külhandan çıkarak sıcaklığı geçen kanallar ılıklığın döşeme ve duvarlarını dolaşarak bu mekanı teshin ederler.

Klasik Devir Türk Hamamlarında, bir ucunda helaları ve traşlıkları ihtiva eden ılıklık, zamanla üstü tonoz örtülü dar bir koridor haline gelmiş mekanlara dönüşmüştür.

Yeni Mahalle Rum Hamamı'nda ise ılıklık; bir ucunda hela, diğer ucunda traşlık bulunan üstü tuğla tonoz örtülü, dikdörtgen planlı bir mekandır.

Hela

Hela; Eskişehir Han İlçesi Hüsrev Paşa Hamamı'nda soyunmalık bölümünde, Kütahya Balıklı Hamamı, Kütahya Şengül Hamamı, Eskişehir Sivrihisar İlçesi

Seydiler Hamamı, Afyon Millet Hamamı kadınlar bölümünde aralıkta, Kütahya Saray Hamamı, Kütahya Küçük Hamam, Kütahya Lala Hüseyin Paşa Hamamı, Kütahya Kemer Hamamı, Afyon Sincanlı İlçesi Sinan Paşa Hamamı, Afyon Millet Hamamı erkekler bölümünde ılıklıkta, Eskişehir Sivrihisar İlçesi Kumacık Hamamı'nda sıcaklık bölümünde bulunmaktadır. Yeni Mahalle Rum Hamamı'nda ise girişi ılıklıktan olan dikdörtgen planlı, üzeri tonoz örtülü bir mekandır.

Traşlık

Traşlık mekanı, Kütahya Saray Hamamı, Kütahya Küçük Hamam, Kütahya Lala Hüseyin Paşa Hamamı, Kütahya Kemer Hamamı'nda ılıklık bölümünde, Eskişehir Sivrihisar İlçesi Kumacık Hamamı'nda sıcaklık bölümünde, Afyon Millet Hamamı'nda ılıklık mekanında bulunmaktadır. İncelenen hamamlarda bu bölüm dikdörtgen planlı olup içerisinde 1 adet kurna ihtiva eder.

Sıcaklık

Türk hamamlarında ana yıkanma mahalli olan sıcaklıklar, orta kısımda göbek taşını bulunduran büyük kubbeli bir merkez etrafında, aksiyal veya radyal düzende yerleştirilmiş yıkanmaya mahsus özel ve genel hacimlerden oluşur. Özel hacimleri, duvarları boyunca sekiler ve sekiler üzerine kurnalar yerleştirilmiş olan kapalı hücreler halindeki halvetler, genel hacimleri ise orta mekana serbestçe açılan sofalar veya eyvanlar oluşturmaktadır. Bu yıkanma eyvanları yerden 20 cm yüksek 70 – 100 cm genişliğinde mermer sekilerle çevrilmiş ve bunların üzerlerine sıcak ve soğuk su tesisatı bulunan mermer kurnalar yerleştirilmiştir

Sekiler boyunca kenarlardaki üzeri açık kanallarla kirli sular hafif bir meyille ılıklıktan geçerek helaya gider.

Türk hamamlarının en önemli bölümü olan sıcaklık bölümleri, XII. yüzyılda bile gelişmiş bir plan şeması göstermektedir. 5,00 – 8,00 m çapında bir kubbenin örtebileceği, merkezi bir mekan etrafında, aksiyal olarak biçimlenmiş eyvanlar ve

köşe halvetlerinden oluşan bu şema, yüzyıllar boyunca geleneksel komposizyonlarında uygulanmıştır.

İncelediğimiz 11 hamamı, mekansal örgütlenmelerine ve sıcaklıklarına göre şu tiplere ayırabiliriz:

Sıcaklığı tek kubbeli, tek mekanlı hamam tipi;

- Halvetsiz, eyvansız tip: Kütahya Yeni Mahalle Rum Hamamı
- Halvetli, eyvanlı tip: Kütahya Saray Hamamı (Çizelge 5.1)

Sıcaklığı haçvari eyvanlı ve köşe hücreli tip;

- Üç eyvan ve iki köşe halvetli tip: Eskişehir Sivrihisar Kumacık Hamamı, Seydiler Hamamı (Çizelge 5.7, 5.8)

- Dört eyvan ve dört köşe halvetli tip: Kütahya Balıklı Rüstem Paşa Hamamı, Kemer Hamamı (Çizelge 5.3, 5.5)

Kare bir sıcaklık etrafında sıralanan halvet hücreli tip;

- Eyvansız iki halvetli tip: Şengül Hamamı, Afyon Millet Hamamı (Çizelge 5.6, 5.11)
- Eyvansız üç halvetli tip: Kütahya Küçük Hamam (Çizelge 5.2)

Ortası kubbeli enine sıcaklıklı ve çifte halvetli tip;

Lala Hüseyin Paşa Hamamı, Eskişehir Hüsrev Paşa Hamamı, Sinan Paşa Hamamı (Çizelge 5.4, 5.9, 5.10)

Karşılaştırmalı çalışmalar içerisinde Yeni Mahalle Rum Hamamı ile benzer özellik gösteren bu 11 hamam seçilmiştir.

Bu 11 hamamdan başka Kütahya-Eskişehir- Afyon Hamamları içerisinde farklı tipolojiler oluşturan hamamlar da vardır. Bunlar;

Çift sıcaklıklı, köşe halvetli tip;

Çift sıcaklıklı, dört köşe halvetli tip; Kazasker Hamamı (Şekil 5.3)

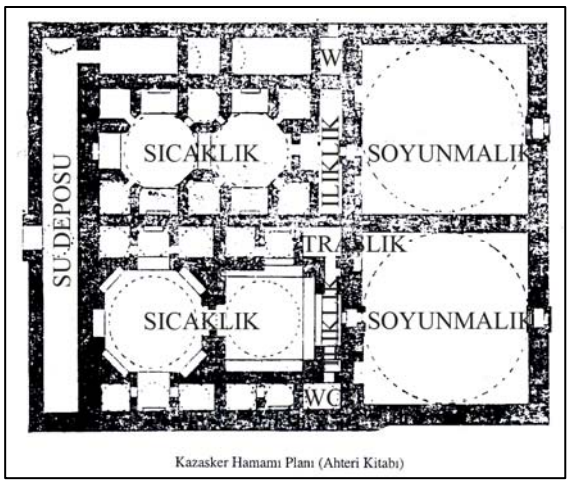

Şekil 5.3. Kütahya Kazasker Hamamı plan şeması [29]

Sıcaklığı haçvari eyvanlı ve köşe hücreli tipte,

-Dört eyvanlı ve iki köşe halveti olan tip; Kütahya Eydemir Hamamı (Şekil 5.4)

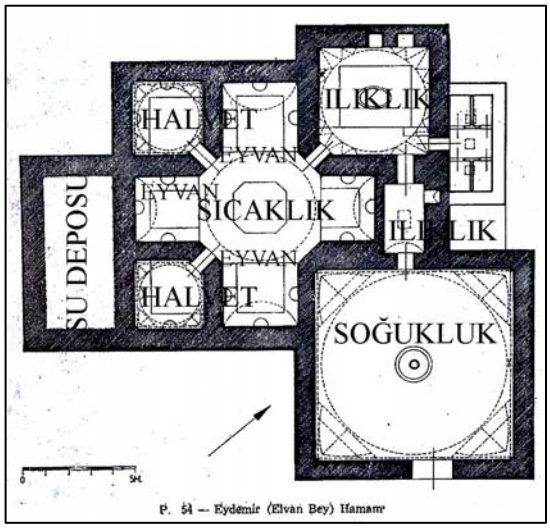

Şekil 5.4. Kütahya Eydemir Hamamı (Ara Altun) [1]

Yıldızvari sıcaklıklı tip;

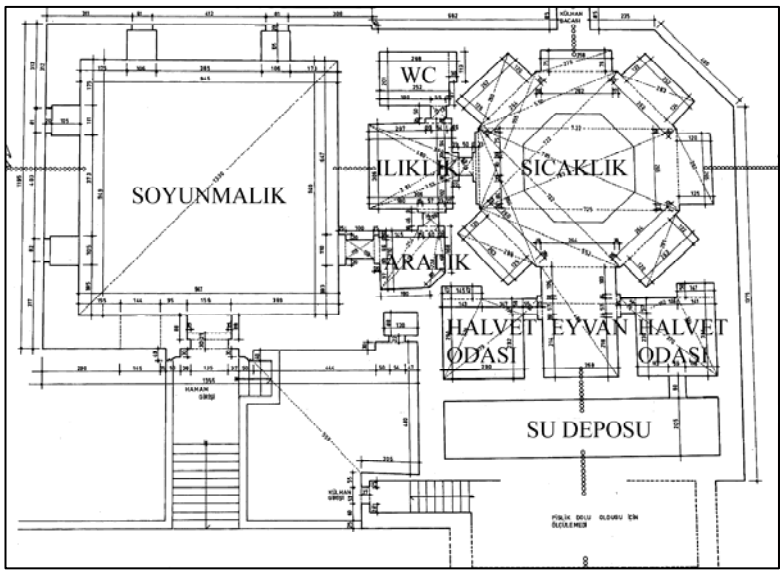

Şekil 5.5. Eskişehir Seyitgazi Selçuklu Hamamı(Kütahya VBM'den) [30]

Çok kubbeli sıcaklıklı tip;

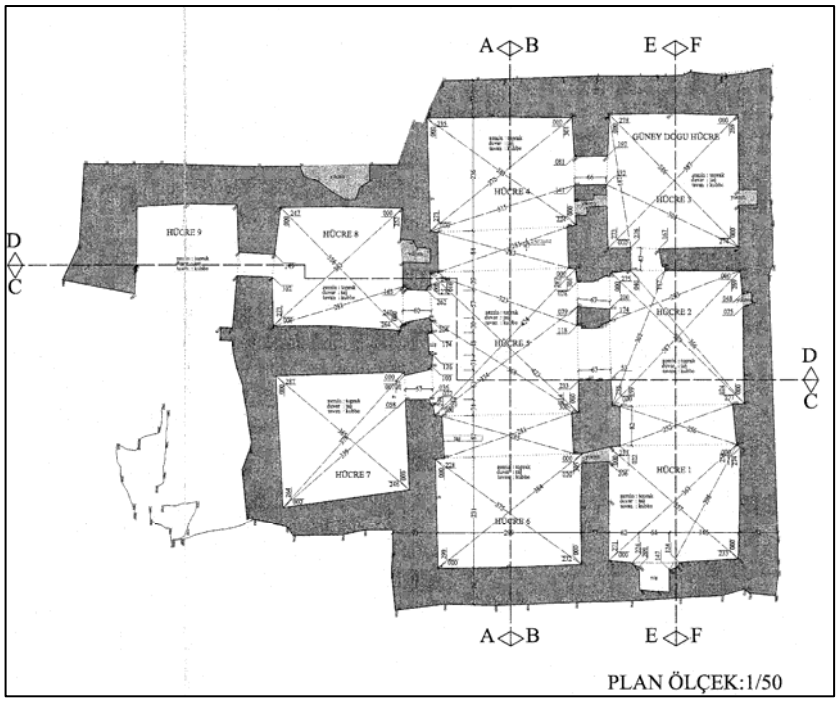

Şekil 5.6. Afyon Hamza Paşa Hamamı(Kütahya VBM'den) [30]

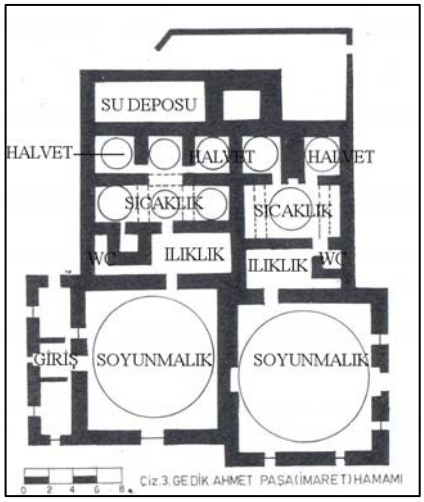

Şekil 5.7. Afyon Gedik A. Paşa Hamamı planı [23]

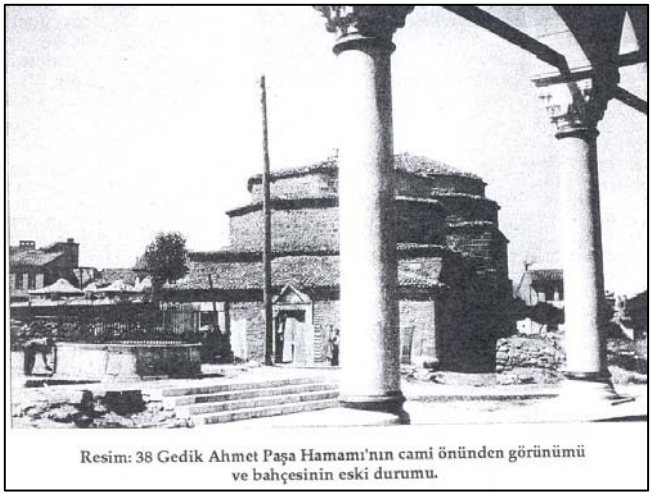

Resim: 38 Gedik Ahmet Paşa Hamamı'nın cami önünden görünümü ve bahçesinin eski durumu.

Resim 5.13. Afyon Gedik Ahmet Paşa Hamamı görünüş [23]

Ortası kubbeli enine sıcaklıklı ve çifte halvetli tip;

Sıcaklığı çift kubbeli tip; İnönü Sadık Bey Hamamı (Şekil 5.8)

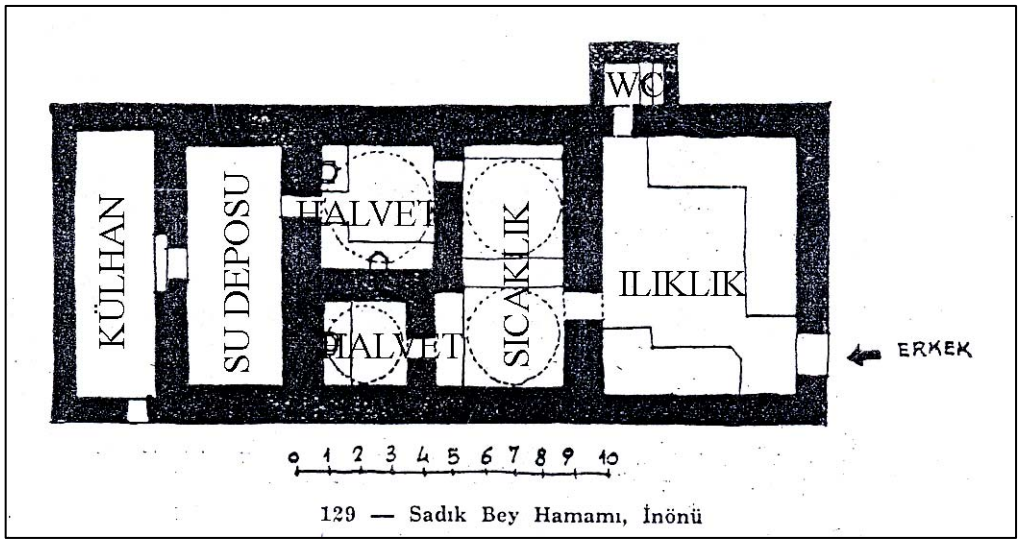

Şekil 5.8. Sadık Bey Hamamı(Kemal Aru'dan) [10]

Soğukluk, sıcaklık ve halvet eş odalar halinde olan tip;

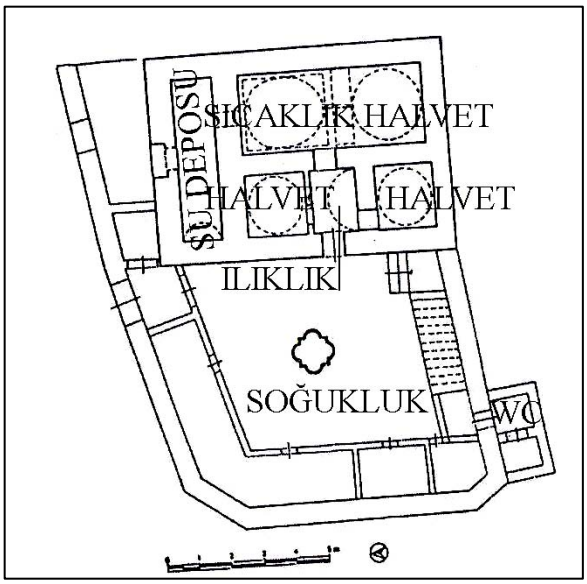

Şekil 5.9. Simav Babuk Bey Hamamı (A. Osman Uysal) [7]

Kaplıca Hamamları

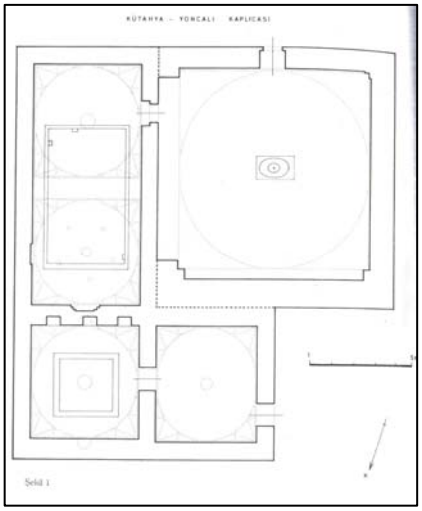

Şekil 5.10. Kütahya Yoncalı Hamamı Plan (Yılmaz Önge -1995) [15]

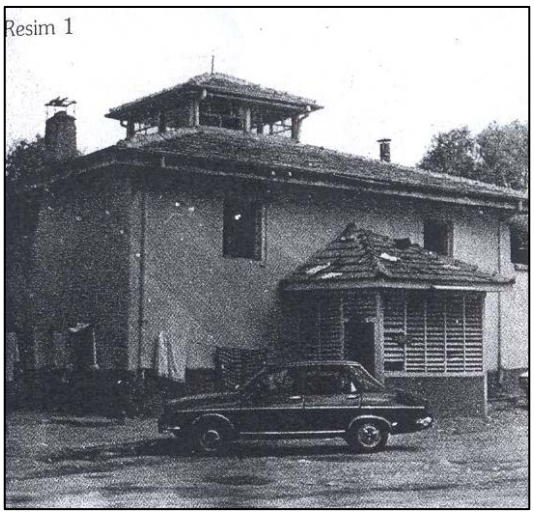

Resim 5.14. Kütahya Yoncalı Hamamı Soyunmalık bölümü [15]

Kaplıca Hamamlarına diğer örnekler; Kütahya Yoncalı Hamamı, Eskişehir Merkez Alçık Hamamı, Eskişehir Çardak Hamamı.

Hamamlarda genel olarak şu bölümler vardır; soyunma bölümü, ortada şadırvan, kenarlarda soyunma yerleri, soğukluk, sıcaklığa geçişi sağlayan ılıklık, göbek taşı, kurnaların yer aldığı sıcaklık ve terleme hücreleri, buna bitişik olarak da su deposu ve külhan bölümleri bulunur. Kimi örneklerde soyunmalık akstan ayrılarak konumlanır, ya da mekanların bir dikdörtgen aks üzerinde sıralandıkları görülür.

Mekanları ardı ardına sıralanan hamamlar: Kütahya Küçük Hamam Erkekler Bölümü (Çizelge 5.2), Kütahya Rüstem Paşa Balıklı Hamamı Erkekler Bölümü (Çizelge 5.3), Eskişehir Han İlçesi Hüsrev Paşa Hamamı (Çizelge 5.9), Eskişehir Sivrihisar İlçesi Seydiler Hamamı (Çizelge 5.8), ve Kumacık Hamamı (Çizelge 5.7).

Mekanları akstan ayrılarak birbirini takip eden hamamlar: Kütahya Saray Hamamı (Çizelge 5.1), Kütahya Lala Hüseyin Paşa Hamamı (Çizelge 5.4), Kemer Hamamı (Çizelge 5.5), Kütahya Şengül Hamamı (Çizelge 5.6), Afyon Sincanlı Sinan Paşa Hamamı (Çizelge 5.10), Afyon Millet Hamamı (Çizelge 5.11)

Yeni Mahalle Rum Hamamı ise mekanları ardı ardına sıralanan hamamlar gurubuna girmektedir.

Eyvan

Hamamın sıcaklık mekanında, sıcaklık sofasına açılan ortak kullanma yerleridir. Önü sıcaklığa açık olan kemerle üç yönü kapalı genellikle kare veya kareye yakın dikdörtgen planlı mekanlardır. Örtüleri genellikle tonoz, nadiren de kubbedir. Sıcaklık sofasının zemin kotundan 0.15-0.20 m. yüksek olur.

İncelenen 11 hamamın 9'unun ılıklık ve sıcaklıklarında eyvan bulunur. Kütahya Kemer, Balıklı Rüstem Paşa Hamamı, Lala Hüseyin Paşa Hamamı, Eskişehir Han İlçesi Hüsrev Paşa Hamamı, Eskişehir Sivrihisar İlçesi Seydiler Hamamı ve Kumacık Hamamı, Afyon Sincanlı Sinan Paşa Hamamlarının sıcaklıkları ile Kütahya Şengül Hamamı ve Kütahya Saray hamamlarının ılıklıklarında eyvan bölümü bulunur. Kütahya Küçük Hamamı ile Afyon Millet Hamamı'nda eyvan bulunmamaktadır.

Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı'nda ise beton halvet hücreleri eklendikten sonra eyvanlar oluşmuş, özgün hali ile eyvansız hamam gurubuna girmektedir.

Cehennemlik

Ateşlikten yükselen sıcak hava dumanı ile sıcaklık ve bazı hamamlarda da ılıklığın tabanının ısıtılması için oluşturulmuş, hamamın döşemesi altında bulunan kanal sistemine cehennemlik denir. Kanallardan geçen sıcak hava düşeyde yükselerek, duvarların içerisine yerleştirilen tüteklik denilen pişmiş toprak künklerden (ateşe dayanıklı od-taşı denilen kaplama) geçerek kubbelerin arasından dışarıya çıkar. Böylece duvarlar da ısınmış olur.

İncelediğimiz hamamlarda cehennemlik bölümlerindeki taşıyıcı ayakları, Afyon Millet Hamamı dışında inceleme olanağımız olmamıştır. Afyon Millet Hamamı'nda taşıyıcı ayaklar tuğladır. Yeni Mahalle Rum Hamamı'nda ise taşıyıcı ayaklar 30 X 30 cm boyutlarında tuğla malzeme ile yapılmıştır.

Su deposu ve külhan bölümleri

Hamamlarda külhan ve su deposu servis mekanlarını oluşturur.

Su depoları hamamın sıcaklık kısmına bitişiktir. Genellikle bütün hamamlarda dikdörtgen planlıdır. Örtüsü ise beşik tonozdur. Su deposunun bulunduğu alanda çapı 1,8 m – 3,5 m arasında değişen yuvarlak bir su hazinesi vardır. Hazinenin tabanına tersine çevrilmiş, tabanı kubbelendirilmiş dökme bakırdan bir kazan konulmuştur. Sıcak ve soğuk olmak üzere iki bölümlüdür. Isınan suyun buharından istifade etmek ve gerektiğinde depoda tamirat yapmak için, sıcaklığın su deposuna bitişik eyvanlarından birinde 2-2,5 m. yükseklikte bulunan bir menfez penceresi bulunmaktadır. Bu menfezden buhar, sıcaklığa aktarılır. Yeni Mahalle Rum Hamamı'nın sıcaklık-su deposu duvarında (D2 Duvarı), 72 X 85 cm boyutlarında bir adet menfez penceresi bulunmaktadır.

Hamamın suyunun ısıtılması için ateş yakılan ocağın bulunduğu mekana külhan denir. Sıcak ve soğuk suyun dağıtılmasını sağlayan ocak ile odun deposu külhanda yer alır. Sıcaklık bölümünün bir duvarı boyunca uzanan, uzunluğu su deposunun boyuna eşit, genişliği hamamın tek veya çift oluşuna, arsanın durumuna bağlı olarak değişen ocak ve odun deposu mahallidir. Külhanın zemin kotu, genellikle küçük hamamlarda cehennemlik seviyesindedir. Büyük hamamlarda ise su deposunun hizasında olup, cehennemlik seviyesindeki ocak ağzının açıldığı kısım, basamaklarla inilen daha alçak bir kotta yapılmıştır. Külhana açılan ocak ağzı; su deposunun duvarında kemerli büyük bir yaşmağı bulunan bir baca ihtiva eder. Baca iyi çekmesi için sıcaklık kubbesinin üst seviyesine kadar yükseltilmiştir. Külhan ocağının içinde yakılan odunlar bir taraftan su kazanını ve depoda bulunan suyu ısıttığı gibi, alev, sıcak hava ve dumanları da hamam döşemelerinin altında, cehennemlik bölümünde dolaşır ve döşeme taşlarını ısıtır ve yanlardaki duvarlar içinde bırakılmış tüteklik denilen düşey bacalardan geçerek dışarı çıkar. Ayrıca sıcak su, duvarların alt kısmına hafif eğimle yerleştirilmiş pişmiş toprak künkler içerisinden geçirilir ve buradan kurnalara verilir. Üstü genellikle bir tonozla örtülü olup ayrı bir girişi bulunur. Tonoz üzerinde bulunan ışıklıklarla aydınlatılır.

İncelenen hamamların hepsinde su depoları dikdörtgen planlı olup, beşik tonoz örtülüdür. Külhan bölümleri ise günümüze ulaşamamıştır. Ancak külhan bacaları günümüze ulaşmıştır.

Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı'nda su deposu beşik tonoz örtülü ve dikdörtgen planlıdır. Külhan bölümü su deposuna bitişik olup, kuzeydoğu cephesi üzerindedir. Günümüze ulaşamamıştır. Bu cephe üzerinde ocak izi bulunur (EK-4 Resim 4.24-26). Külhan bölümünün zemin kotu hamamın zemin kotuna göre yaklaşık 1.10 m daha aşağıdadır.

Keçelik

Hamamlara keçe imalatı için eklenen özel bir hacimdir. Keçecilerin, hamama gelen diğer kimseler gibi soyunma bölümünde veya buraya bağlı bölümlerden birinde

soyunduktan sonra keçeliğe geçmişler ve keçe dövme işinden sonra da, sıcaklığa girerek yıkanmışlardır. İncelediğimiz hamamlar içerisinde Kütahya Şengül Hamamı'nda, keçelik bölümü olduğu düşünülen bir mekan mevcuttur ancak hala bu mekanın keçelik olduğu kesinlik kazanmamıştır. Yeni Mahalle Rum Hamamı'nda keçelik bölümü bulunmamaktadır.

5.3.3. Taşıyıcı elemanlar

Bir kısım eski hamam binaları harap ve yıkılmakta olduğundan bize kullanılan malzeme ve inşa tekniği hakkında fikir vermektedir. Hamamlarda da diğer yapılarda olduğu gibi bulundukları yere ve hizmete göre değişen taşıyıcı malzemeler kullanılmıştır. Hamamlarda taş ve tuğla ana malzemedir.

Bu bölüm yatay ve düşey taşıyıcılar olmak üzere iki ana başlık altında incelenmiştir.

Düşey taşıyıcılar

Hamamlara ait düşey taşıyıcılar; duvarlar, dikmeler, sütunlar ve cehennemlik ayaklarıdır. Bunlardan duvarlar, dikmeler ve sütunlar ayrı başlıklar altında incelenmiş, cehennemlik ayakları ise bölüm 5.3.2'de anlatılmıştır.

Duvarlar

Anadolu hamamlarında soyunmalık kısmı ile hamamın diğer kısımlarındaki duvarlar arasında büyük bir fark vardır. Birçok hamam örneğinde soyunmalık kısmı duvarlarının ahşap olduğu dolayısı ile sıcaklık duvarlarından çok daha önce yıkıldığı veya harap olduğu görülür.

Karşılaştırmalı çalışmalar bölümünde ele alınan tüm hamamların ılıklık, aralık, hela, traşlık ve sıcaklık bölümleri yığma yapı tekniği ile inşa edilmiştir. Bu bölümlerde yapı malzemesi olarak düzgün kesme taş ve ince ve kaba yonu moloz taş kullanılmıştır. Kütahya Saray Hamamı, Şengül Hamamı ve Eskişehir Han İlçesi

Hüsrev Paşa Hamamı sıcaklıklarında moloz taş, diğer; Kütahya Küçük Hamam, Balıklı Rüstem Paşa Hamamı, Lala Hüseyin Paşa Hamamı, Kemer Hamamı, Eskişehir Sivrihisar İlçesi Seydiler Hamamı, Kumacık Hamamı, Afyon Sincanlı İlçesi Sinan Paşa Hamamı ve Afyon Millet Hamamları'nda düzgün kesme taşlar kullanılmıştır.

Kütahya Saray Hamamı'nın XX. yy'ın başında eklenen soyunmalık bölümü ahşap karkas sistemde inşa edilmiştir. Yeni Mahalle Rum Hamamı'nda ise zemin kattaki helalar ılıklığın devamı olarak taş yığma sistem, diğer mahallerin ve birinci katın soyunmalık duvarları 0,30 m kalınlığında ahşap karkas sistemle inşa edilmiştir.

Ahşap soyunmalıklı birçok hamamın soyunmalık bölümleri yok olmuştur (Kütahya Saray Hamamı, Kütahya Küçük Hamam kadınlar bölümü). Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı'nın soyunmalık bölümü içerisinde Z03 mekanı üstünün, sözlü ve yazılı kaynaklarda ahşap kubbe ile örtülü olduğu belirtilmiştir.

Duvarlarda görülen bir diğer yapım sistemi almaşık örgü tekniğidir. Duvarın dayanıklılığını arttırmak için taş örgü sistemine birkaç sıra tuğla eklenir. Bazı hamamlarda ise tuğlalar taş örgüye rastgele yerleştirilmiştir. Bu sistem, tez konusu olan Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı'nın güneydoğu cephesinde ve sekizgen kasnak bölümünde 2 sıra tuğla hatıl olarak görülmektedir.

Kütahya Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı'nın özellikle duvar köşelerinde, kasnak köşelerinde ve ayrıca silmelerde; bu bölgeye özgü yerel adı köyke taşı olan sarı renkte, ufalanabilir, tüf esaslı bir taş türü kullanılmıştır.

Usturalık ve hela duvarları soğukluk ve sıcaklık duvarlarından daha az kalınlıkta ve yığma taştır. 50-60 cm kalınlığındadır. Ancak tek hacim içerisinde birkaç bölüme ayrılan kimi hamamlarda bölme duvar olarak ahşap veya tuğla kullanılmıştır.

Ilıklık ve sıcaklık duvarları hararet ve bunun etkisi dikkate alınarak daha dayanıklı inşa edilmiştir. Kalınlıkları 1,00 m ile 1,50 m arasında değişmektedir. Üzerleri ısı ve nem kaybını engellemek için daha kalın sıva kullanılmıştır.

Su deposu ve külhan duvarları 0,90 m -1,30 m arasında değişen kalınlıklarda ve yığma taştır. Cehennemlik duvarı taştır. İçerisinde bulunan 0,60 - 0,70 m. aralıklı yaklaşık 0,65 m yükseklikte, bir kenarı 30 - 50cm ebatlarında, kare planlı ayaklar ise taş veya tuğladır.

Ahşap Direkler

İncelenen hamamların soğukluk bölümlerinde ahşap direkler görülmüştür. Bunlar Eskişehir Han İlçesi Hüsrev Paşa Hamamı'nda ve Eskişehir Kumacık Hamamı'nın soğukluk mekanlarındadır (Çizelge 5.7, Çizelge 5.8). Eskişehir Hüsrev Paşa Hamamı'nda ahşap direklerin ebatları 20*25 cm' dir.

Sütunlar

Eskişehir Sivrihisar İlçesi Seydiler Hamamı'nın soyunmalık bölümünde 4 adet mermer devşirme sütun bulunmaktadır.

Yatay taşıyıcılar

Karşılaştırmalı çalışmalarda incelenen hamamlara ait temel, döşeme, hatıl ve açıklık geçici elamanlar olan kemerler ve örtüler yatay taşıyıcı elemanlar başlığı altında incelenmiştir.

Temel

Herhangi bir kazı veya sondaj yapma olanağımız olmadığından temeller hakkında kesin bir bilgimiz yoktur. Ancak hamamlarda temellerin duvar kalınlığında, taş malzeme ile yapılmış olması muhtemeldir.

Döşeme

Hamamlarda döşemeler; cehennemlik bölümünde kenar boyutları 30 - 50 cm olan kare planlı taş veya tuğla ayakların taşıdığı, kalınlığı 20- 25 cm olan ve cehennemlik zemin döşeme kotundan 0,70 m ile 1,20 m yükseklikte bulunan yapı elemanlarıdır. Ayaklar üzerinde kapak taşları ve bu taşlar üzerinde mermer levhalar bulunur. Böylece sıcak havanın mermerle doğrudan doğruya teması kesilerek mermerin kireç taşına dönmesi önlenir.

Karşılaştırmalı çalışmalar içerisinde inceleme olanağı bulduğumuz Kütahya Saray Hamamı'nın soyunmalık bölümünde özgün döşeme kaplamaları yok olmuş, özgün olmayan bir malzeme ile yenilenmiştir. Ilıklık bölümünde doğal blok taş, sıcaklık bölümünde ise mermer döşeme kaplamaları görülmektedir. Kemer Hamamı'nın soyunmalık bölümünde mermer kaplama vardır ancak bu da özgün değildir. Sıcaklık kısmında ise yine mermer döşeme kaplaması mevcuttur. Eskişehir Han İlçesi Hüsrev Paşa Hamamı'na ait su deposunda doğal taştır. Diğer mekanlara ait tüm döşeme kaplamaları yok olmuştur. Afyon Millet Hamamı'nda ise soyunmalık bölümünde doğal blok taş, helalarda blok taş, ılıklık ve sıcaklık bölümlerinde mermer döşeme kaplaması kullanılmıştır. Restorasyonu yapılan Kütahya Şengül Hamamı'nda ise bütün mahaller doğal taş kaplamadır.

Yeni Mahalle Rum Hamamı sıcaklık bölümünde zemin döşemesine ait Z22 halveti içinde gronoblastik dokulu mermer kaplama taşı, soyunmalık bölümü Z07 kabininde ise bu bölümün zemin döşemesine ait doğal blok taş bulunmuştur.

Hatıl

Dış duvarlarda yatayda, duvar genişliğinde belli aralıklarla ahşap hatılların kullanılmış olduğunu görmekteyiz. İncelen hamamlar içerisinde Kütahya Saray Hamamı, Eskişehir Hüsrev Paşa Hamamı ve Eskişehir Sivrihisar İlçesi Seydiler Hamamı'nın soyunmalık bölümlerinde yüksekliği 15-20 cm olan ahşap hatıllar tespit edilmiştir.

Yeni Mahalle Rum Hamamı'nın güneybatı cephesinde, soyunmalık bölümünün dış duvarlarında yüksekliği 20 cm olan ve duvar kalınlığında olan ahşap hatıl kullanılmıştır. Güneydoğu cephesinde, sıcaklığın dış duvarında, duvarın dayanıklılığını arttırmak için taş örgü sistemine birkaç sıra tuğla eklenmiştir.

Kemerler

Sivri kemerler; sıcaklık ana mekanlarında (Kütahya Yeni Mahalle Hamamı, Afyon Millet Hamamı), ılıklıklarda beşik ve aynalı tonozların ön yüzlerinde (Kütahya Saray Hamamı, Şengül Hamamı, Lala Hüseyin Paşa Hamamı, Eskişehir Seydiler ve Kumacık Hamamı), soyunmalık mekanlarında (Kütahya Küçük Hamam, Balıklı Rüstem Paşa Hamamı, Lala Hüseyin Paşa Hamamı) kullanılmıştır. Türk hamamlarında açıklıkları bağlayan en önemli geçiş kemerlerdir. Kemerler, mesnetlerinde birkaç cm ilerleyerek genellikle duvar üzerinde bir çıkıntı oluştururlar. Kemer yapımında taş veya tuğla malzeme kullanılmaktadır.

Yeni Mahalle Rum Hamamı sıcaklığında toplam 8 adet sivri kemer bulunmaktadır. Ilıklık bölümünde Z19 ile Z20 mahalleri arasında bir adet kemerli açıklık bulunmaktadır. Sıcaklık ve ılıklıkta kapıların üzerinde tuğladan kemerler mevcuttur.

Örtüler

Ahşap kirişlemeli tavan, kubbe ve tonozlar hamamlarda kullanılan örtü tipleri olarak karşımıza çıkar.

Ahşap kirişlemeli tavanlar

XII-XIII. yüzyıllarda hamamların bir kısmında soyunmalık bölümü, içerde ahşap dikmelerle veya kargir kemerlerle desteklenen, ahşap kirişleme tavanlarla örtülü iken, XIV. yüzyıldan itibaren kubbe ile örtülmeye başlanmıştır.

Kütahya Saray Hamamı, Kemer Hamamı, Eskişehir Han İlçesi Hüsrev Paşa Hamamı, Sivrihisar İlçesi Seydiler Hamamı ve Kumacık Hamamı, Afyon Sinan Paşa Hamamı ve Millet Hamamı soyunmalık bölümlerinde ahşap kırma çatı mevcuttur.

Yeni Mahalle Rum Hamamı'nın soyunmalık bölümünde ise üzerinde ahşap bağdadi kubbe bulunan kırma çatı mevcuttur. 109-110-111 mekanlarının üzeri düz ahşap tavanla örtülü iken Z03 mekanının üzeri ahşap bağdadi kubbe ile örtülüdür.

Kubbeler

Hamamların soyunmalık bölümlerinde örtü kubbe veya düz kırma - beşik ahşap çatıdır. İncelenen örneklerde Kütahya Küçük Hamam, Balıklı Rüstem Paşa Hamamı, Lala Hüseyin Paşa Hamamı ve Şengül Hamamı'nda kubbedir. Kubbe ise taş veya tuğla malzeme ile örülmüştür. İncelenen hamamlarda Kütahya Şengül Hamamı hariç diğer hamamlara ait tüm kubbeler sıvalıdır. Kare mekanlarda kubbeye geçilirken üç yapı elemanı pandantif, tromp ve Türk üçgenleri geçişi sağlar. Bazı mekanlarda kubbelere bu elemanlardan sonra dairesel, bazılarında ise sekizgen planlı kasnaklar vasıtası ile geçilmiştir. Geçiş elemanlarında ise taş ve tuğla malzeme kullanılmıştır.

Kütahya Balıklı Rüstem Paşa Hamamı, Eskişehir Sivrihisar İlçesi Kumacık ve Seydiler Hamamı'nda örtü yalnızca kubbe iken Kütahya Saray Hamamı, Kütahya Küçük Hamam, Kütahya Şengül Hamamı ılıklıklarında kubbe ve tonoz birlikte kullanılmıştır.

Sıcaklık bölümü kare planlı bütün hamamların üstü, mekanı tamamen örten kubbe, dikdörtgen enine sıcaklıklı hamamların ise orta kare bölümü kubbe, kenarları tonoz örtüdür.

Anadolu hamamlarında kubbe üst ört kaplamaları kiremit iken, XV. yy.dan sonra kurşun ile kaplanmaya başlanmıştır [15].

Yeni Mahalle Rum Hamamı'nda, soyunmalık bölümünün (Z03) özgün halinde yazılı bir kaynakta bağdadi bir kubbe ile örtülü olduğu belirtilse de bununla ilgili herhangi bir ize, belgeye rastlanmamıştır. Bu nedenle bu bölümde zemin katın da aydınlatılmasına katkı sağlayan; dikmelerin taşıdığı piramidal bir çatı feneri olduğu karşılaştırmalı çalışmayla belirlenmiştir. Sıcaklık bölümünde ise 9,80 m çapında tuğla ile örülmüş kubbe bulunmaktadır. Üzeri sıvalıdır. İki bölümün üst örtü kaplaması özgün halinde kiremit iken, yapılan onarımlardan sonra değiştirilmiştir. Sıcaklık kubbesi üzerine beton örtü atılmıştır.

Tonozlar

Hamamların sıcaklık bölümlerinde eyvanlarda, ılıklık bölümleri ve su depolarında farklı özelliklerde tonoz örtü kullanılmıştır. Bu tonozlar; sivri tonoz (Kütahya Saray Hamamı'nın ılıklık bölümünde), aynalı tonoz (Kütahya Küçük Hamam ılıklığında, Afyon Millet Hamamı erkeklere ait ılıklık bölümünde), beşik tonozlardır (Kütahya Lala Hüseyin Paşa Hamamı ılıklığında ve sıcaklık içindeki eyvanlarda, Kütahya Kemer Hamamı sıcaklık bölümündeki eyvanlarda, Kütahya Şengül Hamamı ılıklık bölümünde, Eskişehir Han İlçesi Hüsrev Paşa Hamamı sıcaklık bölümü eyvanlarında, Seydiler ve Kumacık Hamamı sıcaklık bölümü eyvanlarında, Afyon Sinan Paşa Hamamı sıcaklık bölümü eyvanlarında, Afyon Millet Hamamı kadınlara ait ılıklık bölümünde)

İncelenen tüm örneklerde su depoları üst örtüsü beşik tonozdur.

Kütahya Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı'nda ılıklık bölümünde iki yanda, prizmatik Türk üçgenleri ile geçişleri sağlanan yarım kubbeler biçminde gelişen, boydan boya beşik tonoz örtü mekanı örtmektedir. Bu bölümün solunda kalan Z19 mekanı ise basık tonoz ile örtülüdür. Tonozlar tuğla malzeme ile örülmüştür. Ayrıca geçiş mekanı olan Z18 mekanı ile hela bölümünde de üst örtü tonozdur.

5.3.4. Mimari elemanlar

Hamamlarda kapı, aydınlatma elemanları, şadırvan, seki, kurna, su olukları, göbek taşı, parmaklık, niş, saçak, silme ve kornişler başlıca mimari elemanlardır.

Kapılar

Hamamlarda kapılar iç ve dış kapılar olmak üzere iki başlık altında incelenmiştir.

İç Kapılar

Hamamlarda iç kapılar içerdeki ısı ve nemin zararlı etkilerine karşı, gösterişsiz, üzeri sivri veya yuvarlak kemerli, çoğunlukla da kasasızdır. İç kapı kanatları demir kancalarla duvara tespit edilmiştir. Soğukluktan aralığa geçen kapının üzerinde ocak bacası şeklinde külah bulunur ve iç hamamdan gelen rutubetli havayı yukarıya çeker [10]. İncelediğimiz hamamlar içerisinde özgün bir iç kapı örneğini Eskişehir Han İlçesi Hüsrev Paşa Hamamı'nda görmekteyiz (Çizelge 5.9).

Kütahya Yeni Mahalle Rum Hamamı'na ait hiçbir iç kapı kanadı günümüze ulaşmamıştır. Ancak iç kapıların bulunduğu geçişlerde, tuğla örgü sivri kemerler mevcuttur.

Dış Kapılar

Tek hamamlarda dış kapılar, ana cepheyi oluşturan duvar üzerinde bulunur. Çift hamamlarda ise erkekler bölümü giriş kapısı ana cephe üzerinde iken bayanlar bölümü giriş kapısı doğrudan görülmeyecek yan cephelerden birine alınmıştır.

Bazı hamamlarda kademelerle yükselen bir sivri kemer içerisine yerleştirilen stalaktitlerle iç yüzeyden, binanın dış yüzeyine geçilir. Girişin sağında ve solunda ayrıca iki yuvarlak niş daha olabilir. Kapı açıklığı basık bir kemerle örtülmüş ve üzerinde bir yazı kitabesi bulunmaktadır [10].

Karşılaştırmalı çalışmalar kapsamında incelenen tüm hamam örneklerinde dış kapılar sadedir. Yeni Mahalle Rum Hamamı'na ait ana giriş kapısı güneybatı cephesi üzerinde olup, kitabesiz, bezemesiz ve sadedir.

Aydınlatma Elemanları

Gerek genel, gerekse özel hamamların tümü doğal ışık ile aydınlatılır. Ancak geceleri yapay aydınlatmadan yararlanılır. Türk hamamlarında aydınlatma ile ilgili mimari detaylar, gün ışığı ile ilgili doğal aydınlatma ve gece aydınlatması olarak iki ana bölümde incelenebilir. Hamamlara ait aydınlatma elemanları pencereler, ışıklıklar, aydınlatma feneri gibi mimari elamanlardır.

Aydınlatma soğukluk bölümünde aydınlık feneri ve pencereler, ılıklık ve sıcaklıkta ışıklıklardan fanus veya, büyük kandil şeklinde yuvarlak ve bombeli biçimde yapılmış olan fil gözü diye adlandırılan camlardan gelen gün ışığıyla doğal olarak sağlanmaktadır. Bazılarında bu camların yerleştirildiği yuvalara yıldız biçimi verilmiştir. İncelenen örnekler içinde ılıklık bölümünde aydınlık feneri olan hamam da mevcuttur.

Pencereler

Hamam yapıları mahremiyet gerektiren yapılar olduklarından, bunların doğal aydınlatmasında, genellikle hacimlerin örtülerinde yer alan ışıklıklardan faydalanılmıştır [15]. Ancak bazı hamamlarda soyunmalık mahallerinde örtünün yanı sıra duvarlar üzerinde farklı tipte pencereler açılmıştır. Bunlar, soyunma mahallinde bir veya iki sıra olarak yerleştirilmiştir. Soyunma bölümlerinin duvarlarına, alttakiler dikdörtgen, üsttekiler kemerli olmak üzere iki-üç sıra pencere açılması da XVI. yy hamamlarının özelliklerindendir. Alt sıralardaki pencere tabanı döşemenin veya sedirin hemen üzerinden başlar, bunlarda ahşap veya demir parmaklık bulunur. Üst pencerelerde bazen alçı çerçeveler içinde renkli camlar kullanılmıştır [15].

İncelenen hamamların bir kısmında soyunmalık bölümlerinde kemerli, bir kısmında ise düz lentolu, dikdörtgen biçiminde pencereler olmak üzere iki tip pencere kullanılmıştır. Afyon Millet (Gavur) Hamamı'nda kemerli lokma demir parmaklıklı, Kütahya Saray Hamamı, Kütahya Küçük Hamam, Kütahya Kemer Hamamı, Eskişehir Han İlçesi Hüsrev Paşa Hamamı'nda ise üzeri düz lentolu dikdörtgen biçiminde pencerelerin kullanıldıklarını görmekteyiz.

Bunun yanında hela ve traşlık mahallerinde de havalandırma amacı ile lokma demir parmaklıklı pencere boşlukları açılmıştır.

Kütahya Yeni Mahalle Rum Hamamı soyunmalık bölümü zemin katında helalara ait taş söveli, lokma demir parmaklıklı pencereler ile, birinci katta soyunmalık mahallinde (Z03) 4 adet üstü kemerli ahşap pencere mevcuttur.

Aydınlatma feneri ve ışıklıklar

Bölüm 5.3.2 'de bahsedildiği gibi hamamların soyunmalık mekanlarında aydınlık feneri ve diğer ılıklık ve sıcaklık mekanlarının tavanlarında ışıklıklar kullanılmıştır.

Kütahya Küçük Hamam, Kütahya Balıklı Rüstem Paşa Hamamı, Lala Hüseyin Paşa Hamamı, Eskişehir Seydiler Hamamı, Afyon Sincanlı Sinan Paşa Hamamı'nda soyunmalık bölümlerinde ve Kütahya Şengül Hamamı'nın ılıklık bölümünde aydınlatma feneri mevcuttur. İncelenen bütün hamamların ılıklık ve sıcaklıklarında doğal aydınlatma amacı ile ışık gözleri bulunmaktadır.

Kütahya Yeni Mahalle Rum Hamamı soyunmalık bölümünde aydınlatma feneri bulunmaktadır. Ilıklık bölümü Z20 mekanında 12 adet ışıklık, Z19 mekanında 3 adet ışıklık, sıcaklık bölümünde ise toplam 43 adet ışıklık bulunmaktadır.

Şadırvan

Türk Hamamları'nın soyunmalıklarında mermerden fıskiyeli havuz veya şadırvan mutlaka bulunur. Kütahya Saray Hamamı, Lala Hüseyin Paşa Hamamı, Eskişehir Seydiler ve Kumacık Hamamı, Afyon Millet Hamamı'nda özgün havuz /şadırvan mevcuttur. Diğer hamamlardaki şadırvanlar ise zaman içerisinde değiştirilmiş veya yenilenmiştir.

Kütahya Yeni Mahalle Rum Hamamı'nda özgün fıskiyeli havuz günümüze ulaşamamıştır.

Ayrıca Eskişehir Hüsrev Paşa Hamamı'nın soyunmalık bölümünde Bizans Dönemi'nden kalan vaftiz taşı günümüze ulaşmıştır. Yeni Mahalle Rum Hamamı'nda bulunduğu düşünülen vaftiz taşı günümüze ulaşamamıştır.

Seki

Sekiler, hamamlarda soğukluk, ılıklık ve sıcaklık mekanlarında 0,70-1,00 m arasında değişen genişliklerde ve yerden 0,20 - 0,40 m yükseklikteki oturma veya yıkanma elemanlarıdır. Taş, mermer veya ahşap malzeme ile yapılmışlardır. Soğukluklarda duvarlara bitişik olan bu sekilerin altlarında belli aralıklara bölünmüş nişler, içine pabuç, terlik, ayakkabı vs. konulması içindir.

Ilıklık içerisinde de soğuklukta bulunan türden alçak taş sekiler görülür.

Sıcaklık bölümünde halvet ve eyvan hücrelerinde ise üzerinde rahatça oturup yıkanmak için bulunan sekiler soyunma ve ılıklıktakilerden daha alçak olup yerden 0,10 - 0,20 m yüksekliktedir.

Eskişehir Hüsrev Paşa, Seydiler Hamamı ve Kumacık Hamamlarının soyunmalık bölümlerinde taş seki izleri bulunmakla birlikte, genellikle restorasyon çalışmaları sırasında pek çok hamamın sekileri özgün haline uygun şekilde yapılmıştır.

Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı'nın özgün halinde soyunmalık bölümünde ahşap sekiler mevcuttur ancak günümüze ulaşmamıştır. Ilıklık bölümündeki taş sekiler de günümüze ulaşamamıştır. Sıcaklık bölümünde ise yapıdan gelen izler doğrultusunda sekiler restitüsyon projesinde tamamlanmıştır.

Kurna

Hamamlarda ve bazı saray, konak ve evlerde yıkanılırken kullanılacak suyu koymaya mahsus mermer veya taş gibi farklı malzemelerden yapımış büyükçe bir haznedir. Çok süslü ve çeşitlidir. Kurnanın içine ayrı ayrı akan sıcak ve soğuk su muslukları ile su istendiği dereceye göre ayarlanır. Kurna tabanları küreseldir. Yukarıya doğru dört köşe yükselir. Yerden yüksekliği kolayca su alınacak biçimdedir. Alttan deliği yoktur. Karşılaştırmalı çalışmalar bölümünde ele aldığımız hamamların sıcaklık ve ılıklıklarında özgün hali günümüze ulaşmış çok az kurna vardır. Çoğunluğu kırılmış, harap olmuş ve bir kısmı da yok olmuştur.

İncelenen hamamlar içinde Kütahya Saray Hamamı sıcaklık bölümünde özgün kurna bulunmaktadır. Mermerden yapılmıştır (Çizelge 5.1) .

Kütahya Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı'nda sıcaklık bölümü D6 duvarı üzerinde 1 adet özgün mermer kurna bulunmaktadır (EK-4 Resim 119-122).

Su olukları

Hamamlarda yıkanma yerlerinden gelen kirli sular döşemede setlerin ve göbek taşının kenarı boyunca uzanan açık su oluklarından akarak ılıklığa, oradan da helalara ulaşır. Olukların genişliği 12 cm derinliği 10 cm dir. Kütahya Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı'nda bütün su olukları yok olmuştur. Burada sıcaklık ve ılıklık sekilerinin kenarından dolanarak helaya ulaştığı muhtemeldir.

Göbek taşı

Sıcaklığın ortasına denk gelecek şekilde sıcaklığın plan şemasına uygun daire yada çokgen biçimlerinde, yerden yaklaşık 35-40 cm yükseklikteki yapı elemanıdır. İncelenen örneklerde sekizgen veya kenarları 45 derece pahlanmış kare biçime sahiptir.

Hamamın en sıcak yeri olan bu taşın üzerinde yatılarak terlenir ya da kese, masaj yapılır.

Kütahya Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı'nda kenarları 45 derece pahlanmış 3,54 * 3,70 m boyutlarında mermer malzemeden yapılmış göbek taşı bulunmaktadır. (EK-4 Resim 115-116).

Parmaklık

Lokma demir parmaklık adını, parmaklığı teşkil eden demir çubukların birleşme noktalarında bulunan ve köşeleri, her yüzü sekizgen olacak biçimde pahlanmış küplerden almıştır. Lokma adı verilen bu küpler dövme demirden yapılmıştır [31]. İncelenen hamamlar içinde Kütahya Küçük Hamam ve Afyon Millet (Gavur) Hamamları'nın pencerelerinde bulunmaktadır.

Kütahya Yeni Mahalle Rum Hamamı'nda ise helada bulunan 2 adet pencerenin kenarındaki izlerden 2 adet düşey, 3 adet yatay sıralı lokma demir parmaklık bulunduğu anlaşılmaktadır.

Niş

Geç Osmanlı Dönemi'nde rastlanan küçük nişler; gün ışığının olmadığı veya yetersiz kaldığında içeriyi aydınlatmak için; şamdan, kandil ve fener konulmak üzere yapılmıştır. Ayrıca sıcaklık bölümünde kurnaların üst hizalarında sabun ve kese koymak için duvarlarda nişler bulunmaktadır.

Kütahya Saray Hamamı, Küçük Hamam ve Şengül Hamamı, Afyon Millet (Gavur) Hamamı, Eskişehir Hüsrev Paşa ve Seydiler Hamamları'nda niş bulunmaktadır.

Kütahya Yeni Mahalle Rum(Gavur) Hamamı'nda niş yoktur.

Saçak

Saçaklar; belli bir eğim ile bina yüzünden taşan bir taş korniş kaide olmak üzere onun üzerinde damlalık teşkil eden taş veya tuğla malzeme ile çıkar veya düz kırma çatılarda ahşap çatı konstrüksüyonunun devamı olarak binanın yüzeyinden kendi kenar kalınlığının en az 3-4 katı fazla olarak çıkar.

Yeni Mahalle Rum Hamamı'nın soyunmalık bölümünde kenar kalınlığı 15 cm olan ahşap eleman, ahşap çatı konstrüksüyonunun devamı olarak duvar yüzeyinden 50 cm fazla çıkarak saçağı oluşturmuştur.

Silme ve Kornişler

Türk Hamamlarında fazla çıkıntılı kornişlere rastlanmaz. İç kısımlarda yalnız kemerler ve tonozlar mesnetlerinde dışarıya doğru bir çıkıntı yaparlar [10].

Dış kısımlarda ise amacı olmadan bu kornişlere az rastlanır. Dış duvarların üst kısımlarında birkaç sıra tuğla kornişten başka taştan yarım daireli veya daha zengin profilli kornişlere rastlanır [10].

İncelenen tüm hamamların ahşap çatılı soyunmalıklarında saçak bulunmaktadır. Kütahya Saray Hamamı, Lala Hüseyin Paşa Hamamı, Kemer Hamamı, Şengül Hamamları ve incelenen Eskişehir Hamamları'nın ılıklık ve sıcaklıklarında saçak ve silmelere rastlanmamıştır. Kütahya Balıklı Rüstem Paşa Hamamı ve Küçük Hamam, Afyon Sincanlı Sinan Paşa ve Afyon Millet Hamamları'nda ise 1 sıra taş korniş ve sade profilli saçaklara rastlanmıştır.

Yeni Mahalle Rum Hamamı'nın sıcaklık bölümünde iç mekanda kemer mesnetlerinde dışarıya doğru 5cm kademelerle toplam 15 cm çıkıntı yapmıştır ve taş malzemeden yapılmış bir silme ile kubbeye geçilmiştir. Dışarıda kasnaklarda ise en üst kottaki profilli silmelere geçerken 1 sıra taş korniş bulunmaktadır.

5.3.5. Bezeme Özellikleri

Türk Hamamları fonksiyonları gereği dışa kapalı gösterişsiz yapılardır. Ancak Beylikler döneminden itibaren Anadolu yapılarında görülen dış mimarinin giderek şeffaflaşması sonunda, hamamların soyunma bölümleri sağırlıktan kurtulmuş; pencere sıralarıyla dışarı açılmış; daha sonraki dönemde giriş önüne sütunlu revaklar eklenmiş; duvar farklı kademelerde profilli silmelerle süslenmiş; hatta tepedeki aydınlık fenerleri de bu süslemeye dahil edilmiştir [16].

Hamamlarımızdaki mimariye bağlı tezyinatı malzemesine göre; taş veya mermer, sıva, çini, kalem işi boyalı nakış olarak dört ayrı grupta incelemek mümkündür [16].

İncelenen hamamlar içerisinde Kütahya Kemer Hamamı'nın sıcaklık bölümünde taş arslan kabartma görülmüştür (Çizelge 5.5). Kütahya Küçük Hamam'ın giriş kapısı profilli silme ile süslenmiş, soyunma bölümünde ise baklava kabartmalar görülmüştür (Çizelge 5.2). Eskişehir Seydiler Hamamı'nın soyunmalık bölümünde süslü devşirme sütunlar kullanılmıştır (Çizelge 5.8). Yeni Mahalle Rum Hamamı'nda ise 1 adet kurna köşesinde bulunan mermer tezyinattan ve giriş kapısının üzeri ile K3 iç kapısının iki kenarında taş süsten başka tezyinata rastlanmamıştır.

6. RESTİTÜSYON

Restitüsyonun araştırmacılar tarafından;

"Restitüsyon, sonradan değişikliğe uğramış, kısmen yıkılmış veya yok olmuş öğelerin, yapıların veya yerleşmelerin ilk tasarımlarındaki veya belirli bir tarihteki durumlarının, arşiv kayıtlarından, yapı üzerindeki izlerden, yapıya, yerleşmeye ait çizim, fotoğraf gibi belgelerden ve yakın dönem örnekleri ile yapılacak karşılaştırmalı çalışmadan yararlanılarak; plan, kesit, görünüş ve aksonometrik çizimlerle, ya da maketle anlatımıdır." [2] gibi yakın tarifleri yapılmıştır.

Bu tariflere uygun olarak, Kütahya Yenimahalle Rum Hamamı'nın restitüsyon çalışmasında, yapının günümüze kadar uğradığı değişiklikleri belirleyip, özgün halini tespit ederek restorasyon çalışması için zemin hazırlanması amaçlanmıştır.

6.1. Restitüsyon Metodolojisi

Belgelere dayalı yapılan restitüsyon çalışmasında; öncelikle yapı ile ilgili kaynakların kesinlik derecelendirmesi ve kullanımının gösterildiği restitüsyon analizleri yapılmıştır. Bu analizlerde gösterilen kesinlik dereceleri paralelinde yapının bugünkü durumu da değerlendirilerek restorasyon önerileri oluşturulmuştur. Restitüsyon, işlevsel ve fiziksel olmak üzere iki ana başlık altında ele alınmıştır.

6.2. İşlevsel Restitüsyon

Yapı hamam olarak yapılmıştır. Ahşap soyunmalıklı bir hamamdır. Soyunmalık bölümü zemin + asma katlı diğer bölümleri tek katlıdır. Hamam işlevinin sağlanacağı soyunmalık, ılıklık, sıcaklık, su deposu ve külhan bölümlerine sahiptir. Yapı kullanıldığı dönemler itibarı ile hamam işlevi dışında başka bir işlevde kullanılmamıştır. Yapıya halvet hücrelerinin eklenmesi, bölme duvarlar eklenerek yeni bir yıkanma bölümü yapılması gibi ekleme ve değişikliler mekansal bağlamda yapılmıştır. Bugün kullanılmayan yapının, 4. bölümde analizi ve değerlendirmesi yapılan ve çevre verileri de değerlendirilerek yapının programına uygun olan,

“Kültür ve Semt Evi” işlevi ile kullanılması planlanmıştır (EK-9 Şekil 9.2 - Şekil 9.3).

Hamam yapıldığı yıllarda tek hamam özelliği gösterirken (EK-6 Şekil 6.1-6.12), sonraki yıllarda yan bölümüne kadınlar için bir soyunmalık eklenmiş ve bir süre çifte hamam olarak çalıştırılmıştır. Daha sonraki yıllarda aynı bölüm asker hamamı olarak da kullanılmış bu nedenle bu bölüme niteliksiz bölme ve duvarlar eklenmiştir. Bu dönem, restitüsyon çizimlerinde, 2. aşama restitüsyon olarak gösterilmiştir. (EK-6 Şekil 6.13-6.14) Kadınlar için eklenen soyunmalık yeri sonradan yıkılmış ve hamam günümüzdeki görünümüne ulaşmıştır. Özgün halde giriş, güneybatı cephesinden sağlanırken, sonradan Hamam Caddesi tarafına, yani güneybatı cephesine ikinci bir giriş eklenmiştir. Ana girişin solunda hamama ait olan odaya (Z02) bir dönem yol tarafından kapı açılmış ve burası dükkan olarak kullanılmıştır. Tek merkezi mekan olan sıcaklığa da sonradan beton halvetler eklenmiştir. Kuzeydoğu cephesi üzerinde bulunan külhan bacası, restitüsyonda külhan bölümünün bu cephede olduğunu göstermektedir. Mekanların bugünkü ve özgün işlevleri de gösterilmiştir. (Çizelge 6.1)

6.3. Fiziksel Restitüsyon

Restitüsyon çalışması yapılırken kullanılan kaynaklar ve bu kaynaklardan hangi konularda yararlanıldığı aşağıda sıralanmaktadır.

6.3.1. Restitüsyon kaynakları

A-Yapıdaki iz ve örneklerden gelen kesin bilgiler;

1- Varlığı kesinlikle bilinenler, belgeleme çalışması sırasında varlığı kesin olarak belirlenerek tespit edilenler,
2- Yapıda izi olan, boyutu, malzemesi ve detayı yapıdaki diğer örnekler vasıtası ile bilinenler,

Çizelge 6.1. Restitüsyon işlev tablosu

MEKAN/ NO	EKLENEN MEKAN	m2	ÖZGÜN İŞLEV	BUGÜNKÜ İŞLEV	YAPI ELEMANLARI	
					Mimari Elemanlar	Taşıyıcı Elemanlar
Z01		11,30 m2	GİRİŞ HOLÜ	GİRİŞ HOLÜ	Kapı, ahşap merdiven	Ahşap karkas duvarlar, ahşap kirişler
Z02		11,38 m2	ODA	DÜKKAN	Kapı, ahşap merdiven	Ahşap karkas duvarlar
Z03		108,54 m2	SOYUNMALIK	SOYUNMALIK	Kapı, seki	Ahşap karkas duvarlar, taşıyıcı direkler
Z04		2,30 m2	HELA HOLÜ	HELA HOLÜ	Kapı, seki	Taş duvarlar, tonoz örtü
Z05		4,15 m2	HELA	HELA	Kapı, pencere	Taş duvarlar, tonoz örtü
Z06		21,47 m2	ILIKLIK	ILIKLIK	Kapı, seki, kurna	Taş duvarlar, tonoz örtü
Z07		9,45 m2	YIKANMA MEKANI	ILIKLIK	Kapı, seki, kurna	Taş duvarlar, tonoz örtü
Z08		1,78 m2	GEÇİŞ HOLÜ	GEÇİŞ HOLÜ		Taş duvarlar, tonoz örtü
Z09		2,40 m2	YIKANMA HÜCRESİ	TRAŞLIK	Kapı	Taş duvarlar
Z10	HALVET HÜCRELERİ	103,84 m2	SICAKLIK	SICAKLIK	Kapı, pencere, seki, kurna, ışıklık	Taş duvarlar, kemer, kubbe
Z11		29,19 m2	SU DEPOSU	SU DEPOSU	Pencere, su kazanı	Taş duvarlar, tonoz örtü
Z12		65,34 m2	KÜLHAN	YIKIK		
101		11,44 m2	ODA	ODA	Kapı, pencere	Ahşap karkas duvarlar
102		10,12 m2	HOL	HOL	Kapı, merdiven	Ahşap karkas duvarlar
103		10,59 m2	ODA	ODA	Kapı, pencere	Ahşap karkas duvarlar
104		112,79 m2	DİNLENME BÖLÜMÜ	SOYUNMALIK KABİNİ	Kapı, pencere	Ahşap karkas duvarlar

3- Yapıda izi olmayan fakat bütün özellikleri yapıdaki diğer örnekler vasıtası ile bilinenler; yapıda çeşitli nedenlerle bir kısmı ya da tamamı yok olan çeşitli yapı elemanlarının, yapıda bulunan örnekleri vasıtası ile tamamlanacak olanlar,

B-Karşılaştırmalı çalışmadan gelen bilgiler;

1- Yapıda izi bulunan fakat tek başlarına kesin bilgiler edinilemeyen ve tamamıyla karşılaştırmalı çalışmadan gelen bilgiler vasıtası ile bilinenler
2- Yapıda herhangi bir izi bulunmayan, tamamıyla karşılaştırmalı çalışmadan gelen bilgiler vasıtası ile bilinenler,

C-Yazılı ve görsel kaynaklardan elde edilen bilgiler

D-Mimari gereklilik nedeniyle olması gerekenler; yapıda kullanım için mutlaka bulunması gereken öğelerdir.

Bu kaynaklar vasıtası ile yapının restitüsyon analizi yapılmıştır.

6.3.2. Restitüsyon kaynakları bağlamında restitüsyon analizi

Hamamın 2. dönem restitüsyon aşamasında, kullanım biçimindeki değişiklik nedeni ile yapılan tüm müdahaleler belirlenerek, yapılan niteliksiz ekler ortadan kaldırılmıştır. Yapılan beton soyunma kabinleri, beton halvet odaları, ılıklık bölümünü ikiye bölen niteliksiz beton duvar kaldırılarak hamam özgün haline göre düzenlenmiştir. Yok olan veya farklı işlevlerde kullanılan mekanlar ile yapının özgün mekanları, mimari ve taşıyıcı elemanları restitüsyon kaynaklarında kullanılan grafik belgeleme çalışması sırasında varlığı kesin olarak tespit edilenler, yapıdaki izler, karşılaştırmalı çalışmalar, sözlü ve yazılı kaynaklar, mimari gereklilik gibi ilkeler ile tekrar düzenlenmiştir.

Restitüsyon kaynakları bağlamında plan, taşıyıcı ve mimari elemanların değerlendirilmesi

Soyunmalık, ılıklık, sıcaklık ve su deposu bölümleri günümüze ulaşmış varlığı kesinlikle bilinen mekanlardır. Ateşlik /ocak ve külhan bacası günümüze ulaşmış olup, külhan bölümü ulaşmamıştır. Bu bölüm restitüsyon çizimlerinde karşılaştırmalı çalışmalardan yararlanılarak tamamlanmıştır (EK 5 Şekil 5.1-5.11).

Varlıkları kesin olarak belirlenerek tespit edilenler; yapının sıcaklık ılıklık, ve soyunmalık duvarları, sıcaklıktaki D2 duvarı üzerinde ortadaki kurna, sıcaklıkta D1 duvarı üzerindeki mermer alındır (EK 5 Şekil 5.1).

Yapıda izi olan ve varlığı yapıdaki diğer örneklerden bilinenler; yapının birinci katındaki ahşap pencerelere ait açıklıklar ve denizlikler, ılıklık mekanında D4 duvarı üzerindeki kemerin oturduğu duvar, sıcaklık sekileri, sıcaklıkta D1 duvarı üzerindeki mermer alın, sıcaklık kubbesi üzerindeki ışıklıkların altıgen açıklıklar, cehennemlik bölümünün taşıyıcı tuğla ayaklarının bir bölümü ve soyunmalık mekanının ahşap çatı saçağıdır (EK 5 Şekil 5.1-5.11).

Yapıda izi olmayan ve varlığı yapıdaki diğer örneklerden bilinenler; sıcaklıkta D1 duvarı üzerindeki mermer alınlar, kuzeybatı cephesinde ahşap taşıyıcı elemanlar, güneybatı, kuzeydoğu ve güneydoğu cephelerinde EK 5 bölümünde Şekil 5.11 ve 5.12 paftalarında belirtilen yerlerdeki moloz taşlardır. (EK 5 Şekil 5.1-5.11).

Yapıda izi olan ve karşılaştırmalı çalışmalardan gelen bilgiler; bütün kapı açıklıkları, lokma parmaklıklar ve ışıklıklardır (EK 5 Şekil 5.1-5.11).

Yapıda izi olmayan ve karşılaştırmalı çalışmalardan gelen bilgiler; bütün kapılara ait kasa ve kanatlar, ılıklık mekanındaki sekiler, külhan bölümündeki merdiven, külhan bölümünün çatısı, bütün mekanlara ait su olukları, soyunmalık bölümündeki ahşap taşıyıcı ayaklar, şadırvan ve çatı feneri, 1.katın galeri boşluğuna ait korkuluk,

sıcaklıktaki köşe tromplarının dış yüzeyindeki çatı örtüsü ve kiremitlerdir (EK 5 Şekil 5.1-5.11).

Yazılı ve sözlü kaynaklar ile bilinenler; soyunmalık bölümündeki ahşap çatı feneri, sıcaklık, soyunmalık ve külhan mekanlarına ait dış yüzey örtüleri, soyunmalık mekanının sekileridir (EK 5 Şekil 5.1-5.11).

Mimari gereklilik ile bilinenler; soyunmalık bölümünün ahşap çatısı içerisindeki konstrüksüyon ve tüteklik yerleridir (EK 5 Şekil 5.1-5.11).

Mekanların restitüsyon analizi

Z01 mekanında yapıda izi olan, tespit çalışması sırasında genişliği ve ölçüleri alınan, son basamağı, rıhtı ile yanda ahşap kirişi bulunan bir adet merdiven yeri belirlenmiştir. Bu merdiven zemin katla asma katı birbirine bağlamaktadır. Zemin döşeme kaplaması tamamen kaybolmuştur. Ancak soyunma kabinlerinden Z07 mahallinde bulunan ve döşemeye ait olduğu düşünülen doğal taş malzemeden; soyunmalık bölümünün de aynı doğal taş malzeme ile kaplı olduğuna karar verilmiştir (Resim 6.5).

Z02 mekanı, hamamın soğukluk mekanına ait bir oda olup, girişi D14 duvarı üzerindedir. Bu giriş kapanmış duvar üzerinde izi kalmıştır (Resim 6.7). Bu bölüm bir dönem dükkan olarak kullanıldığı için Hamam Caddesi tarafından bu odaya kapı açılmıştır. Restitüsyonda bu kapı kapatılmış ve izi olan kapı açılmıştır.

Z03 soyunmalık orta mekanında, döşeme ve tavan kaplama malzemelerinin zamanla kırılıp, yok olduğu gözlenmiştir. Tespit çalışması sırasında Z07 soyunmalık kabininde bulunan döşeme taşı bu bölümün tamamen doğal taş malzeme ile kaplı olduğunu göstermektedir (Resim 6.5). Bu bölümde bulunan rölöve notasyonu Z04, Z05, Z06, Z07, Z08, Z09, Z10, Z11, Z12, Z13, Z14 soyunma kabinleri ile hela girişi önündeki merdiven (EK-4 Resim 4.74) beton malzemeden sonradan yapıldığı için kaldırılmış, yapıda izi olmadığı halde karşılaştırmalı çalışmadan gelen bilgiler ve

sözlü kaynaklardan elde edilen bilgiler ışığında bu mahalde ahşap sekilerin ve bu bölümün ortasında şadırvan olması gerektiğine karar verilmiştir. Hamam Caddesi'nden Hamama sonradan açılan ikinci kapı kapatılmıştır. D5 duvarı üzerindeki K3 kapısı boyutu, biçimi ve üst geçişleri ile özgün kapılardan farklı olduğu için sonradan açıldığı anlaşılmış ve restitüsyonda kapatılmıştır. D9 duvarı üzerinde Z02 mekanına açılan bir adet kapı izi bulunmaktadır (Resim 6.7). Bu ize göre restitüsyonda kapı açılmıştır.

Z03 mekanının üstünde asma katın ahşap döşeme izi kalmıştır ve ortadaki boş kısmın üzerinde yazılı ve sözlü kaynaklardan elde edilen bilgiler ışığında ahşap çatı feneri olduğu tespit edilmiştir. Karşılaştırmalı çalışmadan gelen bilgilerle restitüsyonda bu bölümün üzerine kırma çatı içerisinde kalan ahşap çatı feneri yerleştirilmiştir (EK-6 Şekil 6.8).

Z04 ve Z05 mekanlarında herhangi bir değişikliğe rastlanmamıştır. Hela mekanı özgün hali ile günümüze ulaşmıştır. Z04 mekanına ait taş söveli pencere üzerinde lokma demir parmaklık izine rastlanmıştır. (Resim 6.3). Ilıklıktan hela mekanına açılan K5 kapısı üzerinde bir adet tüteklik izi belirlenmiştir (Resim 6.11).

Z09 mekanının karşılaştırmalı bilgilerden gelen bilgiler ışığında traşlık mekanı olduğuna karar verilmiştir. Sonradan asker hamamına dönüştürülünce, yıkanma hücresi olarak kullanılmıştır (EK-6 Şekil 6.5).

Z08 mekanında herhangi bir değişikliğe rastlanmamıştır. Burası bir geçiş mekanı, hol olarak kullanılmaktadır. Üzeri tonoz örtüdür.

Z06 ve Z07 mekanları tek bir ılıklık mekanı iken, beton bir duvarla ikiye bölünmüştür. Burada amaç, bölünen Z07 mekanında önce kadınlar sonra askerler için yıkanma bölümü oluşturmaktır. Ancak tavandaki tonoz örtünün bütünlüğü bozulmaktadır. Kullanılan niteliksiz ekten de burasının sonradan bölündüğü anlaşılmaktadır. Bu nedenle aradaki beton duvar kaldırılmıştır. Yapıdaki izlerden (EK-4 Resim 4.94-95) bu bölümdeki kurnaların yerleri belirlenmiştir. Karşılaştırmalı

çalışma ile ve mimari gereklilikle kurnaların altında seki olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca K3 kapısı üzerindeki tüteklik ve taşıyıcı tuğla ayakların 0,60 m ara ile oluşturdukları ızgaranın bu bölüme uygun şekilde yerleştirilmesinden bu bölümde de yıkanma eyleminin gerçekleştiği anlaşılmaktadır. Zemin döşemesi üzerindeki kirli suyun tahliye edilmesini sağlayan su olukları yok olmuştur. Bunlar karşılaştırmalı çalışmadan elde edilen bilgiler doğrultusunda, restitüsyonda yerleştirilmiştir.

İki ucu yarım kubbeli tonoz örtü ile basık tonozlu kare planlı mekan birbirinden bir kemerle ayrılmaktadır. Kemerin eksik olan bölümü uygun şekilde tamamlanmıştır. Z06 mekanındaki ışıklıklar yapıdaki izi olan ve yapıdaki diğer örneklerden gelen bilgiler doğrultusunda tamamlanmıştır (EK-6 Şekil 6.5).

Z10 mekanında mevcut olan tüm halvet odaları beton malzeme ile sonradan yapıldığı için restitüsyonda kaldırılmıştır. Bütün duvarlarda sıcaklık girişinin bulunduğu D1 duvarı hariç 3 adet kurna bulunmaktadır. Duvarda kurnalara ait izler ve suyun taşındığı künkler mevcuttur (Resim 6.13-6.14). Bu nedenle kurnaların yerleri kesinlikle bilinmektedir. Kurnaların sağında ve solunda bulunan 8 adet mermer alın yapıda izleri olduğundan yerlerine yerleştirilmiştir. Köşe tromplarının yıkılan, yok olan kısımları yapıda bulunan örneklerine göre restitüsyonda tamamlanmıştır (EK-6 Şekil 6.1).

Z10 mekanında tek özgün kapı üst tuğla kemeri ile K9 kapısıdır. Bu kapı üzerinde tüteklik izi bulunur. Rölövede K10 notasyonlu kapı ise ılıklık mekanı ikiye bölündüğünde, ılıklıktan sıcaklığa geçişi sağlamak amacı ile sonradan açılmıştır. Soğukluktan ılıklığa giriş kapısı aksı üzerinde asıl sıcaklık kapısı girişinin bulunması, özgün kapılarda olduğu gibi kemer geçişi olmaması gibi özellikleri de bu kapının sonradan açıldığını açıklamaktadır.

Rölöve çizimlerinde Z22, Z23, Z24 halvet odaları, sıcaklık mekanına, bu bölüm iyi ısıtılamadığı için sonradan eklenmiştir. Bu ekler özgün açıklık geçici kemerleri de kapatmıştır. Bu sonradan eklenen halvetler restitüsyonda kaldırılmıştır (EK-6 Şekil 6.1).

Su deposunun kuzeydoğu yönünde külhan bacasının içinde bulunduğu külhan mekanı bulunmakta idi. İncelenen hamamlarda külhan bölümlerinin su deposunun bir duvarı boyunca uzanması, uzunluğunun su deposu boyuna eşit olması, genişliğinin hamamın tek veya çift oluşuna, arsanın durumuna bağlı olarak değişmesi ve zemin kotunun cehennemlik seviyesinde olması, hamam mimarisinde genel tasarım prensibidir. Bu prensibe dayanarak karşılaştırmalı bilgilerden gelen bilgiler doğrultusunda, külhan bölümü restitüsyonda eklenmiştir.

Rölöve çizimlerinde 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107 soyunma kabinlerine ait beton duvarlar sonradan soyunmalığa eklendiği için restitüsyonda kaldırılmıştır (EK-6 Şekil 6.1).

104 dinlenme mekanının girişi D4 duvarı üzerinde izi bulunan restitüsyonda K11 notasyonu verilen kapıdandır. Bu bölümde 3 adet kemerli pencere bulunmaktadır. Rölövede P5 notasyonlu pencere biçminin, dikdörtgen biçminde değil, yapıdaki diğer örneklerlerden ve XIX. yüzyıl geleneksel Kütahya Evleri'nin de pencere özellikleri göz önüne alınarak kemerli olduğuna karar verilmiştir. Restitüsyon çizimlerinde P3.2 penceresinin solunda bir tek ahşap denizliği kalmış başka hiçbir izi bulunmayan kemerli bir adet pencere yapıdaki örneklere dayanarak eklenmiştir. Rölövede P6 penceresi ise yarısına kadar doldurulmuştur. Restitüsyonda 3 pencereye, P3.1, P3.2, P3.3 notasyonları verilerek yapıdaki diğer örnekler ile aynı karakterde kemerli tipte çizilmiştir. Bu bölümün döşemesi yapıda izi kalan giriş bölümünün üzerindeki ahşap döşemenin tamamlanmasıyla oluşturulmuştur. 108 mekanı örtüsünde yazılı ve sözlü kaynaklardan elde edilen bilgiler ışığında ahşap çatı feneri olduğu tespit edilmiştir (EK-6 Şekil 6.8).

101 mekanında rölöve notasyonu P8 olan pencerenin boyutu ve dikdörtgen biçimi ile sonradan eklendiği, özgün olmadığı belirlenmiştir. Bu nedenle restitüsyonda kaldırılmıştır. Tavan ve zemin döşemesi yok olmuştur. Sözlü ve yazılı kaynaklardan tavan ve zemin döşemesinin ahşap olduğu belirlenmiştir [1]. P7.1 ve P7.2 pencerelerinin içleri tuğla ile doldurulmuştur. Yapının iç kısmına bakan kemerli pencere ise yapıdaki diğer örneklerle aynı boyut ve özellikte olduğu için özgün

olduğuna karar verilmiştir. Bunlar restitüsyonda açılarak, pencerelere ait eksik kasa, kanat ve kayıtlar tamamlanmış, P4.1 ve P4.2 notasyonları verilmiştir. Bu mekana giriş, mekan içinde kodlanan D4 duvarı üzerindeki izin bulunduğu yerden açılan ve restitüsyonda K10 notasyonu verilen kapıdan sağlanmıştır (EK-6 Şekil 6.2).

102 mekanında pencerenin boyutu ve dikdörtgen biçimi ile sonradan eklendiği belirlenmiştir. Restitüsyonda kaldırılmıştır. Tavan ve zemin döşemesi yok olmuştur. Sözlü ve yazılı kaynaklardan tavan ve zemin döşemesinin ahşap olduğu belirlenmiştir (EK-6 Şekil 6.2) [1].

103 mekanında rölöve notasyonu P10 olan pencerenin boyutu, dikdörtgen biçimi ve diğer pencerelerden farklı kotu ile sonradan eklendiği, özgün olmadığı belirlenmiştir. Bu nedenle restitüsyonda kaldırılmıştır. Hamam Caddesi'ne bakan P7.1 ve P7.2 notasyonlu diğer iki pencere ise kemerli biçimleri ve boyutları ile özgün pencerelerle aynı özellikleri göstermektedir. Pencerelere ait eksik kasa, kanat, ve kayıtlar tamamlanmıştır. Bu mekana giriş, mekan içinde kodlanan D2 duvarı üzerindeki izin bulunduğu yerden açılan K12 notasyonu verilen kapıdan sağlanmaktadır. Sözlü ve yazılı kaynaklardan yok olan tavan ve zemin döşemesinin ahşap olduğu belirlenmiştir.

Cephelerde soğukluk bölümünün ahşap çatkılı tuğla dolgulu duvarlarının dökülen dış sıvaları yapıdaki diğer örneklerden gelen bilgiler ışığında restitüsyon çalışmasında tamamlanmıştır. Mekanlarda bahsedilen kapı, pencere değişiklikleri restitüsyon çalışmasında cephelere de işlenmiştir. Hela mekanına ait pencereye yapıdan gelen izler doğrultusunda lokma demir parmaklık eklenmiştir.

Soğukluk bölümünün çatısı zaman içinde diğer mekanları da içine alan bütün bir kırma çatı ile yenilenmiştir. Ancak bu çatı da zamanla yok olmuş, yalnızca izi kalmıştır. Bugün ılıklık bölümünde ve su deposunun çatısında toprak örtü bulunmaktadır. Karşılaştırmalı çalışmalardan gelen bilgilerle de burası restitüsyonda toprak örtü olarak değerlendirilmiştir. Sıcaklık bölümünün kubbesi beton tabaka ile örtülmüştür. Bu beton tabaka restitüsyonda kaldırılarak, yazılı kaynaklardan ve

karşılaştırmalı çalışmalardan gelen bilgilere göre alaturka kiremit örtü olarak değerlendirilmiştir. Sıcaklık üzerindeki ışıklıklar yapıda var olan geometrik ışıklık düzenine göre yerleştirilerek, ancak zamanla yok olan ışıklıklar, ışıklıklara ait cam ve fanuslar, yapıdaki izlerden ve diğer örneklerden gelen bilgiler doğrultusunda tamamlanmıştır.

Bu tespit ve analizler neticesinde yapının restitüsyonu yapılarak EK 6 bölümündeki Şekil 6.1-6.12 restitüsyon paftaları hazırlanmıştır.

6.3.3. Restitüsyon için güvenilirlik bilgi dereceleri

Restitüsyon çalışması yapılırken kullanılan kaynaklar farklı güvenilirlik derecelerine sahiptir. Fiziksel müdahale kararlarına baz teşkil eden bu kaynaklar aşağıda maddeler halinde sıralanmıştır.

1. Birinci derecede güvenilir kaynaklar; grafik belgeleme çalışmaları sırasında varlığı kesin olarak belirlenerek tespit edilenler,

2. İkinci derece güvenilir kaynaklar; yapıda izi olan ve varlığı yapıdaki diğer örneklerden bilinenler, yapıda izi olmayan fakat bütün özellikleri; yeri, boyutu, ve malzemesi yapıdaki diğer örneklerden bilinenler,

3. Üçüncü derece güvenilir kaynaklar; yazılı ve sözlü kaynaklar ile bilinenler, yapıda izi olan ve karşılaştırmalı çalışmadan gelen bilgiler, yapıda izi olmayan ve karşılaştırmalı çalışmadan gelen bilgiler ile özgün işlev gereği yapıda olması gerekenlerdir.

Güvenilirlik derecelerine bağlı olarak yapılacak fiziksel müdahalelerle yapının restorasyonunda, gelecek kuşaklara özgünlük talebi yapılacak şekilde aktarımı sağlanacaktır.

6.4. Yapının Tarihlendirilmesi

EK-11 BCA'da bulunan belgeye göre hamamın H. 928'den önce yapıldığı kesinlikle bilinmektedir. Bölüm 4.2.2'de de bahsedildiği gibi, Yenimahalle Rum Hamamı (Gavur Hamamı), Kütahya Merkezde, Lala Hüseyin Paşa Mahallesi'nde, Hamam Caddesi'nde 203 ada, 33 parselde konumlanan 863,76 m2 yüzölçümüne sahip kagir hamam niteliği taşıyan bir yapıdır. Binanın şimdiki sahibi Yılmaz Pembe'den aldığımız bilgiler ışığında ise yapının yapım tarihinin 1890'lı yıllarda olduğu anlaşılmıştır. Sıcaklıktaki bir kurnanın cephesindeki kartuşda Latin harfleriyle 1893 tarihinin bulunması da bu tarihle örtüşmektedir [1].

Resim 6.1. Ana giriş kapısı üst bölümü [28]

Resim 6.2. Ana giriş kapısı yan sövesi [28]

Resim 6.3. Hela mekanı penceresi taş söve üzerinde lokma demir parmaklık izi [28]

Resim 6.4. Ana giriş kapısına ait demir [28]

Resim 6.5. Soyunmalık – Z07 mekanı içerisinde döşemeye ait blok taş [28]

Resim 6.6. Soyunmalık – su havuzu [28]

Resim 6.7. Z02 mekanı – D2 duvarı üzerinde kapı izi [28]

Resim 6.8. 110 mekanı - D2 duvarı üzerinde kapı izi [28]

Resim 6.9. Z20 ılıklık mekanı - D4 duvarı üzerinde künk izi [28]

Resim 6.10. Z19 ılıklık mekanı - özgün kapıya ait demir [28]

Resim 6.11. Z20 ılıklık mekanı – hela kapısı üzerideki tüteklik [28]

Resim 6.12. Z19 ve Z20 mekanlarını ayıran tuğla kemer [28]

Resim 6.13. Sıcaklık - D10 duvarı üzerindeki künk [28]

Resim 6.14. Z24 halvet hücresi –D5 duvarı üzerindeki künk [28]

Resim 6.15. Sıcaklık - eyvanların önündeki sekilere ait iz [28]

Resim 6.16. Sıcaklık - D2 duvarındaki demir kanca [28]

Resim 6.17. Sıcaklık- D1 duvarı mermer alınlık [28]

Resim 6.18. Sıcaklık – Z23 halvet odası kemer ayakları [28]

Resim 6.19. Z23 halvet odası – D4 duvarı üzerindeki kurna [28]

Resim 6.20. Sıcaklık bölümü – D1 duvarı üzerindeki kurna [28]

Çizelge 6.2. Restitüsyon tablosu - Kuzeybatı cephe

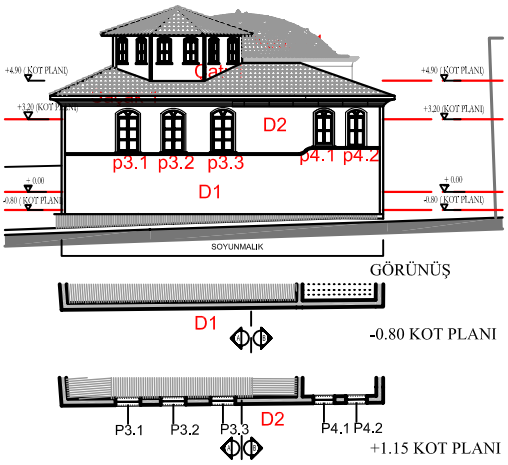

Hamamın soyunmalık bölümü kuzeybatı duvarlarını oluşturan cephe 14,17 m genişliğinde, ahşap karkas taşıyıcı ve arası tuğla dolgu sistemden inşa edilmiştir. Üzerinde p3.1, p3.2, p3.3 ve p4.1, p4.2 notasyonlu iki tip pencere bulunur. Ara dönemde dükkan olarak kullanılan mekanda açılan kapı restitüsyonda kapatılarak cephe tamamlanmıştır.

0 2 4 6 8 10m

TE : Tamamlanacak elemanlar KE : Kaldırılacak elemanlar YE : Yenilenecek elemanlar

ELEMANLAR			BİÇİM	ÖLÇÜ						RESTİTÜSYON KAYNAKLARI[1]							AÇIKLAMALAR
TAŞIYICI	MİMARİ	NO		X	Y	Z	TE	KE	YE	A			B		C	D	
										1	2	3	1	2			
D1			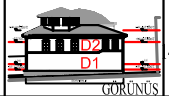	4,17	0,30	3,95			●	●							Soyunmalık duvarlarının yenilenmesi
D2			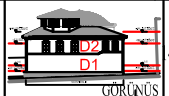	4,17	0,30	2,82			●	●							Soyunmalık duvarlarının yenilenmesi
	pencere	p3.1	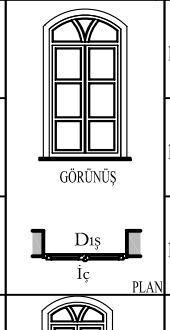	1,10	0,30	1,97	●							●			Ahşap pencere doğramasının tamamlanması
	pencere	p3.2		1,10	0,30	1,97	●							●			Ahşap pencere doğramasının tamamlanması
	pencere	p3.3		1,10	0,30	1,97	●							●			Ahşap pencere doğramasının tamamlanması
	pencere	p4.1		0,93	0,30	1,72	●							●			Ahşap pencere doğramasının tamamlanması
	pencere	p4.2		0,93	0,30	1,72	●							●			Ahşap pencere doğramasının tamamlanması
	saçak	sç1				0,50	●				●						Saçağın tamamlanması
Çatı 1		ç1		12,37		1,45			●						●		Çatı için yeni konstrüksüyon kurulması ve kiremitlerinin tamamlanması, çatı feneri eklenmesi
Kubbe 1		kb1							●	●							Kubbe üzerindeki beton örtünün kaldırılarak özgün harç ve kiremit kaplama ile tamamlanması

[1] Restitüsyon kaynaklarındaki harf ve numaraların karşılıkları 6.3.1. bölümde verilmiştir.

Çizelge 6.3. Restitüsyon tablosu - Güneybatı cephe

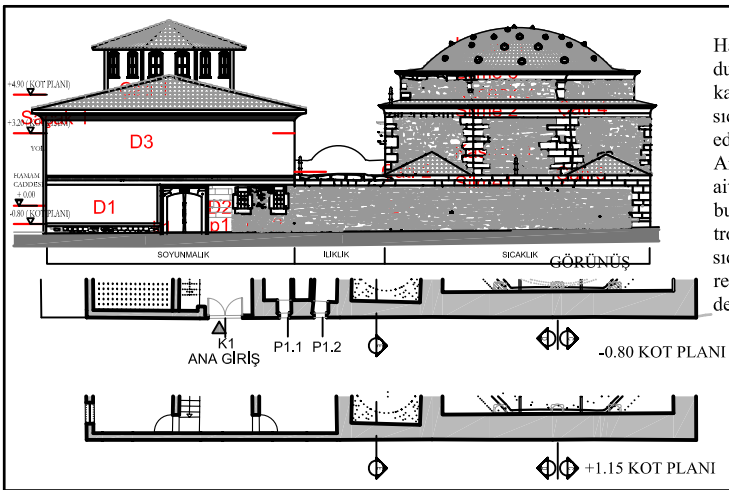

Hamamın soyunmalık, ılıklık, sıcaklık dış duvarları bulunmktadır. Soyunmalık, ahşap karkas arası tuğla dolgu duvarlardan, ılıklık ve sıcaklık ise yığma moloz taş duvarlardan inşa edilmiştir. Cephe 26,87 m genişliğe sahiptir. Ana giriş kapısı bu cephede bulunur. Helalara ait p1. 1 ve p1.2 pencereleri D3 duvarı üzerinde bulunur. Kasnak 2 üzerindeki ç4 çatısı, köşe trompların üzerini örten ç2 ve ç3 çatıları ile sıcaklık kubbesi, alaturka kiremit ile kaplanıp restitüsyonda tamamlanmıştır. Işıklıklar özgün detayına göre tamamlanmıştır.

0 2 4 6 8 10m

TE : Tamamlanacak elemanlar KE : Kaldırılacak elemanlar YE : Yenilenecek elemanlar

ELEMANLAR			BİÇİM	ÖLÇÜ			RESTİTÜSYON KAYNAKLARI								AÇIKLAMALAR
										A			B		C	D	
TAŞIYICI	MİMARİ	NO		X	Y	Z	TE	KE	YE	1	2	3	1	2			
D1			GÖRÜNÜŞ						●	●							Soyunmalık duvarlarının yenilenmesi
			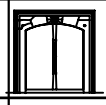 GÖRÜNÜŞ				●							●			Ana giriş kapısının tamamlanması
D2			GÖRÜNÜŞ				●			●							Dökülen taş ve sıvaların tamamlanması
D3			GÖRÜNÜŞ						●	●							Soyunmalık duvarlarının yenilenmesi
	saçak	sç1	GÖRÜNÜŞ				●				●						Saçağın ahşap malzeme ile tamamlanması
Çatı 1		ç1	GÖRÜNÜŞ				●									●	Çatı için yeni konstrüksüyon kurulması ve kiremitlerinin tamamlanması, çatı fenerinin eklenmesi
D4			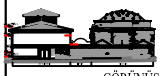 GÖRÜNÜŞ				●			●							Dökülen taşların tamamlanması
	pencere	p1.1	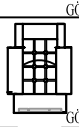 GÖRÜNÜŞ				●						●				Sövelerin tamamlanması, lokma demir parmaklıkların takılması
	pencere	p1.2	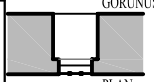 PLAN				●						●				Sövelerin tamamlanması, lokma demir parmaklıkların takılması
	silme	slm 1	GÖRÜNÜŞ				●			●							Yok olan silme taşlarının tamamlanması
Kasnak 1			GÖRÜNÜŞ				●			●							Kasnağa ait dökülen taşların tamamlanması

Çizelge 6.3. (Devam) Restitüsyon tablosu - Güneybatı cephe

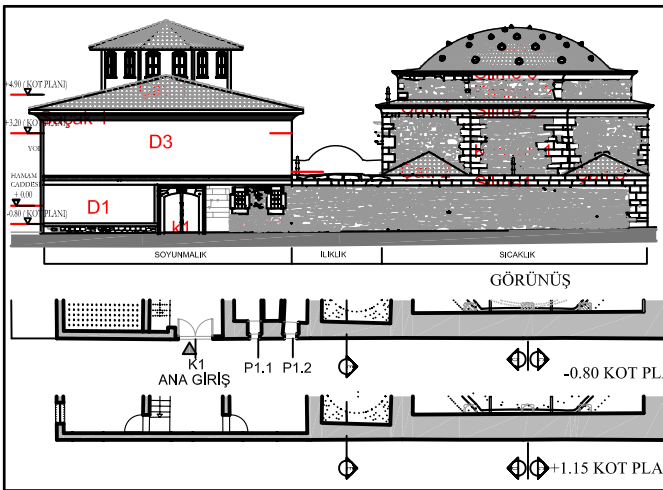

Hamamın soyunmalık, ılıklık, sıcaklık dış duvarları bulunmktadır. Soyunmalık, ahşap karkas arası tuğla dolgu duvarlardan, ılıklık ve sıcaklık ise yığma moloz taş duvarlardan inşa edilmiştir. Cephe 26,87 m genişliğe sahiptir. Ana giriş kapısı bu cephede bulunur. Helalara ait p1. 1 ve p1.2 pencereleri D3 duvarı üzerinde bulunur. Kasnak 2 üzerindeki ç4 çatısı, köşe trompların üzerini örten ç2 ve ç3 çatıları ile sıcaklık kubbesi, alaturka kiremit ile kaplanıp restitüsyonda tamamlanmıştır. Işıklıklar özgün detayına göre tamamlanmıştır.

TE : Tamamlanacak elemanlar KE : Kaldırılacak elemanlar YE : Yenilenecek elemanlar

ELEMANLAR			BİÇİM	ÖLÇÜ						RESTİTÜSYON KAYNAKLARI							AÇIKLAMALAR
										A			B		C	D	
TAŞIYICI	MİMARİ	NO		X	Y	Z	TE	KE	YE	1	2	3	1	2			
Çatı 2		ç2	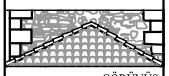 GÖRÜNÜŞ				●							●			İç mekanda köşe tonoz örtülerin üzerinin dışarıda çatı ile kapanması
Çatı 3		ç3	PLAN				●							●			İç mekanda köşe tonoz örtülerin üzerinin dışarıda çatı ile kapanması
	tüteklik		GÖRÜNÜŞ				●									●	Tütekliklerin tamamlanması
Kasnak 2		ks 2	GÖRÜNÜŞ				●			●							Kasnağa ait dökülen taşların tamamlanması
Çatı 4		ç4	GÖRÜNÜŞ				●							●			Kasnak üzerindeki yok olan çatının tamamlanarak üzerine kiremit örtü örtülmesi
	silme	slm 2	GÖRÜNÜŞ						●					●			Beton silmelerin kaldırılarak, özgün taş malzeme ile tamamlanması
Kubbe1		kb1	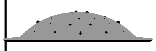 GÖRÜNÜŞ						●						●		Kubbe üzerindeki beton örtünün kaldırılarak özgün harç ve kiremit kaplama ile tamamlanması
	silme	slm 3	GÖRÜNÜŞ				●							●			Beton silmelerin kaldırılarak, özgün taş malzeme ile tamamlanması
	ışıklık		GÖRÜNÜŞ				●						●				Işıklıkların tamamlanması

Çizelge 6.4. Restitüsyon tablosu - Kuzeydoğu cephe

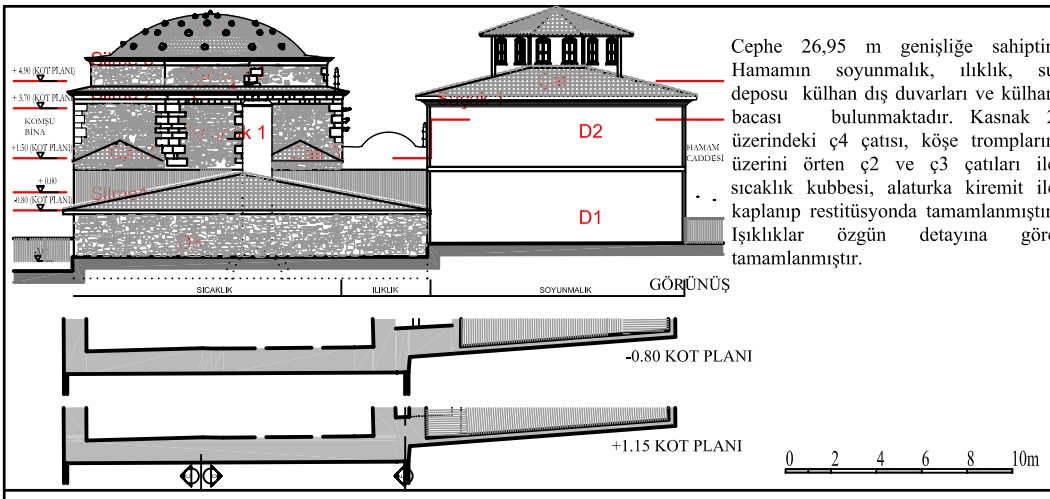

Cephe 26,95 m genişliğe sahiptir. Hamamın soyunmalık, ılıklık, su deposu külhan dış duvarları ve külhan bacası bulunmaktadır. Kasnak 2 üzerindeki ç4 çatısı, köşe trompların üzerini örten ç2 ve ç3 çatıları ile sıcaklık kubbesi, alaturka kiremit ile kaplanıp restitüsyonda tamamlanmıştır. Işıklıklar özgün detayına göre tamamlanmıştır.

TE : Tamamlanacak elemanlar KE : Kaldırılacak elemanlar YE : Yenilenecek elemanlar

ELEMANLAR			BİÇİM	ÖLÇÜ			RESTİTÜSYON KAYNAKLARI								AÇIKLAMALAR
										A			B		C	D	
TAŞIYICI	MİMARİ	NO		X	Y	Z	TE	KE	YE	1	2	3	1	2			
D1									●	●							Soyunmalık duvarlarının yenilenmesi
D2									●	●							Soyunmalık duvarlarının yenilenmesi
	saçak	sç1					●				●						Saçağın ahşap malzeme ile tamamlanması
Çatı 1		Ç1					●							●			Çatı için yeni konstrüksüyon kurulması ve kiremitlerinin tamamlanması, çatı fenerinin eklenmesi
D3							●			●							Dökülen moloz taşların tamamlanması
	baca		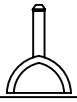				●						●				Bacanın tamamlanması
	ateşlik/ ocak			2,80	1,10	1,60											
	silme	slm 1					●			●							Yok olan silme taşlarının tamamlanması
Kasnak 1							●			●							Kasnağa ait dökülen taşların tamamlanması
Çatı 2		ç2	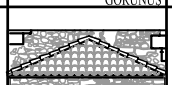				●							●			İç mekanda köşe tonoz örtülerin üzerinin dışarıda çatı ile kapanması
Çatı 3		ç3	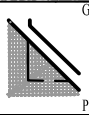				●							●			İç mekanda köşe tonoz örtülerin üzerinin dışarıda çatı ile kapanması

Çizelge 6.4. (Devam) Restitüsyon tablosu - Kuzeydoğu cephe

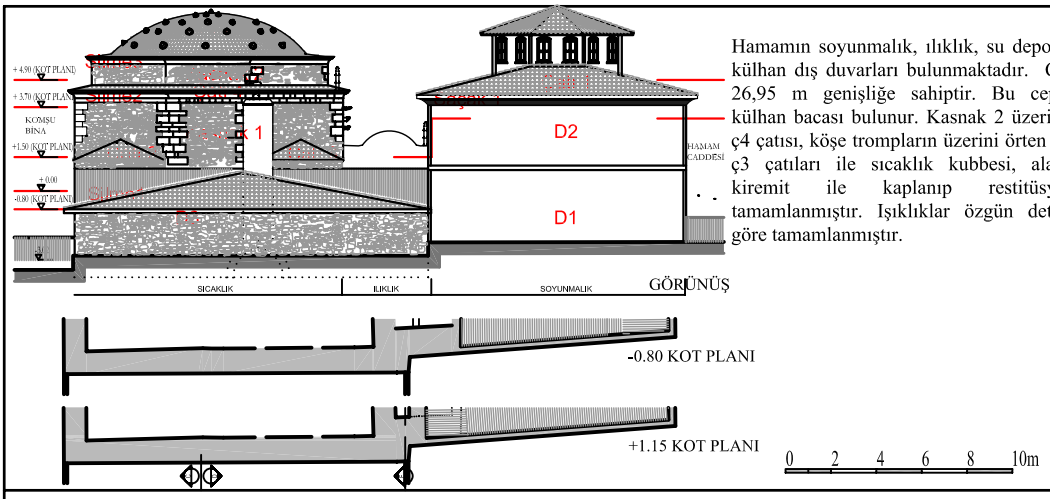

Hamamın soyunmalık, ılıklık, su deposu ve külhan dış duvarları bulunmaktadır. Cephe 26,95 m genişliğe sahiptir. Bu cephede külhan bacası bulunur. Kasnak 2 üzerindeki ç4 çatısı, köşe trompların üzerini örten ç2 ve ç3 çatıları ile sıcaklık kubbesi, alaturka kiremit ile kaplanıp restitüsyonda tamamlanmıştır. Işıklıklar özgün detayına göre tamamlanmıştır.

TE : Tamamlanacak elemanlar KE : Kaldırılacak elemanlar YE : Yenilenecek elemanlar

ELEMANLAR			BİÇİM	ÖLÇÜ			RESTİTÜSYON KAYNAKLARI								AÇIKLAMALAR
										A			B		C	D	
TAŞIYICI	MİMARİ	NO		X	Y	Z	TE	KE	YE	1	2	3	1	2			
	tüteklik		GÖRÜNÜŞ				●									●	Tütekliklerin tamamlanması
Kasnak 2			GÖRÜNÜŞ				●			●							Kasnağa ait dökülen taşların tamamlanması
Çatı 4			GÖRÜNÜŞ				●							●			Kasnak üzerindeki yok olan çatının tamamlanarak üzerine kiremit örtü örtülmesi
	silme	slm 2	GÖRÜNÜŞ						●					●			Beton silmelerin kaldırılarak, özgün taş malzeme ile tamamlanması
Kubbe1			GÖRÜNÜŞ						●						●		Kubbe üzerindeki beton örtünün kaldırılarak özgün harç ve kiremit kaplama ile tamamlanması
	silme	slm 3	GÖRÜNÜŞ						●					●			Beton silmelerin kaldırılarak, özgün taş malzeme ile tamamlanması
	ışıklık		GÖRÜNÜŞ				●						●				Işıklıkların tamamlanması

Çizelge 6.5. Restitüsyon tablosu - Güneydoğu cephe

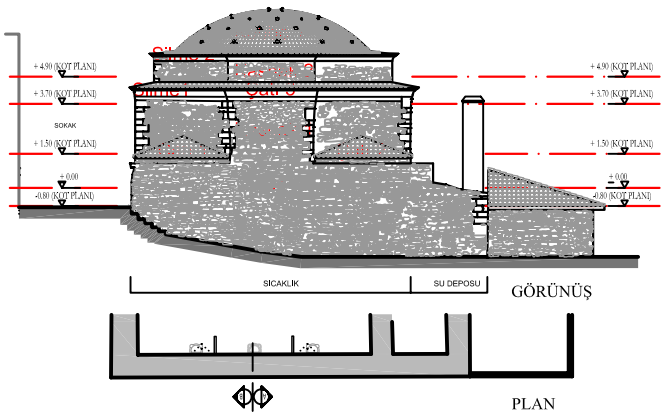

Hamamın sıcaklık, su deposu ve külhan dış duvarları bulunmaktadır. Cephe 20,32 m genişliğe sahiptir. Kasnak 2 üzerindeki ç3 çatısı, köşe trompların üzerini örten ç1 ve ç2 çatıları ile sıcaklık kubbesi, alaturka kiremit ile kaplanıp restitüsyonda tamamlanmıştır. Işıklıklar özgün detayına göre tamamlanmıştır.

0 2 4 6 8 10m

TE : Tamamlanacak elemanlar KE : Kaldırılacak elemanlar YE : Yenilenecek elemanlar

ELEMANLAR			BİÇİM	ÖLÇÜ						RESTİTÜSYON KAYNAKLARI							AÇIKLAMALAR
				X	Y	Z	TE	KE	YE	A			B		C	D	
TAŞIYICI	MİMARİ	NO								1	2	3	1	2			
D1			GÖRÜNÜŞ				●			●							Dökülen duvar taşları ve hatılların tamamlanması
Kasnak 1			GÖRÜNÜŞ				●			●							Kasnağa ait dökülen taşların tamamlanması
Çatı 1			GÖRÜNÜŞ				●							●			İç mekanda köşe tonoz örtülerin üzerinin dışarıda çatı ile kapanması
Çatı 2			PLAN				●							●			İç mekanda köşe tonoz örtülerin üzerinin dışarıda çatı ile kapanması
Kasnak 2			GÖRÜNÜŞ				●			●							Kasnağa ait dökülen taşların tamamlanması
Çatı 3			GÖRÜNÜŞ				●							●			Kasnak üzerindeki yok olan çatının tamamlanarak üzerine kiremit örtü örtülmesi
	silme	slm 1	GÖRÜNÜŞ						●					●			Beton silmelerin kaldırılarak, özgün taş malzeme ile tamamlanması
Kubbe 1			GÖRÜNÜŞ						●						●		Kubbe üzerindeki beton örtünün kaldırılarak özgün harç ve kiremit kaplama ile tamamlanması
	silme	slm 2	GÖRÜNÜŞ						●					●			Beton silmelerin kaldırılarak, özgün taş malzeme ile tamamlanması
	ışıklık		GÖRÜNÜŞ				●						●				Işıklıkların tamamlanması
	baca		GÖRÜNÜŞ				●						●				Bacanın tamamlanması

Çizelge 6.6. Restitüsyon tablosu - Z02 Soyunmalık mekanı

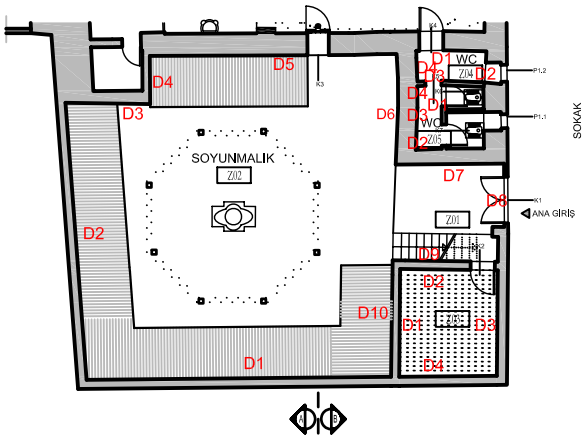

Mekan 10,68 * 10,76 m ölçülere sahiptir. Soyunmalık bölümü ana giriş kapısı güneybatı yönündeki D8 duvarı üzerindedir. Zemin katta pencere bulunmamaktadır. Ilıklığa D5 duvarı üzerindeki K3 kapısı ile geçilir. Mekanda duvarları çevreleyen günümüze ulaşmayan ahşap seki bulunur.

D9 duvarı üzerindeki ahşap merdiven ise zemin katı üst kata bağlamaktadır.

0 2 4 6 8 10m

TE : Tamamlanacak elemanlar KE : Kaldırılacak elemanlar YE : Yenilenecek elemanlar

ELEMANLAR			BİÇİM	ÖLÇÜ						RESTİTÜSYON KAYNAKLARI							AÇIKLAMALAR
TAŞIYICI	MİMARİ	NO		X	Y	Z	TE	KE	YE	A			B		C	D	
										1	2	3	1	2			
D1				0,06	0,30	3,95			●	●							Soyunmalık duvarlarının yenilenmesi
D2			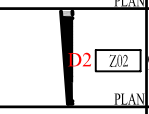	9,18	0,30	3,95			●	●							Soyunmalık duvarlarının yenilenmesi
D3			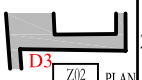	2,79	0,43	3,95	●			●							Dökülen duvar taşları, hatıllar ve sıvaların tamamlanması
D4			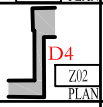	1,59	0,25	3,95	●			●							Dökülen duvar taşları, hatıllar ve sıvaların tamamlanması
D5			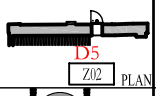	8,16	0,74	3,95	●			●							Dökülen duvar taşları, hatıllar ve sıvaların tamamlanması
	kapı	k3		0,70	0,74	2,10	●						●				Ahşap kapının tamamlanması
D6			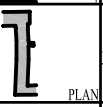	3,65	0,63	3,95	●			●							Dökülen duvar taşları, hatıllar ve sıvaların tamamlanması
D7				3,40	0,51	3,95	●			●							Dökülen duvar taşları, hatıllar ve sıvaların tamamlanması
D8			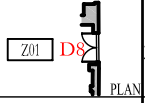	3,24	0,30	3,95	●			●							Dökülen duvar taşları, hatıllar ve sıvaların tamamlanması
	kapı	k1	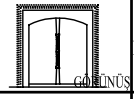	1,55	0,30	3,20	●						●				Ana giriş kapısının doğraması-nın ahşap malzeme ile tamamlanması
D9			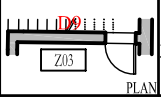	3,47	0,30	3,95			●	●							Soyunmalık duvarlarının yeni-lenmesi, kapı izine göre kapı boşluğu açılması

Çizelge 6.6. (Devam) Restitüsyon tablosu - Z02 Soyunmalık mekanı

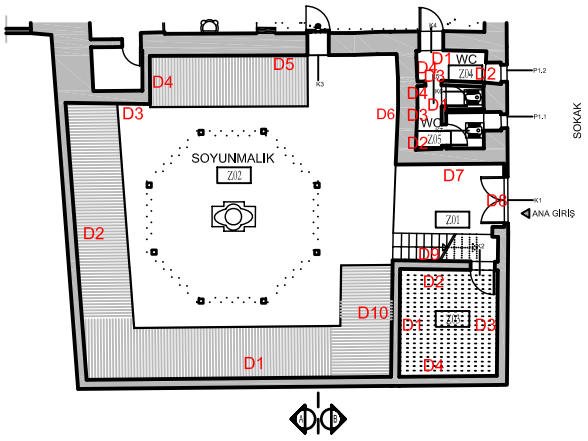

Merdiven altında, D9 duvarı üzerinde bir ahşap kapı izi bulunmaktadır. Bu nedenle buraya restitüsyonda kapı eklenmiştir.

TE : Tamamlanacak elemanlar KE : Kaldırılacak elemanlar YE : Yenilenecek elemanlar

ELEMANLAR			BİÇİM	ÖLÇÜ						RESTİTÜSYON KAYNAKLARI							AÇIKLAMALAR
TAŞIYICI	MİMARİ	NO		X	Y	Z	TE	KE	YE	A			B		C	D	
										1	2	3	1	2			
	kapı	k2		0,80	0,30	2,10	●						●				Ahşap kapının tamamlanması
D10			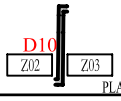	3,85	0,30	3,95			●	●								Soyunmalık duvarlarının yenilenmesi
Döşeme				0,50	0,70		●						●				Doğal bloktaş döşeme kaplamalarının tamamlanması
	seki			1,70		0,20	●								●		Ahşap sekilerin tamamlanması
Tavan feneri				5,65	5,65	2,60	●							●			Yok olan kubbenin tamamlanması
	şadırvan		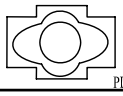				●							●			Şadırvanın tamamlanması

Çizelge 6.7. Restitüsyon tablosu - Z03 oda mekanı

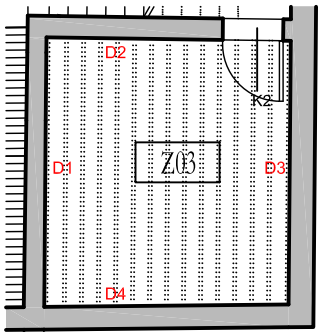

Mekan 3,23 * 3,48m ölçülere sahiptir. Dükkan olarak kullanıldığı dönemlerde D4 duvarı kaldırılmış ve buraya camekan eklenmiştir. Restitüsyonda bu duvar eklenmiştir. D2 duvarı üzerindeki kapı izi üzerine K2 kapısı açılmıştır.

0 2 4 6 8 10m

TE : Tamamlanacak elemanlar KE : Kaldırılacak elemanlar YE : Yenilenecek elemanlar

ELEMANLAR			BİÇİM	ÖLÇÜ						RESTİTÜSYON KAYNAKLARI							AÇIKLAMALAR
TAŞIYICI	MİMARİ	NO		X	Y	Z	TE	KE	YE	A 1	A 2	A 3	B 1	B 2	C	D	
D1			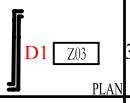	3,86	0,30	3,95			●	●							Soyunmalık duvarlarının yenilenmesi
D2			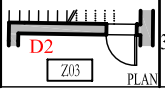	3,22	0,30	3,95			●	●							Soyunmalık duvarlarının yenilenmesi
	k2		BKZ. Çizelge 6.6. Restitüsyon tablosu - Soyunmalık mekanı														
D3			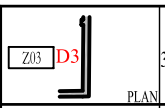	3,48	0,30	0,95			●	●							Soyunmalık duvarlarının yenilenmesi
D4			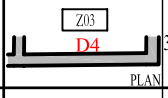	3,23	0,30	0,95			●	●							Yok olan ahşap duvarın tamamlanması
Döşeme			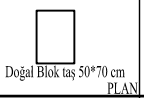						●			●					Döşeme kaplamalarının tamamlanması
Tavan			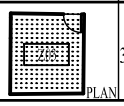	3,23	3,48				●	●	●						Ahşap tavanın yenilenmesi

Çizelge 6.8. Restitüsyon tablosu - Z04 hela geçiş mekanı

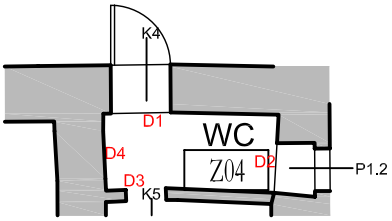

Hela bölümüne ılıklıktan K4 kapısı ile girilmektedir. Küçük bir ara bölümden sonra helalara girilir. Bu bölümde 1 adet lokma demir parmaklıklı p1.2 penceresi bulunur.

Örtü tonozdur. Döşeme kaplamaları günümüze ulaşamamış ancak yapıdaki izlerden blok taş olduğu anlaşılmaktadır. Örtü ve duvar sıva ve boyaları yer yer dökülmüştür.

0 2 4 6 8 10m

TE : Tamamlanacak elemanlar KE : Kaldırılacak elemanlar YE : Yenilenecek elemanlar

ELEMANLAR			BİÇİM	ÖLÇÜ			TE	KE	YE	RESTİTÜSYON KAYNAKLARI							AÇIKLAMALAR
TAŞIYICI	MİMARİ	NO		X	Y	Z				A			B		C	D	
										1	2	3	1	2			
D1			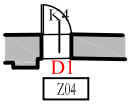 PLAN	2,31	0,63	3,95	●			●							Dökülen duvar taşları ve sıvaların tamamlanması
	kapı	k4		0,79	0,64	2,10	●										Ahşap kapının tamamlanması
D2			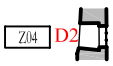 PLAN	1,03	0,70		●			●							Pencerenin kırılarak yok olan kısımlarının tamamlanması
	pencere	p1.1	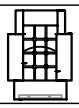 GÖRÜNÜŞ	0,56	0,20		●			●							Pencereye ait taş sövenin tamamlanması
	lokma demir parmaklık		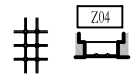 GÖRÜNÜŞ PLAN				●						●				Pencereye ait lokma parmaklığın tamamlanması
D3			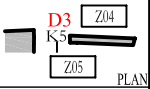 PLAN	2,22	0,20		●			●							Dökülen duvar taşları ve sıvaların tamamlanması
	kapı	k5	PLAN	0,70	0,63	2,10											Ahşap kapının tamamlanması
D4			PLAN	1,02	0,63		●			●							Dökülen duvar taşları ve sıvaların tamamlanması
Döşeme			Doğal Blok taş 50*70 cm PLAN				●							●			Döşeme kaplamalarının tamamlanması
Tonoz örtü			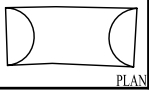 PLAN				●			●							Tonoz sıvasının tamamlanması

Çizelge 6.9. Restitüsyon tablosu - Z05 hela mekanı

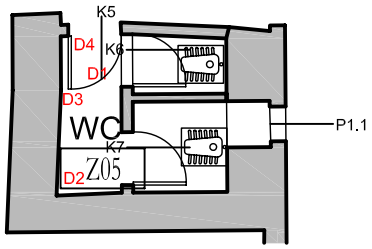

Bu bölümün içindeki kabinlerden birinde lokma demir parmaklıklı p1.1 penceresi bulunmaktadır. Lokma parmaklıklar günümüze ulaşamamış ancak izi kalmıştır.

Bu bölümün döşeme kotu fiziksel nedenlerle yükselmiş ve kaplama malzemesi kalmamıştır. Duvar ve örtüde sıva ve boyalar tamamen yok olmuştur.

0 2 4 6 8 10m

TE : Tamamlanacak elemanlar KE : Kaldırılacak elemanlar YE : Yenilenecek elemanlar

ELEMANLAR			BİÇİM	ÖLÇÜ						RESTİTÜSYON KAYNAKLARI							AÇIKLAMALAR
TAŞIYICI	MİMARİ	NO		X	Y	Z	TE	KE	YE	A			B		C	D	
										1	2	3	1	2			
D1			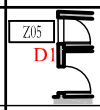	2,09	0,15		●			●							Dökülen duvar taşları ve sıvaların tamamlanması
	kapı	k6	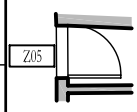	0,70	0,15	2,10	●									●	Ahşap kapının tamamlanması
	kapı	k7		0,70	0,15	2,10	●									●	Ahşap kapının tamamlanması
D2			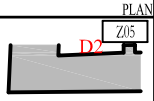	0,86	0,51		●			●							Dökülen duvar taşları ve sıvaların tamamlanması
D3				2,41	0,63		●			●							Dökülen duvar taşları ve sıvaların tamamlanması
D4			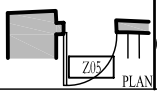	0,80	0,15		●			●							Dökülen duvar taşları ve sıvaların tamamlanması
	kapı	k5	BKZ. Çizelge 6.8. Restitüsyon tablosu - Z04 mekanı														Ahşap kapının tamamlanması
	helataşı						●									●	Yok olan hela taşının tamamlanması
Döşeme							●							●			Döşeme kaplamalarının tamamlanması
Tavan							●			●							Tavan sıvasının tamamlanması

Çizelge 6.10. Restitüsyon tablosu - Z06 ve Z07 ılıklık mekanı

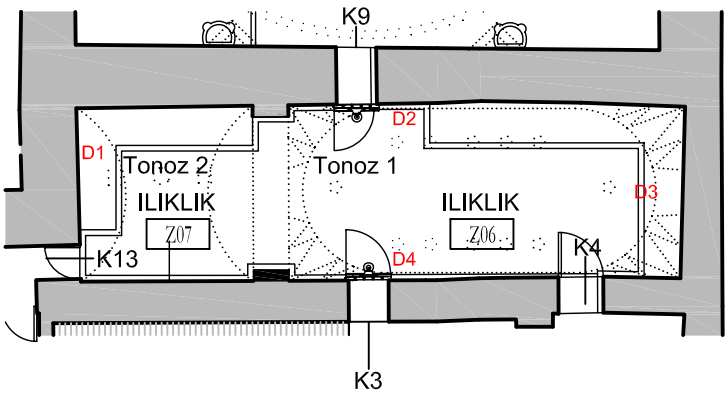

Ilıklık mekanı 10,73 * 3,10m ölçülere sahiptir. Soğukluktan ılıklığa K3 kapısı ile girilmektedir. Ilıklıktan sıcaklığa ise K9 kapısı ile geçilmektedir. Mekanın üzeri Z06 bölümünde tuğla beşik tonoz, Z07 mekanında ise basık tonoz ile örtülüdür.

TE : Tamamlanacak elemanlar KE : Kaldırılacak elemanlar YE : Yenilenecek elemanlar

ELEMANLAR			BİÇİM	ÖLÇÜ						RESTİTÜSYON KAYNAKLARI							AÇIKLAMALAR
										A			B		C	D	
TAŞIYICI	MİMARİ	NO		X	Y	Z	TE	KE	YE	1	2	3	1	2			
D1			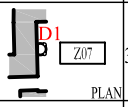	3,06	1,00	3,70	●			●							Dökülen duvar taşları ve sıvaların tamamlanması
	kapı	k13	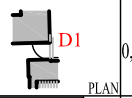	0,65	1,00	2,13											
	seki		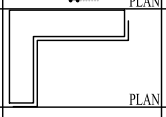				●				●						Taş sekilerin tamamlanması
D2			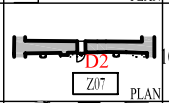	10,73	0,73	3,70	●			●							Dökülen duvar taşları ve sıvaların tamamlanması, sonradan açılan kapı boşluğu-nun tamamlanması
	kapı	k9	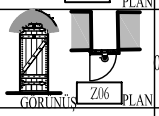	0,70	0,73	2,18	●						●				Ahşap kapının tamamlanması
	kurna						●				●						Kurnaların tamamlanması
Türk üçgeni							●			●							Türk üçgenlerinin kırılan ve yok olan kısımlarının tamamlanması
D3			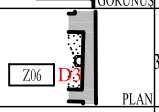	3,02	0,55	3,70				●							Dökülen duvar taşları ve sıvaların tamamlanması
	seki		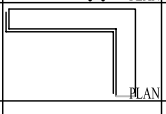				●				●						Taş sekilerin tamamlanması
	kurna						●				●						Kurnaların tamamlanması
Türk üçgeni							●			●							Türk üçgenlerinin kırılan ve yok olan kısımlarının tamamlanması

Çizelge 6.10. (Devam) Restitüsyon tablosu - Z06 ve Z07 ılıklık mekanı

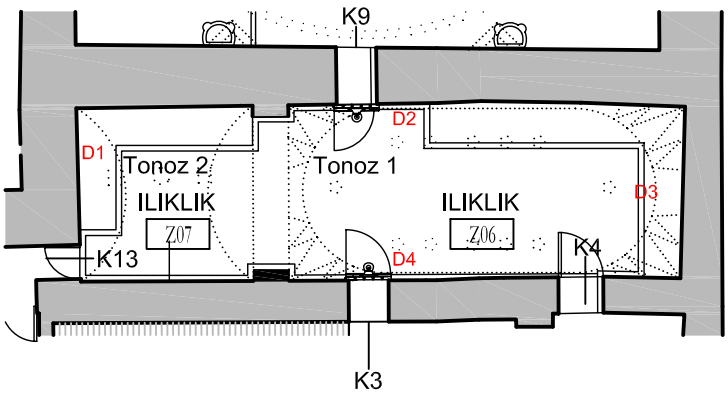

Z06 mekanı 3,10 * 6,90m, Z07 mekanı 3,08m * 3,10m ölçülere sahiptir.

Bu bölümde kurna izleri bulunduğundan buraya seki ve kurnalar eklenmiştir.

TE : Tamamlanacak elemanlar KE : Kaldırılacak elemanlar YE : Yenilenecek elemanlar

ELEMANLAR			BİÇİM	ÖLÇÜ			RESTİTÜSYON KAYNAKLARI									AÇIKLAMALAR
										A			B		C	D	
TAŞIYICI	MİMARİ	NO		X	Y	Z	TE	KE	YE	1	2	3	1	2			
D4				0,56	0,73	3,70	●			●							Dökülen duvar taşları ve sıvaların tamamlanması
	kapı	k3	BKZ. Çizelge 6.6. Restitüsyon tablosu - Soyunmalık mekanı														Ahşap kapının tamamlanması
	kapı	k4	BKZ. Çizelge 6.8. Restitüsyon tablosu - Z04 mekanı														
	kurna						●				●						Kurnaların tamamlanması
Türk üçgeni			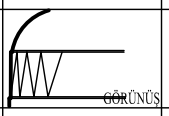				●			●							Türk üçgenlerinin kırılan ve yok olan kısımlarının tamamlanması
Döşeme			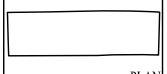				●							●			Döşeme kaplamalarının tamamlanması
Tonoz 1							●			●							Beşik tonoz örtünün yok olan orta kısmının tamamlanması
Tonoz 2							●			●							Tonoz üzerinde yok olan tuğlaların tamamlanması
	ışıklık		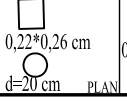	0,22	0,26		●						●				Işıklıkların tamamlanması

Çizelge 6.11. Restitüsyon tablosu - Z08 ılıklık mekanı - traşlık geçişi

Z08 mekanı ılıklıktan traşlığa geçişi sağlar. Üzeri tonoz örtü ile örtülüdür. 2,46 * 0,76m iç ölçülere sahip küçük bir geçiş mekanıdır.

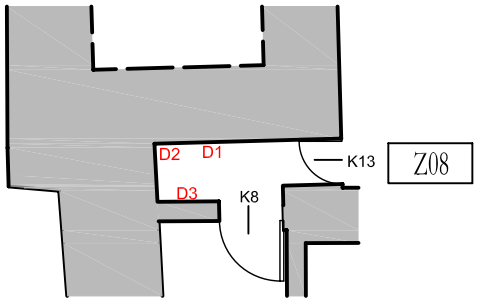

TE : Tamamlanacak elemanlar KE : Kaldırılacak elemanlar YE : Yenilenecek elemanlar

ELEMANLAR			BİÇİM	ÖLÇÜ						RESTİTÜSYON KAYNAKLARI							AÇIKLAMALAR
TAŞIYICI	MİMARİ	NO		X	Y	Z	TE	KE	YE	A			B		C	D	
										1	2	3	1	2			
D1			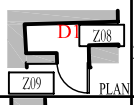	2,47	1,00		●			●							Dökülen duvar taşları ve sıvaların tamamlanması
D2			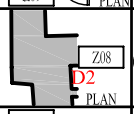	0,76	1,28					●							Dökülen duvar taşları ve sıvaların tamamlanması, sonradan açılan kapının kapatılması
D3			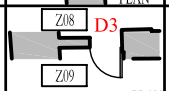							●							Dökülen duvar taşları ve sıvaların tamamlanması
	kapı	k8	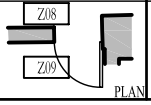						●				●				Ahşap kapının tamamlanması
D4	kapı	BKZ. Çizelge 6.10. Restitüsyon tablosu - Z06 ve Z07 Ilıklık mekanı															
Döşeme			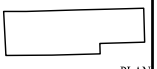				●							●			Döşeme kaplamalarının tamamlanması
Tonoz			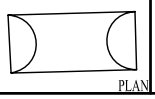				●			●							Tonoz örtünün sıvalarının tamamlanması

Çizelge 6.12. Restitüsyon tablosu - Z09 traşlık mekanı

Z09 mekanı 1,45 * 1,62m ölçülere sahiptir. Traşlık mekanı olarak kullanılmıştır.

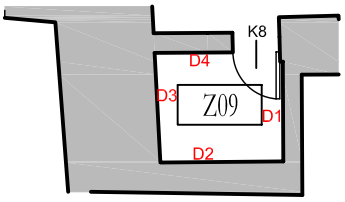

TE : Tamamlanacak elemanlar KE : Kaldırılacak elemanlar YE : Yenilenecek elemanlar

ELEMANLAR			BİÇİM	ÖLÇÜ						RESTİTÜSYON KAYNAKLARI							AÇIKLAMALAR
TAŞIYICI	MİMARİ	NO		X	Y	Z	TE	KE	YE	A			B		C	D	
										1	2	3	1	2			
D1			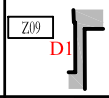	1,31	0,25		●			●							Çimento esaslı sıvaların kaldırılıp özgün harç ile tamamlanması
D2			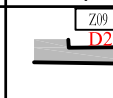	1,62	1,42		●			●							Çimento esaslı sıvaların kaldırılıp özgün harç ile tamamlanması
D3			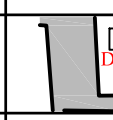	1,45	1,27		●			●							Çimento esaslı sıvaların kaldırılıp özgün harç ile tamamlanması
D4			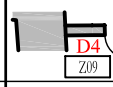	1,65	0,26		●			●							Sonradan açılan pencerenin kapatılması
	kapı		BKZ. Çizelge 6.11. Restitüsyon tablosu - Z08 mekanı														Ahşap kapının tamamlanması
Döşeme			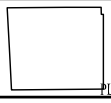						●					●			Döşeme üzerine atılan beton örtünün kaldırılıp, özgün malzeme ile yenilenmesi
Tavan				1,65	1,44				●			●					Tavanda kullanılan çimento esaslı sıvanın kaldırılıp, özgün harç ile sıvanması

Çizelge 6.13. Restitüsyon tablosu - Z10 sıcaklık mekanı

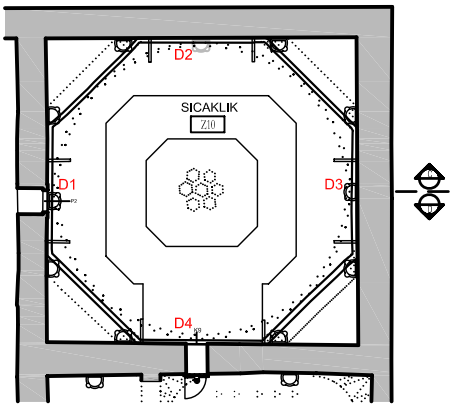

Z10 sıcaklık mekanı 10,04 * 10,27 m ölçülere sahiptir. Ilıklıktan sıcaklığa K9 kapısı ile girilmektedir. D1, D2, D3 duvarlarında toplam üç adet kurna bulunmaktadır. D4 duvarında ise iki adet taş kurna bulunmaktadır. Kurnalar yerden 40 cm yüksekte bulunan taş sekilerin üzerinde bulunmaktadır. Ortada kenarları 45 derece pahlanmış kare bir göbektaşı bulunmaktadır.

0 2 4 6 8 10m

TE : Tamamlanacak elemanlar KE : Kaldırılacak elemanlar YE : Yenilenecek elemanlar

ELEMANLAR			BİÇİM	ÖLÇÜ						RESTİTÜSYON KAYNAKLARI							AÇIKLAMALAR
TAŞIYICI	MİMARİ	NO		X	Y	Z	TE	KE	YE	A			B		C	D	
										1	2	3	1	2			
D1			D1 Z10 PLAN	0,04	1,00	5,16	●			●							Dökülen duvar taşları ve sıvaların tamamlanması
	pencere	p2	GÖRÜNÜŞ PLAN	0,72	0,16	0,86	●			●							Buhar penceresinin ve sövesinin tamamlanması
	seki		PLAN				●				●						Sekilerin tamamlanması
	kurna		PLAN				●				●						Kurnaların tamamlanması
	mermer alın		PLAN								●						Mermer alınların tamamlanması
	kemer 1-2-3		GÖRÜNÜŞ				●			●							Kemerlerin kırılarak yok olan kısımlarının tamamlanması
D2			Z10 PLAN	0,27	1,00	5,16	●			●							Dökülen duvar taşları ve sıvaların tamamlanması
	seki		PLAN				●				●						Taş sekilerin tamamlanması
	kurna		PLAN				●			●							Kurnaların tamamlanması
	kemer 3-4-5						●			●							Kemerlerin kırılarak yok olan kısımlarının tamamlanması
	mermer alın		PLAN				●				●						Mermer alınların tamamlanması

Çizelge 6.13. (Devam) Restitüsyon tablosu - Z10 sıcaklık mekanı

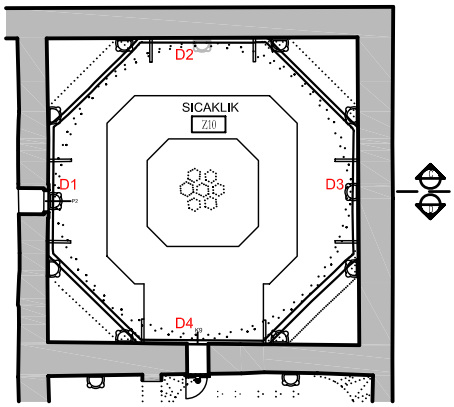

0 2 4 6 8 10m

TE : Tamamlanacak elemanlar KE : Kaldırılacak elemanlar YE : Yenilenecek elemanlar

ELEMANLAR			BİÇİM	ÖLÇÜ						RESTİTÜSYON KAYNAKLARI							AÇIKLAMALAR
TAŞIYICI	MİMARİ	NO		X	Y	Z	TE	KE	YE	A			B		C	D	
										1	2	3	1	2			
D3			Z10 D3 PLAN	0,17	1,10	5,16	●			●							Dökülen duvar taşları ve sıvaların tamamlanması
	seki		PLAN				●				●						Sekilerin tamamlanması
	kurna		PLAN				●				●						Kurnaların tamamlanması
	mermer alın		PLAN				●				●						Mermer alınların tamamlanması
	kemer 5-6-7						●			●							Kemerlerin kırılarak yok olan kısımlarının tamamlanması
D4			Z10 D4 PLAN	0,28	1,00	5,16	●			●							Dökülen duvar taşları ve sıvaların tamamlanması
	kapı 9		BKZ. Çizelge 6.10. Restitüsyon tablosu - Z06 ve Z07 mekanı														Ahşap kapıların tamamlanması
	seki						●				●						Sekilerin tamamlanması
	kurna		PLAN				●				●						Kurnaların tamamlanması
	mermer alın		PLAN	0,10	0,75	0,50					●						Mermer alınların tamamlanması
	kemer 7-8-1		GÖRÜNÜŞ				●			●							Kemerlerin kırılarak yok olan kısımlarının tamamlanması

Çizelge 6.13. (Devam) Restitüsyon tablosu - Z10 sıcaklık mekanı

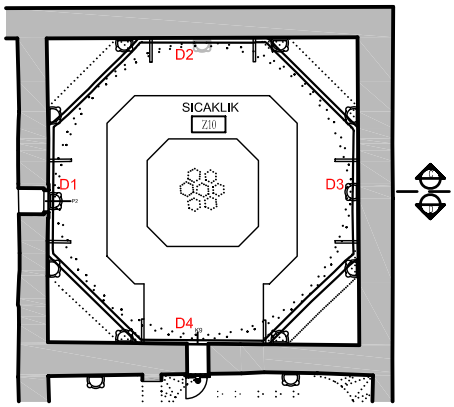

0 2 4 6 8 10m

TE : Tamamlanacak elemanlar KE : Kaldırılacak elemanlar YE : Yenilenecek elemanlar

ELEMANLAR			BİÇİM	ÖLÇÜ						RESTİTÜSYON KAYNAKLARI							AÇIKLAMALAR
TAŞIYICI	MİMARİ	NO		X	Y	Z	TE	KE	YE	A			B		C	D	
										1	2	3	1	2			
	kemer ayağı		GÖRÜNÜŞ	0,37		0,27	●			●							Kemer ayağının kırılan kısımlarının tamamlanması
	göbek taşı		PLAN	3,55	3,67	0,40	●			●							Göbektaşının kırılarak yok olan kısımlarının tamamlanması
	silme		KESİT	9,76		0,30	●			●							Taş silmelerin tamamlanması
Döşeme							●						●				Döşeme kaplamalarının tamamlanması
	taşıyıcı tuğla ayak		KESİT	0,30	0,30	0,95	●			●							Taşıyıcı tuğla ayakların tuğla malzeme ile tamamlanması
Kubbe			GÖRÜNÜŞ	9,80	9,80	4,73	●			●							Eksilen tuğlaların ve dökülen kubbe sıvalarının tamamlanması
	ışıklık		PLAN				●			●							Işıklıkların detayına uygun tamamlanması

Çizelge 6.14. Restitüsyon tablosu - Z11 su deposu mekanı

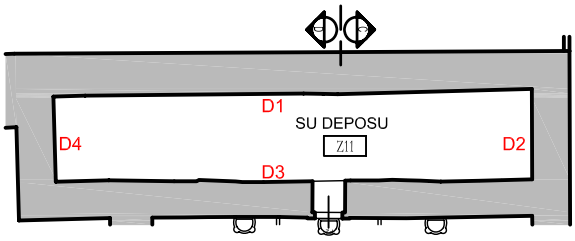

Z11 mekanı 2,39* 12,65m ölçülere sahiptir. Üzeri tonoz örtü ile kapalıdır. Z11 mekandan Z10 sıcaklık mekanına P2 penceresi açılır.

TE : Tamamlanacak elemanlar KE : Kaldırılacak elemanlar YE : Yenilenecek elemanlar

ELEMANLAR			BİÇİM	ÖLÇÜ						RESTİTÜSYON KAYNAKLARI							AÇIKLAMALAR
TAŞIYICI	MİMARİ	NO		X	Y	Z	TE	KE	YE	A			B		C	D	
										1	2	3	1	2			
D1			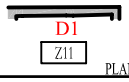	2,65	1,04	2,02	●			●							Dökülen duvar taşları ve sıvaların tamamlanması
D2			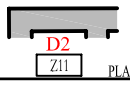	2,39	1,00	2,02	●			●							Dökülen duvar taşları ve sıvaların tamamlanması
D3			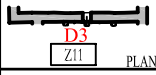	2,60	1,00	2,02	●			●							Dökülen duvar taşları ve sıvaların tamamlanması
	pencere	p2	BKZ. Çizelge 6.13. Restitüsyon tablosu - Z10 mekanı														Buhar penceresinin tamamlanması
D4			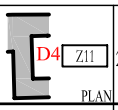	2,25	1,00	2,02	●			●							Dökülen duvar taşları ve sıvaların tamamlanması
Döşeme			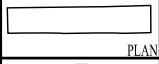				●							●			Döşeme kaplama malzemesinin tamamlanması
Tonoz			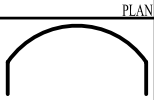	2,25	2,65		●			●							Tonoz örtüye ait sıvaların tamamlanması

Çizelge 6.15. Restitüsyon tablosu - 101 mekanı

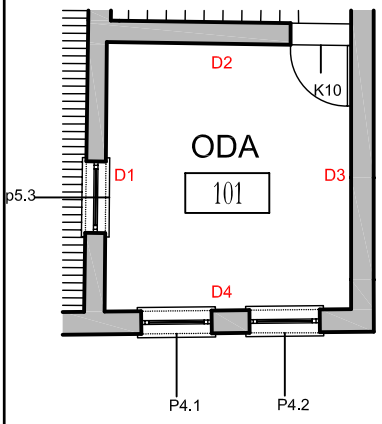

101 mekanı 3,25 * 3,48 m ölçülere sahiptir. Soyunmalık bölümüne P5.3 penceresi açılmaktadır. Tavan düz ahşap tavandır. 102 mekanına K10 kapısı açılmaktadır.

TE : Tamamlanacak elemanlar KE : Kaldırılacak elemanlar YE : Yenilenecek elemanlar

ELEMANLAR			BİÇİM	ÖLÇÜ						RESTİTÜSYON KAYNAKLARI							AÇIKLAMALAR
										A			B		C	D	
TAŞIYICI	MİMARİ	NO		X	Y	Z	TE	KE	YE	1	2	3	1	2			
D1			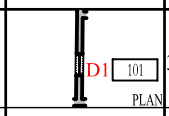	3,56	0,30	2,56	●			●							Soyunmalık duvarlarının yenilenmesi
	pencere	p5.3		0,94	0,30	1,70	●						●				Yok olan pencere doğramaları-nın tamamlanması
D2			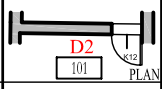	3,23	0,30	2,56	●			●							Soyunmalık duvarlarının yenilenmesi
	kapı	k10		0,80	0,30	2,10	●						●				Ahşap kapının tamamlanması
D3			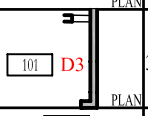	3,48	0,30	2,56	●			●							Soyunmalık duvarlarının yenilenmesi
D4			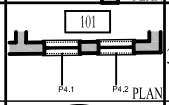	3,26	0,30	2,56	●			●			●				Soyunmalık duvarlarının yenilenmesi
	pencere	p4.1	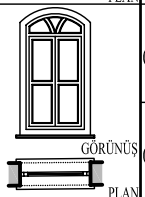	0,93	0,30	1,72	●						●				Ahşap pencerelerin tamamlanması
	pencere	p4.2		0,93	0,30	1,72	●						●				Ahşap pencerelerin tamamlanması
Döşeme			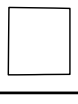				●			●							Ahşap döşeme kaplamalarının tamamlanması
Tavan			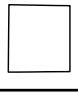				●			●							Ahşap tavanın tamamlanması

Çizelge 6.16. Restitüsyon tablosu - 102 mekanı

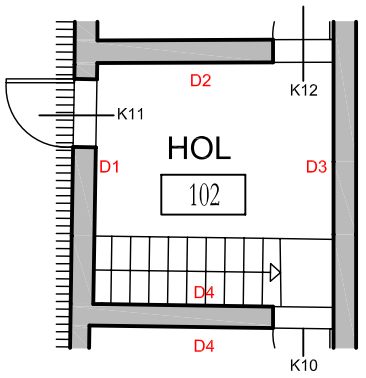

102 mekanı 3,12 * 3,18 m ölçülere sahiptir. Zemin katı üst kata bağlayan ahşap merdiven bu mekanda bulunmaktadır. Soyunmalık mekanının dinlenme bölümüne K11 kapısı açılmaktadır.

TE : Tamamlanacak elemanlar KE : Kaldırılacak elemanlar YE : Yenilenecek elemanlar

ELEMANLAR			BİÇİM	ÖLÇÜ						RESTİTÜSYON KAYNAKLARI							AÇIKLAMALAR
										A			B		C	D	
TAŞIYICI	MİMARİ	NO		X	Y	Z	TE	KE	YE	1	2	3	1	2			
D1			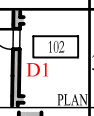	3,18	0,30	2,56	●			●							Soyunmalık duvarlarının yenilenmesi
	kapı	k11	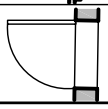	0,90	0,30	2,10							●				Kapatılan K 11 kapısının açılarak ahşap doğramasının tamamlanması
D2			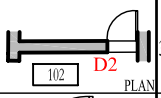	3,12	0,30	2,56	●			●							Soyunmalık duvarlarının yenilenmesi
	kapı	k12	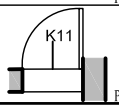	0,80	0,30	2,10	●						●				Ahşap kapının tamamlanması
D3			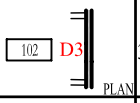	3,24	0,30	2,56	●			●							Soyunmalık duvarlarının yenilenmesi
D4			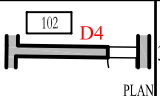	3,17	0,30	2,56	●			●							Soyunmalık duvarlarının yenilenmesi
	merdiven		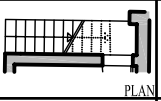				●			●							Ahşap merdivenin tamamlanması
Döşeme							●			●							Ahşap döşeme kaplamalarının tamamlanması
Tavan							●			●							Ahşap tavanın tamamlanması

Çizelge 6.17. Restitüsyon tablosu - 103 mekanı

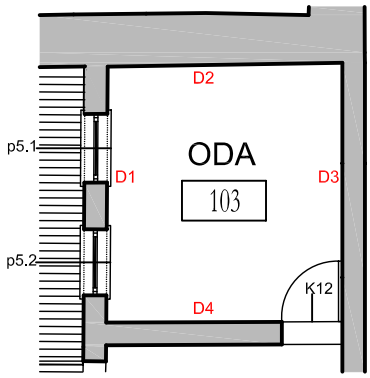

102 mekanı 3,12 * 3,38 m ölçülere sahiptir. Soyunmalık bölümüne P5.1 ve P5.2 pencereleri açılmaktadır. Tavan düz ahşap tavan olup, döşeme yine ahşap malzeme ile kaplıdır.

TE : Tamamlanacak elemanlar KE : Kaldırılacak elemanlar YE : Yenilenecek elemanlar

ELEMANLAR			BİÇİM	ÖLÇÜ						RESTİTÜSYON KAYNAKLARI							AÇIKLAMALAR
TAŞIYICI	MİMARİ	NO		X	Y	Z	TE	KE	YE	A			B		C	D	
										1	2	3	1	2			
D1			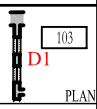	3,38	0,30	2,56	●			●							Soyunmalık duvarlarının yenilenmesi
	pencere	p5.1	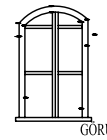	0,90	0,30	1,70	●						●				Ahşap pencerenin tamamlanması
	pencere	p5.2		0,90	0,30	1,70	●						●				Ahşap pencerenin tamamlanması
D2			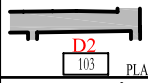	3,10	0,30	2,56	●			●							Yok olan soyunmalık duvarının tamamlanması
D3			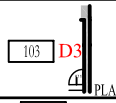	3,42	0,30	2,56	●			●							Soyunmalık duvarlarının yenilenmesi
D4			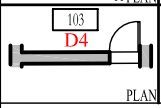	3,12	0,30	2,56	●			●							Soyunmalık duvarlarının yenilenmesi
	kapı	k12	BKZ. Çizelge 6.16. Restitüsyon tablosu - 102 mekanı														Ahşap kapının tamamlanması
Döşeme							●			●							Ahşap döşeme kaplamalarının tamamlanması
Tavan							●			●							Ahşap tavanın tamamlanması

Çizelge 6.18. Restitüsyon tablosu - 104 mekanı

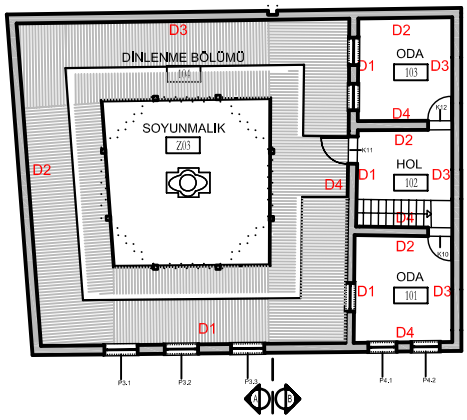

104 mekanı 10,72 * 11,00m ölçülere sahiptir. Bu mekanın üzerinde ahşap karkas bir çatı feneri bulunmaktadır. Bu feneri 8 adet ahşap sütun taşımaktadır. Ortada 5,10 * 5,46 m açıklığında galeri boşluğu bulunmaktadır. Döşemede ahşap sekiler bulunmaktadır.

0 2 4 6 8 10m

TE : Tamamlanacak elemanlar KE : Kaldırılacak elemanlar YE : Yenilenecek elemanlar

ELEMANLAR			BİÇİM	ÖLÇÜ						RESTİTÜSYON KAYNAKLARI							AÇIKLAMALAR
TAŞIYICI	MİMARİ	NO		X	Y	Z	TE	KE	YE	A			B		C	D	
										1	2	3	1	2			
D1			104 D1 PLAN	10,06	0,30	2,56			●	●							Soyunmalık duvarlarının yenilenmesi
	pencere	p3.1	GÖRÜNÜŞ	BKZ. Çizelge 6.1. Restitüsyon tablosu - Kuzeybatı cephe													
	pencere	p3.2	GÖRÜNÜŞ	BKZ. Çizelge 6.1. Restitüsyon tablosu - Kuzeybatı cephe													
	pencere	p3.3	İç 104 Dış PLAN	BKZ. Çizelge 6.1. Restitüsyon tablosu - Kuzeybatı cephe													
D2			D2 104 PLAN	10,69	0,30	2,56			●	●							Soyunmalık duvarlarının yenilenmesi
D3			D3 104 PLAN	1,00	0,30	2,56			●	●							Soyunmalık duvarlarının yenilenmesi
D4			104 D4 PLAN	0,72	0,30	2,56			●	●							Soyunmalık duvarlarının yenilenmesi
	kapı	k11	BKZ. Çizelge 6.5. Restitüsyon tablosu - 102 mekanı														
Döşeme			PLAN				●			●							Ahşap döşeme kaplamalarının tamamlanması
Çatı feneri			BKZ. Çizelge 6.6. Restitüsyon tablosu - Z02 Soyunmalık mekanı														

7. RESTORASYON

Restorasyon, bir kültür varlığının analizi ve değerlendirilmesi sonucunda ortaya konan veriler bağlamında özgün özellikleri ile gelecek nesillere iletilmesinin sağlandığı bir sentez çalışmasıdır. Yapının bugünkü durumu değerlendirilerek restorasyon yaklaşımı belirlenir, işlevsel ve fiziksel müdahale kararları oluşturulur ve bu kararlarla uygulama aşamaları belirlenerek yapının restorasyon uygulamasına hazır hale getirildiği restorasyon projesi çizilir.

7.1. Yapının Bugünkü Durumunun Değerlendirilmesi

Yapının bugünkü durumu, mimari, yapısal, çevresel, tarihi ve kültürel, sosyal ve yasal faktörler bağlamında değerlendirilmiştir.

7.1.1. Mimari özellikler

Yeni Mahalle Rum Hamamı; sıcaklık bölümündeki kademeli kasnağı ve ahşap karkas sistemde inşa edilmiş soyunmalığı ile Kütahya'nın Geç Osmanlı Geleneksel Mimarisini ve yapım tekniklerini yansıtmaktadır.

Hamam, tarihi yapı yoğunluğu fazla olan Lala Hüseyin Paşa Caddesi'ne yakın olması, Kütahya Kalesi'ne buradan kolay ulaşımın olması, Fatma Ana Türbesi'nin aynı cadde üzerinde olması, merkeze yakınlığı gibi sebeplerle yerli ve yabancı ziyaretçiler için uğrak yeri olma potansiyeline sahiptir. Mahalle içerisinde yaptığımız anketlerle, o bölgede yaşayan kullanıcıların da gereksinim duyduğu mekanlar göz önüne alınarak Yeni Mahalle Rum Hamamı'nın Kültür ve Semt Evi işlevi ile yaşatılmasının gerek yapının programına gerekse çevre gereksinimlerine uygun olacağı kanaatine varılmıştır.

Kullanımını yitirdikten sonra, doğa etkisi ile yapının hemen her yerinde bozulmalar olmuştur. Bu nedenle yapıda yok olmuş ve yok olmaya yüz tutmuş elemanlar bulunmaktadır. Ancak binanın; temizleme, sağlamlaştırma, yenileme, ekleme ve

yıkılan kısımlar için ise rekonstrüksiyon gibi tekniklerle restore edilmesi mümkündür.

7.1.2. Yapısal faktörler

Soyunmalık bölümünde tamamen yok olan çatı, yapının bu bölümündeki ahşap karkas sistemdeki duvarları olumsuz etkilemiştir. Ahşapların taşıyıcılık özellikleri kalmamış, hemen hepsi çürümüş, böceklenmiş, sehim yaparak deformasyona uğramıştır. Doğramalar da çoğunlukla yok olmuş, kalanlar da çok hasar görmüştür.

Yapının özgün işlevinin hamam olması nedeni ile kullanım sırasındaki nem, iç kısımlarda renk değişimlerine, yosunlaşmalara, sıva dökülmelerine ve yüzey aşınmalarına neden olmuştur. Ancak, taş yığma ve tuğla yığma duvar ile örtülerde taşıyıcı yapı küçük müdahalelerle ve özgün malzeme ile korunabilir durumdadır.

7.1.3. Çevresel faktörler

Bir yapının sürdürülebilir korunmasının sağlanmasında, doğru işlevin verilmesi önem taşır. Bunun sağlanması için yapılara verilecek işlevin kendi fiziksel ve sosyal özelliklerinin yanında, bulunduğu çevrenin özelliklerine de uyumlu olması gerekir. Bu bağlamda yapının ve içinde bulunduğu çevrenin analizi yapılmalıdır.

Bu çalışmada 4.2 ve 4.3 bölümlerinde hamamın mimari yapısal özellikleri analiz edilerek belgelenmiştir. 4.2.2. bölümde ise, yapının bulunduğu yerleşimin makro ölçekteki konumu ve değerleri ortaya konmuştur. Bu bölümde ise, yapının yakın çevre analizi yapılmıştır. Bu analizler sırasıyla; yapı ve bahçe girişleri, yapıların numaraları ile tescil durumu, dolu-boş durumu, kat yükseklikleri, arazi kullanımı gibi özelliklerini gösteren analizleri yapılmıştır (EK-7 Şekil 7.1-7.5).

Yapının ön tarafında yani kuzeybatı cephesi tarafında, Hamam Caddesi üzerinde 1 adet tescilli konut, 1 adet türbe ve çevresel değer taşıyan tek ve iki katlı yapılar bulunmaktadır. Bunun yanında yeni imar planı düzenlemesi ile bazı parsellerde çok

katlı yapı yapma izni verildiğinden 4 ve 5 katlı yeni apartmanlar yapılmıştır (EK-7 Şekil 7.3). Bunlar çevresi ile uyumsuz bir görüntü oluşturmakta, doğal dokuyu ve geleneksel sokak siluetini bozmaktadırlar (EK-7 Şekil 7.5, 4 no'lu foto).

Hamamın arka tarafında yani, kuzeydoğu cephesi tarafında ise, geleneksel dokuya uygun tek ve iki katlı evler bulunmaktadır (EK-7 Şekil 7.5).

Yapılan kat analizine göre, çalışma alanının % 62'si dolu, % 38'i boş parsel ve bahçe alanlarıdır. Dolu olan alanda analiz edilen toplam 158 adet yapının % 15'i tek katlı, % 54'ü iki katlı, % 19'u üç katlı, % 11'i dört katlı ve % 0.5'i beş katlı yapılardır. Bu yapıların % 79'u konut, % 5'i ticaret, % 0,4'ü dini yapı, % 1,4'ü eğitim yapıları, % 0,4'ü konaklama yapısı (öğrenci yurdu), % 13,3'ü ise müştemilat olarak kullanılmaktadır.

Hamamın restorasyonu yapılırken çevresel analizler göz önüne alınacak, verilecek işlev ve kararlar çevrenin ihtiyaçlarına göre belirlenecektir. Böylece hamamın restorasyonu, çevresinde sağlıklaştırılacak diğer yapılara da örnek teşkil edecek ve koruma bilincinin çevreye yayılarak geleneksel dokunun korunmasının sağlanmasına yardımcı olacaktır.

7.1.4. Tarihi ve kültürel faktörler

Kütahya Yenimahalle, XIX. yüzyılda gayrimüslimlerin yaşadığı bir bölgedir ancak mübadele yıllarında Rumlar bu bölgeyi terk etmişlerdir. Osmanlı ve Cumhuriyet arşivlerinde yayınlanan, Mustafa Kemal Atatürk'ün ve diğer vekillerin de imzası bulunan belgeden bu hamamın, 4 Ekim 1928 tarihinde (4 Teşrin-i evvel 928), o dönemin İç İşleri Bakanlığı'nın 16.09.1928 tarih ve 717 numaralı tezkeresiyle gerçekleşen teklifi ve Maliye Bakanlığı'nın 30 Eylül 1928 tarih ve 5131 numaralı kararı ile hazineye devredildiği anlaşılmaktadır (EK -11).

Yapı, o tarihlerde bu bölgede yaşayan Rumlar tarafından yaptırılıp, bir süre işletildiği ve aynı zamanda Yenimahalle'de yaşayan Rumlar tarafından kullanıldığı için Rum Hamamı, sonradan da Gavur Hamamı adını almıştır.

Rumlardan alınıp, hazineye devredilen hamamın bir süre sonra şahıslara satışı gerçekleşmiştir. Pembe ailesi tarafından 1950'lere kadar işletilmiş ve sonrasında çeşitli nedenlerle çalıştırılamamış ve kullanımını yitirmiştir. Hamam boş ve yarı yıkık halde günümüze ulaşmıştır.

Geç Osmanlı Dönemi hamam kültürünü sergileyen bir hamam olması yanında Kütahya' da etnik kültürün son şahidi olması nedeni ile de büyük önem taşımaktadır [1].

7.1.5. Sosyal faktörler

Yapıların işletmecilik bilinciyle restorasyonu için harcanan paranın işletim sırasında geri dönüşümünü sağlayacak işlevlerle donatılması gerekmektedir. Bu işlev, yapının programına uyumlu ve sosyal çevrenin gereksinim duyduğu işlevlere cevap verebilir nitelikte olmalıdır.

Kuban'ın;

"Yapıların restorasyonunda hedef, toplumsal hizmet vermek ve korumada sürekliliği sağlamak olmalıdır. Özgün işlevlerin yok olması, arsa fiyatlarının yükselmesi, yapıların taşıyıcı olarak büyük masraflar gerektiren müdahale gereksinimi, kentsel boyutta koruma kararlarının gerektirdiği büyük masraflar, bu mali kaynakların kamu kuruluşlarınca sağlanamaması, yeni işlev vererek restorasyonu sağlayacak ekonomik kaynak yaratmayı en yaygın müdahale türü haline getirmiştir." sözleri de bu yaklaşımı açıklamaktadır [33].

Venedik Tüzüğüne göre (1964) ise 'Anıtın korunması, ölçeği dışına taşmamak koşuluyla çevresinin de bakımını içine almalıdır.'

Bu bağlamda Yeni Mahalle'de geniş çaplı bir koruma ve rehabilitasyon yapılması gerekmektedir. Çevre ölçeğinde yapılacak olan çalışma Yenimahalle Rum

Hamamı'nı da içine almalıdır. Yapının bulunduğu ada üzerinde Fatma Ana Türbesi, tek katlı, iki katlı, üç katlı ve dört katlı konutlar ile hamama ait geniş bir bahçe bulunmaktadır. Hamama ait bahçe içerisine sonradan tek katlı bir yapı yapılmıştır. Parsel üzerinde tescilli bir yapının bulunması ve cadde üzerinde çevresel değer taşıyan yapılar, yapının ziyaret edilme potansiyelini arttırmakta ve koruma bilincinin geliştirilmesine de yardımcı olmaktadır.

Yapıya verilecek işlevi belirlemek üzere mahallede yaşayanlarla sosyal anket çalışması yapılmıştır. Bu çalışma; mahalle yaşayanlarının % 46'sının yapıyı hamam olarak kullanmak istediği, % 54'ünün ise hamam işlevini tercih etmediği sonuçlarını vermiştir. Yapıyı hamam olarak kullanmak istemeyen mahalle yaşayanları, farklı amaçlar için toplanacakları (el sanatları, spor, oyun, sohbet, düğün, kınagecesi vs..) toplanma eylemlerinin ve de ticari faaliyetlerin gerçekleşeceği alanlara, ihtiyaç duyduklarını belirtmişlerdir.

Hamamın konumu, fiziksel ve mekansal özellikleri, fiziksel çevre ve sosyal çevrenin gereksinimleri göz önüne alındığında, yapının "Kültür ve Semt Evi" olarak işlevlendirilmesinin yapı ve çevre verileri ile örtüşen bir işlev olduğu anlaşılmıştır.

7.1.6. Yasal Kabuller

Her bir yapının restorasyon yaklaşımı ve uygulaması, yapının özelliklerine bağlı olarak farklılaşsa da, değişmeyen uluslararası ve ulusal yasa, tüzük ve yönetmeliklerle genel kurallara bağlı olarak yapılır.

Restorasyon yaklaşımında yararlanılan başlıca yasa ve tüzükler:

- Gayrimenkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulu'nun (G.E.E.A.Y.K.) 24 Eylül 1967 tarih ve 3674 sayılı kararı ile Türkiye'de de kabul edilen Venedik Tüzüğü (25-31 Mayıs 1964)

- 1975 Amsterdam Tüzüğü ve deklarasyonu, 1976 Naiorobi kararları, 13.04.1989 tarih ve 2534 sayılı kanun ile Türkiye'de kabul edilmiş olan "1985 Avrupa Mimari Mirasın Korunması Sözleşmesi"

- 2863 sayılı T.C. Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Kanunu (22 Temmuz 1983 tarih ve 18113 sayılı resmi gazetede yayımlanması ile yürürlüğe girmiştir. 2004 tarihli 5226 sayılı kanun ile değişikliğe uğramıştır.)

- "Kültürel Mirasların Yerlerinin Korunması için 'Burra' bildirgesi

- 1-6 Kasım 1994 tarihli "Özgünlük Üstüne Nara Bildirgesi"

Venedik Tüzüğü'nün

4. maddesi; Anıtların korunmasındaki temel tutum, korumanın kalıcı olması, devamlılığının sağlanmasıdır.

5. maddesi; Anıtların korunması, her zaman onları herhangi bir yararlı toplumsal amaç için kullanmakla kolaylaştırılabilir. Bunun için bu çeşit bir kullanma arzu edilir, fakat bu nedenle yapının planı ya da süslemesi değiştirilmemelidir. Ancak bu sınırlar içinde fonksiyon değişikliğinin gerektirdiği değişiklikler tasarlanabilir ve buna izin verilebilir.

6. maddesi; Anıtın korunması, ölçeği dışına taşmamak şartıyla çevresinin de bakımını içine almalıdır. Eğer geleneksel ortam varsa, olduğu gibi bırakılmalıdır. Kütle ve renk ilişkilerini değiştirecek hiçbir yeni eklentiye, yok etmeye, ya da değiştirmeye izin verilmemelidir.

12. maddesi; Eksik kısımlar tamamlanırken, bütünle uyumlu bir şekilde bağdaştırılmalıdır; fakat bu onarımın, aynı zamanda sanatsal ve tarihi tanıklığı yanlış

bir biçimde yansıtmaması için, özgünden ayırt edilebilecek bir şekilde yapılması gereklidir.

13. maddesi; Eklemelere, ancak, yapının ilgi çekici bölümlerine, geleneksel konumu kompozisyonun dengesine ve çevresiyle olan bağlantısına zarar gelmediği hallerde izin verilebilir.

2863 sayılı T.C. Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Kanunu'nun 10.maddesi;

Vakıflar Genel Müdürlüğünün idaresinde veya denetiminde bulunan mazbut ve mülhak vakıflara ait taşınmaz kültür ve tabiat varlıkları ile gerçek ve tüzel kişilerin mülkiyetinde bulunan cami, türbe, kervansaray, medrese, han, hamam, mescit, zaviye, mevlevihane, çeşme ve benzeri kültür varlıklarının korunması ve değerlendirilmesi koruma kurulları kararı alındıktan sonra, Vakıflar Genel Müdürlüğünce yürütülür.

1975 Amsterdam Tüzüğü'nün

6. maddesi; Eski alanların sağlıklılaştırılması olanak ölçüsünde, bölge sakinlerinin toplumsal kompozisyonunda köklü bir değişiklik gerektirmeyecek şekilde tasarlanmalı ve uygulanmalıdır. Kamu kaynaklarınca gerçekleştirilen restorasyon çalışmalarının sağladığı yararlardan tüm toplum kesimleri pay almalıdır.

8. maddesi; Mimarlık veya tarih açısından önemli binaların ve yörelerin restorasyon, uygulama ve bakım giderlerinin karşılanmasına katkıda bulunmak için yerel yönetimlere parasal yardım sağlanmalı, aynı biçimde özel mülk sahiplerine de parasal destek ve devletten yardım sunulmalıdır.

Amsterdam Tüzüğü'nün 8. maddesine paralel olarak ülkemizde 2863 sayılı yasanın 12. maddesinde yapılan değişiklik ile 5226 sayılı yasanın 4. maddesi düzenlenmiş ve Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Katkı Payı"nın belediyelerce tahsil edilerek, tahsil edilen bu payların il özel idaresi tarafından açılacak bir hesapta

toplanması öngörülmüştür. Toplanan bu kaynak, belediyelerce kültür varlıklarının korunması ve değerlendirilmesi amacıyla hazırlanan projeler kapsamında kamulaştırma, projelendirme, planlama ve uygulama konularında kullanılmak üzere il sınırları içindeki belediyelere vali tarafından aktarılacak ve valinin denetiminde belediyelerce kullanılacaktır.

1976 Nairobi Kararlarının;

3. maddesi; Her tarihi alan ve onun çevresi, dengesi ve özgün doğasının tümünün ve binalar, uzamsal düzenleme ve çevreler kadar, insan aktivitelerini de içeren parçaların kaynaşmasına dayanan uyumlu bir bütün olarak ele alınmalıdır. İnsan aktivitelerini içeren geçerli bütün öğeler, alçakgönüllü olsalar da, böylelikle göz ardı edilmemesi gereken bütünle bağlantılı olarak bir öneme sahiptir.

4. maddesi; Tarihi alanlar ve çevreleri özellikle uyumlu olmayan kullanım, gereksiz ekler ve gerçekliklerini bozacak zayıf veya duyarsız değişikliklerden kaynaklanan bütün zarar türlerine ve herhangi bir kirliliğe bağlı olarak meydana gelen zarara karşı aktif bir şekilde korunmalıdır. Üstlenilen herhangi bir onarım çalışması bilimsel prensiplere dayanmalıdır.

Yenimahalle Rum Hamamı'nın restorasyon kararları yukarıda verilen uluslararası ilkeler ve yasal kabullerin maddeleri doğrultusunda yapılan, analiz, değerlendirme ve sentez çalışmaları sonucunda oluşturulmuştur.

7.2. Restorasyon Yaklaşımı

Çalışmada; Geç Osmanlı Dönemi hamam kültürünü sergileyen ve Kütahya'da etnik kültürün son şahidi olan Yeni Mahalle Rum Hamamı'nın yok olmasının önüne geçmek, işlevlendirerek kullanımını sağlamak ve bu yolla sürdürülebilir korunması için uygulanabilir bir restorasyon projesi elde edilmiştir. Restorasyonda ve restitüsyon kaynakları paralelinde; ilk yapım döneminden kalanların tümünün,

değişim dönemi özelliklerinden ise nitelikli olanların korunması, niteliksiz eklerin kaldırılması ve bütünleme yaklaşımı belirlenmiştir.

Bu yaklaşımda sağlamlaştırma, kaldırma, tamamlama, temizleme ve ekleme teknikleri kullanılmıştır.

Nairobi kararlarının 3. maddesine paralel olarak yapıya verilecek işlev seçimi için yapı ve sosyal çevresi bağlamında da incelenmiştir[1] [5 d]. Hamamın sadece dışarıdan gelen ziyaretçilerin değil, bu bölgede yaşayan kullanıcıların da ihtiyaçlarına cevap verecek nitelikte olması için işlev seçenekleri araştırılmıştır.

Yapının külhan tarafındaki bahçesi yeniden düzenlenmiş ve bu bölümde oturma grupları, gölgelikler ve yeşil alan düzenlemesi yapılmıştır. Arka bahçede hamama bitişik yapılan niteliksiz sundurma yıkılmıştır. Mimari ve tarihi özellikleri ile bina, üzerinde bulunduğu Hamam Caddesi ile beraber yeni fonksiyona cevap verecek şekilde düzenlenmiştir.

Yeni Mahalle Rum Hamamı'nın restorasyonunda genel yaklaşım, korumaya ve yaşatmaya yöneliktir. Venedik Tüzüğü'nde belirtildiği gibi;

"Geleneksel ortam olduğu gibi bırakılmalıdır. Kütle ve renk ilişkilerini değiştirecek hiçbir eklentiye, yok etmeye, ya da değiştirmeye izin verilmemelidir"[2] [5 e].

Bu yaklaşımla; yapının özgün plan şeması değiştirilmeden, özgün cephe elemanları korunacak, aykırı/ değersiz eleman ve malzemeler temizlenecektir. Yapıya sonradan eklenen beton soyunma kabinleri, halvetler, beton merdiven ve beton bölücü duvarlar kaldırılacak, dökülen sıvalar özgün sıva terkibinde yeniden yapılacak, sıva çatlakları onarılacak, kullanılamaz haldeki ahşap elemanlar değiştirilecek, kullanılabilir durumda olanlar temizlenerek kullanılacak, özgün olmayan pencereler kapatılacak, özgün yerinde izi bulunan ve kapatılan pencereler açılacak, sonradan açılan bütün

[1] Nairobi Kararları – Madde 3
[2] Venedik Tüzüğü - Madde 6

kapılar kapatılacak, kapatılarak yeri değiştirilen ve özgün yerinde izi bulunan kapılar açılacaktır.

Taşınmaz kültür varlıklarının onarımına yardım sağlanması ile ilgili 5226 Sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nda yapılan son değişikliğin 4. maddesince, özel hukuka tabi gerçek ve tüzel kişilerin mülkiyetinde bulunan kültür varlıklarının korunması, bakımı ve onarımı için Bakanlığın kredi verme uygulamasına son verilmiş, kredi yerine bu tür varlıklara Bakanlığın ayni, nakdi ve teknik yardım yapması hedeflenmiş ve bu amaçla Bakanlık bütçesine yeteri kadar ödenek konması kurala bağlanmıştır.

Kültür Bakanlığı, Valilik ve Yerel Yönetimlerin bütçelerinden kültürel varlıkların korunmasına ve işlevlendirilmesine yönelik ayıracakları bu ödenekle hamamın restorasyonu ve işlevlendirerek halkın hizmetine sunulmasının sağlanması Amsterdam Tüzüğü ilkeleriyle paralellik sağlayacaktır[1] [5 e].

Koruma çalışmaları; Venedik Tüzüğü'ne (1964) göre, 'Anıtların korunmasındaki temel tutum korumanın kalıcı olması ve sürekliliğinin sağlanmasıdır[2] [5 e]. Buna göre Yeni Mahalle Rum Hamamı'nın devamlılığının sağlanabilmesi için yapıya zararlı olan etkenler tespit edilip ortadan kaldırılacak ve zarar gören kısımlar için korumaya yönelik tedbirler alınacaktır.

Bina çerçevesinde alınacak önlemler; binaya zarar verecek yağmur ve zemin suları drene edilecektir. Zemin etüdleri yapılarak depreme karşı dayanıklılık etüdleri ile gerekirse zemine uygun sağlamlaştırma yöntemleri araştırılacaktır.

Yapının nem nedeni ile zarar gören örtü, duvar ve zemini özgün doku ve teknikte tamamlanacak, zemin suyundan gelen nem, yağmur suyundan gelen nem, çatıdan gelen nem, yağmur suyunun cepheye gelmesi ve yere düşen yağmur sularının yerden

[1] Amsterdam Tüzüğü
[2] Venedik Tüzüğü - Madde 4

kapilarite yoluyla duvarlara nüfus etmesi sonucu oluşacak yeni bozulmaları önleyici çözümler üretilecektir.

Yağışın olumsuz etkilerine karşı koruma çalışmaları; yapının çatısının aşırı derecede tahrip olması yapıya büyük zarar verdiğinden, çatı özgüne uygun şekilde tekrar yapılacaktır.

Restitüsyon çalışmasından yararlanılarak biçimi, boyutu ve malzemesi belli olan yerler özgün ile uygun bir biçimde tamamlanacaktır. Yapının plan şemasına, cephe düzenine ve binanın yapım tekniğine aykırı eklentiler kaldırılacak, yeni kullanıma ve özgün biçimine uygun bir şekilde tamamlanacaktır. Yeniden yapımı gereken soyunmalık bölümü, restitüsyon bilgilerine göre tekrar düzenlenecektir. Burada özgün biçim, özgün malzeme kullanılacak ancak yeni detaylarla yeniden yapım uygulanacaktır.

Yapının restorasyonunda kullanılacak malzemeler daha önce kullanılmış olan malzemelerin fiziksel ve kimyasal yapısına bağlı kalınarak yeni kullanımlara olanak sağlanacaktır. Kapı, pencere, tavan ve döşemeler özgün biçimde ve özgün ile aynı özellikte malzeme ile yenilenecektir.

Binanın daha fazla zarar görmemesi için öncelikle taşıyıcı elemanlar tamamlanacak ve çatı kapatılacaktır.

7.3. İşlevlendirme

Ören yerleri ve sadece sağlamlaştırılan Ortaçağ yapıları, dini yapılar, mezar yapıları, çeşme, anıtsal yapı gibi örnekler dışında, çağdaş restorasyonun temel konusu olan konutlar, eski sanayi yapıları, kışlalar, saraylar, medreseler, manastırlar, kaleler, tersaneler, hamamlar, depolar gibi yapıların tümü yeni işlev verilerek restore edilebilir. Çağdaş restorasyon ilkelerine göre eski yapılar büyük oranda, yeni işlev verilerek korunmuştur [33].

Tarihi bina restorasyonlarının asıl amacı; yapıların kimliğine zarar vermeksizin sonraki nesillere özgün haliyle ulaşmasını sağlamaktır.

Venedik Tüzüğü'ne (1964) göre 'Anıtların korunması, her zaman onları herhangi bir toplumsal amaç için kullanmakla kolaylaştırılabilir. Bunun için bu tür bir kullanma arzu edilir, fakat bu nedenle yapının planı ya da bezemeleri değiştirilmemelidir. Ancak bu sınırlar içinde yeni işlevin getirdiği değişiklikler tasarlanabilir ve buna izin verilebilir.'[1] [34].

Verilecek yeni işlev yapının mimari ve tarihi kimliğine aykırı olmamalı, ek bir yük getirmemeli ve deformasyona sebep olmamalıdır. Yapının taşıyıcı sistemi de yeni işlevin gereklerini karşılayacak özellikte olmalıdır.

Nairobi Kararları'na (1976) göre, 'Tarihi alanlar ve çevreleri, yerine konulmaz evrensel mirası oluşturan değerler olarak ele alınmalıdır. Topraklarında yer aldığı devletin, hükümet ve vatandaşları bu mirası korumayı ve günümüz sosyal yaşamı ile bütünleştirmeyi görev saymalıdır[2] [2].

Yeni Mahalle Rum Hamamı, günümüzde işlevsel olarak eskimiştir. Bu nedenle yaşaması için çevre gereksinimleri doğrultusunda seçilecek yeni bir işlev verilmelidir.

Hamam kullanımı yüzyılımızda, her evde yıkanma birimlerinin bulunması, eskisi kadar insanların hamam kullanımını tercih etmemesi, su ve yakıt kaynaklarının azalması, işletim zorlukları gibi nedenlerle aşınmaya başlamıştır. Bölüm 7.1.5' te bahsedildiği gibi; Kütahya Yeni Mahalle Rum Hamamı'nın bulunduğu mahallede

[1] Venedik Tüzüğü - Madde 5

[2] Restorasyonu yapılacak binaların alanı ve çevreleri de yeni işlevlendirmede ele alınmalı, yapıdan bağımsız olarak düşünülmemelidir. İyi bir restorasyon, çevre ve sosyal verilerle yapının verilerinin uyumlu bir şekilde kaynaştırılmasına bağlıdır. Bu nedenle yeni verilecek işlev uzun süre yaşayabilecek ve binanın kullanım süresini uzatabilecektir. Eski bir binaya yeni bir işlev verilirken; binanın mekansal oluşumu, tüm boyutları, işlevsel ilişkiler kurgusu ve bulunduğu konum araştırılmalıdır. Binanın tüm boyutları; verilecek olan fonksiyona uygun mekan analizi yapılmalıdır. Binanın işlevsel kurgusu; yapının işlevi, verilecek olan fonksiyona ters düşmemelidir. Binanın bulunduğu konum, şehrin işlek bir yerinde bulunmayan yapı için verilecek fonksiyon çok iyi belirlenmelidir.

yapılan anketlerle kullanıcıların gereksinimleri belirlenmiştir. Bu anket sonuçlarına bağlı olarak hamam özgün işlevinde değil, ihtiyaç duyulan doğrultuda işlevlendirilecektir. Mahalle içerisinde yaptığımız anketlerle kullanıcıların gereksinimleri belirlenmiştir. Yapının içerisinden düğün, dernek, kermes, sergi, toplanma ihtiyaçlarını karşılayacak çok amaçlı salonu içerisinde barındıran "Kültür ve Semt Evi" olarak işlevlendirilmesi uygun görülmüştür. Kaleye yakın mesafede olması, tarihi dokuya sahip Lala Hüseyin Paşa Caddesi'ne yakın olması, Fatma Ana Türbesi ile aynı parselde olması, bulunduğu cadde üzerinde tescilli konutların bulunması ve geleneksel dokunun içinde olması gibi çevresel potansiyelleri ile de sadece bu alandaki insanların değil, dışarıdan gelen ziyaretçilerin de uğrak yeri olacağı düşünülmektedir.

Hamam geniş bir yan bahçeye sahiptir. Aynı parsel üzerinde Fatma Ana Türbesi ile birlikte çevresel bir düzenleme yapılarak kullanıma açılacaktır. Yan bahçede çevre düzenlemesi yapılacak, gerektiğinde açık kafetarya gibi çalışmasının sağlanması için bahçeye vaziyet planında gösterildiği üzere oturma grupları eklenecektir (EK-9 Şekil 9.1).

Zemin katta;

Yapının yıkılmak üzere olan soyunmalık bölümü özgün haline göre tekrar yapılacak ve burası kafe-oturma alanı olarak düzenlenecektir.

Soyunmalık bölümündeki Z02 mekanı servis mekanı – soğuk mutfak olarak düzenlenecektir (EK-9 Şekil 9.2).

Yapının hela bölümü özgün işlevini devam ettirecektir (EK-9 Şekil 9.2).

Z06 mekanı depo olarak kullanılacaktır. Kombi ve kollektör burada bulunacaktır.

Z07 mekanı geçiş alanı olarak kalacaktır. Z07 mekanından avluya çıkış kapısı açılacaktır (EK-9 Şekil 9.2).

Çizelge 7.1. Restorasyon işlev tablosu

MEKAN/ NO	KALDIRILACAK MEKAN	m2	ÖZGÜN İŞLEV	YENİ İŞLEV	YAPI ELEMANLARI	
					Mimari Elemanlar	Taşıyıcı Elemanlar
Z01		11,53 m2	GİRİŞ HOLÜ	GİRİŞ HOLÜ	Kapı, ahşap merdiven	Ahşap karkas duvarlar, ahşap kirişler
Z02		11,34 m2	ODA	MUTFAK	Kapı, ahşap dolap	Ahşap karkas duvarlar
Z03		107,42 m2	SOYUNMALIK	OTURMA BÖLÜMÜ	Kapı, şadırvan	Taş duvarlar, kubbe
Z04		2,31 m2	HELA HOLÜ	HELA HOLÜ	Kapı, pencere	Taş duvarlar, tonoz örtü
Z05		4,15 m2	HELA	HELA	Kapı, pencere	Taş duvarlar
Z06		2,66 m2	YIKANMA HÜCRESİ	DEPO	Kapı	Taş duvarlar
Z07		1,80 m2	GEÇİŞ HOLÜ	GEÇİŞ HOLÜ	Kapı	Taş duvarlar, tonoz örtü
Z08		9,45 m2	YIKANMA MEKANI	SERGİ MEKANI	Kapı, seki,	Taş duvarlar, tonoz örtü
Z09		21,47 m2	ILIKLIK	SERGİ MEKANI	Kapı,seki, ışıklık, kurna	Taş duvarlar, tonoz örtü
Z10	HALVET HÜCRELERİ	104,08 m2	SICAKLIK	ÇOK AMAÇLI SALON	Kapı,seki, ışıklık, kurna, tefriş elemanları	Taş duvarlar, kubbe
Z11		29,18 m2	SU DEPOSU	SERGİ MEKANI	Kapı	Taş duvarlar, tonoz örtü
Günümüze ulaşmamıştır.	KÜLHAN		KÜLHAN	-		
101		111,06 m2	DİNLENME BÖLÜMÜ	OTURMA BÖLÜMÜ	Kapı, pencere	Ahşap karkas duvarlar, kubbe
102		10,64 m2	HOL	OYUN ODASI	Kapı	Ahşap karkas duvarlar, düz ahşap tavan
103		10,42 m2	HOL	HOL	Kapı	Ahşap karkas duvarlar, düz ahşap tavan
104		11,13 m2	ODA	MUTFAK	Kapı	Ahşap karkas duvarlar, düz ahşap tavan

Z08, Z09, Z11 mekanları sergi alanı olarak kullanılacaktır. Z07 geçiş alanından Z11 mekanına kapı açılacaktır (EK-9 Şekil 9.2).

Z10 mekanı, çok amaçlı salon olarak düzenlenecektir (EK-9 Şekil 9.2).

Birinci katta;

101 mekanı, oturma bölümü olarak düzenlenecektir (EK-9 Şekil 9.3).

102 mekanı, satranç odası olarak düzenlenecektir (EK-9 Şekil 9.3).

103 mekanı, hol olarak kalacaktır (EK-9 Şekil 9.3).

104 mekanı, servis mekanı - mutfak olarak düzenlenecektir (EK-9 Şekil 9.3).

Tefriş elemanlarında günümüz malzeme ve detayları kullanılacaktır (EK-8 Şekil 8.1).

Aydınlatma günümüz detaylarıyla yapılmış modern elemanlarla sağlanacaktır.

Isıtma sistemi ise zemin kaplaması altına döşenecek borularla döşemeden ısıtmalı kalorifer tesisatı yapılacaktır. Yapıda ayrıca yangına karşı ihbar ve söndürme sistemi bulunacaktır.

7.4. Fiziksel Müdahaleler

Yapıda uygulanacak fiziksel müdahale önerileri; genel müdahaleler ve uygun restorasyon teknikleri ile müdahale biçimleri olmak üzere iki başlık altında açıklanmıştır.

7.4.1. Genel Müdahaleler

Yağmur, kar sularının binaya zarar vermemesi için, çatının tamamen yenilenmesi gerekmektedir. Yeni yapılacak çatıda yağmur sularının tahliyesi için, oluk ve inişler yapılarak drenaj sistemine bağlanması gerekmektedir.

Nemlenmeye karşı alınacak önlemler; zeminden gelecek neme karşı suyun yapı çevresinden uzaklaştırılmasını sağlayacak drenaj sistemi oluşturulacak ve zemin ile temasta bulunan duvarların yalıtımı yapılacaktır.

Binanın iç ve dış duvarlarında nemlenmeden kaynaklanan bozulmuş yerler uygun malzemeler ile değiştirilecektir.

Ahşap malzemelerin bozulmalarına karşı alınacak önlemler; yapıdaki ahşap elemanların tamamı sağlam olan malzeme ile değiştirilecek ve bütün ahşap elemanlarda malzeme bozulmalarını önlemek amacı ile kimyasal maddeler kullanılacaktır.

Yapıda kullanılan ahşabın uzun ömürlü olması şarttır. Ahşaplara öncelikle ön koruma yapılmalıdır. Bu sayede ahşapların mantar ve böceklere karşı korunması sağlanabilir. Makta kısımlarına ön koruma maddesi emdirilerek suyun ahşaba nüfus etmesi önlenir. Ön koruması yapılan ahşapları özellikle güneşin zararlı etkilerinden korumak için nefes alan ahşap boyalar kullanılmalıdır.

Yapılacak onarımlarda kullanılacak olan malzemelerin özgün malzemeler ile aynı özelliklere sahip olması sağlanacaktır. Yeni Mahalle Rum Hamamı'na ait tamamlanacak elemanların malzemeleri, İstanbul Büyükşehir Belediyesi KUDEB Restorasyon ve Konservasyon Laboratuvarında yapılmış olan malzeme deney sonuçlarında ortaya çıkan özelliklere göre seçilmelidir (EK 10).

Yapının analizi ve değerlendirilmesi sonucunda ortaya konan restitüsyon kaynakları paralelinde oluşan bilgilerin kesinlik derecelendirmesi bağlamında restorasyon müdahaleleri ortaya konmuş ve aşağıda açıklanmıştır.

1- Birinci derecede güvenilirliği olan bilgiler, grafik belgeleme çalışmaları sırasında, varlığı kesin olarak tespit edilenler, bunlar olduğu gibi korunacak; gerekli sağlamlaştırma, bakım ve sürdürülebilir koruma önlemleri alınacaktır.

2- İkinci derece güvenilirliği olan bilgiler yapıda izi olan; yeri, boyutu ve malzemesi yapıdaki diğer örneklerden bilinenler, yapıda izi olmayan fakat varlığı yapıdaki diğer örnekler vasıtası ile bilinenlerdir. Özgün yerinde, biçimi, boyutu ve malzemesi özgünü ile aynı olacak şekilde tamamlanacaktır.

3- Üçüncü derece güvenilirliği olan bilgiler yazılı ve sözlü kaynaklar ile bilinenler, yapıda izi olan ve karşılaştırmalı çalışmadan gelen bilgiler, yapıda izi olmayan ve karşılaştırmalı çalışmadan gelen bilgiler ile özgün işlev gereği yapıda olması gerekenlerdir. Karşılaştırmalı çalışma ile bilinenler, karşılaştırmalı çalışmadaki biçimi ve özgün malzemesi ve günümüz detaylarıyla, özgün işlevi gereği yapıda olması gerekenler ile yazılı ve sözlü kaynaklarla bilinenler ise özgün ile aynı biçimde, özgün malzeme ile aynı fiziksel ve kimyasal yapıda olan malzemeler ve günümüz detaylarıyla tamamlanacaktır.

Tüm bu maddelere göre yapıda olduğu gibi korunacak, gerekli sağlamlaştırma yapılacak yerler; restorasyonda bilgi değerlendirme aşaması paftalarında gösterilecek bölgelerde, iç ve dış duvarlardaki dökülmüş sıvalar, P1.1, P1.2, P2, P3.3, P4.1, P4.2 pencereleri ılıklık bölümündeki kemer, Türk Üçgenleri, ahşap çatıdaki saçaktır (EK-8 Şekil 8.1).

Özgün yerinde, biçimi, boyutu ve malzemesi özgünü ile aynı olacak şekilde tamamlanacak olan yerler; soyunmalık bölümündeki ahşap merdiven, 102 ve 104 mekanlarına ait tavan ve döşeme kaplamaları, P3.1 ve P3.2 pencereleri, yapının güneybatı cephesindeki Z02 mekanının D4 ön duvarı, göbektaşı, sıcaklık bölümünün

sekisi ve kurnaları ile soyunma bölümünün zemin kaplama malzemeleridir (EK-8 Şekil 8.1).

Karşılaştırmalı çalışmadaki biçimi ve özgün malzemesi ile tamamlanacak olan yerler; soyunmalık çatısının üst kaplama malzemesi, ılıklık bölümündeki sekiler, sıcaklık kubbesi üzerinde bulunan ışıklıklara ait cam fanuslar, sıcaklık bölümünde köşe tromplarının üst örtü kaplama malzemesi, ılıklık bölümünün zemin kaplaması, pencerelere ait iç bölmeler, lokma demir parmaklıklar, silmeler ve su kanallarıdır (EK-8 Şekil 8.1).

Yeni detay ve malzemeler ile tamamlanacak olan yerler; soyunmalık bölümündeki çatı feneri, 1. kat galeri boşluğu kenarındaki korkuluk, soyunmalık bölümündeki ahşap merdivene ait korkuluk ve küpeşte, soyunmalık bölümündeki su havuzu ve hamam iç kapılarıdır.

7.4.2. Uygun restorasyon teknikleri ile müdahale biçimleri

A- Olduğu gibi kullanılacak yapı elemanları

Restorasyon sırasında temizlenip olduğu gibi kullanılacak herhangi bir problemi olmayan yapı elemanlarıdır.

B-Temizleme (Liberasyon)

1-Bitkilerde yapılacak mekanik temizlik

Hamamın iç mekânlarında, cephelerinde ve özellikle çatı örtü sistemi üzerinde gelişmiş olan otsu ve odunsu bitkiler yapıdan mekanik temizlik yapılarak uzaklaştırılacaktır. Temizlenen yapının tamamında otsu bitkiler için Biyosit, odunsu bitkiler için ise uygun Herbisit ilaçlar kullanılarak mücadele edilmelidir. Kısa süreçte yapılacak bu biyolojik mücadelenin, yapının konservasyon ve restorasyonunun

devam ettiği süreçte ve restorasyon sonrasında da periyodik olarak tekrarlanması gerekmektedir [35].

Odunsu gelişkin yapılar yer düzlemine yatay olarak kesilmeli ve ortasındaki özüne oyuk açılarak Herbisit ilaç buraya akıtılarak uygulanmalı, bu alan yalıtım sağlayacak (streç film vb.) bir malzeme ile kapatılarak yalıtılmalı, uygulama birkaç kez tekrar edilmelidir [35].

Yapıdan uzaklaştırılması durumunda duvara zarar verebileceği için ağaç vs. kökleri duvara girmiş olduğu yerlerde sökülmeden bırakılmalıdır.

2- Cephe temizliği

Taş temizlemenin genel olarak

1. Tuzlar, biyolojik aktivite vb. kirletici ve tahrip edici maddelerin kaldırılması
2. Gözeneklerin açılması ve diğer uygulamalar için su emiliminin ve su buharının geçişinin yeniden tesis edilmesi olmak üzere iki amacı vardır;

A. Mekanik temizlik- aşındırarak yapılan temizlik
A1. Tazyikli su püskürtme ile yapılan temizlik
A2. Kuru olarak yapılan temizlik
A3. Lazerle yapılan temizlik
B. Kimyasal temizlik olmak üzere iki grupta incelenebilir
B1-Asit temizleyicilerle kimyasal temizlik
B2-Alkali temizleyicilerle kalkerler ve mermerlerde meydana gelen lekelerin kimyasal temizliği
B3-Özel kimyasal içerikli lapalarla temizleme [36].

Mekanik temizleme zararlı etkilere de sahiptir. Düşük basınçlı teknikler dışında, kum püskürtme tekniğinin bir sonucu da yüzeyde oluşan pürüzlerdir. Islak kum püskürtme, yüzeyde toz ve kalıntı bırakır. Aşındırıcı temizliğin yüzeyde erozyona

sebep olması, süsleme öğelerinin bozulmasına yol açması, bu tekniğin uygulanmasında çok hassas olunmasını gerektirir [36]. Hamamda cephelerde mekanik temizlik uygulanmayacaktır.

Cephelerdeki su problemlerinden kaynaklanan renk değişimleri, kirlenmeler için kimyasal temizleme yöntemleri içinde özel kimyasal içerikli lapalarla temizleme yöntemi seçilmiştir.

Lapayla temizleme metodunun sayısız avantajları vardır; zararsızdır, bu nedenle çok değerli eserlerde temizleme için tavsiye edilir, ekonomiktir, zira; hazırlanan killi lapalar suyla temizlendiğinde tekrar kullanılabilir, uygulaması da çok kolaydır [36].

Malzeme analizlerinde suda çözünebilir tuzlar ile protein ve yağ analizleri tablosunda malzemeler üzerinde, çeşitli organizmaların (kuş, böcek) artıklarının, korozyon ve tuzların neden olduğu organik kirler; Cl, SO4, CO3, NO3, PO4 bileşenleri ve miktarları belirtilmiştir. Buna göre yapı malzemesi uzmanlarının belirlediği bileşenlerle lapa karışımları hazırlanacak 2-3 cm kalınlıkta olan lapa karışımı 24-48 saat yüzeyde tutulacak, kuruyup yüzeyden kopmalar başladığında spatula ile kaldırılacaktır. Bu işlemleri herhangi bir çökeltinin kalmaması için su ile yıkama yöntemi izleyecektir.

Lapa uygulamasında şu sıra izlenir;

1. Lekeli yüzey, su ve taş sabunu ile temizlenir.
2. Az bir suyla kirli alan nemlendirilir.
3. Tabloya bağlı kalarak hangi kimyasalın kullanılacağına karar verilir.
4. Seçilen kimyasalla lapa malzemesi karıştırılır. Kalın bir yağ tabakası hali alana kadar karıştırılır.
5. En azından lekeyi ¼ kaplayacak kadar kirli alana bu lapa sürülür. Uygulamayı çok kalın yapmamak gerekir, aksi halde kuruması için uzun bir süre beklemek gerekir.
6. Lapa plastik sandviç bandajla kaplanır.

7. Lapanın 12-24 saat gibi uygun bir süre kalmasına dikkat edilir.
8. Plastik örtü kaldırılarak lapanın kuruyup kurumadığına bakılır. Eğer kurumamışsa kuruyana kadar bekletilir.
9. Kuruyunca lapa kaldırılır ve alan silinerek temizlenir [36].

İç mekanlarda kimyasal temizlik yapılacak yerler, su problemleri nedeniyle, renk değişimlerinin olduğu bölgelerdir. Ilıklık bölümünün duvar yüzeyleri, sıcaklık bölümünde ana kubbede rutubetten kaynaklanan bozulmalar, su deposu duvarları kimyasal müdahale ile temizlenecektir.

3- Niteliksiz eklerin kaldırılması

Yapıda bulunan niteliksiz ekler kaldırılacaktır. Bunlar beton soyunma kabinleri, beton merdiven, beton halvet odaları, sonradan ılıklığı ikiye bölen ara duvar kaldırılacaktır.

Yeni Mahalle Rum Hamamı'nın özgün yapısına aykırı olan eklemeler kaldırılacaktır. Güneydoğu cephesinde, sonradan açılan tüm pencereler kapatılacaktır. Ayrıca Hamam Caddesi tarafında sonradan açılan ikinci kapı kapatılacaktır. Yapı içerisine eklenen tüm beton uygulamalar; soyunmalıkta kabinler, ılıklık bölümündeki duvar, sıcaklık bölümündeki halvetler kaldırılacaktır.

C- Yeniden yapım

Onarılması mümkün olmayan çok kötü durumdaki yapı elemanları özgün özelliklerinde yeniden yapılacaktır. Soyunmalık bölümünün ahşap çatısı, soyunmalık bölümünün birinci katına ait ahşap döşeme, ahşap pencerelerin tamamı, taşıyıcı ahşap karkas sisteme ait çürümüş ve böceklenmiş tüm ahşap elemanlar ve ahşap hatıllar bu şekilde değiştirilecektir.

D- Sağlamlaştırma

Sağlamlaştırma çalışmaları, yapının malzemesinin, taşıyıcı sisteminin ve üzerinde bulunduğu zeminin sağlamlaştırması olmak üzere üç düzeyde ele alınabilir [2]

Strüktürel sağlamlaştırma teknikleri; enjeksiyon, öngerme, ankraj temel genişletme ve sağlam zemine inen kazıklı temellerle destekleme gibi tekniklerdir [2].

Hamamın taşıyıcı sisteminde yapılacak sağlamlaştırma teknikleri, ılıklık ve sıcaklığın yığma taş duvarlarındaki çatlaklarda, tüm duvarlardaki bozulan dış cephe taşlarında (yüzeysel taş kayıpları, aşınmalar, oyuklanmaların olduğu taşlarda), taşlara ait derz, yapıştırma ve örgü harçlarında, sıcaklık bölümündeki kemer ve kubbedeki çatlaklarda uygulanacaktır.

Yapının malzemesindeki sağlamlaştırma çalışmaları ise tüm dökülen ve bozulan sıvalarda yapılacaktır.

1. *Sıva (sıva tamiri) + badana yapılması;*

Yapıda bu tür onarım yapılacak yerler, dökülen sıvaların ve sıva çatlaklarının tamamlanacağı ve üzerinin badana yapılacağı yerlerdir.

Yapının iç mekan duvarlarında yapılacak olan sıva bileşimi aşağıda verilmiştir. Bu sıvanın üzerine boyanın altlığı olarak perdahlı düzgün bir zemin elde edebilmek için yapılmış olan nefaset sıvası vardır. Bu sıva bileşimi de aşağıda verilmiştir.

İç sıva bileşimi:

1 kısım söndürülmüş kaymak kireç
2 kısım 2mm elek altı ocak kumu [35]

Nefaset sıvası:

1 kısım söndürülmüş kaymak kireç
2 kısım 1 mm elek altı mermer kırığı ve tozu [35]

2- Taş ve tuğla duvar örgüsünde çatlakların onarılması ve örgü harçlarının yenilenmesi;

Hamamın köşelerinde kullanılmış olan düzgün kesme taş bloklarının aralarında kalan duvarları kabayonu taşlarla örülmüş olup bu kısımlarda ve Hipokaust sisteminde yapılacak duvar örgüsü onarımlarında aşağıda bileşimi verilen örgü harcının kullanılması uygun olacaktır.

Kabayonu Taş Duvar Örgü harcı:

1 kısım hidrolik kireç (NHL 3,5 MPa / Orta)
1,5 kısım 4 mm elek altı ocak kumu [35]

Yapının kabayonu taşlarla örülmüş olan duvarlarında 20 mm'ye kadar olan çatlaklarda yapılacak olan enjeksiyon harcı aşağıda verilmiştir.

Enjeksiyon harcı:

1 kısım hidrolik kireç (NHL 3,5 MPa / Orta)
1,5 kısım 1 mm elek altı kireç taşı tozu [35]

Ayrıca harç suyu olarak % 3–5 Primal AC 33 emülsiyonu kullanılmalıdır [35].

Yapının mevcut duvarlarında bulunan çatlakların enjeksiyon ile sağlamlaştırılamayacak durumda olanları için bileşimi yukarıda verilmiş olan örgü harcı ile yapı özgün yapım tekniğine ve yapım karakterine uygun olarak dikiş tekniği ile sağlamlaştırılmalıdır [35].

Hamam iç mekânında tuğla örgülü olarak üretilmiş olan duvarların onarımlarında aşağıda verilen örgü harcının, aynı duvarların çatlak oluşmuş ve dikiş atılarak sağlamlaştırılacak olanlarında da aşağıda verilen "dikiş örgü harcının" kullanılması uygun olacaktır [35].

Tuğla duvar örgü harcı:

1 kısım söndürülmüş kaymak kireç
2 kısım 6 mm elek altı tuğla kırığı ve tozu (düzgün granülometrili) [35]

Çatlaklar için (dikiş) örgü harcı:

1 kısım söndürülmüş kaymak kireç + 1/3 kısım hidrolik kireç (NHL 3,5 MPa / Orta)
2,5 kısım 3 mm elek altı tuğla kırığı ve tozu [35]

3- Bozulan yapı taşlarının onarılması, derz ve yapıştırma harçlarının yenilenmesi,

Anıtlarda taş korumada amaç orijinal taş kaybından kaçınmaktır. Ayrışan kısımları tekrar sağlamlaştıran maddelerin uygulanması koruma çalışmalarının en önemli aşamasını teşkil eder.

Taş malzemelerde yüzeysel aşınma, yüzeysel taş kayıpları ve kuvvetlendirme ile dahili erime ve dolgu tedavi yöntemleri uygulanmaktadır.

Yüzeysel aşınma ve taş kayıplarında yüzeyin sağlamlaştırıcı sıvıyla doldurulması ve taş sağlamlaştırıcılar kullanılması olmak üzere iki temel yöntem vardır.

Yüzeyin sağlamlaştırıcıyla doyurulması:

Yapının gözenekli, kolay ufalanabilir taşları iyi bir şekilde sağlamlaştırılabilir. Suya, kükürt oksitlerine, karbon oksitlerine ve diğer hava tepkilerine dirençli hale getirilebilir. Bu, taşa monoestersülfirik asidin, baryum ve stronsiyum sulu bir

çözeltisinin tatbik edilmesi ile olur. Daha sonra hidroliz yapılmalıdır. Baryum ve stronsiyum tuz solisyonlarını tatbik etmek taşı iyice doldurur. Homojen bir solisyondaki kontrollü bir hidroliz tuz solisyonunun girdiği bütün bölgelerde tam oluşmuş baryum ve stronsiyum sülfat parçalarının çökmesine neden olur. Bu çözünmeyen sülfatın birikmesi taş yüzeyinin sertleşmesine neden olur. Hamamın kasnağındaki sarı köşe taşları bu yolla sağlamlaştırılabilir [36].

Dahili erime ve dolgu tedavi yöntemi ile sağlamlaştırma:

Bileşiminde, dış etkilere karşı, zayıf dirençli mineral bileşimleri bulunan volkanik kökenli kayaçlarda, minerallerin ayrışması ile, agregası taşı iri kavkılı ve/veya killi kireçtaşı gibi tortul kökenli kayaçlarda; zamanla agregaların ya da çimentonun tutunma direncinin kaybolması sonucu, iri tanelerin yerinden kopması ve taş kaybının yüzeyde ve iç kısımlarda bu şekilde tekrarı ile kayaç yüzeyinde ve/ veya yüzeye yakın iç kısımlarda gelişigüzel oyuklar ve boşluklar oluşmaktadır [36].

Yapının taş yüzeylerinde, özellikle profillerdeki 2 cm derinliğe kadar olan küçük alanlı yüzey kayıplarında kozmetik onarım (uygun bileşimde dolgu harcı) yapılabilir. Taşların 5 cm'ye kadar olan yüzey erozyonlarında herhangi bir işlem yapılmadan olduğu gibi korunmaları (kovuklanma, derz erozyonu ve buna bağlı oluşmuş su tuzakları varsa noktasal olarak kozmetik onarım yapılması) gerekmektedir [35].

Hamamın yapı taşlarında daha önceden yapılarak sökülmesi önerilen plastik onarımların büyük alan ve derinlikte olanları ile işlevini yitirme durumundaki 5 cm'den daha büyük boşluklar 10 cm'ye kadar çürütülerek yerlerine aynı sertlik ve özellikteki kireçtaşı cinsi taşlar konularak yenilenmelidir. Paslanmaz çelik donatı Anchor Bond (3 bileşenli) reçine kullanılarak taşa monte edilmelidir. Daha sonra taşlar birbirine yapıştırma harcı ile yapıştırılmalıdır. Epoksi ile taş yapıştırma işlemi yapılmamalıdır [35].

Taş yapıştırma harcı:

1 kısım hidrolik kireç (NHL 3,5 MPa / Orta)
2 kısım 1 mm elek altı ocak kumu [35]

Yapının kesme taşlar kullanılmış olan dış duvar köşelerinde aşağıda terkibi verilen derz harcı karışımıyla yapılacak yeni derzler taş yüzeylerinden 5 mm ile 10 mm arasında düşük yapılmalı, bitimleri ise taşların kenar yüzeylerini yalayarak yapılmalıdır. Taş yüzeylerine taşırtma derz yapılmamalıdır.

Dış cephe taş blokları aralarının derzlenmesinde kullanılacak derz harcı bileşimi:

1 Kısım hidrolik kireç (NHL 3,5 MPa / Orta)
1 Kısım 1 mm elek altı kireç taşı kırığı
1 Kısım 1 mm elek altı ocak kumu [35]

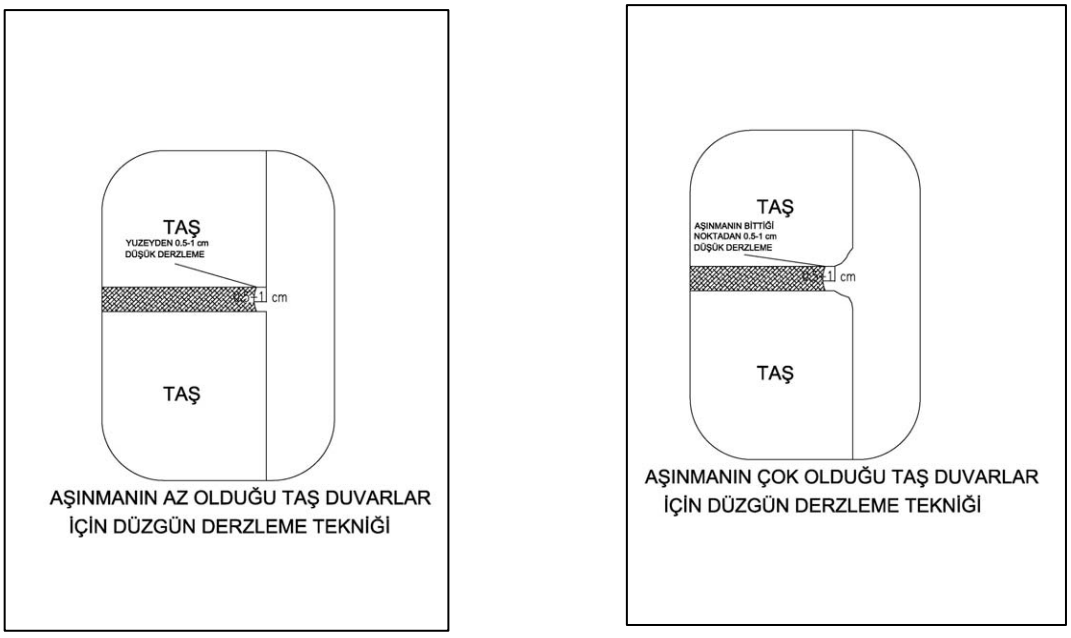

Şekil 7.1. Taş duvarlarda düzgün derzleme tekniği [35]

4- Kubbe çatlak tamirleri ve dış yüzey sıva tamirleri;

Araştırma yapılmasının ardından gerekli onarımları yukarıda verilmiş olan tuğla duvar örgü harcı ile yapılmalı ve kubbe dış yüzeyi aşağıda verilen horasan sıva ile sıvandıktan sonra üst kaplama malzemesi olan alaturka kiremit kaplama uygulanmalıdır [35].

Kubbe dış yüzey sıva bileşimi:

1 kısım hidrolik kireç (NHL 3,5 MPa / Orta)
1,5 kısım 4 mm elek altı ocak kumu
0,5 kısım 4 mm elek altı tuğla kırığı ve tozu [35]

Harç içerisine su katılmadan önce 1 m^3 harç için 500–600 g Polipropilen lif katılarak iyice karıştırılmalıdır [35].

E-Tamamlama

Kütahya Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı'na ait taşıyıcı ve mimari elemanlara ait yok olan bölümlerin mimari bütünlüğe ulaşması için tamamlanması gerekmektedir. Tamamlamalar yapıdaki iz ve kalıntılardan, fotoğraflardan ve karşılaştırmalı çalışmalardan elde edilen bilgilere göre yapılacaktır.

Yapının sıcaklık bölümünde, köşelerde tromp geçişlerin üzeri tuğla örülerek tamamlanacak ve üzeri alaturka kiremit örtü ile örtülecektir. Ana giriş kapısı kenarlarındaki taş profil, hela bölümündeki pencerelere ait sövelerin yok olan bölümleri, sıcaklık bölümünde döşemelerin kırılarak yok olan bölümleri ile üzerindeki kaplama malzemesi, göbek taşının kırılarak yok olan kısımları, kubbe üzerindeki ışıklıklara ait fanuslar, ılıklık bölümündeki tonoz örtünün yok olan orta bölümü, tonoz örtü üzerindeki ışıklıklar özgün detayına göre tamamlanacaktır.

F- Yenileme

Kütahya Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı'nda yapılan onarımlar sırasında çimento esaslı yenilemeler yapılmıştır. Sıcaklık bölümünün kubbesi üzerine, kubbeye ait silmelerde, sıcaklık kasnağının derzlerinde, güneybatı cephesi üzerindeki çimento katkılı olarak yapılmış elemanlar kaldırılacak, özgün malzeme ve harç ile tekniğine uygun olarak yeniden yapılacaktır.

Yapının sıcaklık bölümünde restitüsyon çizimlerinde görüldüğü gibi kubbe alaturka kiremit ile kaplanacaktır. Bunun yanı sıra sıcaklık bölümünde kare planlı bölümden çokgen kasnağa geçişi sağlayan köşe tromplarının üstlerinde alaturka kiremit örtü konulacaktır. Soyunmalık bölümünün tamamlanması yapıldıktan sonra çatısında alaturka kiremit örtü kullanılacaktır.

Yapılan malzeme analizlerinde ahşap elemanların sağlamlığını yitirmiş olduğu anlaşılmıştır. Buna göre ahşap elemanlardan bozulmaya maruz kalanların, aynı tür ve emprenye edilmiş ahşap malzeme ile yenilenmesi gerekmektedir. Yeni kullanılacak olan ahşap yapı elemanlarının sarıçam cinsi emprenye edilmiş ağaç olmaları uygun olacaktır. Ahşap yüzeyleri nefes alabilen, ahşap renginde malzeme ile korunacaktır. Buna göre soyunmalık bölümündeki bütün ahşap elemanlar; pencereler, kapılar, asma kata ait ahşap zemin döşemesi, ahşap tavan kaplamaları yenilenecek üzeri ahşap renginde nefes alabilir boya ile boyanacaktır.

G – Eklenecek yapı elemanları

Bunlar, yeni işlev gereği olarak yapının özgünlüğünü bozmadan eklenecek yapı elemanlarıdır. Yeni işlev gerekleri de olsa yapının özgün özellilerine zarar verecek nitelikte herhangi bir ekleme yapmaktan kaçınılmıştır. Yapının taşıyıcı sitemi, malzeme özelliklerine ve biçimine uyumlu olarak, yeni işlev gereği tefriş elemanları eklenecektir. Bunlar günümüz malzeme ve detayları ile yapılacaktır.

Su deposuna giriş kapısı, soyunmalık bölümüne tefriş elemanları, soyunmalık bölümünde yeni işlev gereği mutfak olarak düzenlenen mekana ait tefriş elemanları, su deposu ve ılıklıkta yeni fonksiyonlar için panolar, günümüz detay ve malzemeleri ile eklenecektir.

H- Yeni işlev gereği kaldırılacak yapı elemanları

Yeni işlev gereği; günümüze ulaşmayan ve restitüsyonda güvenilirlik derecesi az olan bilgilere sahip yapı elemanları kaldırılacaktır. Bunlar soyunmalık bölümünün ahşap sekileri ve külhan bölümüdür.

Yapının kuzeydoğu cephesinde bilimsel kazı yapılarak, buradaki külhan duvarlarına ait çıkması muhtemel izler araştırılacaktır. Kazı sonunda çıkabilecek bu kısımların rölövesi alınacak ve fotoğraflanarak belgelenecektir. Bu kazılardan elde edilen bütün sonuçlar, restorasyon projesinde kullanılmak üzere değerlendirilecek ve projede gerekli görülen değişiklikler ve eklemeler yapılacaktır.

Yapıya yapılacak olan tüm müdahaleler, restorasyon aşamasında fiziksel müdahale paftalarında detaylı olarak gösterilmiştir (EK-8 Şekil 8.1-11).

Soyunmalık bölümü oturma-dinlenme bölümü olarak kullanılacağından bu bölümde ahşap tefriş elemanları kullanılacaktır. Projede belirtilen yere su havuzu yerleştirilecektir.

Hamamın su deposu bölümü sergi odası olarak kullanılacağından projede belirtilen yerlere çelik kutu profiller yerleştirilecektir. Bu bölümde yok olan su kazanı özgün haline göre tamamlanacaktır.

Uygulanacak aydınlatma yöntemi için kablolar tütekliklerden geçirilecektir. Yapının ısıtılması döşemeden sağlanacaktır.

Yapının çevresine drenaj yapılarak zemin sularından korunacaktır.

Yapının içerisine yeni işlevine göre, uygun konfor koşullarının sağlanması için günümüz malzemeleri ve detayları ile ekler yapılacaktır. Bu imalatlar yapıya zarar vermeyecek ve gerektiğinde kaldırılacak durumda olması sağlanacaktır.

7.5. Restorasyon Aşamaları

1. *Aşama:* öncelikle yapının yakınında bir şantiye kurulması ve bu şantiyede;

    - Restorasyon uzmanı şantiye şefi ve restoratör mimarlar, sanat tarihçisi,
    - Restorasyon konusunda uzman kimyacı ve teknikerler bulunması,
    - Onarımda kullanılacak malzemelerin depolandığı bir mekan,
    - İçeride ve dışarıda kullanılacak çelik iskele temin edilmesi,

2. *Aşama:* Külhan bölümü bilimsel kazısının yapılması, çıkabilecek detayların tespiti ve buna bağlı olarak rölöve, restitüsyon ve restoarasyon projesinin revizyonu

3. *Aşama:* Yapıda detaylı bir fiziksel ve kimyasal temizleme yapılması;

    - Öncelikle tüm betonla yapılmış niteliksiz eklerin kaldırılması (soyunma kabinleri, beton merdiven, güneydoğu cephesindeki sundurma), bitki temizliği yapılması ve kirlenen cepheler ile nemden zarar görmüş iç mekan duvarlarının kimyasal yollarla temizlenmesi,

4. *Aşama:* İç mekanda fiziksel nedenlerle biriken çöp, atık ve toprağın temizlenerek döşeme kotunun düzeltilmesi, tüm mekanlara ait döşeme kaplamalarının yenilenmesi,

5. *Aşama:* Tüm çimento esaslı sıvaların raspasının yapılması, kapatılan mimari elamanlar, izler ve bezemelerin tespiti,

6. *Aşama:* Soğukluk bölümünün yıkılıp, özgün haline göre yeniden yapılması ve diğer bölümlerdeki taşıyıcı elemanların sağlamlaştırılması,

7. *Aşama:* Sıcaklık ve ılıklık bölümündeki çatı örtülerinin projesine uygun olarak yenilenmesi,

8. *Aşama:* Yapının elektrik, ısıtma, iletişim ve sıhhi tesisatının projeye uygun olarak yapılması,

9. *Aşama:* Zemin ve yağmur suyunun tahliye edilmesi için drenaj sisteminin yapılarak tesisatın kanalizasyon şebekesine bağlanması,

10. *Aşama:* İç mekan ve cephe sıvalarının özgün bileşimdeki sıva ile yenilenmesi,

11. *Aşama:* Kapı, pencere ve parmaklık gibi yok olan mimari elemanların restorasyon projesine uygun yapılarak yerlerine takılması, var olanların sağlamlaştırma işlemlerinin yapılması

12. *Aşama:* Binada olumsuz etkiler sonucu meydana gelmiş olan malzeme bozulmaları ve eksikliklerin giderilerek tamamlama, yenileme ve eklemeler yapılması,

13. *Aşama:* Restorasyon projesinde belirtilmiş mobilyaların temin edilip, dekorasyonun yapılması, ayrıca özürlüler için merdiven asansörlerinin yerleştirilmesi,

14. *Aşama:* Yapının avlusunda şantiye alanının temizlenerek, ağaçlandırma ve çim ekme çalışmalarının yapılması ve restorasyon projesinde belirlenen yerlere doğal taş ile sert zeminler oluşturularak oturma grupları yerleştirilmesi

Çizelge 7.2. Fiziksel müdahale tablosu - Kuzeybatı cephesi

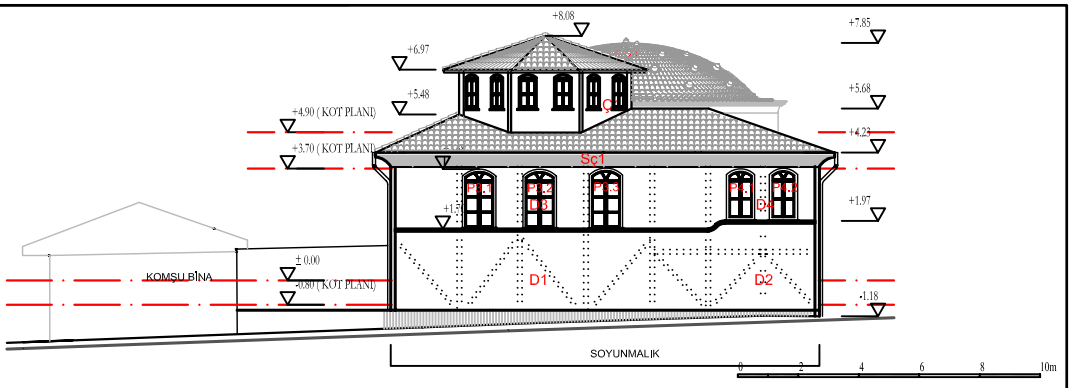

Zx: Zemin numaraları	Px: Pencere numaraları	Çx: Çatı örtüsü numaraları	Döş x: Döşeme numaraları
Dx: Duvar numaraları	Kmr x: Kemer numaraları	Kb x: Kubbe numaraları	Slm x: Silme numaraları
Kx: Kapı numaraları	Merd x: Merdiven numaraları	Tnz x: Tonoz numaraları	Sç x: Saçak numaraları
		Tvn x: Tavan numaraları	Ks x: Kasnak numaraları

YAPISAL ELEMANLAR / TAŞIYICI MİMARİ		GÜVENİLİRLİK DERECESİ	SORUN VE SEBEBİ	RESTORASYON TEKNİĞİ	MÜDAHALE ŞEKLİ
D1		1.	Taşıyıcı eleman kaybı, malzeme kaybı; duvara ait tüm taşıyıcı ahşap elemanlar fiziksel nedenlerle çürümüştür. Taşıyıcılık özellikleri kalmamıştır. Dış sıvalar ve boyalar dökülmüştür.	yeniden yapım	Aynı malzeme ve detaylarla özgün halinde yeniden yapılacaktır.Dış sıvalar özgün bileşimli sıva ile tamamlanacak ve üzeri boyanacaktır.
D2		1.	Taşıyıcı eleman kaybı, malzeme kaybı; duvara ait tüm taşıyıcı ahşap elemanlar fiziksel nedenlerle çürümüştür. Taşıyıcılık özellikleri kalmamıştır. Duvarda dükkan için kapı boşluğu açılmıştır.Dış sıvalar ve boyalar dökülmüştür.	yeniden yapım	Aynı malzeme ve detaylarla özgün halinde yeniden yapılacaktır. Kapı boşluğu açılmayacaktır.Dış sıvalar özgün bileşimli sıva ile tamamlanacak ve üzeri boyanacaktır.
D3		1.	Taşıyıcı eleman kaybı, malzeme kaybı; duvara ait tüm taşıyıcı ahşap elemanlar fiziksel nedenlerle çürümüştür. Taşıyıcılık özellikleri kalmamıştır.Dış sıvalar ve boyalar dökülmüştür.	yeniden yapım	Aynı malzeme ve detaylarla özgün halinde yeniden yapılacaktır.Dış sıvalar özgün bileşimli sıva ile tamamlanacak ve üzeri boyanacaktır.
	p3.1	2.	Mimari eleman kaybı; pencereye ait kasa ve kanat yok olmuştur. Denizlik günümüze ulaşmıştır.	yeniden yapım	Karşılaştırmalı çalışmalardan gelen veriler doğrultusunda, özgün biçiminde, ahşap malzeme ve günümüz detaylarıyla tekrar yapılacaktır.
	p3.2	2.	Mimari eleman kaybı; pencere değiştirilmiştir.Özgün pencere yok olmuştur.	yeniden yapım	Karşılaştırmalı çalışmalardan gelen veriler doğrultusunda, özgün biçiminde, ahşap malzeme ve günümüz detaylarıyla tekrar yapılacaktır.
	p3.3	1.	Mimari eleman kaybı; pencere yarıya kadar taşla doldurulmuştur. Pencereye ait, kasa, kanat yok olmuştur.	yeniden yapım	Karşılaştırmalı çalışmalardan gelen veriler doğrulturusunda, özgün biçiminde ahşap malzeme ve yeni detaylarla tekrar yapılacaktır.

Çizelge 7.2. (Devam) Fiziksel müdahale tablosu - Kuzeybatı cephesi

Zx: Zemin numaraları	Px: Pencere numaraları	Çx: Çatı örtüsü numaraları	Döş x: Döşeme numaraları		
Dx: Duvar numaraları	Kmr x: Kemer numaraları	Kb x: Kubbe numaraları	Slm x: Silme numaraları		
Kx: Kapı numaraları	Merd x: Merdiven numaraları	Tnz x: Tonoz numaraları	Sç x: Saçak numaraları		
		Tvn x: Tavan numaraları	Ks x: Kasnak numaraları		
YAPISAL ELEMANLAR		GÜVENİLİRLİK DERECESİ	SORUN VE SEBEBİ	RESTORASYON TEKNİĞİ	MÜDAHALE ŞEKLİ
TAŞIYICI	MİMARİ				
D4		1.	Taşıyıcı eleman kaybı, malzeme kaybı; duvara ait tüm taşıyıcı ahşap elemanlar fiziksel nedenlerle çürümüştür. Taşıyıcılık özellikleri kalmamıştır. Dış sıvalar ve boyalar dökülmüştür.	yeniden yapım	Aynı malzeme ve detaylarla özgün halinde yeniden yapılacaktır.Dış sıvalar özgün bileşimli sıva ile tamamlanacak ve boyanacaktır.
	p4.1	1.	Mimari eleman kaybı; pencere tamamen taşla doldurulmuştur. Pencereye ait, kasa, kanat yok olmuştur.	yeniden yapım	Kasa ve kanat bölmeleri karşılaştırmalı çalışmalardan gelen veriler doğrultusunda, özgün biçiminde, ahşap malzeme ve günümüz detaylarıyla tekrar yapılacaktır.
	p4.2	1.	Mimari eleman kaybı; pencere tamamen taşla doldurulmuştur. Pencereye ait, kasa, kanat yok olmuştur.	yeniden yapım	Kasa ve kanat bölmeleri karşılaştırmalı çalışmalardan gelen veriler doğrultusunda, özgün biçiminde, ahşap malzeme ve günümüz detaylarıyla tekrar yapılacaktır.
	kuşak	1.	Mimari eleman kaybı; Pencere altlarından devam eden ahşap kuşak kısmen çürümüştür.	yenileme	Kuşak, emprenye edilmiş sarıçam cinsi ahşap malzeme ile yenilenecektir.
	sç 1	1.	Mimari eleman kaybı; Ahşap saçağın bir kısmı fiziksel nedenlerle kırılarak yok olmuştur. Kalan kısım ise böceklenmiş ve çürümüştür.	yenileme	Saçak emprenye edilmiş sarıçam cinsi ahşap malzeme ile yenilenecektir.
	ç1	1.	Taşıyıcı eleman ve malzeme kaybı; Çatıya ait taşıyıcı elemanlar ve kaplama malzemesi olan alaturka kiremitler fiziksel nedenlerle yok olmuştur.	yeniden yapım	Restorasyon projesi doğrultusunda özgün malzeme ve detayına göre yeniden yapılacaktır.
Kb1		1.	Mimari eleman kaybı, malzeme kaybı, fiziksel zarar veren onarım; Kubbe çimento esaslı harç ile örtülmüştür. Üzerinde çatlaklar bulunmaktadır. Üzerindeki alaturka kiremitler kaybolmuştur.	temizleme, sağlamlaştırma, tamamlama	Kubbe üzerindeki çatlaklar onarılacaktır. Çimento esaslı harç kaldırılacak, özgün bileşimli harç ile sıvandıktan sonra alaturka kiremit kaplama uygulanacaktır.
	ışıklık	3.	Mimari eleman kaybı; Kubbe üzerinde bulunan ışıklıklara ait boşluklar kalmış, ışıklıklara ait mimari elemanlar kaybolmuştur.	tamamlama	Restorasyon projesi doğrultusunda karşılaştırmalı çalışmadaki biçimi ve özgün malzemesi ile aynı özellikteki malzemelerle tamamlanacaktır.

Çizelge 7.3. Fiziksel müdahale tablosu - Güneybatı cephesi

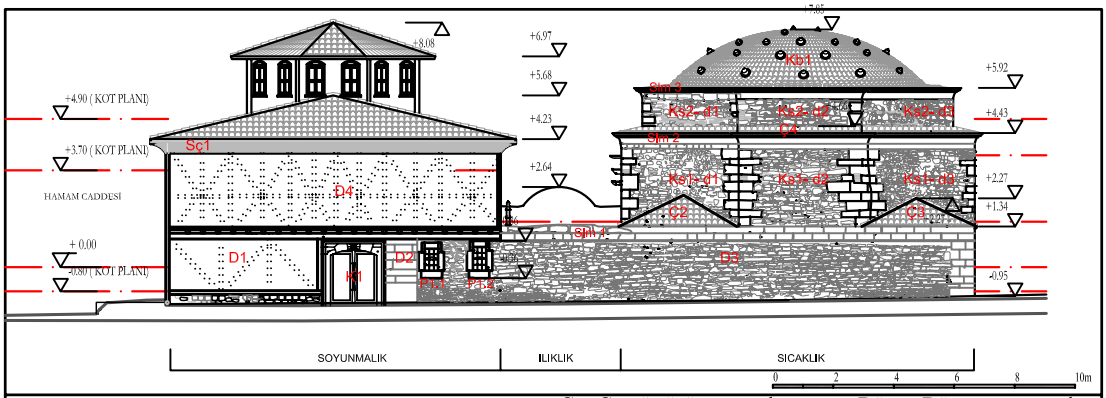

Zx: Zemin numaraları	Px: Pencere numaraları	Çx: Çatı örtüsü numaraları	Döş x: Döşeme numaraları
Dx: Duvar numaraları	Kmr x: Kemer numaraları	Kb x: Kubbe numaraları	Slm x: Silme numaraları
Kx: Kapı numaraları	Merd x: Merdiven numaraları	Tnz x: Tonoz numaraları	Sç x: Saçak numaraları
		Tvn x: Tavan numaraları	Ks x: Kasnak numaraları

YAPISAL ELEMANLAR		GÜVENİLİRLİK DERECESİ	SORUN VE SEBEBİ	RESTORASYON TEKNİĞİ	MÜDAHALE ŞEKLİ
TAŞIYICI	MİMARİ				
D1		1.	Taşıyıcı eleman kaybı, malzeme kaybı; duvara ait tüm taşıyıcı ahşap elemanlar fiziksel nedenlerle çürümüştür. Taşıyıcılık özellikleri kalmamıştır. Dış sıvalar ve boyalar dökülmüştür.	yeniden yapım	Aynı malzeme ve detaylarla özgün halinde yeniden yapılacaktır.Dış sıvalar özgün bileşimli sıva ile tamamlanacak ve üzeri boyanacaktır.
	k1	3.	Mimari eleman kaybı; Kapıya ait kasa ve kanat fiziksel nedenlerle yok olmuştur.Kapı kenarındaki taş profilin bir bölümü koparak yok olmuştur.	tamamlama	Restorasyon projesi doğrultusunda özgün malzeme ile aynı fiziksel ve kimyasal yapıda olan malzeme ile günümüz detaylarında tamamlanacaktır.
D2		1.	Taşıyıcı eleman kaybı, kirlenme; duvarın bir bölümü üzerindeki taşlar koparak, yok olmuştur. Duvar yüzeyinde kirlenme oluşmuştur.	temizleme, sağlamlaştırma	Duvarın kopan taşları tamamlanarak duvar sağlamlaştırılacaktır. Duvar yüzeyindeki kirler temizlenecektir.
D3		1.	Taşıyıcı eleman kaybı, kirlenme, fiziksel zarar veren onarım; duvarı oluşturan moloztaşlarda eksilmeler oluşmuştur. Duvar yüzeyi üzerinde çimento esaslı sıva müdahalesi bulunur ve kirlenme oluşmuştur. Bitki oluşumları görülmektedir.	temizleme, sağlamlaştırma	Çimento esaslı tüm sıvalar, derzler ve cephe üzerindeki kirler temizlenecektir. Otsu bitkiler biyosit ile temizlenecektir. Eksilen ve yok olan moloz taşlar tamamlanarak duvar sağlamlaştırılacaktır.
	p1.1	1.	Mimari eleman kaybı; Pencere üzerinde, lokma demir parmaklıklar yok olmuş, izi kalmıştır. Pencereye ait taş sövenin üst bölümü kırılmıştır. Söve üzerine çimento esaslı sıva müdahalesi yapılmıştır.	temizleme, tamamlama, yenileme	Restorasyon projesi doğrultusunda, özgün malzeme ve detaylarla tamamlanacaktır. Sövenin kırılan bölümleri aynı cins taşla tamamlanacak ve izi olan lokma demir parmaklıklar özgün malzeme-sine göre yeniden yapılacaktır. Çimento esaslı sıva temizlenecektir.
	p1.2	1.	Mimari eleman kaybı; Pencere üzerinde, lokma demir parmaklıklar yok olmuş, izi kalmıştır. Pencereye ait taş sövenin bir bölümü kırılmıştır.	tamamlama, yenileme	Restorasyon projesi doğrultusunda, özgün malzeme ve detaylarla tamamlanacaktır. Sövenin kırılan bölümleri aynı cins taşla tamamlanacak ve izi olan lokma demir parmaklıklar özgün malzeme-sine göre yeniden yapılacaktır.

Çizelge 7.3. (Devam) Fiziksel müdahale tablosu - Güneybatı cephesi

Zx: Zemin numaraları Dx: Duvar numaraları Kx: Kapı numaraları	Px: Pencere numaraları Kmr x: Kemer numaraları Merd x: Merdiven numaraları		Çx: Çatı örtüsü numaraları Kb x: Kubbe numaraları Tnz x: Tonoz numaraları Tvn x: Tavan numaraları		Döş x: Döşeme numaraları Slm x: Silme numaraları Sç x: Saçak numaraları Ks x: Kasnak numaraları
YAPISAL ELEMANLAR		GÜVENİLİRLİK DERECESİ	SORUN VE SEBEBİ	RESTORASYON TEKNİĞİ	MÜDAHALE ŞEKLİ
TAŞIYICI	MİMARİ				
	slm1	1.	Mimari eleman kaybı, silmenin bir bölümünde yüzeysel aşınmalar, taş kayıpları ve taşlarda oyuklanmalar oluşmuştur.	tamamlama, sağlamlaştırma	Bozulan yapı taşları onarılacak, taş kayıplarının olduğu yerler aynı sertlik ve özellikteki kireçtaşı cinsi taşlarla yenilenecek ve yapıştırma harcı kullanarak taşlar birbirine yapıştırılacaktır.
D4		1.	Taşıyıcı eleman kaybı, malzeme kaybı; duvara ait tüm taşıyıcı ahşap elemanlar fiziksel nedenlerle çürümüştür. Taşıyıcılık özellikleri kalmamıştır. Dış sıvalar ve boyalar dökülmüştür.	yeniden yapım	Aynı malzeme ve detaylarla özgün halinde yeniden yapılacaktır.Dış sıvalar özgün bileşimli sıva ile tamamlanacak ve üzeri boyanacaktır.
	sç 1	1.	Mimari eleman kaybı; ahşap saçağın bir kısmı fiziksel nedenlerle kırılarak yok olmuştur. Kalan kısım ise böceklenmiş ve çürümüştür.	yenileme	Saçak emprenye edilmiş sarıçam cinsi ahşap malzeme ile yenilenecektir.
	ç1	1.	Taşıyıcı eleman ve malzeme kaybı; çatıya ait taşıyıcı elemanlar ve kaplama malzemesi olan alaturka kiremitler fiziksel nedenlerle yok olmuştur.	yeniden yapım	Restorasyon projesi doğrultusunda özgün malzeme ve detayına göre yeniden yapılacaktır.
Ks1- d1		1.	Taşıyıcı eleman kaybı, kirlenme; kasnağa ait moloztaşlarda eksilmeler gözlenmiştir. Köşe, sarı taşlarda yüzeysel aşınmalar oluşmuştur. Taşlarda kirlenmeler görülmektedir.	sağlamlaştırma, tamamlama, temizleme	Eksilen taşlar, aynı özeelikteki taşlar ile tamamlanacaktır. Aşınma görülen taşlar kozmetik onarım yapılarak sağlamlaştırılacaktır. Kirlenmeler için uygun teknikte cephe temizliği yapılacaktır.
	ç2	3.	Açıklık geçici eleman ve malzeme kaybı; köşelerdeki trompların üst bölümleri ve örtü malzemeleri fiziksel nedenlerle yok olmuştur.	tamamlama	Trompların üzeri tuğla örgü ile tamamlanacak, üzeri karşılaştırmalı çalışmalardan gelen veriler doğrultusunda alaturka kiremit kaplı çatı ile örtülecektir.
Ks1- d2		1.	Taşıyıcı eleman kaybı, kirlenme; silme altındaki düzgün sarı kesme taşlarda kopmalar, aşınmalar görülmektedir. Taşlar arasında otsu bitkiler oluşmuştur.Taşlarda kirlenmeler görülmektedir.	tamamlama, temizleme	Kopan taşlar müdahale aşamalarında bileşimi verilen harç ve donatı pimi kullanılarak tamamlanacaktır. Otsu bitkiler biyositle temizlenecektir. Kirlenmeler için uygun teknikte cephe temizliği yapılacaktır.
Ks1- d3		1.	Küçük bitki oluşumu, kirlenme; kasnağı oluşturan taşların aralarında küçük bitkiler görülmektedir. Taşlarda kirlenmeler görülmektedir.	temizleme	Otsu bitkiler biyositle temizlenecek, kirlenmeler için uygun teknikte cephe temizliği yapılacaktır.

Çizelge 7.3. (Devam) Fiziksel müdahale tablosu - Güneybatı cephesi

Zx: Zemin numaraları Dx: Duvar numaraları Kx: Kapı numaraları		Px: Pencere numaraları Kmr x: Kemer numaraları Merd x: Merdiven numaraları		Çx: Çatı örtüsü numaraları Kb x: Kubbe numaraları Tnz x: Tonoz numaraları Tvn x: Tavan numaraları	Döş x: Döşeme numaraları Slm x: Silme numaraları Sç x: Saçak numaraları Ks x: Kasnak numaraları
YAPISAL ELEMANLAR		GÜVENİLİRLİK DERECESİ	SORUN VE SEBEBİ	RESTORASYON TEKNİĞİ	MÜDAHALE ŞEKLİ
TAŞIYICI	MİMARİ				
	ç3	3.	Açıklık geçici eleman ve malzeme kaybı; köşelerdeki trompların üst bölümleri ve örtü malzemeleri yok olmuştur.	tamamlama	Trompların üzeri tuğla örgü ile tamamlanıp üzerine krşılaştırmalı çalışmalardan gelen veriler doğrultusunda alaturka kirmit kaplı çatı örtülecektir.
Ks2- d1		1.	Taşıyıcı eleman kaybı, kirlenme; kasnağa ait moloztaşlarda eksilmeler gözlenmiştir. Köşe, sarı taşlarda yüzeysel aşınmalar oluşmuştur. Taşlarda kirlenmeler görülmektedir.	sağlamlaştırma, tamamlama, temizleme	Eksilen taşlar, aynı özellikteki taşlar ile tamamlanacaktır. Aşınma görülen taşlar kozmetik onarım yapılarak sağlamlaştırılacaktır. Kirlenmeler için uygun teknikte cephe temizliği yapılacaktır.
Ks2- d2		1.	Taşıyıcı eleman kaybı, kirlenme; kasnağa ait moloztaşlarda eksilmeler gözlenmiştir. Köşe, sarı taşlarda yüzeysel aşınmalar oluşmuştur. Taşlarda kirlenmeler görülmektedir.	sağlamlaştırma, tamamlama, temizleme	Eksilen taşlar, aynı özellikteki taşlar ile tamamlanacaktır. Aşınma görülen taşlar kozmetik onarım yapılarak sağlamlaştırılacaktır. Kirlenmeler için uygun teknikte cephe temizliği yapılacaktır.
Ks2- d3		1.	Taşıyıcı eleman kaybı, kirlenme; kasnağa ait moloztaşlarda eksilmeler gözlenmiştir. Köşe, sarı taşlarda yüzeysel aşınmalar oluşmuştur. Taşlarda kirlenmeler görülmektedir.	sağlamlaştırma, tamamlama, temizleme	Eksilen taşlar, aynı özellikteki taşlar ile tamamlanacaktır. Aşınma görülen taşlar kozmetik onarım yapılarak sağlamlaştırılacaktır. Kirlenmeler için uygun teknikte cephe temizliği yapılacaktır.
	ç4	3.	malzeme kaybı; çatı örtüsü fiziksel nedenlerle yok olmuştur. Bu bölümde otsu bitkiler oluşmuştur.	tamamlama	Restorasyon projesi doğrultusunda özgün malzeme ve detaylarla yeniden yapılacaktır.
	slm2-3	3.	Fiziksel zarar veren onarım, Yapılan ara onarımlarda silmeler, beton malzeme ile yenilenmiştir.	yenileme	Beton malzeme ile yapılan tüm niteliksiz ekler ve onarımlar temizlenecek, restorasyon projesi doğrultusunda silmeler özgün malzeme ve detayına göre yenilenecektir.
Kb1		1.	Mimari eleman kaybı, malzeme kaybı, fiziksel zarar veren onarım; Kubbe çimento esaslı harç ile örtülmüştür. Üzerinde çatlaklar bulunmaktadır. Üzerindeki alaturka kiremitler kaybolmuştur.	temizleme, sağlamlaştırma, tamamlama	Kubbe üzerindeki çatlaklar onarılacaktır. Çimento esaslı harç kaldırılacak, özgün bileşimli harç ile sıvandıktan sonra alaturka kiremit kaplama uygulanacaktır.
	ışıklık	3.	Mimari eleman kaybı; Kubbe üzerinde bulunan ışıklıklara ait boşluklar kalmış, ışıklıklara ait mimari elemanlar kaybolmuştur.	tamamlama	Restorasyon projesi doğrultusunda karşılaştırmalı çalışmadaki biçimi ve özgün malzemesi ile aynı özellikteki malzemelerle tamamlanacaktır.

Çizelge 7.4. Fiziksel müdahale tablosu - Kuzeydoğu cephesi

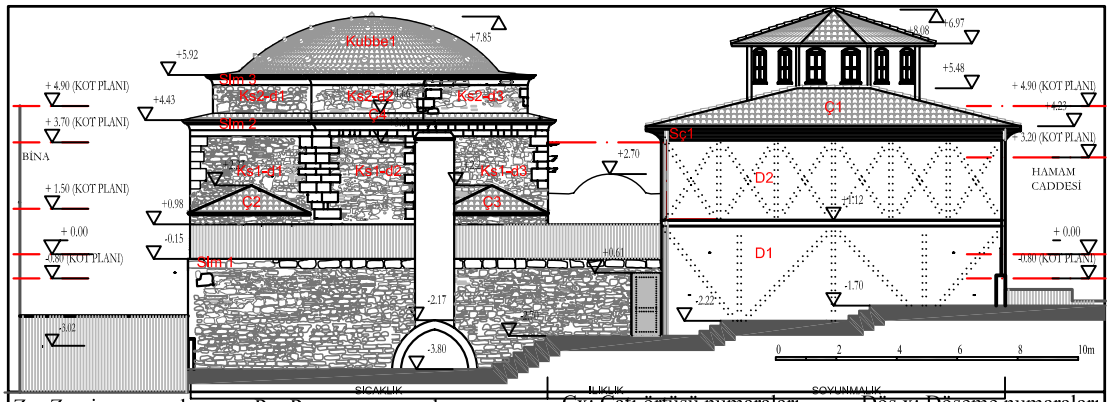

Zx: Zemin numaraları Px: Pencere numaraları Çx: Çatı örtüsü numaraları Döş x: Döşeme numaraları
Dx: Duvar numaraları Kmr x: Kemer numaraları Kb x: Kubbe numaraları Slm x: Silme numaraları
Kx: Kapı numaraları Merd x: Merdiven numaraları Tnz x: Tonoz numaraları Sç x: Saçak numaraları
Tvn x: Tavan numaraları Ks x: Kasnak numaraları

YAPISAL ELEMANLAR		GÜVENİLİRLİK DERECESİ	SORUN VE SEBEBİ	RESTORASYON TEKNİĞİ	MÜDAHALE ŞEKLİ
TAŞIYICI	MİMARİ				
D1		1.	Taşıyıcı eleman kaybı, malzeme kaybı; duvara ait tüm taşıyıcı ahşap elemanlar fiziksel nedenlerle çürümüştür. Taşıyıcılık özellikleri kalmamıştır. Dış sıvalar ve boyalar dökülmüştür.	yeniden yapım	Aynı malzeme ve detaylarla özgün halinde yeniden yapılacaktır.Dış sıvalar özgün bileşimli sıva ile tamamlanacak ve üzeri boyanacaktır.
D2		1.	Taşıyıcı eleman kaybı, malzeme kaybı; duvara ait tüm taşıyıcı ahşap elemanlar fiziksel nedenlerle çürümüştür. Taşıyıcılık özellikler kalmamıştır. Dış sıvalar ve boyalar dökülmüştür.	yeniden yapım	Aynı malzeme ve detaylarla özgün halinde yeniden yapılacaktır. Kapı boşluğu açılmayacaktır.Dış sıvalar özgün bileşimli sıva ile tamamlanacak ve üzeri boyanacaktır.
	sç1	1.	Mimari eleman kaybı; ahşap saçak, fiziksel nedenlerle yok olmuştur. Kalan kısım ise böceklenmiş ve çürümüştür.	yenileme	Saçak emprenye edilmiş sarıçam cinsi ahşap malzeme ile yenilenecektir.
	ç1	1.	Taşıyıcı eleman ve malzeme kaybı; çatıya ait taşıyıcı elemanlar ve kaplama malzemesi olan alaturka kiremitler fiziksel nedenlerle yok olmuştur.	yeniden yapım	Restorasyon projesi doğrultusunda özgün malzeme ve detayına göre yeniden yapılacaktır.
D3		1.	Taşıyıcı eleman kaybı, bitki ve yosun oluşumu duvarı oluşturan moloztaşlarda eksilmeler oluşmuştur. Duvar yüzeyi üzerinde bitki oluşumu ve yosunlaşmalar görülmektedir.	temizleme, sağlamlaştırma	Otsu bitkiler ve yosunlar biyosit ile temizlenecektir. Eksilen ve yok olan moloz taşlar tamamlanarak duvar sağlamlaştırılacaktır.
	slm1	1.	Mimari eleman kaybı, silmenin bir bölümünde yüzeysel aşınmalar, taş kayıpları ve taşlarda oyuklanmalar oluşmuştur.	tamamlama, sağlamlaştırma	Bozulan yapı taşları onarılacak, taş kayıplarının olduğu yerler aynı sertlik ve özellikteki kireçtaşı cinsi taşlarla yenilenecek ve yapıştırma harcı kullanarak taşlar birbirine yapıştırılacaktır.

Çizelge 7.4. (Devam) Fiziksel müdahale tablosu - Kuzeydoğu cephesi

Zx: Zemin numaraları Dx: Duvar numaraları Kx: Kapı numaraları	Px: Pencere numaraları Kmr x: Kemer numaraları Merd x: Merdiven numaraları		Çx: Çatı örtüsü numaraları Kb x: Kubbe numaraları Tnz x: Tonoz numaraları Tvn x: Tavan numaraları		Döş x: Döşeme numaraları Slm x: Silme numaraları Sç x: Saçak numaraları Ks x: Kasnak numaraları
YAPISAL ELEMANLAR		GÜVENİLİRLİK DERECESİ	SORUN VE SEBEBİ	RESTORASYON TEKNİĞİ	MÜDAHALE ŞEKLİ
TAŞIYICI	MİMARİ				
	baca	3.	Malzeme kaybı, bacayı oluşturan tuğlaların bir bölümü yok olmuştur.	tamamlama	Restorasyon projesi doğrultusunda özgün malzeme ve detayına göre tamamlanacaktır.
Ks1- d1		1.	Taşıyıcı eleman kaybı, kirlenme; kasnağa ait moloztaşlarda eksilmeler gözlenmiştir. Köşe, sarı taşlarda yüzeysel aşınmalar oluşmuştur. Taşlarda kirlenmeler görülmektedir. Yüzeyde otsu bitkiler oluşmuştur.	sağlamlaştırma, tamamlama, temizleme	Eksilen taşlar, aynı özellikteki taşlar ile tamamlanacaktır. Aşınma görülen taşlar kozmetik onarım yapılarak sağlamlaştırılacaktır. Kirlenmeler için uygun teknikte cephe temizliği yapılacaktır. Otsu bitkiler biyositle temizlenecektir.
	ç2	3.	Açıklık geçici eleman ve malzeme kaybı; köşelerdeki trompların üst bölümleri ve örtü malzemeleri fiziksel nedenlerle yok olmuştur.	tamamlama	Trompların üzeri tuğla örgü ile tamamlanacak, üzeri karşılaştırmalı çalışmalardan gelen veriler doğrultusunda alaturka kiremit kaplı çatı ile örtülecektir.
Ks1- d2		1.	Taşıyıcı eleman kaybı, kirlenme; kasnağa ait moloztaşlarda eksilmeler gözlenmiştir. Köşe, sarı taşlarda yüzeysel aşınmalar oluşmuştur. Taşlarda kirlenmeler görülmektedir.	sağlamlaştırma, tamamlama, temizleme	Eksilen taşlar, aynı özellikteki taşlar ile tamamlanacaktır. Aşınma görülen taşlar kozmetik onarım yapılarak sağlamlaştırılacaktır. Kirlenmeler için uygun teknikte cephe temizliği yapılacaktır.
Ks1- d3		1.	Taşıyıcı eleman kaybı, kirlenme; kasnağa ait moloztaşlarda eksilmeler gözlenmiştir. Köşe, sarı taşlarda yüzeysel aşınmalar oluşmuştur. Taşlarda kirlenmeler görülmektedir.	sağlamlaştırma, tamamlama, temizleme	Eksilen taşlar, aynı özellikteki taşlar ile tamamlanacaktır. Aşınma görülen taşlar kozmetik onarım yapılarak sağlamlaştırılacaktır. Kirlenmeler için uygun teknikte cephe temizliği yapılacaktır.
	ç3	3.	Açıklık geçici eleman ve malzeme kaybı; köşelerdeki trompların üst bölümleri ve örtü malzemeleri fiziksel nedenlerle yok olmuştur.	tamamlama	Trompların üzeri tuğla örgü ile tamamlanacak, üzeri karşılaştırmalı çalışmalardan gelen veriler doğrultusunda alaturka kiremit kaplı çatı ile örtülecektir.
Ks2- d1		1.	Bitki oluşumu; kasnak yüzeyinde otsu bitkiler oluşmuştur.	temizleme	Otsu bitkiler biyosit ile temizlenecektir.
Ks2- d2		1.	Taşıyıcı eleman kaybı, kirlenme; kasnağa ait moloztaşlarda eksilmeler gözlenmiştir. Köşe, sarı taşlarda yüzeysel aşınmalar oluşmuştur. Taşlarda kirlenmeler görülmektedir.	sağlamlaştırma, tamamlama, temizleme	Eksilen taşlar, aynı özellikteki taşlar ile tamamlanacaktır. Aşınma görülen taşlar kozmetik onarım yapılarak sağlamlaştırılacaktır. Kirlenmeler için uygun teknikte cephe temizliği yapılacaktır.

Çizelge 7.4. (Devam) Fiziksel müdahale tablosu - Kuzeydoğu cephesi

Zx: Zemin numaraları Dx: Duvar numaraları Kx: Kapı numaraları		Px: Pencere numaraları Kmr x: Kemer numaraları Merd x: Merdiven numaraları		Çx: Çatı örtüsü numaraları Kb x: Kubbe numaraları Tnz x: Tonoz numaraları Tvn x: Tavan numaraları	Döş x: Döşeme numaraları Slm x: Silme numaraları Sç x: Saçak numaraları Ks x: Kasnak numaraları
YAPISAL ELEMANLAR		GÜVENİLİRLİK DERECESİ	SORUN VE SEBEBİ	RESTORASYON TEKNİĞİ	MÜDAHALE ŞEKLİ
TAŞIYICI	MİMARİ				
Ks3- d2		1.	Taşıyıcı eleman kaybı, kirlenme; kasnağa ait moloztaşlarda eksilmeler gözlenmiştir. Köşe, sarı taşlarda yüzeysel aşınmalar oluşmuştur. Taşlarda kirlenmeler görülmektedir.	sağlamlaştırma, tamamlama, temizleme	Eksilen taşlar, aynı özellikteki taşlar ile tamamlanacaktır. Aşınma görülen taşlar kozmetik onarım yapılarak sağlamlaştırılacaktır. Kirlenmeler için uygun teknikte cephe temizliği yapılacaktır.
	ç4	3.	Malzeme kaybı; çatı örtüsü fiziksel nedenlerle yok olmuştur. Bu bölümde otsu bitkiler oluşmuştur.	tamamlama	Restorasyon projesi doğrultusunda özgün malzeme ve detayına göre tamamlanacaktır.
	slm2-3	3.	Fiziksel zarar veren onarım, Yapılan ara onarımlarda silmeler, beton malzeme ile yenilenmiştir.	temizleme, yenileme	Beton malzeme ile yapılan tüm niteliksiz ekler ve onarımlar temizlenecek, restorasyon projesi doğrultusunda silmeler özgün malzeme ve detayında yenilenecektir.
Kb1		1.	Mimari eleman kaybı, malzeme kaybı, fiziksel zarar veren onarım; Kubbe çimento esaslı harç ile örtülmüştür. Üzerinde çatlaklar bulunmaktadır. Üzerindeki alaturka kiremitler kaybolmuştur.	temizleme, sağlamlaştırma, tamamlama	Kubbe üzerindeki çatlaklar onarılacaktır. Çimento esaslı harç kaldırılacak, özgün bileşimli harç ile sıvandıktan sonra alaturka kiremit kaplama uygulanacaktır.
	ışıklık	3.	Mimari eleman kaybı; Kubbe üzerinde bulunan ışıklıklara ait boşluklar kalmış, ışıklıklara ait mimari elemanlar kaybolmuştur.	tamamlama	Restorasyon projesi doğrultusunda özgün malzeme ve detaylarla, tamamlanacaktır.

Çizelge 7.5. Fiziksel müdahale tablosu - Güneydoğu cephesi

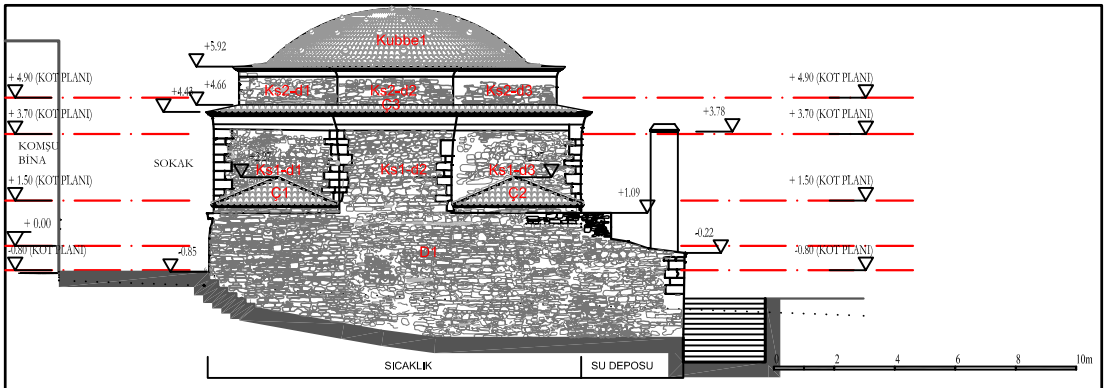

Zx: Zemin numaraları	Px: Pencere numaraları	Çx: Çatı örtüsü numaraları	Döş x: Döşeme numaraları
Dx: Duvar numaraları	Kmr x: Kemer numaraları	Kb x: Kubbe numaraları	Slm x: Silme numaraları
Kx: Kapı numaraları	Merd x: Merdiven numaraları	Tnz x: Tonoz numaraları	Sç x: Saçak numaraları
		Tvn x: Tavan numaraları	Ks x: Kasnak numaraları

YAPISAL ELEMANLAR		GÜVENİLİRLİK DERECESİ	SORUN VE SEBEBİ	RESTORASYON TEKNİĞİ	MÜDAHALE ŞEKLİ
TAŞIYICI	MİMARİ				
D1		1.	Taşıyıcı eleman kaybı, fiziksel zarar veren onarım; duvarı oluşturan moloztaşlarda eksilmeler oluşmuştur. Cephenin bir bölümünde çimento esaslı sıva uygulaması görülmektedir.	temizleme, sağlamlaştırma	Eksilen ve yok olan moloz taşlar tamamlanarak duvar sağlamlaştırılacaktır. Çimento esaslı sıvalar kaldırılacaktır.
Ks1- d1		1.	Taşıyıcı eleman kaybı, kirlenme; kasnağa ait moloztaşlarda eksilmeler gözlenmiştir. Köşe, sarı taşlarda yüzeysel aşınmalar oluşmuştur. Taşlarda kirlenmeler görülmektedir. Yüzeyde otsu bitkiler oluşmuştur.	sağlamlaştırma, tamamlama, temizleme	Eksilen taşlar, aynı özellikteki taşlar ile tamamlanacaktır. Aşınma görülen taşlar kozmetik onarım yapılarak sağlamlaştırılacaktır. Kirlenmeler için uygun teknikte cephe temizliği yapılacaktır. Otsu bitkiler biyositle temizlenecektir.
	ç1	3.	Açıklık geçici eleman ve malzeme kaybı; köşelerdeki trompların üst bölümleri ve örtü malzemeleri fiziksel nedenlerle yok olmuştur.	tamamlama	Trompların üzeri tuğla örgü ile tamamlanacak, üzeri karşılaştırmalı çalışmalardan gelen veriler doğrultusunda alaturka kiremit kaplı çatı ile örtülecektir.
Ks1- d1		1.	Taşıyıcı eleman kaybı, kirlenme; kasnağa ait moloztaşlarda eksilmeler gözlenmiştir. Köşe, sarı taşlarda yüzeysel aşınmalar oluşmuştur. Taşlarda kirlenmeler görülmektedir. Yüzeyde otsu bitkiler oluşmuştur. Tuğla hatıl üzerindeki tuğlalarda eksilmeler görülmüştür.	sağlamlaştırma, tamamlama, temizleme	Eksilen taşlar, aynı özellikteki taşlar ile tamamlanacaktır. Aşınma görülen taşlar kozmetik onarım yapılarak sağlamlaştırılacaktır. Kirlenmeler için uygun teknikte cephe temizliği yapılacaktır. Otsu bitkiler biyositle temizlenecektir. Hatıl örgüde eksilen tuğlalar tamamlanacaktır.
Ks1- d3		1.	Taşıyıcı eleman kaybı, kirlenme; kasnağa ait moloztaşlarda eksilmeler gözlenmiştir. Köşe, sarı taşlarda yüzeysel aşınmalar oluşmuştur. Taşlarda kirlenmeler görülmektedir. Yüzeyde otsu bitkiler oluşmuştur.	sağlamlaştırma, tamamlama, temizleme	Eksilen taşlar, aynı özellikteki taşlar ile tamamlanacaktır. Aşınma görülen taşlar kozmetik onarım yapılarak sağlamlaştırılacaktır. Kirlenmeler için uygun teknikte cephe temizliği yapılacaktır. Otsu bitkiler biyositle temizlenecektir.
	ç2	3.	Açıklık geçici eleman ve malzeme kaybı; köşelerdeki trompların üst bölümleri ve örtü malzemeleri fiziksel nedenlerle yok olmuştur.	tamamlama	Trompların üzeri tuğla örgü ile tamamlanacak, üzeri karşılaştırmalı çalışmalardan gelen veriler doğrultusunda alaturka kiremit kaplı çatı ile örtülecektir.

Çizelge 7.5. (Devam) Fiziksel müdahale tablosu - Güneydoğu cephesi

Zx: Zemin numaraları Dx: Duvar numaraları Kx: Kapı numaraları	Px: Pencere numaraları Kmr x: Kemer numaraları Merd x: Merdiven numaraları		Çx: Çatı örtüsü numaraları Kb x: Kubbe numaraları Tnz x: Tonoz numaraları Tvn x: Tavan numaraları		Döş x: Döşeme numaraları Slm x: Silme numaraları Sç x: Saçak numaraları Ks x: Kasnak numaraları
YAPISAL ELEMANLAR		GÜVENİLİRLİK DERECESİ	SORUN VE SEBEBİ	RESTORASYON TEKNİĞİ	MÜDAHALE ŞEKLİ
TAŞIYICI	MİMARİ				
Ks2- d1		1.	Taşıyıcı eleman kaybı, kirlenme; kasnağa ait moloztaşlarda eksilmeler gözlenmiştir. Köşe, sarı taşlarda yüzeysel aşınmalar oluşmuştur. Taşlarda kirlenmeler görülmektedir.	sağlamlaştırma, tamamlama, temizleme	Eksilen taşlar, aynı özellikteki taşlar ile tamamlanacaktır. Aşınma görülen taşlar kozmetik onarım yapılarak sağlamlaştırılacaktır. Kirlenmeler için uygun teknikte cephe temizliği yapılacaktır.
Ks2- d2		1.	Taşıyıcı eleman kaybı, kirlenme, bitki oluşumu; kasnağa ait moloztaşlarda eksilmeler gözlenmiştir. Köşe, sarı taşlarda yüzeysel aşınmalar oluşmuştur. Taşlarda kirlenmeler görülmektedir.	sağlamlaştırma, tamamlama, temizleme	Eksilen taşlar, aynı özellikteki taşlar ile tamamlanacaktır. Aşınma görülen taşlar kozmetik onarım yapılarak sağlamlaştırılacaktır. Kirlenmeler için uygun teknikte cephe temizliği yapılacaktır. Bitkiler, biyosit ile temizlenecektir.
Ks2- d3		1.	Taşıyıcı eleman kaybı, kirlenme, bitki oluşumu; kasnağa ait moloztaşlarda eksilmeler gözlenmiştir. Köşe, sarı taşlarda yüzeysel aşınmalar oluşmuştur. Taşlarda kirlenmeler görülmektedir.	sağlamlaştırma, tamamlama, temizleme	Eksilen taşlar, aynı özellikteki taşlar ile tamamlanacaktır. Aşınma görülen taşlar kozmetik onarım yapılarak sağlamlaştırılacaktır. Kirlenmeler için uygun teknikte cephe temizliği yapılacaktır. Bitkiler, biyosit ile temizlenecektir.
	ç3	3.	Malzeme kaybı; çatı örtüsü fiziksel nedenlerle yok olmuştur. Bu bölümde otsu bitkiler oluşmuştur.	tamamlama	Restorasyon projesi doğrultusunda özgün malzeme ve günümüz detaylarıyla tamamlanacaktır.
	slm1	3.	Fiziksel zarar veren onarım, Yapılan ara onarımlarda silmeler, beton malzeme ile yenilenmiştir.	temizleme, yenileme	Beton malzeme ile yapılan tüm niteliksiz ekler ve onarımlar temizlenecek, restorasyon projesi doğrultusunda silmeler özgün malzeme ve detayına göre yenilenecektir.
Kb1		1.	Mimari eleman kaybı, malzeme kaybı, fiziksel zarar veren onarım; Kubbe çimento esaslı harç ile örtülmüştür. Üzerinde çatlaklar bulunmaktadır. Üzerindeki alaturka kiremitler kaybolmuştur.	temizleme, sağlamlaştırma, tamamlama	Kubbe üzerindeki çatlaklar onarılacaktır. Çimento esaslı harç kaldırılacak, özgün bileşimli harç ile sıvandıktan sonra alaturka kiremit kaplama uygulanacaktır.
	ışıklık	3.	Mimari eleman kaybı; Kubbe üzerinde bulunan ışıklıklara ait boşluklar kalmış, ışıklıklara ait mimari elemanlar kaybolmuştur.	tamamlama	Restorasyon projesi doğrultusunda karşılaştırmalı çalışmadaki biçimi ve özgün malzemesi ile aynı özellikteki malzemelerle tamamlanacaktır.
	slm2	3.	Fiziksel zarar veren onarım, Yapılan ara onarımlarda silmeler, beton malzeme ile yenilenmiştir.	temizleme, yenileme	Beton malzeme ile yapılan tüm niteliksiz ekler ve onarımlar temizlenecek, restorasyon projesi doğrultusunda silmeler özgün malzeme ve detayına göre yenilenecektir.

Çizelge 7.6. Fiziksel müdahale tablosu - Z01 ve Z03 soyunmalık mekanı

Zx: Zemin numaraları	Px: Pencere numaraları		Çx: Çatı örtüsü numaraları		Döş x: Döşeme numaraları
Dx: Duvar numaraları	Kmr x: Kemer numaraları		Kb x: Kubbe numaraları		Slm x: Silme numaraları
Kx: Kapı numaraları	Merd x: Merdiven numaraları		Tnz x: Tonoz numaraları		Sç x: Saçak numaraları
			Tvn x: Tavan numaraları		Ks x: Kasnak numaraları
YAPISAL ELEMANLAR		GÜVENİLİRLİK DERECESİ	SORUN VE SEBEBİ	RESTORASYON TEKNİĞİ	MÜDAHALE ŞEKLİ
TAŞIYICI	MİMARİ				
D1		1.	Taşıyıcı eleman ve malzeme kaybı; duvara ait tüm taşıyıcı ahşap elemanlar fiziksel nedenlerle çürümüştür. Taşıyıcılık özellikleri kalmamıştır. Duvar üzerindeki iç sıvalar yer yer dökülmüştür.	yeniden yapım	Aynı malzeme ve detaylarla aslına uygun yeniden yapılacaktır.
D2		1.	Taşıyıcı eleman ve malz. kaybı; duvara ait tüm taşıyıcı ahşap elemanlar fiziksel nedenlerle çürümüştür. Taşıyıcılık özellikleri kalmamıştır. Duvarın bir bölümü yok olmuştur. İç sıvalar yer yer dökülmüştür.	yeniden yapım	Aynı malzeme ve detaylarla özgün halinde yeniden yapılacaktır.
D3		1.	Malzeme kaybı; iç sıvaları dökülmüştür. Boyaları silinmiştir.	tamamlama	İç sıvalar, özgün bileşimli sıva ile tamamlanacak ve üzeri boyanacaktır.
D4		1.	Malzeme kaybı; iç sıvalar dökülmüştür. Boyaları silinmiştir.	tamamlama	İç sıvalar, özgün bileşimli sıva ile tamamlanacak ve üzeri boyanacaktır.
D5		1.	Fiziksel zarar veren onarım, malzeme kaybı; ara dönemde beton soyunma kabinleri yapılmıştır. Duvar üzerindeki tüm iç sıvalar yer yer dökülmüştür. Duvar üzerinde özgün olmayan kapı boşluğu açılmıştır.	temizleme tamamlama	İç sıvaları özgün bileşimli sıva ile tamamlanacak ve üzeri boyanacaktır. Beton malzeme ile yapılan niteliksiz ekler kaldırılacaktır. Özgün olmayan kapı boşluğu kaldırılacaktır.
	k3	3.	Mimari eleman kaybı; k3 kapısı ve üzerindeki taş süs ve kapıya ait kanat fiziksel nedenlerle yok olmuştur.	tamamlama, sağlamlaştırma	Restorasyon projesi doğrultusunda özgün malzeme ile aynı fiziksel ve kimyasal yapıda olan malzeme ile günümüz detaylarında tamamlanacaktır.
Kmr 1		1.	Açıklık geçici elemanda malzeme kaybı; kapı kemeri üzerinde tuğlaların bir kısmı kırılmıştır.	sağlamlaştırma	Kırılan tuğlalar değiştirilecek, araları tekrar özgün bileşimde harç ile derzlenecek, kapı üzerindeki kemer sağlamlaştırılacaktır.
D6		1.	Malzeme kaybı; iç sıvaları dökülmüştür. Boyaları silinmiştir.	tamamlama	İç sıvalar, özgün bileşimli sıva ile tamamlanacak ve üzeri boyanacaktır.

Çizelge 7.6. (Devam) Fiziksel müdahale tablosu - Z01 ve Z03 soyunmalık mekanı

Zx: Zemin numaraları	Px: Pencere numaraları		Çx: Çatı örtüsü numaraları		Döş x: Döşeme numaraları
Dx: Duvar numaraları	Kmr x: Kemer numaraları		Kb x: Kubbe numaraları		Slm x: Silme numaraları
Kx: Kapı numaraları	Merd x: Merdiven numaraları		Tnz x: Tonoz numaraları		Sç x: Saçak numaraları
			Tvn x: Tavan numaraları		Ks x: Kasnak numaraları
YAPISAL ELEMANLAR		GÜVENİLİRLİK DERECESİ	SORUN VE SEBEBİ	RESTORASYON TEKNİĞİ	MÜDAHALE ŞEKLİ
TAŞIYICI	MİMARİ				
	k4	3.	Mimari eleman kaybı; k4 kapısına ait kasa ve kanat fiziksel nedenlerle yok olmuştur.	tamamlama	Restorasyon projesi doğrultusunda özgün malzeme ile aynı fiziksel ve kimyasal yapıda olan malzeme ile günümüz detaylarında tamamlanacaktır.
D7		1.	Malzeme kaybı; iç sıvaları dökülmüştür. Boyaları silinmiştir.	tamamlama	İç sıvalar, özgün bileşimli sıva ile tamamlanacak ve üzeri boyanacaktır.
D8		1.	Taşıyıcı eleman ve malzeme kaybı; duvarın bir bölümü fiziksel nedenlerle yok olmuştur. İç sıvaları dökülmüştür.	yeniden yapım	Aynı malzeme ve detaylarla özgün halinde yeniden yapılacaktır.
	k1	3.	Mimari eleman kaybı; k1 kapısı ve kenar profilinin bir bölümü fiziksel nedenlerle yok olmuştur.	yenileme	Restorasyon projesi doğrultusunda özgün malzeme ile aynı fiziksel ve kimyasal yapıda olan malzeme ile günümüz detaylarında tamamlanacaktır.
D9		1.	Taşıyıcı eleman ve malzeme kaybı; duvara ait tüm taşıyıcı ahşap elemanlar fiziksel nedenlerle çürümüştür. Taşıyıcılık özellikleri kalmamıştır. Duvar yüzeyindeki iç sıvalar dökülmüştür.	yeniden yapım	Aynı malzeme ve detaylarla özgün halinde yeniden yapılacaktır.
	k2	3.	Mimari eleman kaybı; k2 kapısına ait kasa ve kanat fiziksel nedenlerle yok olmuştur. İzi kalmıştır.	yenileme	Restorasyon projesi doğrultusunda özgün malzeme ile aynı fiziksel ve kimyasal yapıda olan malzeme ile günümüz detaylarında tamamlanacaktır.
D10		1.	Taşıyıcı eleman ve malzeme kaybı; duvara ait tüm taşıyıcı ahşap elemanlar fiziksel nedenlerle çürümüştür. Taşıyıcılık özellikleri kalmamıştır. Duvar yüzeyindeki iç sıvalar dökülmüştür.	yeniden yapım	Aynı malzeme ve detaylarla özgün halinde yeniden yapılacaktır. Üzeri özgün bileşimli iç sıva ile tamamlanacak ve boyanacaktır.
Merd1		1.	Mimari eleman kaybı; d14 duvarı üzerinde bulunan özgün ahşap merdiven fiziksel nedenlerle yok olmuştur.	yenileme	Merdiven, emprenye edilmiş sarıçam cinsi ahşap malzeme ile yenilenecektir.

Çizelge 7.6. (Devam) Fiziksel müdahale tablosu - Z01 ve Z03 soyunmalık mekanı

Zx: Zemin numaraları Dx: Duvar numaraları Kx: Kapı numaraları		Px: Pencere numaraları Kmr x: Kemer numaraları Merd x: Merdiven numaraları		Çx: Çatı örtüsü numaraları Kb x: Kubbe numaraları Tnz x: Tonoz numaraları Tvn x: Tavan numaraları	Döş x: Döşeme numaraları Slm x: Silme numaraları Sç x: Saçak numaraları Ks x: Kasnak numaraları
YAPISAL ELEMANLAR		GÜVENİLİRLİK DERECESİ	SORUN VE SEBEBİ	RESTORASYON TEKNİĞİ	MÜDAHALE ŞEKLİ
TAŞIYICI	MİMARİ				
Döş 1		1.	Malzeme kaybı; döşeme kaplama malzemesi fiziksel nedenlerle yok olmuştur. zemin; toprak ile dolmuş ve kotu yükselmiştir.	tamamlama	Restorasyon projesi doğrultusunda özgün malzeme ve detaylarla, tamamlanacaktır. Yapıda izi mevcuttur.
Çatı feneri		3.	Açıklık geçici eleman kaybı; Aşap çatı feneri fiziksel nedenlerle yok olmuştur.	yeniden yapım	Restorasyon projesi doğrultusunda günümüz malzeme ve detaylarıyla tamamlanacaktır.

Çizelge 7.7. Fiziksel müdahale tablosu - Z02 mekanı

Zx: Zemin numaraları	Px: Pencere numaraları	Çx: Çatı örtüsü numaraları	Döş x: Döşeme numaraları
Dx: Duvar numaraları	Kmr x: Kemer numaraları	Kb x: Kubbe numaraları	Slm x: Silme numaraları
Kx: Kapı numaraları	Merd x: Merdiven numaraları	Tnz x: Tonoz numaraları	Sç x: Saçak numaraları
		Tvn x: Tavan numaraları	Ks x: Kasnak numaraları

YAPISAL ELEMANLAR		GÜVENİLİRLİK DERECESİ	SORUN VE SEBEBİ	RESTORASYON TEKNİĞİ	MÜDAHALE ŞEKLİ
TAŞIYICI	MİMARİ				
D1		1.	Taşıyıcı eleman ve malzeme kaybı ; duvara ait tüm taşıyıcı ahşap elemanlar fiziksel nedenlerle çürümüştür. Taşıyıcılık özellikleri kalmamıştır. Duvar yüzeyindeki iç sıvalar yer yer dökülmüştür.	yeniden yapım	Aynı malzeme ve detaylarla aslına uygun yeniden yapılacaktır. Üzeri özgün bileşimli iç sıva ile tamamlanacak ve boyanacaktır.
D2		1.	Taşıyıcı eleman ve malzeme kaybı ; duvara ait tüm taşıyıcı ahşap elemanlar fiziksel nedenlerle çürümüştür. Taşıyıcılık özellikleri kalmamıştır. Duvar yüzeyindeki iç sıvalar yer yer dökülmüştür.	yeniden yapım	Aynı malzeme ve detaylarla aslına uygun yeniden yapılacaktır.Üzeri özgün bileşimli iç sıva ile tamamlanacak ve boyanacaktır.
	k2	BKZ. Çizelge 7.6. Restorasyon tablosu -Z02 ve Z03 mekanı			
D3		1.	Taşıyıcı eleman ve malzeme kaybı ; duvara ait tüm taşıyıcı ahşap elemanlar fiziksel nedenlerle çürümüştür. Taşıyıcılık özellikleri kalmamıştır. Duvar yüzeyindeki iç sıvalar yer yer dökülmüştür.	yeniden yapım	Aynı malzeme ve detaylarla aslına uygun yeniden yapılacaktır.Üzeri özgün bileşimli iç sıva ile tamamlanacak ve boyanacaktır.
D4		1.	Taşıyıcı eleman ve malzeme kaybı ; duvara ait tüm taşıyıcı ahşap elemanlar fiziksel nedenlerle çürümüştür. Taşıyıcılık özellikleri kalmamıştır. Duvar yüzeyindeki iç sıvalar yer yer dökülmüştür.	yeniden yapım	Aynı malzeme ve detaylarla aslına uygun yeniden yapılacaktır.Üzeri özgün bileşimli iç sıva ile tamamlanacak ve boyanacaktır.
Döş 1		3.	Malzeme kaybı; döşeme kaplama malzemesi fiziksel nedenlerle yok olmuştur. zemin; toprak ile dolmuş ve kotu yükselmiştir.	temizleme, tamamlama	Restorasyon projesi doğrultusunda özgün malzeme ve günümüz detayına göre tamamlanacaktır.
Tvn 1		1.	Taşıyıcı eleman kaybı; tavana ait taşıyıcı kirişler böceklenmiştir.	yeniden yapım	Restorasyon projesi doğrultusunda özgün malzeme ve detayına göre, yeniden yapılacaktır.

Çizelge 7.8. Fiziksel müdahale tablosu - Z04 mekanı

Zx: Zemin numaraları Dx: Duvar numaraları Kx: Kapı numaraları	Px: Pencere numaraları Kmr x: Kemer numaraları Merd x: Merdiven numaraları	Çx: Çatı örtüsü numaraları Kb x: Kubbe numaraları Tnz x: Tonoz numaraları Tvn x: Tavan numaraları	Döş x: Döşeme numaraları Slm x: Silme numaraları Sç x: Saçak numaraları Ks x: Kasnak numaraları

YAPISAL ELEMANLAR		GÜVENİLİRLİK DERECESİ	SORUN VE SEBEBİ	RESTORASYON TEKNİĞİ	MÜDAHALE ŞEKLİ
TAŞIYICI	MİMARİ				
D1		1.	Malzeme kaybı; iç sıvaları yer yer dökülmüştür. Boyaları silinmiştir.	tamamlama	İç sıvaları özgün sıva ile tamamlanacaktır.
D2		1.	Malzeme kaybı; iç sıvaları yer yer dökülmüştür. Boyaları silinmiştir.	tamamlama	İç sıvaları özgün bileşimli sıva ile tamamlanacaktır.
	p1.2	BKZ. Çizelge 7.3. Restorasyon tablosu - Güneybatı cephesi			
D3		1.	Malzeme kaybı; iç sıvaları dökülmüştür. Boyaları silinmiştir.	tamamlama	İç sıvaları özgün bileşimli sıva ile tamamlanacaktır.
	k6	3.	Mimari eleman kaybı; k6 kapısı fiziksel nedenlerle yok olmuştur.	tamamlama	Restorasyon projesi doğrultusunda özgün malzeme ile aynı fiziksel ve kimyasal yapıda olan malzeme ile günümüz detaylarında tamamlanacaktır.
D4			Malzeme kaybı; iç sıvaları yer yer dökülmüştür. Boyaları silinmiştir.	tamamlama	İç sıvaları özgün bileşimli sıva ile tamamlanacaktır.
	k4	BKZ. Çizelge 7.6. Restorasyon tablosu - Z01 ve Z03 soyunmalık mekanı			
Döş 1		3.	Malzeme kaybı; döşeme kaplama malzemesi fiziksel nedenlerle yok olmuştur. zemin; toprak ile dolmuş ve kotu yükselmiştir.	temizleme, tamamlama	Biriken toprak temizlenip, döşeme özgün kotuna getirilecek ve özgün malzeme ile tamamlanacaktır.

Çizelge 7.8. (Devam) Fiziksel müdahale tablosu - Z04 mekanı

Zx: Zemin numaraları Dx: Duvar numaraları Kx: Kapı numaraları		Px: Pencere numaraları Kmr x: Kemer numaraları Merd x: Merdiven numaraları		Çx: Çatı örtüsü numaraları Kb x: Kubbe numaraları Tnz x: Tonoz numaraları Tvn x: Tavan numaraları	Döş x: Döşeme numaraları Slm x: Silme numaraları Sç x: Saçak numaraları Ks x: Kasnak numaraları
YAPISAL ELEMANLAR		GÜVENİLİRLİK DERECESİ	SORUN VE SEBEBİ	RESTORASYON TEKNİĞİ	MÜDAHALE ŞEKLİ
TAŞIYICI	MİMARİ				
Tonoz Tvn		1.	Malzeme kaybı; tonoz örtü üzerindeki sıvalar yer yer dökülmüştür.	tamamlama	İç sıvaları özgün bileşimli sıva ile tamamlanacaktır.

Çizelge 7.9. Fiziksel müdahale tablosu - Z05 mekanı

Zx: Zemin numaraları	Px: Pencere numaraları	Çx: Çatı örtüsü numaraları	Döş x: Döşeme numaraları
Dx: Duvar numaraları	Kmr x: Kemer numaraları	Kb x: Kubbe numaraları	Slm x: Silme numaraları
Kx: Kapı numaraları	Merd x: Merdiven numaraları	Tnz x: Tonoz numaraları	Sç x: Saçak numaraları
		Tvn x: Tavan numaraları	Ks x: Kasnak numaraları

YAPISAL ELEMANLAR		GÜVENİLİRLİK DERECESİ	SORUN VE SEBEBİ	RESTORASYON TEKNİĞİ	MÜDAHALE ŞEKLİ
TAŞIYICI	MİMARİ				
D1		1.	Malzeme kaybı; iç sıvaları yer yer dökülmüştür. Boyaları silinmiştir.	tamamlama	İç sıvaları özgün bileşimli sıva ile tamamlanacaktır.
	k7	3.	Mimari eleman kaybı; k7 kapısı fiziksel nedenlerle yok olmuştur.	tamamlama	Restorasyon projesi doğrultusunda özgün malzeme ile aynı fiziksel ve kimyasal yapıda olan malzeme ile günümüz detaylarında tamamlanacaktır.
	k8	3.	Mimari eleman kaybı; k8 kapısı fiziksel nedenlerle yok olmuştur.	tamamlama	Aynı malzeme ve detaylarla, restorasyon projesi doğrultusunda tamamlanacaktır.
D2		1.	Malzeme kaybı; iç sıvaları yer yer dökülmüştür. Boyaları silinmiştir.	tamamlama	İç sıvaları özgün bileşimli sıva ile tamamlanacaktır.
D3		1.	Malzeme kaybı; iç sıvaları yer yer dökülmüştür. Boyaları silinmiştir.	tamamlama	İç sıvaları özgün bileşimli sıva ile tamamlanacaktır.
D4		1.	Malzeme kaybı; iç sıvaları yer yer dökülmüştür. Boyaları silinmiştir.	tamamlama	İç sıvaları özgün bileşimli sıva ile tamamlanacaktır.
	k6	BKZ. Çizelge 7.8. Restorasyon tablosu - Z04 mekanı			
	hela taşı	3.	Malzeme kaybı; kabinlerdeki hela taşları fiziksel nedenlerle yok olmuştur.	yenileme	Hela mekanının işlevi değişmeyeceğinden mekanlardaki hela taşları yenilenecektir.

Çizelge 7.9. (Devam) Fiziksel müdahale tablosu - Z05 mekanı

Zx: Zemin numaraları Dx: Duvar numaraları Kx: Kapı numaraları		Px: Pencere numaraları Kmr x: Kemer numaraları Merd x: Merdiven numaraları		Çx: Çatı örtüsü numaraları Kb x: Kubbe numaraları Tnz x: Tonoz numaraları Tvn x: Tavan numaraları	Döş x: Döşeme numaraları Slm x: Silme numaraları Sç x: Saçak numaraları Ks x: Kasnak numaraları
YAPISAL ELEMANLAR		GÜVENİLİRLİK DERECESİ	SORUN VE SEBEBİ	RESTORASYON TEKNİĞİ	MÜDAHALE ŞEKLİ
TAŞIYICI	MİMARİ				
Döş 1		3.	Malzeme kaybı; döşeme kaplama malzemesi fiziksel nedenlerle yok olmuştur. zemin; toprak ile dolmuş ve kotu yükselmiştir.	temizleme, tamamlama	Biriken toprak temizlenip, döşeme özgün kotuna getirilecek ve döşeme kaplama malzemesi özgün detayına göre tamamlanacaktır.
Tvn 1		1.	Malzeme kaybı; tavandaki sıvalar yer yer dökülmüştür.	tamamlama	İç sıvaları özgün bileşimli sıva ile tamamlanacaktır.

Çizelge 7.10. Fiziksel müdahale tablosu - Z06 mekanı

Zx: Zemin numaraları	Px: Pencere numaraları		Çx: Çatı örtüsü numaraları		Döş x: Döşeme numaraları
Dx: Duvar numaraları	Kmr x: Kemer numaraları		Kb x: Kubbe numaraları		Slm x: Silme numaraları
Kx: Kapı numaraları	Merd x: Merdiven numaraları		Tnz x: Tonoz numaraları		Sç x: Saçak numaraları
			Tvn x: Tavan numaraları		Ks x: Kasnak numaraları
YAPISAL ELEMANLAR		GÜVENİLİRLİK DERECESİ	SORUN VE SEBEBİ	RESTORASYON TEKNİĞİ	MÜDAHALE ŞEKLİ
TAŞIYICI	MİMARİ				
D1		1.	Fiziksel zarar veren onarım, malzeme kaybı; çimento esaslı sıva uygulanmıştır. Özgün sıvalar yok olmuştur.	temizleme, tamamlama	Tüm çimento esaslı müdahaleler kaldırılacak, özgün sıva ile tamamlanacaktır.
D2		1.	Fiziksel zarar veren onarım, malzeme kaybı; çimento esaslı sıva uygulanmıştır. Özgün sıvalar yok olmuştur.	temizleme, tamamlama	Tüm çimento esaslı müdahaleler kaldırılacak, özgün sıva ile tamamlanacaktır.
D3		1.	Fiziksel zarar veren onarım, malzeme kaybı; çimento esaslı sıva uygulanmıştır. Özgün sıvalar yok olmuştur. Yüzey üzerine yazılar yazılmıştır.	temizleme, tamamlama	Tüm çimento esaslı müdahaleler kaldırılacak, özgün sıva ile tamamlanacaktır.
D4		1.	Fiziksel zarar veren onarım, malzeme kaybı, mimari elaman kaybı; çimento esaslı sıva uygulanmıştır. Özgün sıvalar yok olmuştur.	temizleme, tamamlama	Tüm çimento esaslı müdahaleler kaldırılacak, özgün sıva ile tamamlanacaktır. Pencere olarak açılan duvar yüzeyi kapatılacaktır.
	p2	1.	Taşıyıcı eleman kaybı; duvar yüzeyinde sonradan, pencere için boşluk açılmıştır.	tamamlama	Pencere, özgün halinde olmadığından kapatılacaktır.
	k9	3.	Mimari eleman kaybı; k9 kapısı fiziksel nedenlerle yok olmuştur.	tamamlama	Restorasyon projesi doğrultusunda özgün malzeme ile aynı fiziksel ve kimyasal yapıda olan malzeme ile günümüz detaylarında tamamlanacaktır.
Döş 1		3.	Malzeme kaybı; döşeme kaplama malzemesi fiziksel nedenlerle yok olmuştur.	tamamlama	Döşeme kaplama malzemesi, özgün detayına göre tamamlanacaktır.
Tvn 1		3.	Malzeme kaybı; tavandaki sıvalar yer yer dökülmüştür.	tamamlama	İç sıvaları özgün bileşimli sıva ile tamamlanacaktır.

Çizelge 7.11. Fiziksel müdahale tablosu - Z07 mekanı

Zx: Zemin numaraları Dx: Duvar numaraları Kx: Kapı numaraları		Px: Pencere numaraları Kmr x: Kemer numaraları Merd x: Merdiven numaraları		Çx: Çatı örtüsü numaraları Kb x: Kubbe numaraları Tnz x: Tonoz numaraları Tvn x: Tavan numaraları	Döş x: Döşeme numaraları Slm x: Silme numaraları Sç x: Saçak numaraları Ks x: Kasnak numaraları
YAPISAL ELEMANLAR		GÜVENİLİRLİK DERECESİ	SORUN VE SEBEBİ	RESTORASYON TEKNİĞİ	MÜDAHALE ŞEKLİ
TAŞIYICI	MİMARİ				
D1		1.	Malzeme kaybı; iç sıvaları yer yer dökülmüştür. Boyaları silinmiştir.	tamamlama, ekleme	İç sıvalar, özgün bileşimli sıva ile tamamlanacaktır. Yeni işlev gereği duvar üzerine kapı açılacaktır.
	k10	3.		ekleme	Yeni işlev gereği duvar üzerine K10 kapısı açılacaktır.
D2		1.	Malzeme kaybı; iç sıvaları yer yer dökülmüştür. Boyaları silinmiştir.	tamamlama, yenileme	İç sıvalar, özgün bileşimli sıva ile tamamlanacaktır. Yeni işlev gereği duvar üzerine açılan kapı yeni detay ve malzemelerle yenilenecektir.
	k11	3.	Niteliksiz ek; hamamın ikiye bölündüğü ara dönemde D2 duvarı üzerine, kadınlar hamamına geçişi sağlamak üzere niteliksiz bir kapı açılmıştır.	yenileme	Yeni işlev gereği duvar üzerine açılan K11 kapısı kapatılmayacak ancak yeni malzeme ve detaylarla yenilenecektir.
D3		1.	Malzeme ve mimari eleman kaybı, niteliksiz ek; iç sıvalar yer yer dökülmüştür. Boyaları silinmiştir. Özgün olmayan bir pencere açılmıştır. kapıya ait kasa ve kanat yok olmuştur.	tamamlama, yenileme	Pencere boşluğu kapatılarak duvar boşluğu tamamlanacaktır. İç sıvalar özgün sıva ile tamamlanacaktır.
	k9	3.	Mimari eleman kaybı; k9 kapısı fiziksel nedenlerle yok olmuştur.	tamamlama	Restorasyon projesi doğrultusunda özgün malzeme ile aynı fiziksel ve kimyasal yapıda olan malzeme ile günümüz detaylarında tamamlanacaktır.
Döş 1		3.	Malzeme kaybı; döşeme kaplama malzemesi fiziksel nedenlerle yok olmuştur.	tamamlama	Döşeme kaplama malzemesi, özgün detayına göre tamamlanacaktır.
Tnz 1		1.	Malzeme kaybı; tonoz üzerindeki sıvalar yer yer dökülmüştür.	tamamlama	İç sıvaları özgün bileşimli sıva ile tamamlanacaktır.

Çizelge 7.12. Fiziksel müdahale tablosu - Z08 ve Z09 mekanı

Zx: Zemin numaraları Dx: Duvar numaraları Kx: Kapı numaraları		Px: Pencere numaraları Kmr x: Kemer numaraları Merd x: Merdiven numaraları		Çx: Çatı örtüsü numaraları Kb x: Kubbe numaraları Tnz x: Tonoz numaraları Tvn x: Tavan numaraları	Döş x: Döşeme numaraları Slm x: Silme numaraları Sç x: Saçak numaraları Ks x: Kasnak numaraları
YAPISAL ELEMANLAR		GÜVENİLİRLİK DERECESİ	SORUN VE SEBEBİ	RESTORASYON TEKNİĞİ	MÜDAHALE ŞEKLİ
TAŞIYICI	MİMARİ				
D1		1.	Malzeme kaybı, malzeme kopması; iç sıvaları yer yer dökülmüştür. Boyaları silinmiştir. Tanesel kopmalar, yüzeysel aşınmalar oluşmuştur.	tamamlama, sağlamlaştırma	İç sıvalar, özgün bileşimli sıva ile tamamlanacaktır. Kopan ve bozulan yüzeylerde sağlamlaştırma yapılacaktır. Duvar üzerinde bulunan kurna kaldırılcaktır.
	seki	3.	Mimari eleman kaybı, fiziksel nedenlerle duvar yüzeyi üzerinde bulunan seki yok olmuştur.	tamamlama	Restorasyon projesi doğrultusunda özgün malzeme ve detayına göre, tamamlanacaktır.
D2		1.	Malzeme kaybı, malzeme kopması; iç sıvaları yer yer dökülmüştür. Boyaları silinmiştir. Ara dönemde duvar üzerinde özgün olmayan kapı boşluğu açılmıştır. Tanesel kopmalar ve yüzey bozulmaları oluşmuştur.	tamamlama, sağlamlaştırma	İç sıvalar, özgün bileşimli sıva ile tamamlanacaktır. Kopan ve bozulan yüzeylerde sağlamlaştırma yapılacaktır. Duvar üzerine açılan kapı boşluğu kapatılacaktır.
	k12	3.	Mimari eleman kaybı; k12 kapısı fiziksel nedenlerle yok olmuştur.	tamamlama	Restorasyon projesi doğrultusunda özgün malzeme ile aynı fiziksel ve kimyasal yapıda olan malzeme ile günümüz detaylarında tamamlanacaktır.
Kmr		1.	Malzeme kaybı, kemer üzerindeki sıvalar dökülmüşür.	tamamlama	İç sıvalar, özgün bileşimli sıva ile tamamlanacaktır.
	seki	3.	Mimari eleman kaybı, fiziksel nedenlerle duvar yüzeyi üzerinde bulunan seki yok olmuştur.	tamamlama	Restorasyon projesi doğrultusunda özgün malzeme ve detayına göre, tamamlanacaktır.
Türk üçgeni		1.	Malzeme kaybı, Türk üçgenleri üzerindeki sıvalar dökülmüşür.	tamamlama	İç sıvalar, özgün bileşimli sıva ile tamamlanacaktır.
D3		1.	Taşıyıcı sistemde çatlak, duvar yüzeyinde çatlaklar, kopma ve tanesel bozulmalar oluşmuştur Sıvalar yer yer dökülmüştür.	sağlamlaştırma, tamamlama	Çatlak enjeksiyon yöntenmi ile doldurulmalı ve duvar yüzeyi sağlamlaştırılmalıdır. İç sıvalar, özgün sıva ile tamamlanacaktır.

Çizelge 7.12. (Devam) Fiziksel müdahale tablosu - Z08 ve Z09 mekanı

Zx: Zemin numaraları Dx: Duvar numaraları Kx: Kapı numaraları		Px: Pencere numaraları Kmr x: Kemer numaraları Merd x: Merdiven numaraları		Çx: Çatı örtüsü numaraları Kb x: Kubbe numaraları Tnz x: Tonoz numaraları Tvn x: Tavan numaraları	Döş x: Döşeme numaraları Slm x: Silme numaraları Sç x: Saçak numaraları Ks x: Kasnak numaraları
YAPISAL ELEMANLAR		GÜVENİLİRLİK DERECESİ	SORUN VE SEBEBİ	RESTORASYON TEKNİĞİ	MÜDAHALE ŞEKLİ
TAŞIYICI	MİMARİ				
Türk üçgeni		1.	Malzeme kaybı; Türk üçgenleri üzerindeki sıvalar dökülmüşür.	tamamlama	İç sıvalar, özgün bileşimli sıva ile tamamlanacaktır.
	seki	3.	Mimari elaman kaybı; fiziksel nedenlerle duvar yüzeyi üzerinde bulunan seki yok olmuştur.	tamamlama	Restorasyon projesi doğrultusunda özgün malzeme ve detayına göre, tamamlanacaktır.
D4		1.	Malzeme kaybı; iç sıvaları yer yer dökülmüştür. Boyaları silinmiştir.	tamamlama	İç sıvalar, özgün bileşimli sıva ile tamamlanacaktır.
	seki	3.	Mimari elaman kaybı; fiziksel nedenlerle duvar yüzeyi üzerinde bulunan seki yok olmuştur.	tamamlama	Restorasyon projesi doğrultusunda özgün malzeme ve detayına göre, tamamlanacaktır.
	k3	BKZ. Çizelge 7.6. Restorasyon tablosu - Z01 ve Z03 mekanı			
Kmr 1		1.	Açıklık geçici elemanda malzeme kaybı; kapı kemeri üzerinde tuğlaların bir kısmı kırılmıştır.	sağlamlaştırma	Kırılan tuğlalar değiştirilecek, araları tekrar özgün bileşimde harç ile derzlenecek, kapı üzerindeki kemer sağlamlaştırılacaktır.
	k5	3.	Mimari eleman kaybı; k5 kapısı fiziksel nedenlerle yok olmuştur.	tamamlama	Restorasyon projesi doğrultusunda özgün malzeme ile aynı fiziksel ve kimyasal yapıda olan malzeme ile günümüz detaylarında tamamlanacaktır.
Kmr 2		1.	Açıklık geçici elemanda malzeme kaybı; kapı kemeri üzerinde tuğlaların bir kısmı kırılmıştır.	sağlamlaştırma	Kırılan tuğlalar değiştirilecek, araları tekrar özgün bileşimde harç ile derzlenecek, kapı üzerindeki kemer sağlamlaştırılacaktır.

Çizelge 7.12. (Devam) Fiziksel müdahale tablosu - Z08 ve Z09 mekanı

Zx: Zemin numaraları Dx: Duvar numaraları Kx: Kapı numaraları	Px: Pencere numaraları Kmr x: Kemer numaraları Merd x: Merdiven numaraları		Çx: Çatı örtüsü numaraları Kb x: Kubbe numaraları Tnz x: Tonoz numaraları Tvn x: Tavan numaraları		Döş x: Döşeme numaraları Slm x: Silme numaraları Sç x: Saçak numaraları Ks x: Kasnak numaraları
YAPISAL ELEMANLAR		GÜVENİLİRLİK DERECESİ	SORUN VE SEBEBİ	RESTORASYON TEKNİĞİ	MÜDAHALE ŞEKLİ
TAŞIYICI	MİMARİ				
Beşik Tnz 1		1.	Malzeme ve taşıyıcı eleman kaybı; tonozu oluşturan tuğlaların bir kısmı yok olmuştur. Üst örtü statik açıdan tehlike arzetmektedir. İç sıvaları tamamen dökülmüştür. Boyaları silinmiştir.	tamamlama, sağlamlaştırma	İç sıvalar, özgün bileşimli sıva ile tamamlanacaktır.
	ışıklık	3.	Malzeme kaybı; toplam 12 adet ışıklıktan, 4 adedi fiziksel nedenlerle yok olmuştur. Işıklığa ait mimari elemanlar yok olmuştur.	tamamlama	Karşılaştırmalı çalışmalardan gelen veriler doğrultusunda özgün malzeme ve detaylarla, tamamlanacaktır.
Basık Tnz 2		1.	Malzeme kaybı; iç sıvaları tamamen dökülmüştür. Boyaları silinmiştir.	tamamlama	İç sıvalar, özgün bileşimli sıva ile tamamlanacaktır.
	ışıklık		Malzeme kaybı; tonoz üzerindeki 3 adet ışıklığa ait mimari elemanlar yok olmuştur.	tamamlama	Karşılaştırmalı çalışmalardan gelen veriler doğrultusunda özgün malzeme ve detaylarla, tamamlanacaktır.
Döş 1		2.	Malzeme kaybı; döşeme kaplama malzemesi fiziksel nedenlerle yok olmuştur.	tamamlama	Döşeme kaplama malzemesi, özgün detayına göre tamamlanacaktır.

Çizelge 7.13. Fiziksel müdahale tablosu - Z10 sıcaklık mekanı

Zx: Zemin numaraları Dx: Duvar numaraları Kx: Kapı numaraları	Px: Pencere numaraları Kmr x: Kemer numaraları Merd x: Merdiven numaraları		Çx: Çatı örtüsü numaraları Kb x: Kubbe numaraları Tnz x: Tonoz numaraları Tvn x: Tavan numaraları		Döş x: Döşeme numaraları Slm x: Silme numaraları Sç x: Saçak numaraları Ks x: Kasnak numaraları
YAPISAL ELEMANLAR		GÜVENİLİRLİK DERECESİ	SORUN VE SEBEBİ	RESTORASYON TEKNİĞİ	MÜDAHALE ŞEKLİ
TAŞIYICI	MİMARİ				
D1		1.	Fiziksel zarar veren onarım, malzeme kaybı, yüzeysel bozulmalar; rutubetten kaynaklanan renk değişimleri, yosunlaşmalar, kararmalar oluşmuştur. İç sıvaları yer yer dökülmüştür. Boyaları silinmiştir.Duvar üzerinde sonradan yapılan beton halvet bulunur.	tamamlama, kimyasal müdahale, temizleme	Binanın rutubet nedeni ile zarar gören yerlerinin uygun malzeme ile özgün haline tamamlanması sağlanacak ve yeni bozulmaları önleyici çözümler üretilecektir. İç sıvalar, özgün bileşimli sıva ile tamamlanacaktır. Duvar üzerindeki niteliksiz ekler kaldırılacaktır.
	p2	1.	Malzeme kaybı, malzeme kopması; pencereye ait taş sövenin bir bölümü kopmuştur. Pencereye ait kapak yok olmuştur.	tamamlama, temizleme	Özgün malzeme ve detaylarla, tamamlanacaktır. Kopan söve ise özgün detayına ve malzemesine göre tamamlanacaktır.
Köşe trombu 1		1.	Malzeme kaybı; trombu oluşturan tuğlaların bir kısmı yok olmuştur. İç sıvaları yer yer dökülmüştür. Boyaları silinmiştir.	tamamlama	Köşe tromplarının yok olan kısımları özgün malzeme ve detayına göre tamamlanacaktır.
	seki	1.	Mimari eleman kaybı; fiziksel nedenlerle duvar yüzeyi üzerinde bulunan seki yok olmuştur.	tamamlama	Restorasyon projesi doğrultusunda özgün malzeme ve detayına göre, tamamlanacaktır.
	kurna	2.	Mimari eleman kaybı; özgün kurnalar, fiziksel nedenlerle yok olmuştur.		Özgün yerinde, biçimi boyutu ve malzemesi özgünü ile aynı olacak şekilde tamamlanacaktır.
D2		1.	Fiziksel zarar veren onarım, malzeme kaybı, yüzeysel bozulmalar; rutubetten kaynaklanan renk değişimleri, yosunlaşmalar, kararmalar oluşmuştur. İç sıvaları yer yer dökülmüştür. Boyaları silinmiştir. Kirlenmeler ve işlenmeler vardır.	tamamlama, kimyasal müdahale, temizleme	Binanın rutubet nedeni ile zarar gören yerlerinin uygun malzeme ile özgün haline tamamlanması sağlanacak ve yeni bozulmaları önleyici çözümler üretilecektir. İç sıvalar, özgün bileşimli sıva ile tamamlanacaktır. Duvar üzerindeki niteliksiz ekler kaldırılacaktır.
Köşe trombu 2		1.	Malzeme kaybı; trombu oluşturan tuğlaların bir kısmı yok olmuştur. İç sıvaları yer yer dökülmüştür. Boyaları silinmiştir.	tamamlama	Köşe tromplarının yok olan kısımları özgün malzeme ve detayına göre tamamlanacaktır.
	seki	1.	Mimari elaman kaybı; fiziksel nedenlerle duvar yüzeyi üzerinde bulunan seki yok olmuştur.	tamamlama	Restorasyon projesi doğrultusunda özgün malzeme ve detayına göre, tamamlanacaktır.

Çizelge 7.13. (Devam) Fiziksel müdahale tablosu - Z10 sıcaklık mekanı

Zx: Zemin numaraları	Px: Pencere numaraları	Çx: Çatı örtüsü numaraları	Döş x: Döşeme numaraları		
Dx: Duvar numaraları	Kmr x: Kemer numaraları	Kb x: Kubbe numaraları	Slm x: Silme numaraları		
Kx: Kapı numaraları	Merd x: Merdiven numaraları	Tnz x: Tonoz numaraları	Sç x: Saçak numaraları		
		Tvn x: Tavan numaraları	Ks x: Kasnak numaraları		

YAPISAL ELEMANLAR		GÜVENİLİRLİK DERECESİ	SORUN VE SEBEBİ	RESTORASYON TEKNİĞİ	MÜDAHALE ŞEKLİ
TAŞIYICI	MİMARİ				
	kurna	2.	Mimari eleman kaybı; özgün kurnalar, fiziksel nedenlerle yok olmuştur.		Özgün yerinde, biçimi boyutu ve malzemesi özgünü ile aynı olacak şekilde tamamlanacaktır.
D3		1.	Fiziksel zarar veren onarım, malzeme kaybı, yüzeysel bozulmalar; rutubetten kaynaklanan renk değişimleri, yosunlaşmalar, kararmalar oluşmuştur. İç sıvaları yer yer dökülmüştür. Boyaları silinmiştir. Kirlenmeler ve islenmeler vardır.	tamamlama, kimyasal müdahale, temizleme	Binanın rutubet nedeni ile zarar gören yerlerinin uygun malzeme ile özgün haline tamamlanması sağlanacak ve yeni bozulmaları önleyici çözümler üretilecektir. Yüzey kir ve pislikten temizlenerek özgün bileşimli sıva ile tamamlanacaktır. Duvar üzerindeki niteliksiz ekler kaldırılacaktır.
Köşe trombu 3		1.	Malzeme kaybı, trombu oluşturan tuğlaların bir kısmı yok olmuştur. İç sıvaları yer yer dökülmüştür. Boyaları silinmiştir.	tamamlama	Köşe tromplarının yok olan kısımları özgün malzeme ve detayına göre tamamlanacaktır.
	seki	1.	Mimari eleman kaybı, fiziksel nedenlerle duvar yüzeyi üzerinde bulunan seki yok olmuştur.	tamamlama	Restorasyon projesi doğrultusunda özgün malzeme ve detaylarla, tamamlanacaktır.
	kurna	2.	Mimari eleman kaybı; özgün kurnalar, fiziksel nedenlerle yok olmuştur.		Özgün yerinde, biçimi boyutu ve malzemesi özgünü ile aynı olacak şekilde tamamlanacaktır.
D4		1.	Fiziksel zarar veren onarım, malzeme kaybı, yüzeysel bozulmalar; rutubetten kaynaklanan renk değişimleri, yosunlaşmalar, kararmalar oluşmuştur. İç sıvaları yer yer dökülmüştür. Boyaları silinmiştir. Kirlenmeler ve islenmeler vardır.	tamamlama, kimyasal müdahale, temizleme	Binanın rutubet nedeni ile zarar gören yerlerinin uygun malzeme ile özgün haline tamamlanması sağlanacak ve yeni bozulmaları önleyici çözümler üretilecektir. Yüzey kir ve pislikten temizlenerek özgün bileşimli sıva ile tamamlanacaktır. Duvar üzerindeki niteliksiz ekler kaldırılacaktır.
	k12	3.	Mimari eleman kaybı; k12 kapısı fiziksel nedenlerle yok olmuştur.	tamamlama	Restorasyon projesi doğrultusunda özgün malzeme ile aynı fiziksel ve kimyasal yapıda olan malzeme ile günümüz detaylarında tamamlanacaktır.

Çizelge 7.13. (Devam) Fiziksel müdahale tablosu - Z10 sıcaklık mekanı

Zx: Zemin numaraları Dx: Duvar numaraları Kx: Kapı numaraları	Px: Pencere numaraları Kmr x: Kemer numaraları Merd x: Merdiven numaraları		Çx: Çatı örtüsü numaraları Kb x: Kubbe numaraları Tnz x: Tonoz numaraları Tvn x: Tavan numaraları		Döş x: Döşeme numaraları Slm x: Silme numaraları Sç x: Saçak numaraları Ks x: Kasnak numaraları
YAPISAL ELEMANLAR		GÜVENİLİRLİK DERECESİ	SORUN VE SEBEBİ	RESTORASYON TEKNİĞİ	MÜDAHALE ŞEKLİ
TAŞIYICI	MİMARİ				
Köşe trombu 4		1.	Malzeme kaybı, trombu oluşturan tuğlaların bir kısmı yok olmuştur. İç sıvaları yer yer dökülmüştür. Boyaları silinmiştir.	tamamlama	Köşe tromplarının yok olan kısımları özgün malzeme ve detayına göre tamamlanacaktır.
	seki	1.	Mimari eleman kaybı, fiziksel nedenlerle duvar yüzeyi üzerinde bulunan seki yok olmuştur.	tamamlama	Restorasyon projesi doğrultusunda özgün malzeme ve detayına göre, tamamlanacaktır.
	kurna	2.	Mimari eleman kaybı; özgün kurnalar, fiziksel nedenlerle yok olmuştur.		Özgün yerinde, biçimi boyutu ve malzemesi özgünü ile aynı olacak şekilde tamamlanacaktır.
Kmr 1		1.	Açıklık geçici elemanda malzeme kaybı; kapı kemeri üzerinde tuğlaların bir kısmı kırılmıştır.	sağlamlaştırma	Kırılan tuğlalar değiştirilecek, araları tekrar özgün bileşimde harç ile derzlenecek, kapı üzerindeki kemer sağlamlaştırılacaktır.
Döş 1		1.	Malzeme kaybı; döşeme kaplama malzemesi fiziksel nedenlerle yok olmuştur.	tamamlama	Döşeme kaplama malzemesi, özgün detayına göre tamamlanacaktır.
	göbek taşı	1.	Mimari eleman kaybı; göbektaşının bir bölümü fiziksel nedenlerle yok olmuştur.	tamamlama	Özgün malzeme ve detaylarla tamamlanacaktır.
Kubbe		1.	Malzeme kaybı, rutubetten kaynaklanan renk değişimleri, yosunlaşmalar, kararmalar oluşmuştur. İç sıvaları yer yer dökülmüştür. Boyaları silinmiştir.	tamamlama, kimyasal müdahale	Kubbenin rutubet nedeni ile zarar gören yerlerinin uygun malzeme ile özgün haline tamamlanması sağlanacak ve yeni bozulmaları önleyici çözümler üretilecektir.
	ışıklık	3.	Malzeme kaybı; kubbe üzerindeki 43 adet ışıklığa ait mimari elemanlar yok olmuştur.	tamamlama	Karşılaştırmalı çalışmalardan gelen veriler doğrultusunda özgün malzeme ve detaylarla, tamamlanacaktır.

Çizelge 7.13. (Devam) Fiziksel müdahale tablosu - Z10 sıcaklık mekanı

Zx: Zemin numaraları	Px: Pencere numaraları		Çx: Çatı örtüsü numaraları		Döş x: Döşeme numaraları
Dx: Duvar numaraları	Kmr x: Kemer numaraları		Kb x: Kubbe numaraları		Slm x: Silme numaraları
Kx: Kapı numaraları	Merd x: Merdiven numaraları		Tnz x: Tonoz numaraları		Sç x: Saçak numaraları
			Tvn x: Tavan numaraları		Ks x: Kasnak numaraları
YAPISAL ELEMANLAR		GÜVENİLİRLİK DERECESİ	SORUN VE SEBEBİ	RESTORASYON TEKNİĞİ	MÜDAHALE ŞEKLİ
TAŞIYICI	MİMARİ				
	silme	1.	Mimari eleman kaybı; silmenin bir bölümü kırılmıştır.	tamamlama	Özgün malzeme ve detaylarla tamamlanacaktır.
	su kanalı	3.	Mimari eleman kaybı; su kanalları kırılmış ve yok olmuştur.	tamamlama	Restorasyon projesi doğrultusunda özgün malzeme ve günümüz detayına göre tamamlanacaktır.
Sivri kmr1		1.	Malzeme kaybı; iç sıvaları yer yer dökülmüştür. Boyaları silinmiştir.	tamamlama	İç sıvalar, özgün bileşimli sıva ile tamamlanacak ve üzeri boyanacaktır.
Sivri kmr2		1.	Malzeme kaybı; iç sıvaları yer yer dökülmüştür. Boyaları silinmiştir.	tamamlama	İç sıvalar, özgün bileşimli sıva ile tamamlanacak ve üzeri boyanacaktır.
Sivri kmr3		1.	Malzeme kaybı; iç sıvaları yer yer dökülmüştür. Boyaları silinmiştir.	tamamlama	İç sıvalar, özgün bileşimli sıva ile tamamlanacak ve üzeri boyanacaktır.
Sivri kmr4		1.	Malzeme kaybı; iç sıvaları yer yer dökülmüştür. Boyaları silinmiştir.	tamamlama	İç sıvalar, özgün bileşimli sıva ile tamamlanacak ve üzeri boyanacaktır.
Sivri kmr5		1.	Malzeme kaybı; iç sıvaları yer yer dökülmüştür. Boyaları silinmiştir.	tamamlama	İç sıvalar, özgün bileşimli sıva ile tamamlanacak ve üzeri boyanacaktır. Kopan kemer ayağı taş malzeme ile özgün detayında tamamlanacaktır.
Sivri kmr6		1.	Malzeme kaybı; iç sıvaları yer yer dökülmüştür. Boyaları silinmiştir.	tamamlama	İç sıvalar, özgün bileşimli sıva ile tamamlanacak ve üzeri boyanacaktır.

Çizelge 7.13. (Devam) Fiziksel müdahale tablosu - Z10 sıcaklık mekanı

Zx: Zemin numaraları Dx: Duvar numaraları Kx: Kapı numaraları		Px: Pencere numaraları Kmr x: Kemer numaraları Merd x: Merdiven numaraları		Çx: Çatı örtüsü numaraları Kb x: Kubbe numaraları Tnz x: Tonoz numaraları Tvn x: Tavan numaraları	Döş x: Döşeme numaraları Slm x: Silme numaraları Sç x: Saçak numaraları Ks x: Kasnak numaraları
YAPISAL ELEMANLAR		GÜVENİLİRLİK DERECESİ	SORUN VE SEBEBİ	RESTORASYON TEKNİĞİ	MÜDAHALE ŞEKLİ
TAŞIYICI	MİMARİ				
Sivri kmr7		1.	Malzeme kaybı; iç sıvaları yer yer dökülmüştür. Boyaları silinmiştir.	tamamlama	İç sıvalar, özgün bileşimli sıva ile tamamlanacak ve üzeri boyanacaktır.
Sivri kmr8		1.	Malzeme kaybı; iç sıvaları yer yer dökülmüştür. Boyaları silinmiştir.	tamamlama	İç sıvalar, özgün bileşimli sıva ile tamamlanacak ve üzeri boyanacaktır.

Çizelge 7.14. Fiziksel müdahale tablosu - Z11 su deposu mekanı

Zx: Zemin numaraları	Px: Pencere numaraları	Çx: Çatı örtüsü numaraları	Döş x: Döşeme numaraları
Dx: Duvar numaraları	Kmr x: Kemer numaraları	Kb x: Kubbe numaraları	Slm x: Silme numaraları
Kx: Kapı numaraları	Merd x: Merdiven numaraları	Tnz x: Tonoz numaraları	Sç x: Saçak numaraları
		Tvn x: Tavan numaraları	Ks x: Kasnak numaraları

YAPISAL ELEMANLAR		GÜVENİLİRLİK DERECESİ	SORUN VE SEBEBİ	RESTORASYON TEKNİĞİ	MÜDAHALE ŞEKLİ
TAŞIYICI	MİMARİ				
D1		1.	Malzeme kaybı; rutubetten kaynaklanan renk değişimleri, yosunlaşmalar oluşmuştur.iç sıvaları yer yer dökülmüştür.Boyaları silinmiştir.	tamamlama, kimyasal müdahale	Binanın rutubet nedeni ile zarar gören yerlerinin uygun malzeme ile özgün haline tamamlanması sağlanacak ve yeni bozulmaları önleyici çözümler üretilecektir. İç sıvalar, özgün bileşimli sıva ile tamamlanacaktır.
D2		1.	Malzeme kaybı; rutubetten kaynaklanan renk değişimleri, yosunlaşmalar oluşmuştur.iç sıvaları yer yer dökülmüştür.Boyaları silinmiştir.	tamamlama, kimyasal müdahale	Binanın rutubet nedeni ile zarar gören yerlerinin uygun malzeme ile özgün haline tamamlanması sağlanacak ve yeni bozulmaları önleyici çözümler üretilecektir. İç sıvalar, özgün bileşimli sıva ile tamamlanacaktır.
D3		1.	Malzeme kaybı; rutubetten kaynaklanan renk değişimleri, yosunlaşmalar oluşmuştur.iç sıvaları yer yer dökülmüştür.Boyaları silinmiştir.	tamamlama, kimyasal müdahale	Binanın rutubet nedeni ile zarar gören yerlerinin uygun malzeme ile özgün haline tamamlanması sağlanacak ve yeni bozulmaları önleyici çözümler üretilecektir. İç sıvalar, özgün bileşimli sıva ile tamamlanacaktır.
	p2	BKZ. Çizelge 7.13. Restorasyon tablosu - Z10 mekanı			
D4		1.	Malzeme kaybı; rutubetten kaynaklanan renk değişimleri, yosunlaşmalar oluşmuştur.İç sıvaları yer yer dökülmüştür.Boyaları silinmiştir.	tamamlama, kimyasal müdahale	Binanın rutubet nedeni ile zarar gören yerlerinin uygun malzeme ile özgün haline tamamlanması sağlanacak ve yeni bozulmaları önleyici çözümler üretilecektir. İç sıvalar, özgün bileşimli sıva ile tamamlanacaktır.
	k10	BKZ. Çizelge 7.11. Restorasyon tablosu - Z07 mekanı			
Döş 1		3.	Malzeme kaybı; döşeme kaplama malzemesi fiziksel nedenlerle yok olmuştur.	tamamlama	Döşeme kaplama malzemesi, özgün malzeme ve günümüz detayına göre tamamlanacaktır.
Tnz 1		1.	Malzeme kaybı; rutubetten kaynaklanan renk değişimleri, yosunlaşmalar oluşmuştur.İç sıvaları yer yer dökülmüştür.Boyaları silinmiştir.	tamamlama, kimyasal müdahale	Binanın rutubet nedeni ile zarar gören yerlerinin uygun malzeme ile özgün haline tamamlanması sağlanacak ve yeni bozulmaları önleyici çözümler üretilecektir. İç sıvalar, özgün bileşimli sıva ile tamamlanacaktır.

Çizelge 7.14. (Devam) Fiziksel müdahale tablosu - Z11 su deposu mekanı

Zx: Zemin numaraları Dx: Duvar numaraları Kx: Kapı numaraları		Px: Pencere numaraları Kmr x: Kemer numaraları Merd x: Merdiven numaraları		Çx: Çatı örtüsü numaraları Kb x: Kubbe numaraları Tnz x: Tonoz numaraları Tvn x: Tavan numaraları	Döş x: Döşeme numaraları Slm x: Silme numaraları Sç x: Saçak numaraları Ks x: Kasnak numaraları
YAPISAL ELEMANLAR		GÜVENİLİRLİK DERECESİ	SORUN VE SEBEBİ	RESTORASYON TEKNİĞİ	MÜDAHALE ŞEKLİ
TAŞIYICI	MİMARİ				
	Su kazanı	1.	Mimari eleman kaybı; su kazanı fiziksel nedenlerle yok olmuştur.	tamamlama	Restorasyon projesi doğrultusunda özgün malzeme ve detayına göre tamamlanacaktır.

Çizelge 7.15. Fiziksel müdahale tablosu - 101 mekanı

Zx: Zemin numaraları	Px: Pencere numaraları	Çx: Çatı örtüsü numaraları	Döş x: Döşeme numaraları
Dx: Duvar numaraları	Kmr x: Kemer numaraları	Kb x: Kubbe numaraları	Slm x: Silme numaraları
Kx: Kapı numaraları	Merd x: Merdiven numaraları	Tnz x: Tonoz numaraları	Sç x: Saçak numaraları
		Tvn x: Tavan numaraları	Ks x: Kasnak numaraları

YAPISAL ELEMANLAR		GÜVENİLİRLİK DERECESİ	SORUN VE SEBEBİ	RESTORASYON TEKNİĞİ	MÜDAHALE ŞEKLİ
TAŞIYICI	MİMARİ				
D1		1.	Taşıyıcı ve mimari eleman kaybı; duvara ait tüm taşıyıcı ahşap elemanlar fiziksel nedenlerle çürümüştür. Taşıyıcılık özellikleri kalmamıştır. Duvar üzerindeki iç sıvalar yer yer dökülmüştür. Duvar üzerindeki pencerelerin bir kısmı yarısına kadar bir kısmı tamamen doldurulmuştur.	yeniden yapım	Aynı malzeme ve detaylarla aslına uygun yeniden yapılacaktır.
	p3.1	BKZ. Çizelge 7.2. Restorasyon tablosu - Kuzeybatı cephesi			
	p3.2	BKZ. Çizelge 7.2. Restorasyon tablosu - Kuzeybatı cephesi			
	p3.3	BKZ. Çizelge 7.2. Restorasyon tablosu - Kuzeybatı cephesi			
D2		1.	Taşıyıcı eleman ve malzeme kaybı; duvara ait tüm taşıyıcı ahşap elemanlar fiziksel nedenlerle çürümüştür. Taşıyıcılık özellikleri kalmamıştır. Duvar üzerindeki iç sıvalar yer yer dökülmüştür.	yeniden yapım	Aynı malzeme ve detaylarla aslına uygun yeniden yapılacaktır.
D3		1.	Taşıyıcı eleman ve malzeme kaybı; fiziksel nedenlerle duvar yok olmuştur.	yeniden yapım	Aynı malzeme ve detaylarla aslına uygun yeniden yapılacaktır.
D4		1.	Taşıyıcı eleman ve malzeme kaybı; duvara ait tüm taşıyıcı ahşap elemanlar fiziksel nedenlerle çürümüştür. Taşıyıcılık özellikleri kalmamıştır. Duvar üzerindeki iç sıvalar yer yer dökülmüştür.	yeniden yapım	Aynı malzeme ve detaylarla aslına uygun yeniden yapılacaktır.
	k15	3.	Mimari eleman kaybı; kapı fiziksel nedenlerle yok olmuştur, kapı boşluğu doldurulmuş, izi kalmıştır.	tamamlama	Restorasyon projesi doğrultusunda özgün malzeme ve detaylarla, tamamlanacaktır. Yapıda izi mevcuttur.

Çizelge 7.15. (Devam) Fiziksel müdahale tablosu - 101 mekanı

Zx: Zemin numaraları Dx: Duvar numaraları Kx: Kapı numaraları		Px: Pencere numaraları Kmr x: Kemer numaraları Merd x: Merdiven numaraları		Çx: Çatı örtüsü numaraları Kb x: Kubbe numaraları Tnz x: Tonoz numaraları Tvn x: Tavan numaraları	Döş x: Döşeme numaraları Slm x: Silme numaraları Sç x: Saçak numaraları Ks x: Kasnak numaraları
YAPISAL ELEMANLAR		GÜVENİLİRLİK DERECESİ	SORUN VE SEBEBİ	RESTORASYON TEKNİĞİ	MÜDAHALE ŞEKLİ
TAŞIYICI	MİMARİ				
	p5.1	1.	Mimari eleman kaybı; p6.1 penceresine ait kasa, kanat fiziksel nedenlerle yok olmuştur.	tamamlama	Restorasyon projesi doğrultusunda özgün malzeme ve detaylarla, tamamlanacaktır. Yapıda izi mevcuttur.
	p5.2	1.	Mimari eleman kaybı; p6.1 penceresine ait kasa, kanat fiziksel nedenlerle yok olmuştur.	tamamlama	Restorasyon projesi doğrultusunda özgün malzeme ve detaylarla, tamamlanacaktır. Yapıda izi mevcuttur.
	p5.3	1.	Mimari eleman kaybı; p6.1 penceresine ait kasa, kanat fiziksel nedenlerle yok olmuştur.	tamamlama	Restorasyon projesi doğrultusunda özgün malzeme ve detaylarla, tamamlanacaktır. Yapıda izi mevcuttur.
Döş 1		1.	Taşıyıcı elaman ve malzeme kaybı; döşemeye ait ahşap taşıyıcılar çürümüştür. Döşemenin büyük bir bölümü ve üzerindeki kaplama malzemesi yok olmuştur.	yeniden yapım	Emprenye edilmiş sarıçam cinsi ahşap malzeme ile özgün detayında ve biçiminde yeniden yapılacaktır.
Çatı feneri		BKZ. Çizelge 7.6. Restorasyon tablosu - Z01 ve Z03 mekanı			

Çizelge 7.16. Fiziksel müdahale tablosu - 102 mekanı

Zx: Zemin numaraları Dx: Duvar numaraları Kx: Kapı numaraları	Px: Pencere numaraları Kmr x: Kemer numaraları Merd x: Merdiven numaraları	Çx: Çatı örtüsü numaraları Kb x: Kubbe numaraları Tnz x: Tonoz numaraları Tvn x: Tavan numaraları	Döş x: Döşeme numaraları Slm x: Silme numaraları Sç x: Saçak numaraları Ks x: Kasnak numaraları

YAPISAL ELEMANLAR		GÜVENİLİRLİK DERECESİ	SORUN VE SEBEBİ	RESTORASYON TEKNİĞİ	MÜDAHALE ŞEKLİ
TAŞIYICI	MİMARİ				
D1		1.	Taşıyıcı eleman ve malzeme kaybı; duvara ait tüm taşıyıcı ahşap elemanlar fiziksel nedenlerle çürümüştür. Taşıyıcılık özellikleri kalmamıştır. Duvar üzerindeki iç sıvalar yer yer dökülmüştür.	yeniden yapım	Aynı malzeme ve detaylarla aslına uygun yeniden yapılacaktır.
	p5.1	BKZ. Çizelge 7.15. Restorasyon tablosu - 101 mekanı			
	p5.2	BKZ. Çizelge 7.15. Restorasyon tablosu - 101 mekanı			
D2		1.	Taşıyıcı eleman kaybı; duvar, fiziksel nedenlerle koparak yok olmuştur.	yeniden yapım	Aynı malzeme ve detaylarla aslına uygun yeniden yapılacaktır.
D3		1.	Taşıyıcı eleman ve malzeme kaybı; duvar yapılan ara onarımlarda değiştirlmiştir. Özgün halinde dolgu malzemesi tuğlalar balıksırtı örgü iken düz olarak değiştirlmiştir. Sonradan duvar üzerine pencere açılmıştır. Sıva ve boyalar yer yer dökülmüştür.	yeniden yapım, tamamlama	Aynı malzeme ve detaylarla aslına uygun yeniden yapılacaktır. Üzeri özgün bileşimli harç ile sıvandıktan sonra boya ile tamamlanacaktır.
D4		1.	Taşıyıcı eleman ve malzeme kaybı; duvara ait tüm taşıyıcı ahşap elemanlar fiziksel nedenlerle çürümüştür. Taşıyıcılık özellikleri kalmamıştır. Duvar üzerindeki iç sıvalar yer yer dökülmüştür.	yeniden yapım,	Aynı malzeme ve detaylarla aslına uygun yeniden yapılacaktır.
	k13	3.	Mimari eleman kaybı; kapı fiziksel nedenlerle yok olmuş, izi kalmıştır.	tamamlama	Restorasyon projesi doğrultusunda özgün malzeme ile aynı fiziksel ve kimyasal yapıda olan malzeme ile günümüz detaylarında tamamlanacaktır.Yapıda izi mevcuttur.

Çizelge 7.16. (Devam) Fiziksel müdahale tablosu - 102 mekanı

Zx: Zemin numaraları Dx: Duvar numaraları Kx: Kapı numaraları		Px: Pencere numaraları Kmr x: Kemer numaraları Merd x: Merdiven numaraları		Çx: Çatı örtüsü numaraları Kb x: Kubbe numaraları Tnz x: Tonoz numaraları Tvn x: Tavan numaraları	Döş x: Döşeme numaraları Slm x: Silme numaraları Sç x: Saçak numaraları Ks x: Kasnak numaraları
YAPISAL ELEMANLAR		GÜVENİLİRLİK DERECESİ	SORUN VE SEBEBİ	RESTORASYON TEKNİĞİ	MÜDAHALE ŞEKLİ
TAŞIYICI	MİMARİ				
Döş 1		1.	Taşıyıcı eleman ve malzeme kaybı; döşemeye ait taşıyıcı ahşap kirişler böceklenmiş, çürümüş ve taşıyıcılık özellikleri kalmamıştır.	yeniden yapım	Ahşap malzeme ve detaylarla aslına uygun yeniden yapılacaktır.
Tvn 1		1.	Taşıyıcı eleman ve malzeme kaybı; tavan fiziksel nedenlerle yok olmuştur.	yeniden yapım	Ahşap malzeme ve detaylarla aslına uygun yeniden yapılacaktır.

Çizelge 7.17. Fiziksel müdahale tablosu - 103 mekanı

Zx: Zemin numaraları	Px: Pencere numaraları	Çx: Çatı örtüsü numaraları	Döş x: Döşeme numaraları
Dx: Duvar numaraları	Kmr x: Kemer numaraları	Kb x: Kubbe numaraları	Slm x: Silme numaraları
Kx: Kapı numaraları	Merd x: Merdiven numaraları	Tnz x: Tonoz numaraları	Sç x: Saçak numaraları
		Tvn x: Tavan numaraları	Ks x: Kasnak numaraları

YAPISAL ELEMANLAR		GÜVENİLİRLİK DERECESİ	SORUN VE SEBEBİ	RESTORASYON TEKNİĞİ	MÜDAHALE ŞEKLİ
TAŞIYICI	MİMARİ				
D1		1.	Taşıyıcı eleman ve malzeme kaybı; duvara ait tüm taşıyıcı ahşap elemanlar fiziksel nedenlerle çürümüştür. Taşıyıcılık özellikleri kalmamıştır. Duvar üzerindeki iç sıvalar yer yer dökülmüştür.	yeniden yapım	Aynı malzeme ve detaylarla aslına uygun yeniden yapılacaktır.
	k15	BKZ. Çizelge 7.15. Restorasyon tablosu - 101 mekanı			
D2		1.	Taşıyıcı eleman ve malzeme kaybı; duvara ait tüm taşıyıcı ahşap elemanlar fiziksel nedenlerle çürümüştür. Taşıyıcılık özellikleri kalmamıştır. Duvar üzerindeki iç sıvalar yer yer dökülmüştür.	yeniden yapım	Aynı malzeme ve detaylarla aslına uygun yeniden yapılacaktır.
	k13	BKZ. Çizelge 7.16. Restorasyon tablosu - 102 mekanı			
D3		1.	Taşıyıcı eleman ve malzeme kaybı; duvara ait tüm taşıyıcı ahşap elemanlar fiziksel nedenlerle çürümüştür. Taşıyıcılık özellikleri kalmamıştır. Duvar üzerindeki iç sıvalar yer yer dökülmüştür.	yeniden yapım	Aynı malzeme ve detaylarla aslına uygun yeniden yapılacaktır.
D4		1.	Taşıyıcı eleman ve malzeme kaybı; duvara ait tüm taşıyıcı ahşap elemanlar fiziksel nedenlerle çürümüştür. Taşıyıcılık özellikleri kalmamıştır. Duvar üzerindeki iç sıvalar yer yer dökülmüştür.	yeniden yapım	Aynı malzeme ve detaylarla aslına uygun yeniden yapılacaktır.
	k14	3.	Mimari eleman kaybı; kapı fiziksel nedenlerle yok olmuş, izi kalmıştır.	tamamlama	Restorasyon projesi doğrultusunda özgün malzeme ve detaylarla, tamamlanacaktır. Yapıda izi mevcuttur.
Merd 1		1.	Mimari eleman kaybı; merdivene ait basamakların bir bölümü fiziksel nedenlerle yok olmuştur.	tamamlama	Restorasyon projesi doğrultusunda özgün malzeme ve detaylarla, tamamlanacaktır.

Çizelge 7.17. (Devam) Fiziksel müdahale tablosu - 103 mekanı

Zx: Zemin numaraları Dx: Duvar numaraları Kx: Kapı numaraları		Px: Pencere numaraları Kmr x: Kemer numaraları Merd x: Merdiven numaraları		Çx: Çatı örtüsü numaraları Kb x: Kubbe numaraları Tnz x: Tonoz numaraları Tvn x: Tavan numaraları	Döş x: Döşeme numaraları Slm x: Silme numaraları Sç x: Saçak numaraları Ks x: Kasnak numaraları
YAPISAL ELEMANLAR		GÜVENİLİRLİK DERECESİ	SORUN VE SEBEBİ	RESTORASYON TEKNİĞİ	MÜDAHALE ŞEKLİ
TAŞIYICI	MİMARİ				
Döş 1		1.	Taşıyıcı eleman ve malzeme kaybı; döşemeye ait taşıyıcı ahşap kirişler böceklenmiş, çürümüş ve taşıyıcılık özellikleri kalmamıştır.	yeniden yapım	Ahşap malzeme ve detaylarla aslına uygun yeniden yapılacaktır.
Tvn 1		1.	Taşıyıcı eleman ve malzeme kaybı; tavan fiziksel nedenlerle yok olmuştur.	yeniden yapım	Ahşap malzeme ve detaylarla aslına uygun yeniden yapılacaktır.

Çizelge 7.18. Fiziksel müdahale tablosu - 104 mekanı

Zx: Zemin numaraları Dx: Duvar numaraları Kx: Kapı numaraları	Px: Pencere numaraları Kmr x: Kemer numaraları Merd x: Merdiven numaraları	Çx: Çatı örtüsü numaraları Kb x: Kubbe numaraları Tnz x: Tonoz numaraları Tvn x: Tavan numaraları	Döş x: Döşeme numaraları Slm x: Silme numaraları Sç x: Saçak numaraları Ks x: Kasnak numaraları

YAPISAL ELEMANLAR		GÜVENİLİRLİK DERECESİ	SORUN VE SEBEBİ	RESTORASYON TEKNİĞİ	MÜDAHALE ŞEKLİ
TAŞIYICI	MİMARİ				
D1		1.	Taşıyıcı eleman ve malzeme kaybı; duvara ait tüm taşıyıcı ahşap elemanlar fiziksel nedenlerle çürümüştür. Taşıyıcılık özellikleri kalmamıştır. Duvar üzerindeki iç sıvalar yer yer dökülmüştür.	yeniden yapım	Aynı malzeme ve detaylarla aslına uygun yeniden yapılacaktır.
	p5.3	BKZ. Çizelge 7.15. Restorasyon tablosu - 101 mekanı			
D2		1.	Taşıyıcı eleman ve malzeme kaybı; duvara ait tüm taşıyıcı ahşap elemanlar fiziksel nedenlerle çürümüştür. Taşıyıcılık özellikleri kalmamıştır. Duvar üzerindeki iç sıvalar yer yer dökülmüştür.	yeniden yapım	Aynı malzeme ve detaylarla aslına uygun yeniden yapılacaktır.
	k14	BKZ. Çizelge 7.17. Restorasyon tablosu - 103 mekanı			
D3		1.	Taşıyıcı eleman ve malzeme kaybı; duvara ait tüm taşıyıcı ahşap elemanlar fiziksel nedenlerle çürümüştür. Taşıyıcılık özellikleri kalmamıştır. Duvar üzerindeki iç sıvalar tamamen dökülmüştür.	yeniden yapım	Aynı malzeme ve detaylarla aslına uygun yeniden yapılacaktır.
D4		1.	Taşıyıcı eleman ve malzeme kaybı; duvara ait tüm taşıyıcı ahşap elemanlar fiziksel nedenlerle çürümüştür. Taşıyıcılık özellikleri kalmamıştır. Duvar üzerindeki iç sıvalar tamamen dökülmüştür.	yeniden yapım	Aynı malzeme ve detaylarla aslına uygun yeniden yapılacaktır.
	p4.1	BKZ. Çizelge 7.2. Restorasyon tablosu - Kuzeybatı cephesi			
	p4.2	BKZ. Çizelge 7.2. Restorasyon tablosu - Kuzeybatı cephesi			

Çizelge 7.18. (Devam) Fiziksel müdahale tablosu - 104 mekanı

Zx: Zemin numaraları Dx: Duvar numaraları Kx: Kapı numaraları		Px: Pencere numaraları Kmr x: Kemer numaraları Merd x: Merdiven numaraları		Çx: Çatı örtüsü numaraları Kb x: Kubbe numaraları Tnz x: Tonoz numaraları Tvn x: Tavan numaraları	Döş x: Döşeme numaraları Slm x: Silme numaraları Sç x: Saçak numaraları Ks x: Kasnak numaraları
YAPISAL ELEMANLAR		GÜVENİLİRLİK DERECESİ	SORUN VE SEBEBİ	RESTORASYON TEKNİĞİ	MÜDAHALE ŞEKLİ
TAŞIYICI	MİMARİ				
Döş 1		1.	Taşıyıcı eleman ve malzeme kaybı; döşemeye ait taşıyıcı ahşap kirişler böceklenmiş, çürümüş ve taşıyıcılık özellikleri kalmamıştır.	yeniden yapım	Ahşap malzeme ve detaylarla aslına uygun yeniden yapılacaktır.
Tvn 1		1.	Taşıyıcı eleman ve malzeme kaybı; tavan fiziksel nedenlerle yok olmuştur.	yeniden yapım	Ahşap malzeme ve detaylarla aslına uygun yeniden yapılacaktır.

8. SONUÇ

XIII. yy.ın başlarından beri Türk Mimarisinin hemen her tipinin uygulandığı Selçuklu, Germiyanoğlu Beyliği ve Osmanlı yapıları, yüzyıllar içinde değişimler göstererek malzeme, plan şemaları, biçim ve yapım teknikleri bakımından genel değişim çizgisi ile Kütahya Türk Devri Mimarisini meydana getirmişlerdir. Bir zamanlar suyu bol olan bu şehirde oldukça erken tarihlerden başlamak üzere, değişik tipolojiler veren 9 hamam, antik mezar stellerinin devşirme malzeme olarak kullanıldığı çok sayıda çeşme, Selçuklu döneminden orijinal tek bir örneği kalabilen Kütahya'ya özgü yapılar olan sakahaneler bulunması olağandır [1].

Bu tez kapsamı içinde Kütahya'daki Yeni Mahalle Rum Hamamı ve benzer özellik gösteren diğer hamamlar incelenmiş, bugünkü durumları tespit edilmiştir. Hamamların büyük bir bölümü zamanla su kaynaklarının azalması, işletim zorlukları, konutlardaki konfor koşullarının gelişmesi ile yıkanma mekanlarının konut içine girmesi ile sosyal alışkanlıkların değişmesi gibi fiziksel ve sosyal nedenlerle işlevini yitirmiş, atıl durumdadır. Bunlardan biri olan Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı, yıkılan bölümleri ve günden güne yok olan özgün detayları ile bir an önce onarılmayı ve yaşatılmayı beklemektedir.

Bu çalışmada tarihin bir dönemine tanıklık etmiş kültür varlığımız Yeni Mahalle Rum Hamamı'nın yok olmasının önüne geçmek, her türlü fiziksel planlama, sosyal mekan ve işlevlerden kopukluğa düşmeden, yöredeki insanların katılımlarıyla hamamı etkin olarak korumak hedefi ile bilimsel bir restorasyon projesi elde edilmiştir. Ayrıca çalışma bilim dünyasının bilgilerine sunulmuştur.

Yeni Mahalle Rum Hamamı ile ilgi yapılan bu çalışmanın, yakın zamanda uygulamasının yapılarak sürdürülebilir korunmasının sağlanması ile gelecek nesillerin bilgilerine aktarılması beklenmektedir. Böylelikle bu uygulama Kütahya içerisinde benzer değer ve sorunları olan diğer hamamlara da rehber olacak ve halkın koruma bilincinin geliştirilmesine vesile olacaktır.

KAYNAKLAR

1. Aslanapa, O., Mereyer, B., Yetkin, Ş., Yıldız, H.D., Altun, A., Tunçoğlu, İ., "Atatürk'ün Doğumunun 100. Yılına Armağan Kütahya", ***Kütahya Belediyesi***, ***İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sanat Tarihi Enstitüsü***, İstanbul, 3-31, 34-51, 369-387, 429-433, 465, 651-663 (1981-1982).

2. Ahunbay, Z., "Tarihi Çevre Koruma ve Restorasyon", ***Yem yayınları***, İstanbul, 152 (1999)

3. Dağtekin E., "Güneydoğu Anadolu bölgesi geleneksel hamam tipolojisi ve buna bağlıkoruma ölçütlerinin oluşturulması", Doktora Tezi, ***Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü***, Ankara, 131-133 (2007).

4. Dönmez Y., "Kütahya Ovası ve Çevresinin Fiziki Coğrafyası", ***İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi***, İstanbul, 8-27 (1972).

5. İnternet :

   www.forumtt.net "Türkiye Haritası" (2009 a)

   www.simav.gov.tr "Kütahya Nüfus Değişikliği Haritası" (2009 b)

   www.kutahya.gov.tr "Kütahya Dönenler Camii" (2009 c)

   www. anitsal.com "Venedik Tüzüğü" (2009 d)

   www.zemin.terapad.com "Nairobi Kararları" (2009 e)

6. Aru, K. A., 'Türk Kenti', ***Yem Yayınları***, İstanbul, 11, 158 (1998)

7. Uysal, A.O., "Germiyanoğlu Beyliği'nin Mimari Eserleri", ***Atatürk Yüksek Kurumu – Atatürk Kültür Merkezi***, Ankara, 615-647, 661-663 (2006)

8. Yılmazkaya, O., "Aydınlık Kubbenin Altındaki Sıcaklık Türk Hamamı", ***Çitlembik Yayınları Berdan Matbaası***, İstanbul, 10-23 (Aralık 2002)

9. Taşçıoğlu T., "The Turkish Hamam", ***Unilever - Duran Ofset***, İstanbul, 19-37 (1998)

10. Aru, K.A., 'Türk Hamamları Etüdü', ***İTÜ Mimarlık Fakültesi, İstanbul Matbaacılık***, İstanbul, 11-17 (1949)

11. Başaran T., "Roma Dönemi Hypokaust Sisteminin, Isıl Analiz Yönünden, Günümüz Yerden Isıtma Sistemiyle Karşılaştırılması", ***III. Ulusal Tesisat***

Mühendisliği Kongre ve Sergisi, Bildiriler Kitabı II. Cilt, ***Yayın No:203/2***, İzmir, 1009 – 1013 (Kasım 1997)

12. Savaş S., " İstanbul, Kumkapı-Nişanca Köşklü Hamamı (1887) Araştırması ve Restorasyon Projesi", Yüksek Lisans Tezi, ***Yıldız Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü***, İstanbul, 13, (2007)

13. Toker İ., " Kayseri-Gülük hamamının restitüsyonu ve restorasyon önerileri", Yüksek Lisans Tezi, ***Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü***, Ankara, 4 (1994).

14. Genzmer, F., "Anlage Und Einrichtung der Gebaude – Bade und Schwimmanftalten", ***J.M. Gebhardt's Verlag***, Leipzig, 22 (1921)

15. Önge, Y., "Anadolu'da 12-13 yy Türk Hamamları", ***Vakıflar Genel Müdürlüğü***, Ankara, 9, 63, 130 (1995)

16. "Mimarbaşı Koca Sinan, Yaşadığı Çağ ve Eserleri", ***Başbakanlık Vakıflar Genel Müdürlüğü***, İstanbul, 404, 416-420 (1988)

17. Batur, A., Dadaş C., Mete, Z., "Osmanlı Arşiv Belgelerinde Kütahya'da Sosyal Hayat, I.Cilt", ***Kütahya Belediyesi Kütahya Kültür ve Tarihini Araştırma Merkezi Yayınları No:5***, Kütahya, 13 (2002)

18. Dağtekin E., "Diyarbakır Çardaklı Hamamı Restorasyonu", Yüksek Lisans Tezi, ***Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü***, Ankara, 99-101 (1999)

19. Kütahya Vakıflar Bölge Müdürlüğü Arşivi, ***Tescil Kaydı***, Kütahya (2007)

20. Keskin, O., "Bütün Yönleriyle Sivrihisar", ***Eser sahibinin kendi yayını Bayrak Matbaası***, İstanbul, 219-239 (2001)

21. Altınsapan, E., Parla, C., "Eskişehir Selçuklu ve Osmanlı Yapıları I Günyüzü Mihalgazi Mihallıççık Sarıcakaya Seyitgazi Sivrihisar", ***Anadolu Üniversitesi Basımevi***, Eskişehir, 290 (2004)

22. Uyan, M., Yüksel İ., Avşa, N., "Anadolu'nun Kilidi Afyon", ***TC. Afyon Valiliği Yayın No:21***, Afyon, 204-209 (2004)

23. Gönçer, S., "Afyon İli Tarihi II. Cilt", ***Afon Belediye Başkanlığı İleri Ofset Matbaacılık***, Afyon, 208-230 (1991)

24. Karazeybek M., Polat Z., İlgar, Y., "Afyonkarahisar Vakıf Eserleri I.Cilt", ***Afyon Kocatepe Üniversitesi***, Afyon, 25-47, 334-336 (2002)

25. Vakıflar Genel Müdürlüğü, ***Kültür Envanteri***, Ankara (2009)

26. Haskan, N., "İstanbul Hamamları", ***Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu Yayın İşletmesi,*** İstanbul, 17, 267 (1995)

27. Eser, L., "Kütahya Evleri", ***İstanbul Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Pulhan Matbaası***, İstanbul, 70 (1955)

28. Sayan İ., ***Fotoğraf ve Proje Arşivi***, (2004-2009)

29. Kalyon, M., "Kütahya'da Selçuklu-Germiyan ve Osmanlı Eserleri", ***Kütahya Belediyesi Kültür Yayınları***, Kütahya, 345-360 (1999)

30. Kütahya Vakıflar Bölge Müdürlüğü Arşivi, ***Kütahya-Eskişehir-Afyon Hamamları Rölöve Projeleri***, Kütahya (2008)

31. Uluengin F., Uluengin B., Uluengin M.B., "Osmanlı Anıt Mimarisinde Klasik Yapı Detayları", ***Yapı Endüstri Merkezi Yayınları***, İstanbul, 88, 91, 97, 111, 191-193 (2001)

32. Kütahya Belediyesi, ***İmar Müdürlüğü Harita Arşivi***, Kütahya (2008)

33. Kuban, D., "Tarihsel Çevre Korumanın Mimarlık Boyutu", ***Yem Yayınları***, İstanbul, 117-118 (2000)

34. Erder, C., "Tarihi Çevre Bilinci", ***O.D.T.Ü Mimarlık Fakültesi Yayınları***, Ankara, 289-293 (1975)

35. KUDEB Restorasyon ve Konservasyon Araştırma Laboratuarı, "Malzeme Analiz Raporu", ***İ.B.B Koruma Uygulama Denetim Müdürlüğü***, İstanbul, 1-29 (2008)

36. Küçükkaya, A.G., "Taşların Bozulma Nedenleri ve Koruma Yöntemleri", ***Birsen Yayınevi***, 109, 115-125 (2004)

37. Kütahya Bayındırlık İl Müdürlüğü Arşivi, ***Halihazır Harita***, Kütahya (2008)

38. Binan M., "Türk Saçak ve Kornişleri, İlk Çağlar, Selçuklu ve Osmanlı Devirleri, Yabancı Mimari Devirlerle Mukayeseler", ***İstanbul Teknik Üniversitesi Pulhan Matbaası***, İstanbul 33, 69, 77, 82, 85, 95,108, 115 (1952)

39. Başbakanlık Cumhuriyet Arşivi, ***030-18-01-01-030-60-2 sayılı kararname***, Ankara (2009)

40. Kütahya Müze Müdürlüğü Arşivi, ***Kütahya'daki Tarihi Yapıların Eski ve Yeni Envanter Listesi***, Ankara (2009)

EKLER

EK-1 Rölöve çizimleri

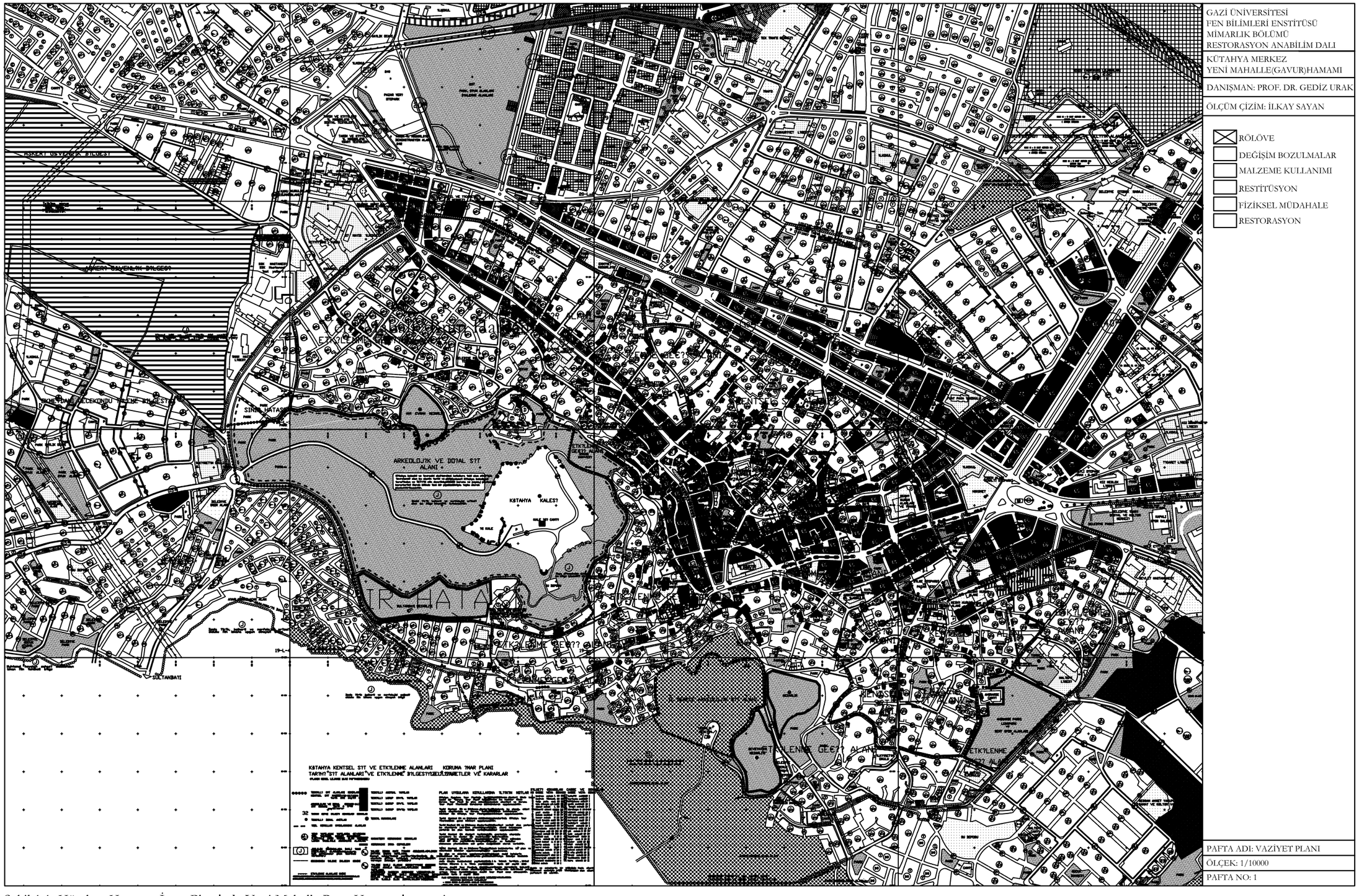

Şekil 1.1. Kütahya Koruma İmar Planı'nda Yeni Mahalle Rum Hamamı'nın yeri

EK-1 (Devam) Rölöve çizimleri

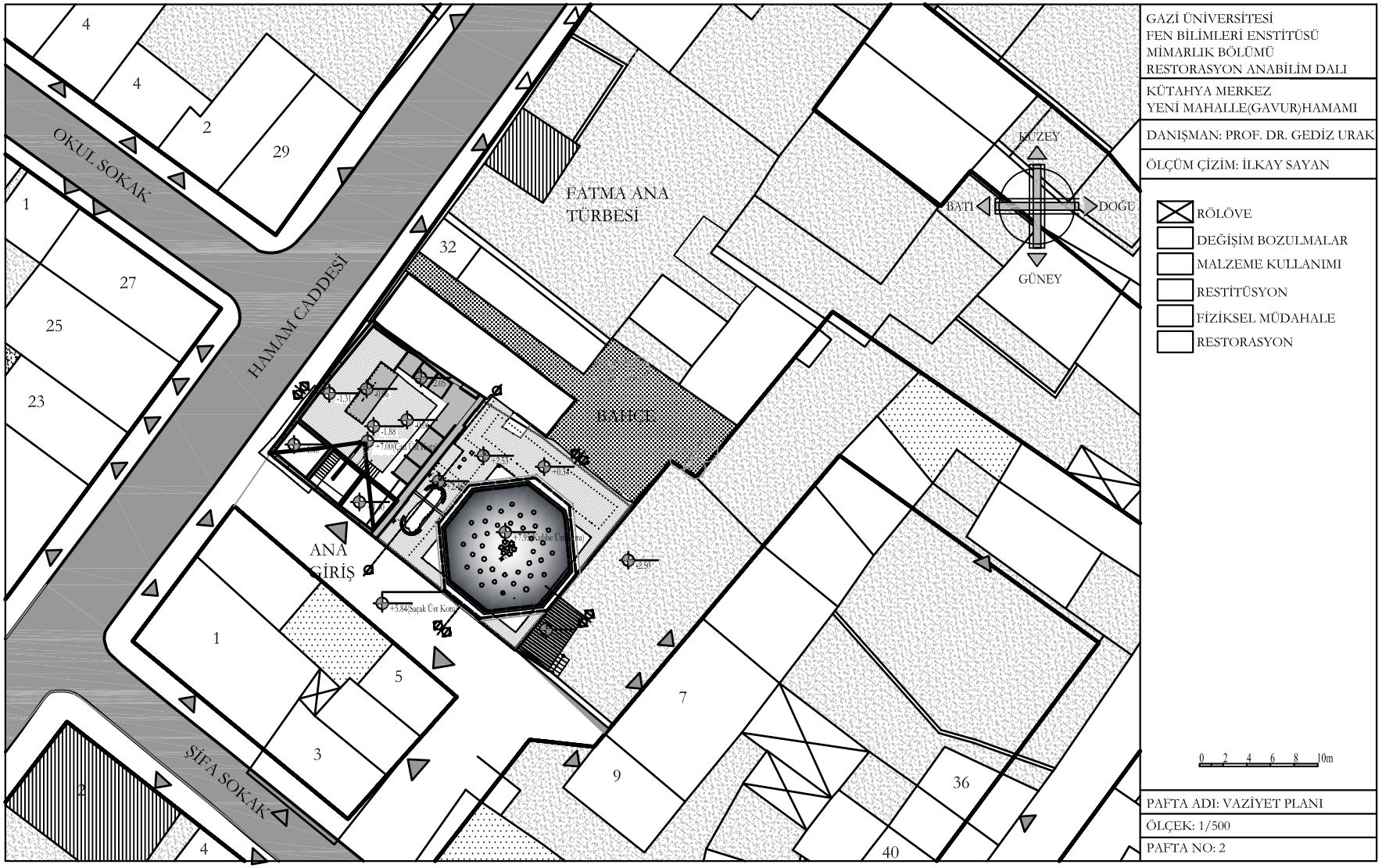

Şekil 1.2. Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı vaziyet planı

EK-1 (Devam) Rölöve çizimleri

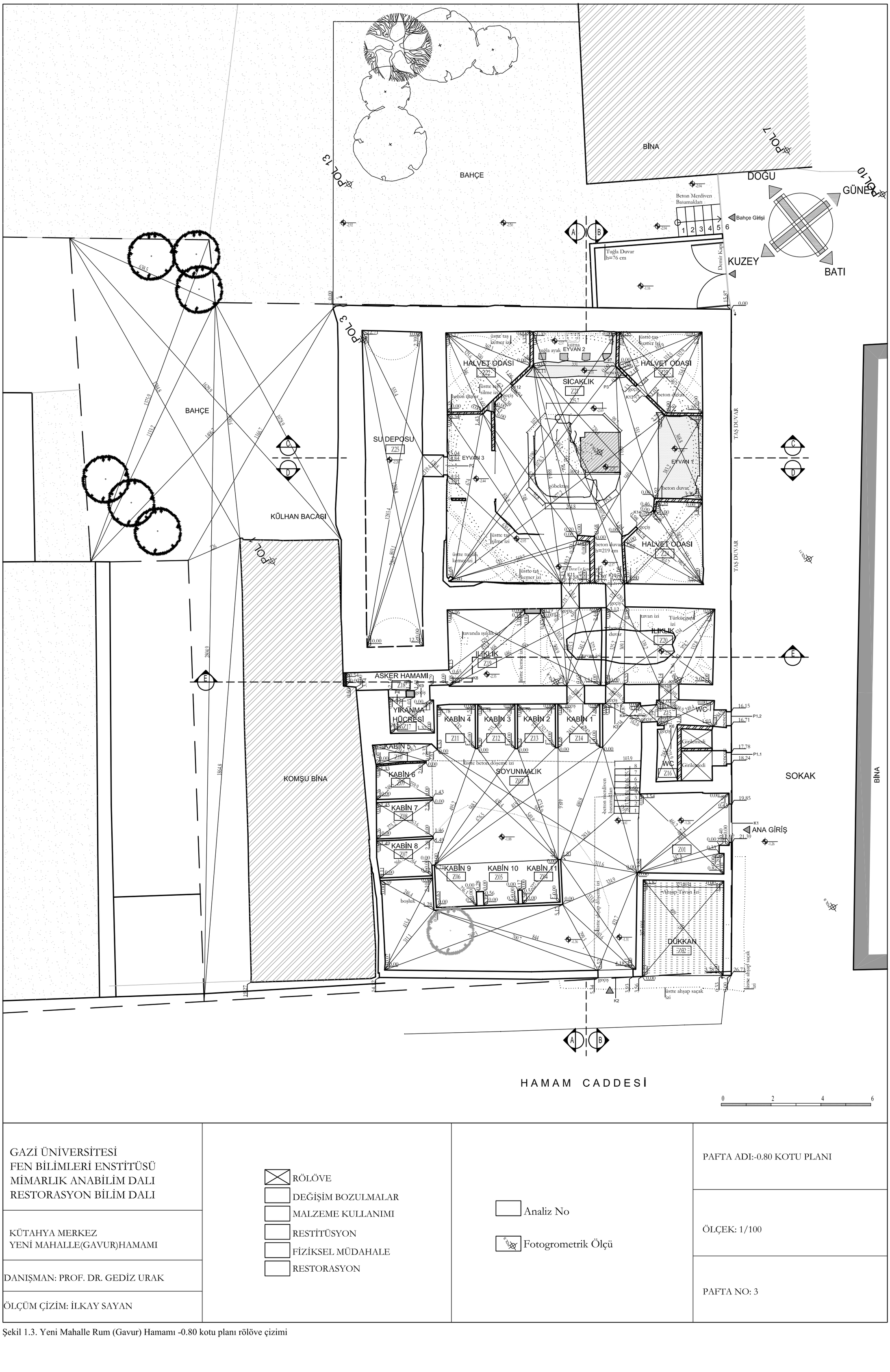

GAZİ ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON BİLİM DALI	☒ RÖLÖVE ☐ DEĞİŞİM BOZULMALAR ☐ MALZEME KULLANIMI ☐ RESTİTÜSYON ☐ FİZİKSEL MÜDAHALE ☐ RESTORASYON	☐ Analiz No Fotogrometrik Ölçü	PAFTA ADI:-0.80 KOTU PLANI
KÜTAHYA MERKEZ YENİ MAHALLE(GAVUR)HAMAMI			ÖLÇEK: 1/100
DANIŞMAN: PROF. DR. GEDİZ URAK			PAFTA NO: 3
ÖLÇÜM ÇİZİM: İLKAY SAYAN			

Şekil 1.3. Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı -0.80 kotu planı rölöve çizimi

EK-1 (Devam) Rölöve çizimleri

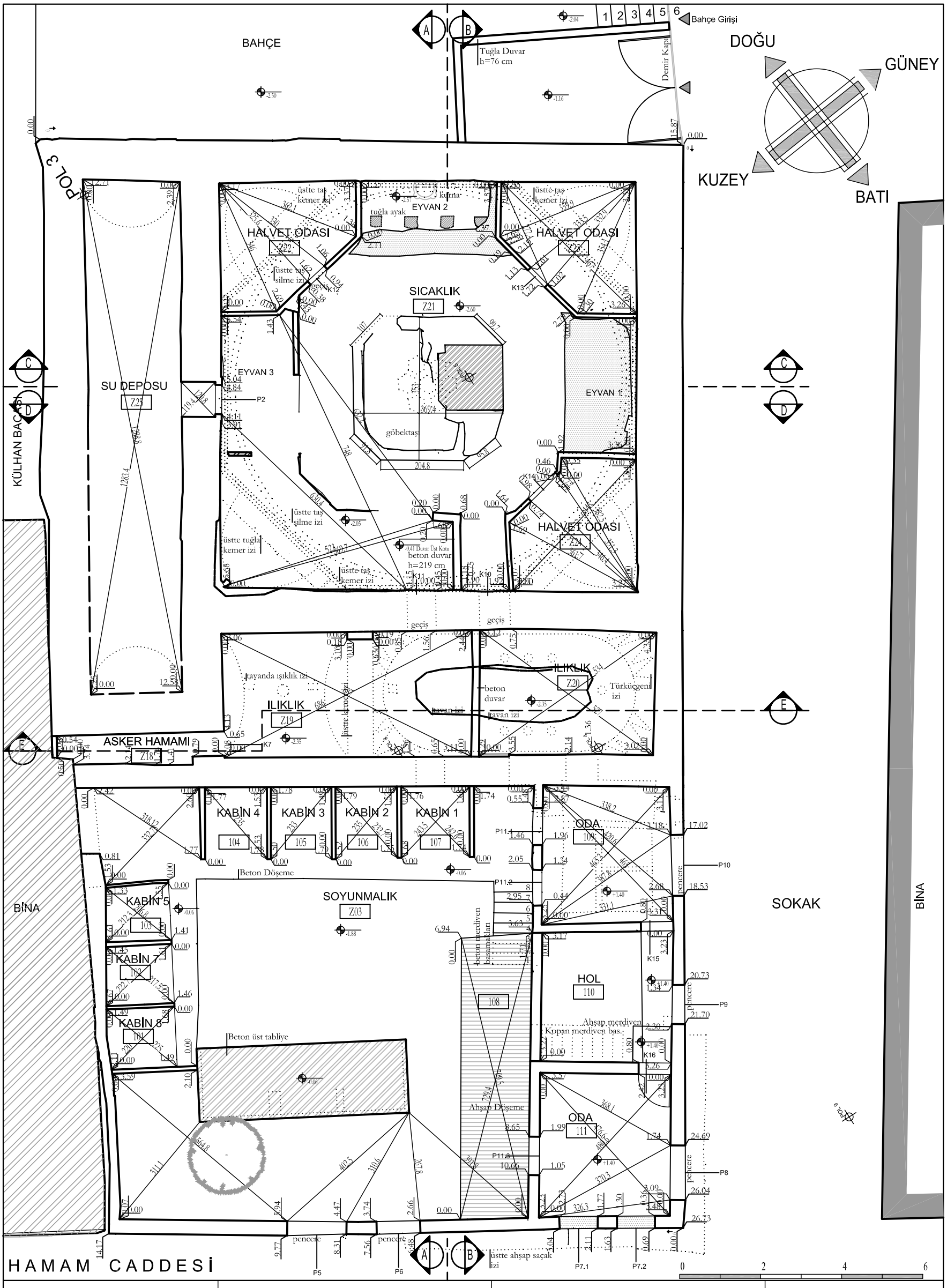

GAZİ ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON BİLİM DALI	RÖLÖVE DEĞİŞİM BOZULMALAR MALZEME KULLANIMI RESTİTÜSYON FİZİKSEL MÜDAHALE RESTORASYON	Analiz No Fotogrometrik Ölçü	PAFTA ADI: +1.15 KOTU PLANI
KÜTAHYA MERKEZ YENİ MAHALLE(GAVUR)HAMAMI			ÖLÇEK: 1/100
DANIŞMAN: PROF. DR. GEDİZ URAK			PAFTA NO: 4
ÖLÇÜM ÇİZİM: İLKAY SAYAN			

Şekil 1.4. Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı +1.15 kotu planı rölöve çizimi

EK-1 (Devam) Rölöve çizimleri

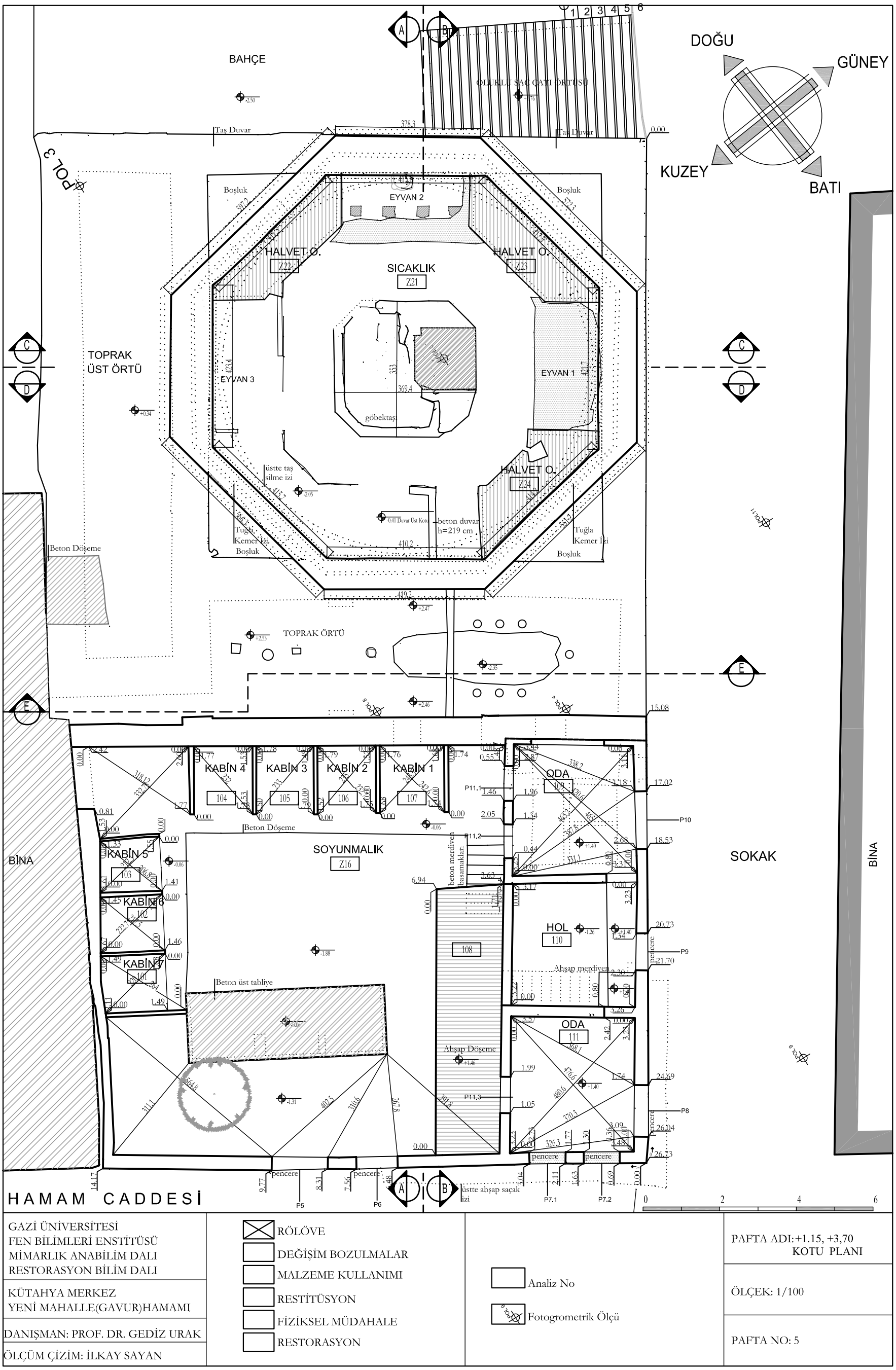

GAZİ ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON BİLİM DALI	☒ RÖLÖVE ☐ DEĞİŞİM BOZULMALAR ☐ MALZEME KULLANIMI ☐ RESTİTÜSYON ☐ FİZİKSEL MÜDAHALE ☐ RESTORASYON	☐ Analiz No Fotogrometrik Ölçü	PAFTA ADI:+1.15, +3,70 KOTU PLANI
KÜTAHYA MERKEZ YENİ MAHALLE(GAVUR)HAMAMI			ÖLÇEK: 1/100
DANIŞMAN: PROF. DR. GEDİZ URAK			PAFTA NO: 5
ÖLÇÜM ÇİZİM: İLKAY SAYAN			

Şekil 1.5. Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı +1.15, +3,70 kotu planı rölöve çizimi

Şekil 1.6. Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı +4.90 kotu planı rölöve çizimi

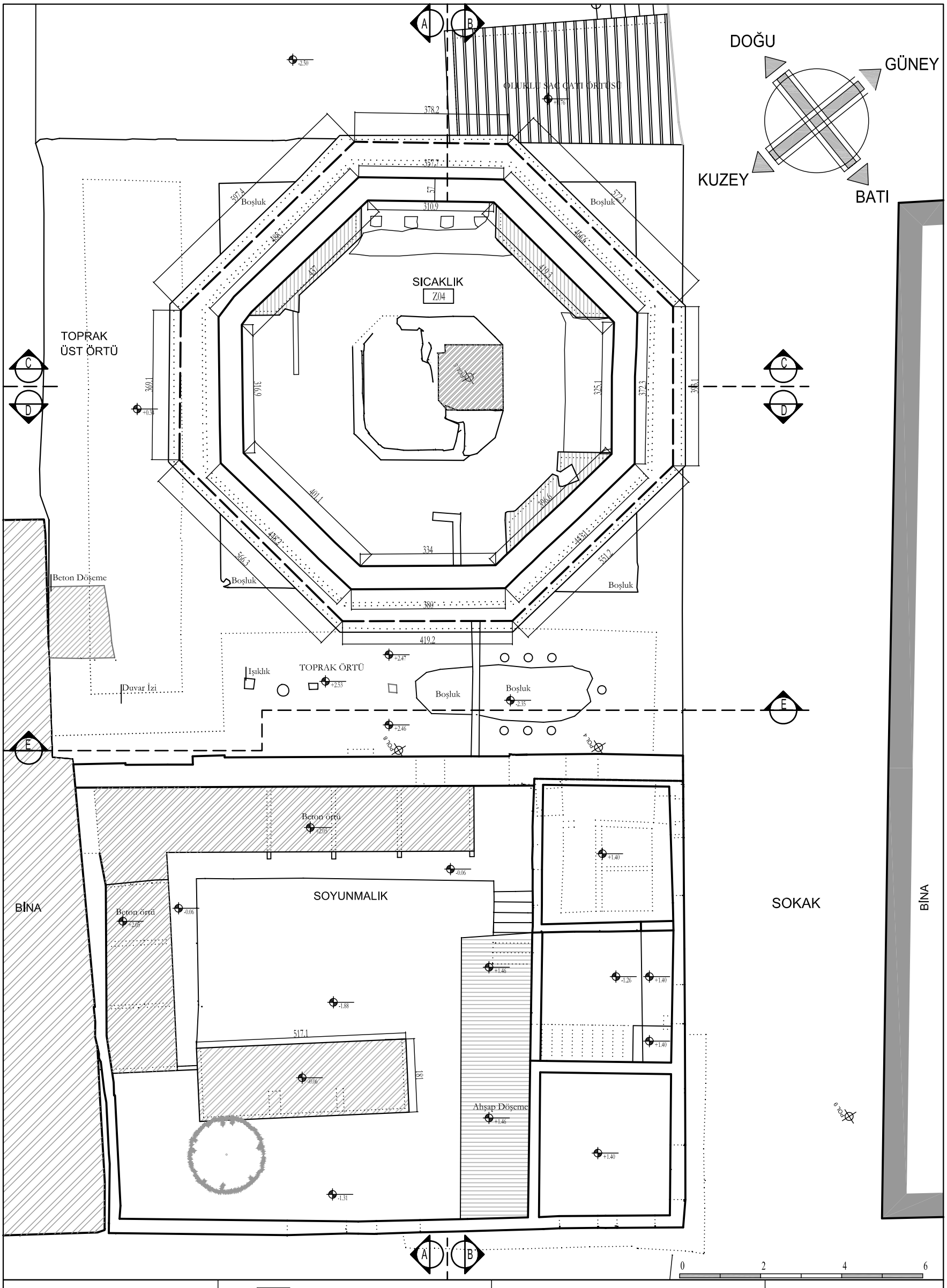

GAZİ ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON BİLİM DALI	RÖLÖVE DEĞİŞİM BOZULMALAR MALZEME KULLANIMI RESTİTÜSYON FİZİKSEL MÜDAHALE RESTORASYON	Analiz No Fotogrometrik Ölçü	PAFTA ADI: +4.90 KOTU PLANI
KÜTAHYA MERKEZ YENİ MAHALLE(GAVUR)HAMAMI			ÖLÇEK: 1/100
DANIŞMAN: PROF. DR. GEDİZ URAK			PAFTA NO: 6
ÖLÇÜM ÇİZİM: İLKAY SAYAN			

Şekil 1.6. Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı +4.90 kotu planı rölöve çizimi

EK-1 (Devam) Rölöve çizimleri

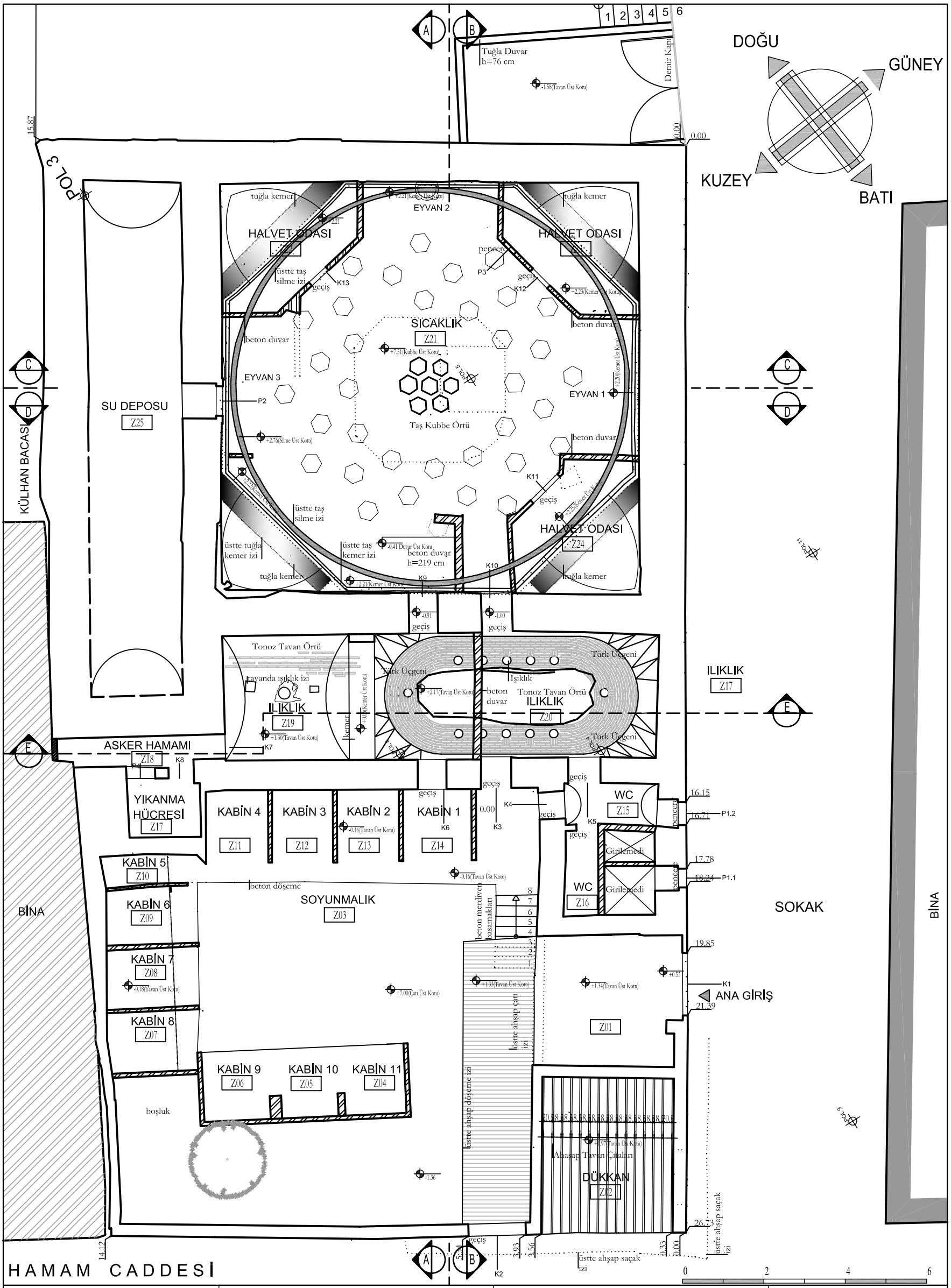

GAZİ ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON BİLİM DALI	☒ RÖLÖVE ☐ DEĞİŞİM BOZULMALAR ☐ MALZEME KULLANIMI ☐ RESTİTÜSYON ☐ FİZİKSEL MÜDAHALE ☐ RESTORASYON	☐ Analiz No Fotogrometrik Ölçü	PAFTA ADI: -1.00 KOTU TAVAN PLANI
KÜTAHYA MERKEZ YENİ MAHALLE(GAVUR)HAMAMI			ÖLÇEK: 1/100
DANIŞMAN: PROF. DR. GEDİZ URAK			PAFTA NO: 7
ÖLÇÜM ÇİZİM: İLKAY SAYAN			

Şekil 1.7. Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı -1.00 kotu tavan planı rölöve çizimi

EK-1 (Devam) Rölöve çizimleri

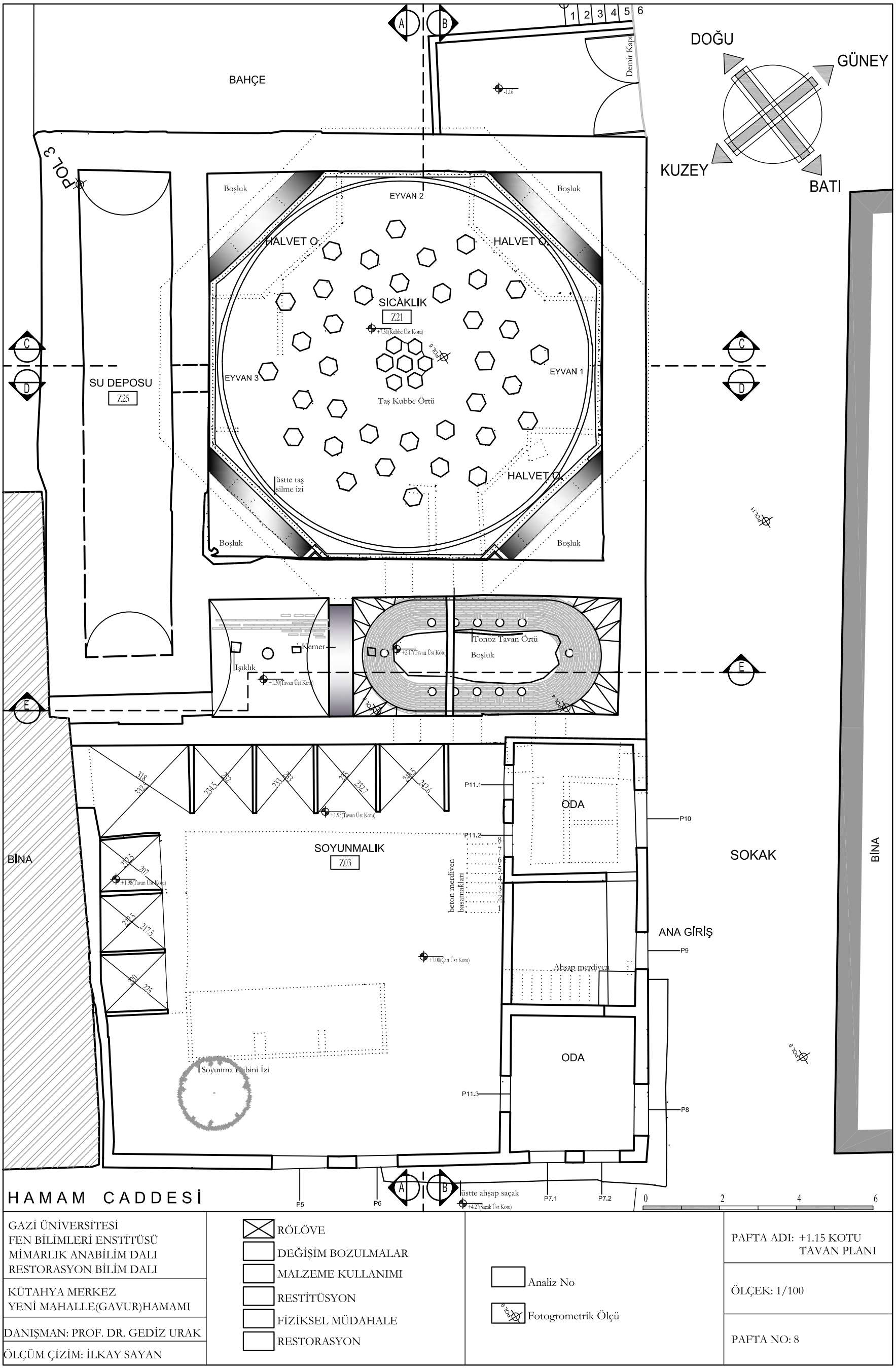

Şekil 1.8. Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı +1.15 kotu tavan planı rölöve çizimi

EK-1 (Devam) Rölöve çizimleri

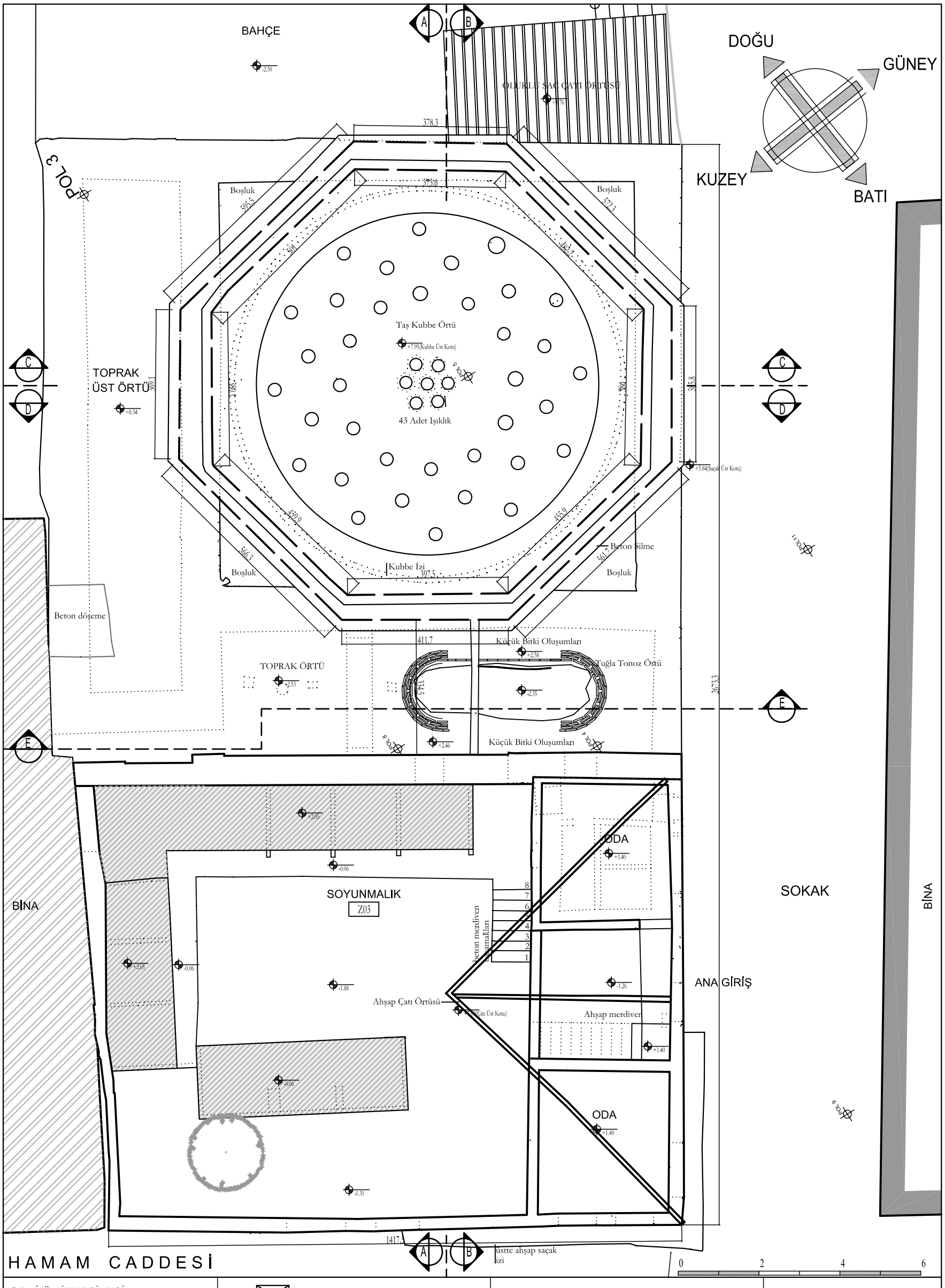

Şekil 1.9. Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı çatı planı rölöve çizimi

EK-1 (Devam) Rölöve çizimleri

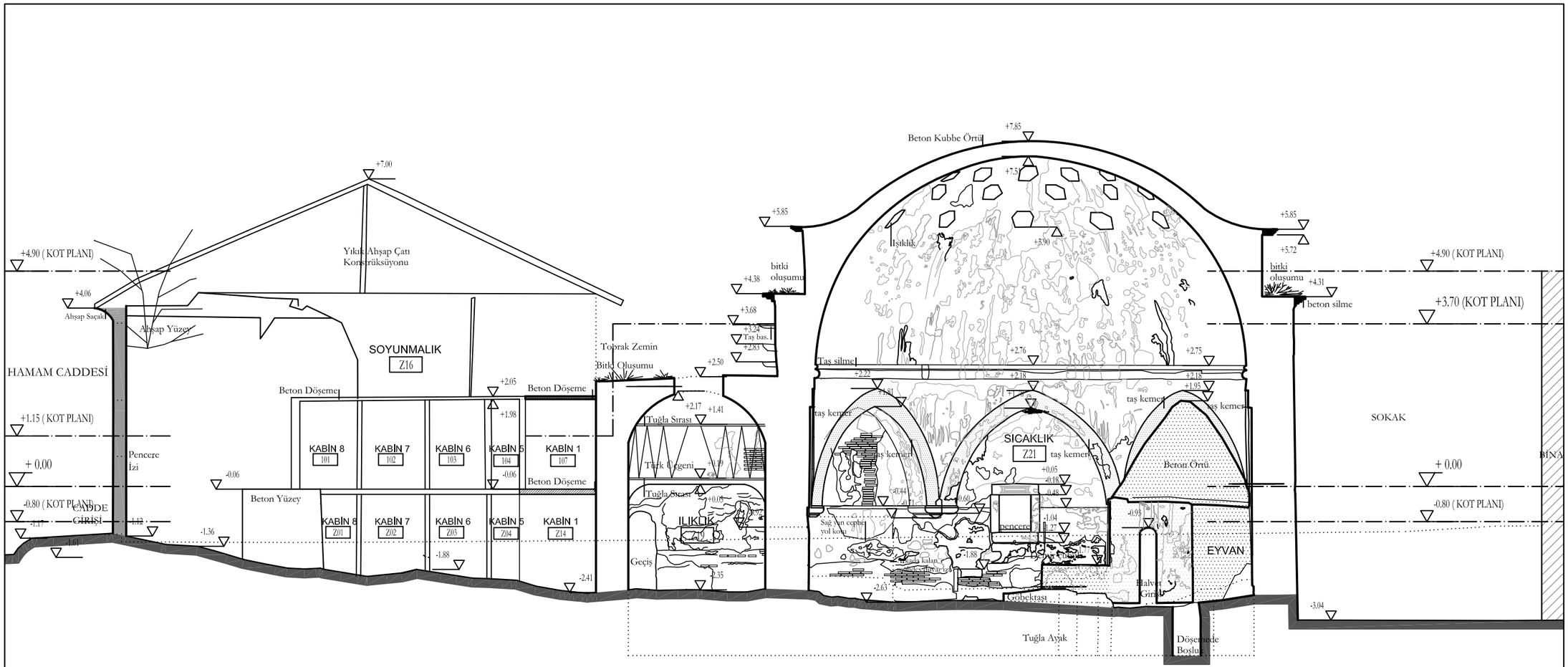

GAZİ ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON BİLİM DALI	☒ RÖLÖVE ☐ DEĞİŞİM BOZULMALAR ☐ MALZEME KULLANIMI ☐ RESTİTÜSYON ☐ FİZİKSEL MÜDAHALE ☐ RESTORASYON	☐ Analiz No ☐ Fotogrometrik Ölçü	0 1 2 4 6	PAFTA ADI: AA KESİTİ
KÜTAHYA MERKEZ YENİ MAHALLE(GAVUR)HAMAMI				ÖLÇEK: 1/100
DANIŞMAN: PROF. DR. GEDİZ URAK				PAFTA NO: 10
ÖLÇÜM ÇİZİM: İLKAY SAYAN				

Şekil 1.10. Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı A-A kesiti rölöve çizimi

EK-1 (Devam) Rölöve çizimleri

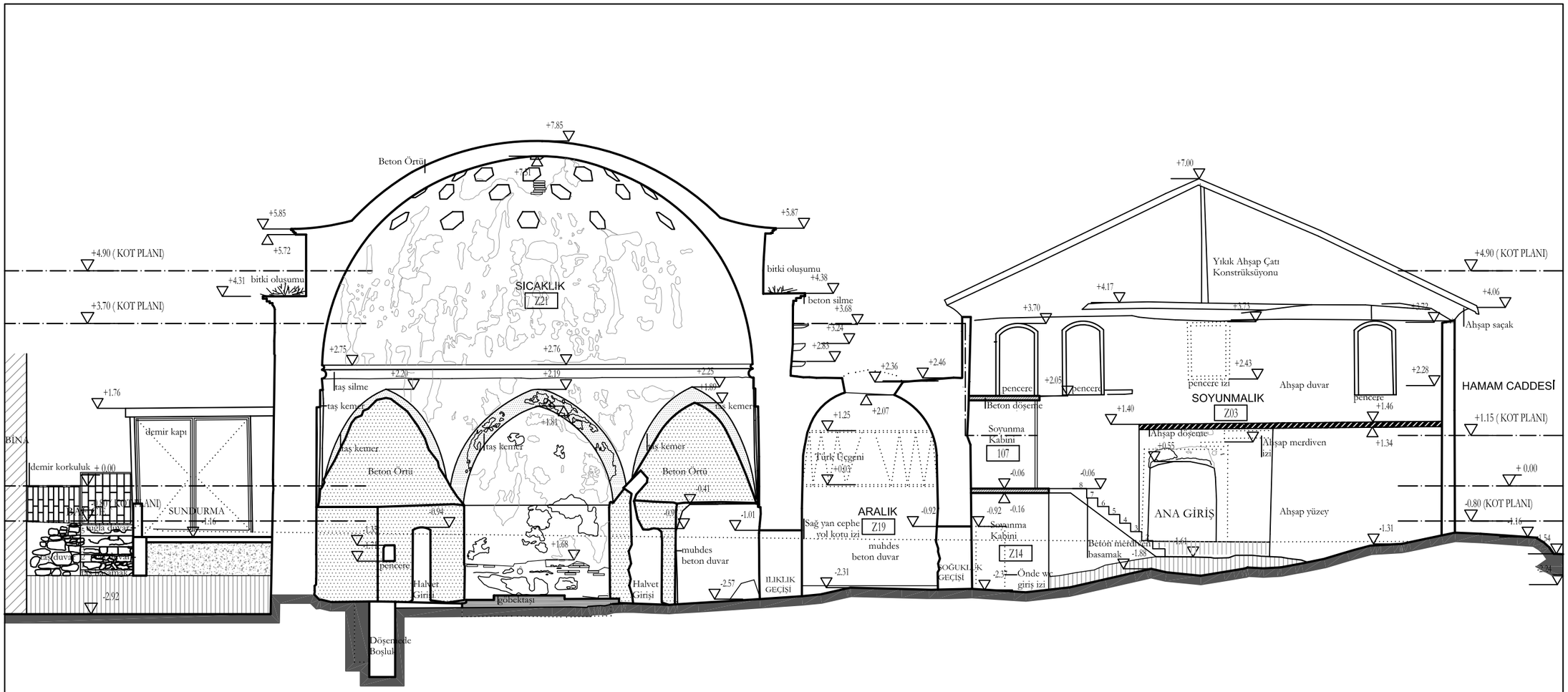

GAZİ ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK BÖLÜMÜ RESTORASYON ANABİLİM DALI	☒ RÖLÖVE ☐ DEĞİŞİM BOZULMALAR ☐ MALZEME KULLANIMI ☐ RESTİTÜSYON ☐ FİZİKSEL MÜDAHALE ☐ RESTORASYON	☐ Analiz No ☒ Fotogrometrik Ölçü	PAFTA ADI: AA KESİTİ
KÜTAHYA MERKEZ YENİ MAHALLE(GAVUR)HAMAMI			ÖLÇEK: 1/100
DANIŞMAN: PROF. DR. GEDİZ URAK		0 1 2 4 6	
ÖLÇÜM ÇİZİM: İLKAY SAYAN			PAFTA NO: 11

Şekil 1.11. Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı B-B kesiti rölöve çizimi

EK-1 (Devam) Rölöve çizimleri

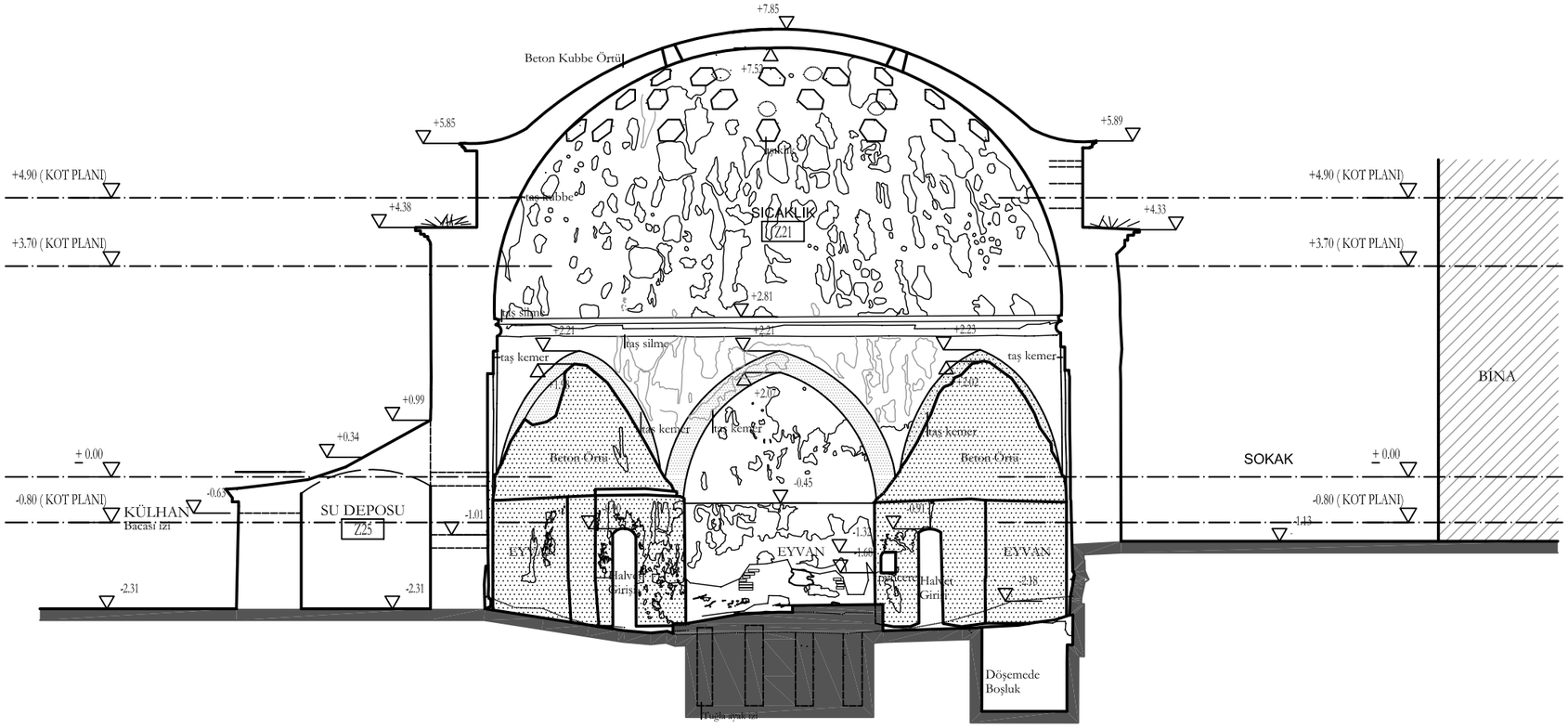

GAZİ ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK BÖLÜMÜ RESTORASYON ANABİLİM DALI	RÖLÖVE	Analiz No		PAFTA ADI: CC KESİTİ
KÜTAHYA MERKEZ YENİ MAHALLE(GAVUR)HAMAMI	DEĞİŞİM BOZULMALAR MALZEME KULLANIMI RESTİTÜSYON	Fotogrometrik Ölçü	0 1 2 4 6	ÖLÇEK: 1/100
DANIŞMAN: PROF. DR. GEDİZ URAK	FİZİKSEL MÜDAHALE RESTORASYON			PAFTA NO: 12
ÖLÇÜM ÇİZİM: İLKAY SAYAN				

Şekil 1.12. Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı C-C kesiti rölöve çizimi

EK-1 (Devam) Rölöve çizimleri

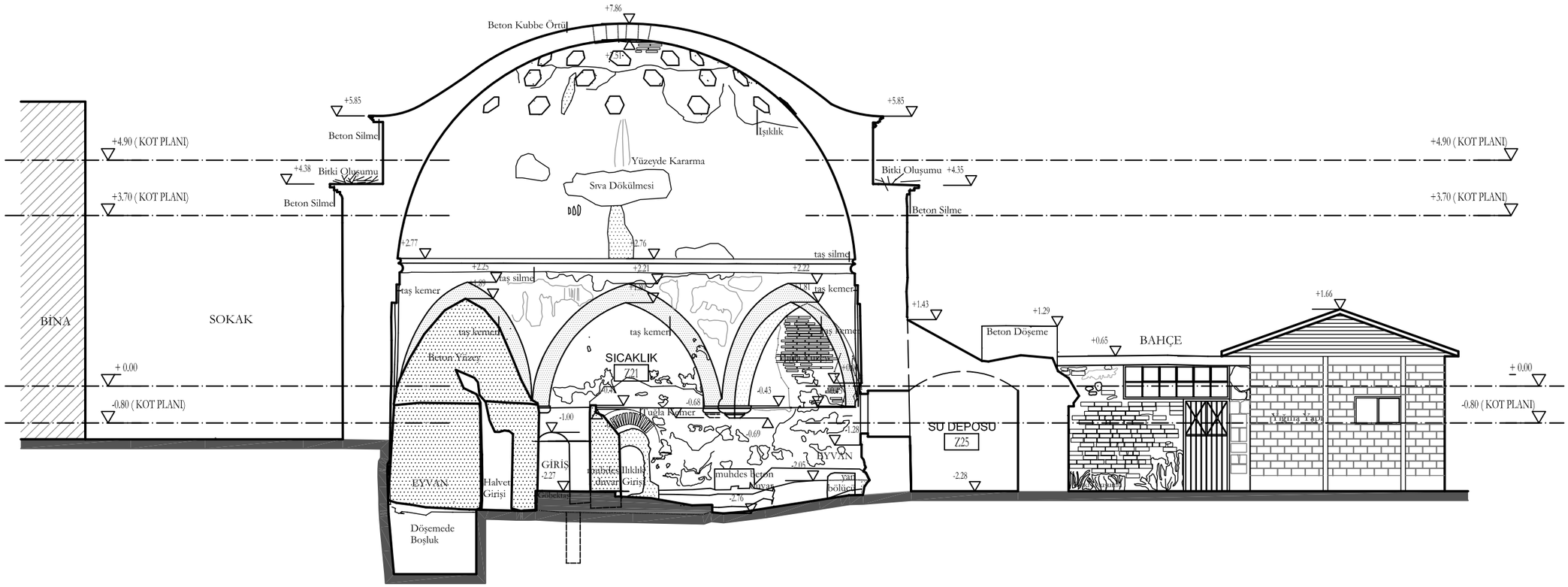

GAZİ ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK BÖLÜMÜ RESTORASYON ANABİLİM DALI	☒ RÖLÖVE ☐ DEĞİŞİM BOZULMALAR ☐ MALZEME KULLANIMI ☐ RESTİTÜSYON ☐ FİZİKSEL MÜDAHALE ☐ RESTORASYON	☐ Analiz No ☐ Fotogrometrik Ölçü	0 1 2 4 6	PAFTA ADI: DD KESİTİ
KÜTAHYA MERKEZ YENİ MAHALLE(GAVUR)HAMAMI				ÖLÇEK: 1/100
DANIŞMAN: PROF. DR. GEDİZ URAK				PAFTA NO: 13
ÖLÇÜM ÇİZİM: İLKAY SAYAN				

Şekil 1.13. Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı D-D kesiti rölöve çizimi

EK-1 (Devam) Rölöve çizimleri

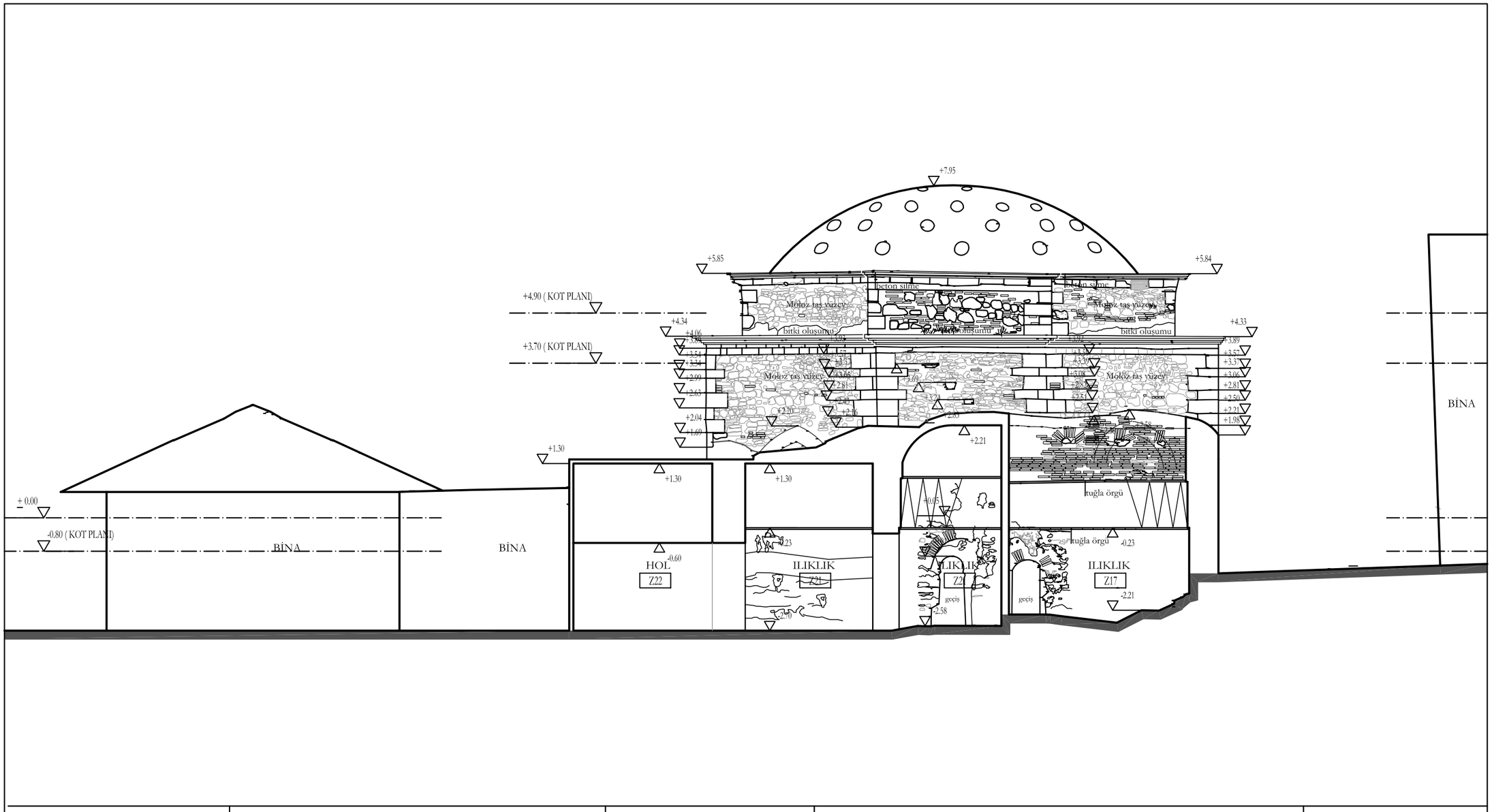

Şekil 1.14. Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı E-E kesiti rölöve çizimi

EK-1 (Devam) Rölöve çizimleri

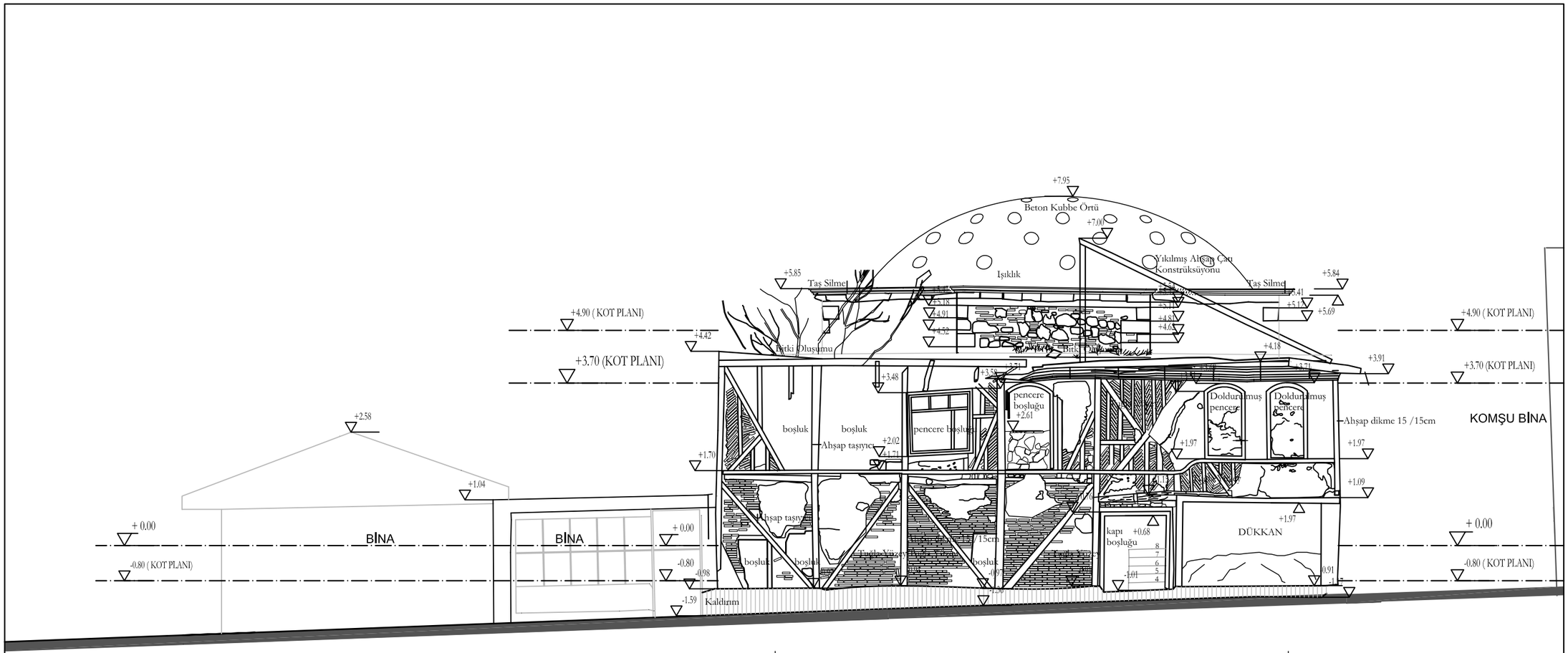

GAZİ ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK BÖLÜMÜ RESTORASYON ANABİLİM DALI	☒ RÖLÖVE ☐ DEĞİŞİM BOZULMALAR ☐ MALZEME KULLANIMI ☐ RESTİTÜSYON ☐ FİZİKSEL MÜDAHALE ☐ RESTORASYON	☐ Analiz No ☐ Fotogrometrik Ölçü	0 1 2 4 6	PAFTA ADI: KUZEYBATI CEPHESİ
KÜTAHYA MERKEZ YENİ MAHALLE(GAVUR)HAMAMI				ÖLÇEK: 1/100
DANIŞMAN: PROF. DR. GEDİZ URAK				PAFTA NO: 15
ÖLÇÜM ÇİZİM: İLKAY SAYAN				

Şekil 1.15. Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı kuzeybatı cephesi rölöve çizimi

EK-1 (Devam) Rölöve çizimleri

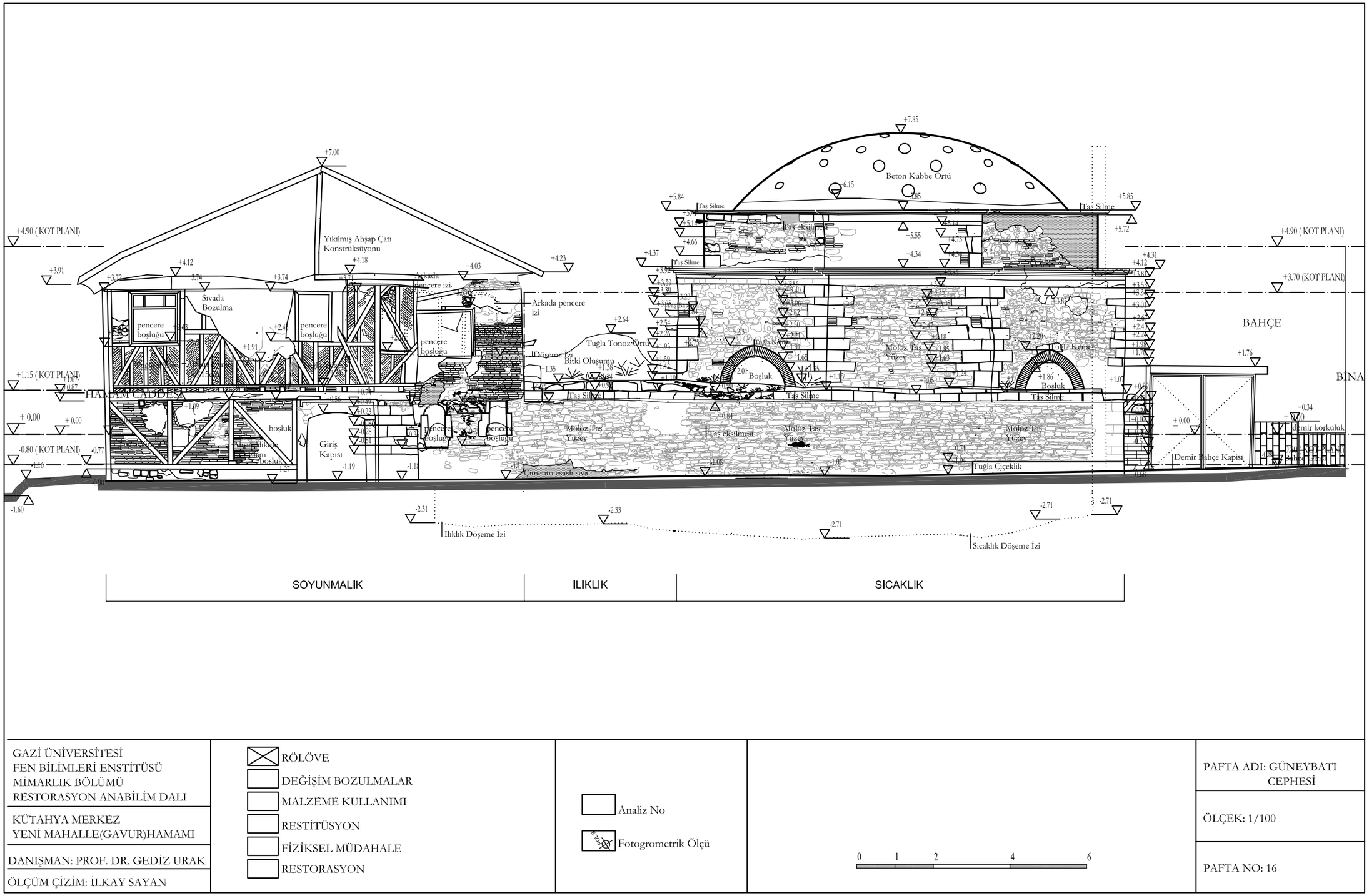

Şekil 1.16. Yeni Mahalle Rum Hamamı (Gavur) güneybatı cephesi rölöve çizimi

EK-1 (Devam) Rölöve çizimleri

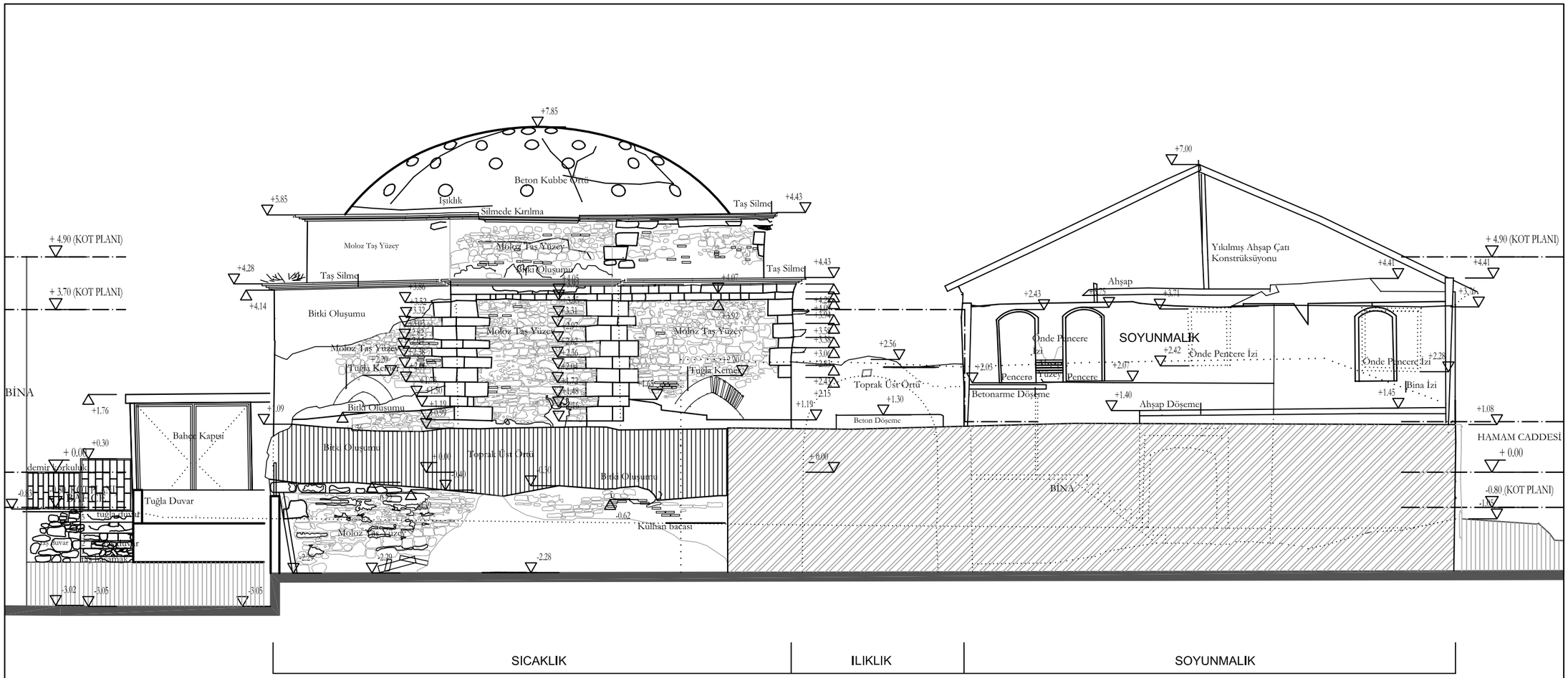

GAZİ ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK BÖLÜMÜ RESTORASYON ANABİLİM DALI	☒ RÖLÖVE ☐ DEĞİŞİM BOZULMALAR ☐ MALZEME KULLANIMI ☐ RESTİTÜSYON ☐ FİZİKSEL MÜDAHALE ☐ RESTORASYON	☐ Analiz No ☒ Fotogrometrik Ölçü	0 1 2 4 6	PAFTA ADI: KUZEYDOĞU CEPHESİ
KÜTAHYA MERKEZ YENİ MAHALLE(GAVUR)HAMAMI				ÖLÇEK: 1/100
DANIŞMAN: PROF. DR. GEDİZ URAK				PAFTA NO: 17
ÖLÇÜM ÇİZİM: İLKAY SAYAN				

Şekil 1.17. Yeni Mahalle Rum Hamamı (Gavur) kuzeydoğu rölöve çizimi

EK-1 (Devam) Rölöve çizimleri

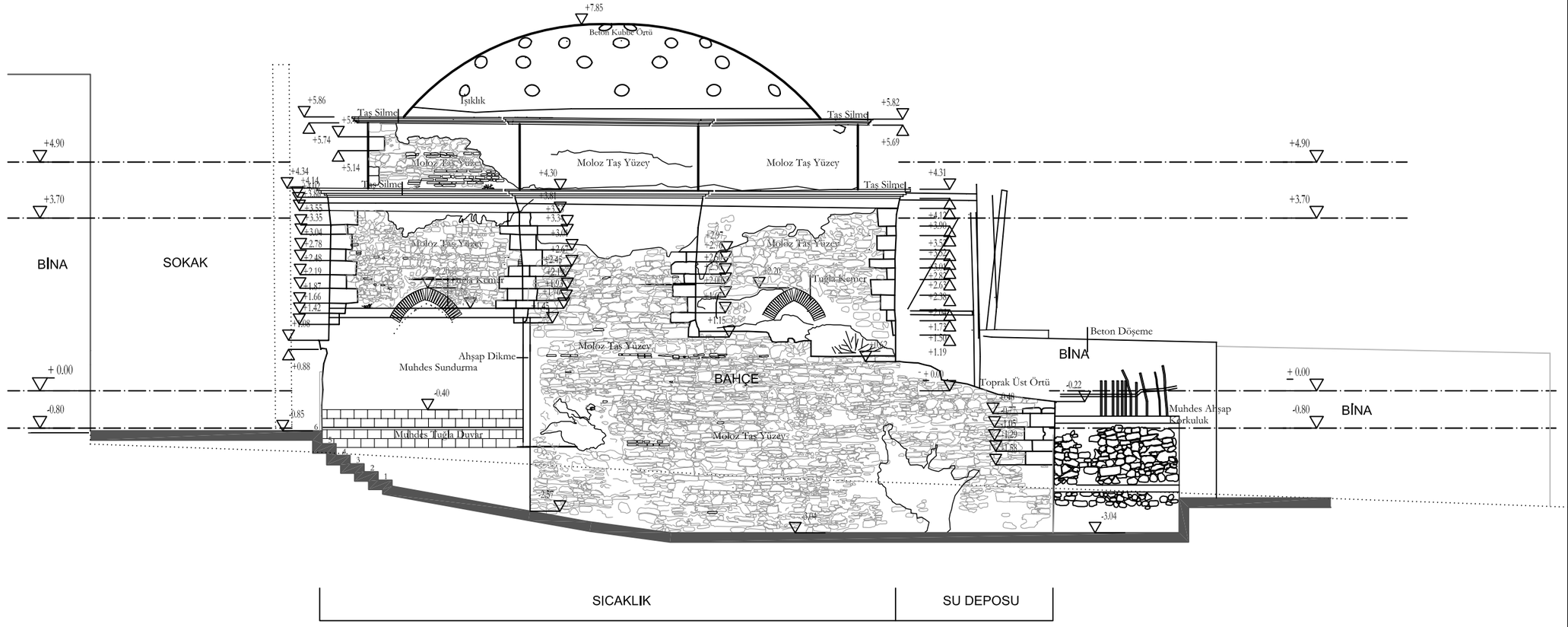

GAZİ ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK BÖLÜMÜ RESTORASYON ANABİLİM DALI	☒ RÖLÖVE ☐ DEĞİŞİM BOZULMALAR ☐ MALZEME KULLANIMI ☐ RESTİTÜSYON ☐ FİZİKSEL MÜDAHALE ☐ RESTORASYON	☐ Analiz No ☐ Fotogrometrik Ölçü	0 1 2 4 6	PAFTA ADI: GÜNEYDOĞU CEPHESİ
KÜTAHYA MERKEZ YENİ MAHALLE(GAVUR)HAMAMI				ÖLÇEK: 1/100
DANIŞMAN: PROF. DR. GEDİZ URAK				PAFTA NO: 18
ÖLÇÜM ÇİZİM: İLKAY SAYAN				

Şekil 1.18. Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı güneydoğu cephesi rölöve çizimi

EK-1 (Devam) Rölöve çizimleri

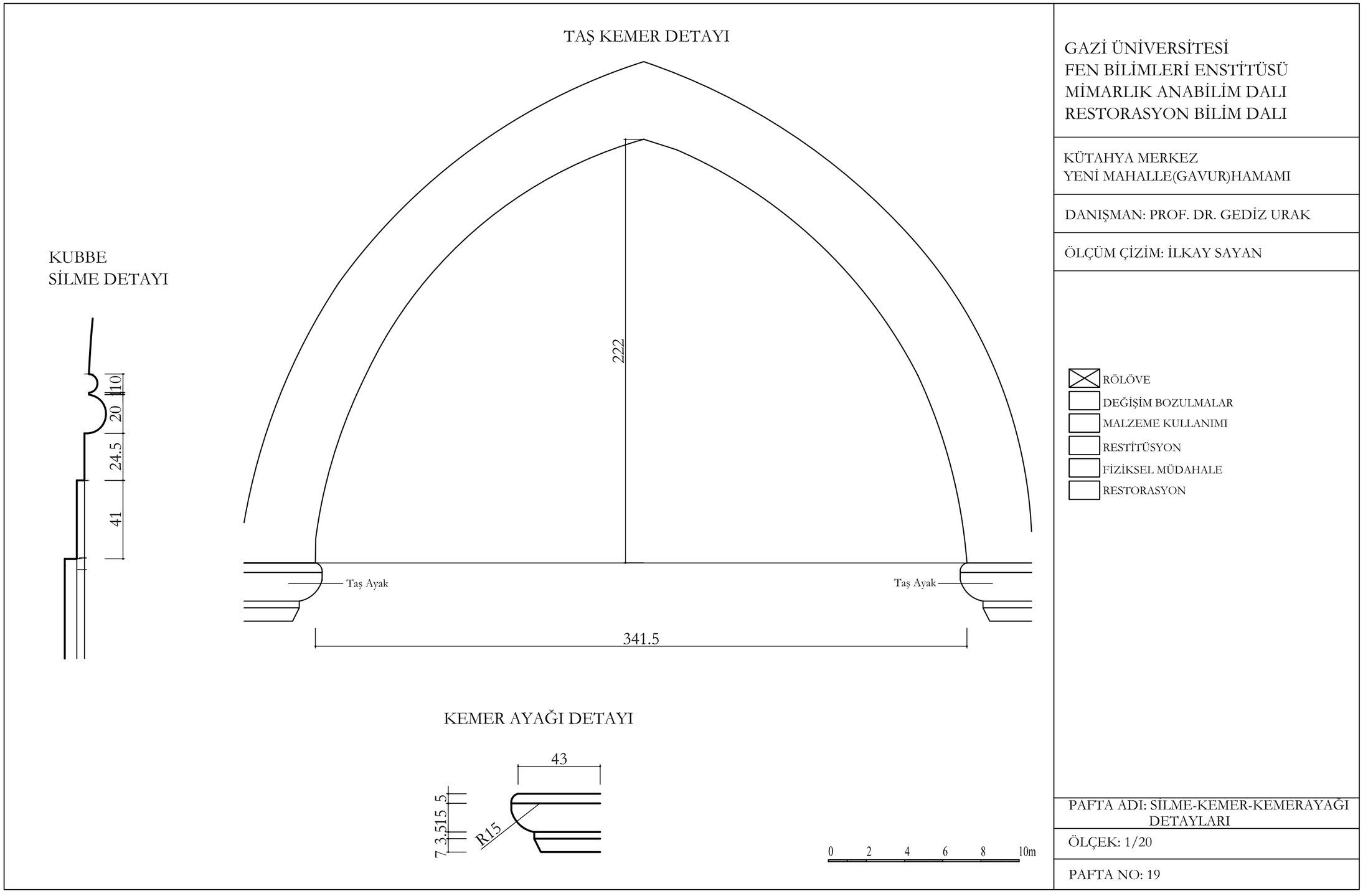

Şekil 1.19. Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı kemer ve silme detayı

EK-1 (Devam) Rölöve çizimleri

SICAKLIK PENCERESİ

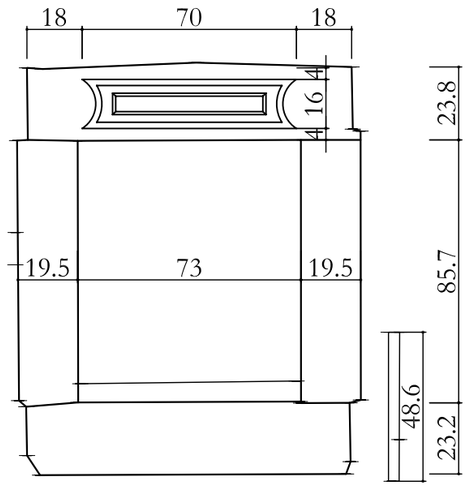

Görünüş

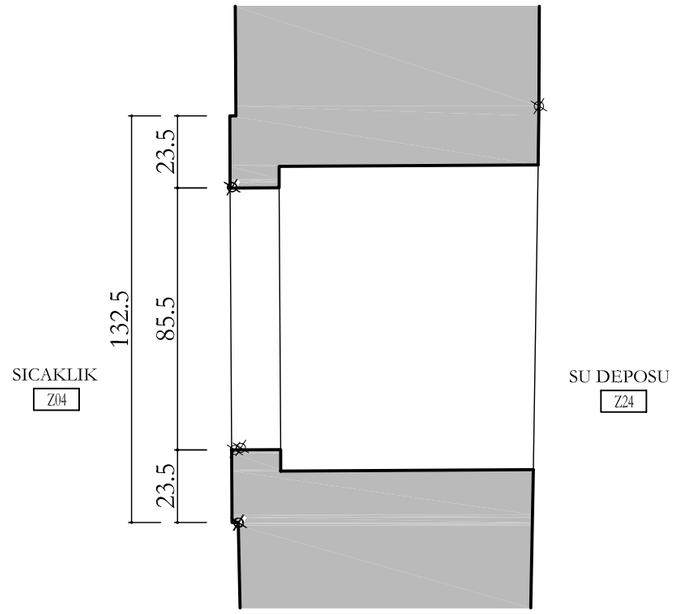

Kesit

KURNA DETAYI

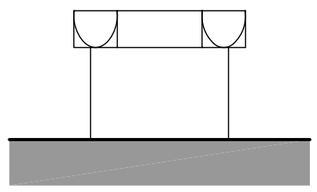

Görünüş

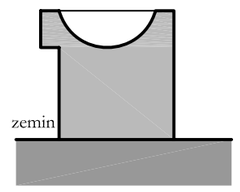

Kesit

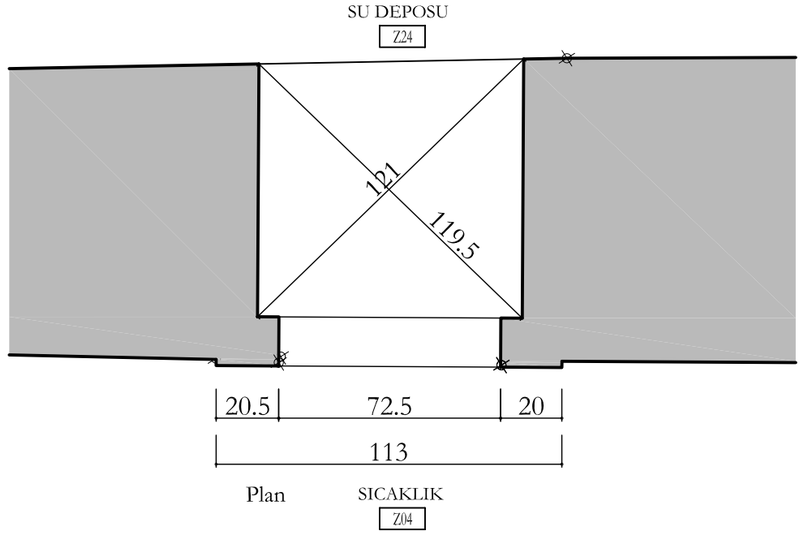

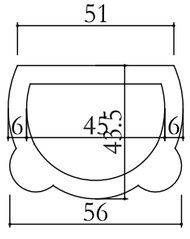

Plan

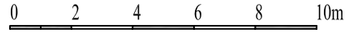

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON BİLİM DALI

KÜTAHYA MERKEZ
YENİ MAHALLE(GAVUR)HAMAMI

DANIŞMAN: PROF. DR. GEDİZ URAK

ÖLÇÜM ÇİZİM: İLKAY SAYAN

☒ RÖLÖVE
☐ DEĞİŞİM BOZULMALAR
☐ MALZEME KULLANIMI
☐ RESTİTÜSYON
☐ FİZİKSEL MÜDAHALE
☐ RESTORASYON

PAFTA ADI: PENCERE VE KURNA DETAYI

ÖLÇEK: 1/20

PAFTA NO: 20

Şekil 1.20. Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı pencere ve kurna detayı

EK-1 (Devam) Rölöve çizimleri

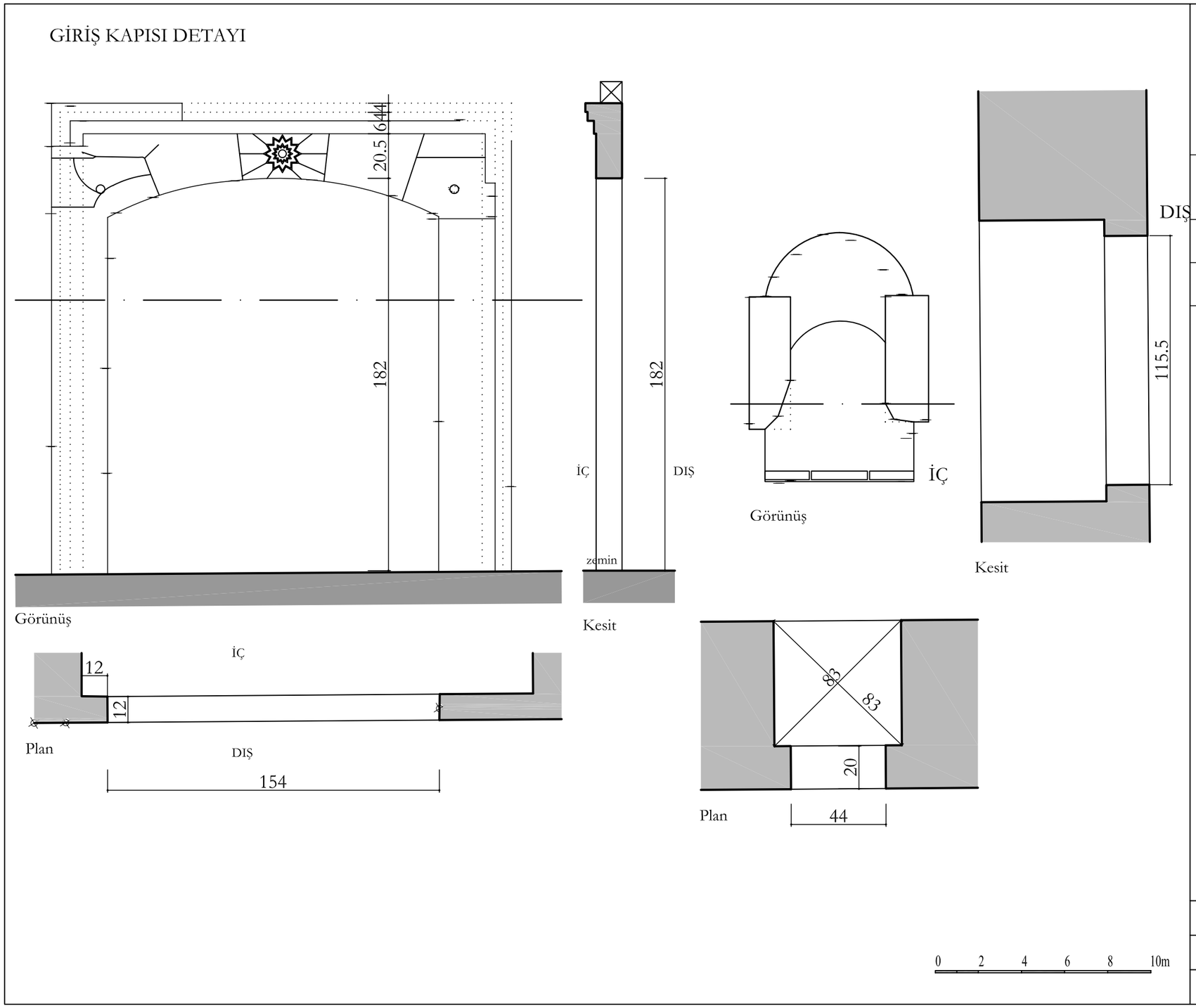

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON BİLİM DALI

KÜTAHYA MERKEZ
YENİ MAHALLE(GAVUR)HAMAMI

DANIŞMAN: PROF. DR. GEDİZ URAK

ÖLÇÜM ÇİZİM: İLKAY SAYAN

RÖLÖVE
DEĞİŞİM BOZULMALAR
MALZEME KULLANIMI
RESTİTÜSYON
FİZİKSEL MÜDAHALE
RESTORASYON

PAFTA ADI: DIŞ KAPI VE PENVERE DETAYI

ÖLÇEK: 1/20

PAFTA NO: 21

Şekil 1.21. Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı ana giriş kapısı detayı

EK-1 (Devam) Rölöve çizimleri

SOYUNMA KAPISI DETAYI

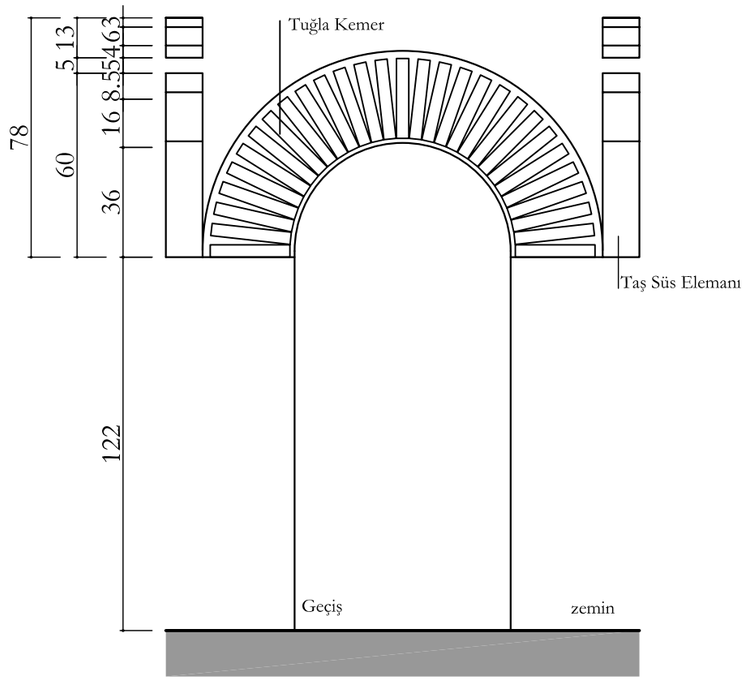

Görünüş

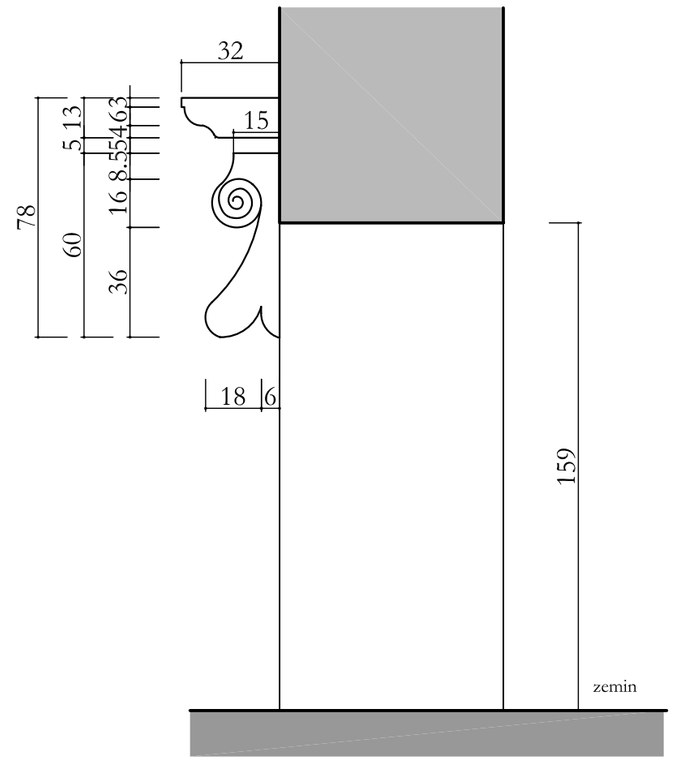

Kesit

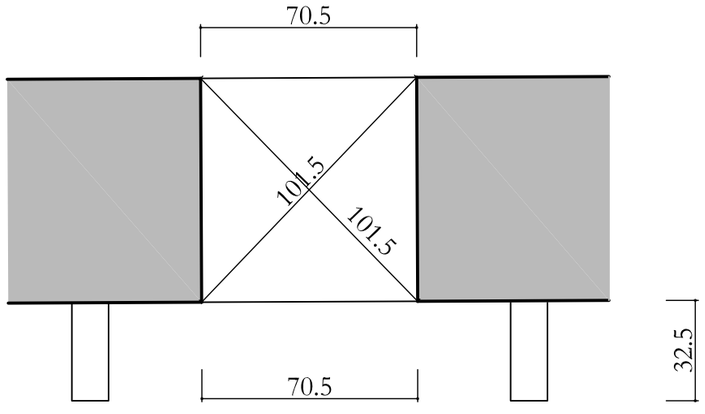

Plan

0 2 4 6 8 10m

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON BİLİM DALI

KÜTAHYA MERKEZ
YENİ MAHALLE(GAVUR)HAMAMI

DANIŞMAN: PROF. DR. GEDİZ URAK

ÖLÇÜM ÇİZİM: İLKAY SAYAN

RÖLÖVE
DEĞİŞİM BOZULMALAR
MALZEME KULLANIMI
RESTİTÜSYON
FİZİKSEL MÜDAHALE
RESTORASYON

PAFTA ADI: İÇ KAPI DETAYI

ÖLÇEK: 1/20

PAFTA NO: 22

Şekil 1.22. Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı iç kapı detayı

EK-3 Malzeme kullanım paftaları

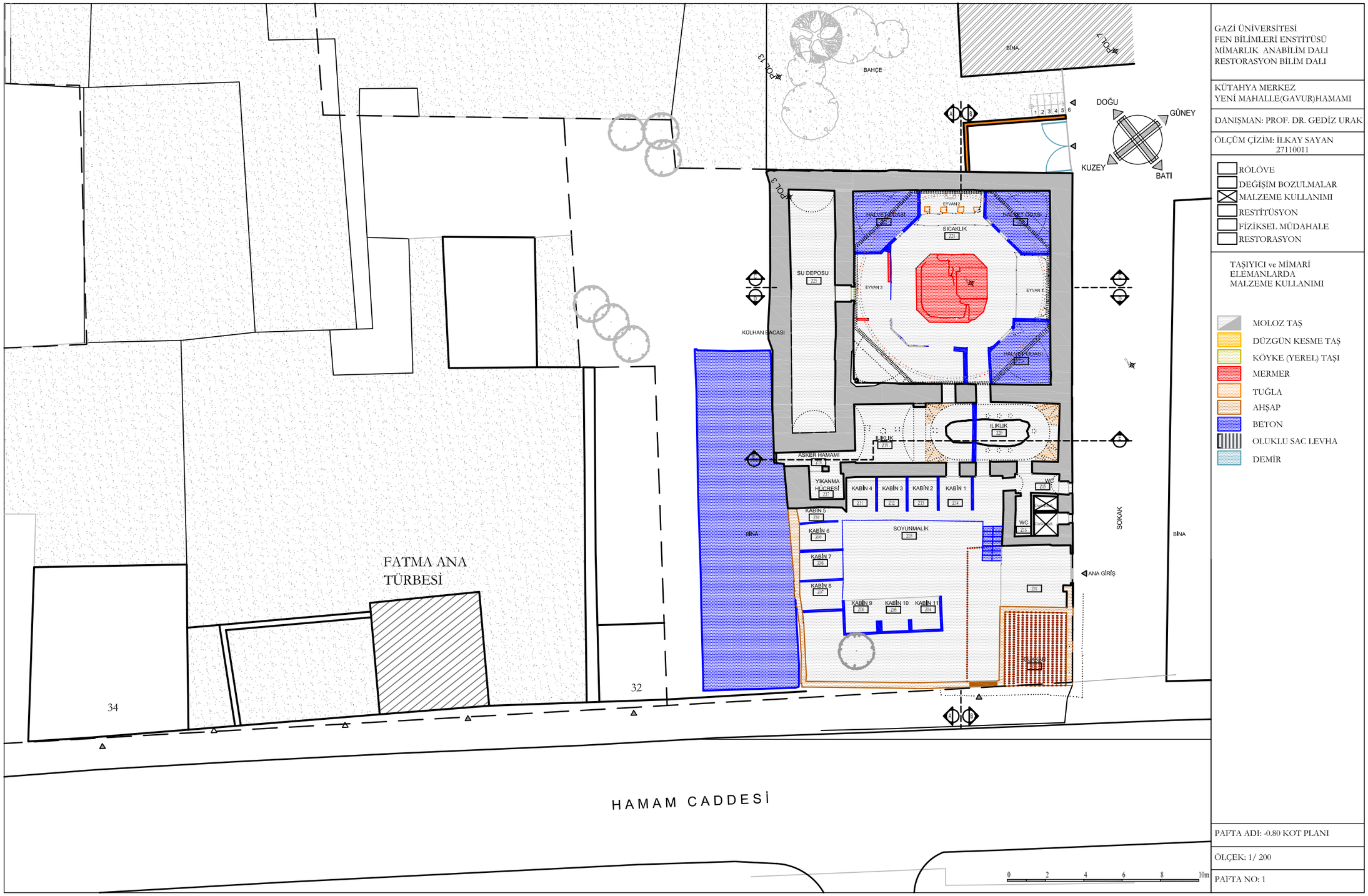

Şekil 3.1. Taşıyıcı ve mimari elemanlarda malzeme kullanımı

EK-3 (Devam) Malzeme kullanım paftaları

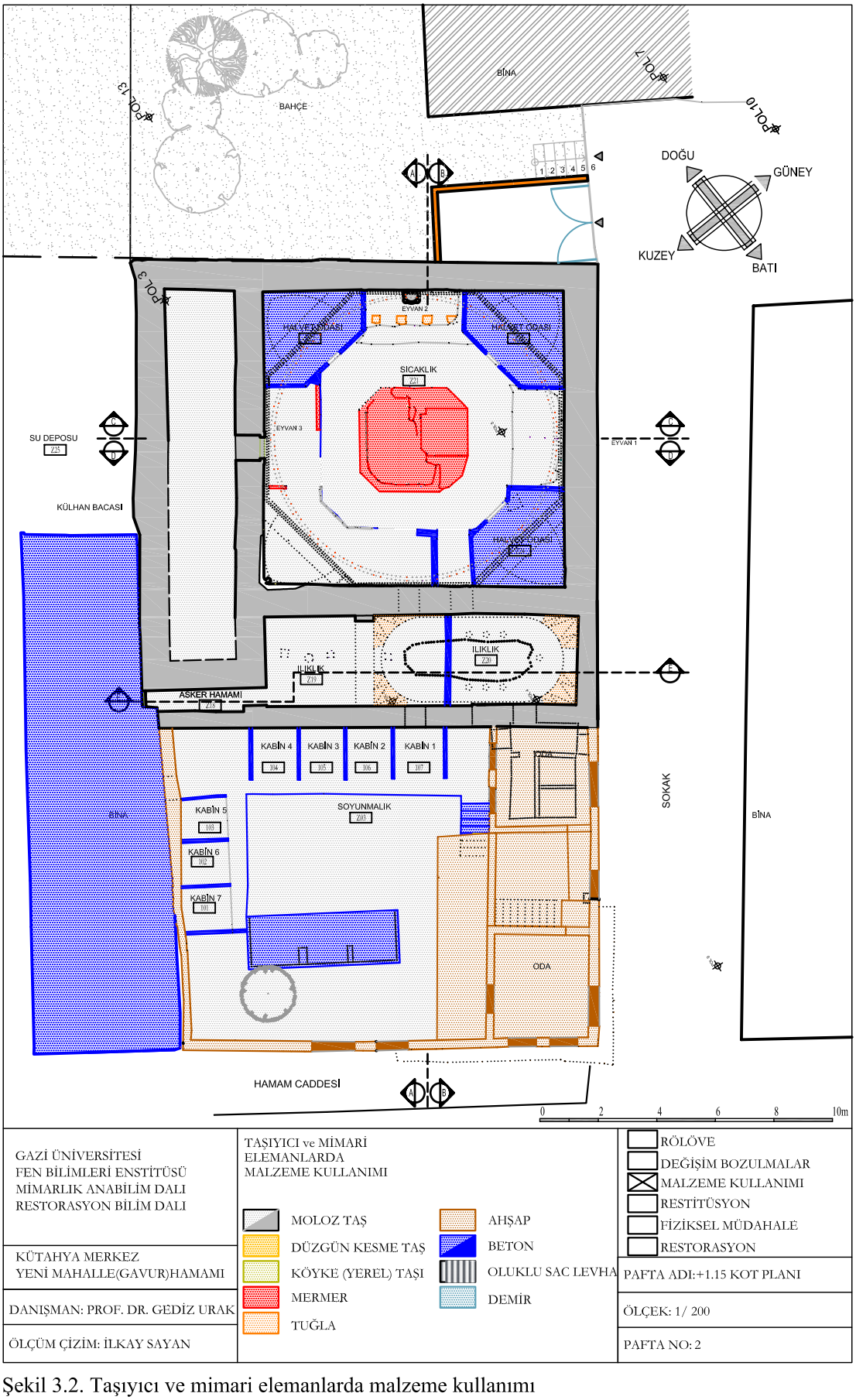

Şekil 3.2. Taşıyıcı ve mimari elemanlarda malzeme kullanımı

EK-3 (Devam) Malzeme kullanım paftaları

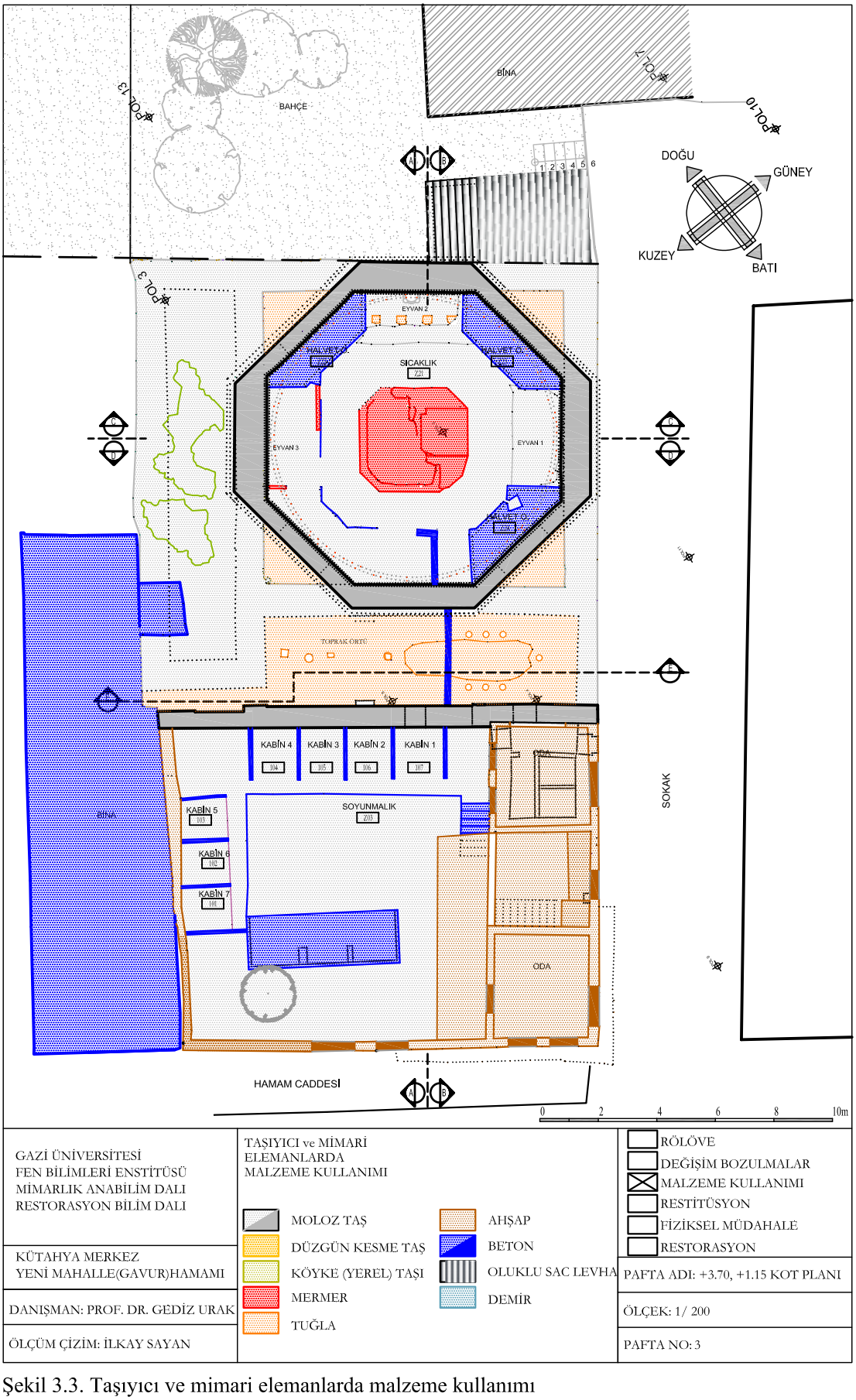

Şekil 3.3. Taşıyıcı ve mimari elemanlarda malzeme kullanımı

EK-3 (Devam) Malzeme kullanım paftaları

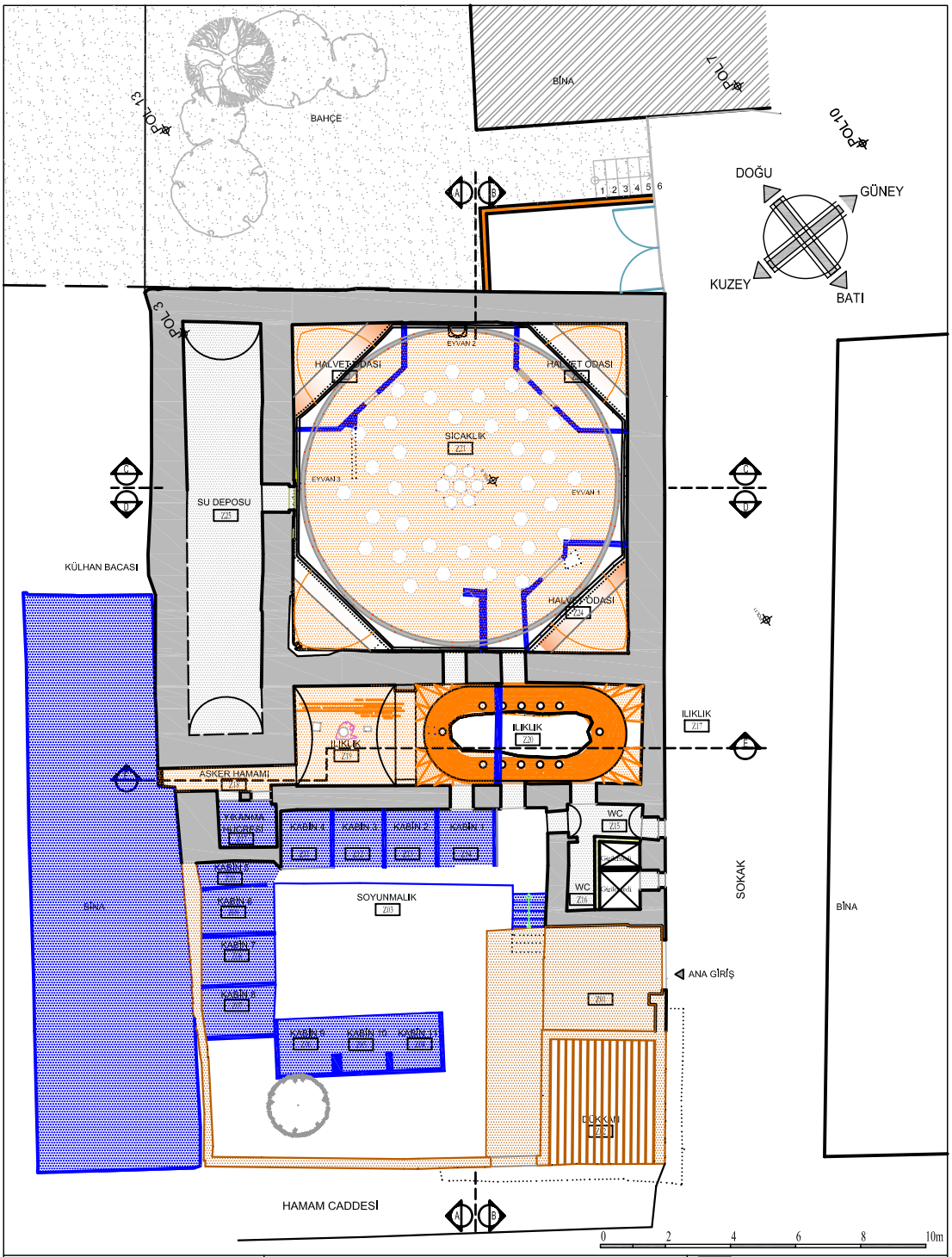

Şekil 3.4. Taşıyıcı ve mimari elemanlarda malzeme kullanımı

EK-3 (Devam) Malzeme kullanım paftaları

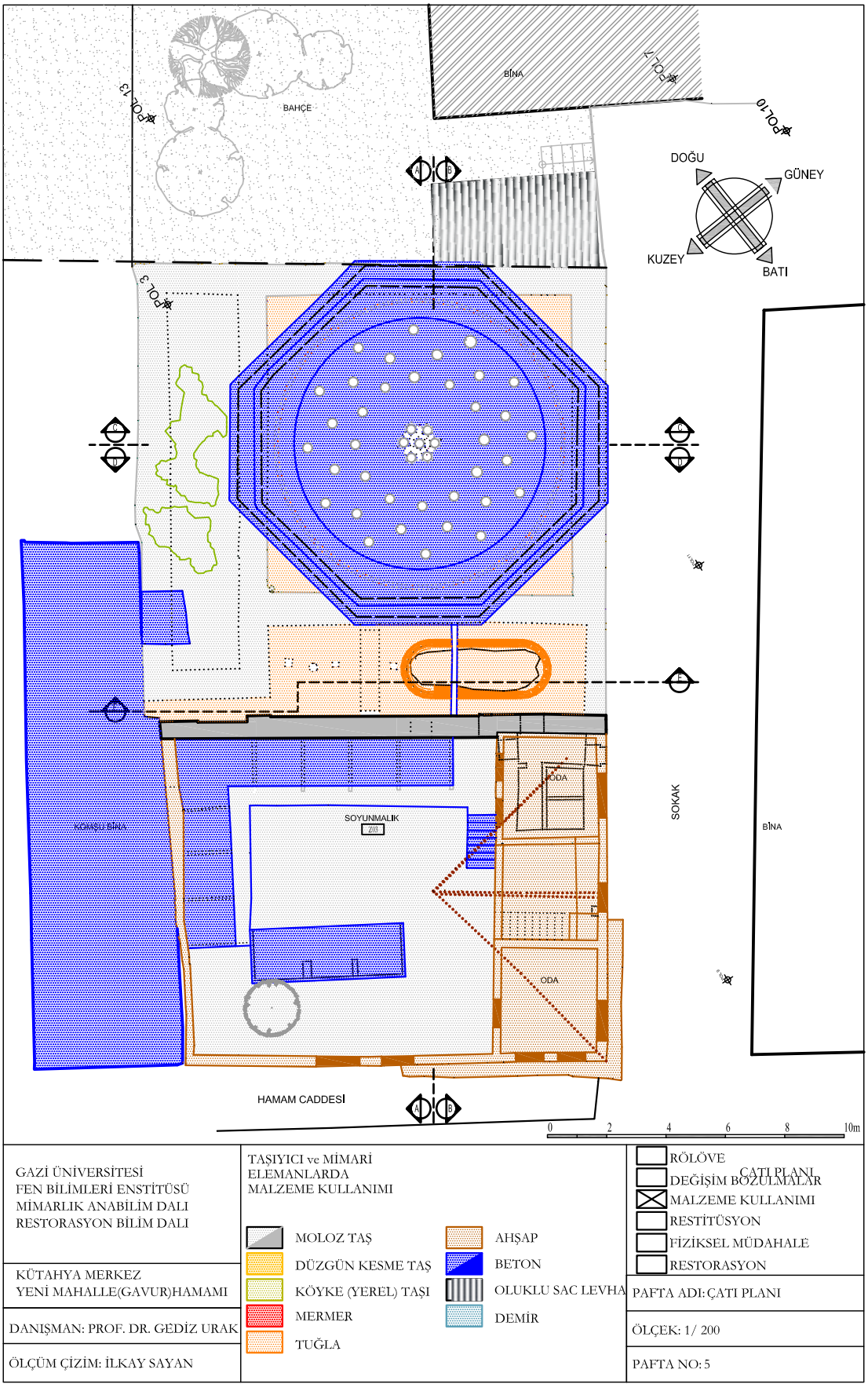

Şekil 3.5. Taşıyıcı ve mimari elemanlarda malzeme kullanımı

EK-3 (Devam) Malzeme kullanım paftaları

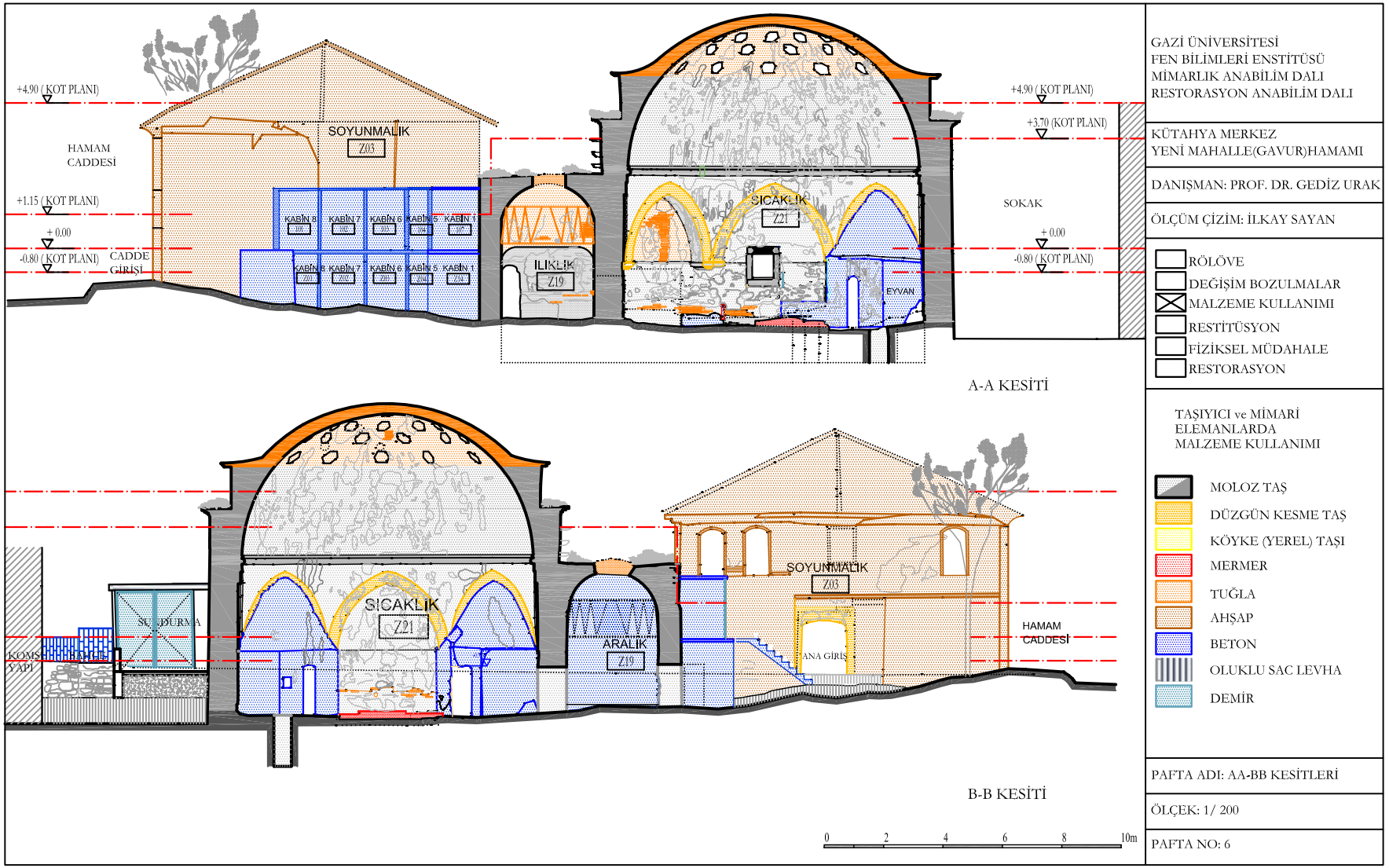

Şekil 3.6. Taşıyıcı ve mimari elemanlarda malzeme kullanımı

EK-3 (Devam) Malzeme kullanım paftaları

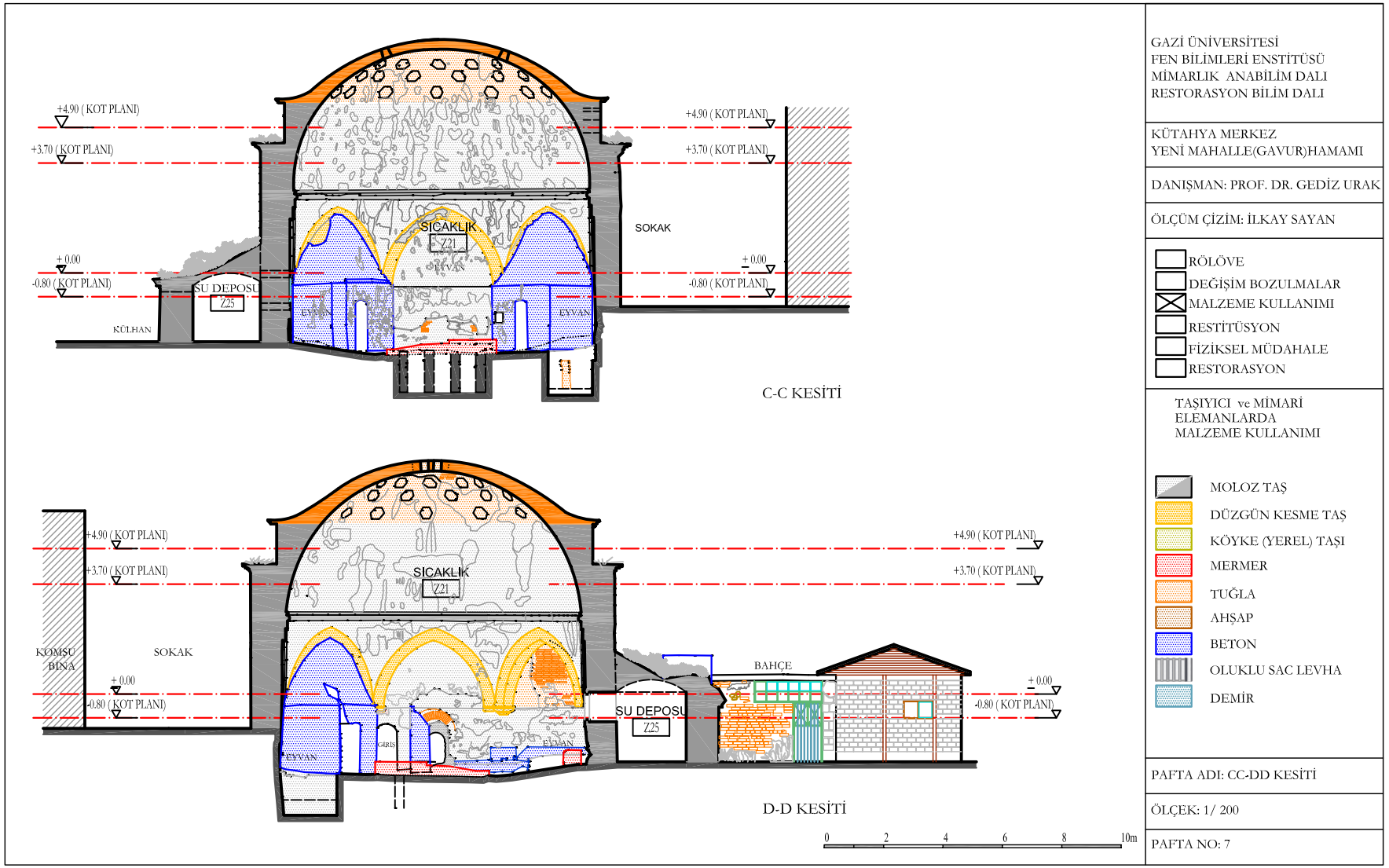

Şekil 3.7. Taşıyıcı ve mimari elemanlarda malzeme kullanımı

EK-3 (Devam) Malzeme kullanım paftaları

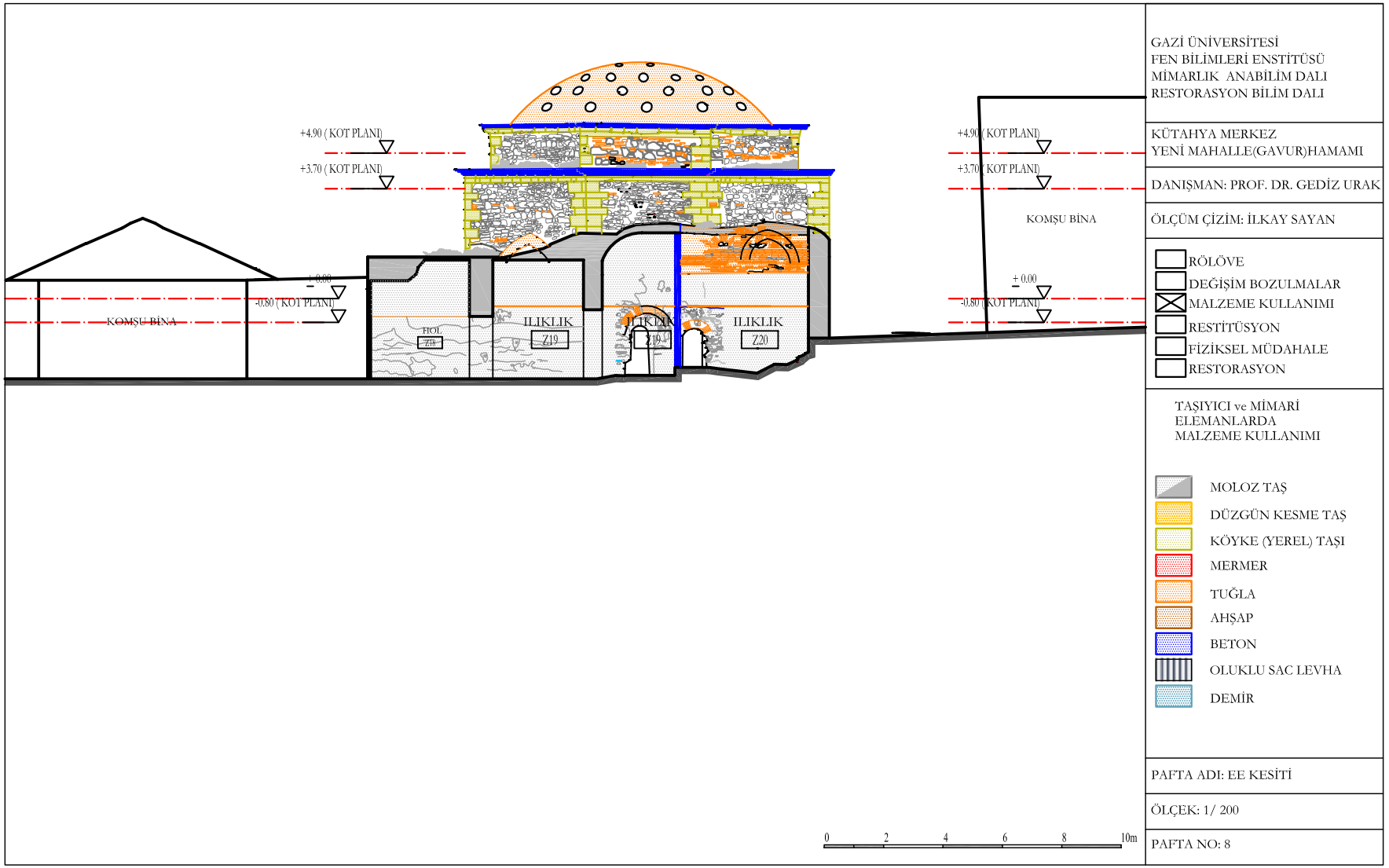

Şekil 3.8. Taşıyıcı ve mimari elemanlarda malzeme kullanımı

EK-3 (Devam) Malzeme kullanım paftaları

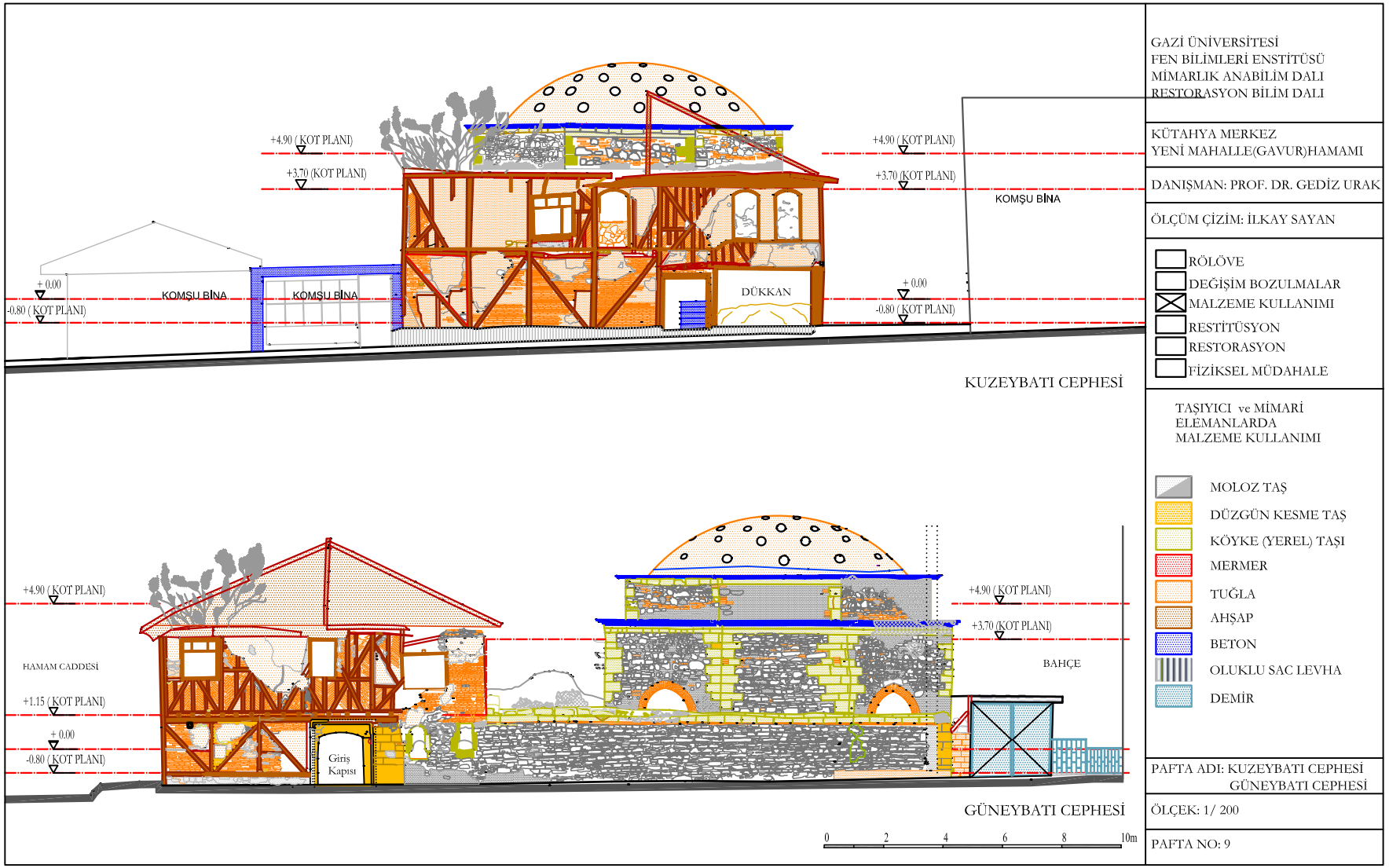

Şekil 3.9. Taşıyıcı ve mimari elemanlarda malzeme kullanımı

EK-3 (Devam) Malzeme kullanım paftaları

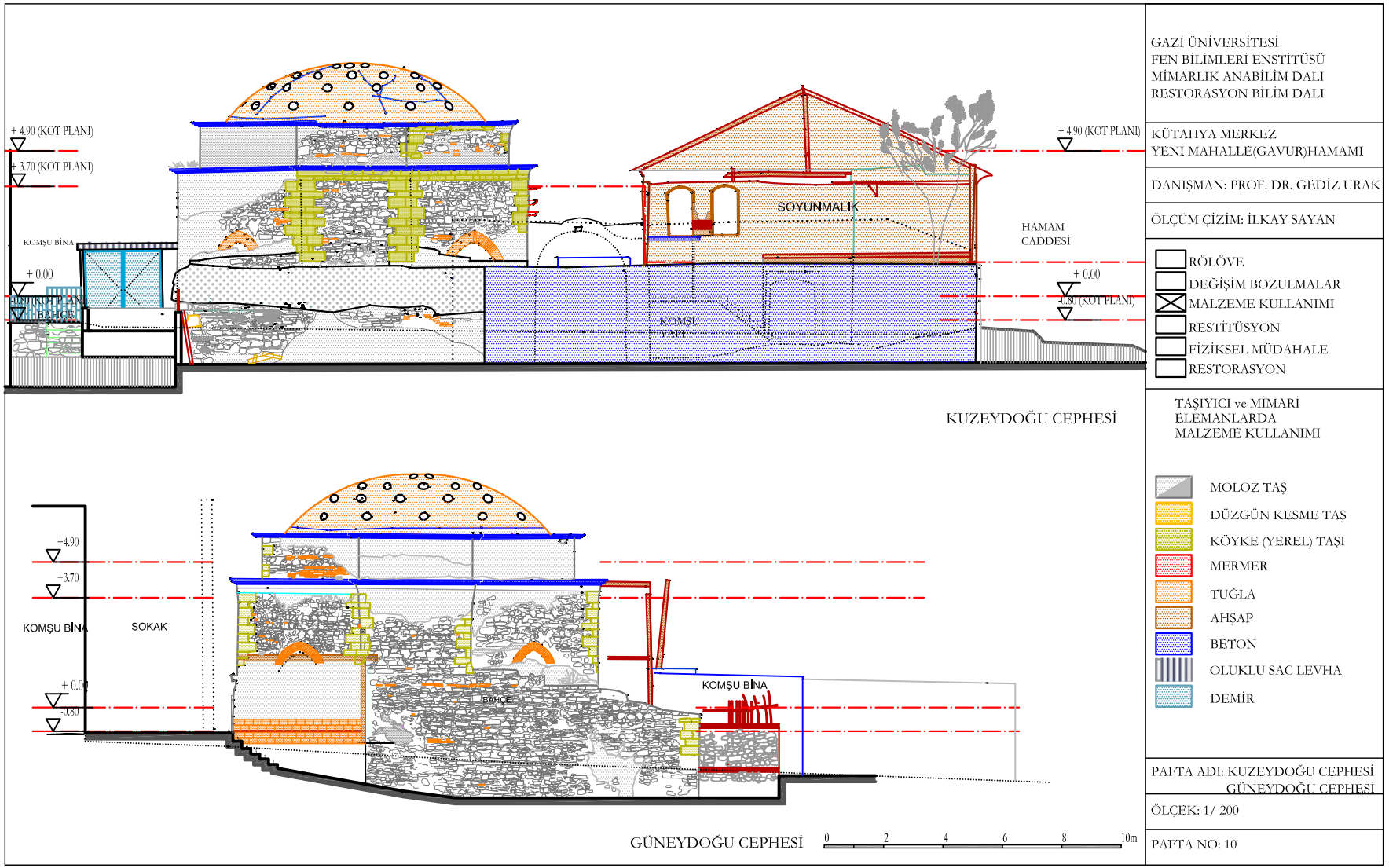

Şekil 3.10. Taşıyıcı ve mimari elemanlarda malzeme kullanımı

EK-2 (Devam) Malzeme kullanım paftaları

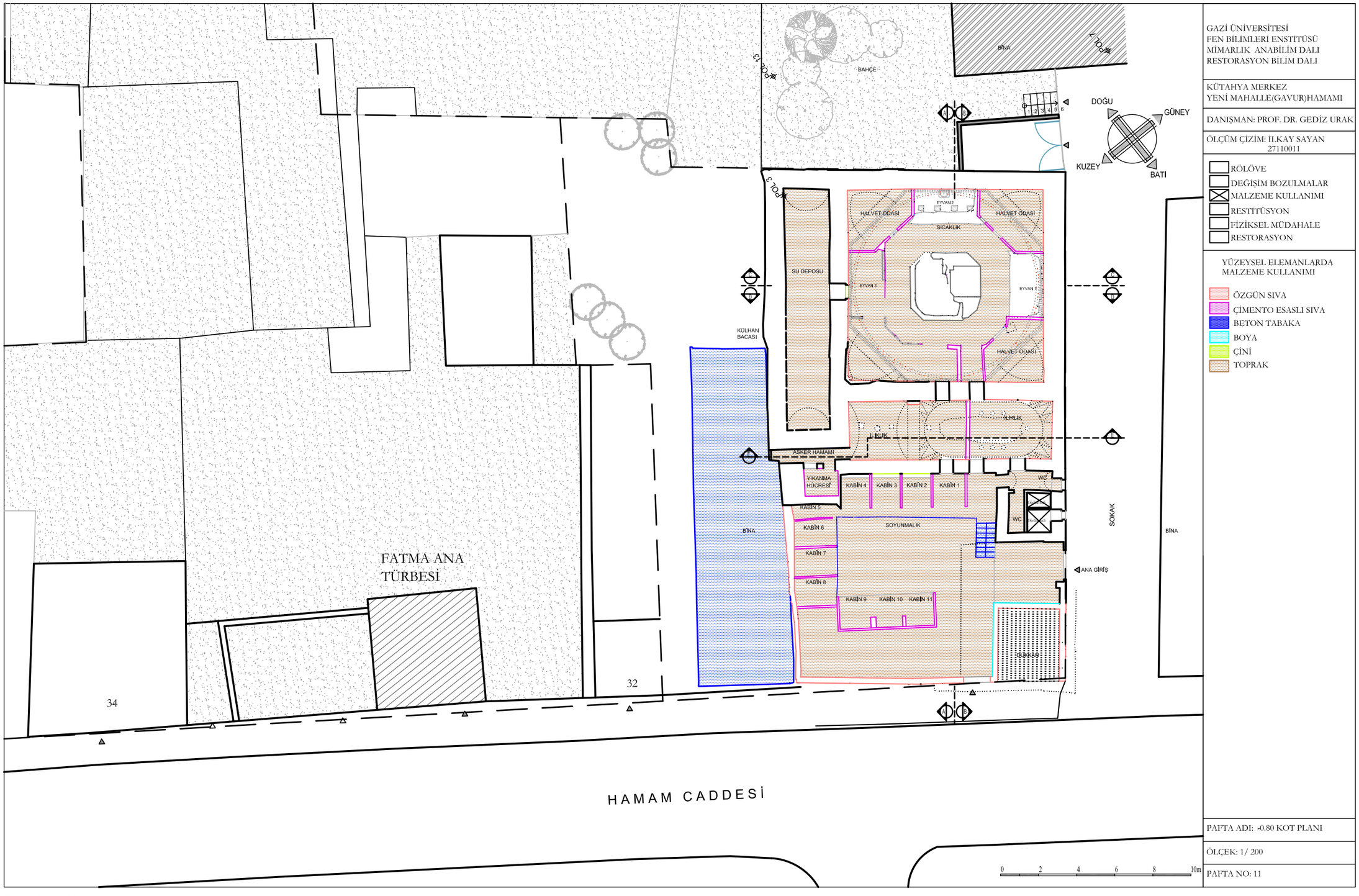

Şekil 2.11. Yüzeysel elemanlarda malzeme kullanımı

EK-2 (Devam) Malzeme kullanım paftaları

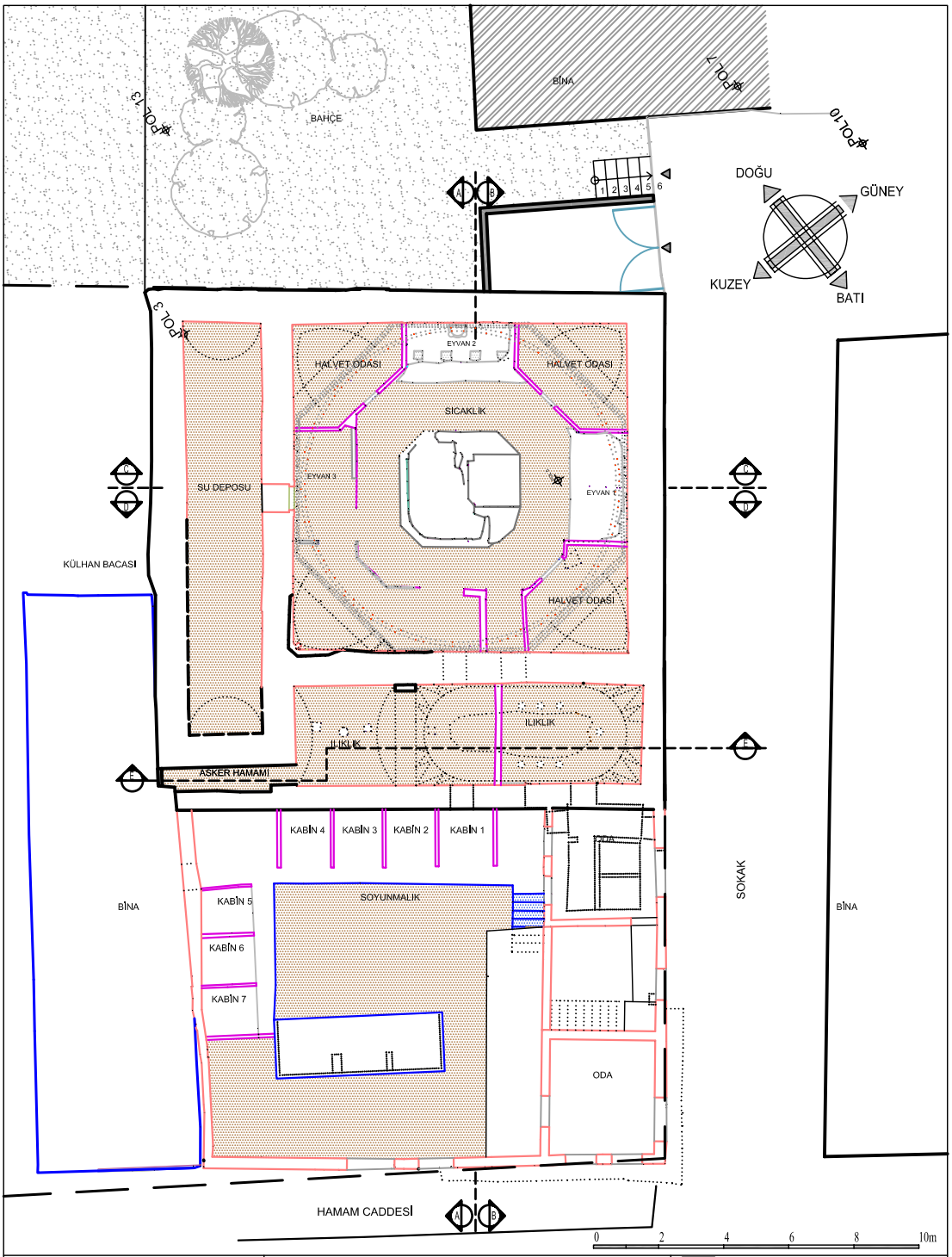

Şekil 2.12. Yüzeysel elemanlarda malzeme kullanımı

EK-2 (Devam) Malzeme kullanım paftaları

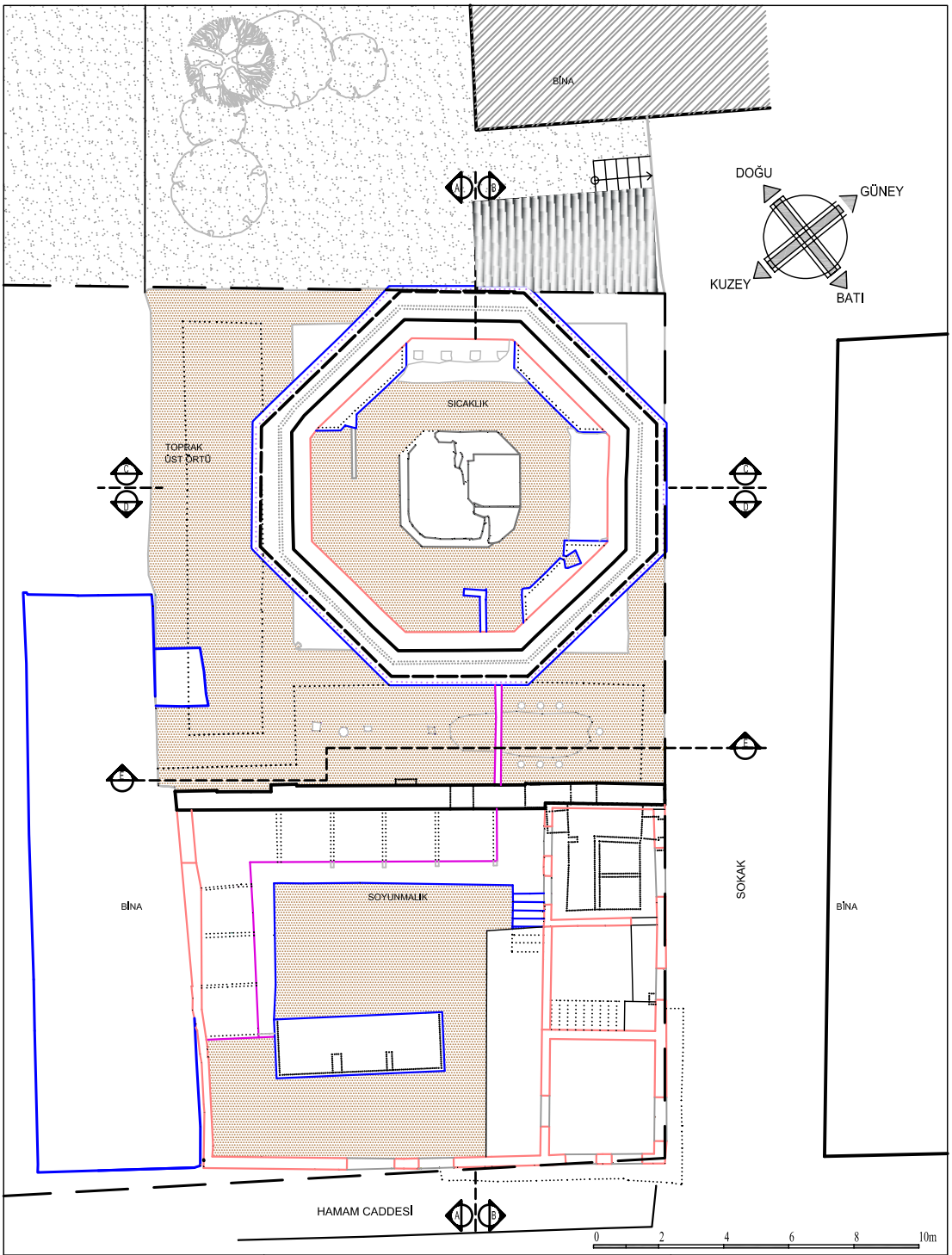

GAZİ ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON BİLİM DALI	YÜZEYSEL ELEMANLARDA MALZEME KULLANIMI ÖZGÜN SIVA ÇİMENTO ESASLI SIVA BETON TABAKA BOYA ÇİNİ TOPRAK	☐ RÖLÖVE ☐ DEĞİŞİM BOZULMALAR ☒ MALZEME KULLANIMI ☐ RESTİTÜSYON ☐ FİZİKSEL MÜDAHALE ☐ RESTORASYON
KÜTAHYA MERKEZ YENİ MAHALLE(GAVUR)HAMAMI		PAFTA ADI: +4.90 KOT PLANI
DANIŞMAN: PROF. DR. GEDİZ URAK		ÖLÇEK: 1/ 200
ÖLÇÜM ÇİZİM: İLKAY SAYAN		PAFTA NO: 13

Şekil 2.13. Yüzeysel elemanlarda malzeme kullanımı

EK-2 (Devam) Malzeme kullanım paftaları

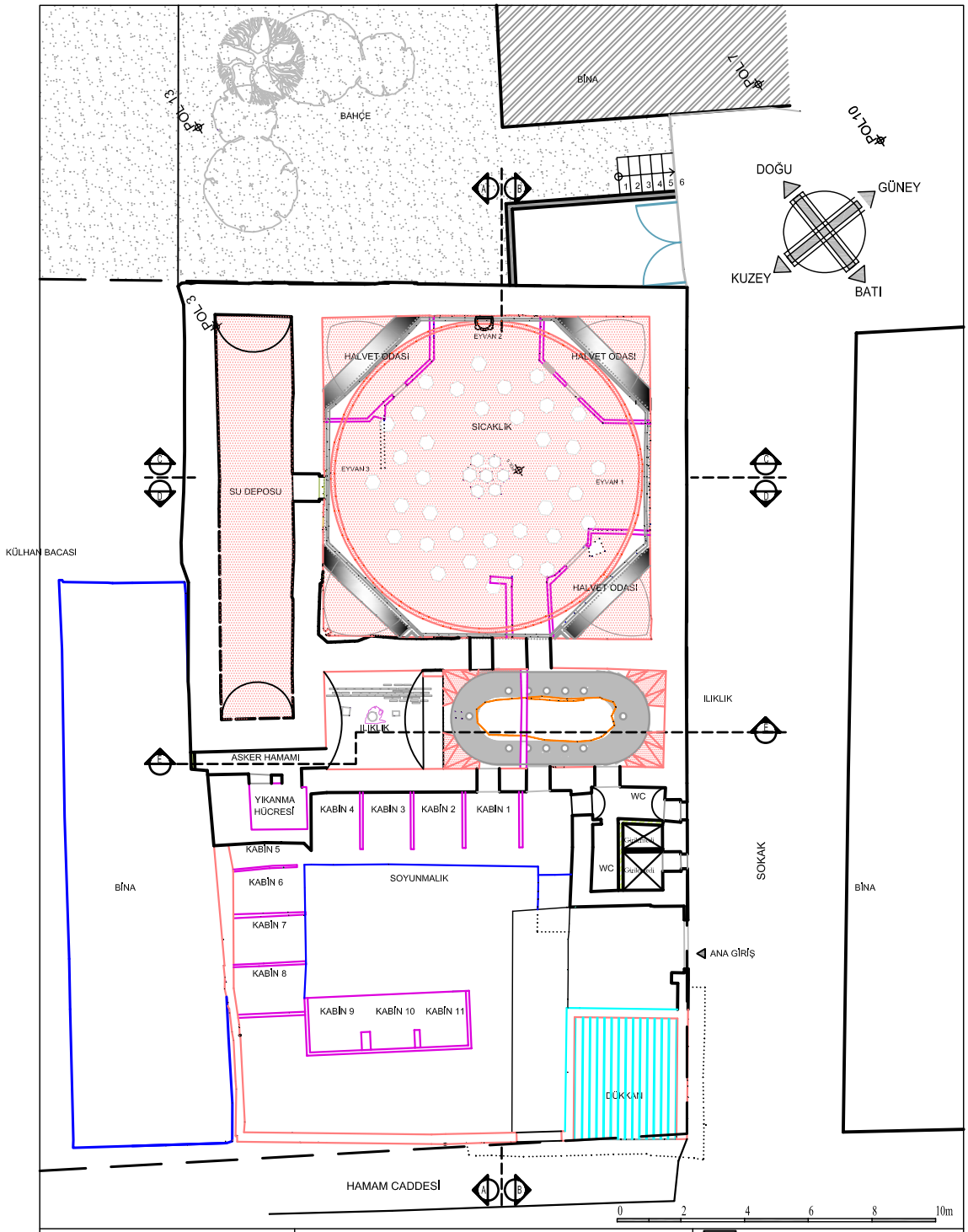

Şekil 2.14. Yüzeysel elemanlarda malzeme kullanımı

EK-2 (Devam) Malzeme kullanım paftaları

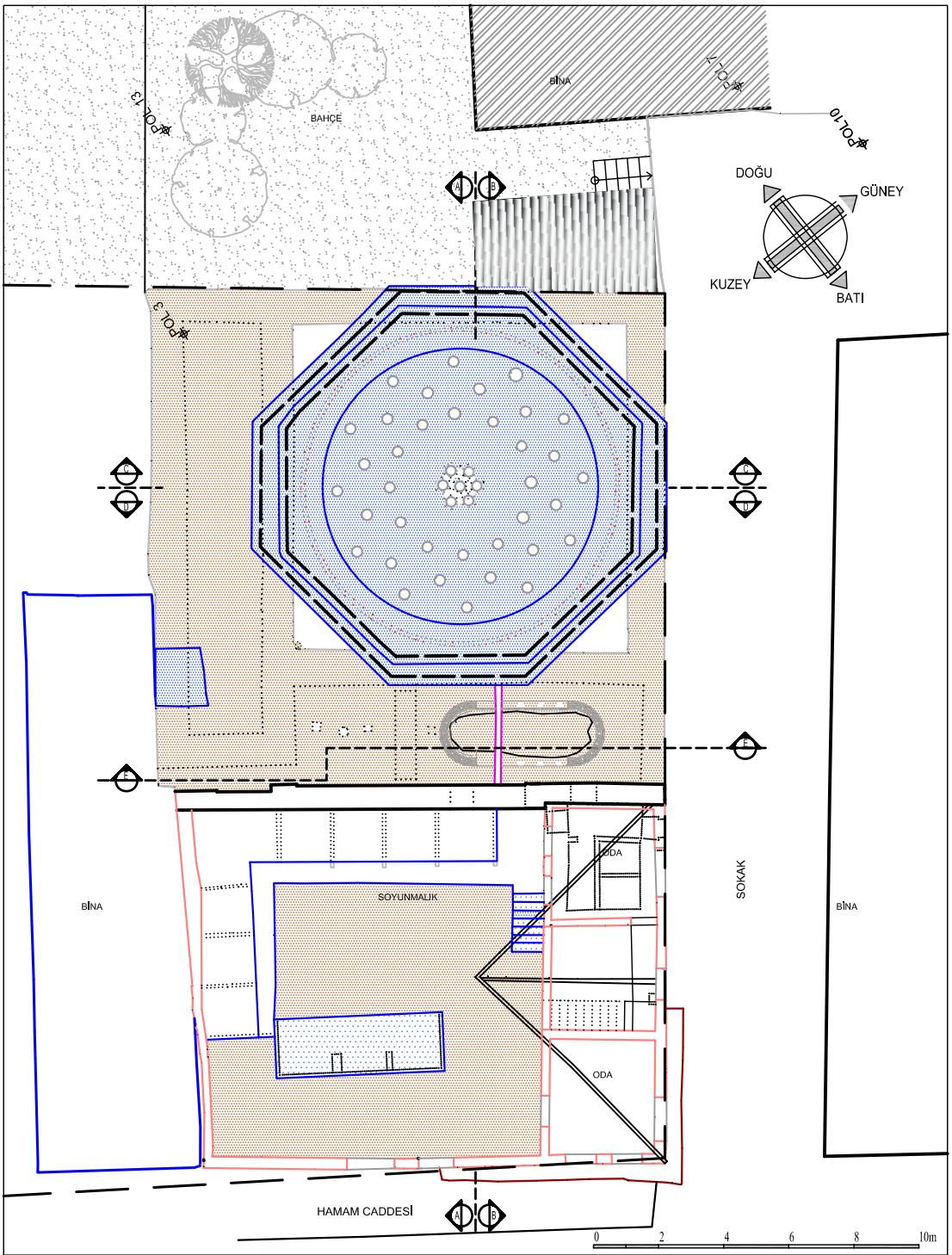

GAZİ ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON BİLİM DALI	YÜZEYSEL ELEMANLARDA MALZEME KULLANIMI ÖZGÜN SIVA ÇİMENTO ESASLI SIVA BETON TABAKA BOYA ÇİNİ TOPRAK	☐ RÖLÖVE ☐ DEĞİŞİM BOZULMALAR ☒ MALZEME KULLANIMI ☐ RESTİTÜSYON ☐ FİZİKSEL MÜDAHALE ☐ RESTORASYON
KÜTAHYA MERKEZ YENİ MAHALLE(GAVUR)HAMAMI		PAFTA ADI: ÇATI PLANI
DANIŞMAN: PROF. DR. GEDİZ URAK		ÖLÇEK: 1/ 200
ÖLÇÜM ÇİZİM: İLKAY SAYAN		PAFTA NO: 15

Şekil 2.15. Yüzeysel elemanlarda malzeme kullanımı

EK-3 (Devam) Malzeme kullanım paftaları

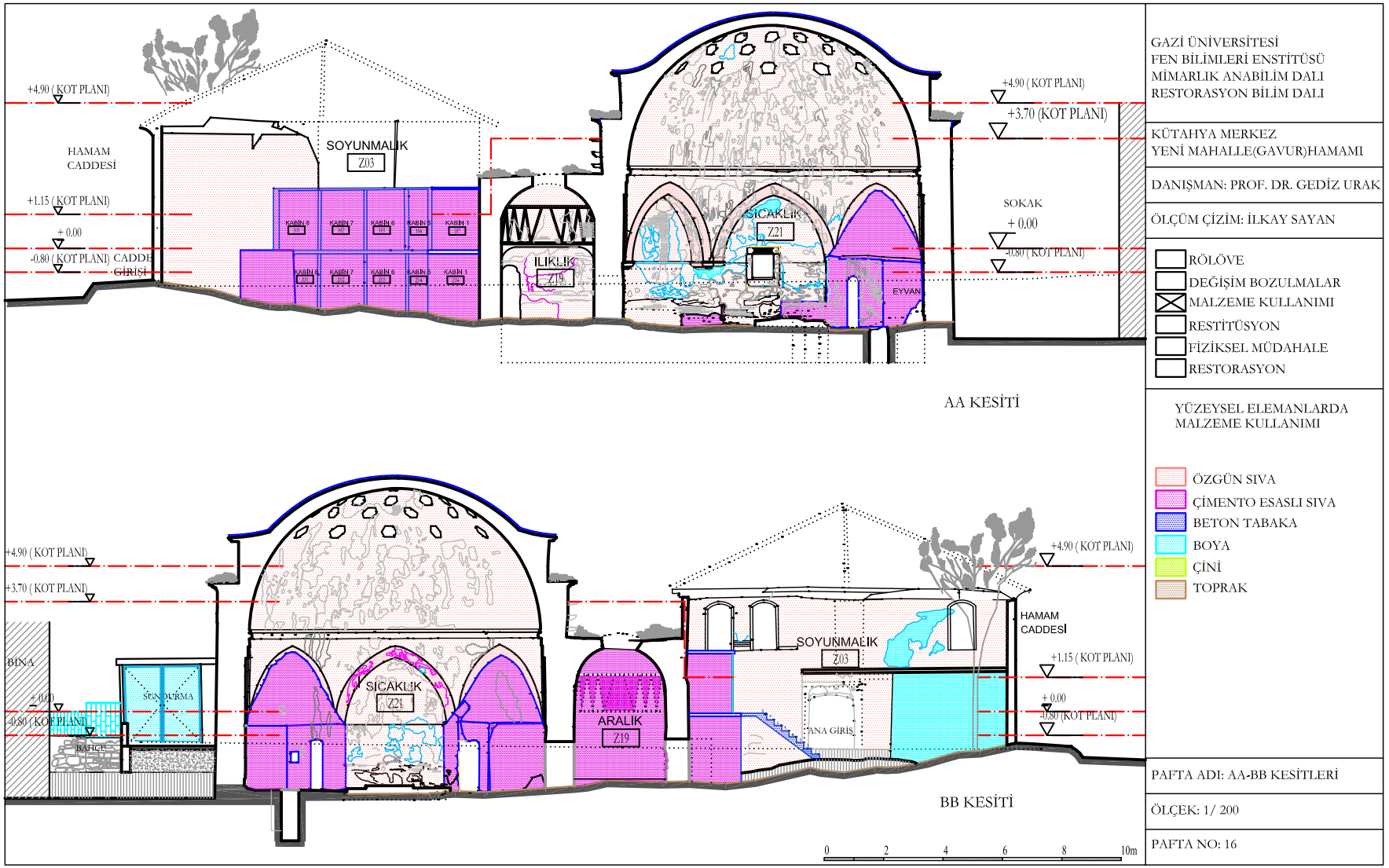

Şekil 3.16. Yüzeysel elemanlarda malzeme kullanımı

EK-3 (Devam) Malzeme kullanım paftaları

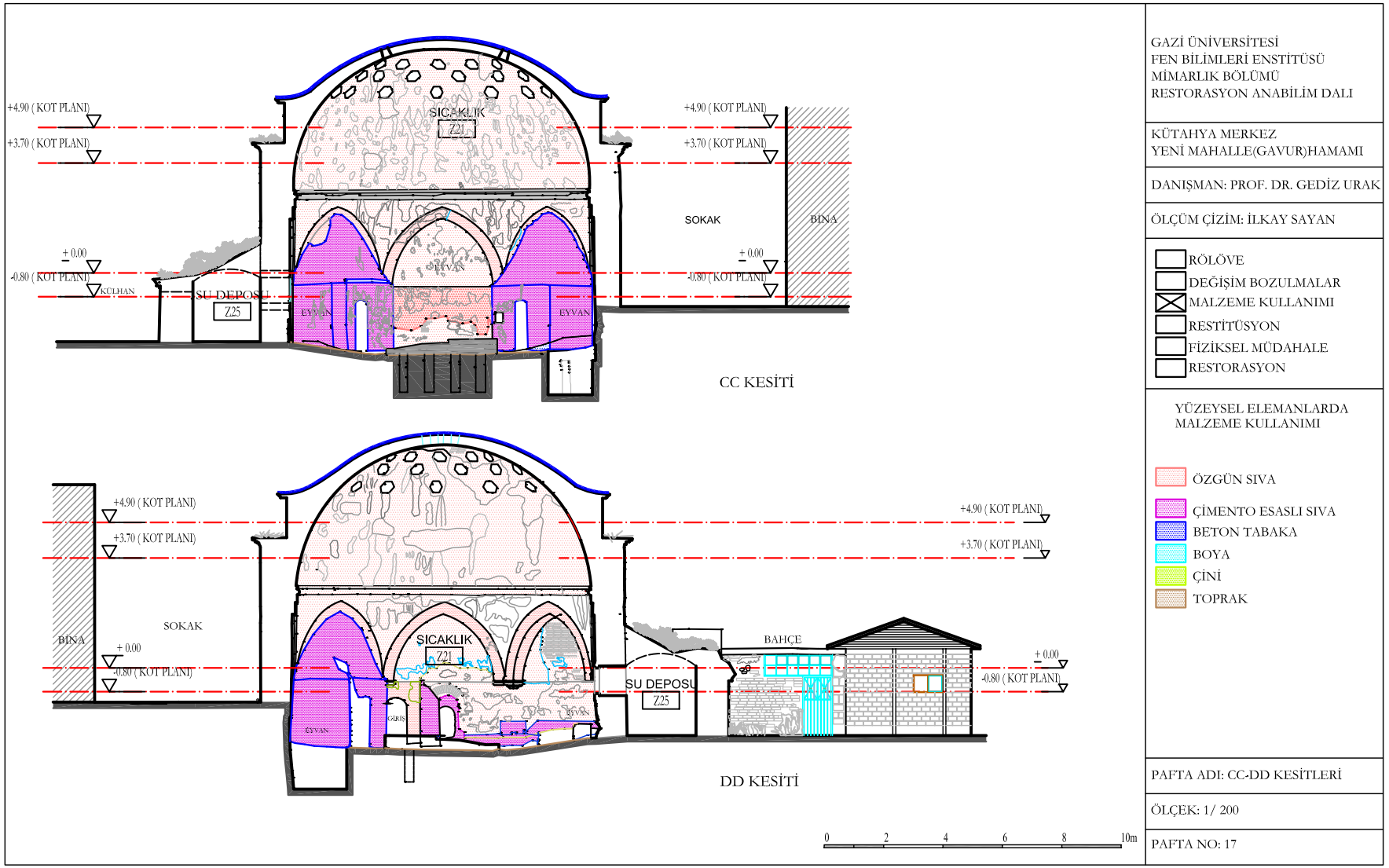

Şekil 3.17. Yüzeysel elemanlarda malzeme kullanımı

EK-3 (Devam) Malzeme kullanım paftaları

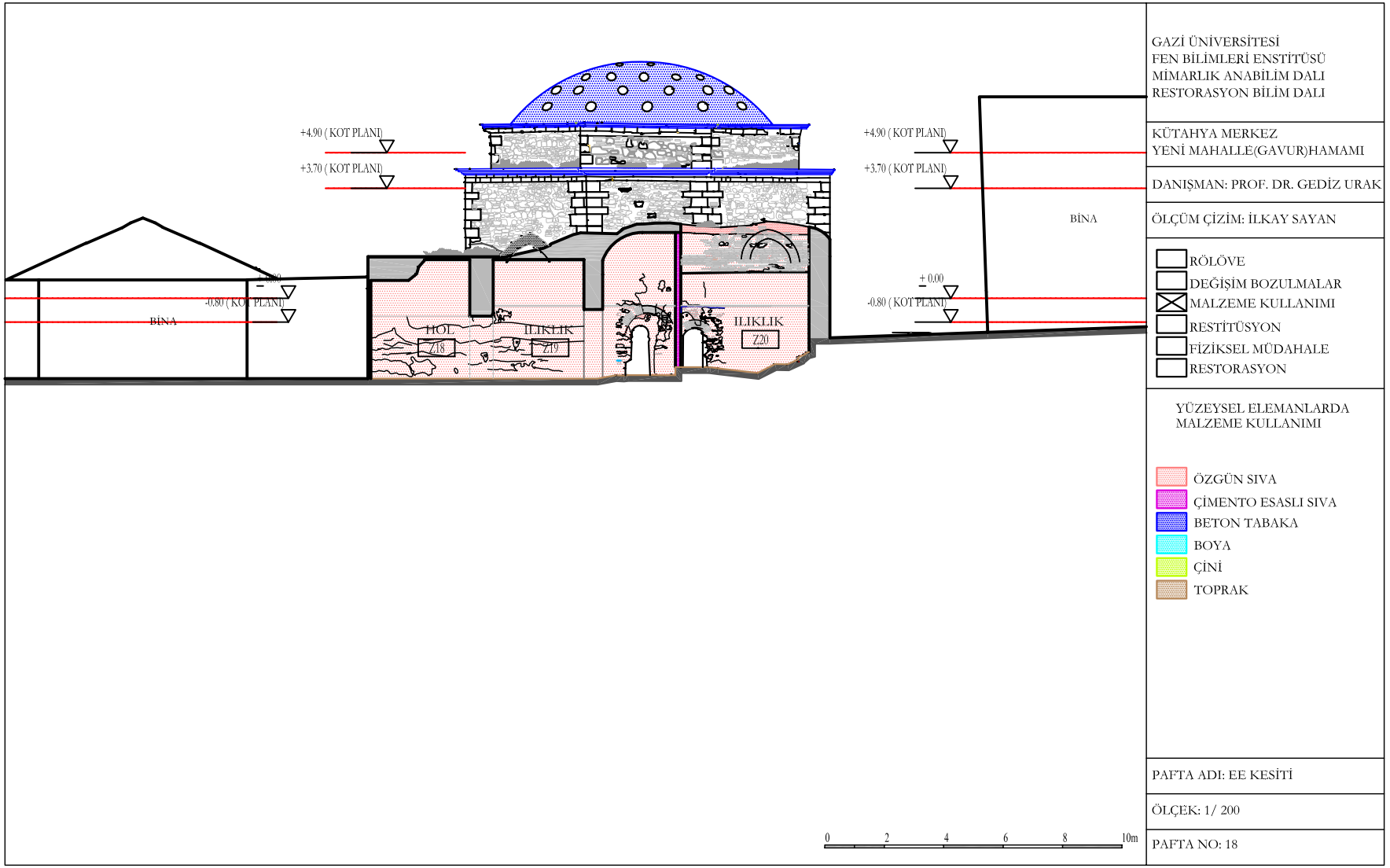

Şekil 3.18. Yüzeysel elemanlarda malzeme kullanımı

EK-3 (Devam) Malzeme kullanım paftaları

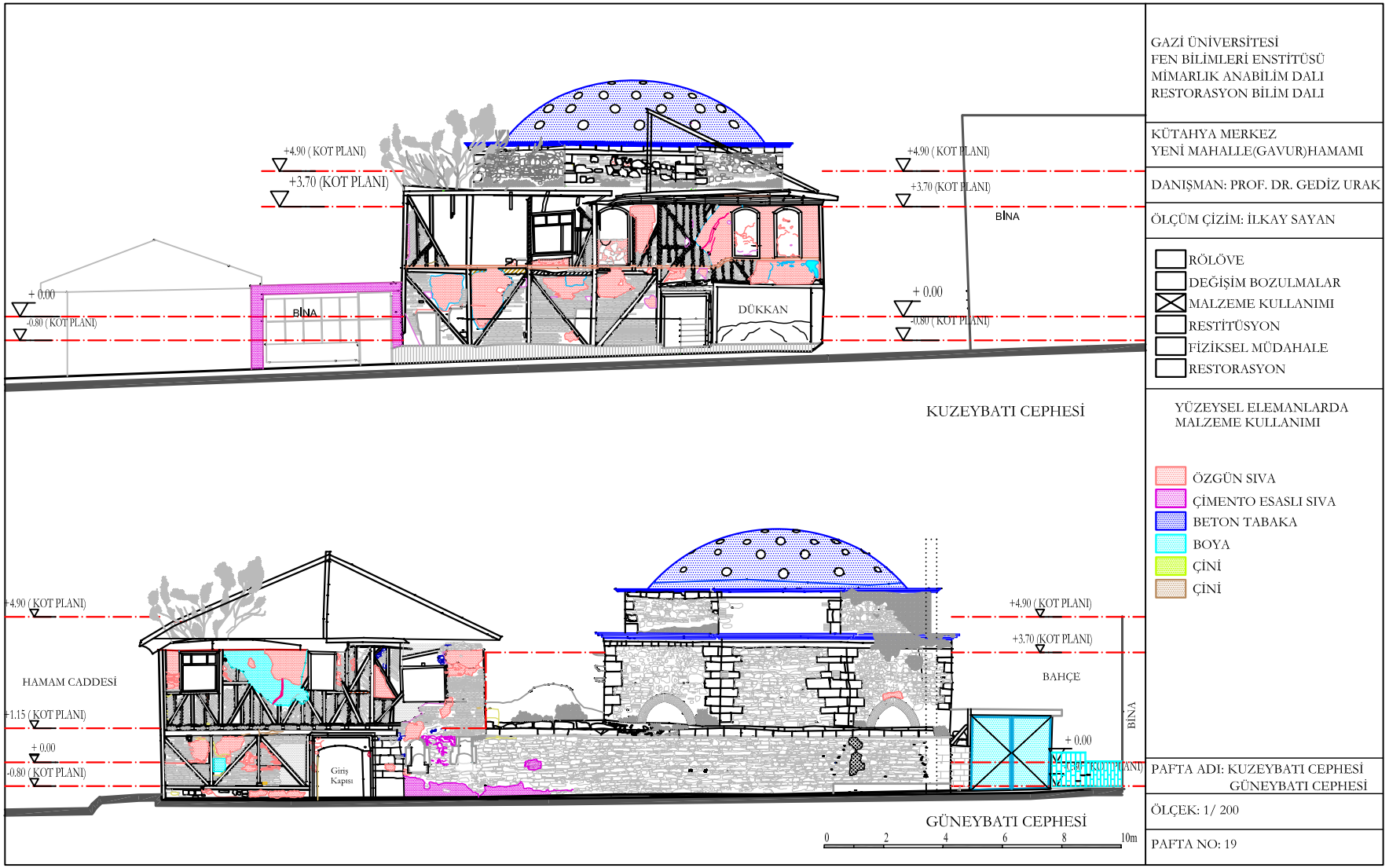

Şekil 3.19. Yüzeysel elemanlarda malzeme kullanımı

EK-3 (Devam) Malzeme kullanım paftaları

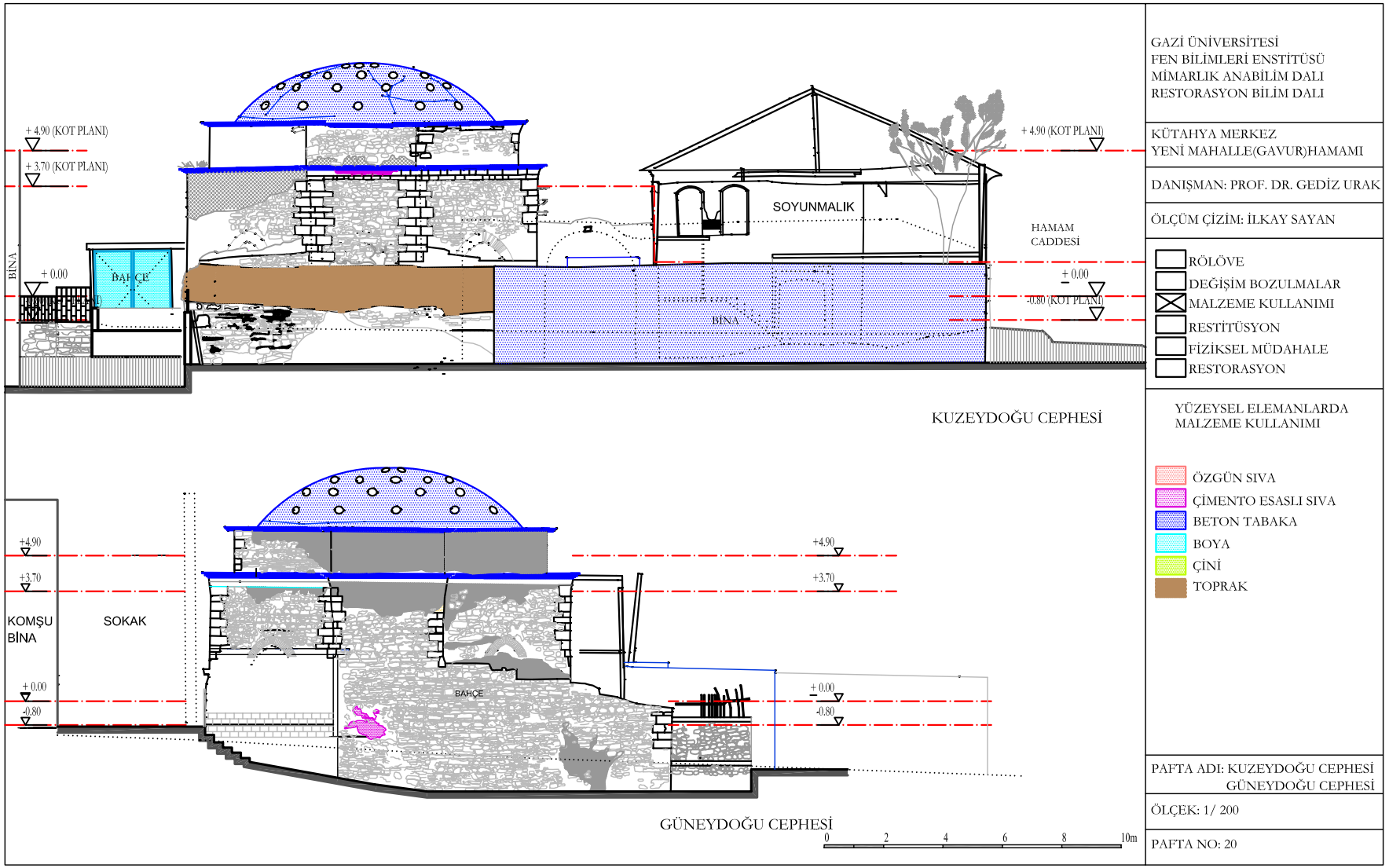

Şekil 3.20. Yüzeysel elemanlarda malzeme kullanımı

EK-3 Değişim ve bozulma paftaları

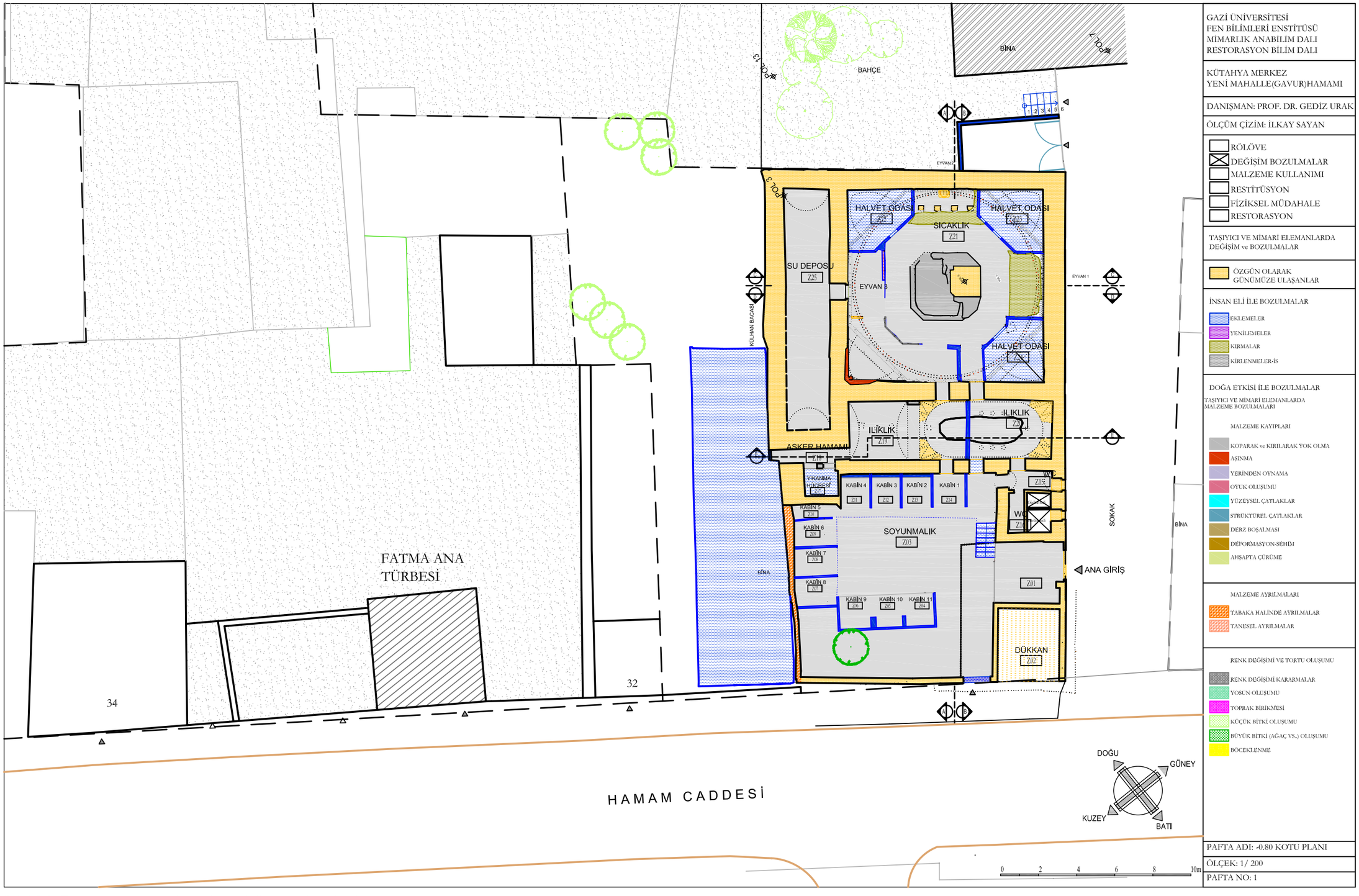

Şekil 3.1. Taşıyıcı ve mimari elemanlarda değişim ve bozulmalar

EK-3 (Devam) Değişim ve bozulma paftaları

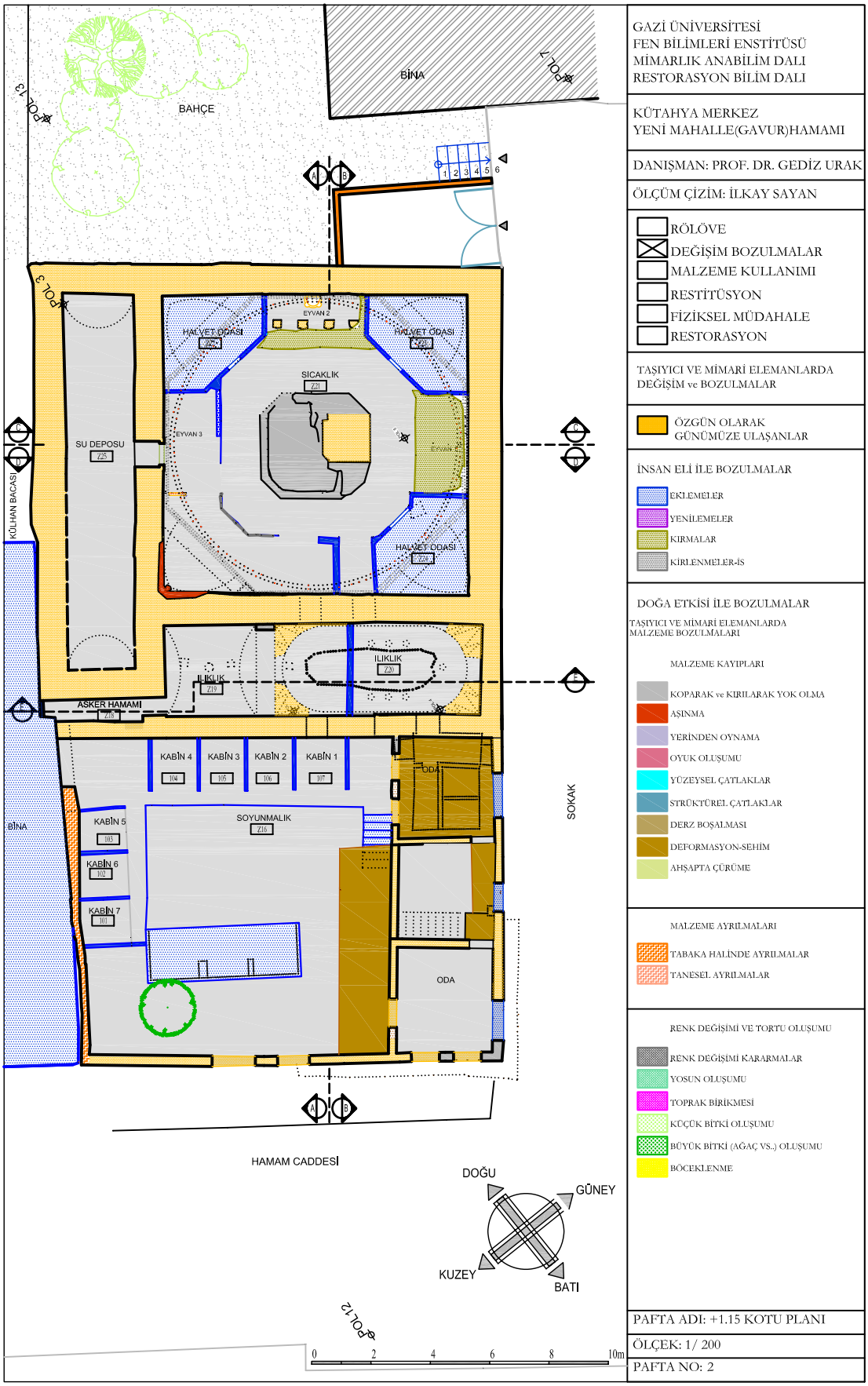

Şekil 3.2. Taşıyıcı ve mimari elemanlarda değişim ve bozulmalar

EK-3 (Devam) Değişim ve bozulma paftaları

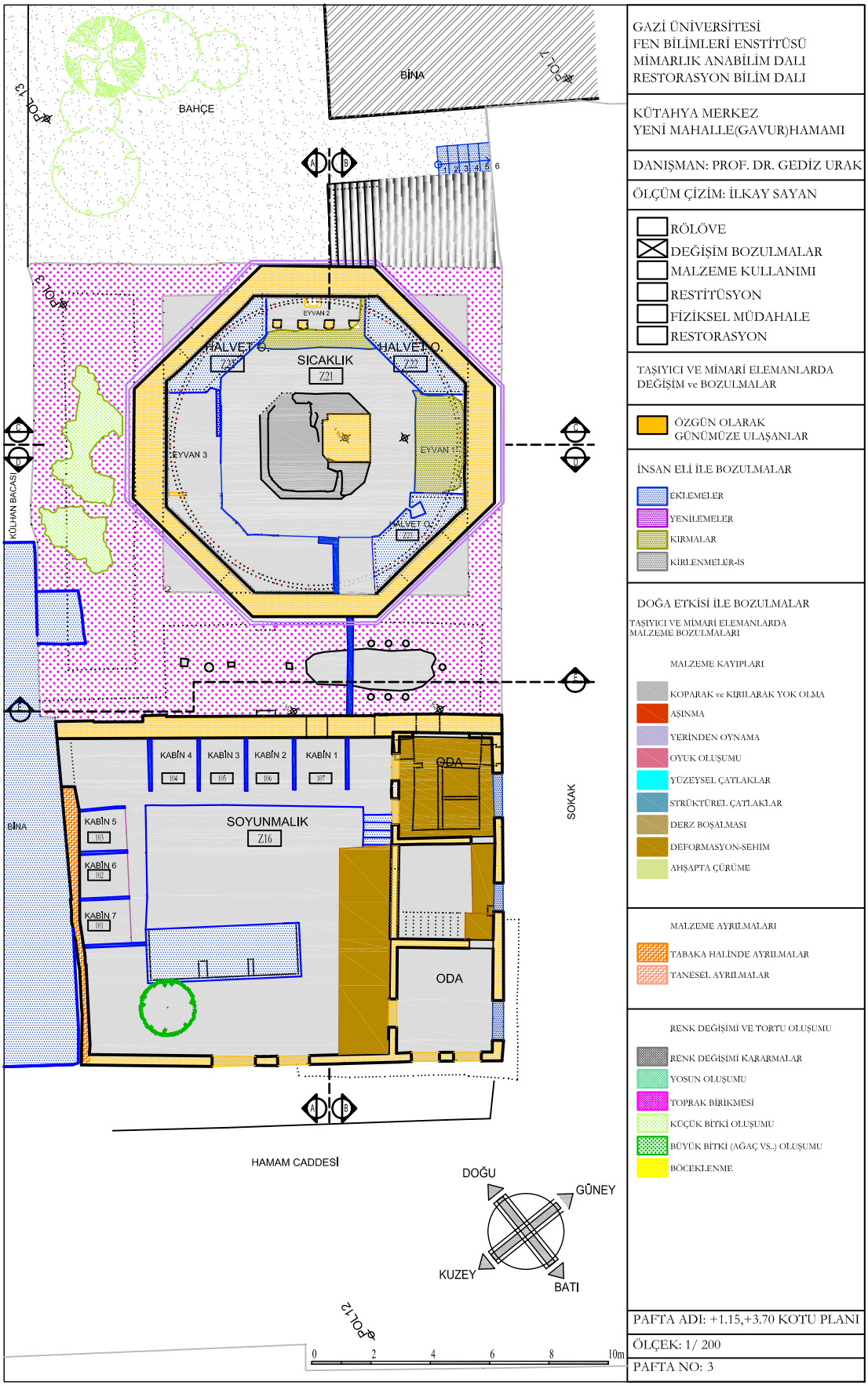

Şekil 3.3. Taşıyıcı ve mimari elemanlarda değişim ve bozulmalar

EK-3 (Devam) Değişim ve bozulma paftaları

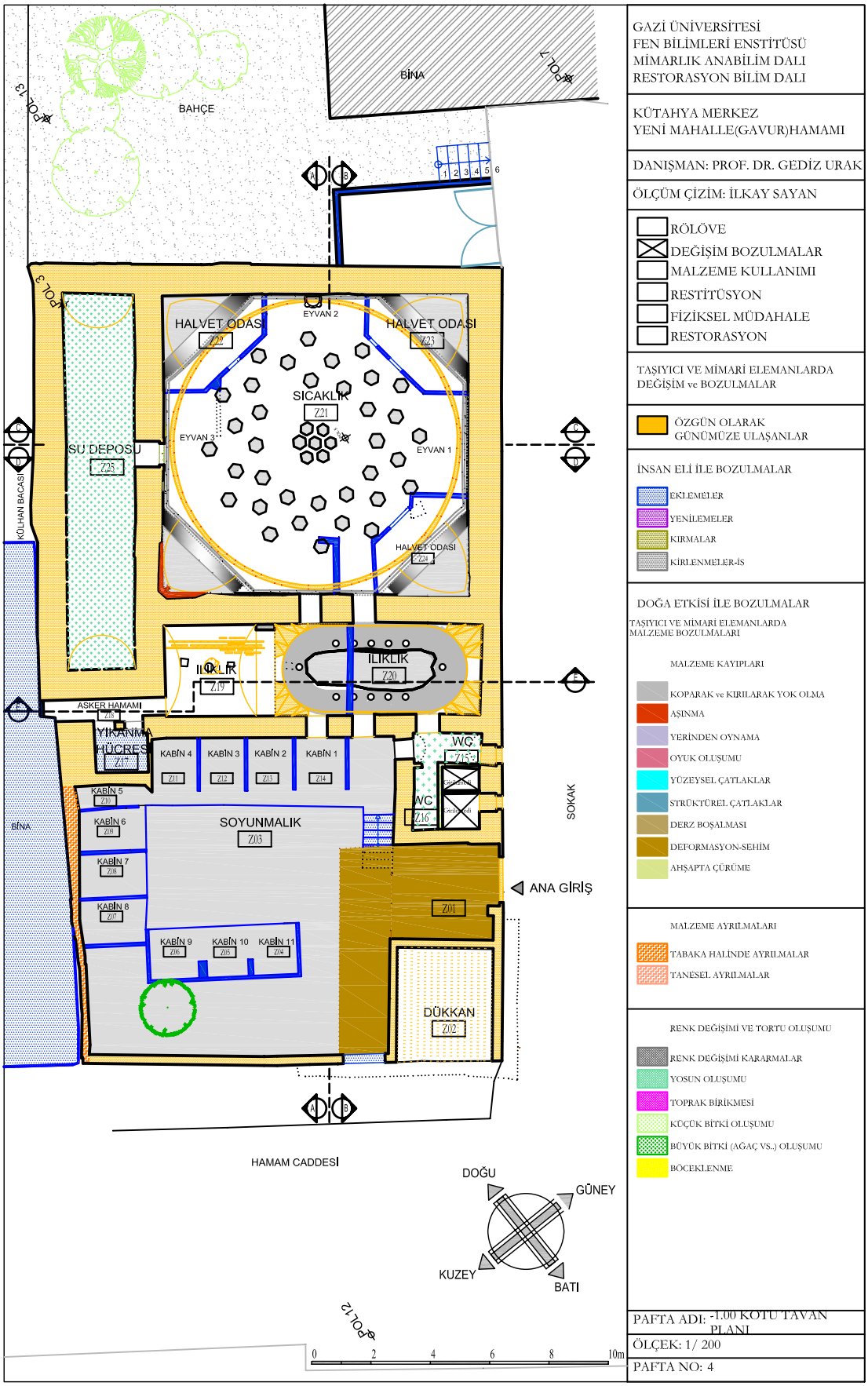

Şekil 3.4. Taşıyıcı ve mimari elemanlarda değişim ve bozulmalar

EK-3 (Devam) Değişim ve bozulma paftaları

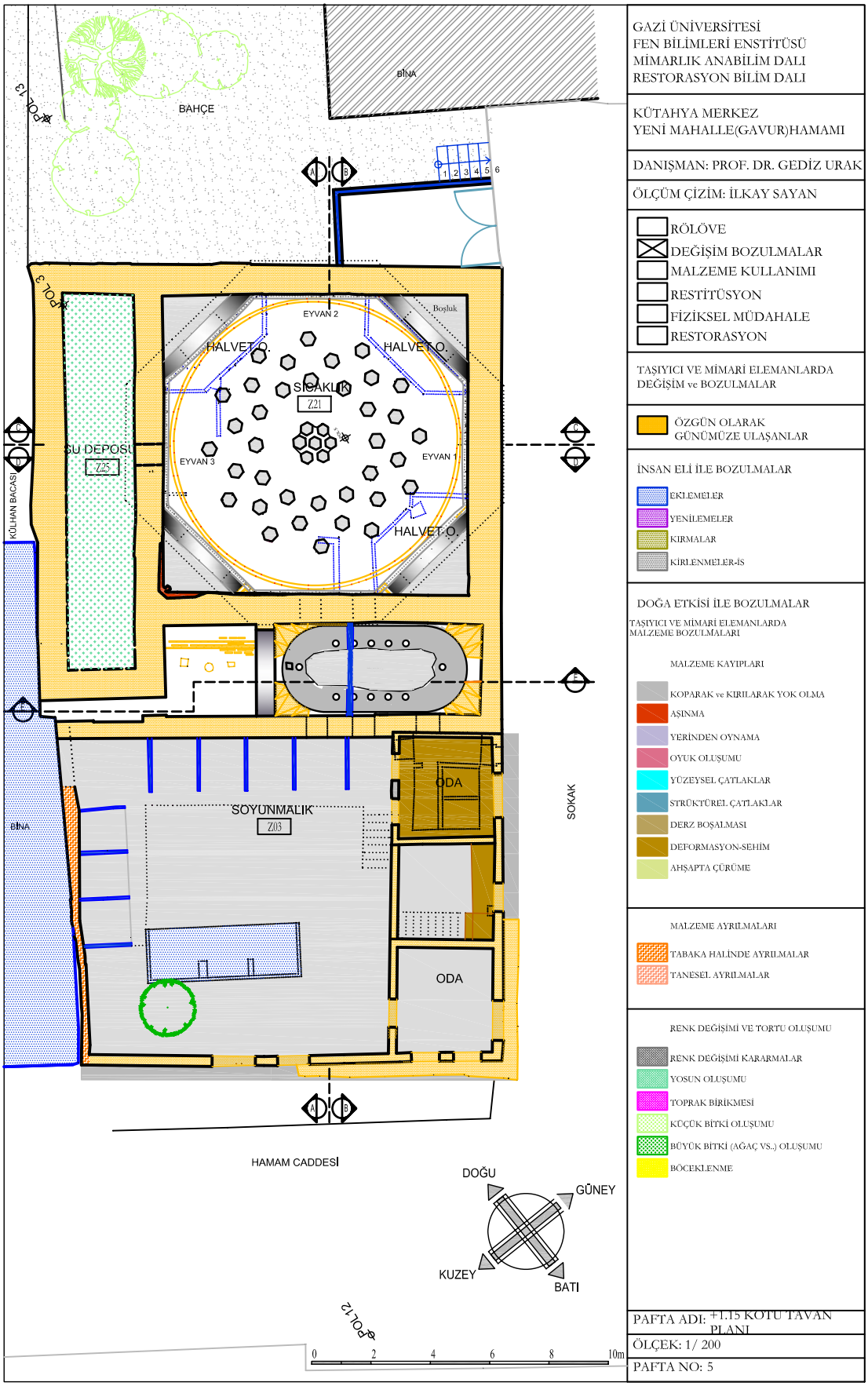

Şekil 3.5. Taşıyıcı ve mimari elemanlarda değişim ve bozulmalar

EK-3 (Devam) Değişim ve bozulma paftaları

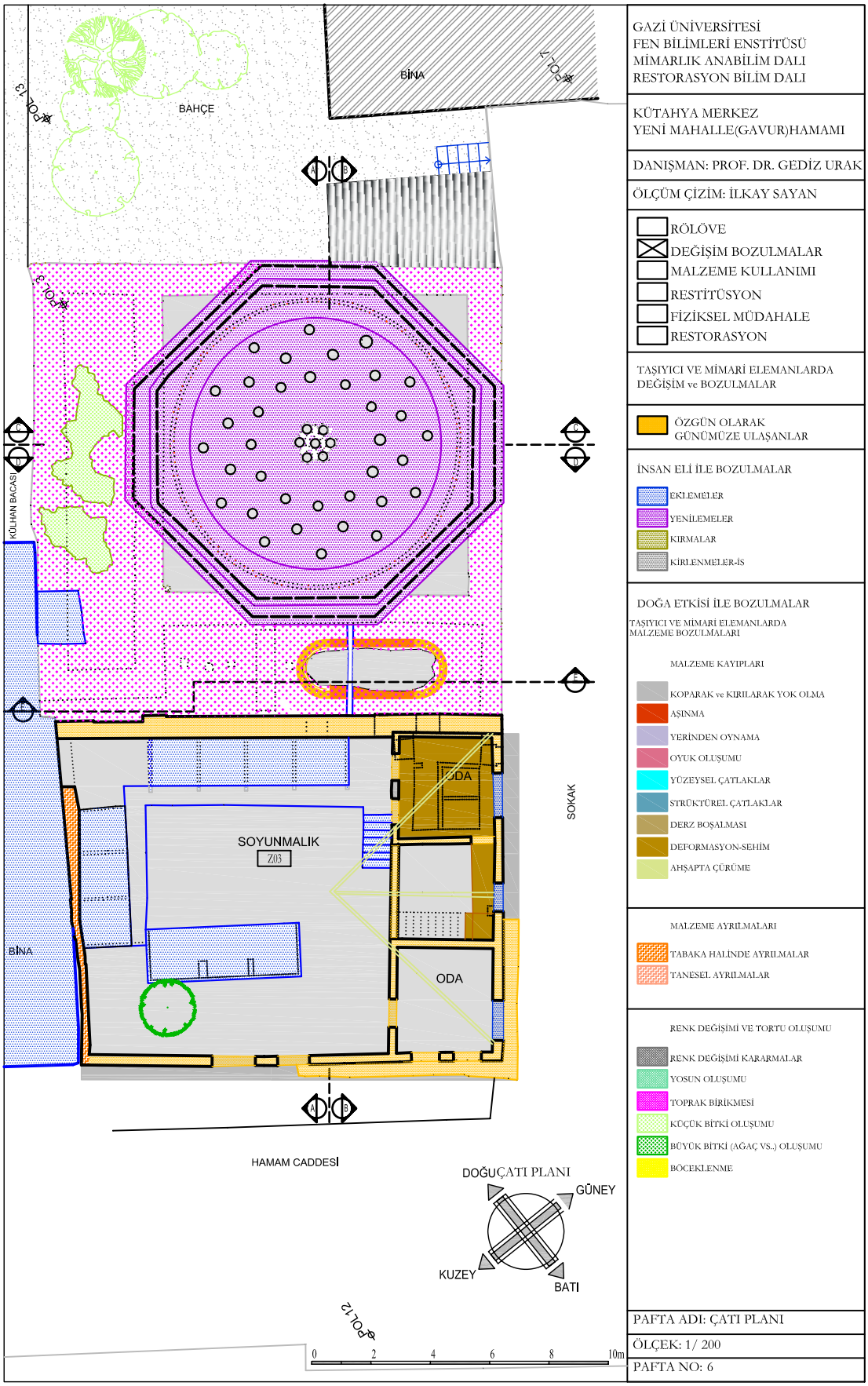

Şekil 3.6. Taşıyıcı ve mimari elemanlarda değişim ve bozulmalar

EK-3 (Devam) Değişim ve bozulma paftaları

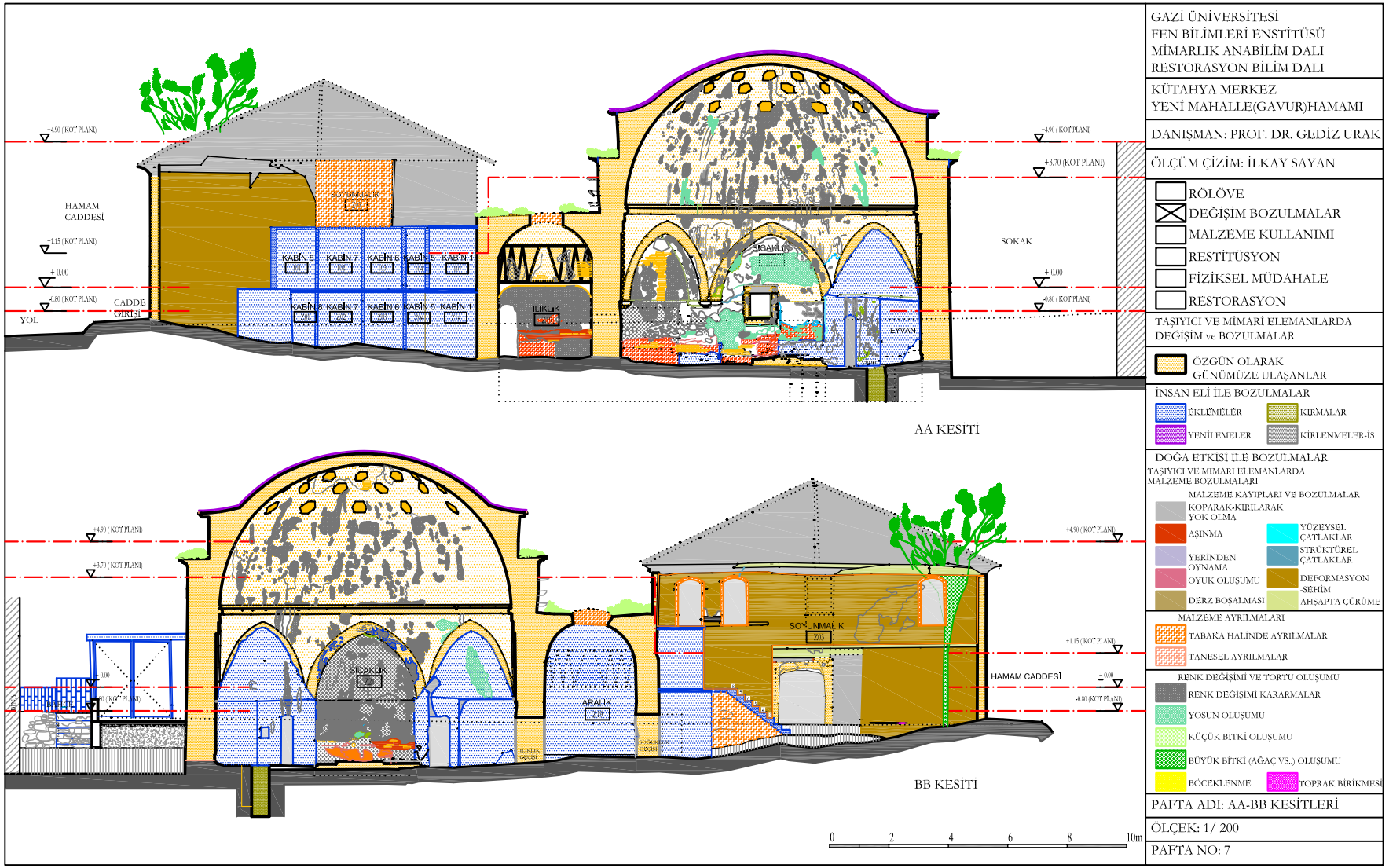

Şekil 3.7. Taşıyıcı ve mimari elemanlarda değişim ve bozulmalar

EK-3 (Devam) Değişim ve bozulma paftaları

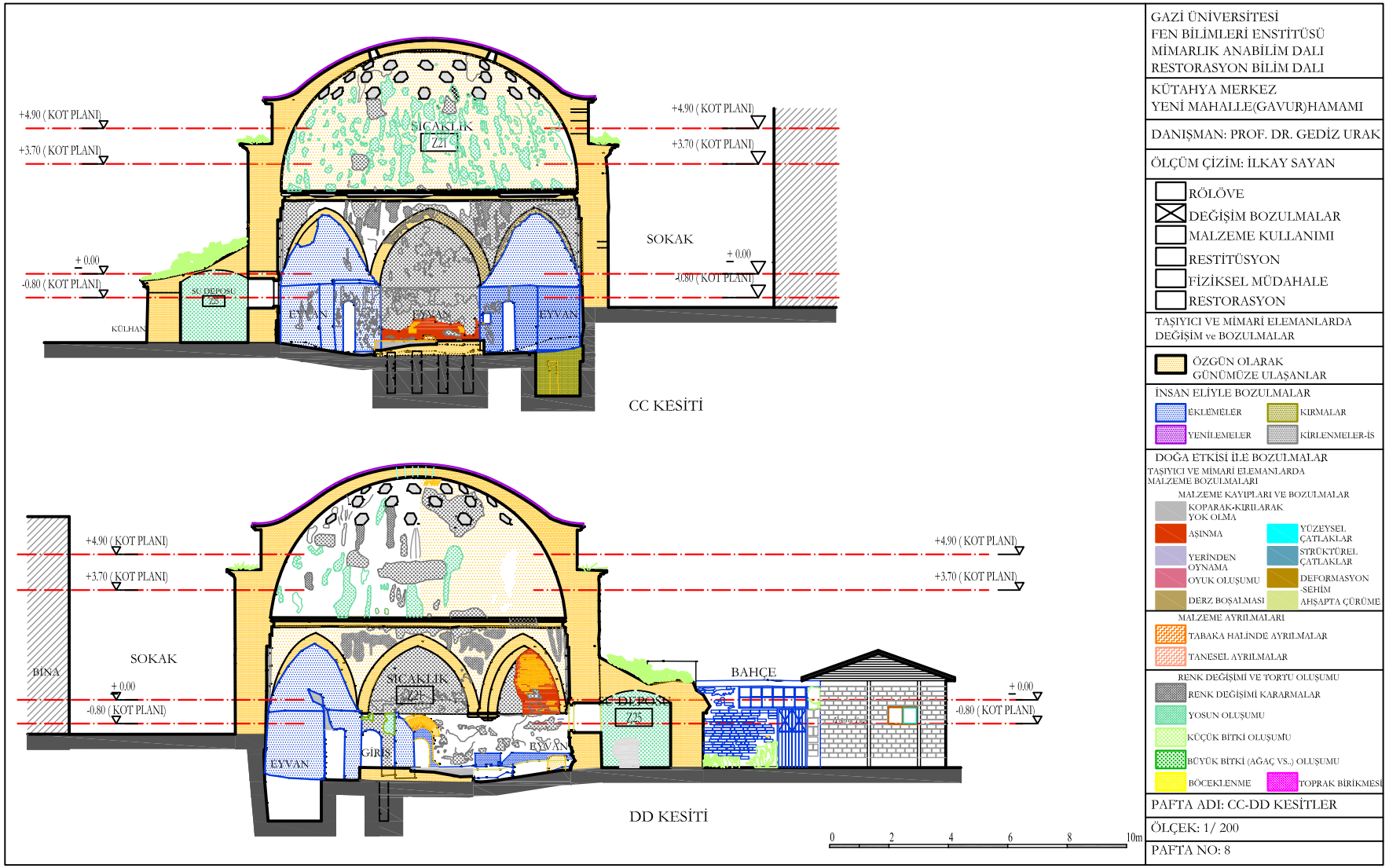

Şekil 3.8. Taşıyıcı ve mimari elemanlarda değişim ve bozulmalar

EK-3 (Devam) Değişim ve bozulma paftaları

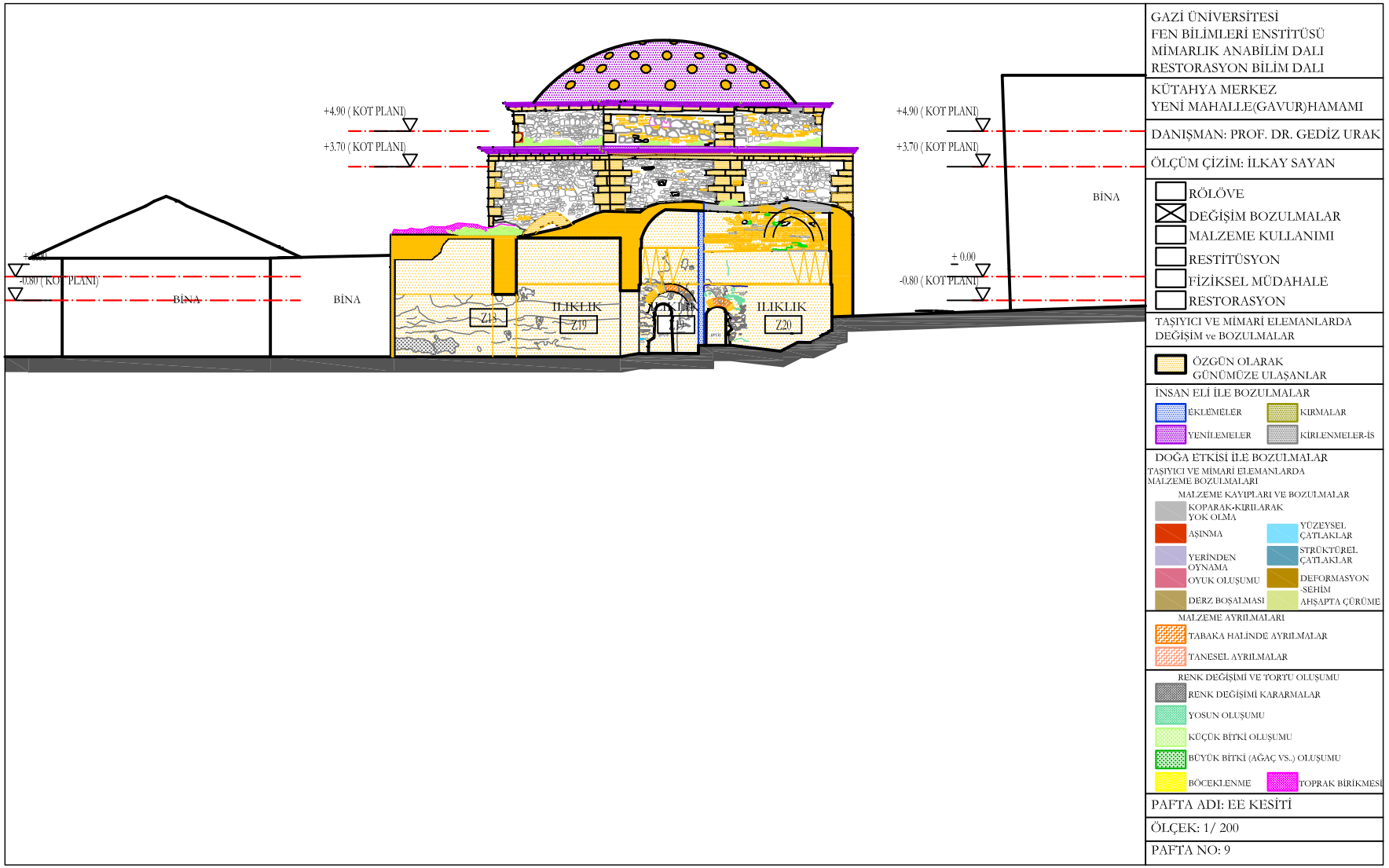

Şekil 3.9. Taşıyıcı ve mimari elemanlarda değişim ve bozulmalar

EK-3 (Devam) Değişim ve bozulma paftaları

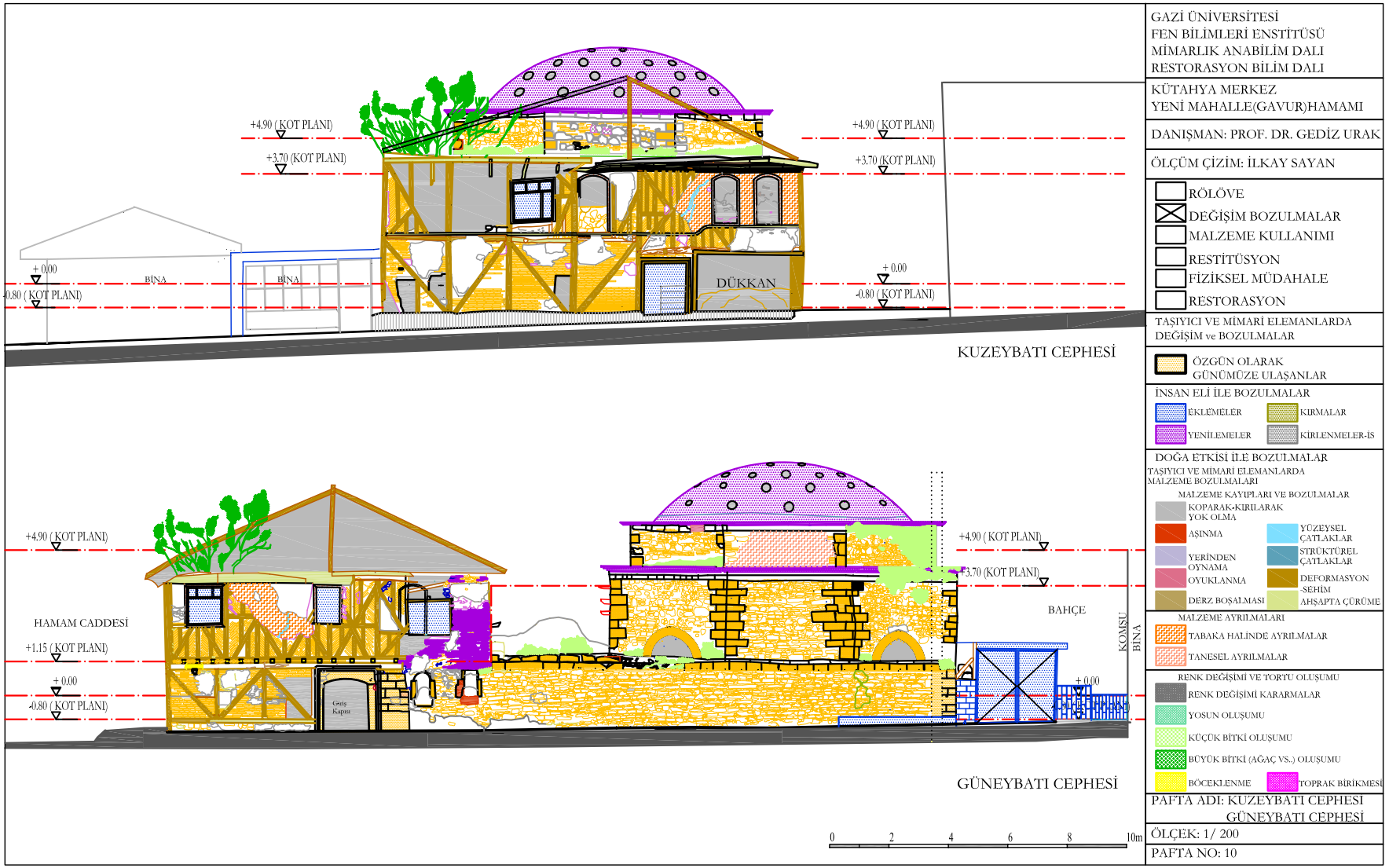

Şekil 3.10. Taşıyıcı ve mimari elemanlarda değişim ve bozulmalar

EK-3 (Devam) Değişim ve bozulma paftaları

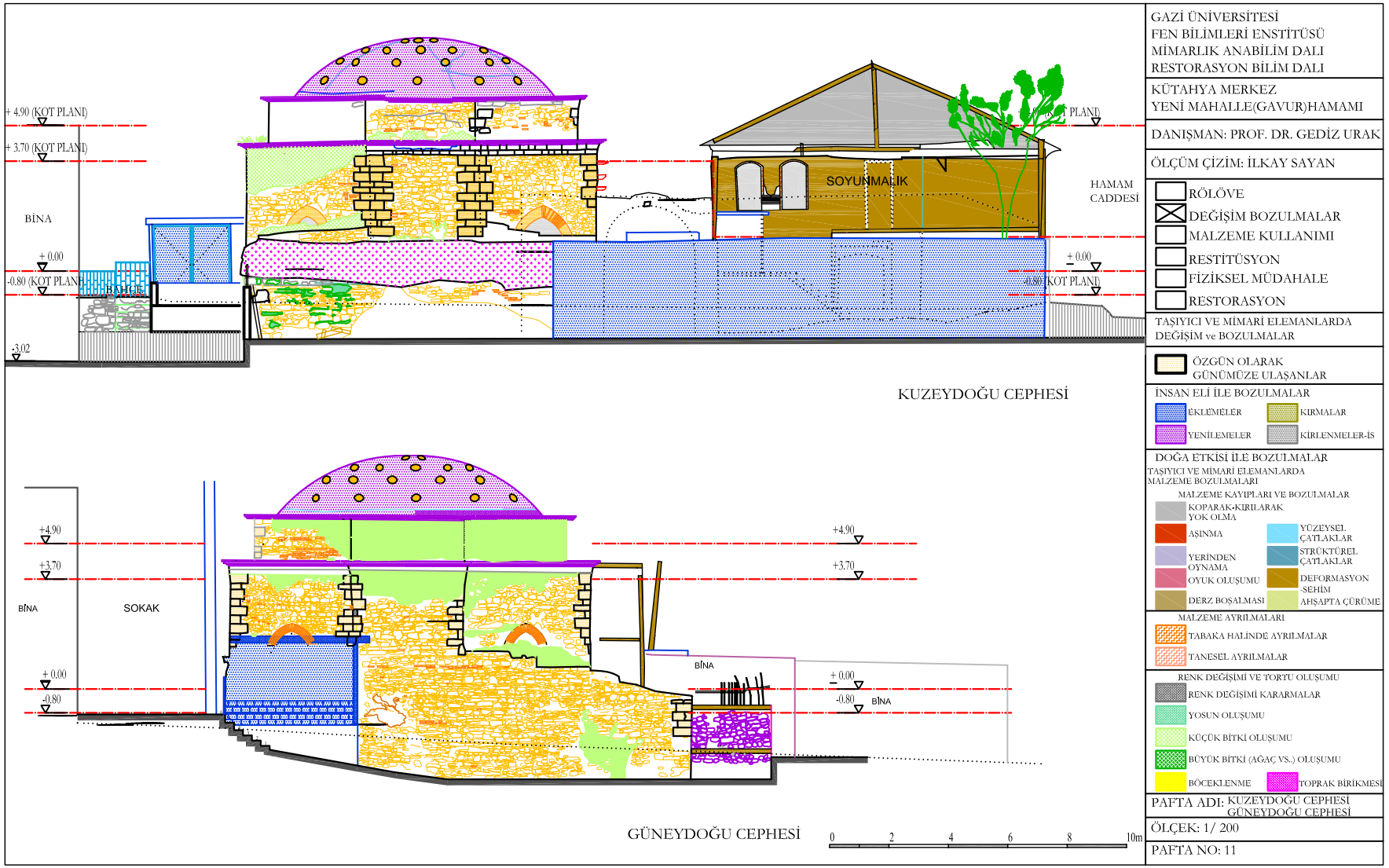

Şekil 3.11. Taşıyıcı ve mimari elemanlarda değişim ve bozulmalar

EK-3 (Devam) Değişim ve Bozulma paftaları

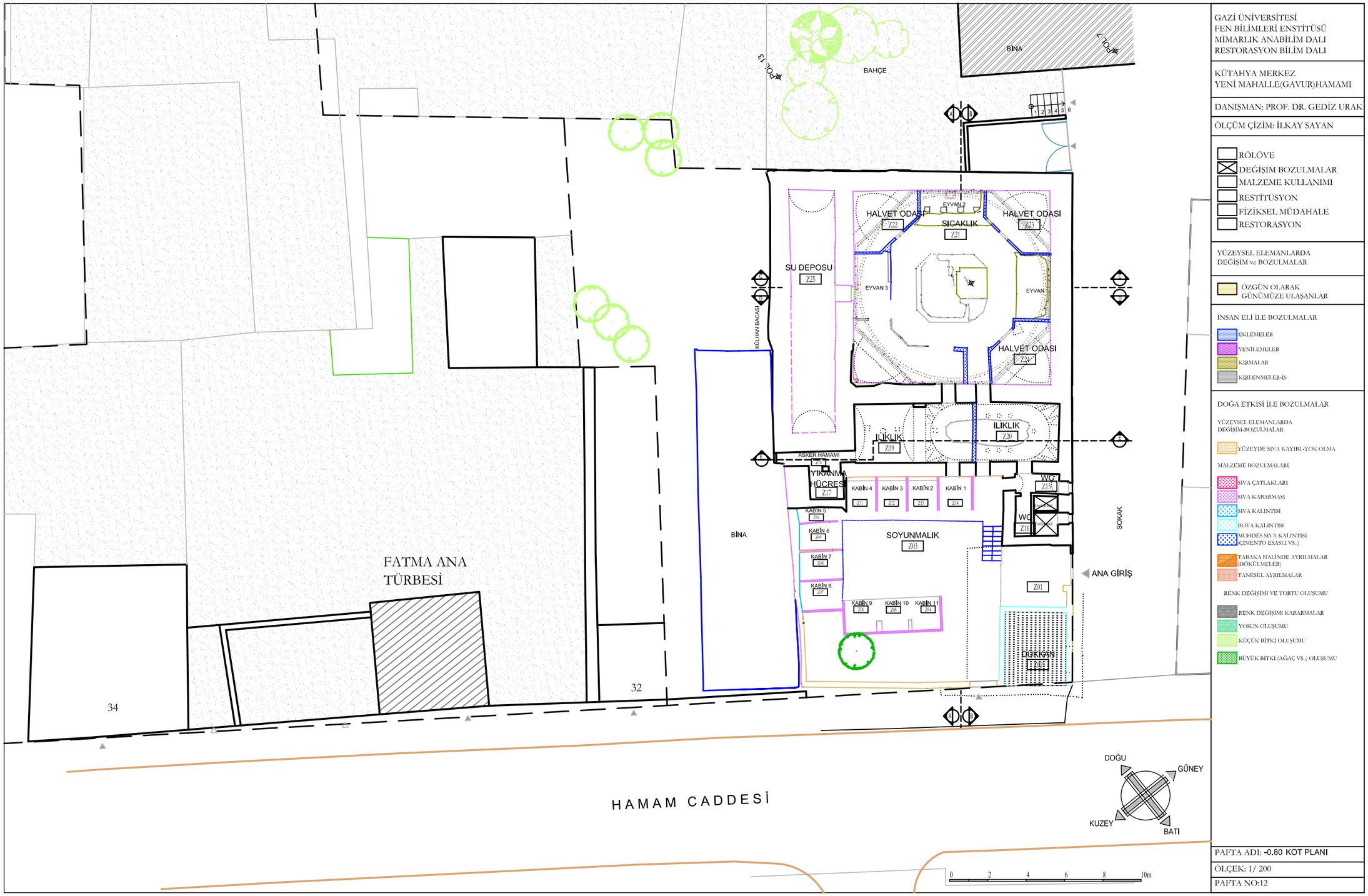

Şekil 3.12. Yüzeysel elemanlarda değişim ve bozulmalar

EK-3 (Devam) Değişim ve bozulma paftaları

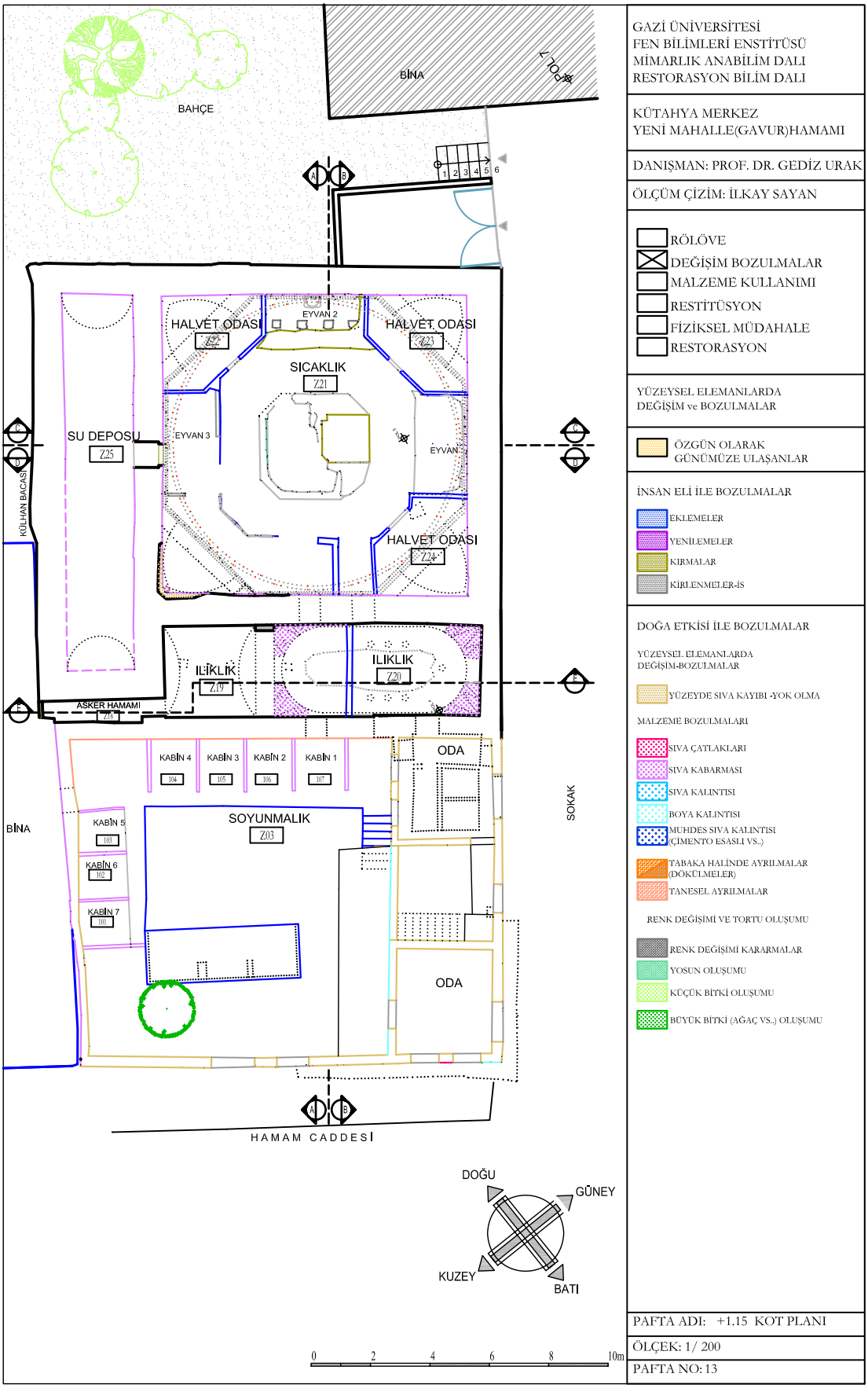

Şekil 3.13. Yüzeysel elemanlarda değişim ve bozulmalar

EK-3 (Devam) Değişim ve bozulma paftaları

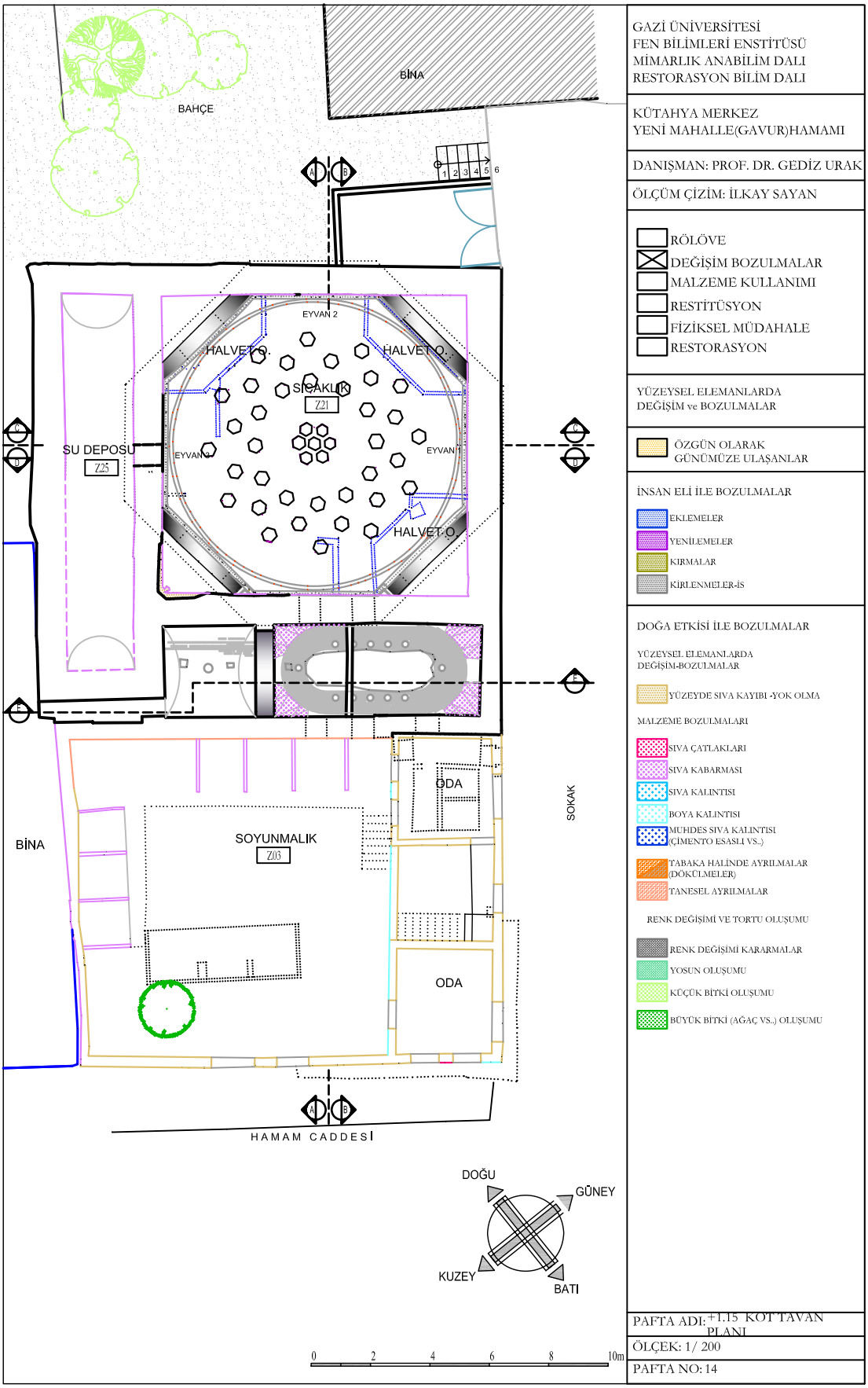

Şekil 3.14. Yüzeysel elemanlarda değişim ve bozulmalar

EK-3 (Devam) Değişim ve bozulma paftaları

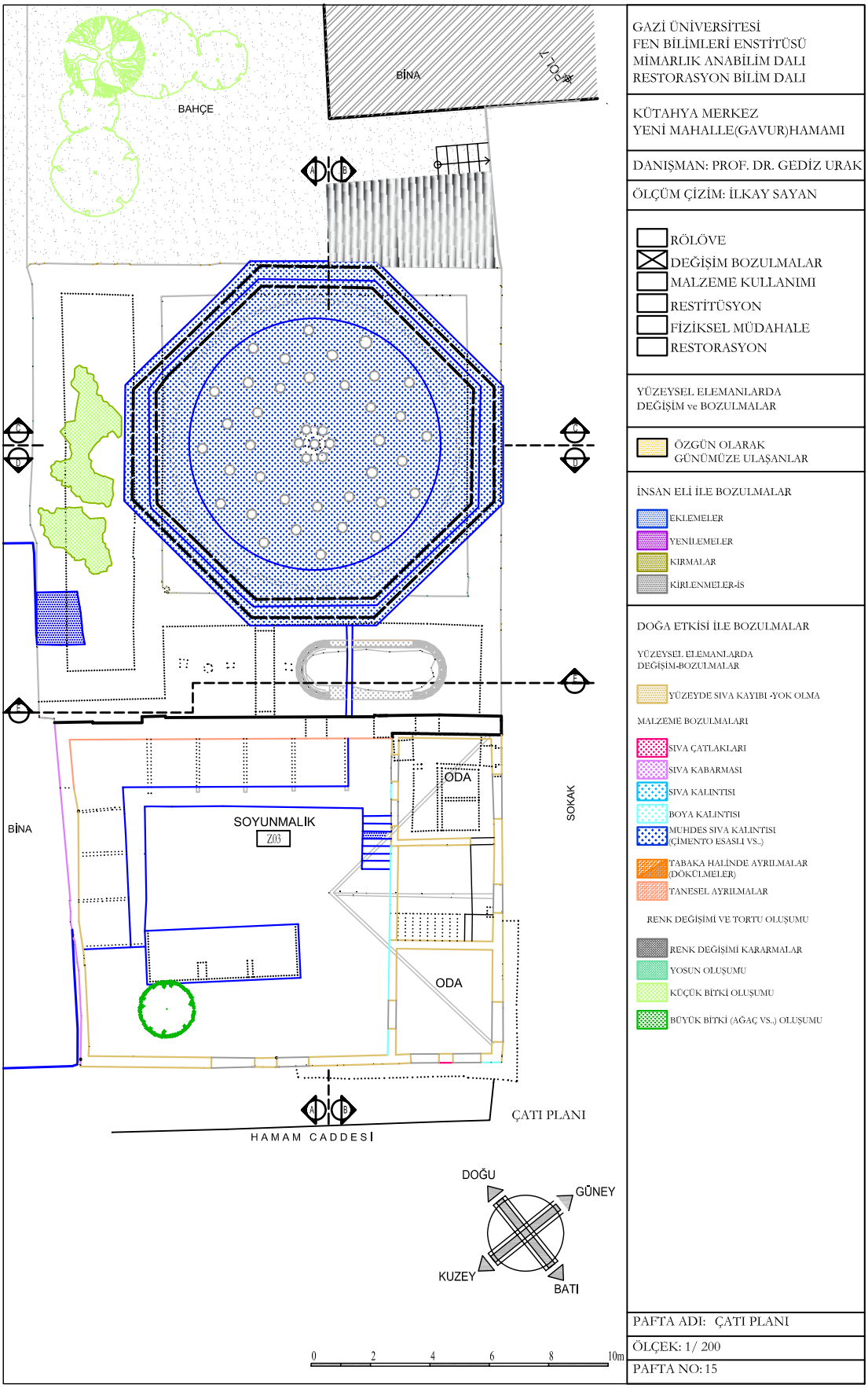

Şekil 3.15. Yüzeysel elemanlarda değişim ve bozulmalar

EK-3 (Devam) Değişim ve bozulma paftaları

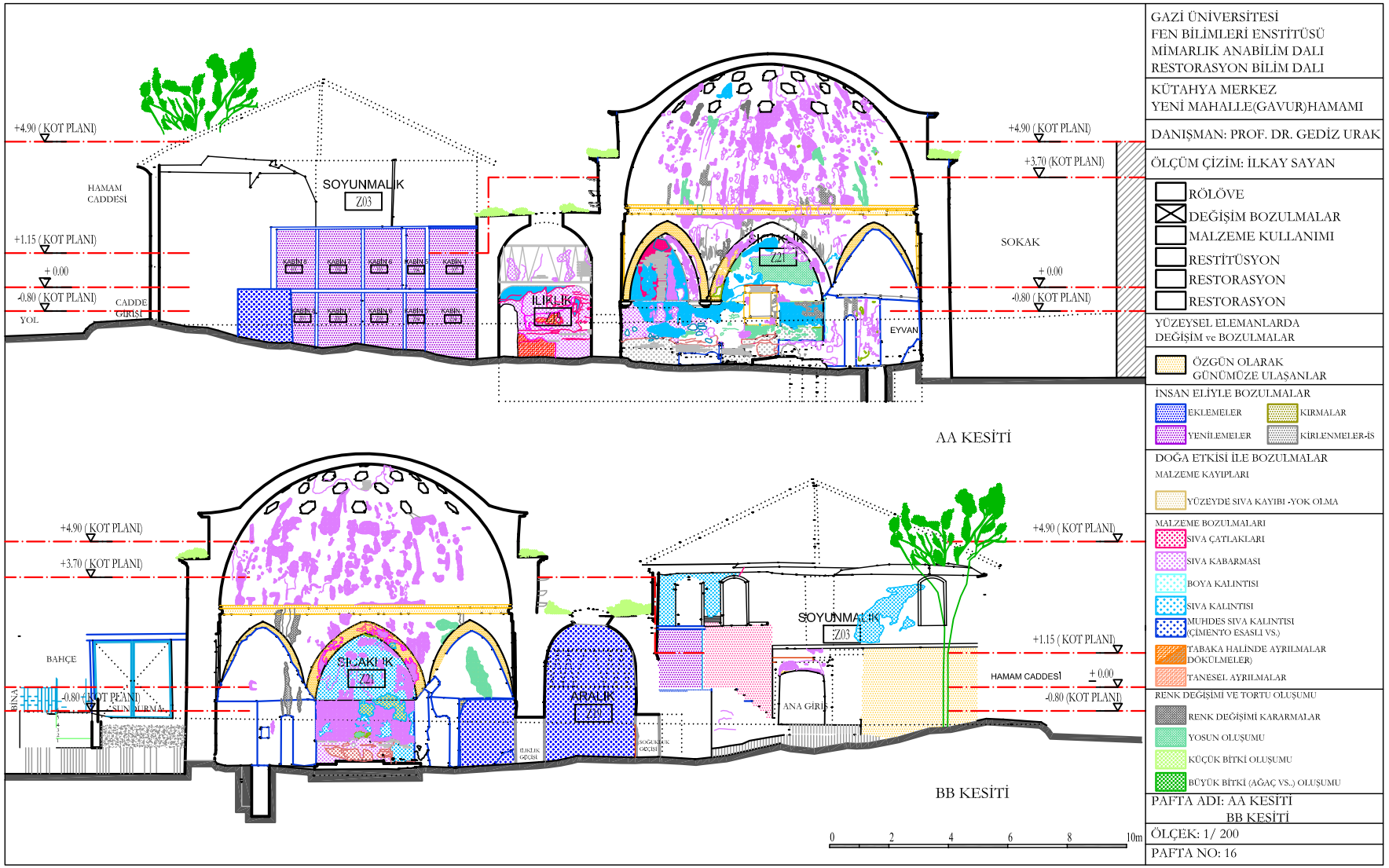

Şekil 3.16. Yüzeysel elemanlarda değişim ve bozulmalar

EK-3 (Devam) Değişim ve bozulma paftaları

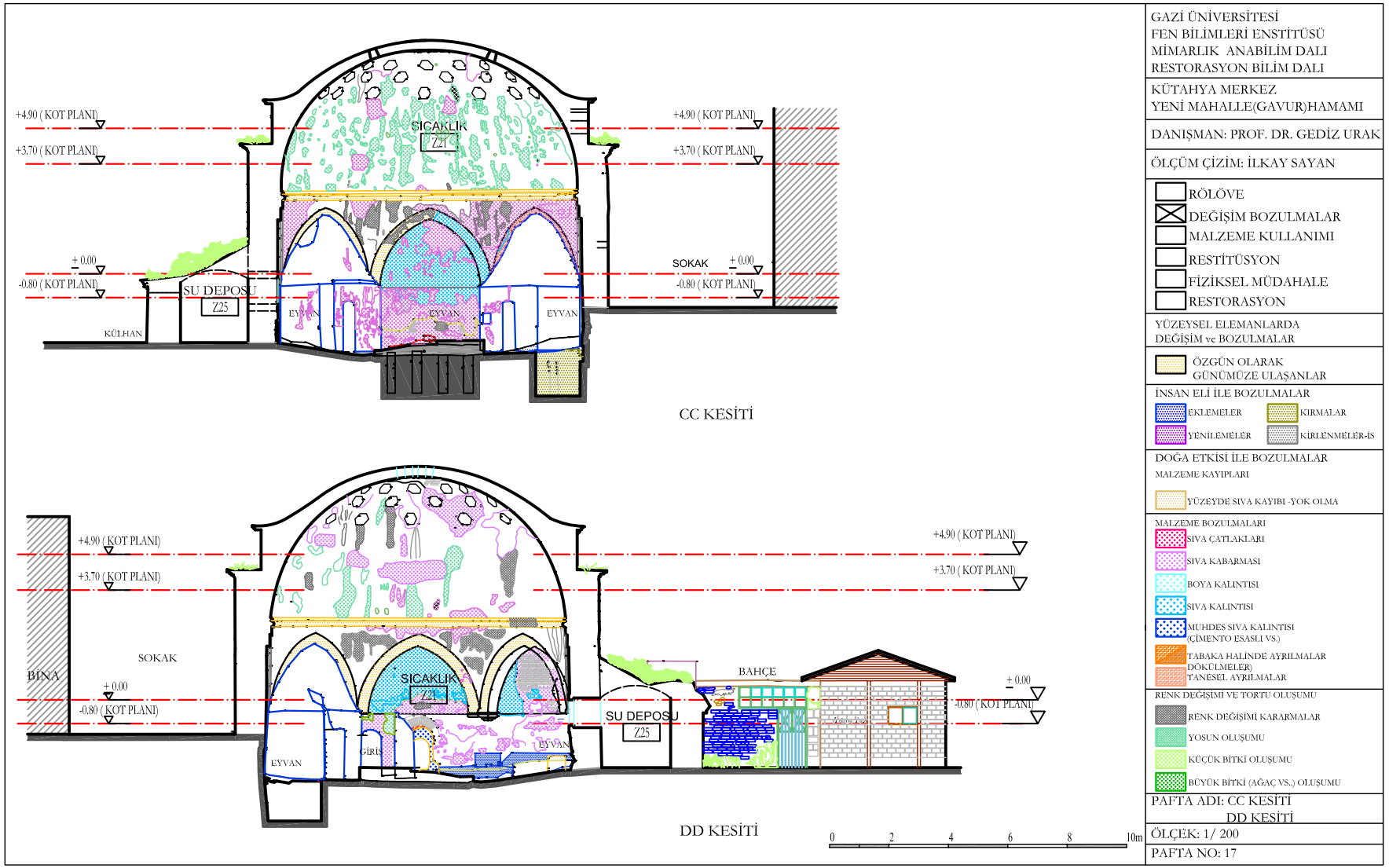

Şekil 3.17. Yüzeysel elemanlarda değişim ve bozulmalar

EK-3 (Devam) Değişim ve bozulma paftaları

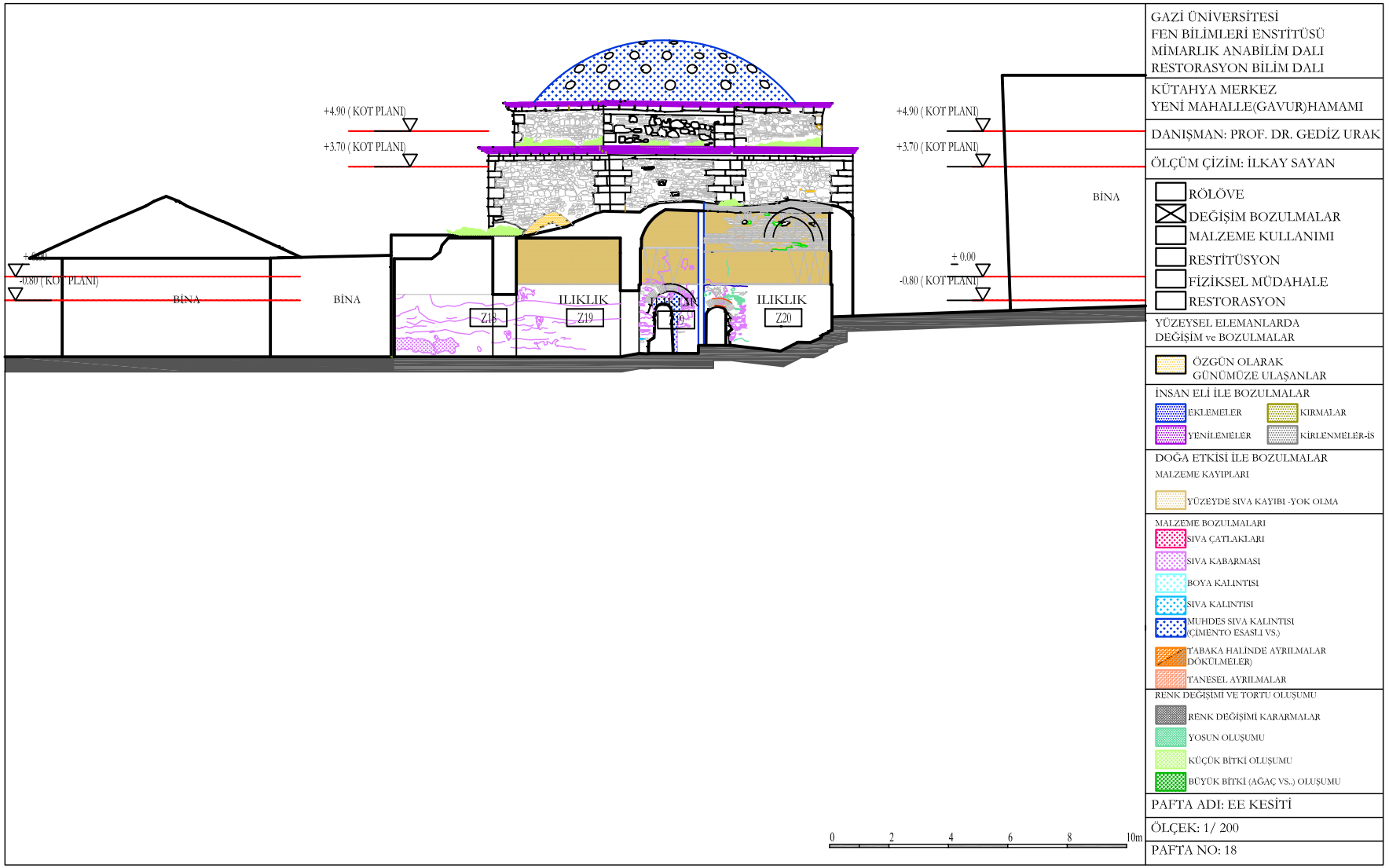

Şekil 3.18. Yüzeysel elemanlarda değişim ve bozulmalar

EK-3 (Devam) Değişim ve bozulma paftaları

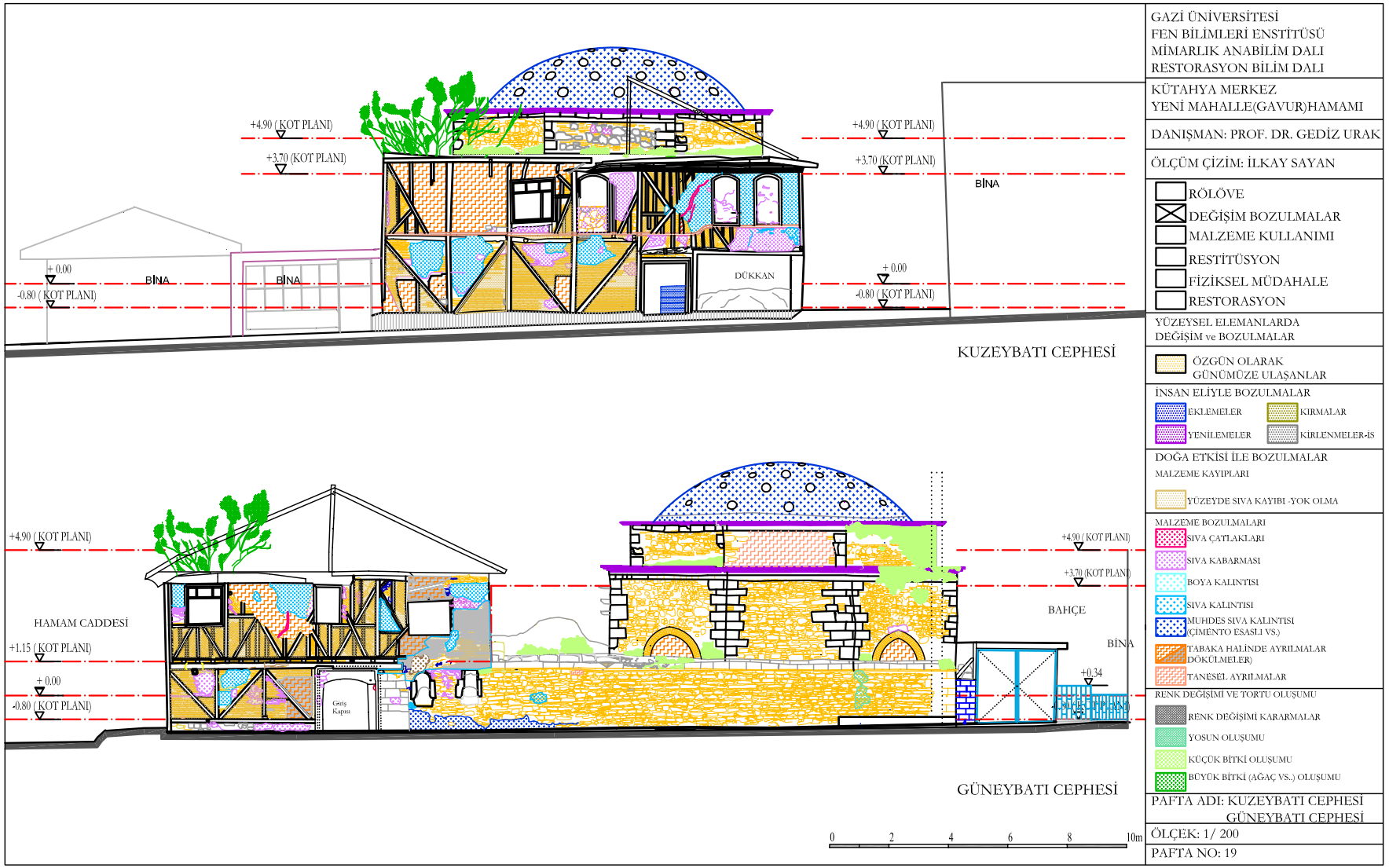

Şekil 3.19. Yüzeysel elemanlarda değişim ve bozulmalar

EK-3 (Devam) Değişim ve bozulma paftaları

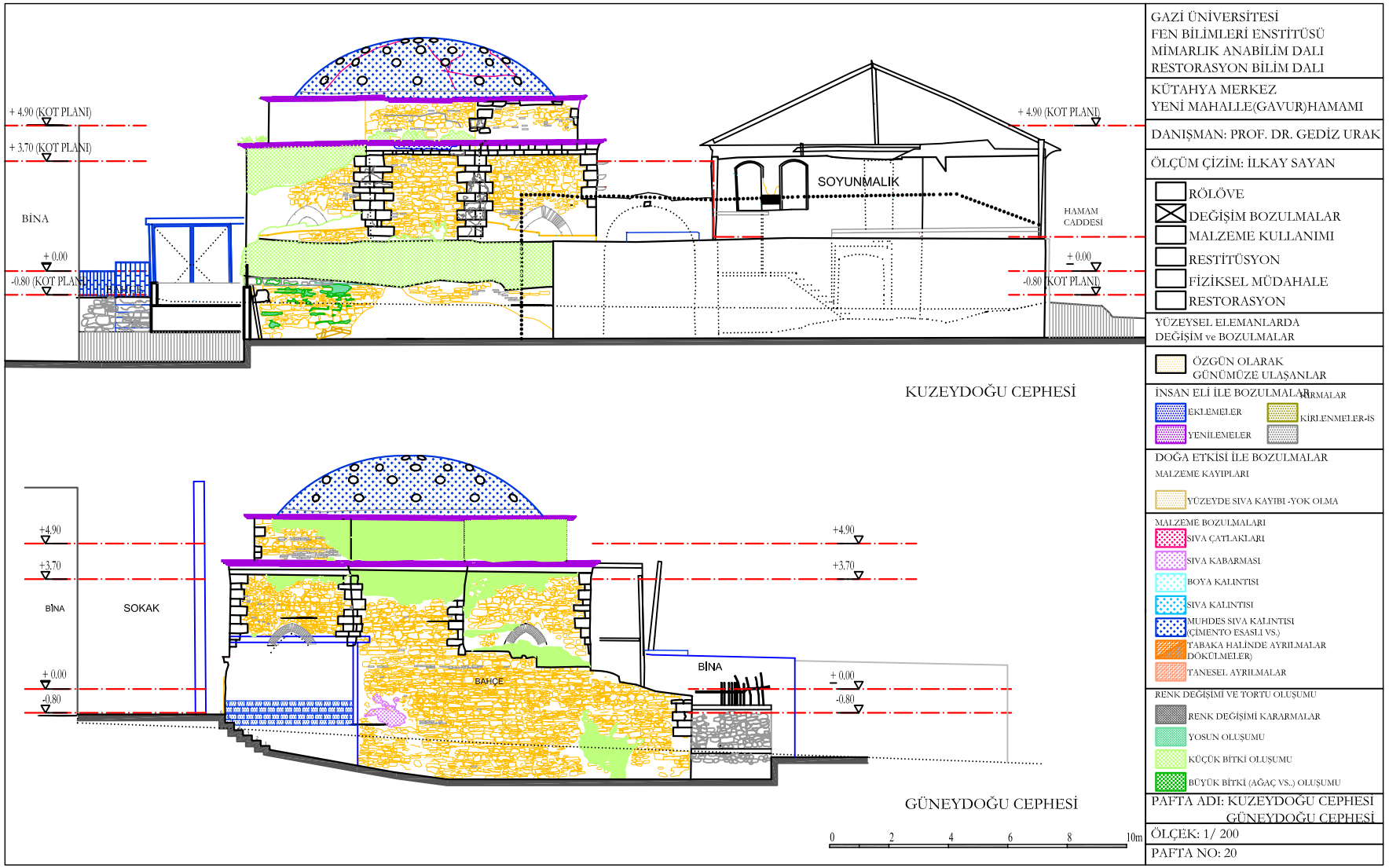

Şekil 3.20. Yüzeysel elemanlarda değişim ve bozulmalar

EK-4 Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı fotoğraf yerlerini gösteren kodlu rölöve planı

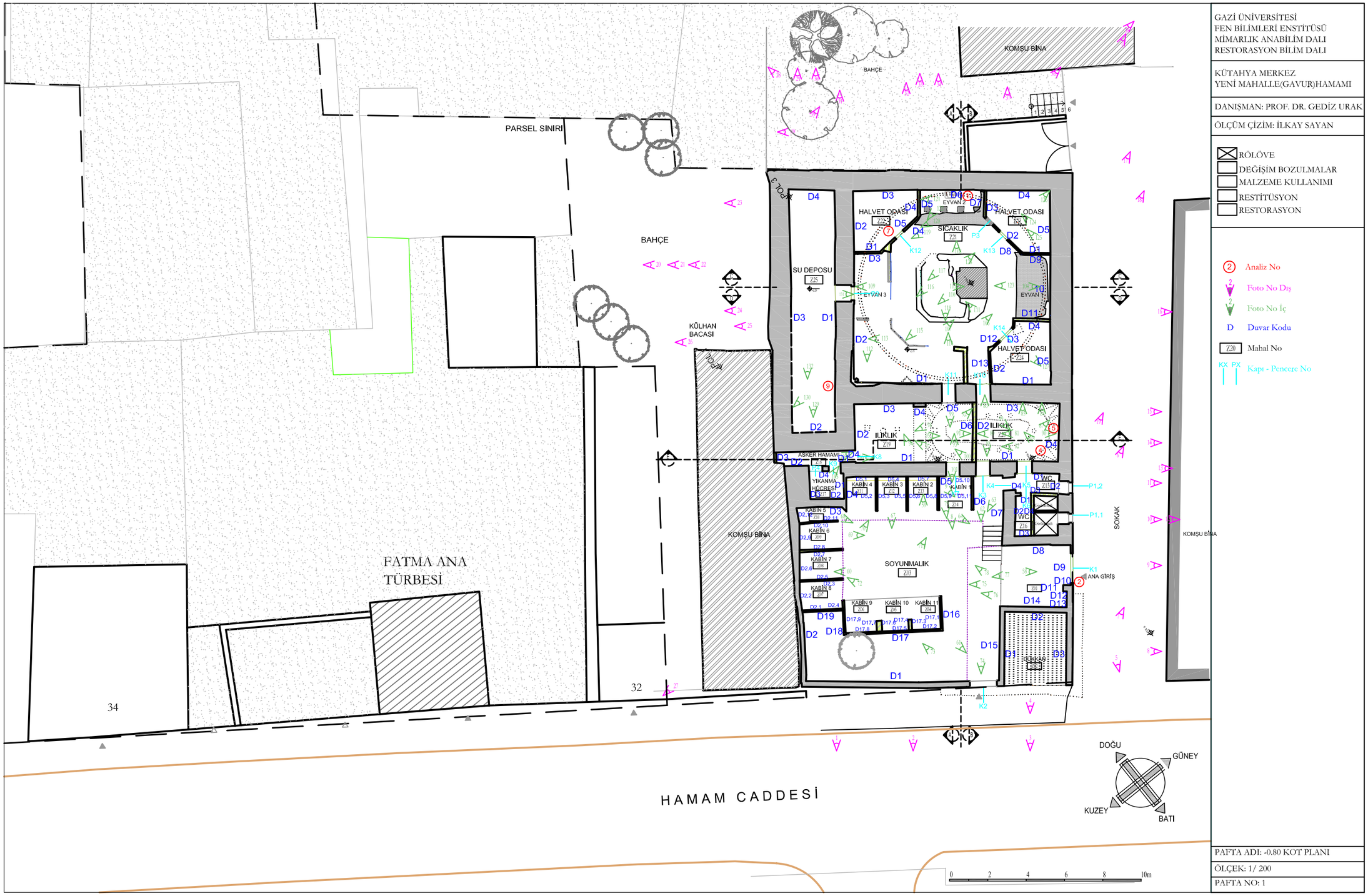

Şekil 4.1. Fotoğraf çekim yönleri , taşıyıcı ve mimari eleman kodları, malzeme analizi numunelerinin alındığı yerleri gösteren -0.80 kotu planı rölöve çizimi

EK-4 (Devam) Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı fotoğraf yerlerini gösteren kodlu rölöve planı

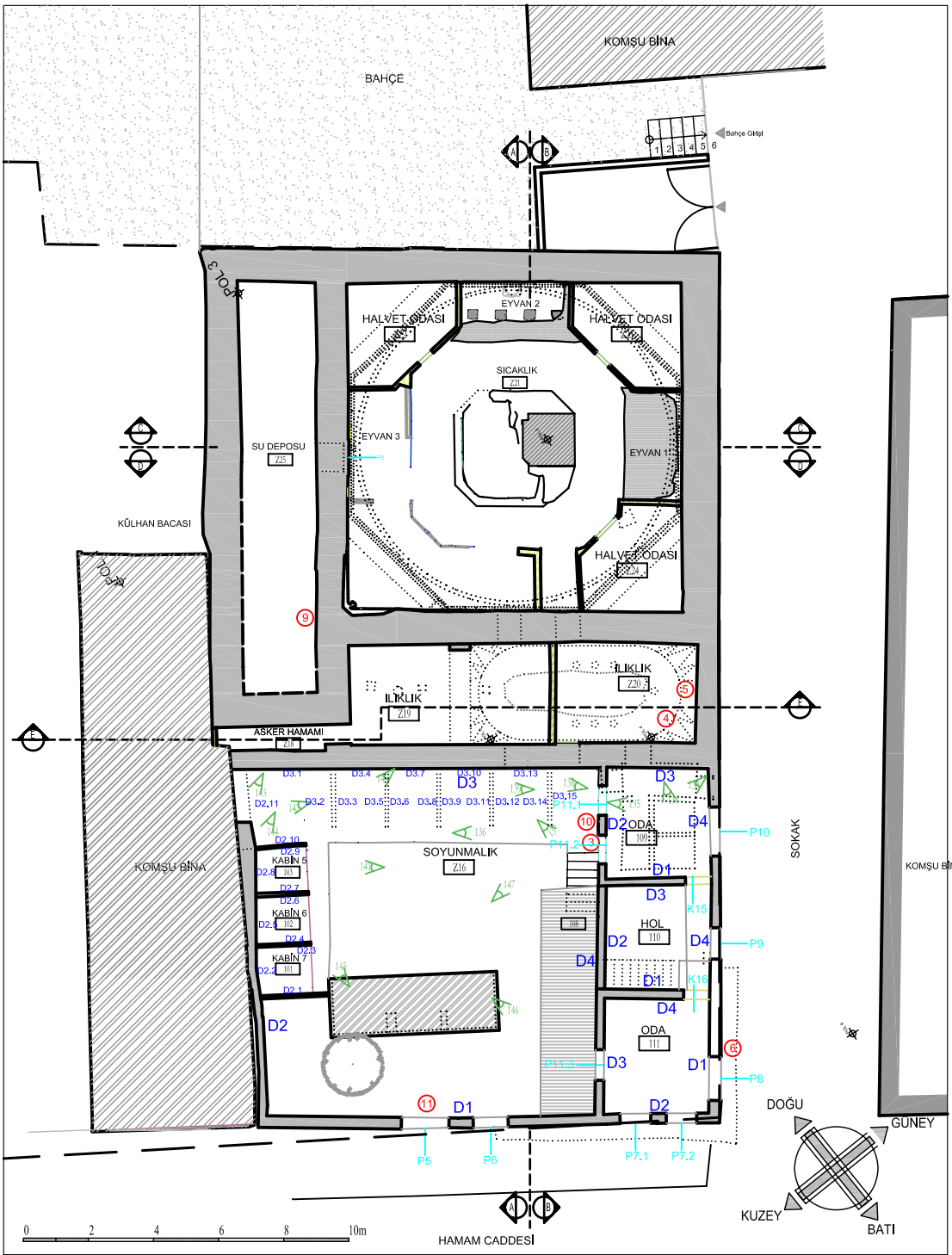

GAZİ ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON BİLİM DALI	② Analiz No Foto No Dış Foto No İç D Duvar Kodu Z20 Mahal No KX PX Kapı - Pencere No	☒ RÖLÖVE ☐ DEĞİŞİM BOZULMALAR ☐ MALZEME KULLANIMI ☐ RESTİTÜSYON ☐ RESTORASYON
KÜTAHYA MERKEZ YENİ MAHALLE(GAVUR)HAMAMI		PAFTA ADI: +1.15 KOT PLANI
DANIŞMAN: PROF. DR. GEDİZ URAK		ÖLÇEK: 1/ 200
ÖLÇÜM ÇİZİM: İLKAY SAYAN		PAFTA NO: 2

Şekil 4.2. Fotoğraf çekim yönleri , taşıyıcı ve mimari eleman kodları, malzeme analizi numunelerinin alındığı yerleri gösteren +1.15 kotu planı rölöve çizimi

EK-4 (Devam) Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı fotoğraf yerlerini gösteren kodlu rölöve planı

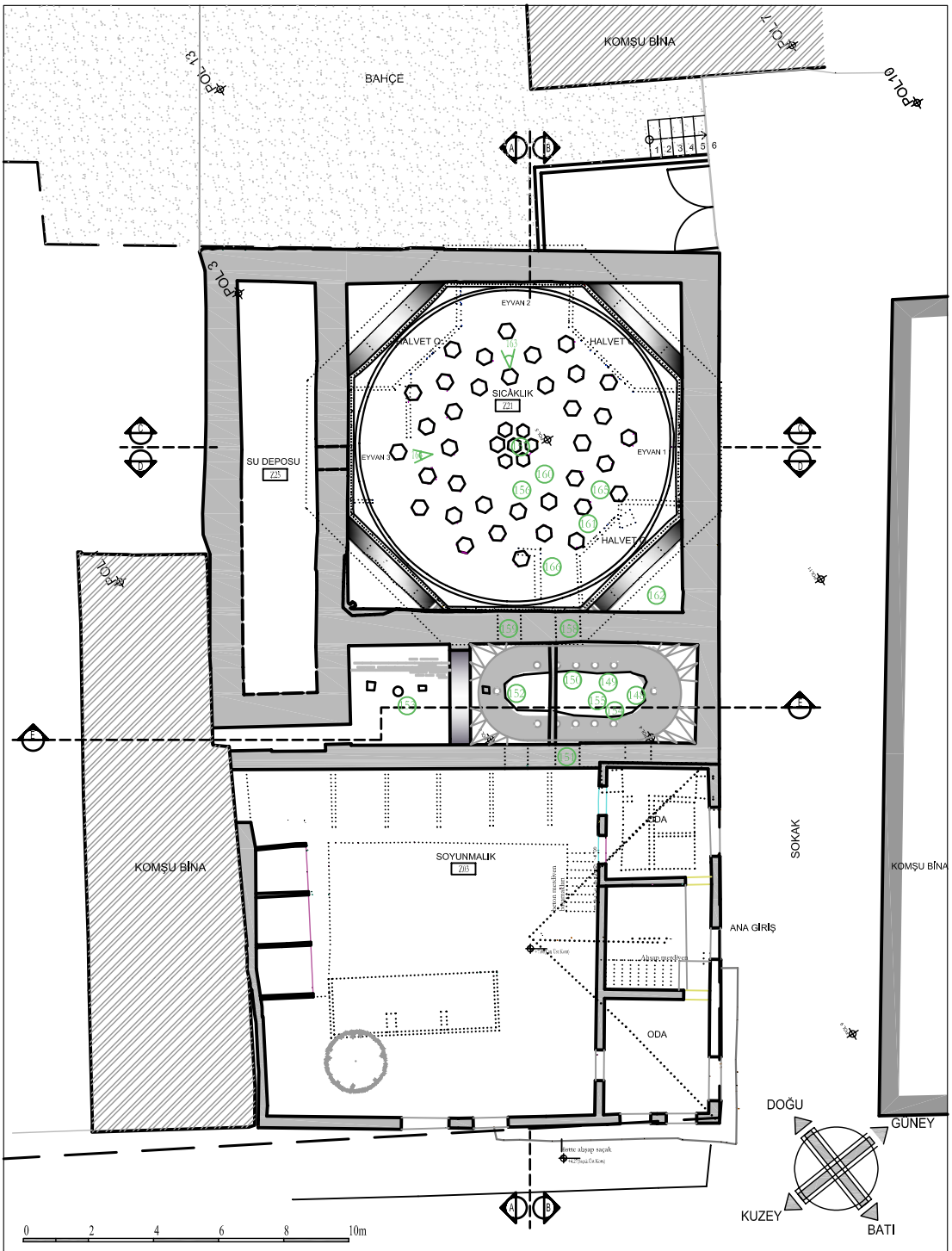

GAZİ ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON BİLİM DALI	② Analiz No 2 Foto No Dış 2 Foto No İç D Duvar Kodu Z20 Mahal No KX PX Kapı - Pencere No	☒ RÖLÖVE ☐ DEĞİŞİM BOZULMALAR ☐ MALZEME KULLANIMI ☐ RESTİTÜSYON ☐ RESTORASYON
KÜTAHYA MERKEZ YENİ MAHALLE(GAVUR)HAMAMI		PAFTA ADI: +1.15 KOTU TAVAN PLANI
DANIŞMAN: PROF. DR. GEDİZ URAK		ÖLÇEK: 1/ 200
ÖLÇÜM ÇİZİM: İLKAY SAYAN		PAFTA NO: 3

Şekil 4.3. Fotoğraf çekim yönleri , taşıyıcı ve mimari eleman kodları, malzeme analizi numunelerinin alındığı yerleri gösteren +1.15 kotu tavan planı rölöve çizimi

EK-4 (Devam) Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı fotoğraf yerlerini gösteren kodlu rölöve planı

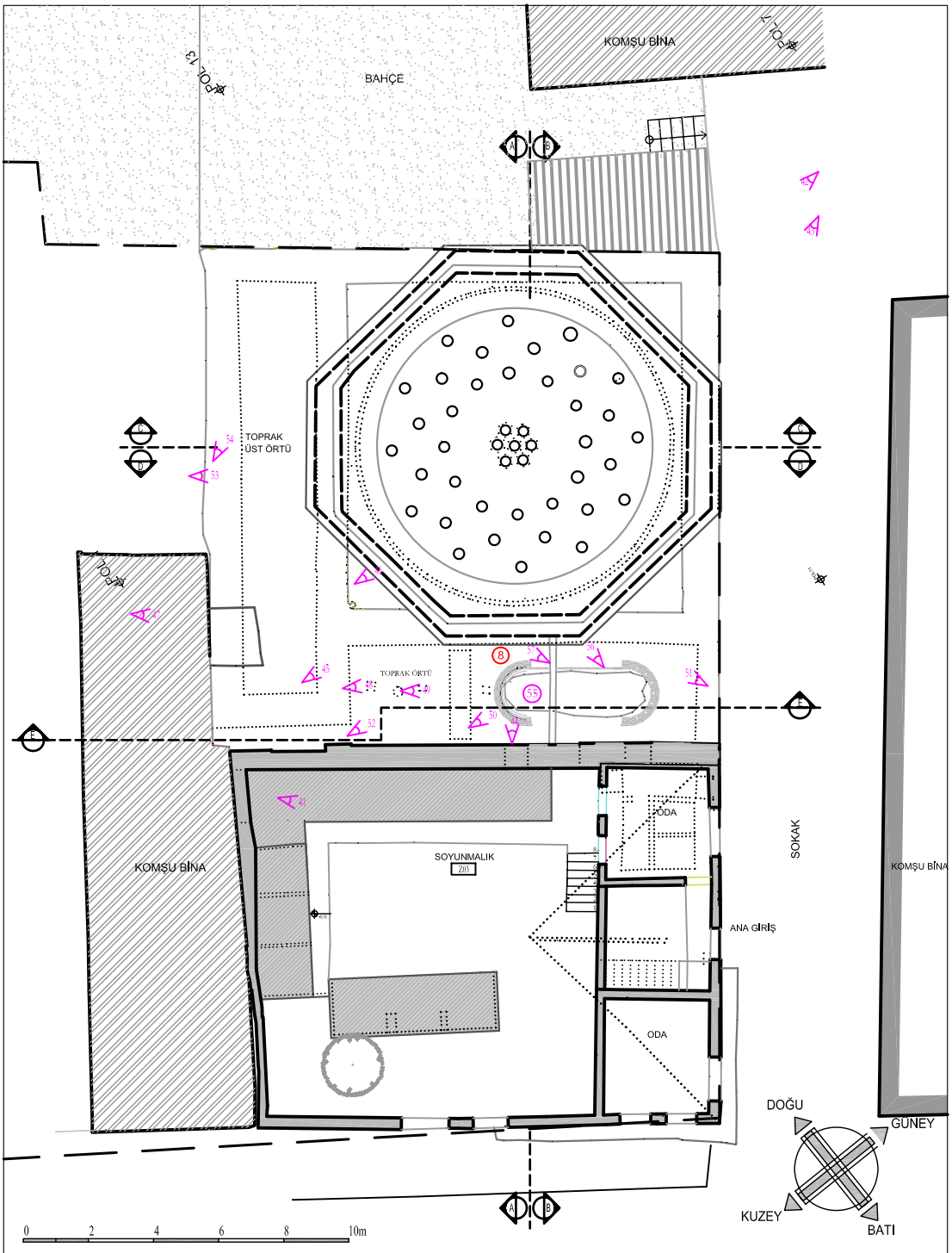

Şekil 4.4. Fotoğraf çekim yönleri , taşıyıcı ve mimari eleman kodları, malzeme analizi numunelerinin alındığı yerleri gösteren çatı planı rölöve çizimi

EK-4 Yeni Mahalle Rum Hamamı cephe fotoğrafları

Resim 4.1. Kuzeybatı cephesi – soyunmalık bölümü (Nisan 2008)

Resim 4.2. Kuzeybatı cephesi – soyunmalık bölümü(Nisan 2008)

Resim 4.3. Kuzeybatı cephesi – soyunmalık bölümü (Nisan 2008)

EK-4 (Devam) Yeni Mahalle Rum Hamamı cephe fotoğrafları

Resim 4.4. Zemin kat – Z02 mekanı – D2 duvarı ve üzerindeki kapı izi (Nisan 2008)

Resim 4.5. Güneybatı cephesi (Nisan 2008)

Resim 4.6. Güneybatı cephesi (Nisan 2008)

EK-4 (Devam) Yeni Mahalle Rum Hamamı cephe fotoğrafları

Resim 4.7. Güneybatı cephesi – Z02 mekanı – D3 duvarı ve 111 mekanı D1 duvarı (Nisan 2008)

Resim 4.8. Güneybatı cephesi –111 mekanı – dış duvarı (Nisan 2008)

EK-4 (Devam) Yeni Mahalle Rum Hamamı cephe fotoğrafları

(a)

(b)

Resim 4.9. (a+b)güneybatı cephesi – Z01 mekanı – ana giriş kapısı (Nisan 2008)

Resim 4.10. Güneybatı cephesi – Z16 mekanı penceresi (P1.1.) dışı (Nisan 2008)

Resim 4.11. Güneybatı cephesi- Z15 mekanı penceresi (P1.2.) dışı (Nisan 2008)

EK-4 (Devam) Yeni Mahalle Rum Hamamı cephe fotoğrafları

Resim 4.12. Güneybatı cephesi –110 mekanı dış cephesi (Nisan 2008)

Resim 4.13. Güneybatı cephesi –109 mekanı dış cephesi (Nisan 2008)

Resim 4.14. Güneybatı cephesi – ılıklık Z20 mekanı dış duvarı – moloz taş örgü (Nisan 2008)

EK-4 (Devam) Yeni Mahalle Rum Hamamı cephe fotoğrafları

Resim 4.15. Güneybatı cephesi – ılıklık dış duvarı ve silmesi (Nisan 2008)

4.16. Güneybatı cephesi – sıcaklık – D10 duvarı üzerindeki kasnak (Nisan 2008)

Resim 4.17. Arka bahçe kapısından güneybatı cephesi ve sokak görünümü (Nisan 2008)

EK-4 (Devam) Yeni Mahalle Rum Hamamı cephe fotoğrafları

Resim 4.18. Güneybatı cephesi – genel görünüm (Nisan 2008)

Resim 4.19. Güneybatı cephesi – soyunmalık 1. kat – 109 mekanı yıkılan D2 duvarı (Nisan 2008)

Resim 4.20. Kuzeydoğu cephesi – sıcaklık ve su deposundan görünüm (Nisan 2008)

EK-4 (Devam) Yeni Mahalle Rum Hamamı cephe fotoğrafları

Resim 4.21. Kuzeydoğu cephesi – sıcaklık ve su deposu dış duvarları (Nisan 2008)

Resim 4.22. Kuzeydoğu cephesi – sıcaklık kasnak ve kubbesi (Nisan 2008)

Resim 4.23. Kuzeydoğu cephesi – su deposu dış duvarına ait moloz taş duvar örgüsü (Nisan 2008)

EK-4 (Devam) Yeni Mahalle Rum Hamamı cephe fotoğrafları

Resim 4.24. Kuzeydoğu cephesi – külhan bacası önündeki tuğla kemer (Nisan 2008)

Resim 4.25. Kuzeydoğu cephesi – külhan bacası yanındaki moloz taş duvar örgü (Nisan 2008)

Resim 4.26. Kuzeydoğu cephesi – su deposu üst örtüsü (Nisan 2008)

EK-4 (Devam) Yeni Mahalle Rum Hamamı cephe fotoğrafları

Resim 4.27. Kuzeydoğu cephesi – soyunmalık – 1. kat D2 duvarı (Nisan 2008)

Resim 4.28. Güneydoğu cephesi genel görünüm (Nisan 2008)

Resim 4.29. Güneydoğu cephesi sonradan örülen moloz taş bahçe duvar örgüsü (Nisan 2008)

EK-4 (Devam) Yeni Mahalle Rum Hamamı cephe fotoğrafları

Resim 4.30. Güneydoğu cephesi – su deposu dış duvarı ve köşe sarı köyke taşları (Nisan 2008)

Resim 4.31. Güneydoğu cephesi – moloz taş duvar örgüsü (Nisan 2008)

Resim 4.32. Güneydoğu cephesi – bozulan moloz taş duvar örgüsü (Nisan 2008)

EK-4 (Devam) Yeni Mahalle Rum Hamamı cephe fotoğrafları

Resim 4.33. Güneydoğu cephesi – moloz taş duvar örgüsü arasındaki tuğla hatıl (Nisan 2008)

Resim 4.34. Güneydoğu cephesi – moloz taş örgü (Nisan 2008)

Resim 4.35. Güneydoğu cephesi – köşe taşları (Nisan 2008)

EK-4 (Devam) Yeni Mahalle Rum Hamamı cephe fotoğrafları

Resim 4.36. Güneydoğu cephesi – sonradan eklenen sundurma (Nisan 2008)

Resim 4.37. Güneydoğu cephesi – sundurma altında cepheye ait moloz taş örgü (Nisan 2008)

Resim 4.38. Güneydoğu cephesi – Z23 Halveti – köşe trombuna ait tuğla kemer örgü (Nisan 2008)

EK-4 (Devam) Yeni Mahalle Rum Hamamı cephe fotoğrafları

Resim 4.39. Güneydoğu cephesi – su deposu ile bahçe duvarının birleştiği köşe (Nisan 2008)

Resim 4.40. Arka bahçeye sonradan yapılan giriş kapısı (Nisan 2008)

EK-4 (Devam) Yeni Mahalle Rum Hamamı cephe fotoğrafları

Resim 4.41. Soyunmalık bölümü – yok olan kırma çatı (Aralık 2008)

Resim 4.42. Sıcaklık bölümü – beton tabaka ile kapatılan tuğla kubbe (Nisan 2008)

Resim 4.43. Güneybatı cephesi – ana giriş cephesinin bulunduğu dar sokak (Nisan 2008)

EK-4 (Devam) Yeni Mahalle Rum Hamamı cephe fotoğrafları

Resim 4.44. Kuzeybatı cephesi – sıcaklık bölümü – moloz taş ve tuğla örgü kasnak (Nisan 2008)

Resim 4.45. Ilıklık damından sıcaklık trompuna ait tuğla kemer (Nisan 2008)

Resim 4.46. Ilıklık damından yıkılan tromp geçiş ve sıcaklığa bakış (Nisan 2008)

EK-4 (Devam) Yeni Mahalle Rum Hamamı cephe fotoğrafları

Resim 4.47. Ilıklık üzerine sonrada yapılan beton döşeme (Nisan 2008)

Resim 4.48. Ilıklık üzerindeki ışıklık boşluğu – dış görünüm (Nisan 2008)

Resim 4.49. Ilıklık tonozu – dış görünüm (Nisan 2008)

EK-4 (Devam) Yeni Mahalle Rum Hamamı cephe fotoğrafları

Resim 4.50. Ilıklık tonozu – dış görünüm (Nisan 2008)

Resim 4.51. Sıcaklık kasnağı kuzeybatı görünüşü – kasnak köşelerinde kullanılan sarı köyke taşı (Nisan 2008)

Resim 4.52. Sıcaklık kasnağı kuzeybatı görünüşü – değiştirilen beton silmeler (Nisan 2008)

EK-4 (Devam) Yeni Mahalle Rum Hamamı cephe fotoğrafları

Resim 4.53. Su deposu damından sıcaklık kasnağı (Temmuz 2008)

Resim 4.54. Su deposu damından burada oluşan küçük ve büyük bitkiler (Nisan 2008)

Resim 4.55. Ilıklık mekanı – yıkılan üst örtüden sıcaklığa geçiş (Nisan 2008)

EK-4 (Devam) Yeni Mahalle Rum Hamamı cephe fotoğrafları

(a) (b)

Resim 4.56. (a +b) Sıcaklık dış duvarı köşelerinde sarı küfeki (köyke) taşı (Nisan 2008)

Resim 4.57. Ilıklık üzerindeki tüteklik ve taş süse ait sarı taşlar (Aralık 2008)

EK-4 Yeni Mahalle Rum Hamamı iç mekan fotoğrafları

Resim 4.58. Soyunmalık – ana giriş kapısından kabinlere bakış (Aralık 2008)

Resim 4.59. Kuzeybatı cephesi – D1 Duvarı ve iç mekandan görünüş (Aralık 2008)

Resim 4.60. Soyunmalık – 1. kat Z09 mekanı – D4 duvarı üzerindeki P11.1 ve P11.2 pencereleri (Aralık 2008)

EK-4 (Devam) Yeni Mahalle Rum Hamamı iç mekan fotoğrafları

Resim 4.61. Kuzeybatı cephesi – D1 Duvarından soyunma kabinleri (Nisan 2008)

Resim 4.62. Soyunmalık – D7 duvarı – K3 kapısı (ılıklık bölümüne geçiş- Nisan 2008)

Resim 4.63. Soyunmalık – D7 duvarı – K4 hela kapısı (Nisan 2008)

EK-4 (Devam) Yeni Mahalle Rum Hamamı iç mekan fotoğrafları

Resim 4.64. Soyunmalık – D5 Duvarı üzerindeki Z14-13-12 kabinleri (Nisan 2008)

(a) (b)

Resim 4.65. (a +b) Soyunmalık – D5 duvarı – K6 kapısı (Nisan 2008)

EK-4 (Devam) Yeni Mahalle Rum Hamamı iç mekan fotoğrafları

Resim 4.66. Soyunmalık – Z14 kabini içinde kalan K6 kapısı üzerindeki taş süs (Nisan 2008)

Resim 4.67. Soyunmalık – Z12 kabini, D5.4 duvarı – özgün olmayan çini kaplamalar (Nisan 2008)

EK-4 (Devam) Yeni Mahalle Rum Hamamı iç mekan fotoğrafları

Resim 4.68. Soyunmalık – Z10 kabini duvarları (Nisan 2008)

Resim 4.69. Soyunmalık – Z09 kabini (Nisan 2008)

Resim 4.70. Soyunmalık – (Z09-07) kabinleri (Nisan 2008)

EK-4 (Devam) Yeni Mahalle Rum Hamamı iç mekan fotoğrafları

(a)

(b)

Resim 4.71. Soyunmalık
(a) Kuzeybatı cephesi – D1 duvarına bakış
(b) Kuzeydoğu cephesi – D2 duvarına bakış (Nisan 2008)

Resim 4.72. Soyunmalık – (Z04-06) kabinleri (Nisan 2008)

EK-4 (Devam) Yeni Mahalle Rum Hamamı iç mekan fotoğrafları

Resim 4.73. Soyunmalık – Z03 mekanı – D1 Duvarı – Hamam Caddesi'ne açılan K2 kapısı (Nisan 2008)

Resim 4.74. Soyunmalık – Z03 mekanı– sonradan eklenen beton merdiven basamaklar (Nisan 2008)

EK-4 (Devam) Yeni Mahalle Rum Hamamı iç mekan fotoğrafları

Resim 4.75. Soyunmalık – Z01 mekanı – ana giriş kapısı (Nisan 2008)

Resim 4.76. Soyunmalık – Z01 mekanı – yok olan ahşap merdiven (Nisan 2008)

Resim 4.77. Soyunmalık – Z01 mekanı – üst kata ait ahşap döşeme (Nisan 2008)

EK-4 (Devam) Yeni Mahalle Rum Hamamı iç mekan fotoğrafları

Resim 4.78. Soyunmalık – Z01 mekanı – ahşap merdiven yeri ve izi kalan basamaklar (Nisan 2008)

Resim 4.79. Soyunmalık – Z14 mekanı – D5 duvarı – K6 kapısı üzerindeki tüteklik (Nisan 2008)

EK-4 (Devam) Yeni Mahalle Rum Hamamı iç mekan fotoğrafları

Resim 4.80. Ilıklık – Z20 mekanı – D4 duvarı (Nisan 2008)

Resim 4.81. Ilıklık – Z20 mekanı – Türk üçgenleri ve tonoz örtü (Temmuz 2008)

Resim 4.82. Ilıklık – Z20 mekanı – Türk üçgenleri (Nisan 2008)

EK-4 (Devam) Yeni Mahalle Rum Hamamı iç mekan fotoğrafları

Resim 4.83. Ilıklık – Z20 mekanı – Türk üçgenleri (Nisan 2008)

Resim 4.84. Ilıklık – Z20 mekanı –. D1 duv.üzerinde kapatılan kapı izi (Nisan 2008)

Resim 4.85. Ilıklık – Z20 mekanı – D1 duvarı – K5 Kapısı (Nisan 2008)

Resim 4.86. Ilıklık – Z20 mekanı D1 duvarı – K3 Kapısı (Nisan 2008)

EK-4 (Devam) Yeni Mahalle Rum Hamamı iç mekan fotoğrafları

Resim 4.87. Ilıklık – Z20 mekanı – K3 ve K5 kapıları ve üst kemer geçişi (Nisan 2008)

Resim 4.88. Ilıklık – Z20 mekanı – K10 kapısı – sıcaklığa geçiş (Nisan 2008)

Resim 4.89. Ilıklık – Z20 mekanı – K10 kapısı üst bölümü (Nisan 2008)

EK-4 (Devam) Yeni Mahalle Rum Hamamı iç mekan fotoğrafları

Resim 4.90. Ilıklık – Z20 mekanı ve Z19 mekanını ikiye bölen beton duvar (Nisan 2008)

Resim 4.91. Ilıklık – Z19 mekanı –D2 duvarı üzerindeki K7 kapısı (Nisan 2008)

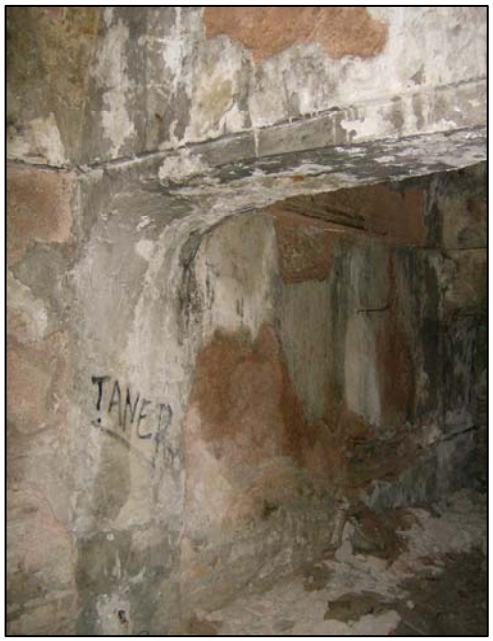

Resim 4.92. Ilıklık – Z19 mekanı – kemer geçiş (Nisan 2008)

Resim 4.93. Ilıklık – Z19 mekanı – D1 duvarı üzerindeki K7 kapısı (Temmuz 2008)

EK-4 (Devam) Yeni Mahalle Rum Hamamı iç mekan fotoğrafları

Resim 4.94. Ilıklık – Z19 mekanındaki kırık kurna (Nisan 2008)

Resim 4.95. Ilıklık – Z19 mekanındaki D2 duvarı (Nisan 2008)

Resim 4.96. Ilıklık – Z18 mekanı – sonradan açılan kapı (Nisan 2008)

Resim 4.97. Ilıklık – Z19 mekanı – kemer ve beton duvar görünüşü (Nisan 2008)

EK-4 (Devam) Yeni Mahalle Rum Hamamı iç mekan fotoğrafları

Resim 4.98. Ilıklık – Z19 mekanı – tuğla tonoz örtü (Nisan 2008)

Resim 4.99. Ilıklık –Z19 mekanı – D5 duvarı – K11 Kapısı (Nisan 2008)

Resim 4.100. Ilıklık – Z19 mekanı – beton ve taş duvar birleşimi (Nisan 2008)

EK-4 (Devam) Yeni Mahalle Rum Hamamı iç mekan fotoğrafları

Resim 4.101. Ilıklık –Z19 mekanı D5 duvarı –K11 Kapısı (Nisan 2008)

Resim 4.102. Ilıklık – Z17 mekanı D4 duvarı (Nisan 2008)

Resim 4.103. Ilıklık – Z17 mekanı iç duvarları (Nisan 2008)

EK-4 (Devam) Yeni Mahalle Rum Hamamı iç mekan fotoğrafları

Resim 4.104. Sıcaklık – D10 Duvarı önünden su deposu penceresine doğru bakış (Nisan 2008)

Resim 4.105. Sıcaklık – D2 duvarı – su deposundan sıcaklığa buhar geçişini sağlayan pencere (Nisan 2008)

Resim 4.106. Sıcaklık – D1 ve D2 duvarlarının birleştiği köşe ve tromp geçiş (Nisan 2008)

EK-4 (Devam) Yeni Mahalle Rum Hamamı iç mekan fotoğrafları

Resim 4.107. Sıcaklık – K1 kemeri ve tromp geçiş (Nisan 2008)

Resim 4.108. Sıcaklık – D1 duvarı üzerindeki K9 ve K10 kapılarına doğru bakış (Nisan 2008)

Resim 4.109. Sıcaklık – D2 duvarı önünden eyvan 1'e bakış (Nisan 2008)

EK-4 (Devam) Yeni Mahalle Rum Hamamı iç mekan fotoğrafları

Resim 4.110. Sıcaklık – Z23 Halveti (Nisan 2008)

Resim 4.111. Sıcaklık – Z24 Halveti (Nisan 2008)

Resim 4.112. Sıcaklık – D1 Duvarından Z22 Halveti yan duvarına (D3) bakış (Nisan 2008)

Resim 4.113. Sıcaklık – D2 Duvarından Z24 halvetine bakış (Nisan 2008)

EK-4 (Devam) Yeni Mahalle Rum Hamamı iç mekan fotoğrafları

Resim 4.114. Sıcaklık – K9 kapısı (Nisan 2008)

Resim 4.115. Sıcaklık – göbektaşı (Nisan 2008)

Resim 4.116. Cehennemlik – göbektaşı altı taşıyıcı tuğla ayaklar (Nisan 2008)

Resim 4.117. Cehennemlik – tuğla ayaklar (Nisan 2008)

EK-4 (Devam) Yeni Mahalle Rum Hamamı iç mekan fotoğrafları

Resim 4.118. Sıcaklık – D6 Duvarı ile Z22 ve Z23 halvetleri (Nisan 2008)

Resim 4.119. Sıcaklık – Eyvan 2 önündeki kırılmış zemin döşemesi (Nisan 2008)

Resim 4.120. Sıcaklık – Eyvan 2 önündeki kırılmış döşeme altından cehennemlik taşıyıcı tuğla ayakları (Nisan 2008)

EK-4 (Devam) Yeni Mahalle Rum Hamamı iç mekan fotoğrafları

Resim 4.121. Sıcaklık – Z23 Halvet odası – D7 Duvarı (Nisan 2008)

Resim 4.122. Sıcaklık – Eyvan 2'deki kırık kurnaya ait köşe süsü (Nisan 2008)

Resim 4.123. Sıcaklık – Eyvan 1 – D10 Duvarına bakış (Nisan 2008)

EK-4 (Devam) Yeni Mahalle Rum Hamamı iç mekan fotoğrafları

Resim 4.124. Sıcaklık – Z23 Halvet içerisinde kalan kemer (Nisan 2008)

Resim 4.125. Sıcaklık – Kemer Ayağı (Nisan 2008)

Resim 4.126. Sıcaklık – Z23 Halveti – D2 duvarı (Nisan 2008)

Resim 4.127. Sıcaklık – Z24 Halveti– D3 duvarı (Nisan 2008)

Resim 4.128. Sıcaklık – döşeme kaplamaları (Nisan 2008)

EK-4 (Devam) Yeni Mahalle Rum Hamamı iç mekan fotoğrafları

Resim 4.129. Su deposu – D4 duvar yönüne bakış (Nisan 2008)

Resim 4.130. Su deposu – D1 duvar yönüne bakış (Nisan 2008)

Resim 4.131. Su deposu – D3 duvar yönüne bakış (Nisan 2008)

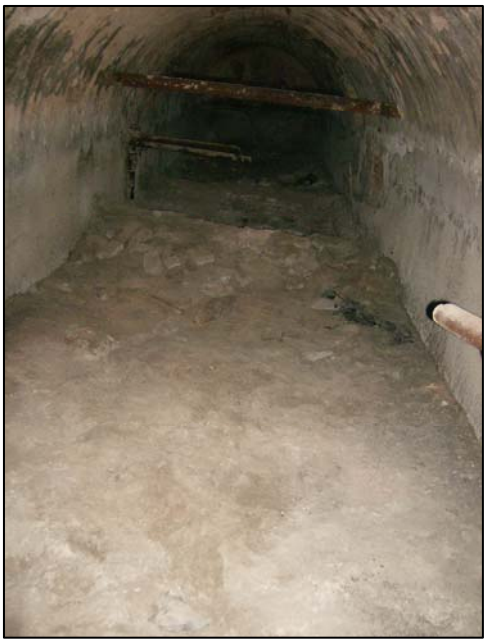

Resim 4.132. Su deposu – döşeme (Nisan 2008)

EK-4 (Devam) Yeni Mahalle Rum Hamamı iç mekan fotoğrafları

Resim 4.133. Soyunmalık – 109 mekanı – P8.1 penceresi (Nisan 2008)

Resim 4.134. Soyunmalık – 109 mekanı – K14 kapısı (Nisan 2008)

Resim 4.135. Soyunmalık –119 mekanı – yıkılan döşeme, tavan, duvar elemanları (Aralık 2008)

EK-4 (Devam) Yeni Mahalle Rum Hamamı iç mekan fotoğrafları

Resim 4.136. Soyunmalık –109 mekanı – soyunmalığa bakan kemerli iç pencereler (Aralık 2008)

(a)

(b)

Resim 4.137. 107 mekanından çürümüş ahşap konsol döşemeye bakış (Nisan 2008)

Resim 4.138. Soyunmalık – 1. kat soyunma kabinleri (Nisan 2008)

Resim 4.139. Soyunmalık –1. kat yıkılan soyunma kabinlerine ait mahal (Aralık 2008)

EK-4 (Devam) Yeni Mahalle Rum Hamamı iç mekan fotoğrafları

Resim 4.140. Soyunmalık –1. kat – (101-103) soyunma kabinleri (Aralık 2008)

Resim 4.141. Soyunmalık – 1. kat – 103 Kabini (Aralık 2008)

Resim 4.142. Soyunmalık –1.kat –103 soyunma kabininin sağında kalan tuğla duvar (Nisan 2008)

EK-4 (Devam) Yeni Mahalle Rum Hamamı iç mekan fotoğrafları

Resim 4.143. Soyunmalık – 1. kat – D2.10 duvarı (Nisan 2008)

Resim 4.144.Soyunmalık – 1. kat yıkılan tuğla duvar (Aralık 2008)

Resim 4.145. Soyunmalık -1. kat – (101-03) soyunma kabinleri (Nisan 2008)

Resim 4.146. Soyunmalık –1.kat – P8.3 penceresi (Aralık 2008)

Resim 4.147. Soyunmalık-1.kat – D4 duvarı – P8.1 ve P8.2 pencereleri (Nisan 2008)

EK-4 (Devam) Yeni Mahalle Rum Hamamı iç mekan fotoğrafları

Resim 4.148. Ilıklık – Z20 mekanı – tonoz örtü (Nisan 2008)

Resim 4.149. Ilıklık –Z20 mekanı – tonoz örtü (Nisan 2008)

Resim 4.150. Z20 mekanı – tonoz örtü üzerindeki ışık gözleri (Nisan 2008)

Resim 4.151. Ilıklık – Z20 mekanı – hela kapısı üzerindeki toprak künk (Nisan 2008)

Resim 4.152. Ilıklık – Z19 mekanı – tonoz örtü (Nisan 2008)

EK-4 (Devam) Yeni Mahalle Rum Hamamı iç mekan fotoğrafları

Resim 4.153. Ilıklık – Z19 mekanı – tonoz örtü ve ışık gözleri (Nisan 2008)

Resim 4.154. Ilıklık – Z19 mekanı – tuğla tonoz örtü üzerindeki ışık gözleri (Nisan 2008)

Resim 4.155. Ilıklık – Z20 mekanı – tonoz örtüye ait yıkılan tuğla kısım (Nisan 2008)

EK-4 (Devam) Yeni Mahalle Rum Hamamı iç mekan fotoğrafları

Resim 4.156. Sıcaklık kubbesi – ışık gözleri (Nisan 2008)

Resim 4.157. Sıcaklık kubbesi – merkezde altıgen ışıkgözleri (Nisan 2008)

Resim 4.158. Sıcaklık – Z21 mekanı – K9 kapısı üzerindeki tüteklik (Aralık 2008)

EK-4 (Devam) Yeni Mahalle Rum Hamamı iç mekan fotoğrafları

Resim 4.160. Sıcaklık kubbesi (Nisan 2008)

Resim 4.159. Sıcaklık – K10 kapı tonozu üzerindeki tüteklik (Nisan 2008)

Resim 4.161. Sıcaklık – kubbe üzerindeki Bozulmalar (Nisan 2008)

Resim 4.162. Sıcaklık – Z24 Halveti – kısmen yok olan tromp geçiş (Nisan 2008)

EK-4 (Devam) Yeni Mahalle Rum Hamamı iç mekan fotoğrafları

Resim 4.163. Sıcaklık kubbesi– yapısal bozulmalar (Nisan 2008)

Resim 4.164. Sıcaklık – kubbe eteği silmesi (Nisan 2008)

Resim 4.165. Sıcaklık kubbedesi – nem ve yosunlaşmalar (Nisan 2008)

Resim 4.166. Sıcaklık – K10 Giriş kapısından kubbeye bakış (Nisan 2008)

EK-5 Restitüsyonda kaynak kullanım çizimleri

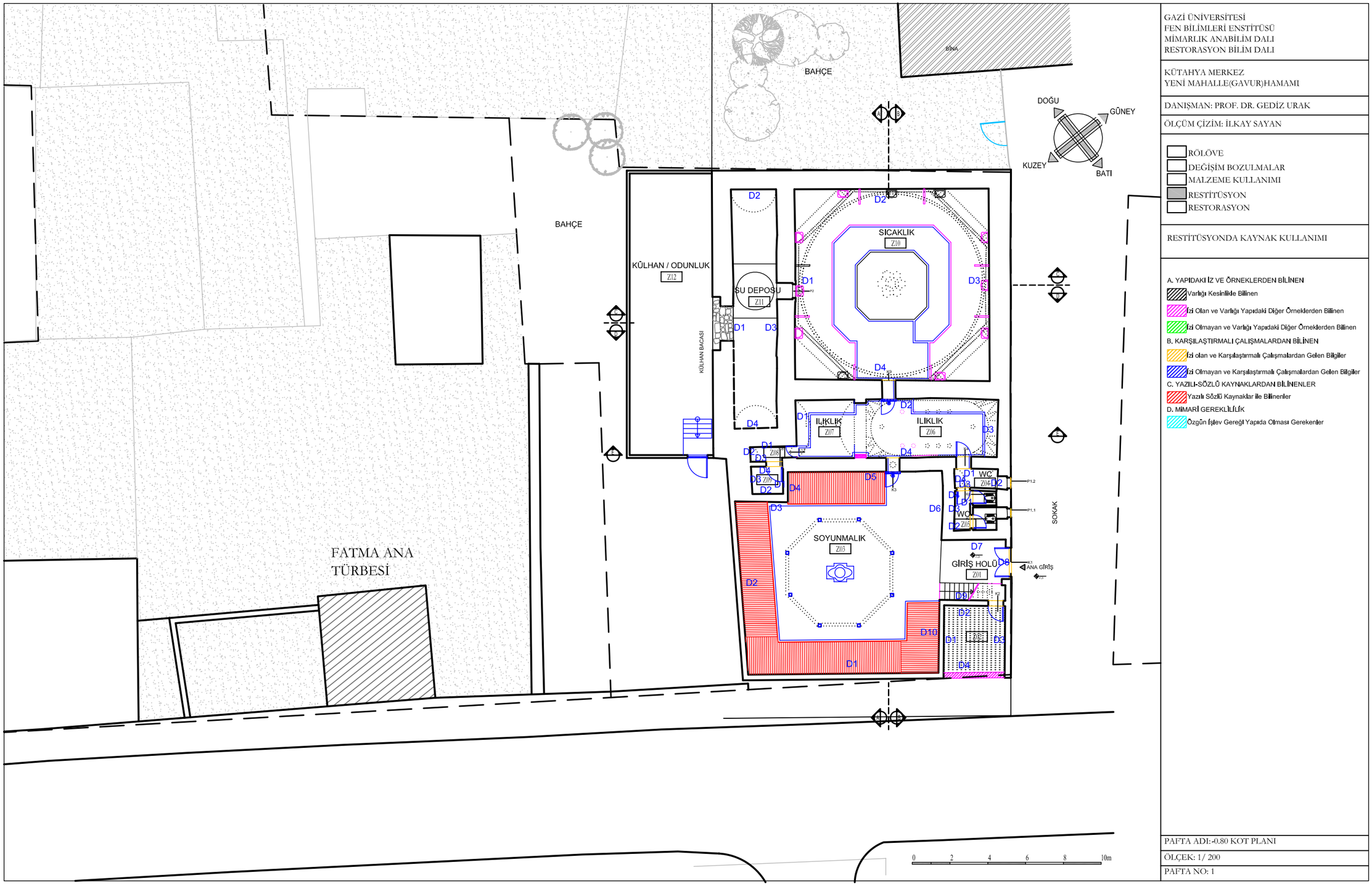

Şekil 5.1. Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı -0.80 kotu planı restitüsyonda kaynak kullanımı

EK-5 (Devam) Restitüsyonda kaynak kullanım çizimleri

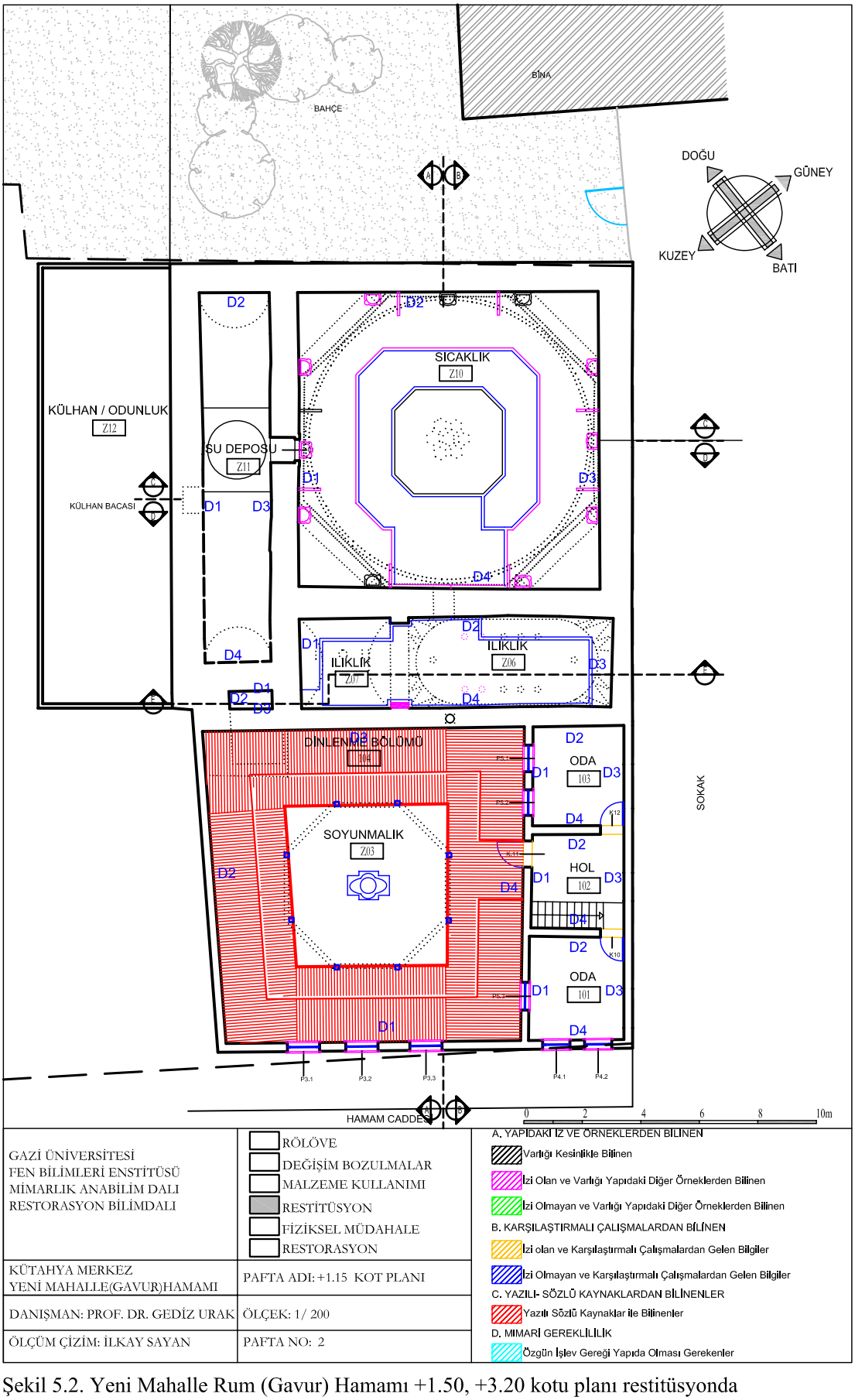

Şekil 5.2. Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı +1.50, +3.20 kotu planı restitüsyonda kaynak kullanımı

EK-5 (Devam) Restitüsyonda kaynak kullanım çizimleri

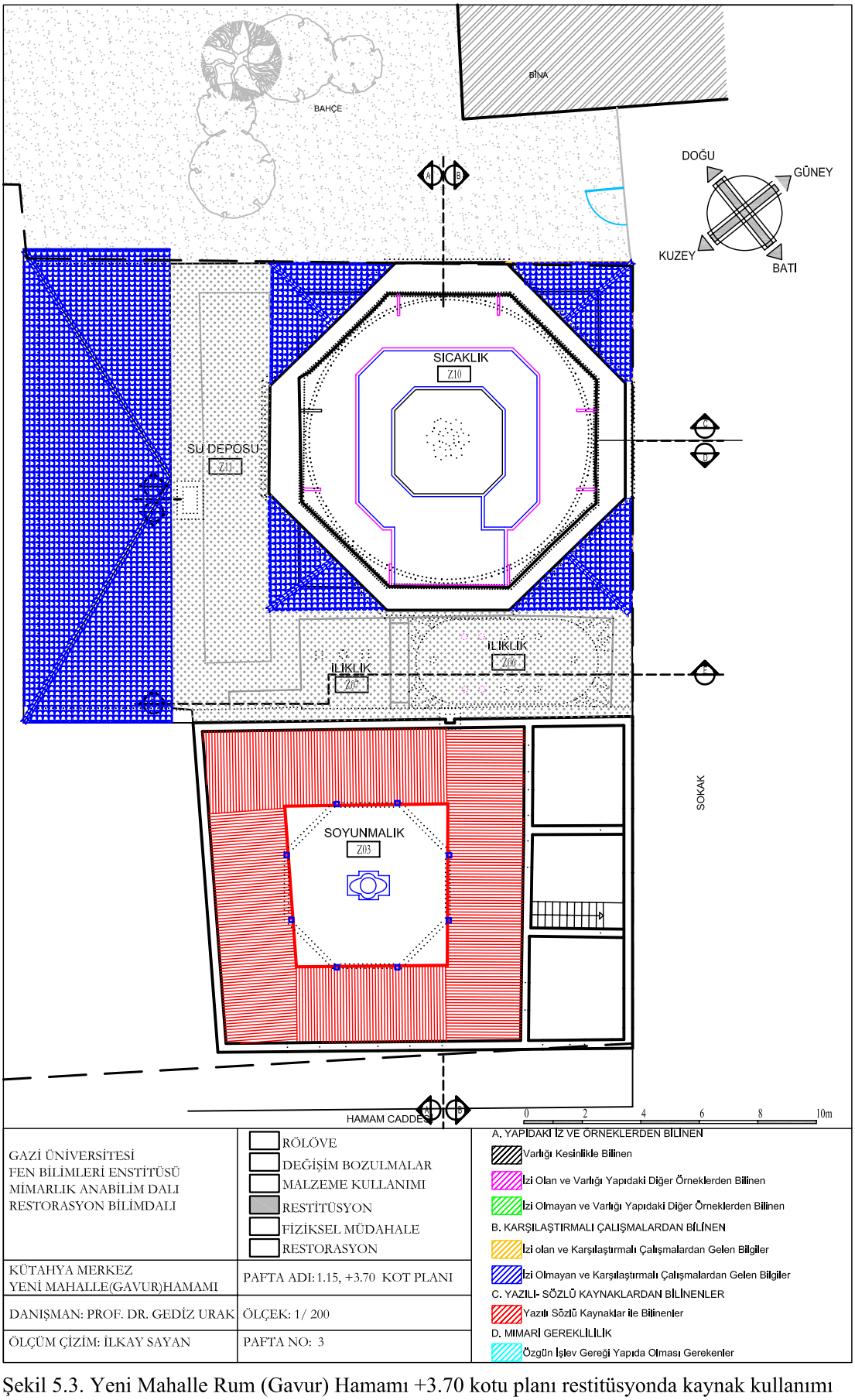

Şekil 5.3. Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı +3.70 kotu planı restitüsyonda kaynak kullanımı

EK-5 (Devam) Restitüsyonda kaynak kullanım çizimleri

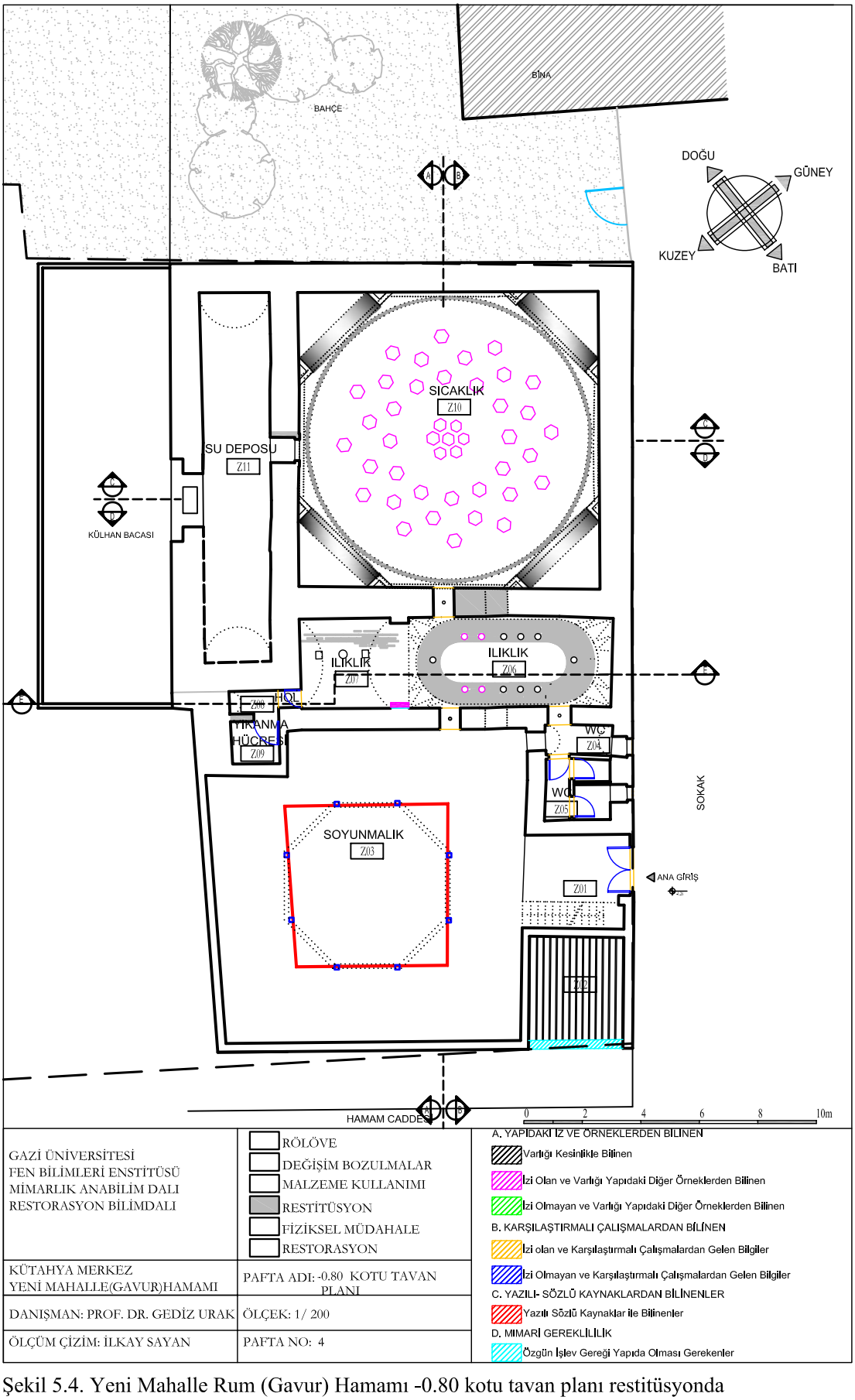

Şekil 5.4. Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı -0.80 kotu tavan planı restitüsyonda kaynak kulllanımı

EK-5 (Devam) Restitüsyonda kaynak kullanım çizimleri

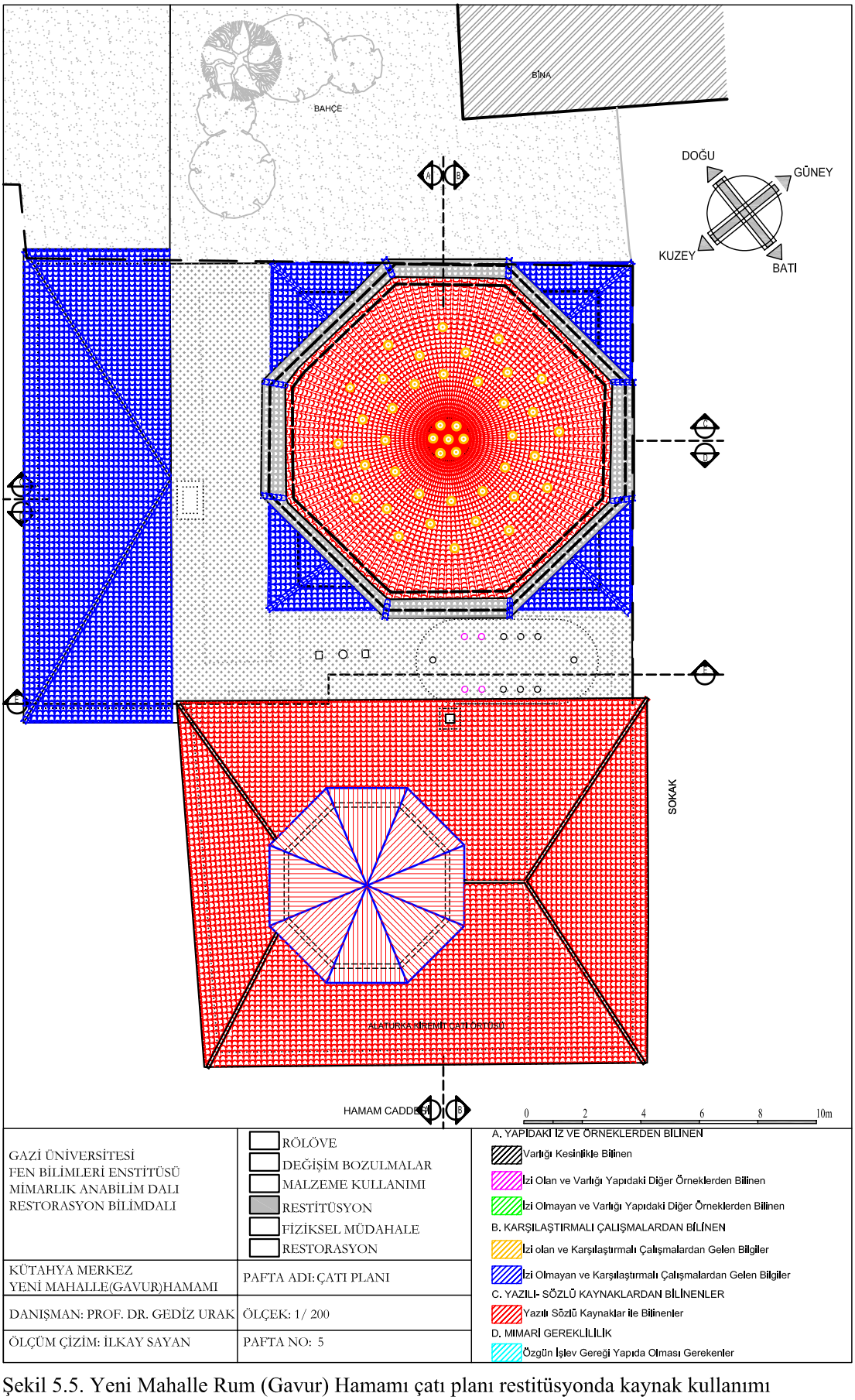

Şekil 5.5. Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı çatı planı restitüsyonda kaynak kullanımı

EK-5 (Devam) Restitüsyonda kaynak kullanım çizimleri

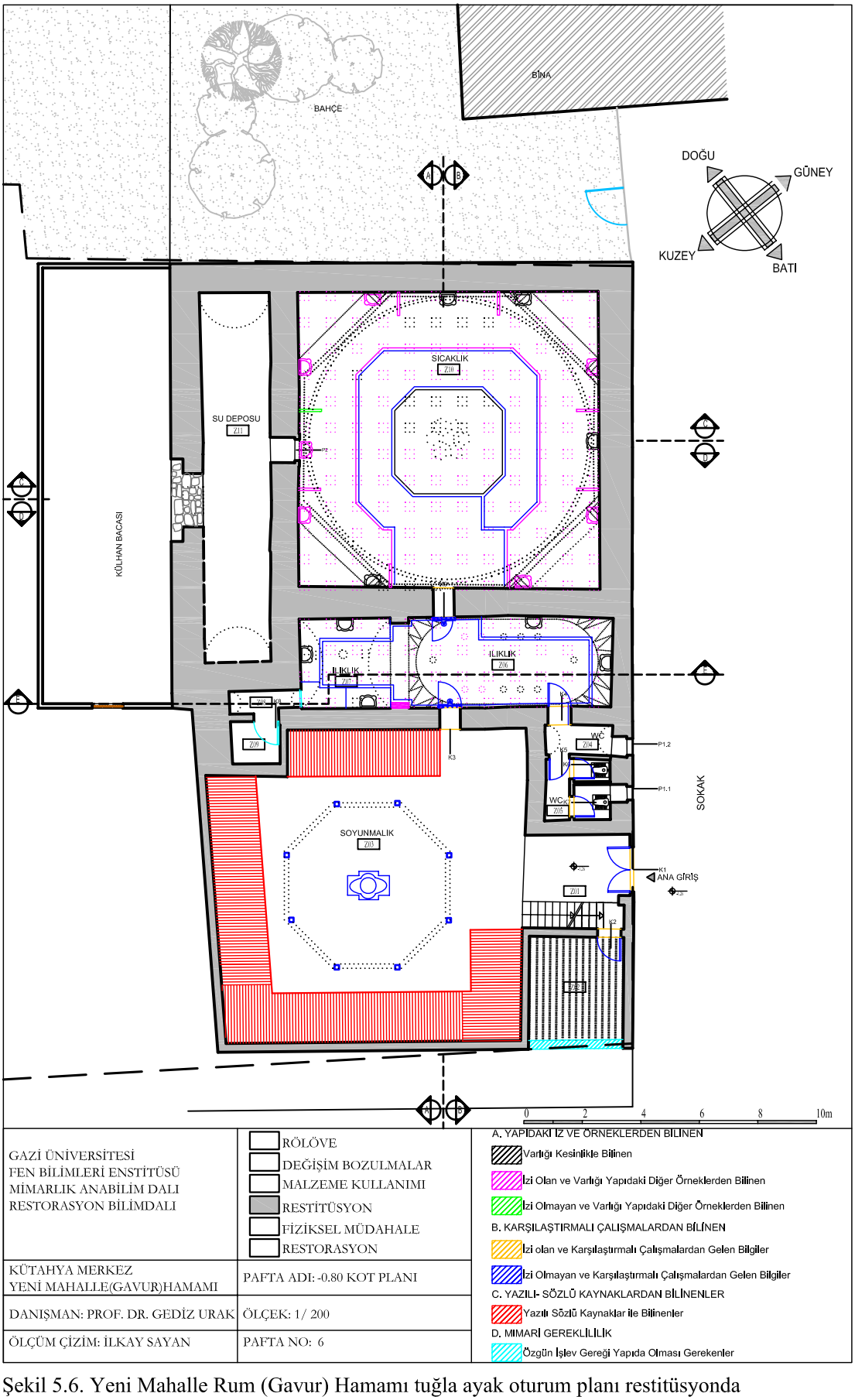

Şekil 5.6. Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı tuğla ayak oturum planı restitüsyonda kaynak kullanımı

EK-5 (Devam) Restitüsyonda kaynak kullanım çizimleri

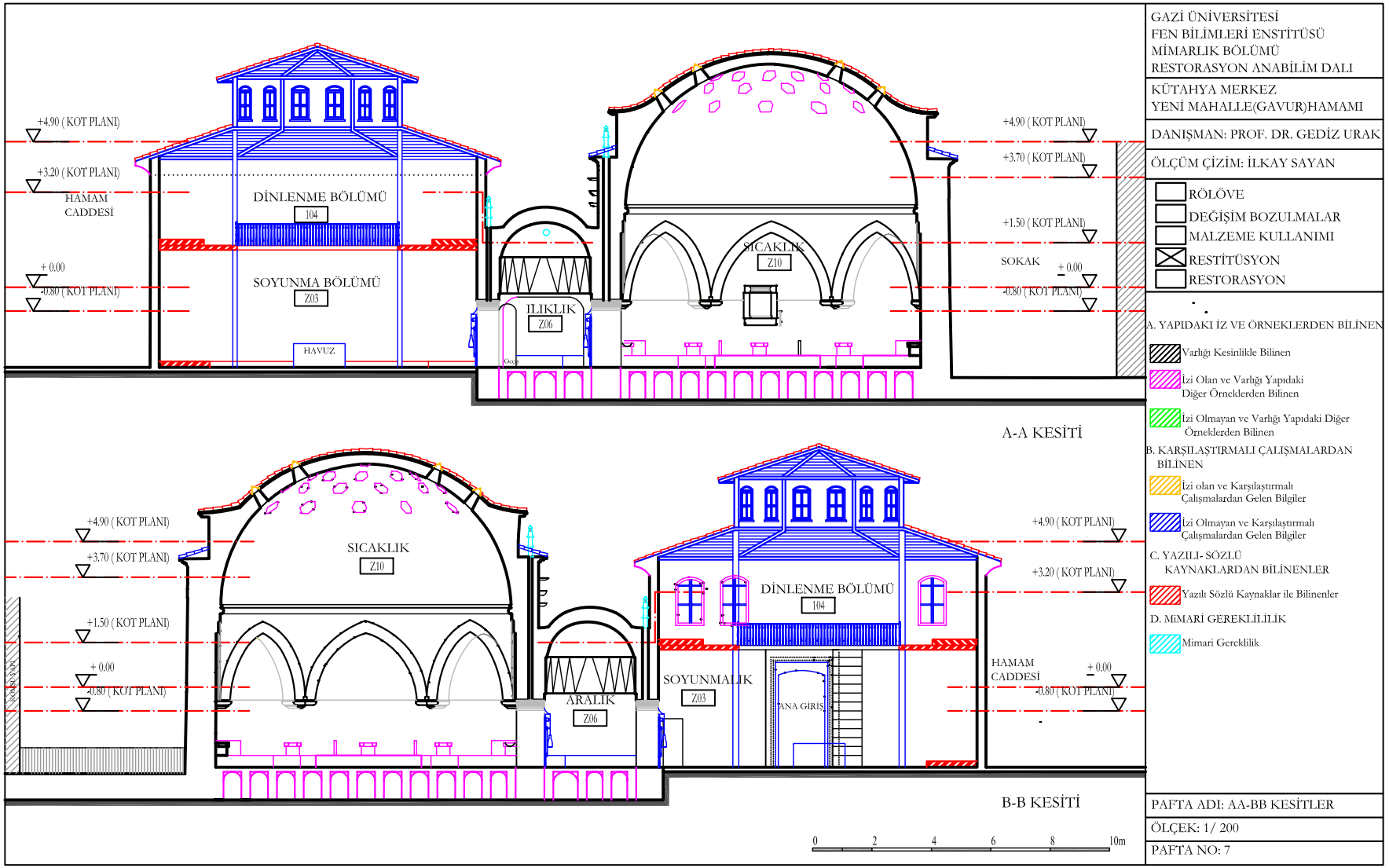

Şekil 5.7. Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı A-A ve B-B kesiti restitüsyonda kaynak kullanımı

EK-5 (Devam) Restitüsyonda kaynak kullanım çizimleri

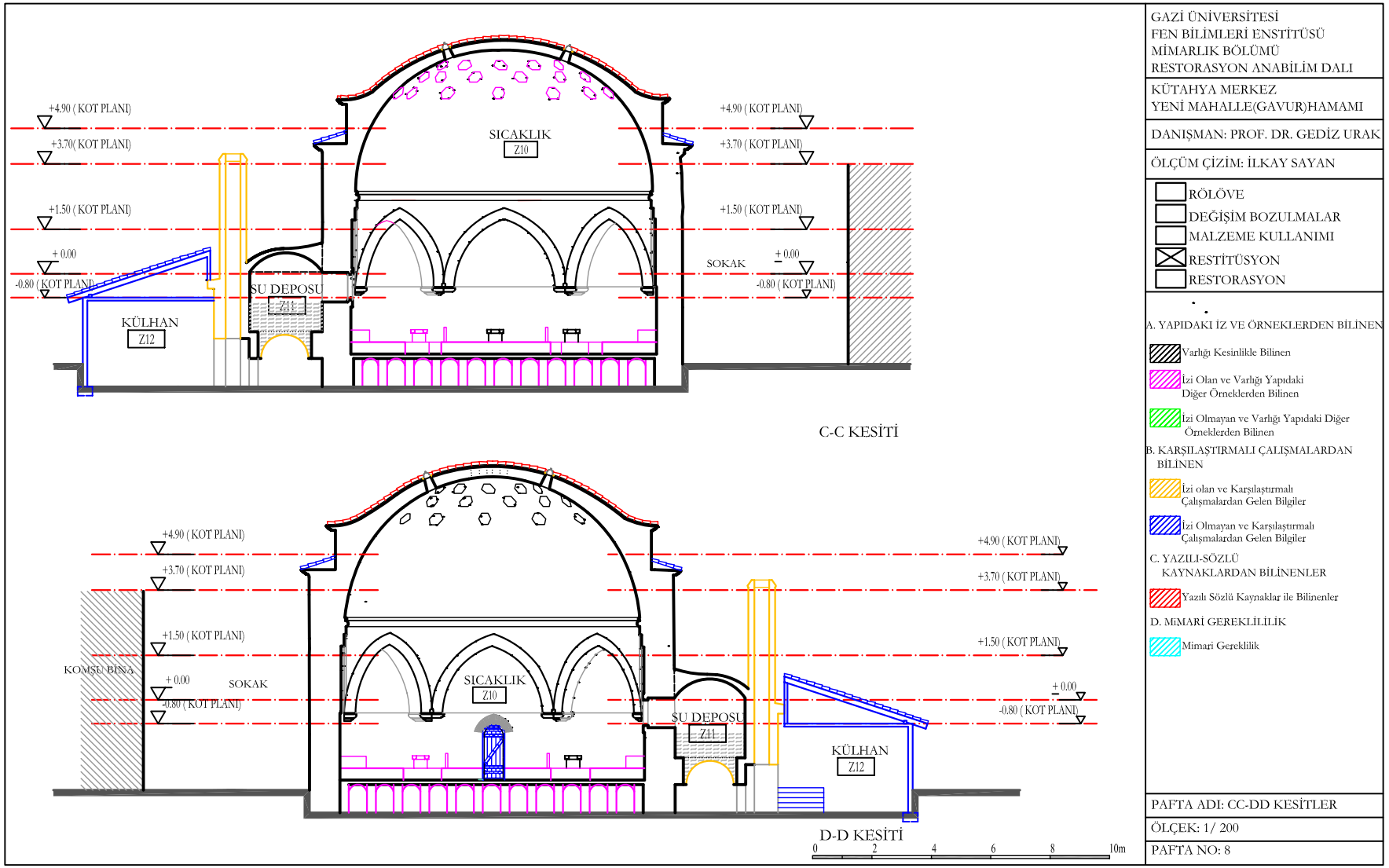

Şekil 5.8. Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı C-C ve D-D kesiti restitüsyonda kaynak kullanımı

EK-5 (Devam) Restitüsyonda kaynak kullanım çizimleri

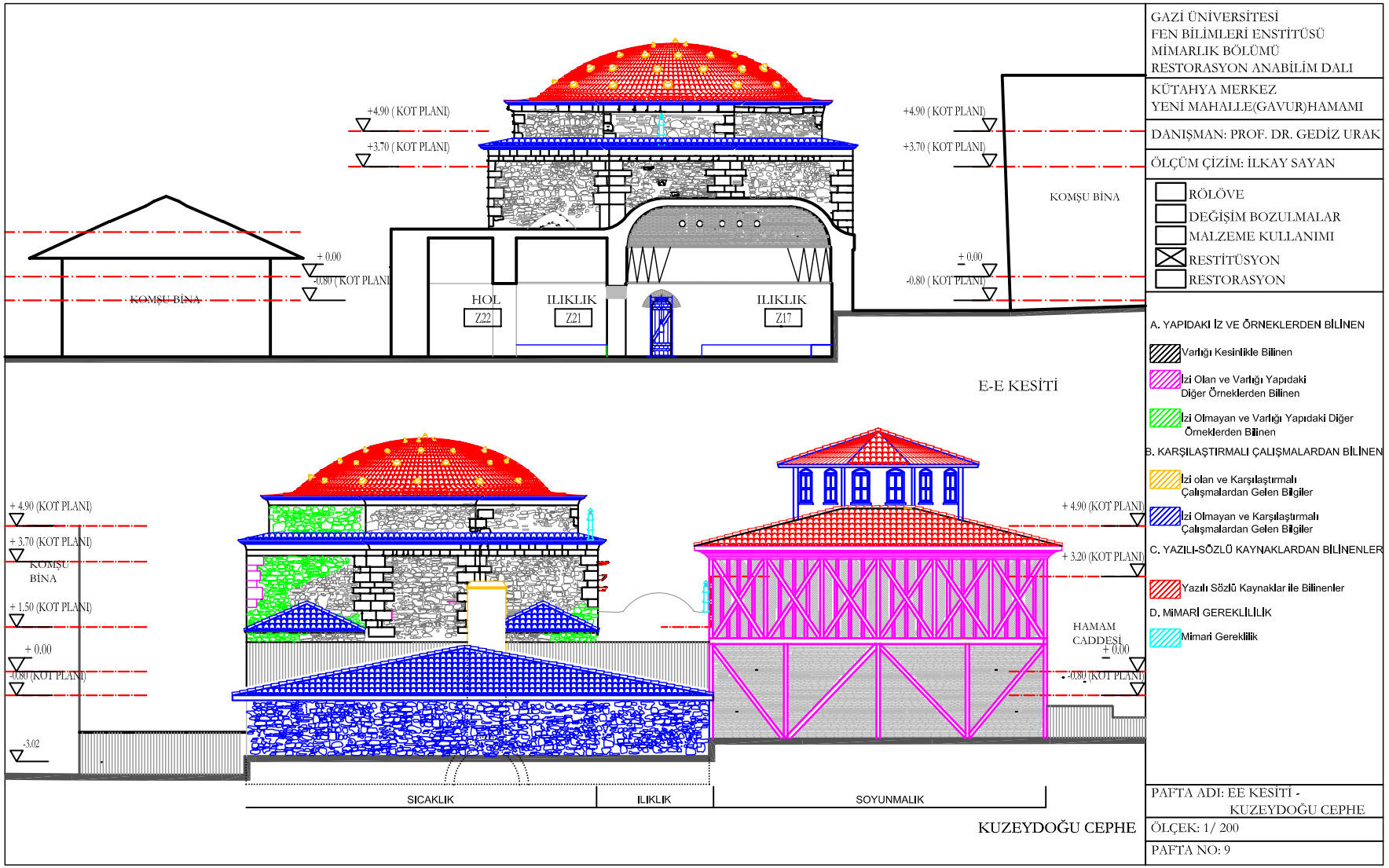

Şekil 5.9. Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı E-E kesiti ve kuzeydoğu cephesi restitüsyonda kaynak kullanımı

EK-5 (Devam) Restitüsyonda kaynak kullanım çizimleri

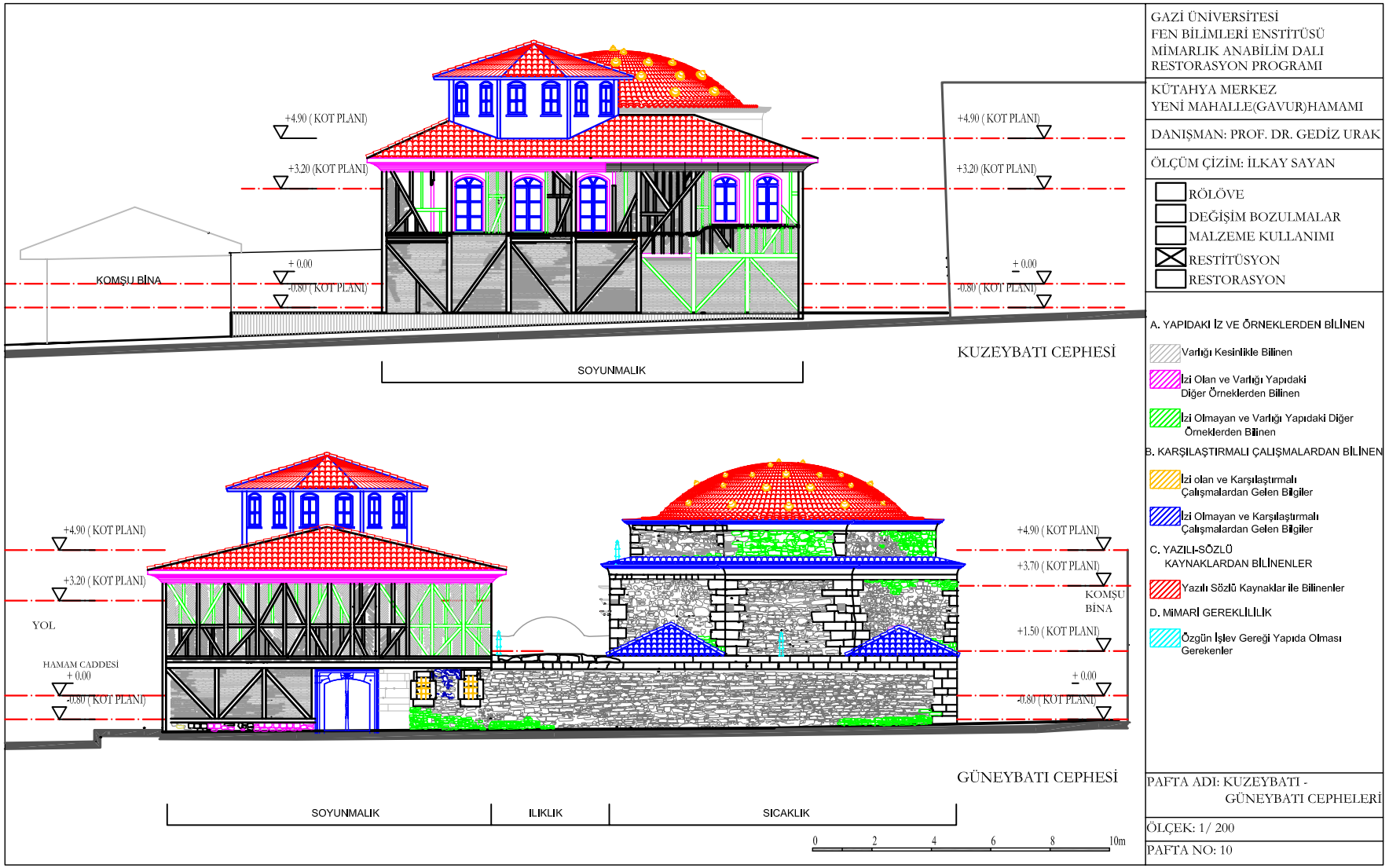

Şekil 5.10. Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı E-E kesiti ve kuzeydoğu cephesi restitüsyonda kaynak kullanımı

EK-5 (Devam) Restitüsyonda kaynak kullanım çizimleri

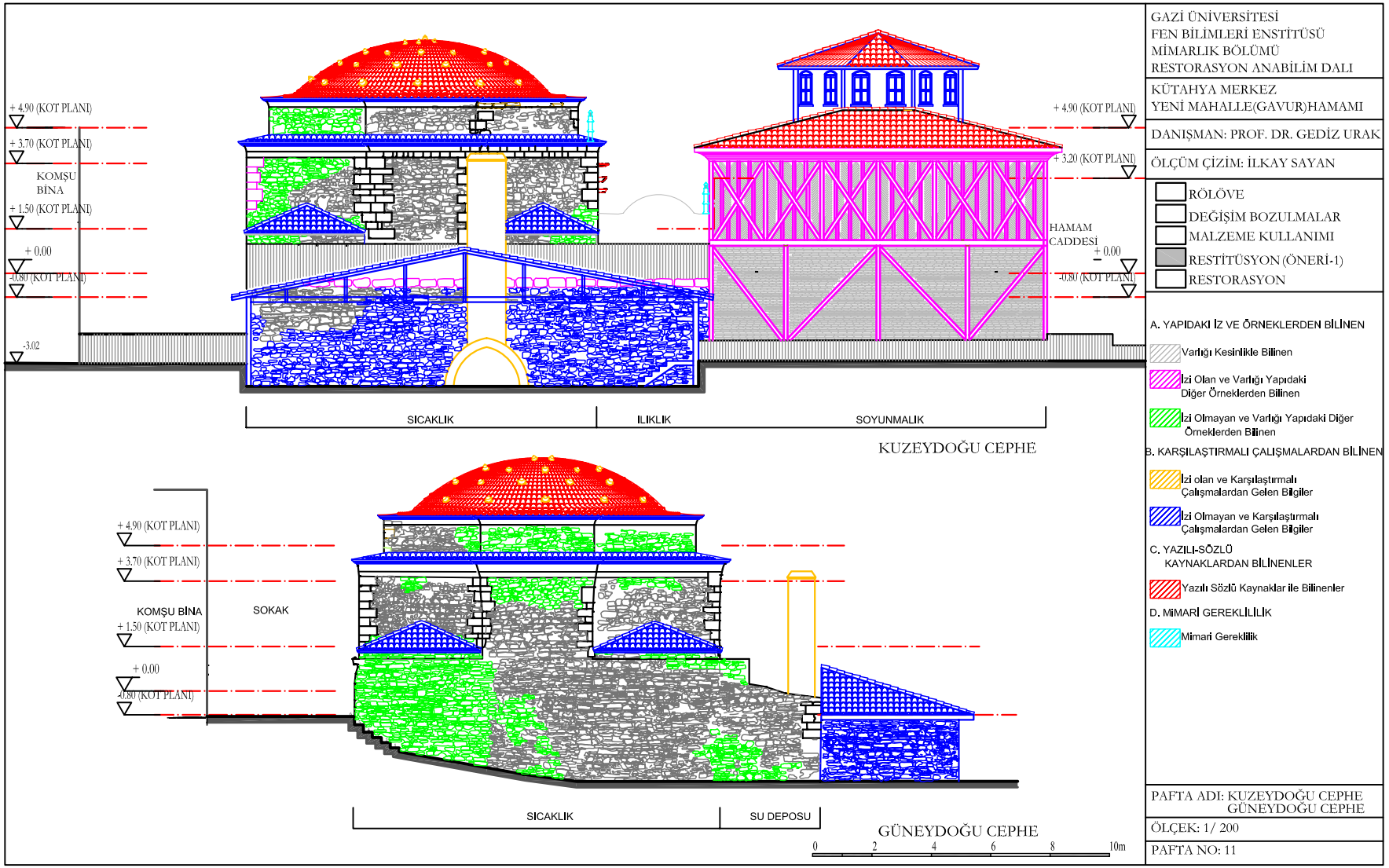

Şekil 5.11. Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı kuzeydoğu güneydoğu cepheleri restitüsyonda kaynak kullanımı

EK-6 Restitüsyon çizimleri

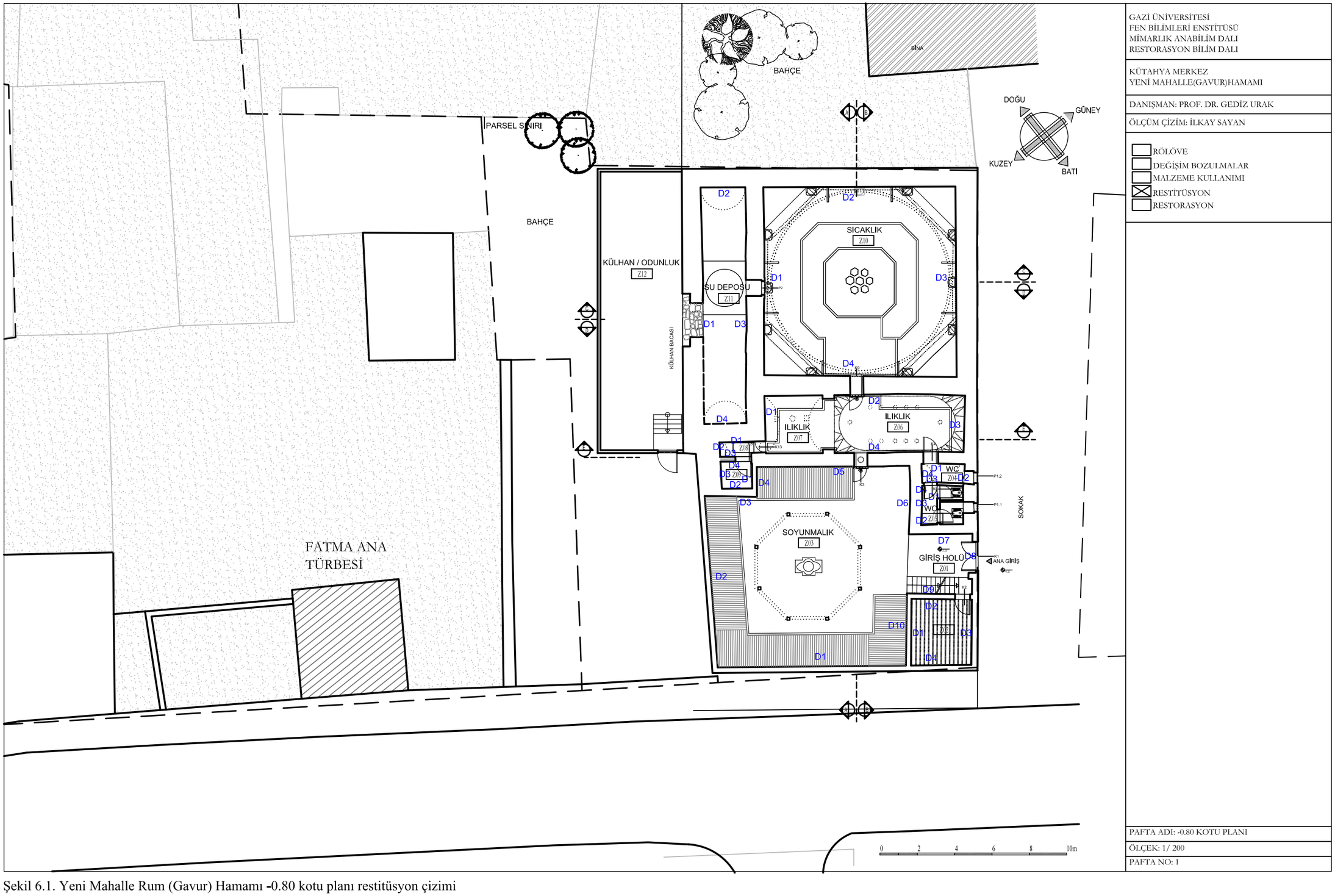

Şekil 6.1. Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı -0.80 kotu planı restitüsyon çizimi

EK-6 (Devam) Restitüsyon çizimleri

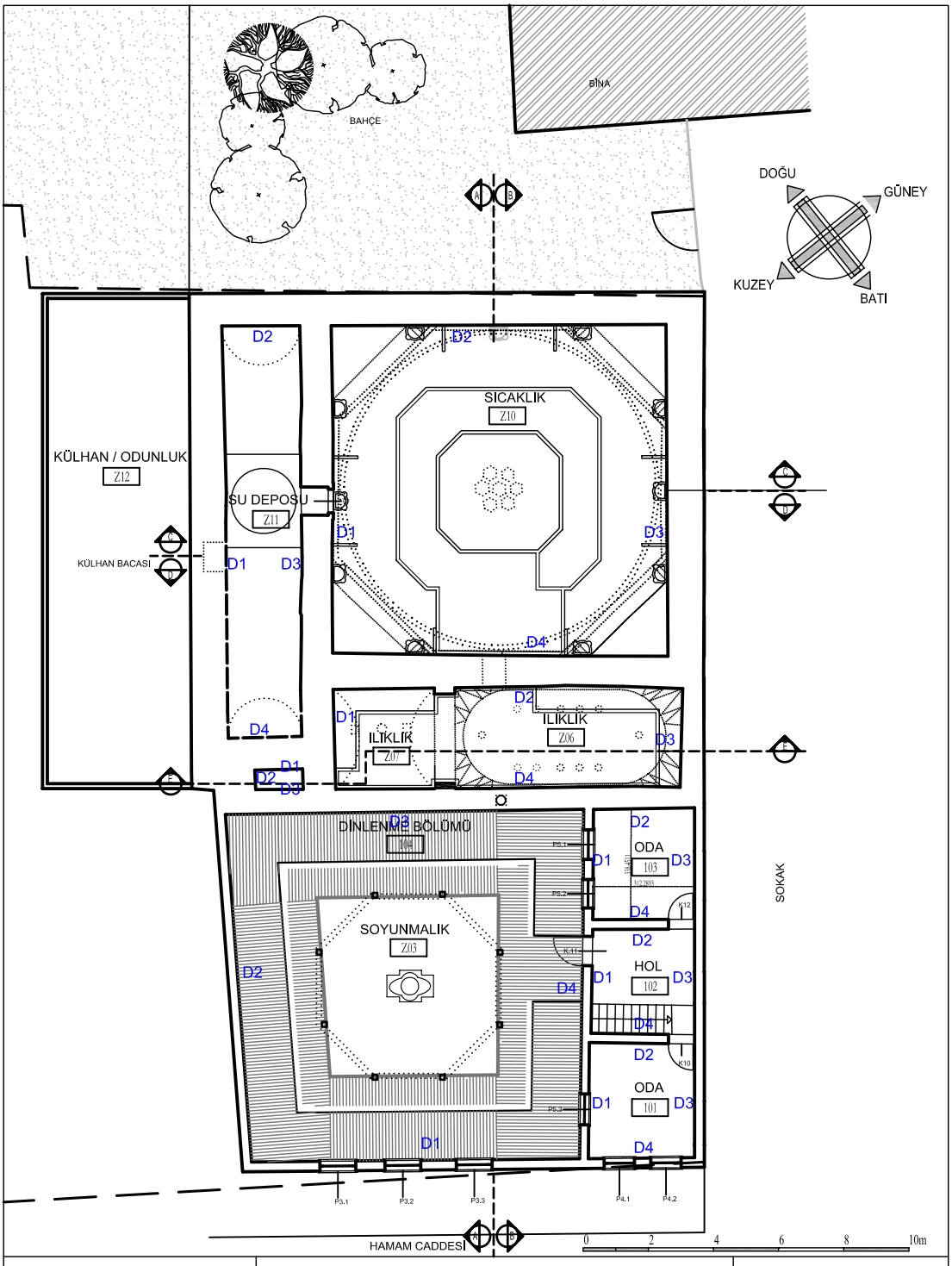

GAZİ ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON BİLİM DALI	RÖLÖVE DEĞİŞİM BOZULMALAR MALZEME KULLANIMI RESTİTÜSYON FİZİKSEL MÜDAHALE RESTORASYON	PAFTA ADI: +1.15 KOT PLANI
KÜTAHYA MERKEZ YENİ MAHALLE(GAVUR)HAMAMI		ÖLÇEK: 1/200
DANIŞMAN: PROF. DR. GEDİZ URAK		PAFTA NO: 2
ÖLÇÜM ÇİZİM: İLKAY SAYAN		

Şekil 6.2. Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı +1.50, +3.20 kotu planı restitüsyon çizimi

EK-6 (Devam) Restitüsyon çizimleri

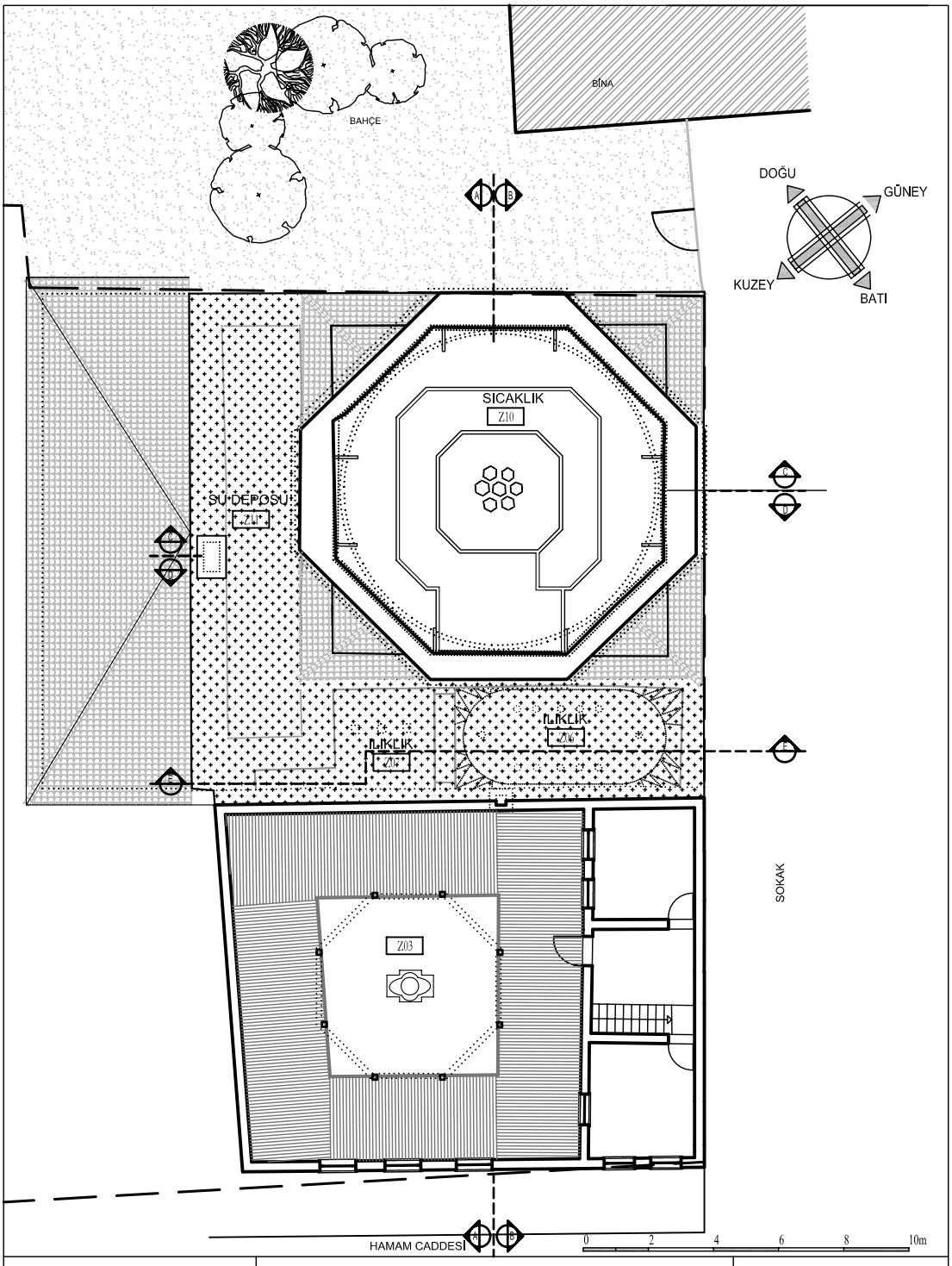

Şekil 6.3. Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı +3.70 kotu planı restitüsyon çizimi

EK-6 (Devam) Restitüsyon çizimleri

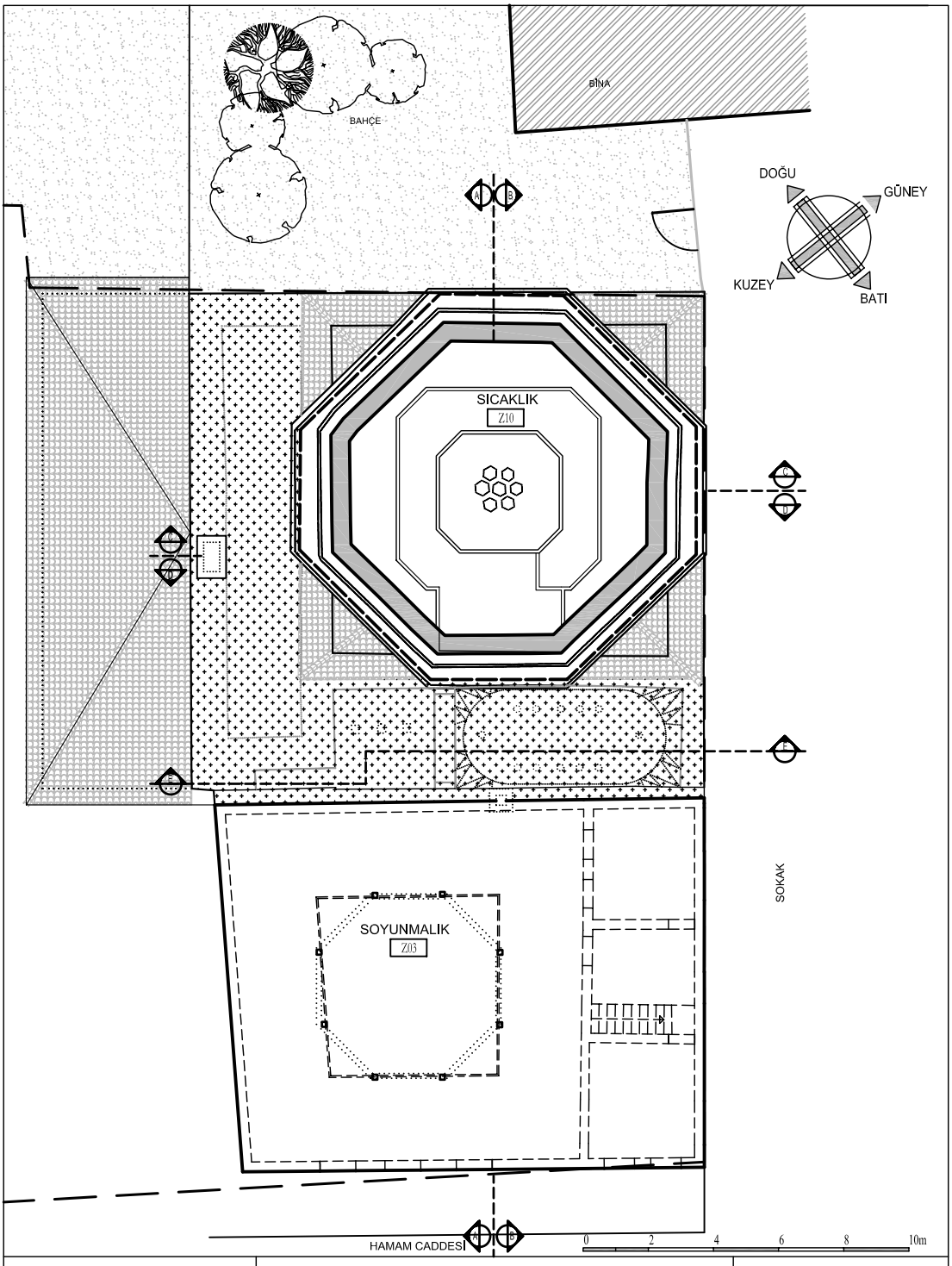

Şekil 6.4. Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı +4.90 kotu planı restitüsyon çizimi

EK-6 (Devam) Restitüsyon çizimleri

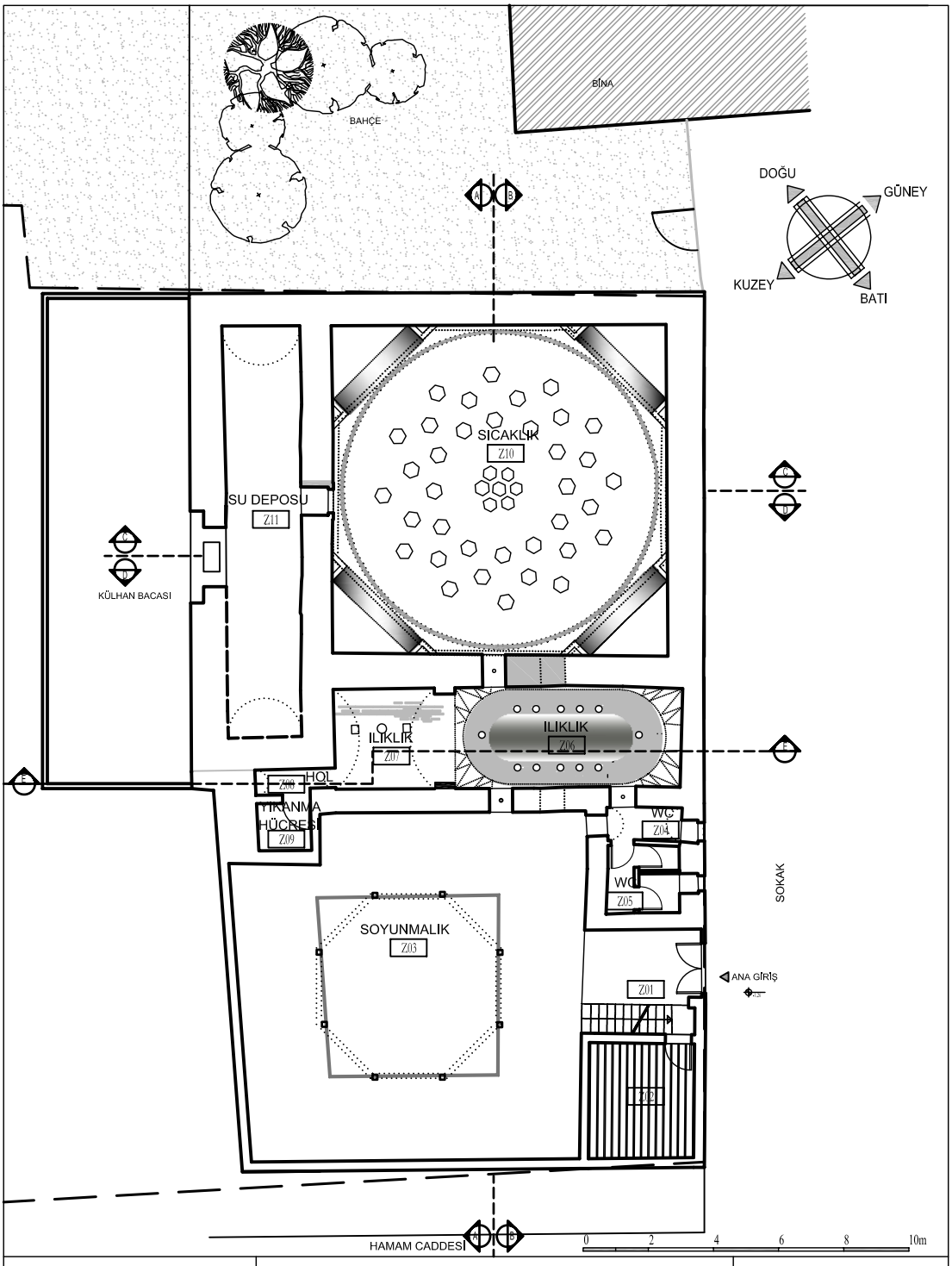

Şekil 6.5. Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı -0.80 kotu tavan planı restitüsyon çizimi

EK-6 (Devam) Restitüsyon çizimleri

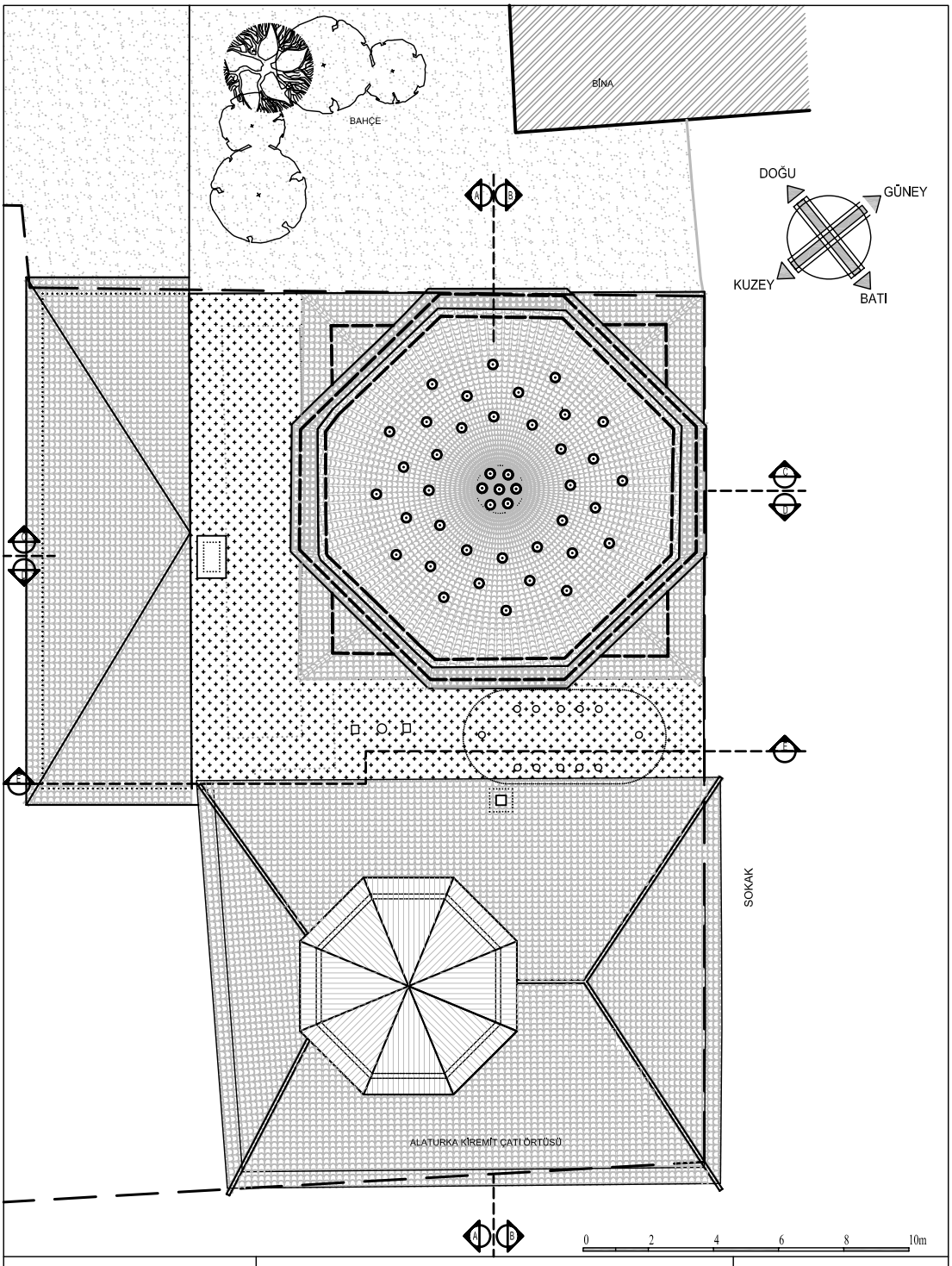

Şekil 6.6. Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı çatı planı restitüsyon çizimi

EK-6 (Devam) Restitüsyon çizimleri

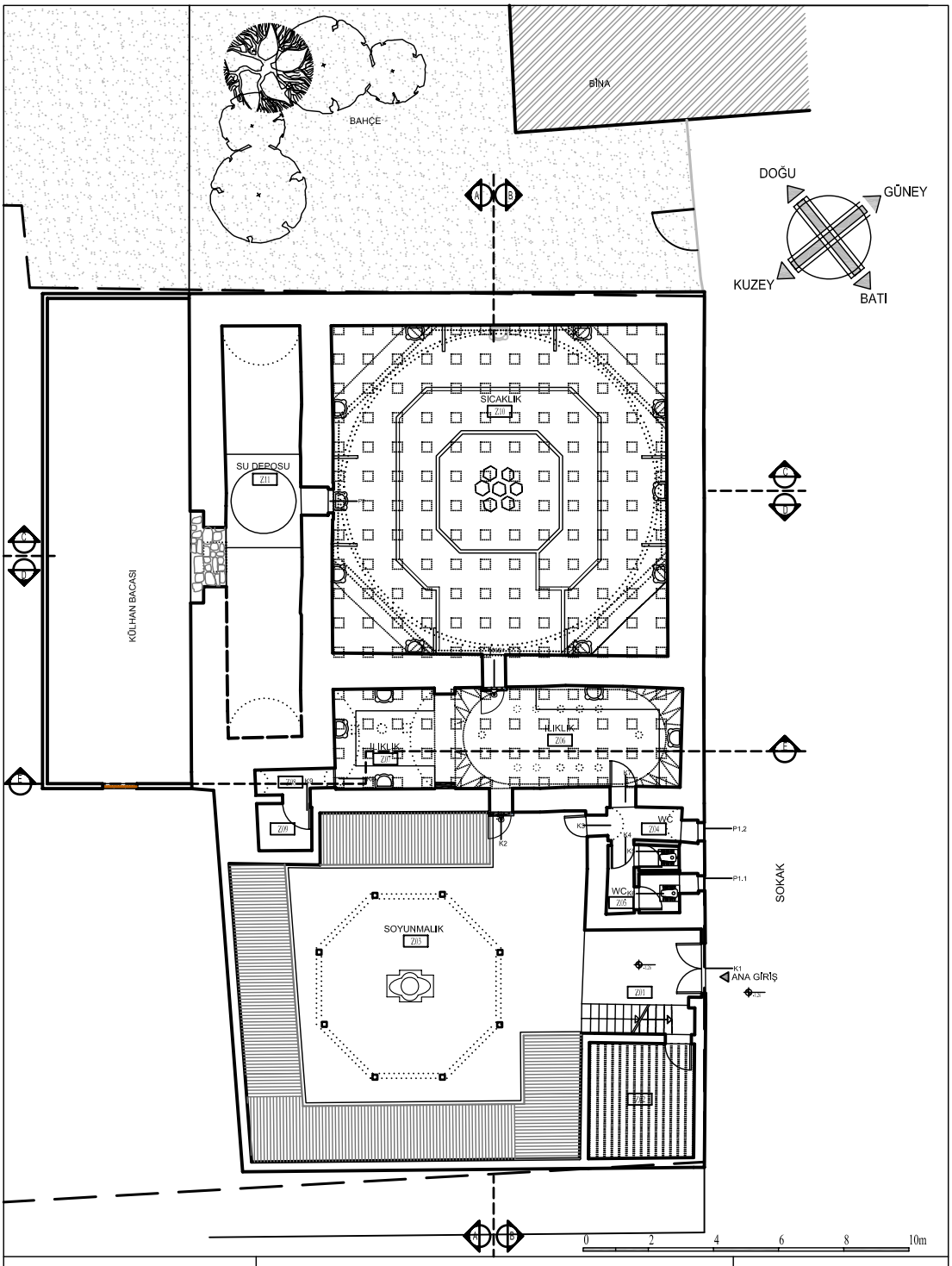

Şekil 6.7. Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı tuğla ayak oturum planı restitüsyon çizimi

EK-6 (Devam) Restitüsyon çizimleri

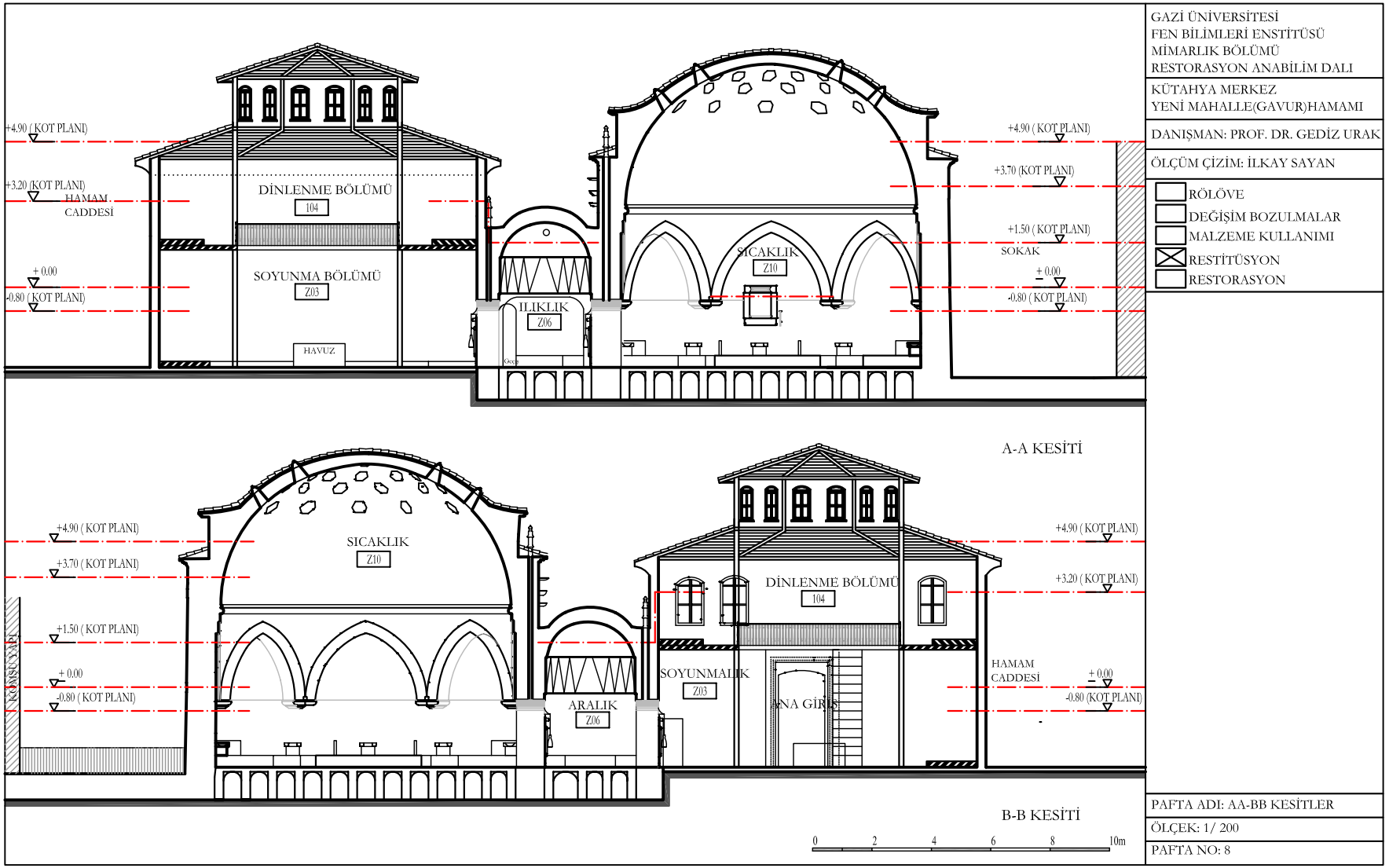

Şekil 6.8. Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı A-A ve B-B kesiti restitüsyon çizimi

EK-6 (Devam) Restitüsyon çizimleri

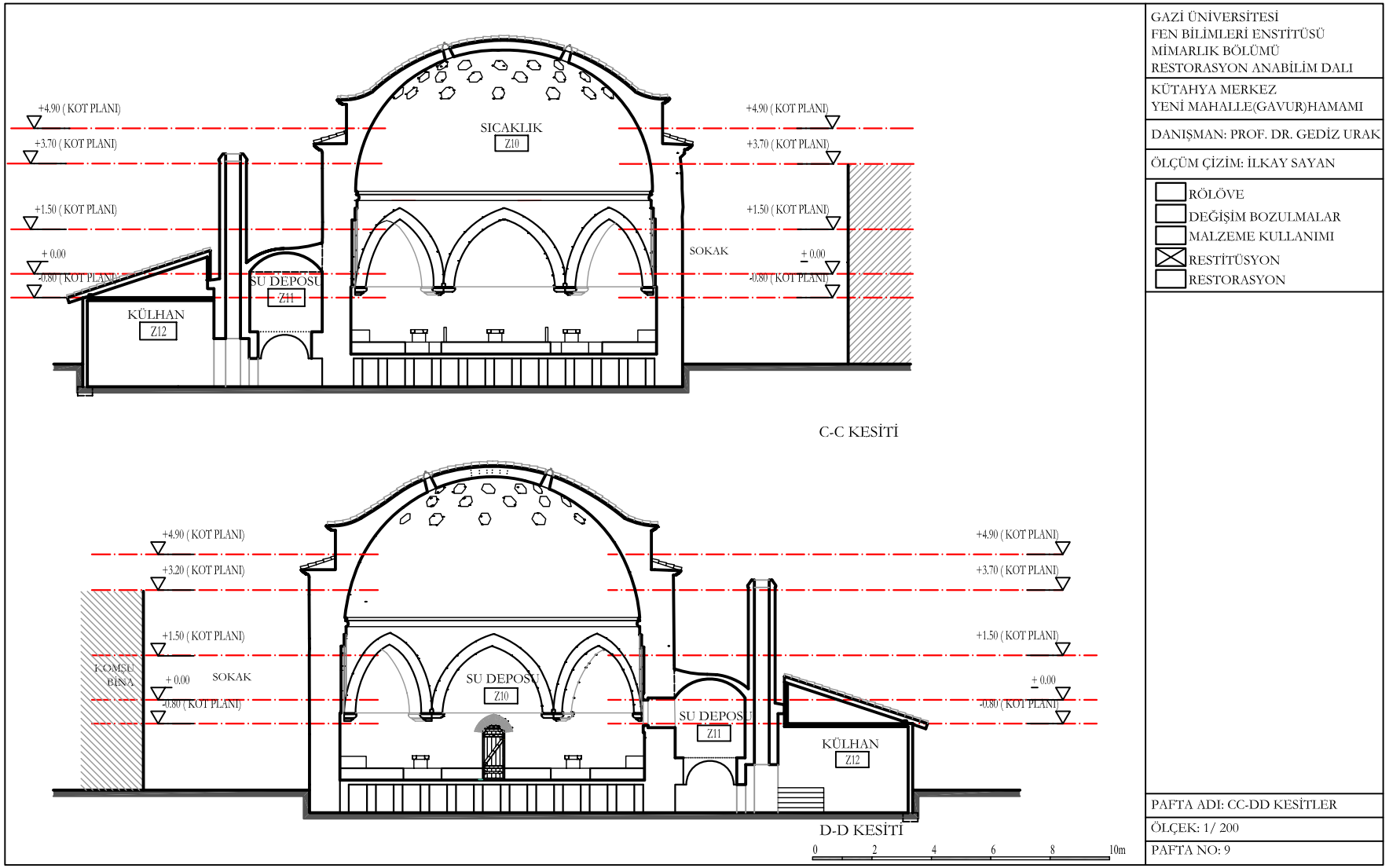

Şekil 6.9. Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı C-C ve D-D kesiti restitüsyon çizimi

EK-6 (Devam) Restitüsyon çizimleri

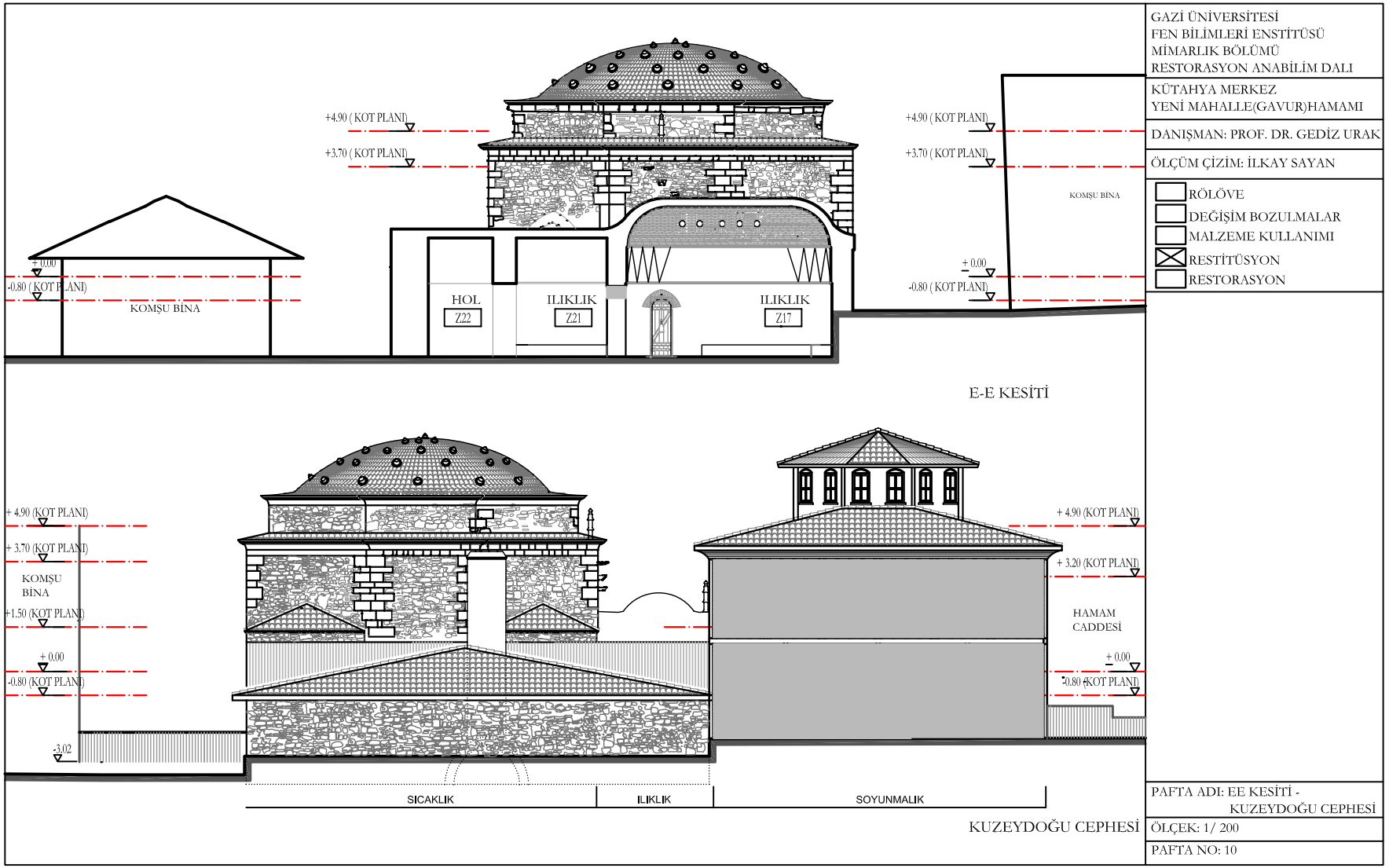

Şekil 6.10. Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı E-E kesiti ve kuzeydoğu cephesi restitüsyon çizimi

EK-6 (Devam) Restitüsyon çizimleri

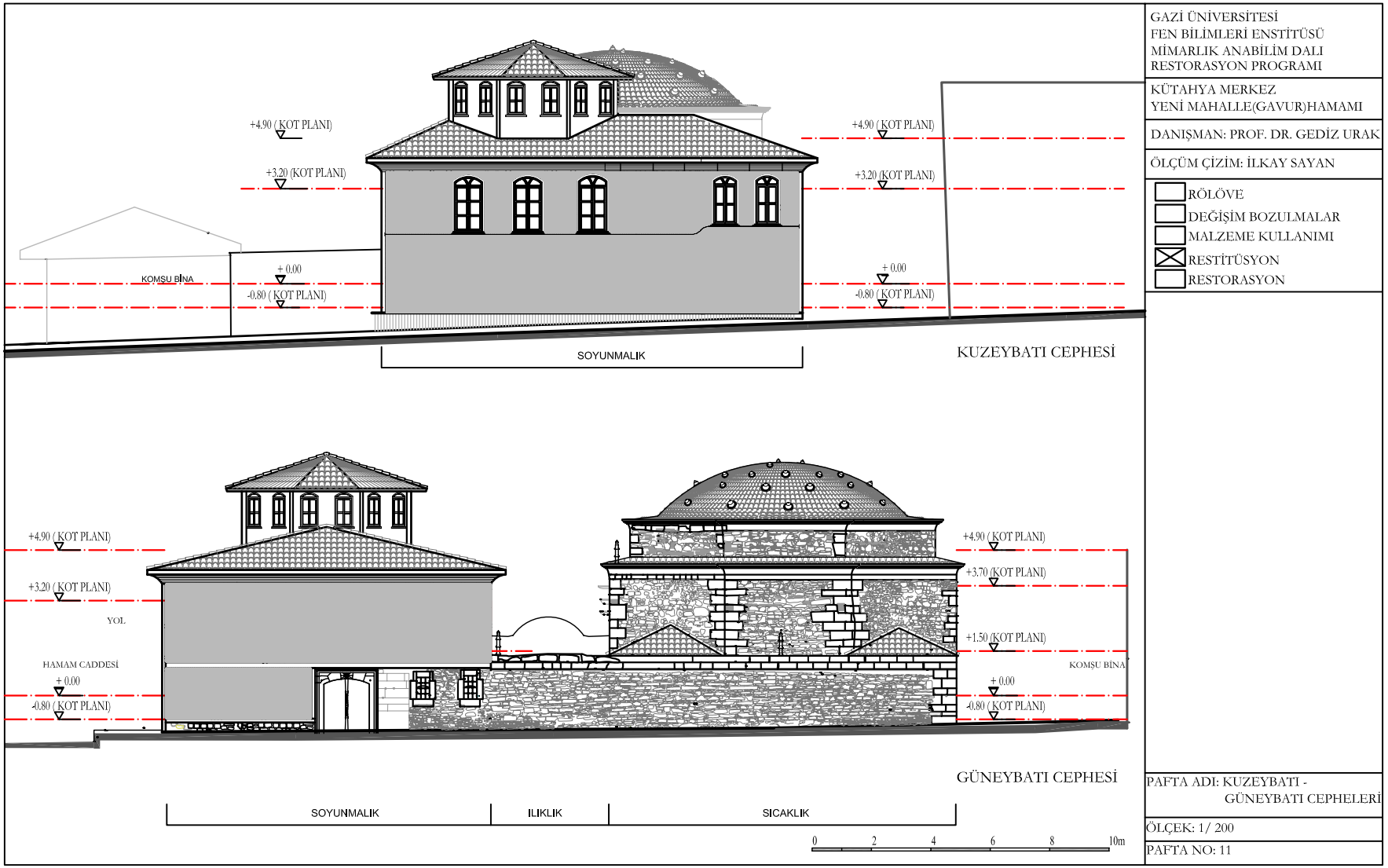

Şekil 6.11. Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı kuzeybatı ve güneybatı cephesi restitüsyon çizimi

EK-6 (Devam) Restitüsyon çizimleri

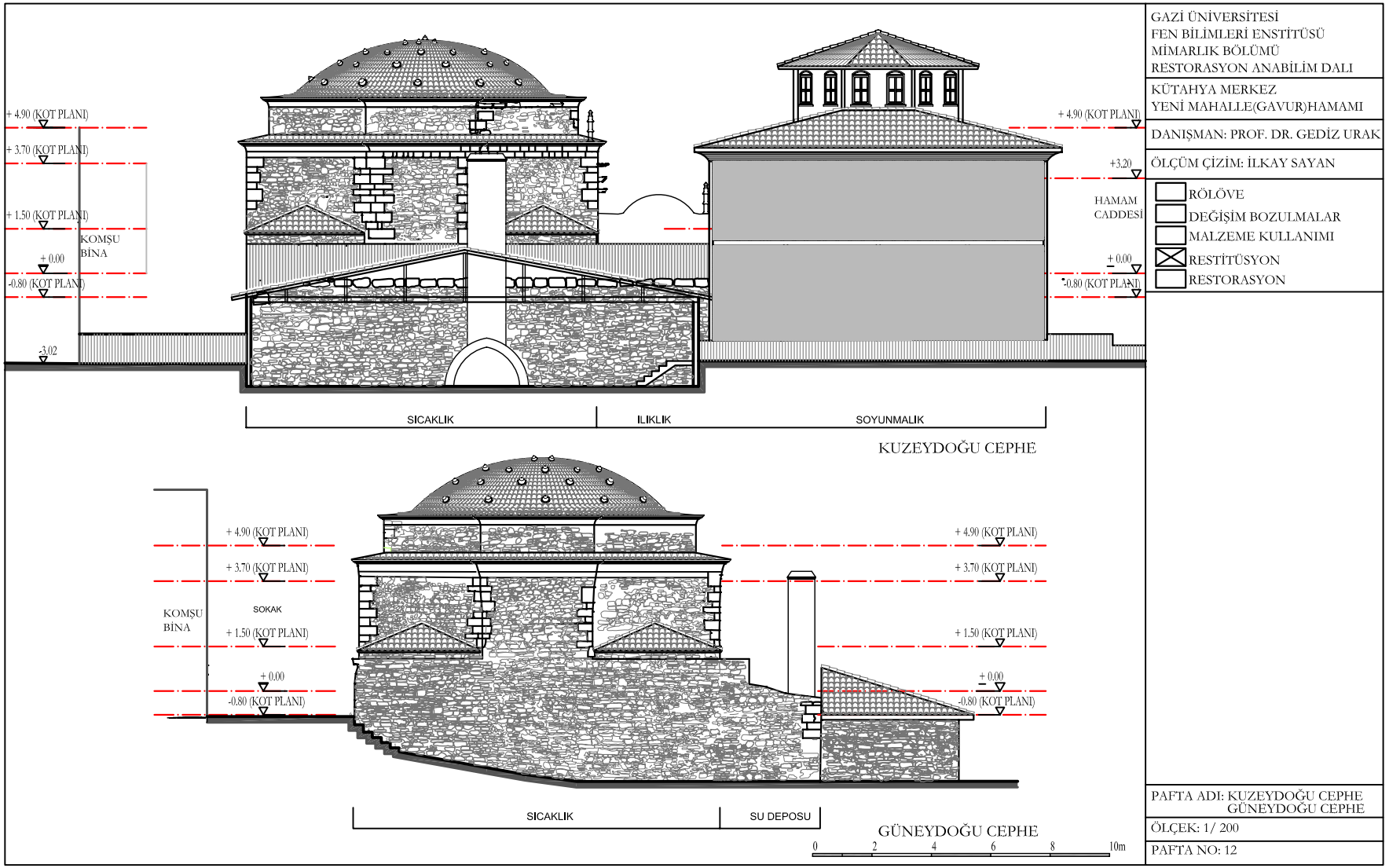

Şekil 6.12. Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı kuzeydoğu - güneydoğu cepheleri restitüsyon çizimi

EK-6 (Devam) Restitüsyon çizimleri

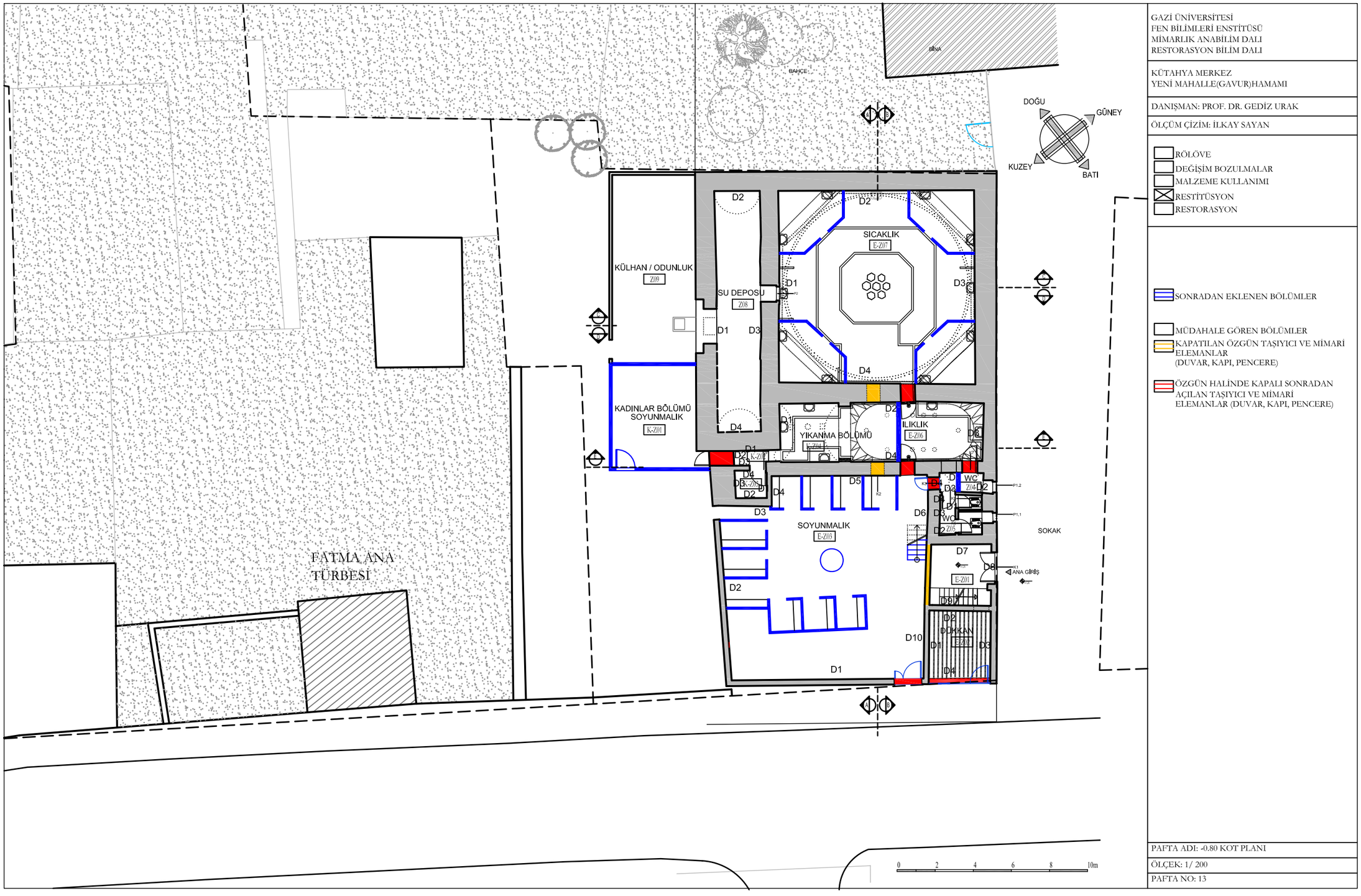

Şekil 6.13. Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı -0.80 kotu planı ara dönem restitüsyon çizimi

EK-6 (Devam) Restitüsyon çizimleri

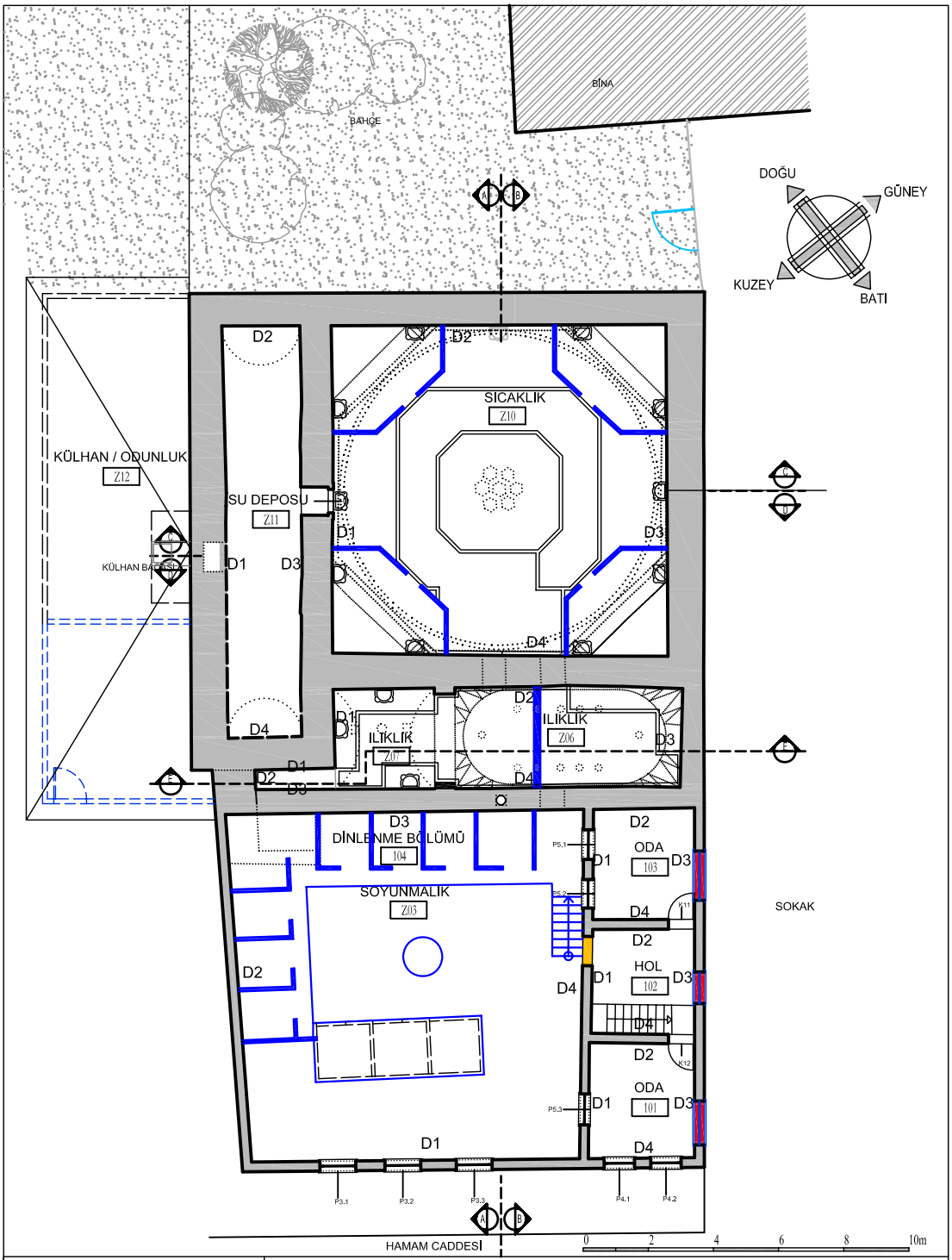

Şekil 6.14. Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı +1.50, +3.20 kotu planı ara dönem restitüsyon çizimi

EK-7 Çevre analizleri

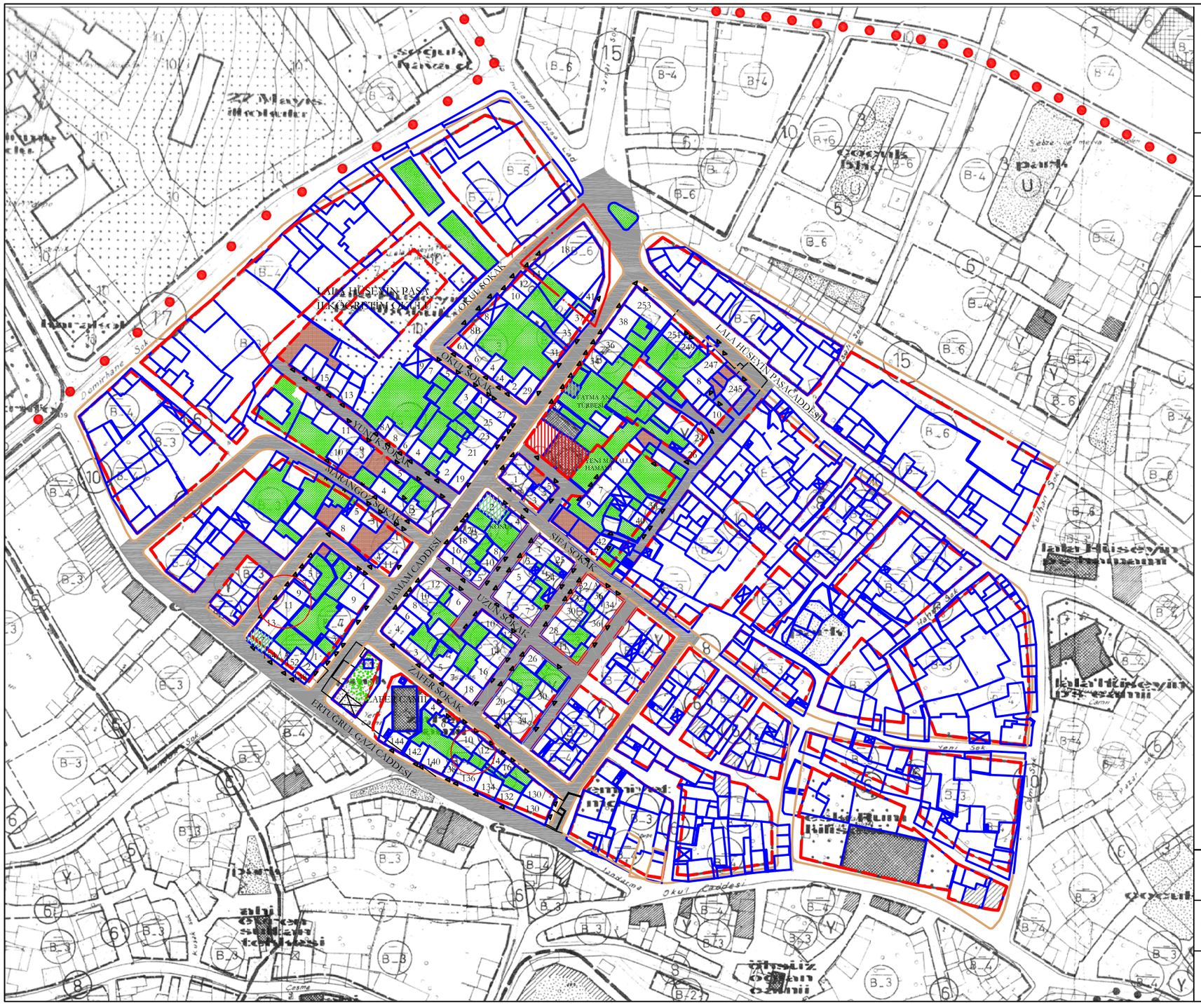

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON BİLİM DALI

KÜTAHYA MERKEZ
YENİ MAHALLE(GAVUR)HAMAMI

DANIŞMAN: PROF. DR. GEDİZ URAK

ÖLÇÜM ÇİZİM: İLKAY SAYAN

- [x] BAZ PAFTA
- [ ] DOLU BOŞ ANALİZİ
- [ ] KAT ANALİZİ
- [ ] KULLANIM ANALİZİ
- [ ] FOTOĞRAF PAFTASI

TESCİLLİ YAPI
YAPI GİRİŞİ
BAHÇE GİRİŞİ
19 KAPI NUMARALARI
SİT ALANI SINIRI
YENİ MAHALLE RUM (GAVUR) HAMAMI

0 2 4 6 8 10m

PAFTA ADI: BAZ PAFTA

ÖLÇEK: 1/ 2000

PAFTA NO: 1

Şekil 7.1. Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı çevresel ölçekte baz pafta [37]

EK-7 (Devam) Çevre analizleri

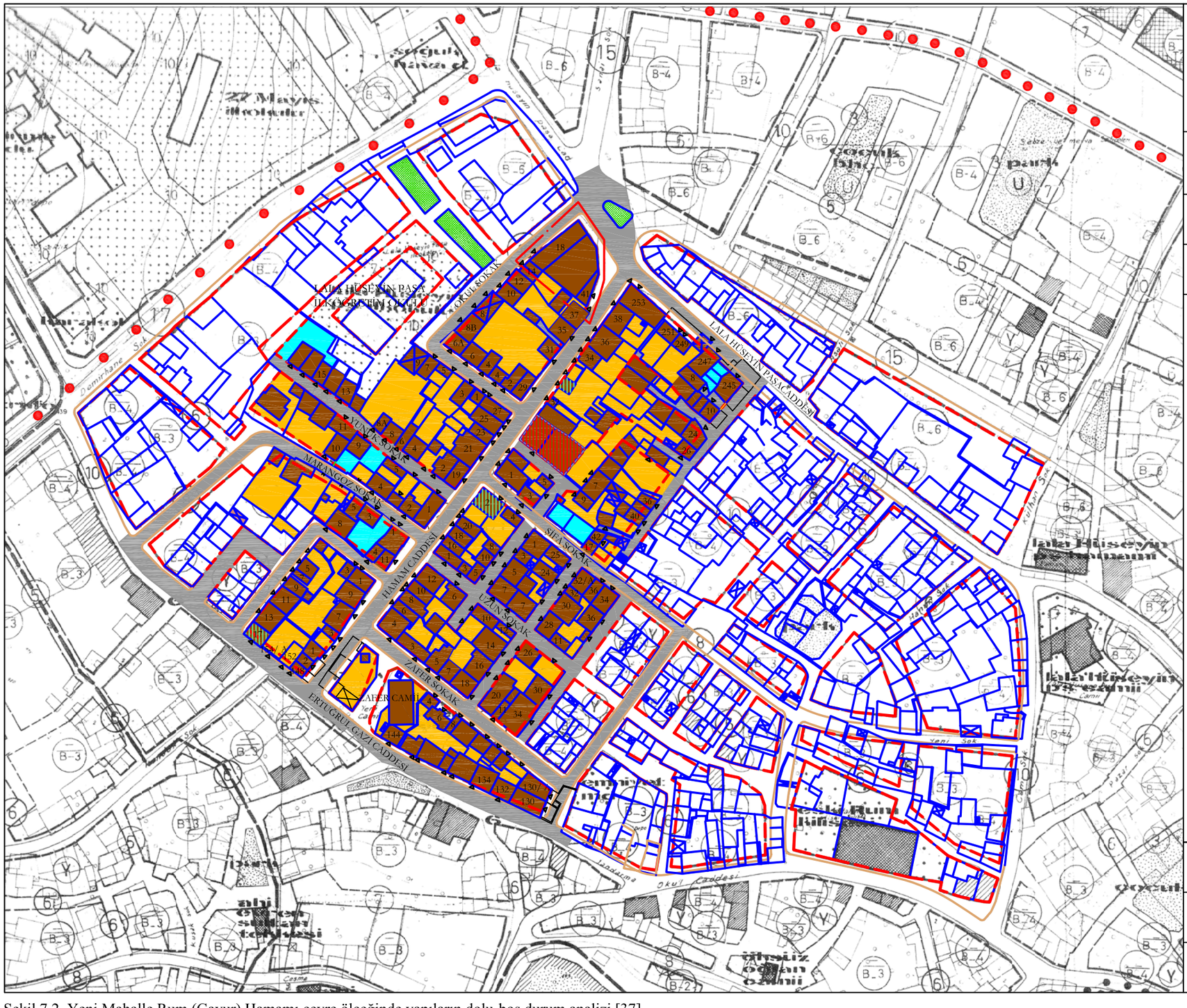

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON BİLİM DALI

KÜTAHYA MERKEZ
YENİ MAHALLE(GAVUR)HAMAMI

DANIŞMAN: PROF. DR. GEDİZ URAK

ÖLÇÜM ÇİZİM: İLKAY SAYAN

- ☐ BAZ PAFTA
- ☒ DOLU BOŞ ANALİZİ
- ☐ KAT ANALİZİ
- ☐ KULLANIM ANALİZİ
- ☐ FOTOĞRAF PAFTASI

DOLU
ARSA
BAHÇE

YENİ MAHALLE RUM (GAVUR) HAMAMI
TESCİL
SİT ALANI SINIRI

0 2 4 6 8 10m

PAFTA ADI: DOLU - BOŞ ANALİZİ

ÖLÇEK: 1/ 2000

PAFTA NO: 2

Şekil 7.2. Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı çevre ölçeğinde yapıların dolu-boş durum analizi [37]

EK-7 (Devam) Çevre analizleri

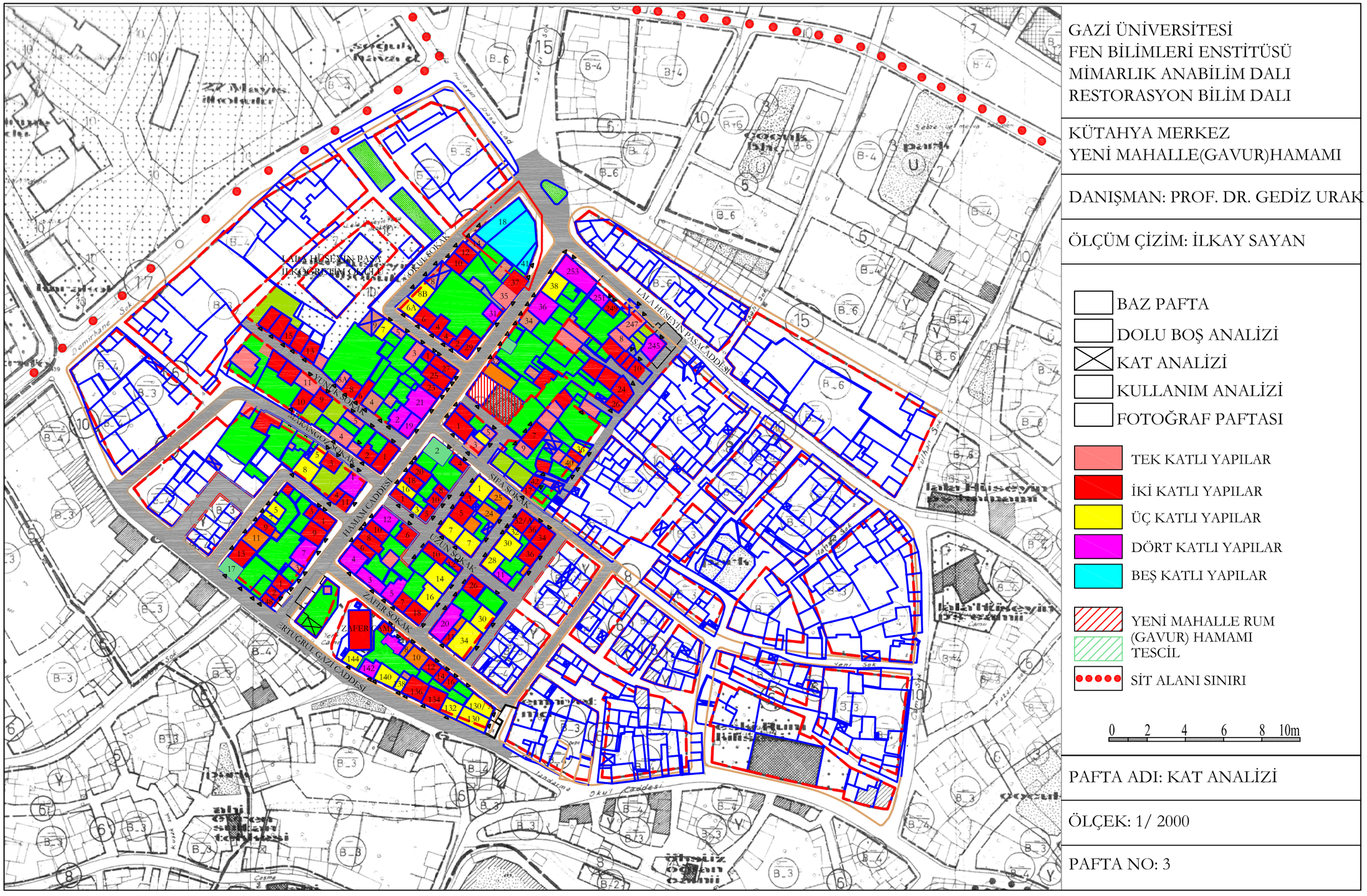

Şekil 7.3. Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı çevre ölçeğinde yapıların kat analizi [37]

EK-7 (Devam) Çevre analizleri

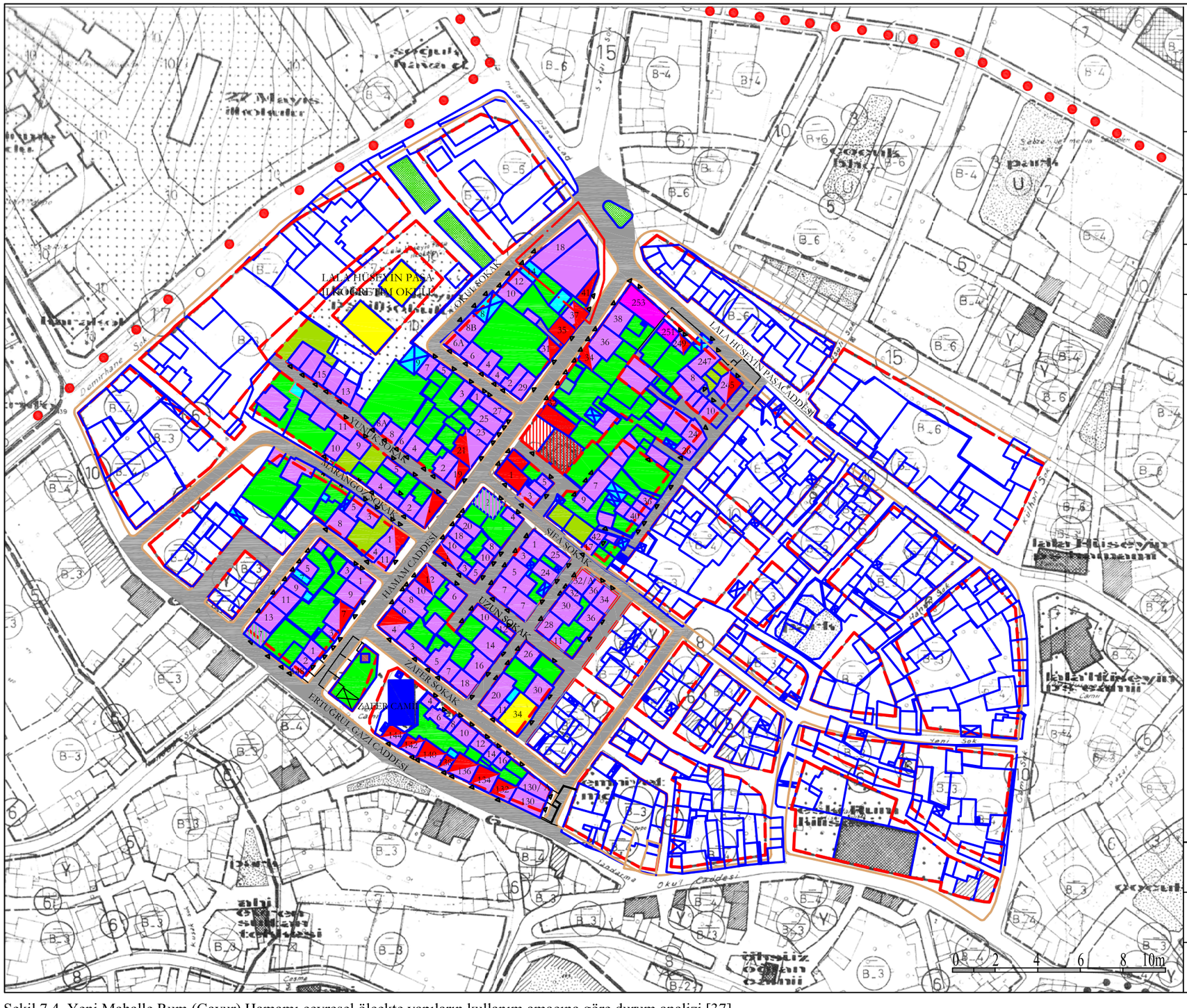

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON BİLİM DALI

KÜTAHYA MERKEZ
YENİ MAHALLE(GAVUR)HAMAMI

DANIŞMAN: PROF. DR. GEDİZ URAK

ÖLÇÜM ÇİZİM: İLKAY SAYAN

- ☐ BAZ PAFTA
- ☐ DOLU BOŞ ANALİZİ
- ☐ KAT ANALİZİ
- ☒ KULLANIM ANALİZİ
- ☐ FOTOĞRAF PAFTASI

- KONUT KULLANIMI
- TİCARİ KULLANIM
- DİNİ KULLANIM
- EĞİTİM YAPILARI
- KONAKLAMA YAPILARI
- MÜŞTEMİLAT
- BAHÇE
- ÇEŞME

- YENİ MAHALLE RUM (GAVUR) HAMAMI TESCİL
- SİT ALANI SINIRI

PAFTA ADI: KULLANIM ANALİZİ

ÖLÇEK: 1/ 2000

PAFTA NO: 4

Şekil 7.4. Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı çevresel ölçekte yapıların kullanım amacına göre durum analizi [37]

EK-7 (Devam) Çevre analizleri

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİMDALI
RESTORASYON BİLİM DALI

KÜTAHYA MERKEZ
YENİ MAHALLE(GAVUR)HAMAMI

DANIŞMAN: PROF. DR. GEDİZ URAK

ÖLÇÜM ÇİZİM: İLKAY SAYAN

- ☐ BAZ PAFTA
- ☐ DOLU BOŞ ANALİZİ
- ☐ KAT ANALİZİ
- ☐ KULLANIM ANALİZİ
- ☒ FOTOĞRAF PAFTASI

PAFTA ADI: FOTOĞRAF PAFTASI

ÖLÇEK: 0 2 4 6 8 10m

PAFTA NO: 5

Şekil 7.5. Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı fotoğraf paftası [37]

EK-8 Fiziksel müdahale çizimleri

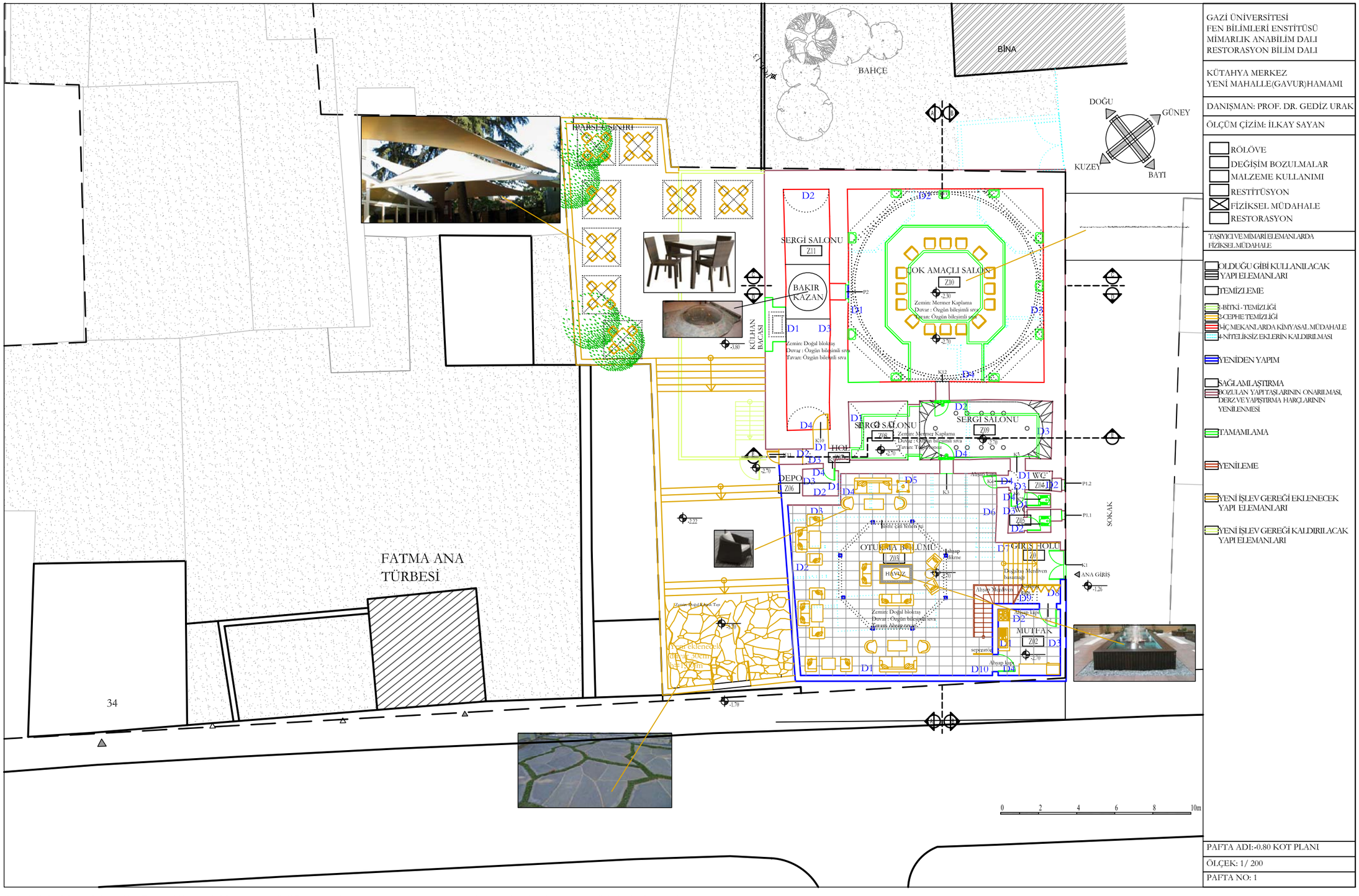

Şekil 8.1. Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı -0.80 kotu planı taşıyıcı ve mimari elemanlarda fiziksel müdahale biçimleri

EK-8 (Devam) Fiziksel müdahale çizimleri

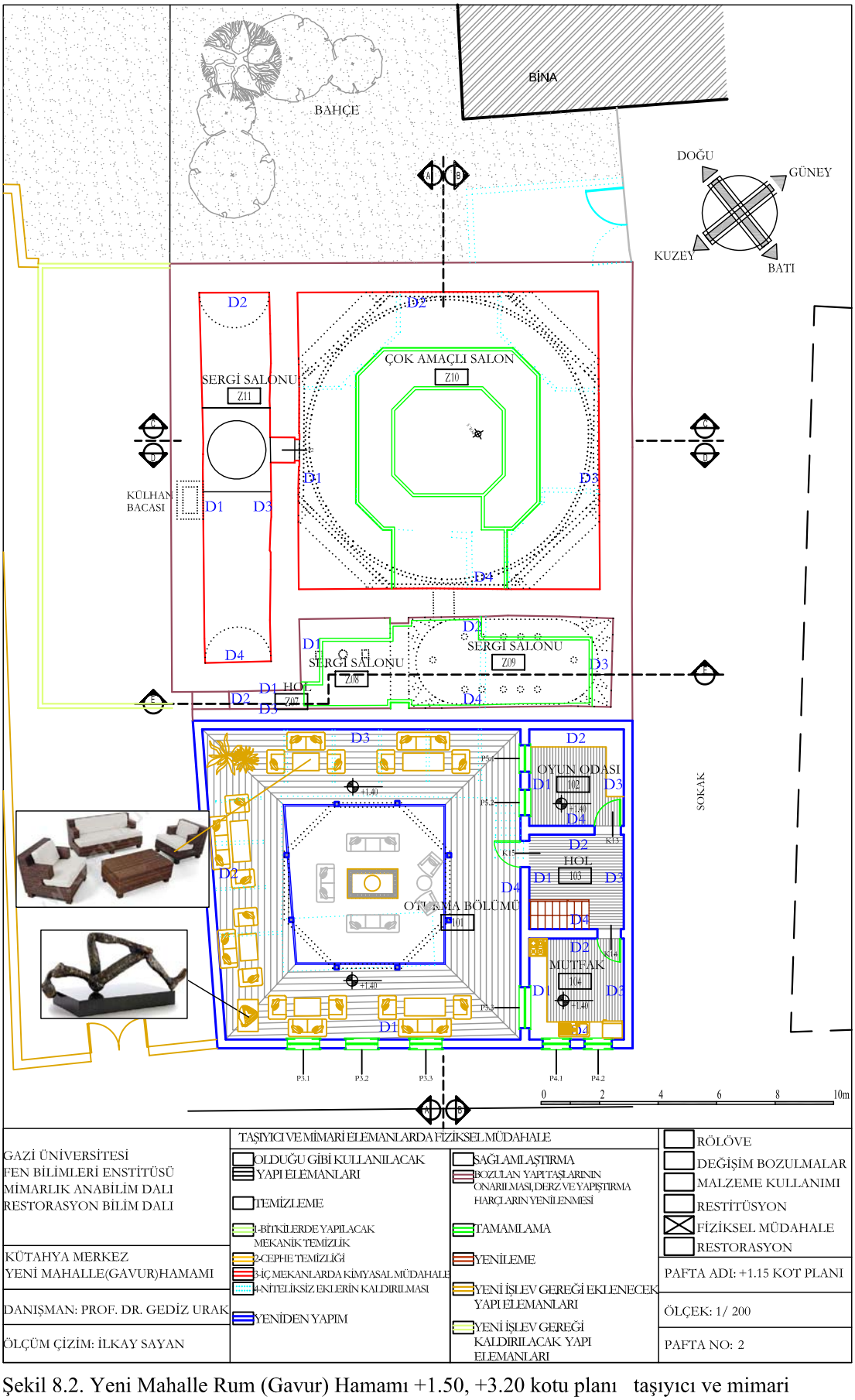

Şekil 8.2. Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı +1.50, +3.20 kotu planı taşıyıcı ve mimari elemanlarda fiziksel müdahale biçimleri

EK-8 (Devam) Fiziksel müdahale çizimleri

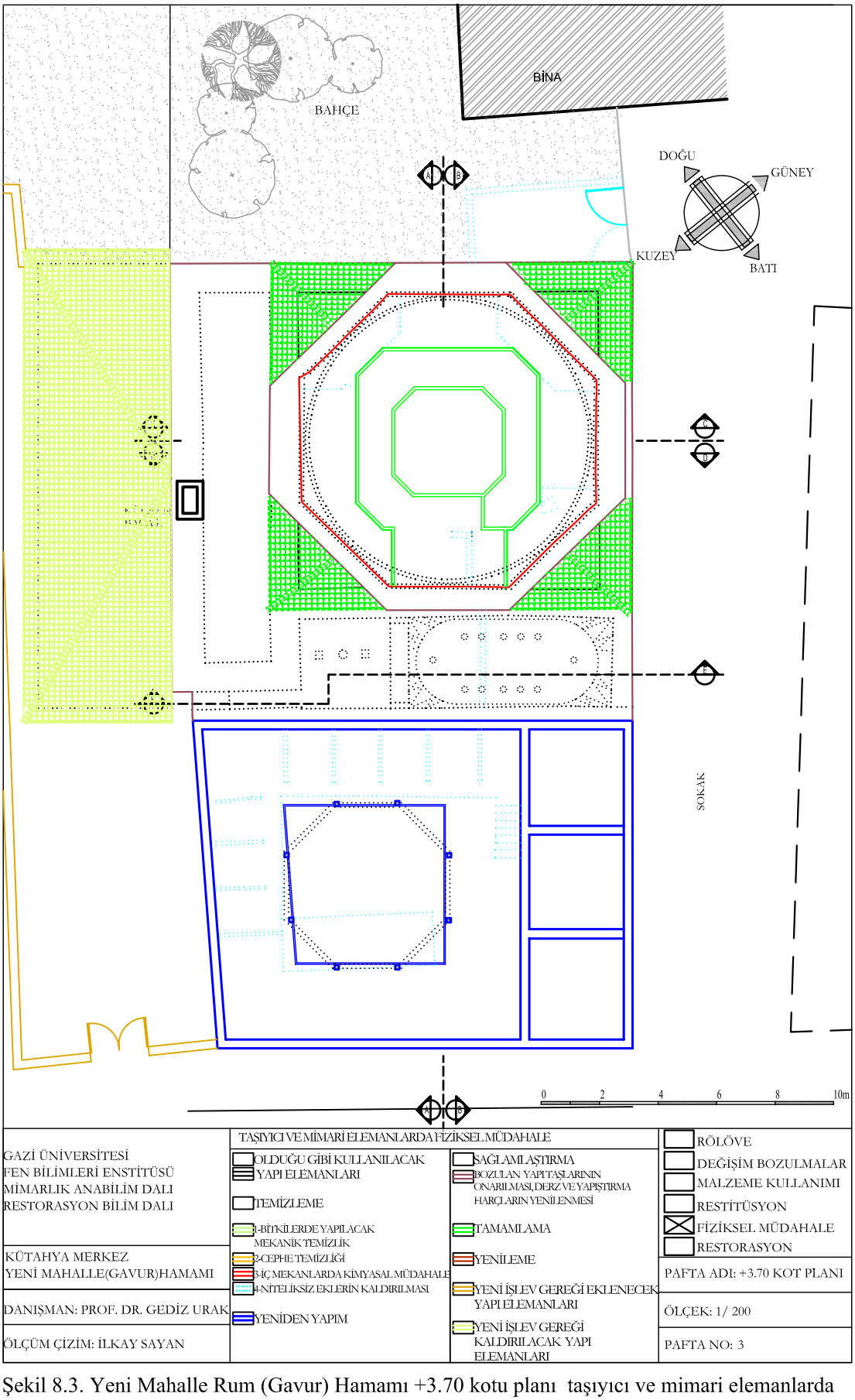

Şekil 8.3. Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı +3.70 kotu planı taşıyıcı ve mimari elemanlarda fiziksel müdahale biçimleri

EK-8 (Devam) Fiziksel müdahale çizimleri

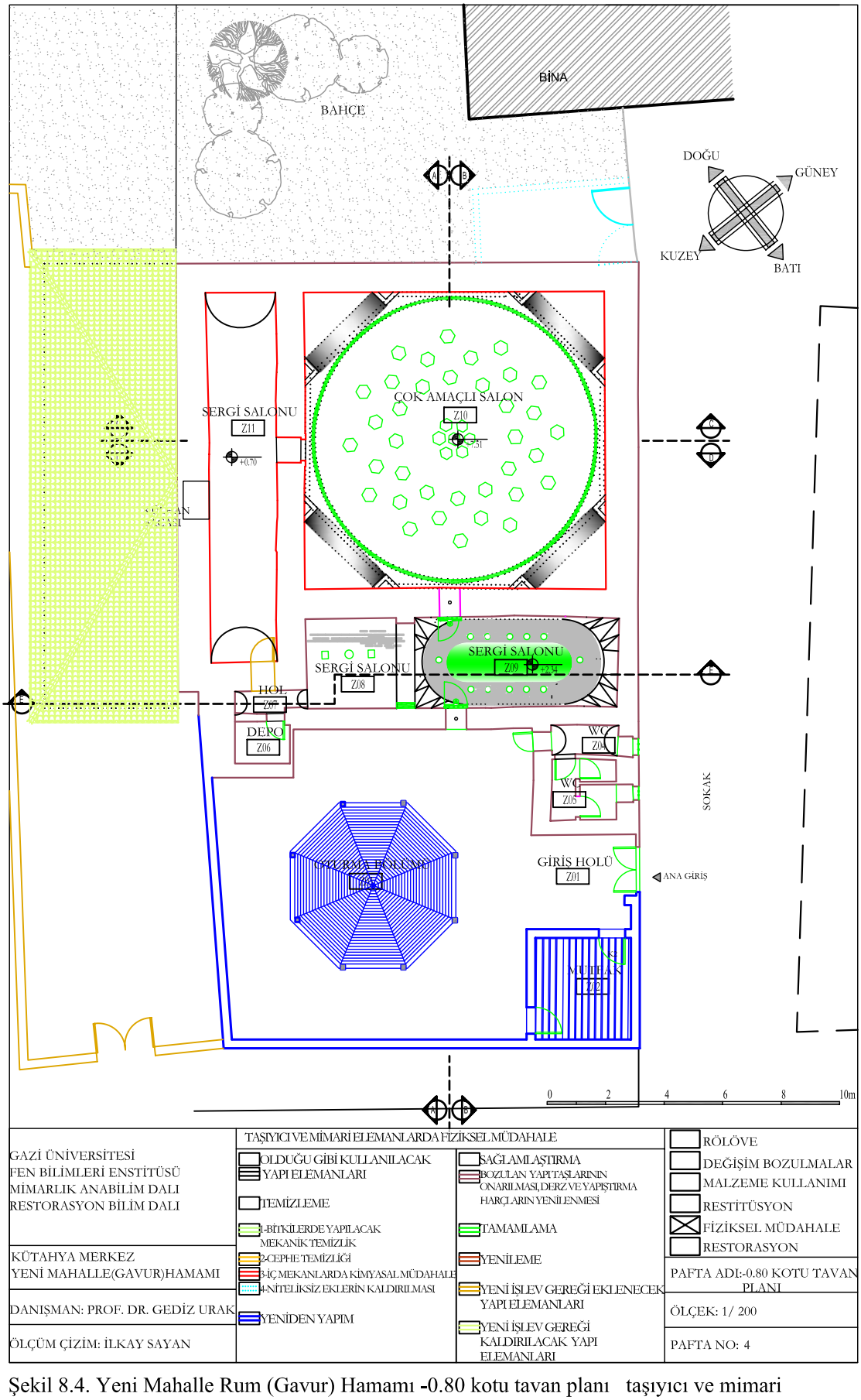

Şekil 8.4. Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı -0.80 kotu tavan planı taşıyıcı ve mimari elemanlarda fiziksel müdahale biçimleri

EK-8 (Devam) Fiziksel müdahale çizimleri

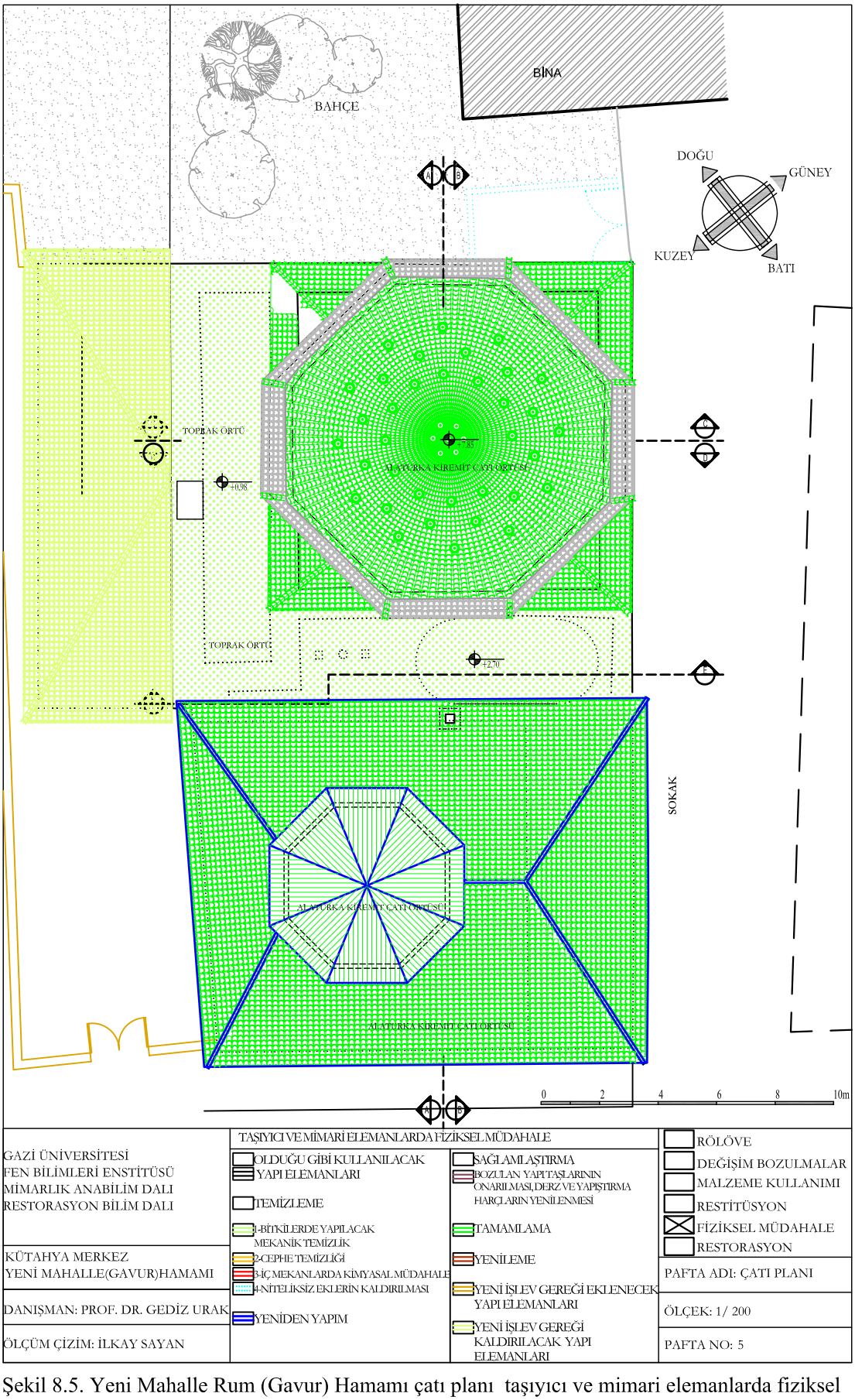

Şekil 8.5. Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı çatı planı taşıyıcı ve mimari elemanlarda fiziksel müdahale biçimleri

EK-8 (Devam) Fiziksel müdahale çizimleri

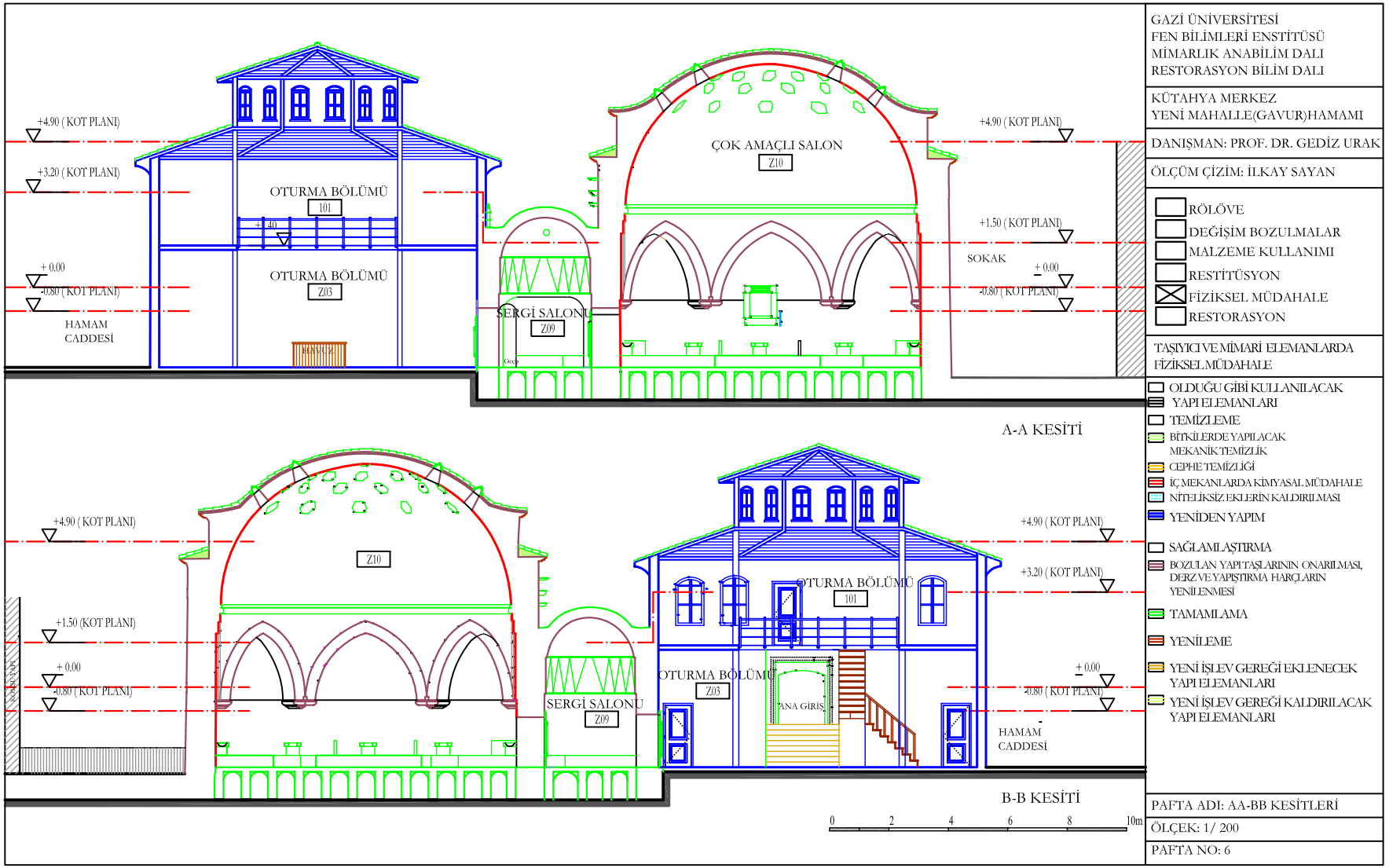

Şekil 8.6. Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı A-A ve B-B kesitleri taşıyıcı ve mimari elemanlarda fiziksel müdahale biçimleri

EK-8 (Devam) Fiziksel müdahale çizimleri

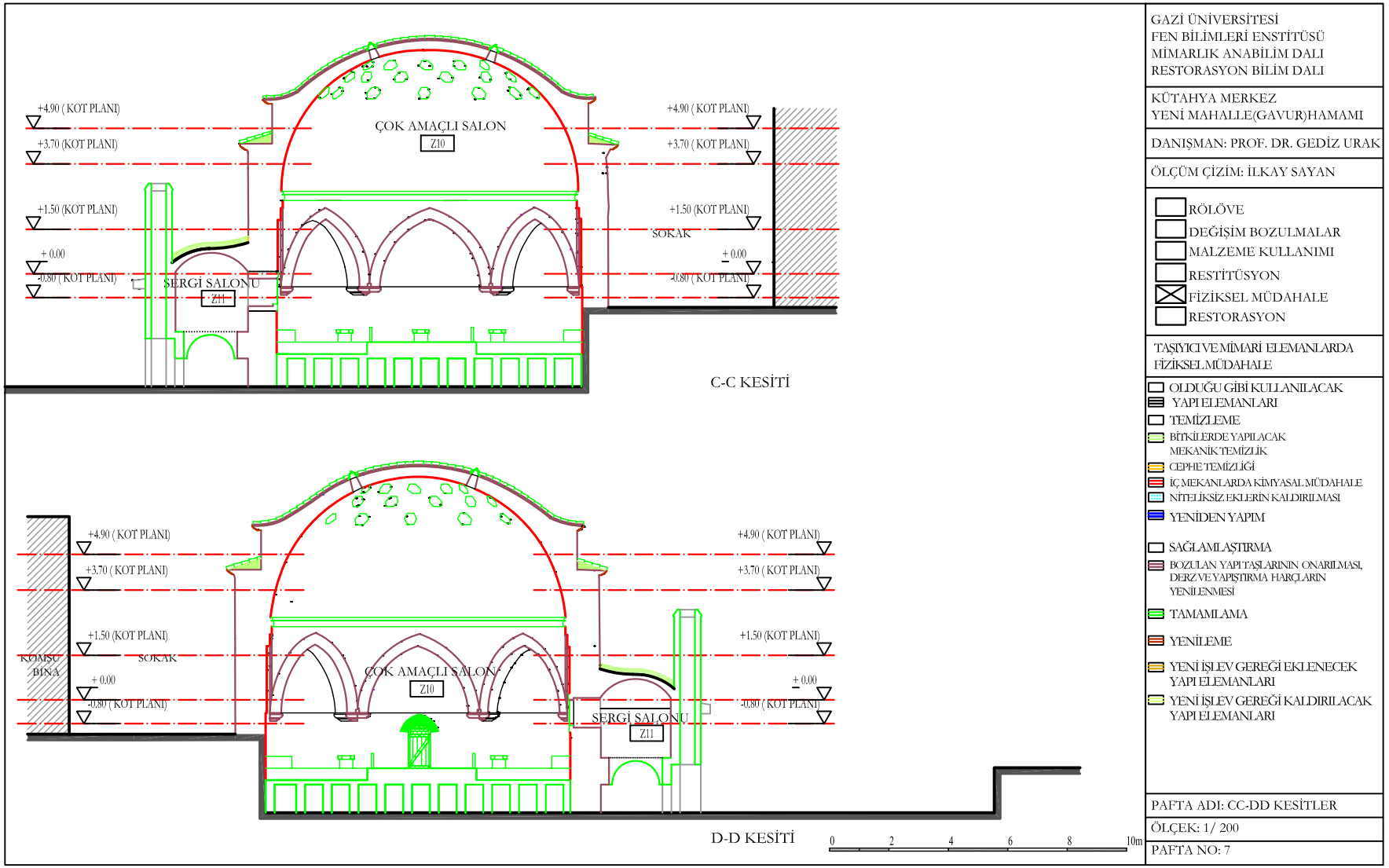

Şekil 8.7. Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı C-C ve D-D kesitleri taşıyıcı ve mimari elemanlarda fiziksel müdahale biçimleri

EK-8 (Devam) Fiziksel müdahale çizimleri

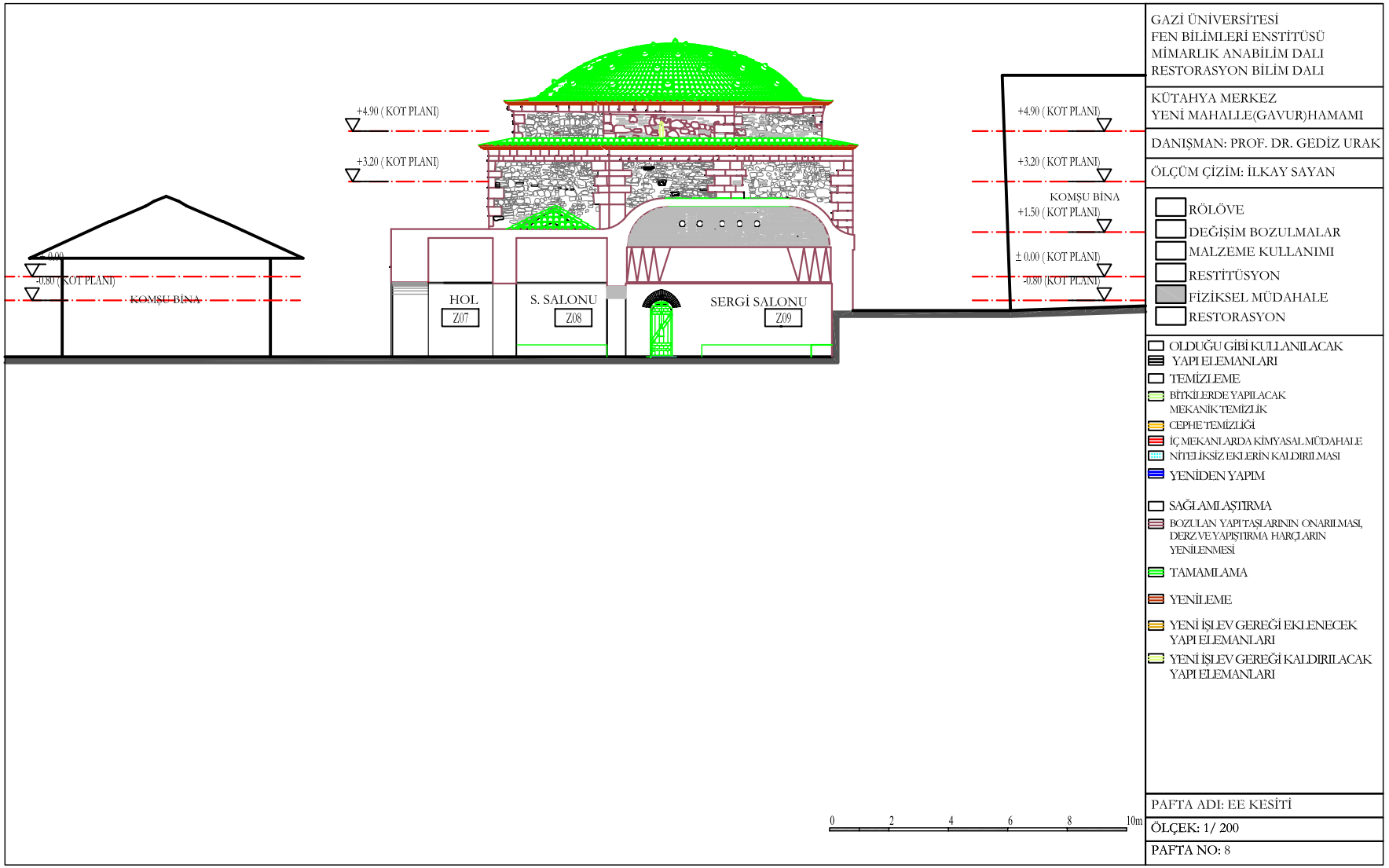

Şekil 8.8. Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı E-E kesiti taşıyıcı ve mimari elemanlarda fiziksel müdahale biçimleri

EK-8 (Devam) Fiziksel müdahale çizimleri

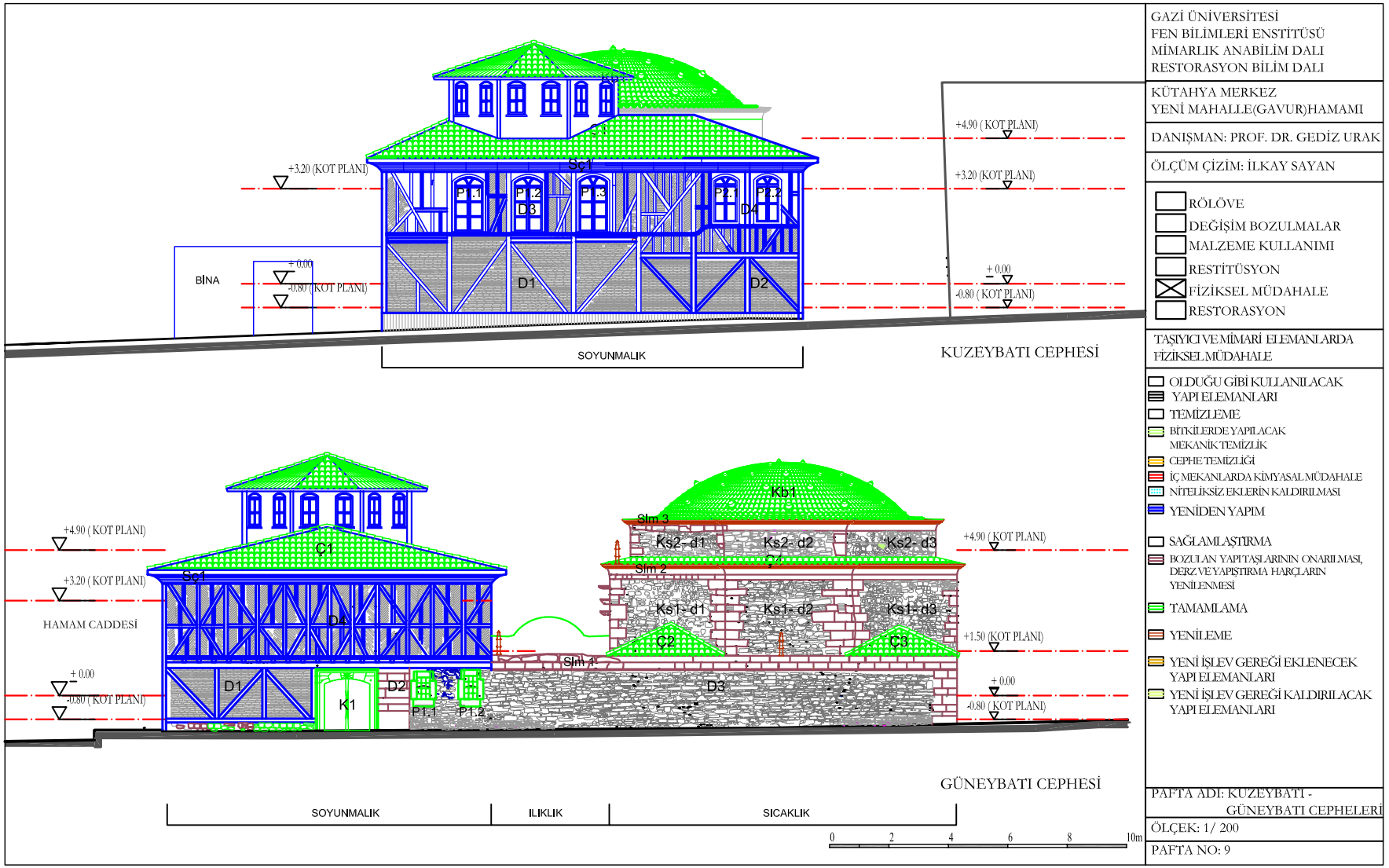

Şekil 8.9. Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı kuzeybatı ve güneybatı cepheleri taşıyıcı ve mimari elemanlarda fiziksel müdahale biçimleri

EK-8 (Devam) Fiziksel müdahale çizimleri

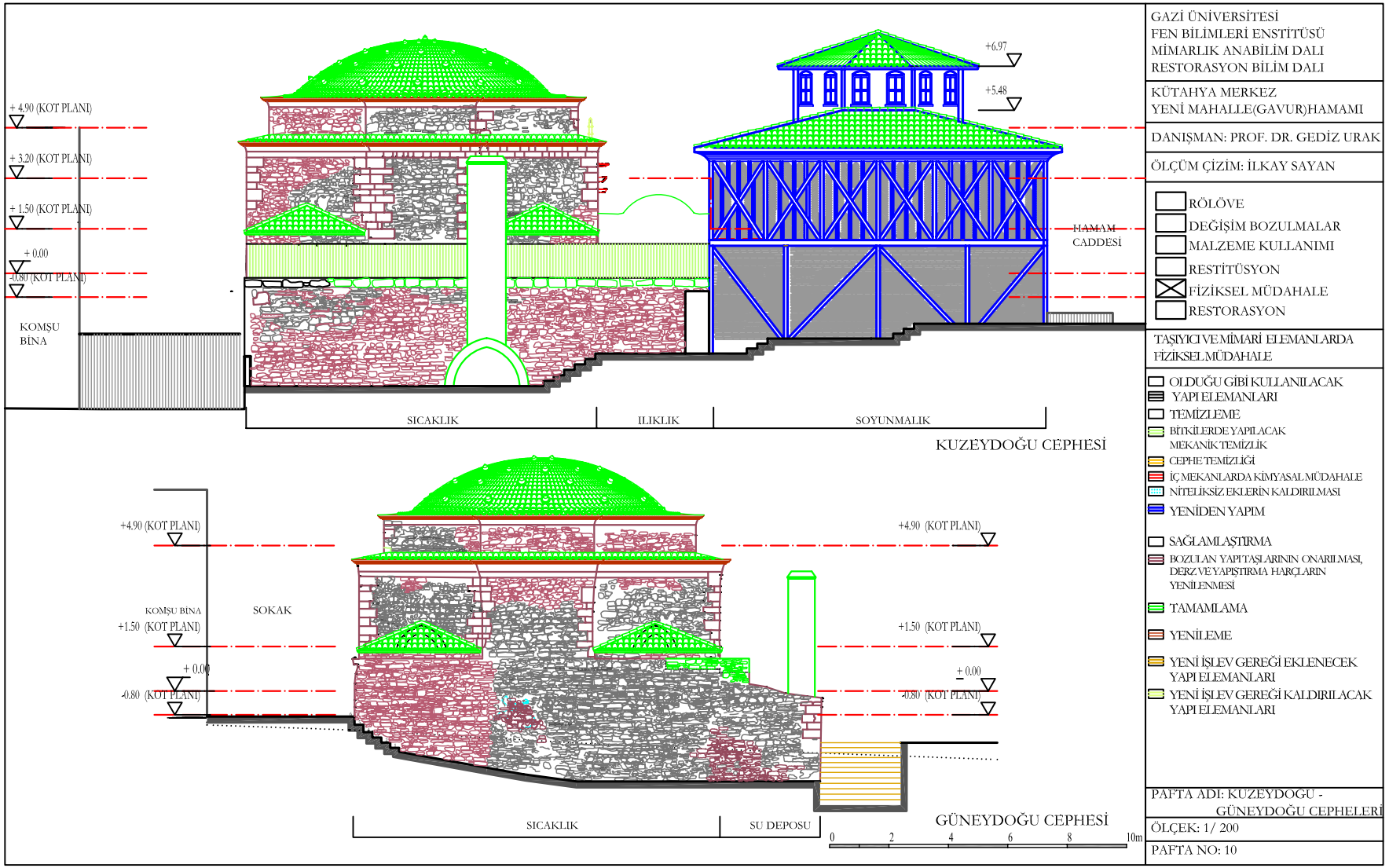

Şekil 8.10. Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı kuzeydoğu ve güneydoğu cepheleri taşıyıcı ve mimari elemanlarda fiziksel müdahale biçimleri

EK-8 Fiziksel müdahale çizimleri

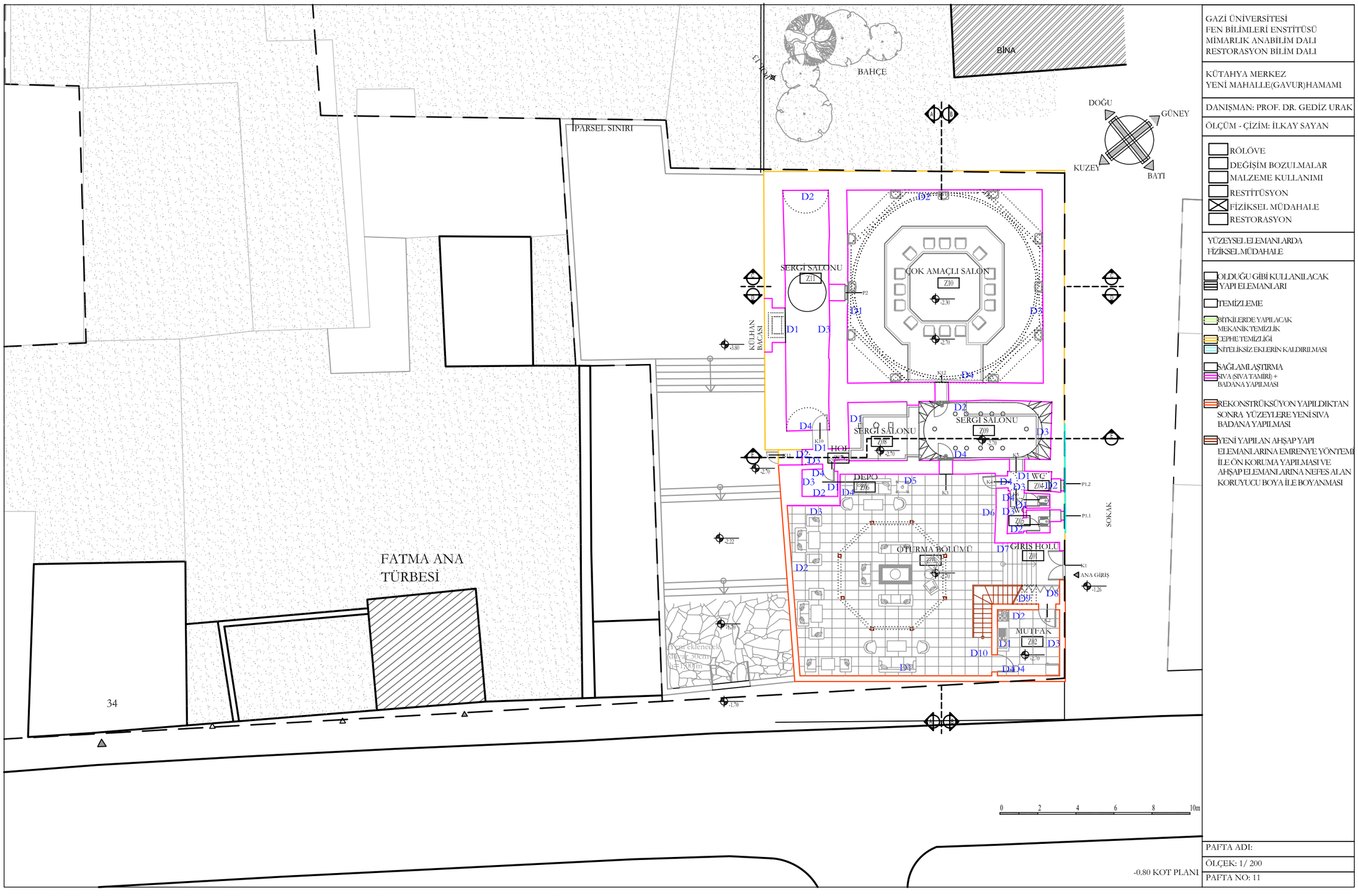

Şekil 8.11. Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı -0.80 kotu planı yüzeysel elemanlarda fiziksel müdahale biçimleri

EK-8 (Devam) Fiziksel müdahale çizimleri

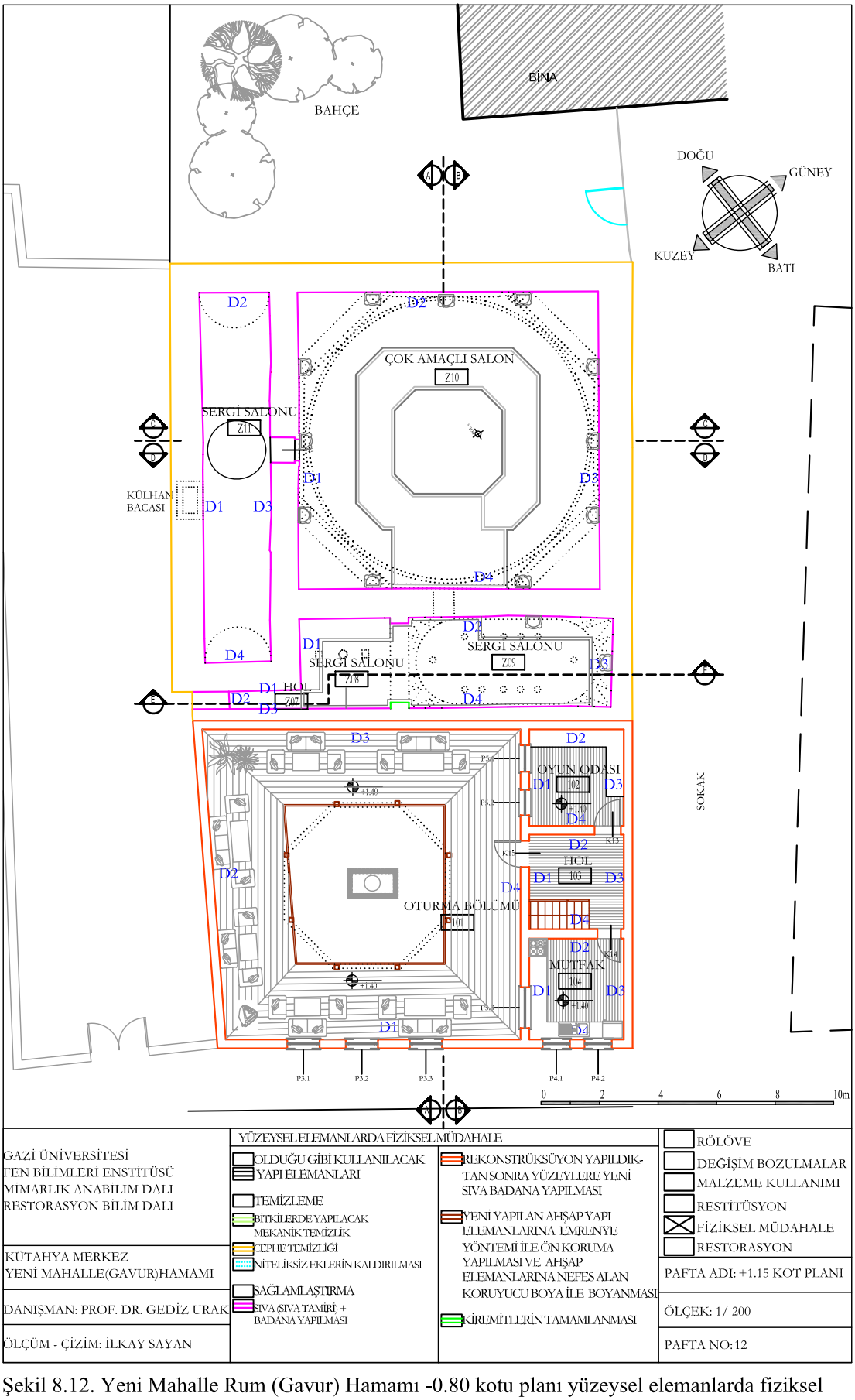

Şekil 8.12. Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı -0.80 kotu planı yüzeysel elemanlarda fiziksel müdahale biçimleri

EK-8 (Devam) Fiziksel müdahale çizimleri

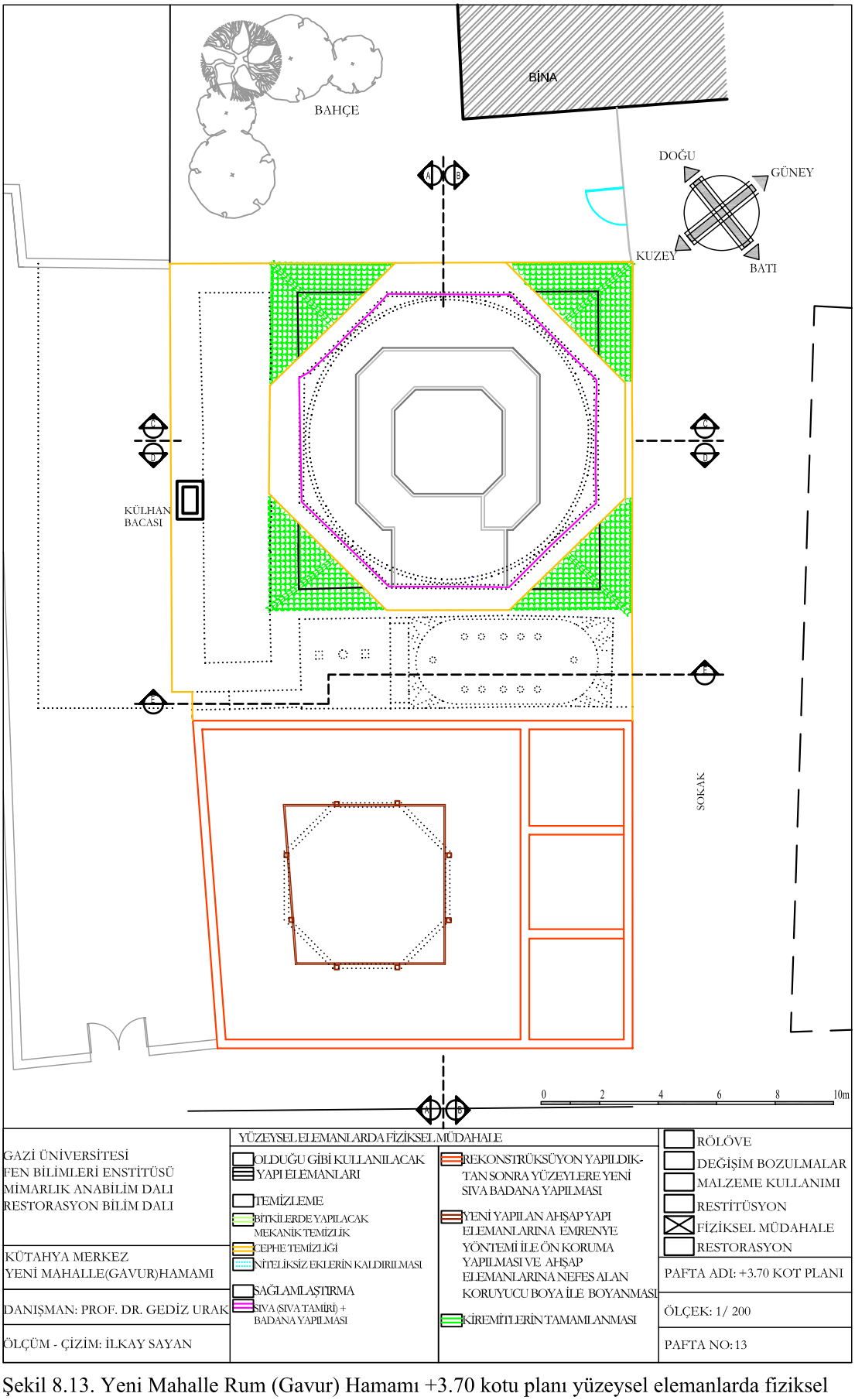

Şekil 8.13. Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı +3.70 kotu planı yüzeysel elemanlarda fiziksel müdahale biçimleri

EK-8 (Devam) Fiziksel müdahale çizimleri

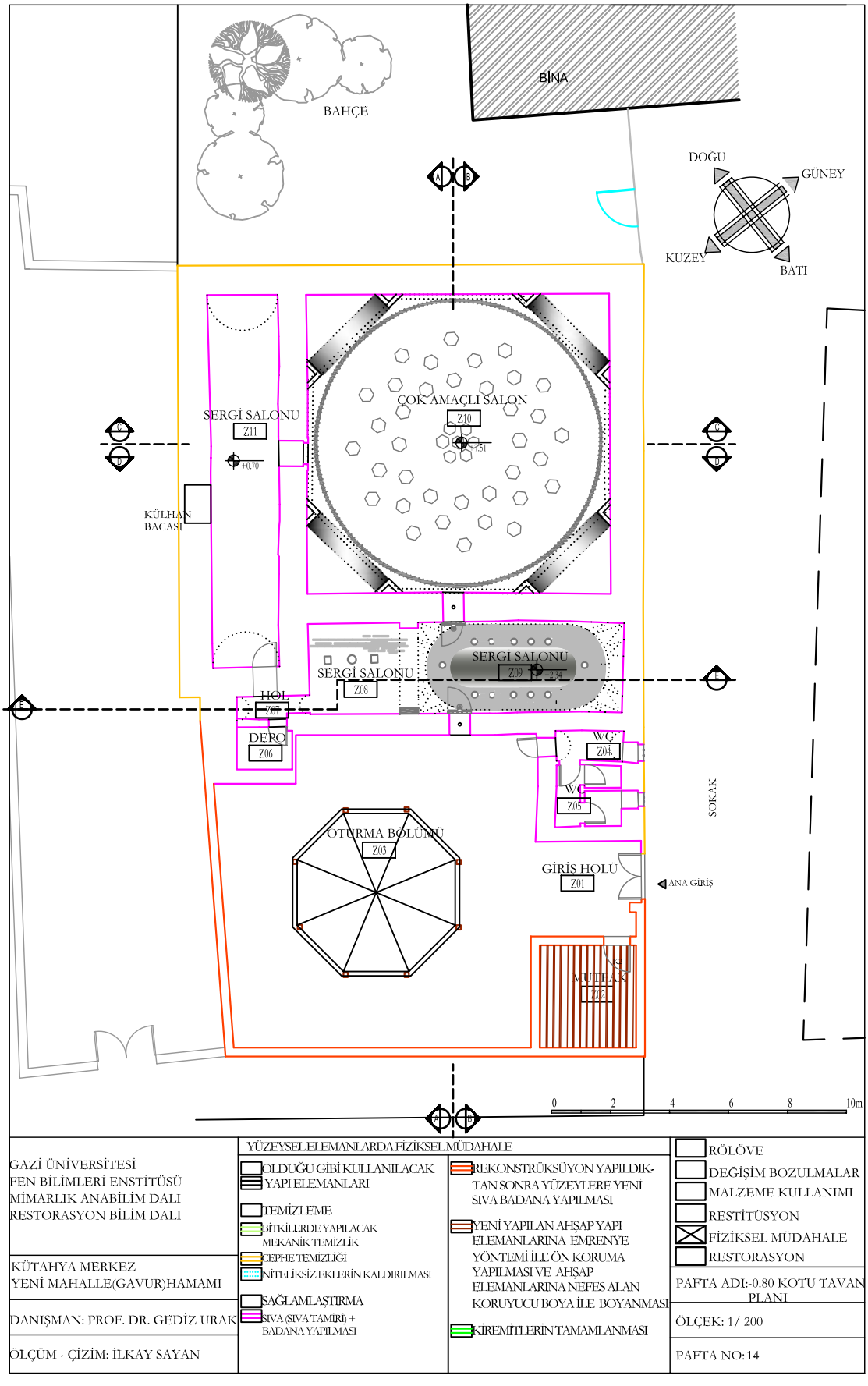

Şekil 8.14. Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı -0.80 kotu tavan planı yüzeysel elemanlarda fiziksel müdahale biçimleri

EK-8 (Devam) Fiziksel müdahale çizimleri

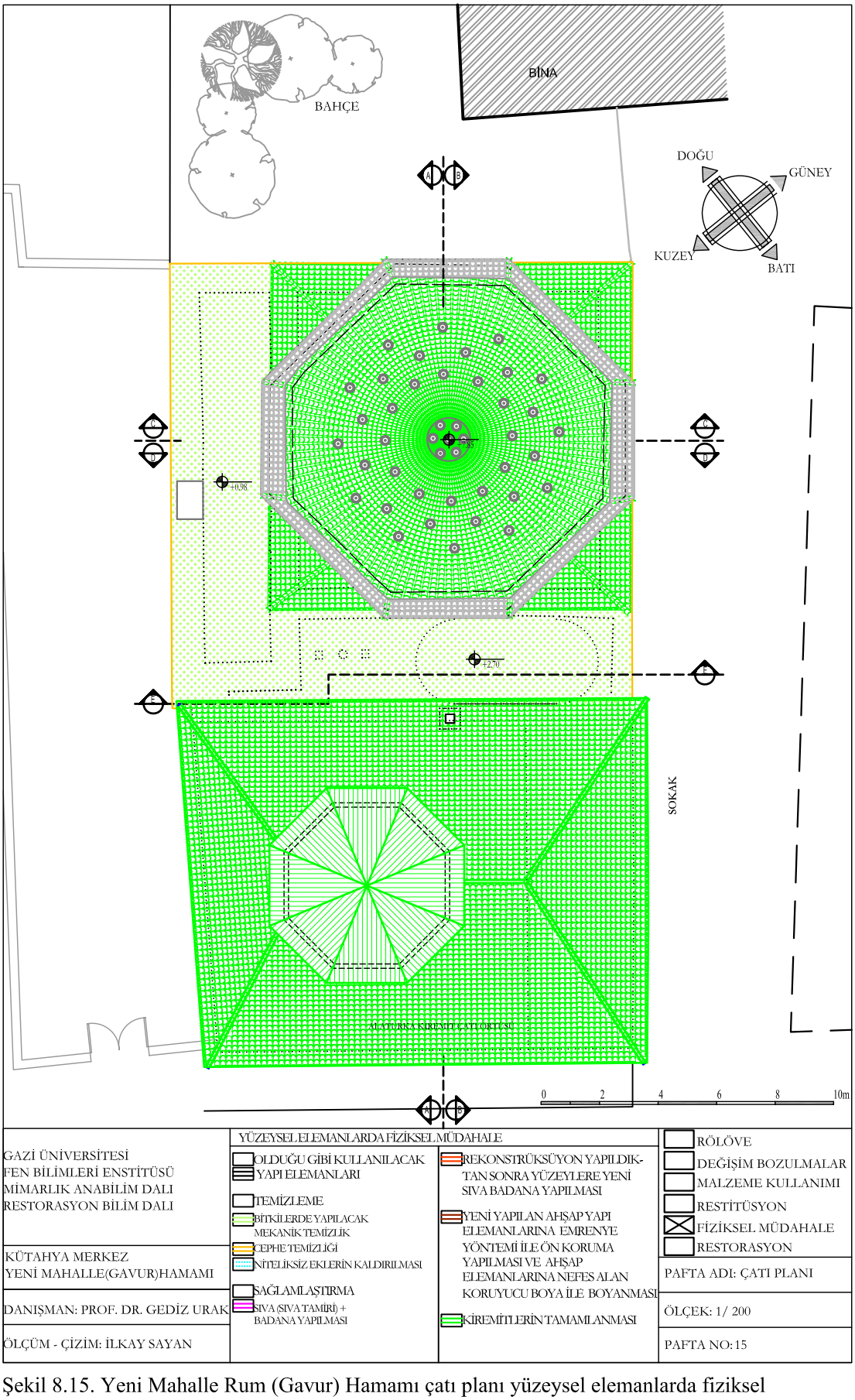

Şekil 8.15. Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı çatı planı yüzeysel elemanlarda fiziksel müdahale biçimleri

EK-8 (Devam) Fiziksel müdahale çizimleri

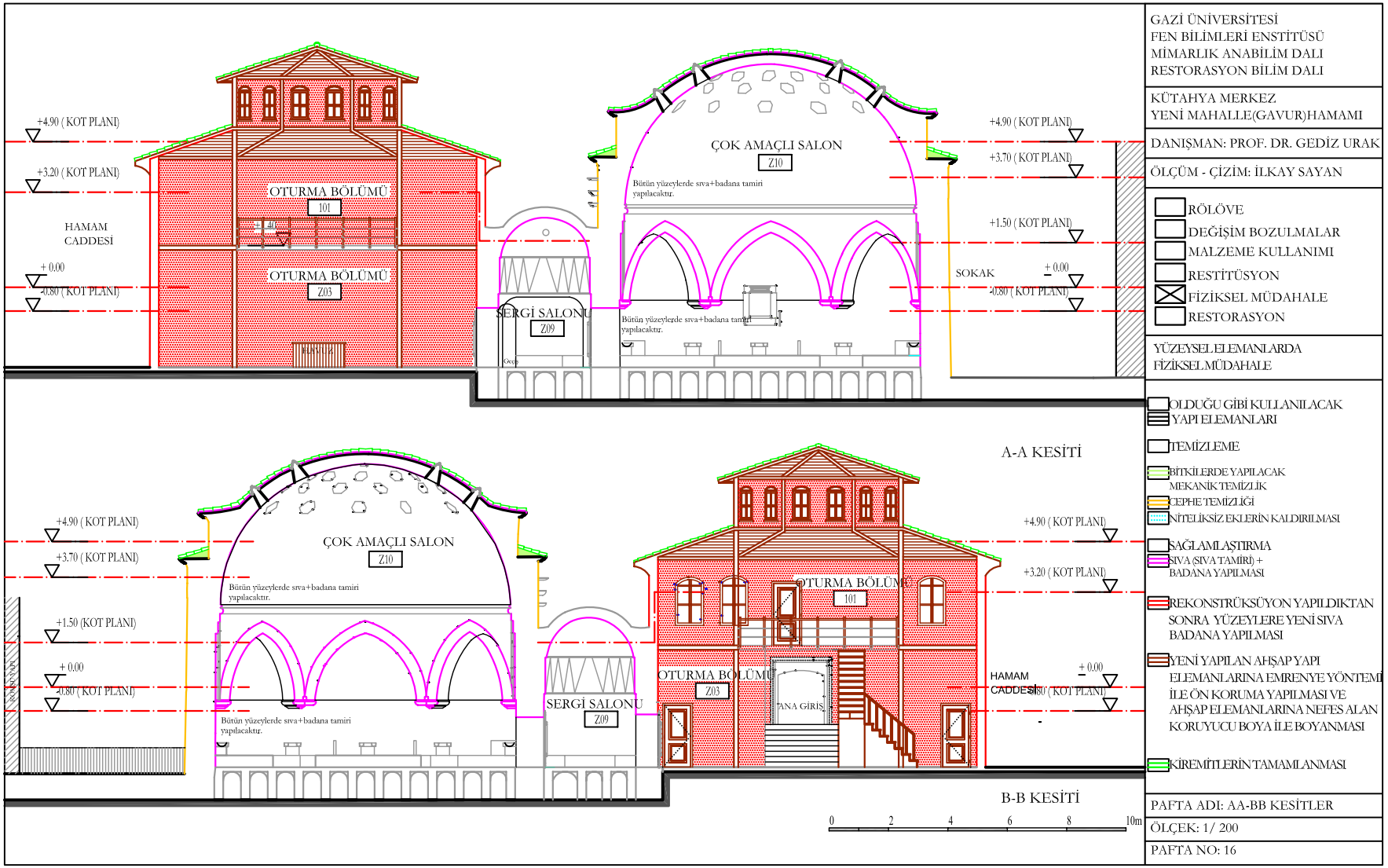

Şekil 8.16. Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı A-A ve B-B kesitleri yüzeysel elemanlarda fiziksel müdahale biçimleri

EK-8 (Devam) Fiziksel müdahale çizimleri

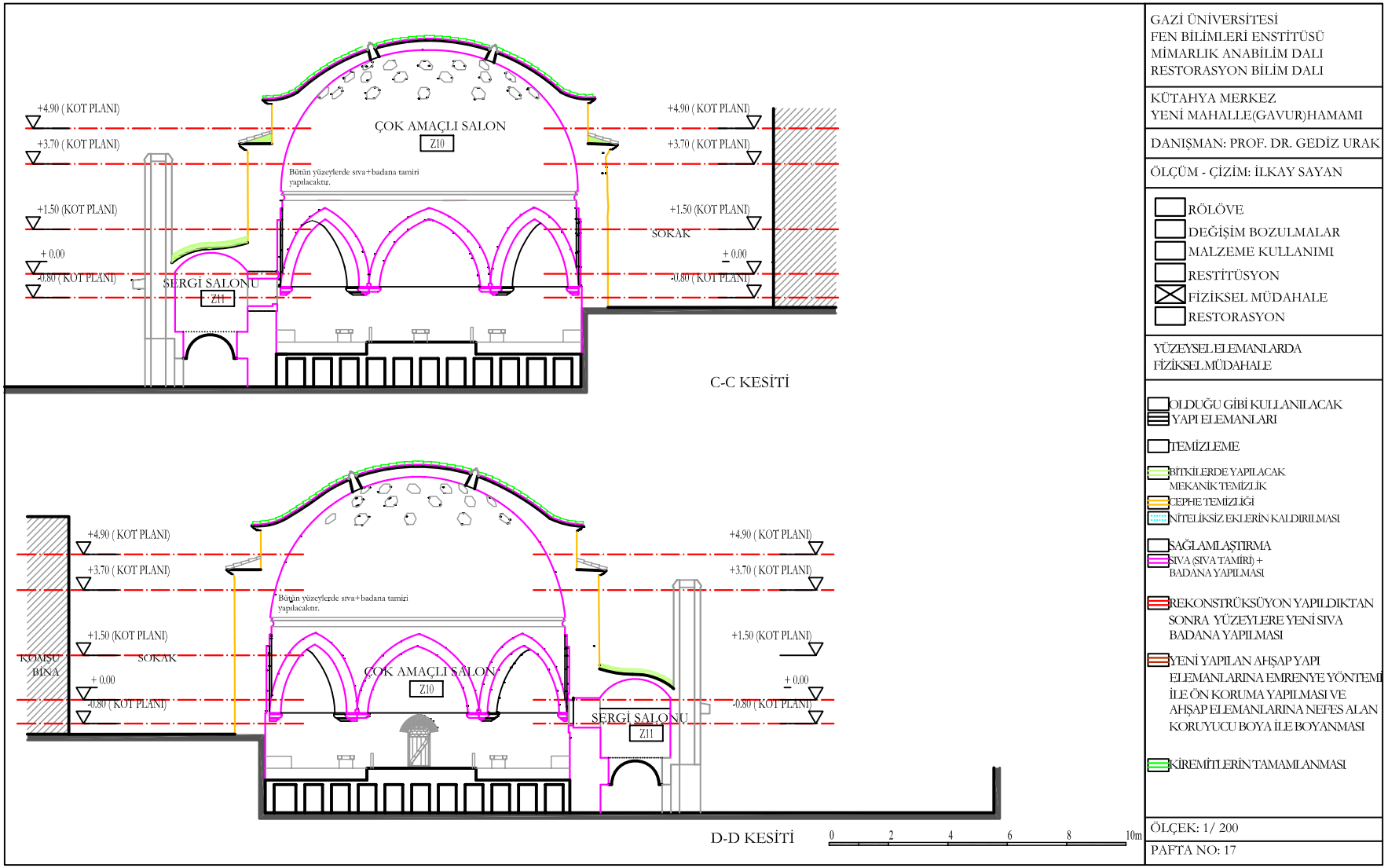

Şekil 8.17. Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı C-C ve D-D kesitleri yüzeysel elemanlarda fiziksel müdahale biçimleri

EK-8 (Devam) Fiziksel müdahale çizimleri

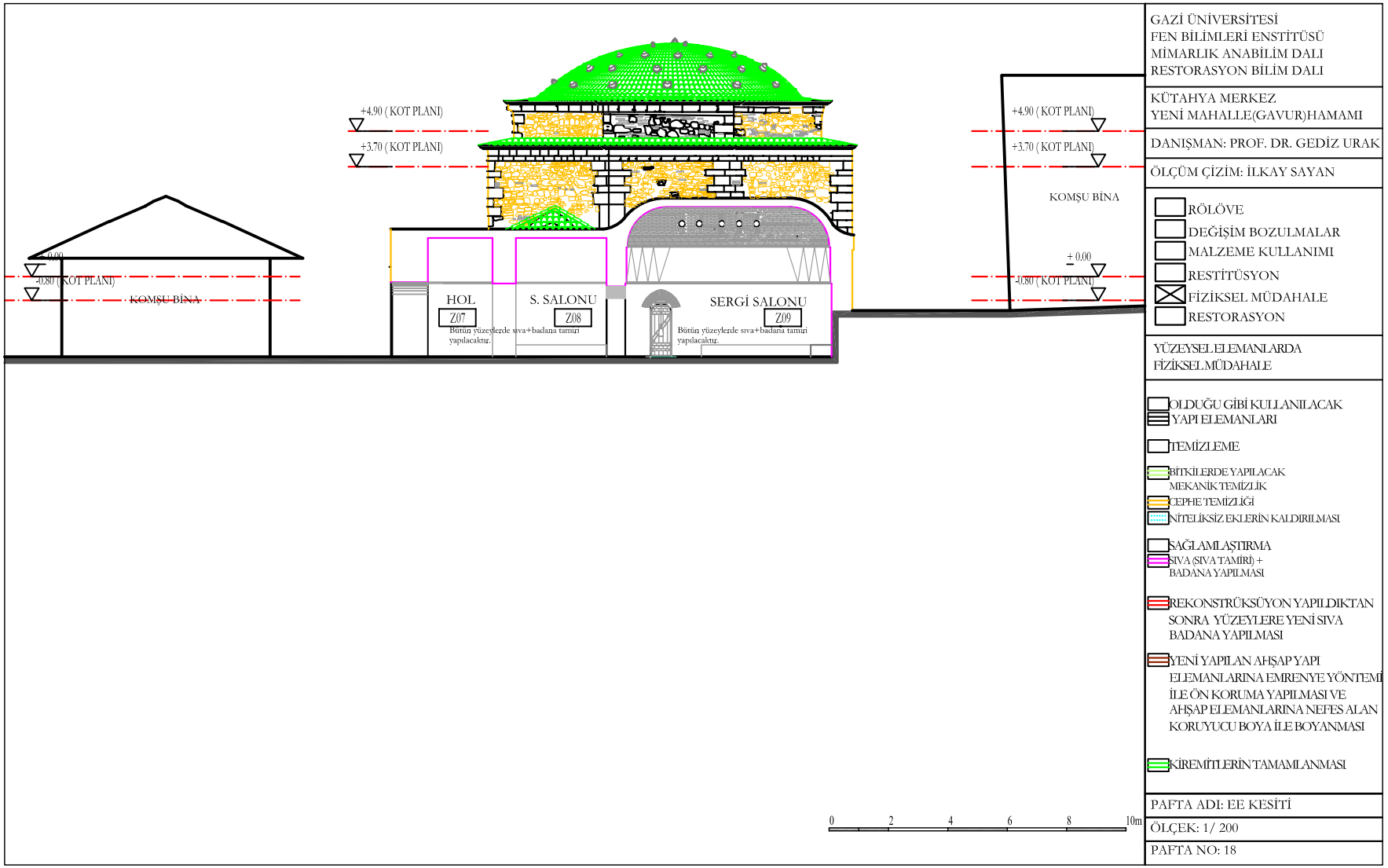

Şekil 8.18. Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı E-E kesiti yüzeysel elemanlarda fiziksel müdahale biçimleri

EK-8 (Devam) Fiziksel müdahale çizimleri

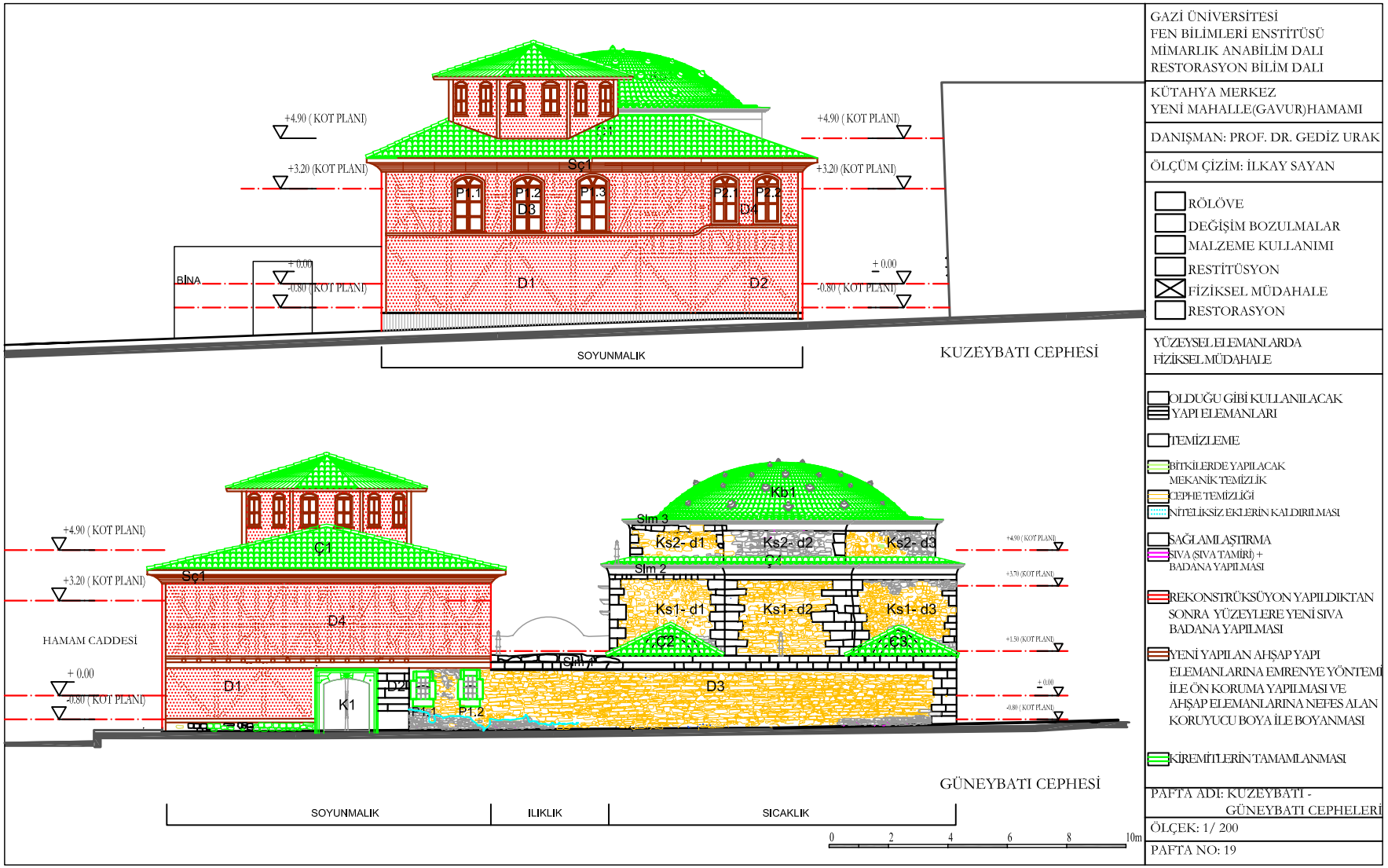

EK-8 (Devam) Fiziksel müdahale çizimleri

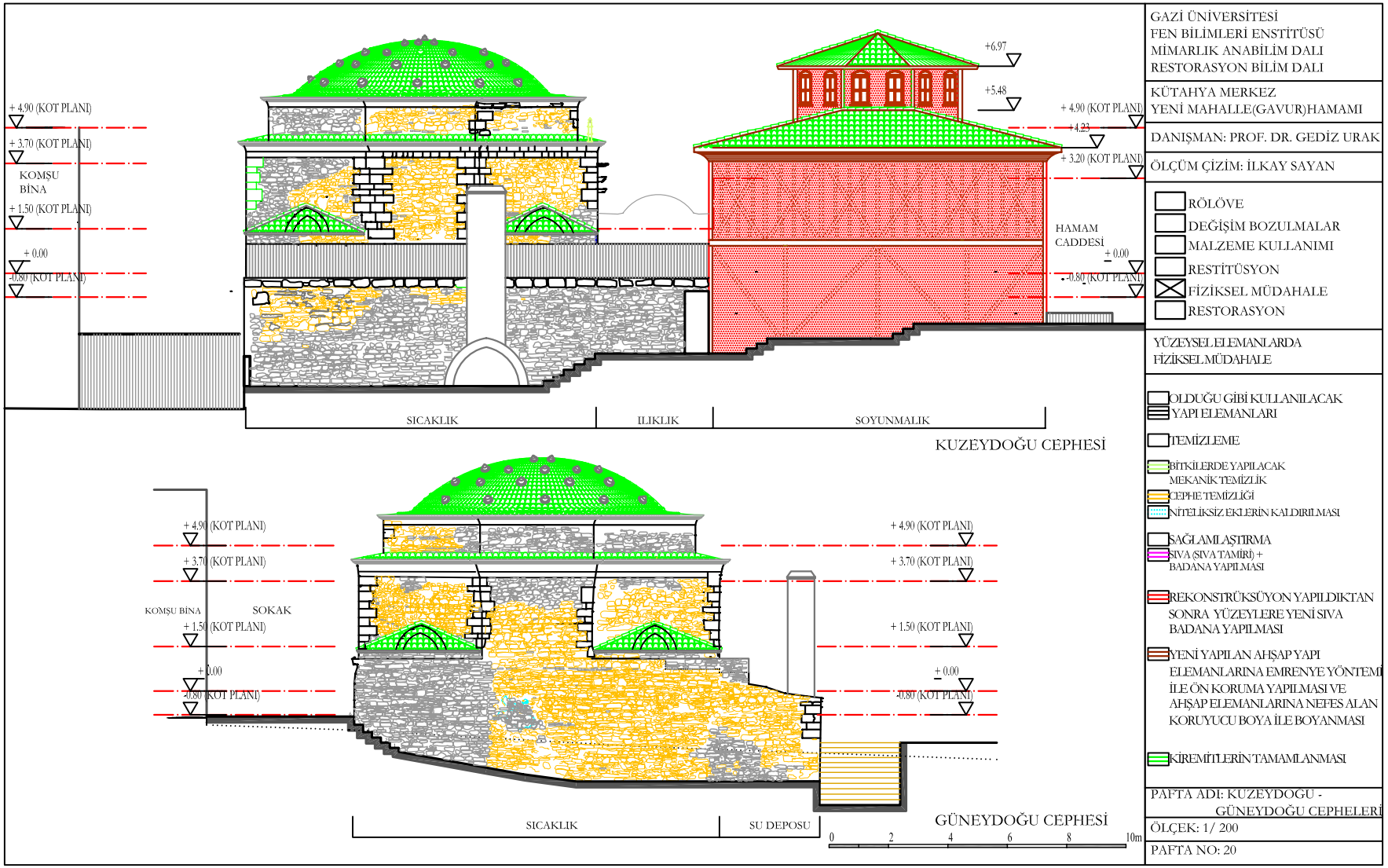

Şekil 8.20. Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı kuzeydoğu ve güneydoğu cepheleri yüzeysel elemanlarda fiziksel müdahale biçimleri

EK-9 Restorasyon çizimleri

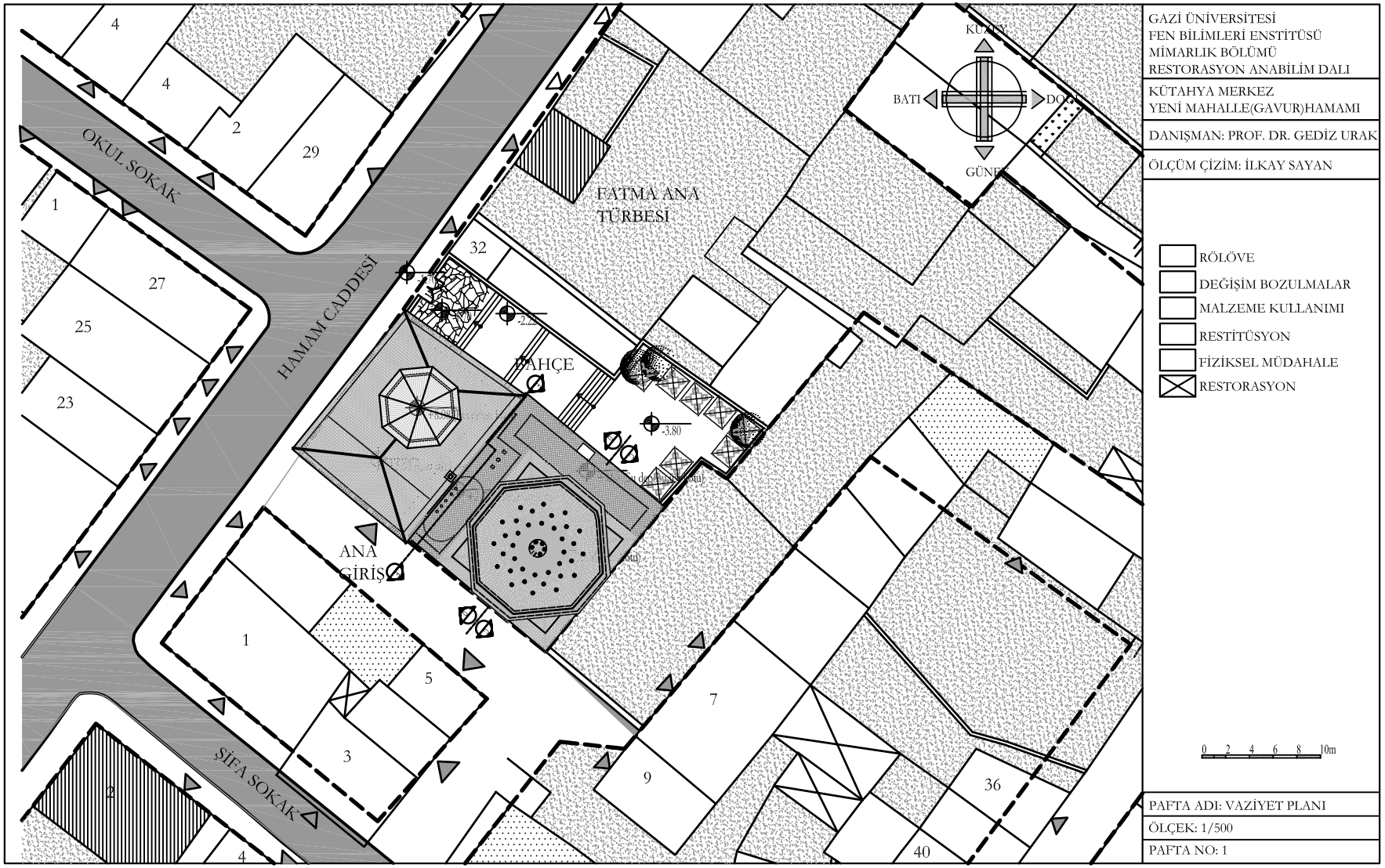

Şekil 9.1. Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı vaziyet planı

EK-9 Restorasyon çizimleri

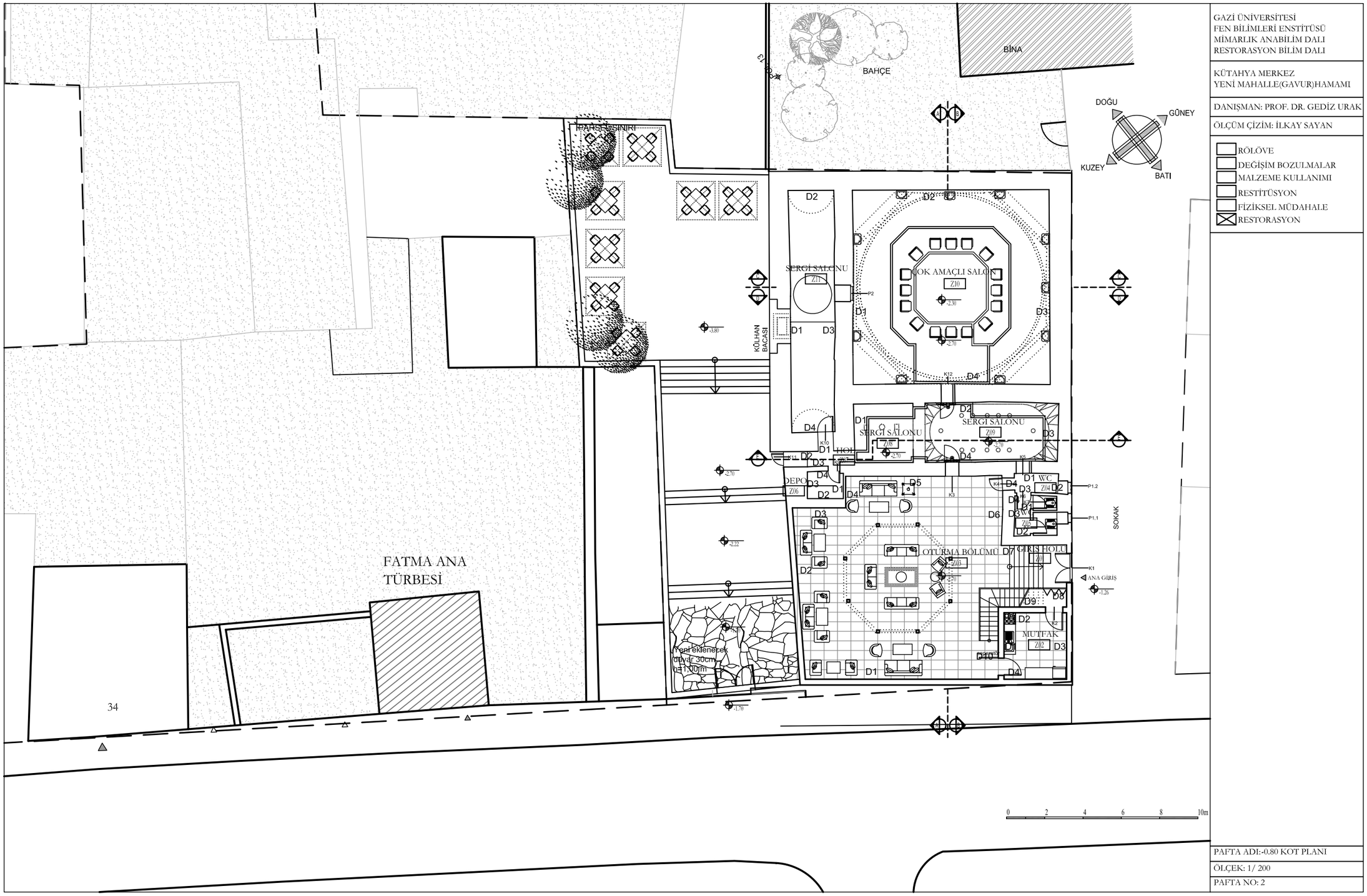

Şekil 9.2. Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı -0.80 kotu planı restorasyon önerisi

EK-9 (Devam) Restorasyon çizimleri

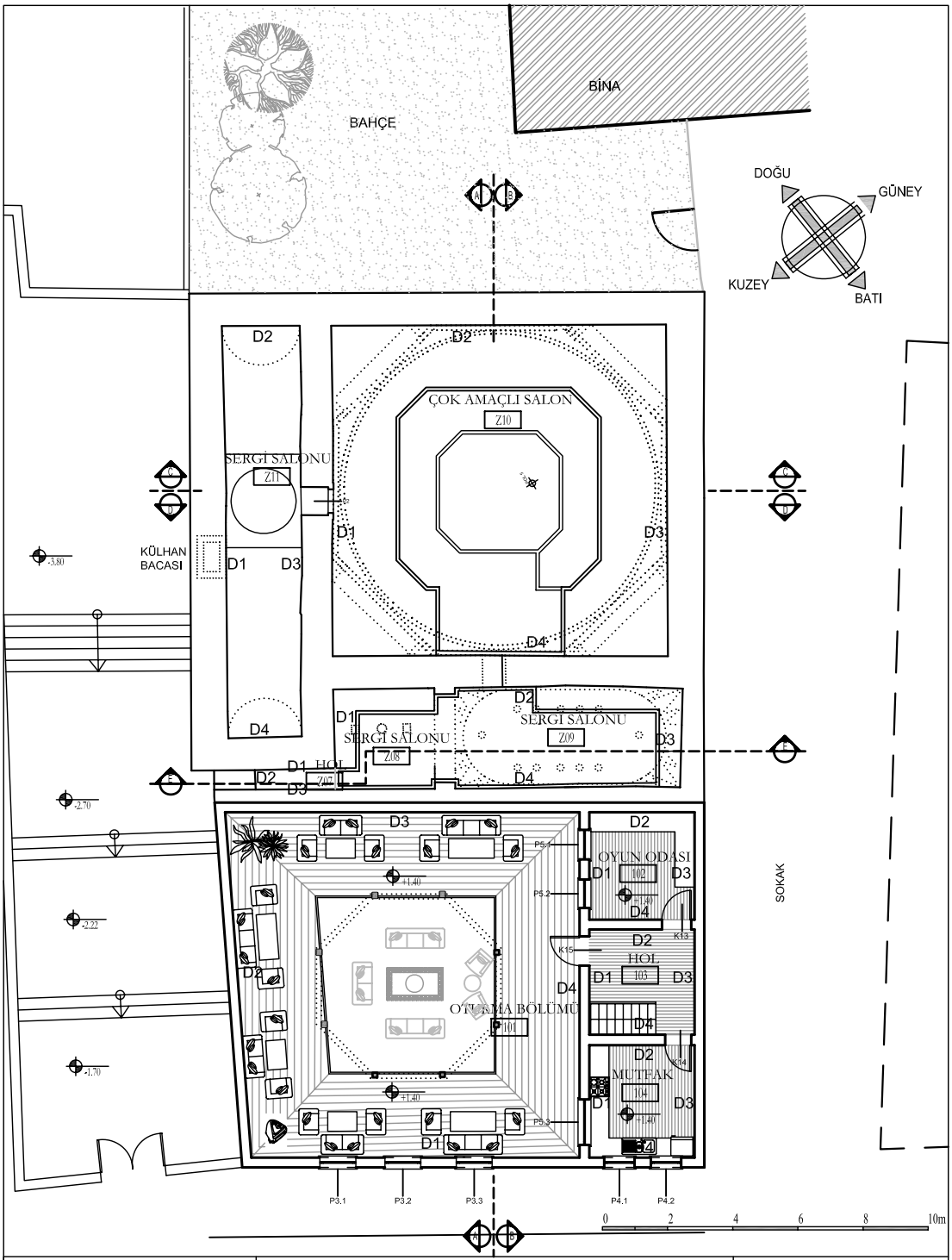

GAZİ ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK ANABİLİM DALI RESTORASYON BİLİM DALI		PAFTA ADI: +1.15 KOTU PLANI
KÜTAHYA MERKEZ YENİ MAHALLE(GAVUR)HAMAMI		ÖLÇEK: 1/200
DANIŞMAN: PROF. DR. GEDİZ URAK		
ÖLÇÜM ÇİZİM: İLKAY SAYAN		PAFTA NO: 3

Şekil 9.3. Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı +1.50, +3.20 kotu planı restorasyon önerisi

EK-9 (Devam) Restorasyon çizimleri

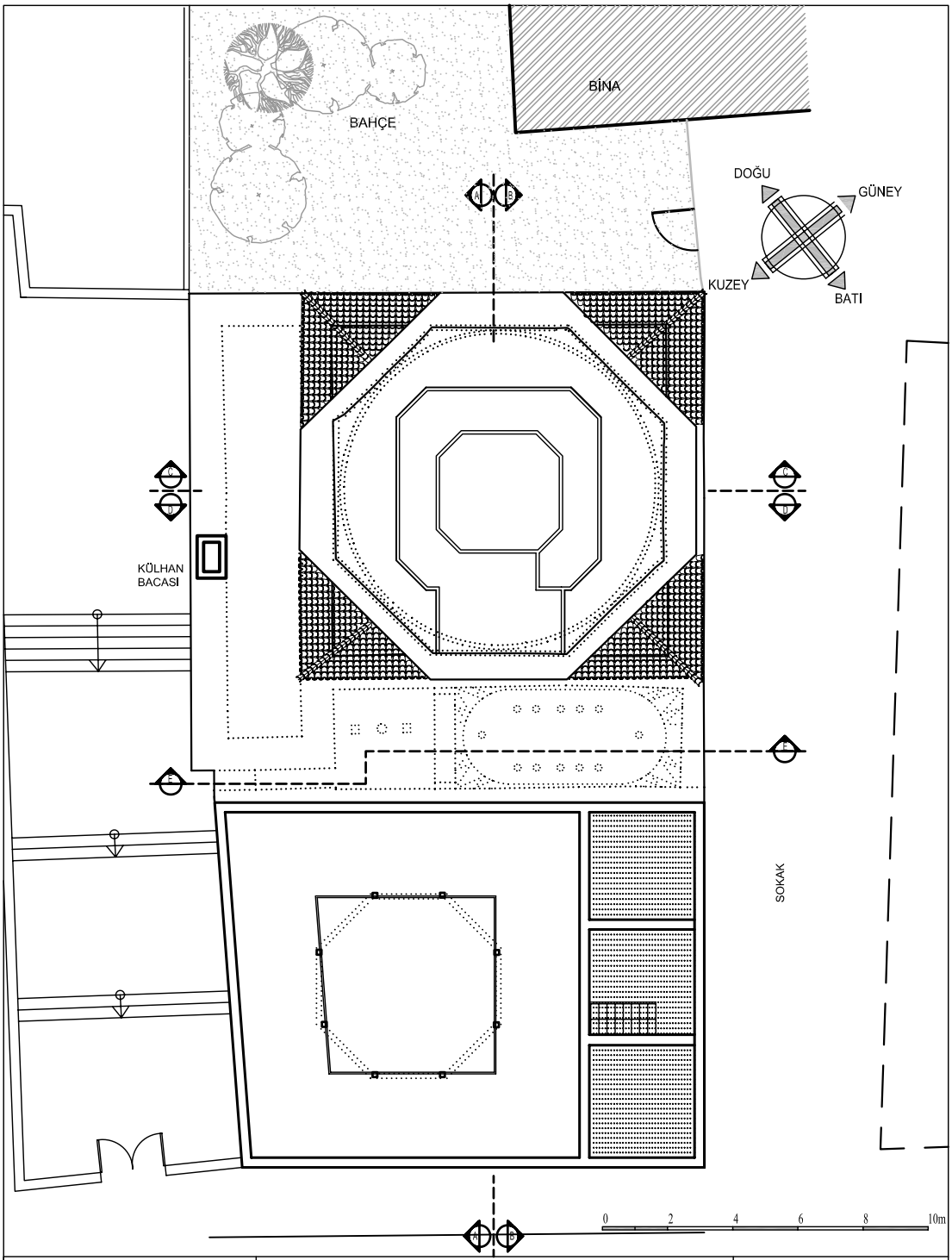

Şekil 9.4. Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı +3.70 kotu planı restorasyon önerisi

EK-9 (Devam) Restorasyon çizimleri

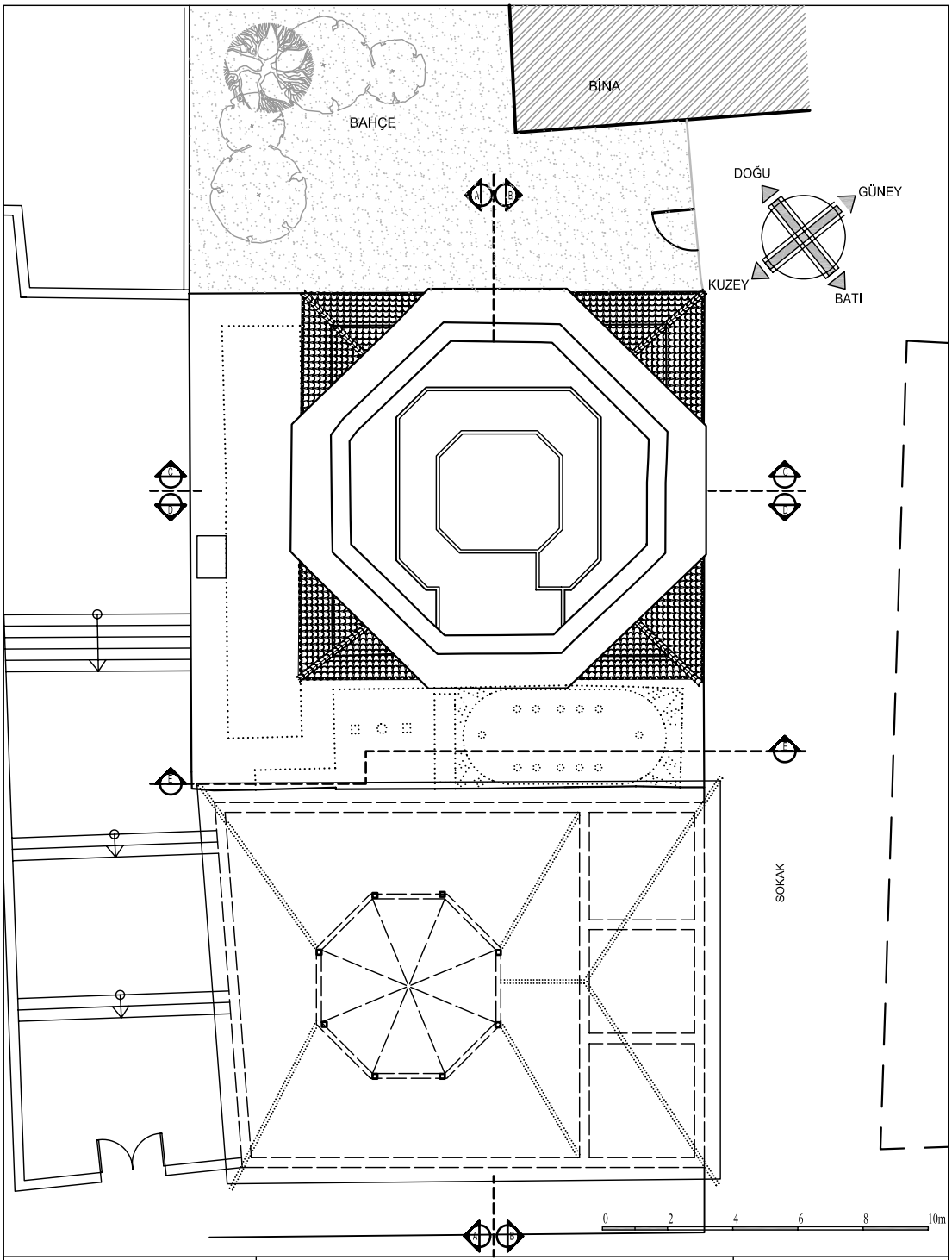

Şekil 9.5. Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı +4.90 kotu planı restorasyon önerisi

EK-9 (Devam) Restorasyon çizimleri

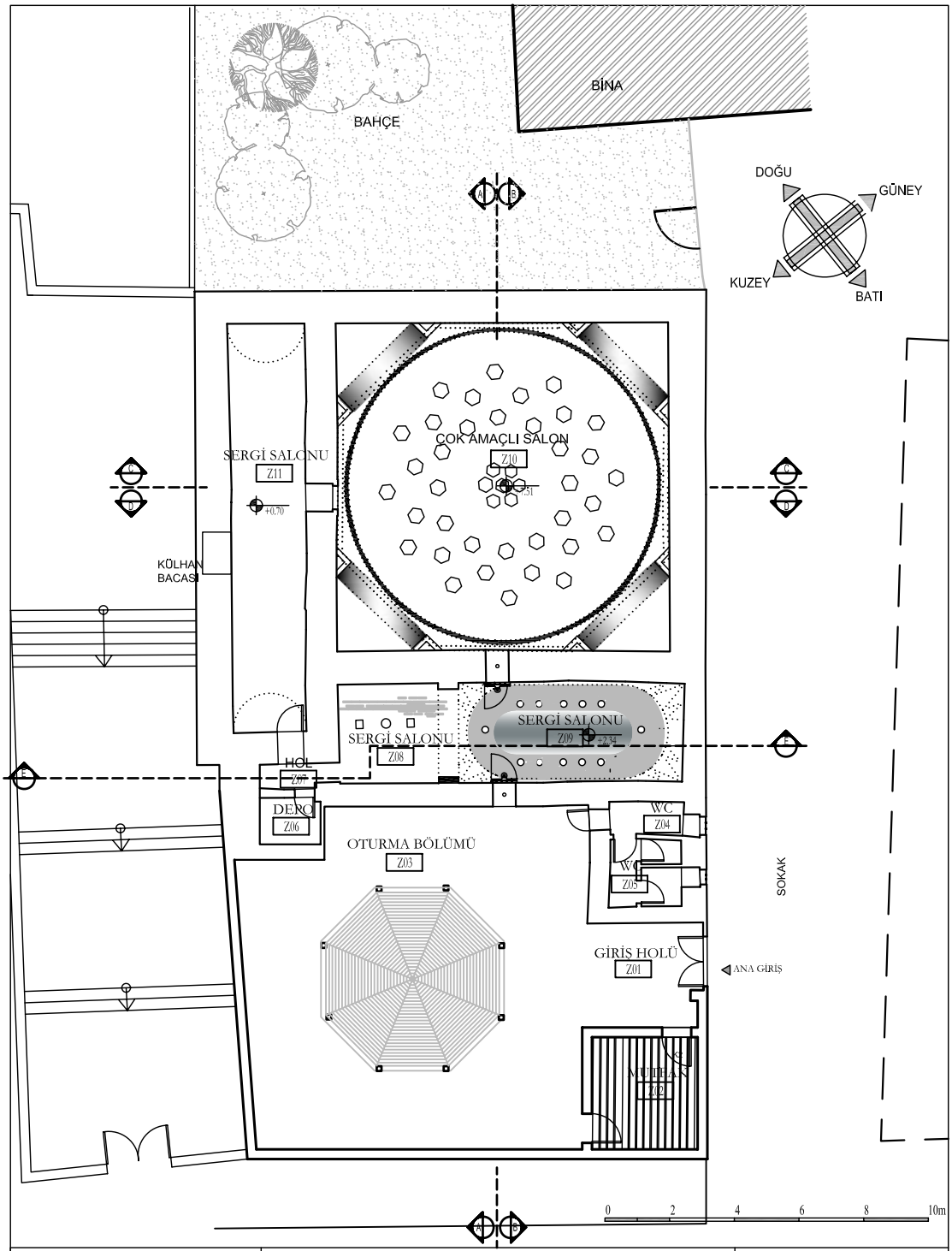

Şekil 9.6. Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı -0.80 kotu tavan planı restorasyon önerisi

EK-9 (Devam) Restorasyon çizimleri

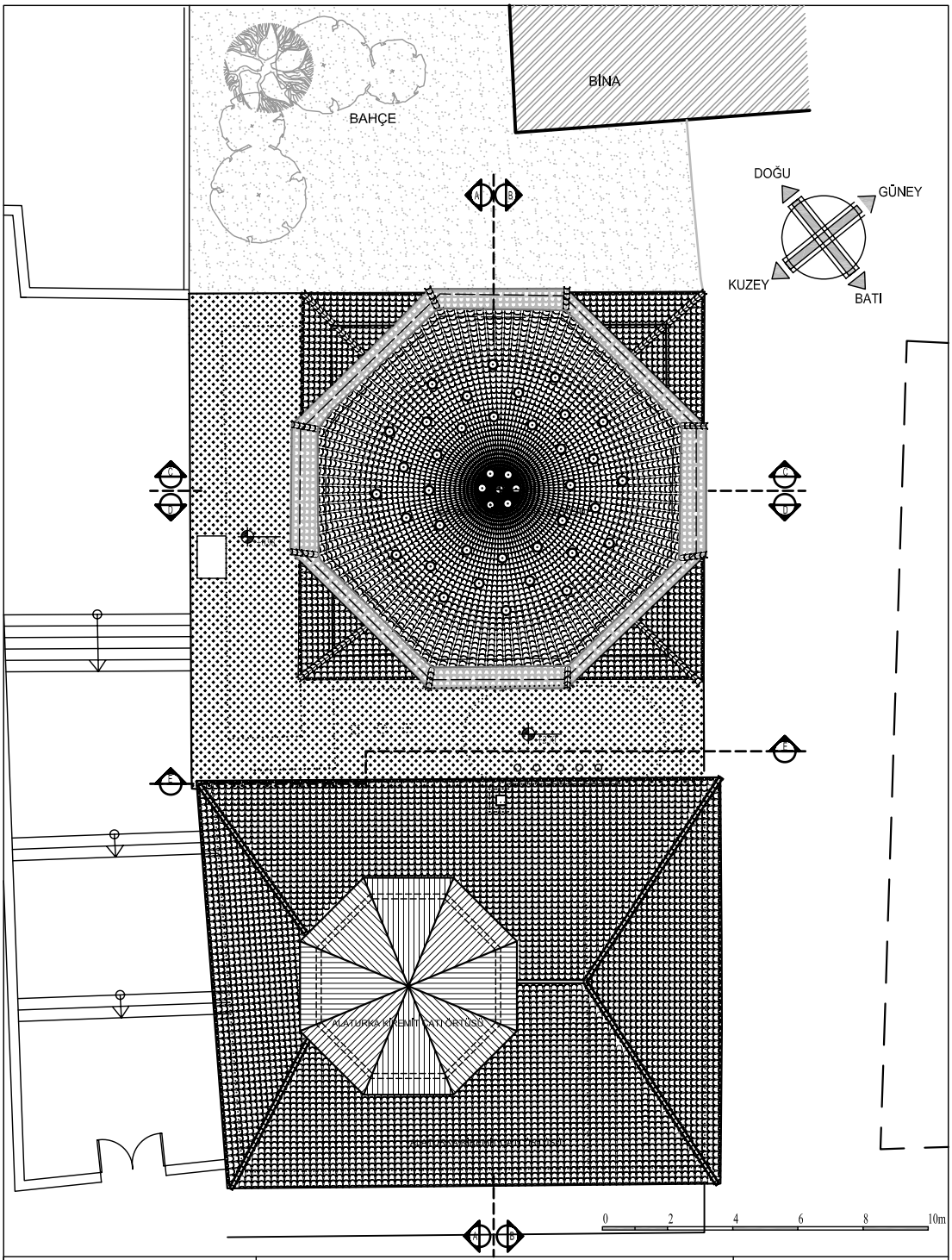

Şekil 9.7. Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı çatı planı restorasyon önerisi

EK-9 (Devam) Restorasyon çizimleri

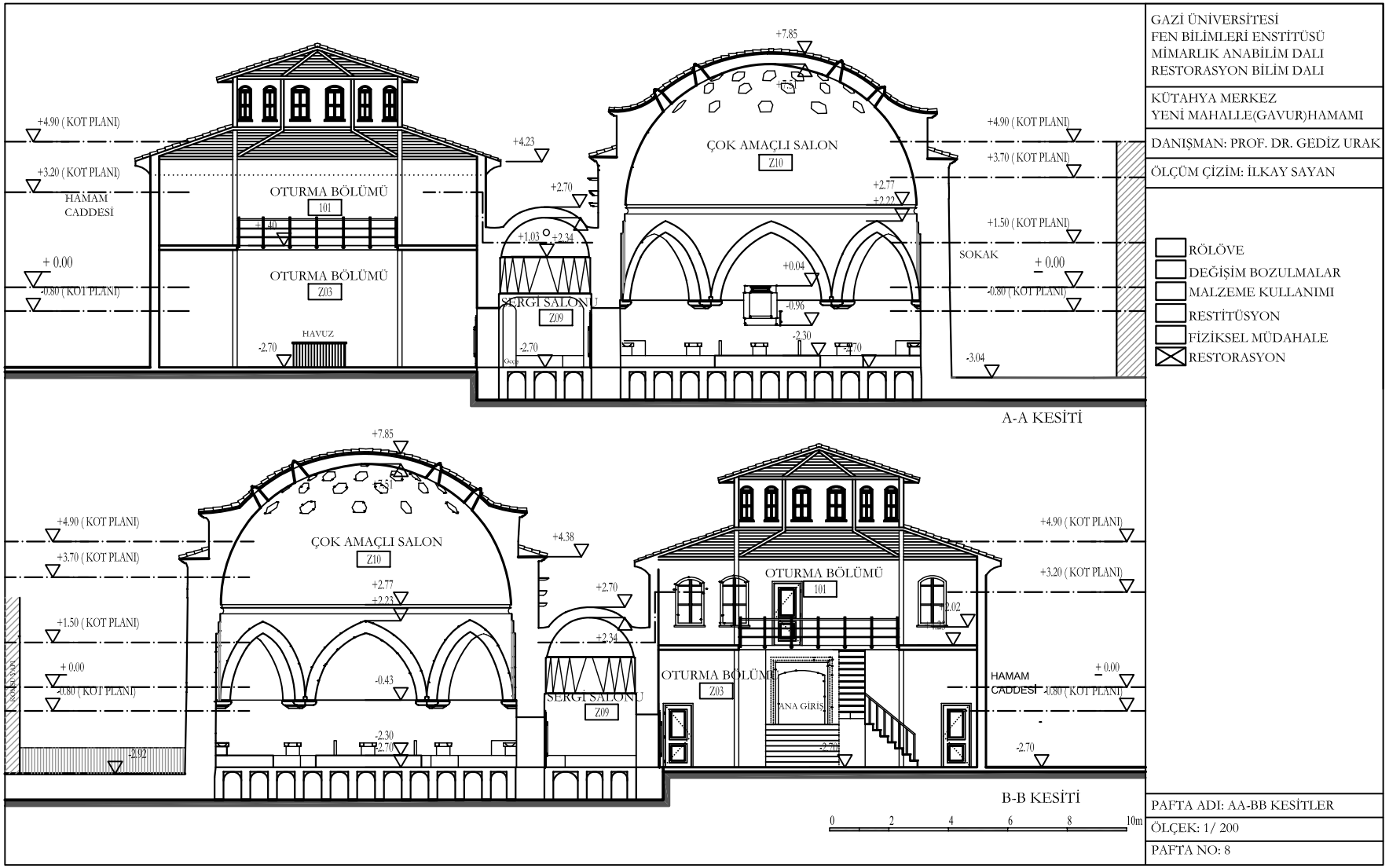

Şekil 9.8. Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı A-A ve B-B kesitleri restorasyon önerisi

EK-9 (Devam) Restorasyon çizimleri

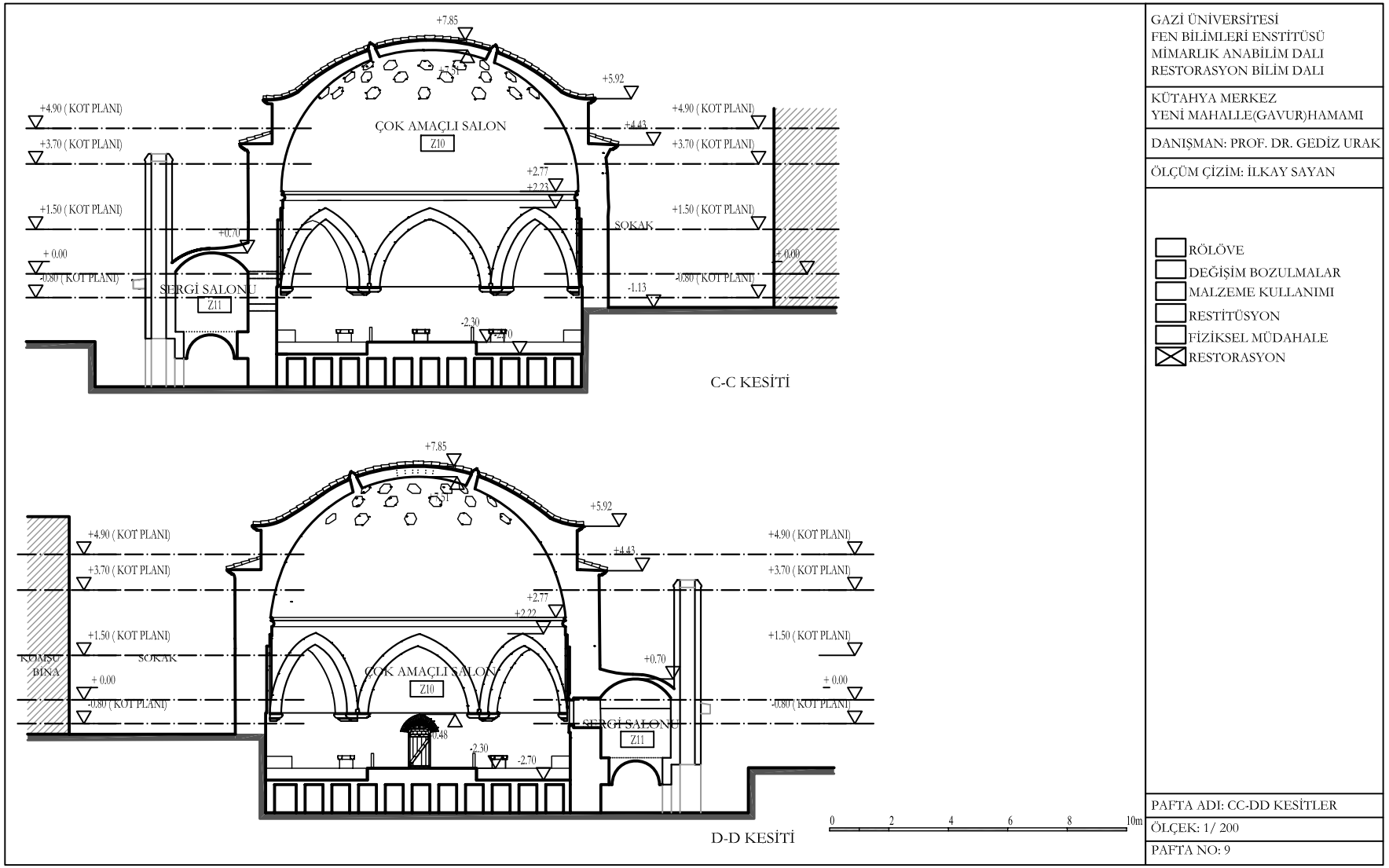

Şekil 9.9. Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı C-C ve D-D kesitleri restorasyon önerisi

EK-9 (Devam) Restorasyon çizimleri

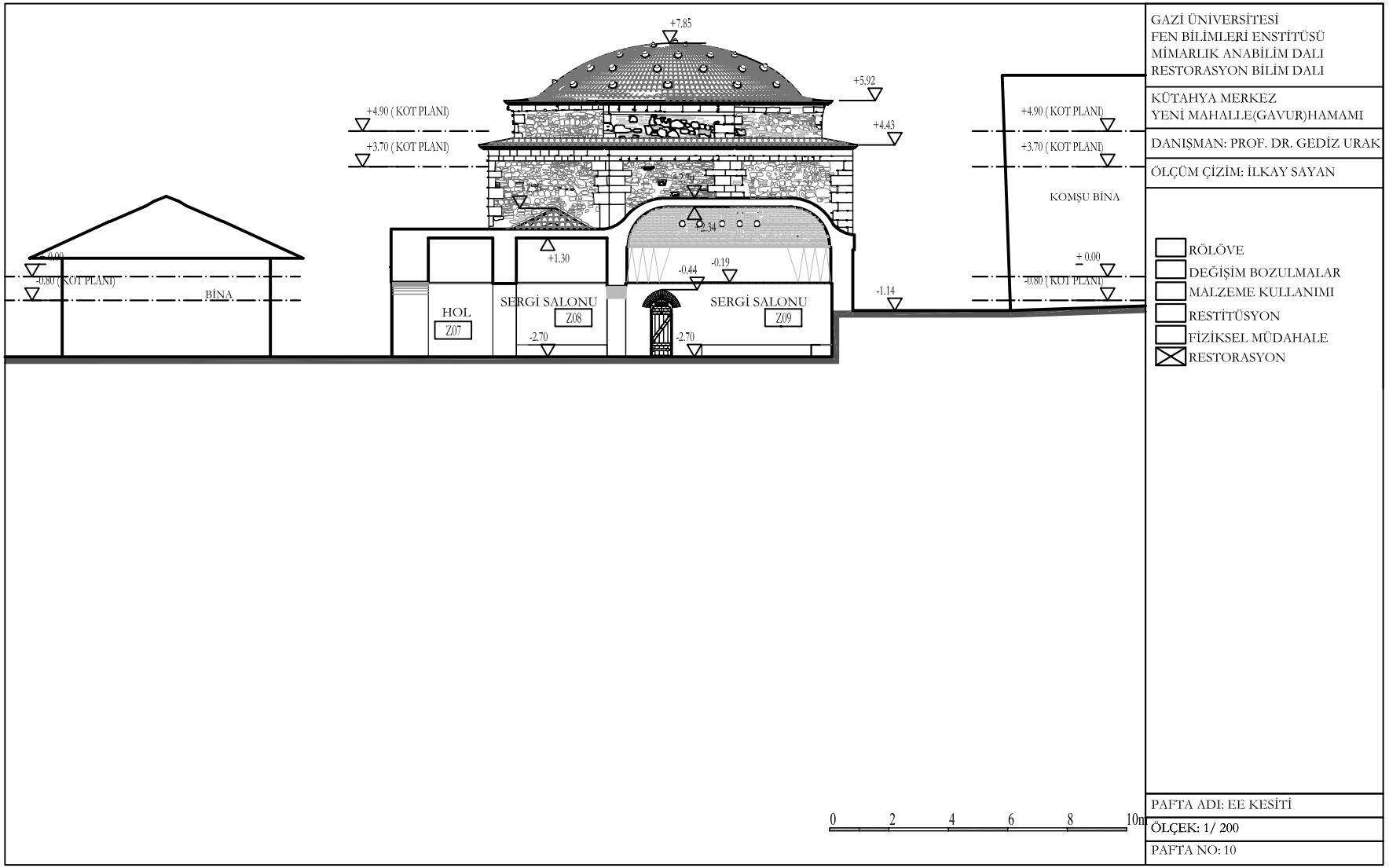

Şekil 9.10. Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı E-E kesiti restorasyon önerisi

EK-9 (Devam) Restorasyon çizimleri

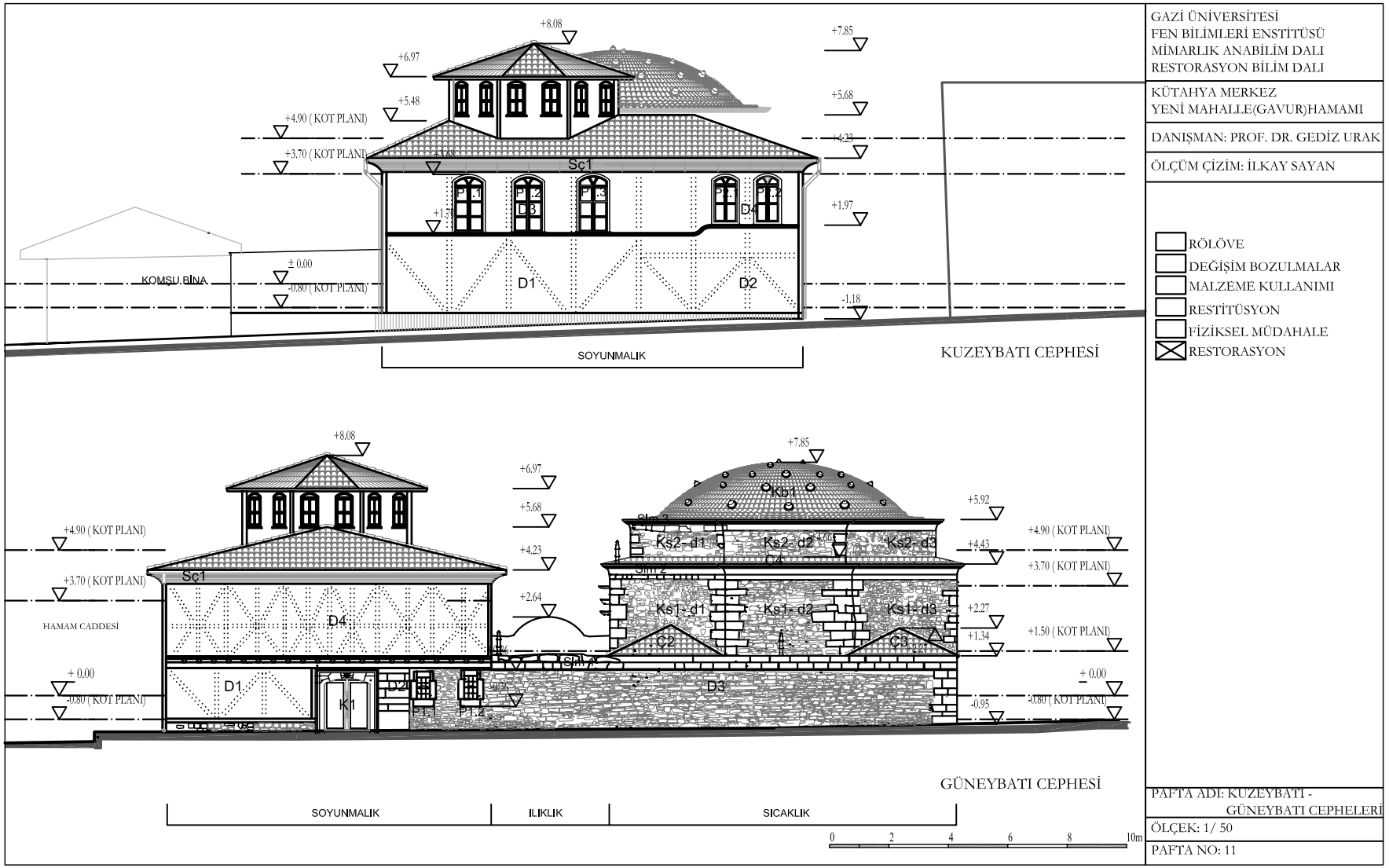

Şekil 9.11. Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı kuzeybatı ve güneybatı cepheleri restorasyon önerisi

EK-9 (Devam) Restorasyon çizimleri

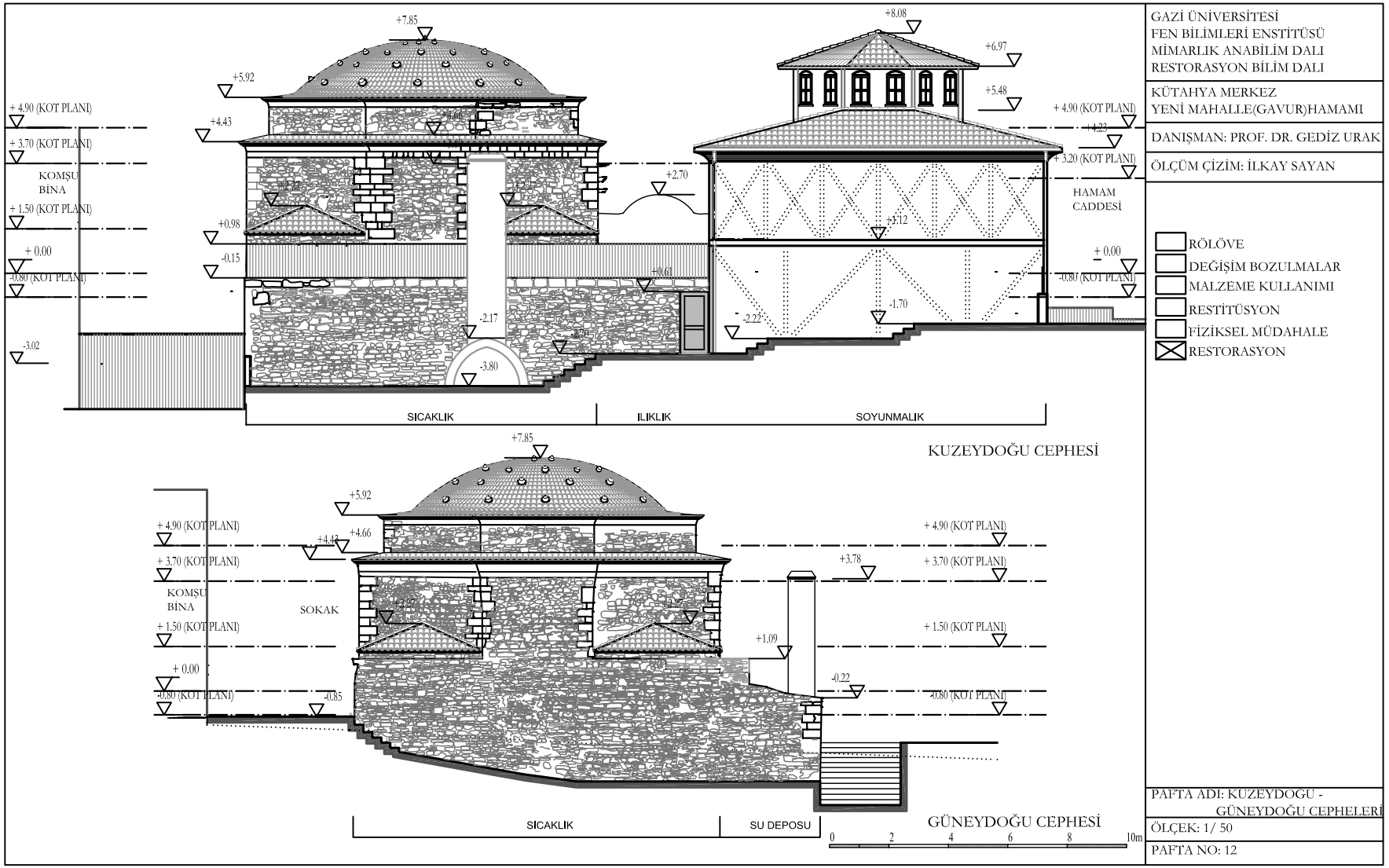

Şekil 9.12. Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı kuzeydoğu ve güneydoğu cepheleri restorasyon önerisi

EK-9 (Devam) Restorasyon çizimleri

PENCERE DETAYI

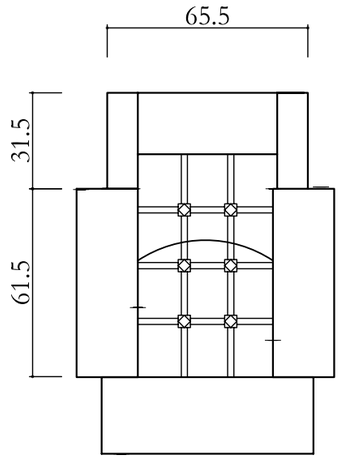

GÖRÜNÜŞ

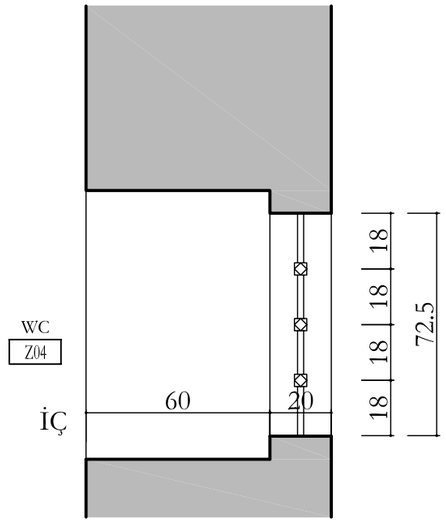

KESİT

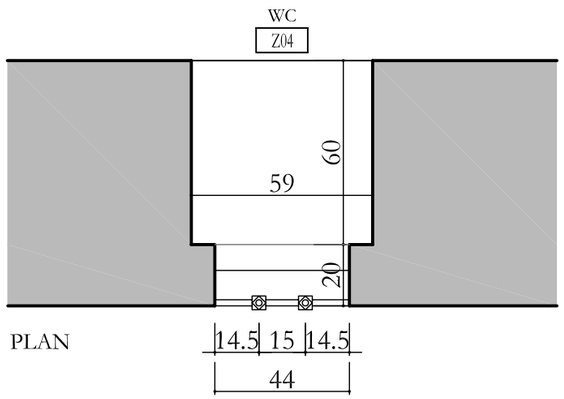

PLAN

PENCERE DETAYI

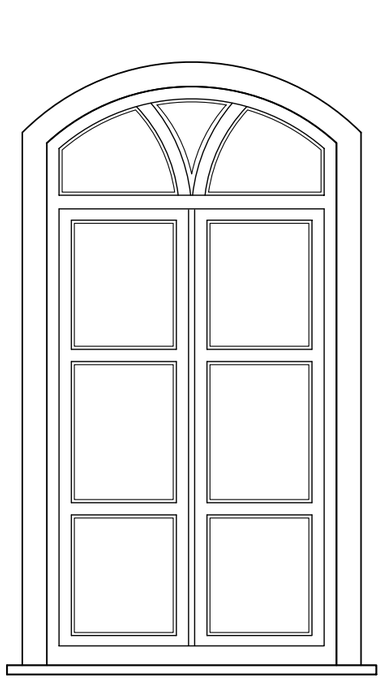

GÖRÜNÜŞ

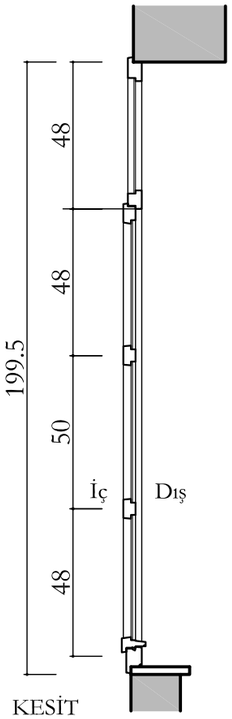

KESİT

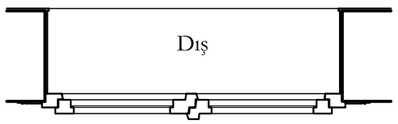

PLAN

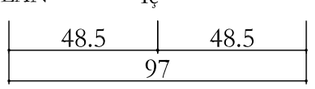

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON BİLİM DALI

KÜTAHYA MERKEZ
YENİ MAHALLE(GAVUR)HAMAMI

DANIŞMAN: PROF. DR. GEDİZ URAK

ÖLÇÜM ÇİZİM: İLKAY SAYAN

- RÖLÖVE
- DEĞİŞİM BOZULMALAR
- MALZEME KULLANIMI
- RESTİTÜSYON
- FİZİKSEL MÜDAHALE
- RESTORASYON

PAFTA ADI: PENCERE DETAYLARI

ÖLÇEK: 1/20

PAFTA NO: 13

Şekil 9.13. Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı pencere detayları

EK-9 (Devam) Restorasyon çizimleri

SICAKLIK PENCERESİ

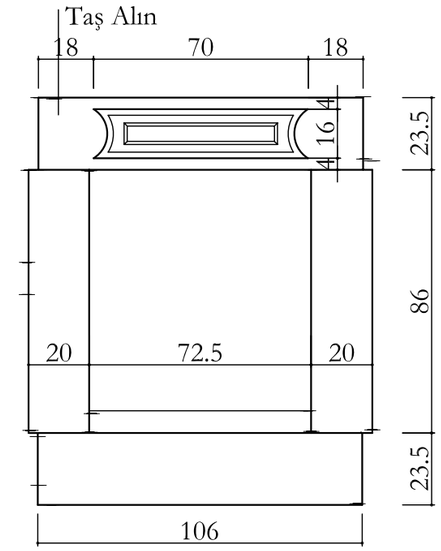

GÖRÜNÜŞ

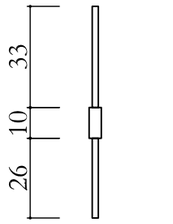

Demir Kenet

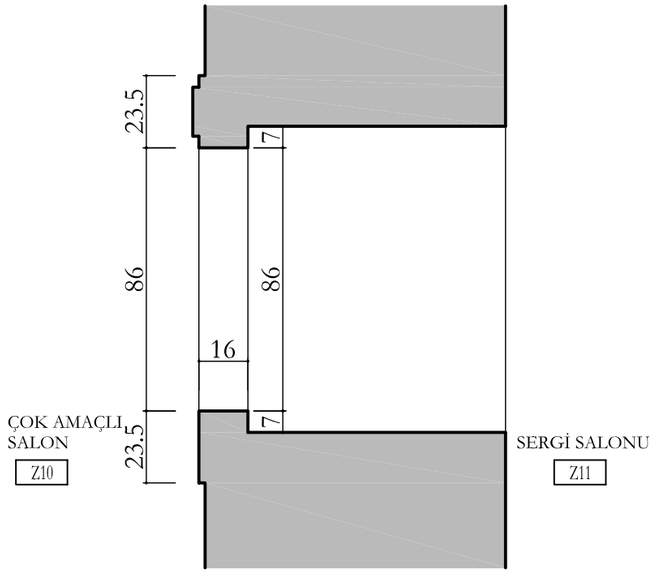

KESİT

SERGİ SALONU
Z11

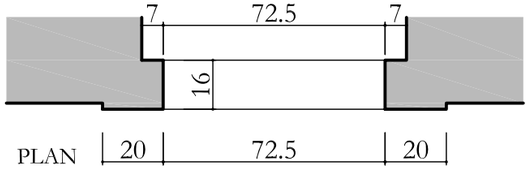

PLAN

ÇOK AMAÇLI SALON
Z10

KURNA DETAYI

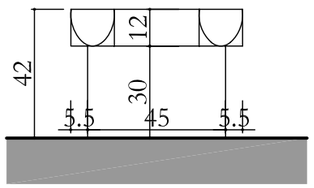

GÖRÜNÜŞ

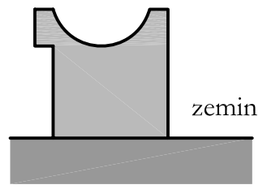

KESİT

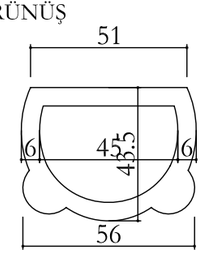

PLAN

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON BİLİM DALI

KÜTAHYA MERKEZ
YENİ MAHALLE(GAVUR)HAMAMI

DANIŞMAN: PROF. DR. GEDİZ URAK

ÖLÇÜM ÇİZİM: İLKAY SAYAN

- RÖLÖVE
- DEĞİŞİM BOZULMALAR
- MALZEME KULLANIMI
- RESTİTÜSYON
- FİZİKSEL MÜDAHALE
- RESTORASYON

PAFTA ADI: PENCERE VE KURNA DETAYI

ÖLÇEK: 1/20

PAFTA NO: 14

Şekil 9.14. Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı pencere ve kurna detayı

EK-9 (Devam) Restorasyon çizimleri

GİRİŞ KAPISI DETAYI

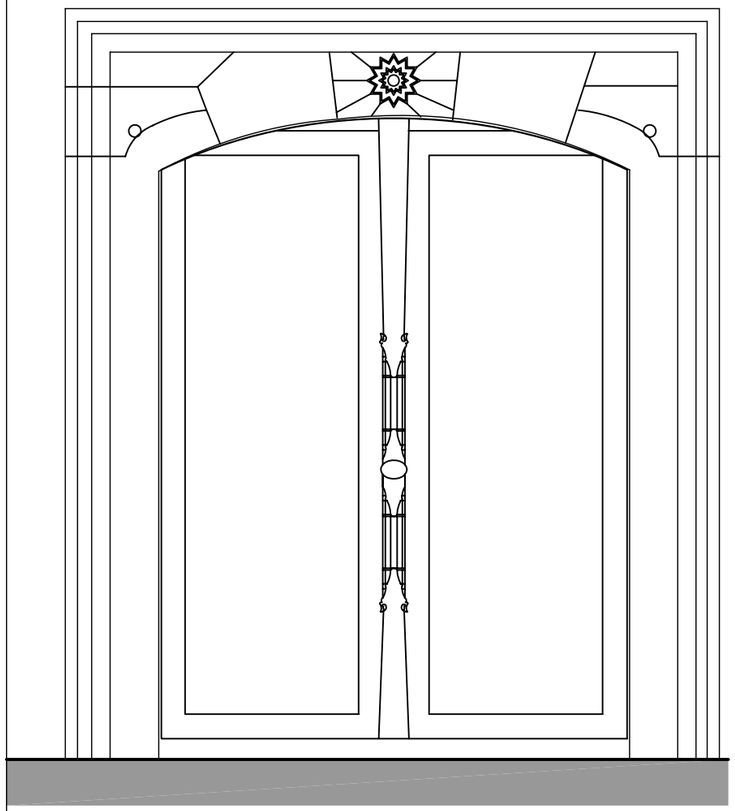

GÖRÜNÜŞ

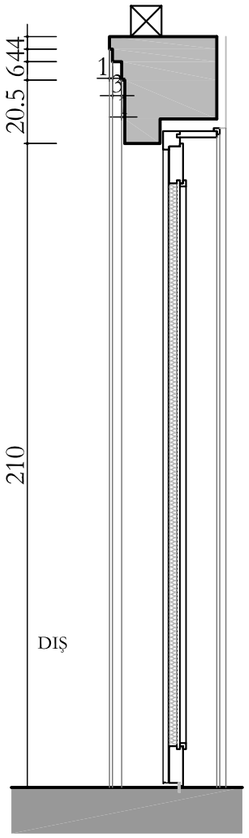

KESİT

HELA KAPISI DETAYI

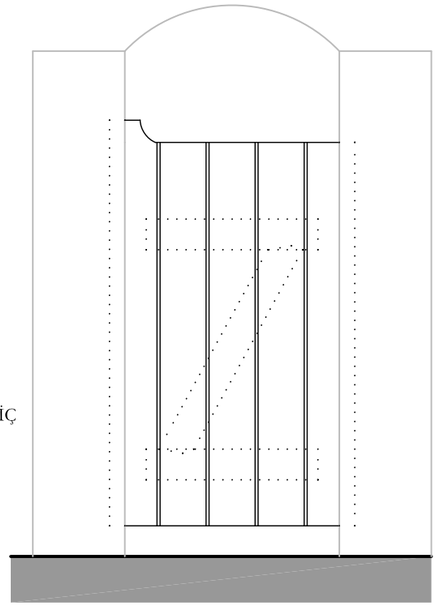

GÖRÜNÜŞ

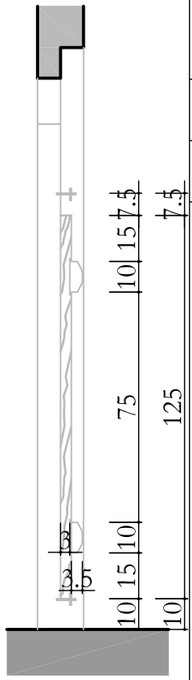

KESİT

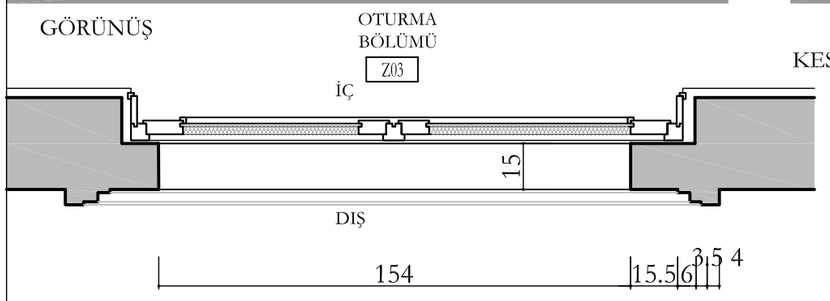

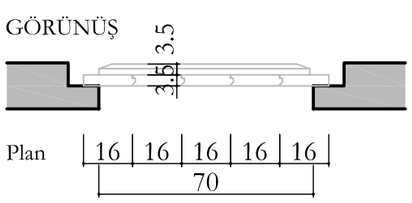

PLAN

0 2 4 6 8 10m

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON BİLİM DALI

KÜTAHYA MERKEZ
YENİ MAHALLE(GAVUR)HAMAMI

DANIŞMAN: PROF. DR. GEDİZ URAK

ÖLÇÜM ÇİZİM: İLKAY SAYAN

- RÖLÖVE
- DEĞİŞİM BOZULMALAR
- MALZEME KULLANIMI
- RESTİTÜSYON
- FİZİKSEL MÜDAHALE
- RESTORASYON

PAFTA ADI: DIŞ KAPI ve İÇ KAPI DETAYI

ÖLÇEK: 1/20

PAFTA NO: 15

Şekil 9.15. Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı ana giriş kapısı setayı

EK-9 (Devam) Restorasyon çizimleri

SOYUNMA KAPISI DETAYI

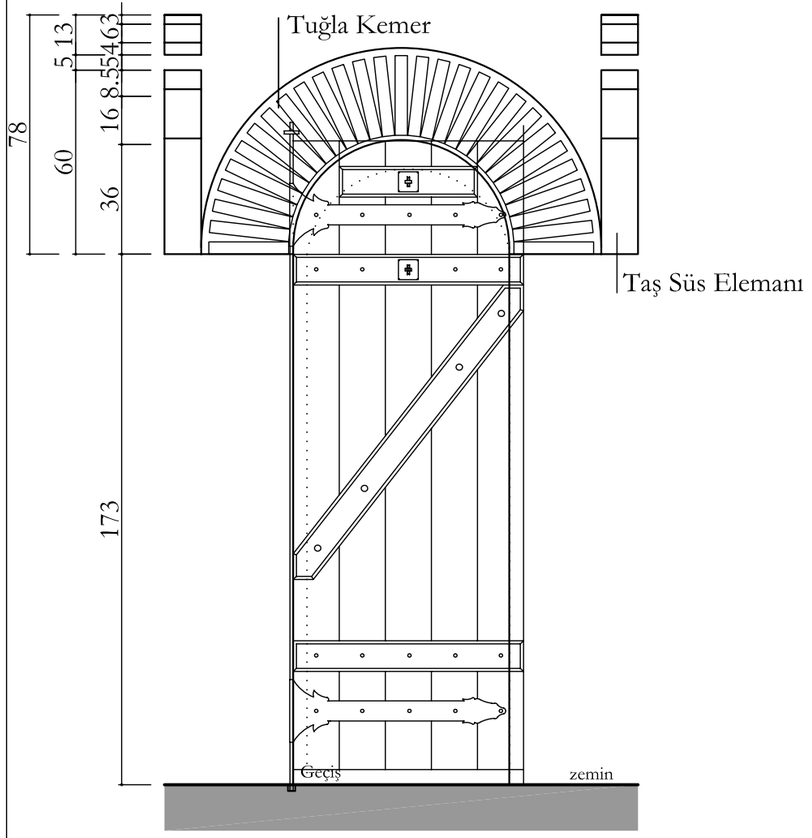

Görünüş

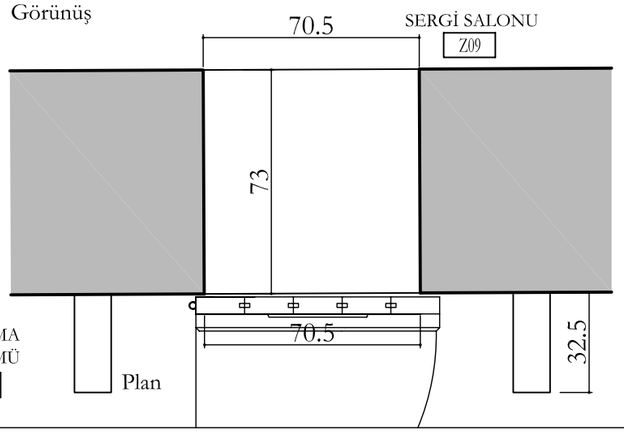

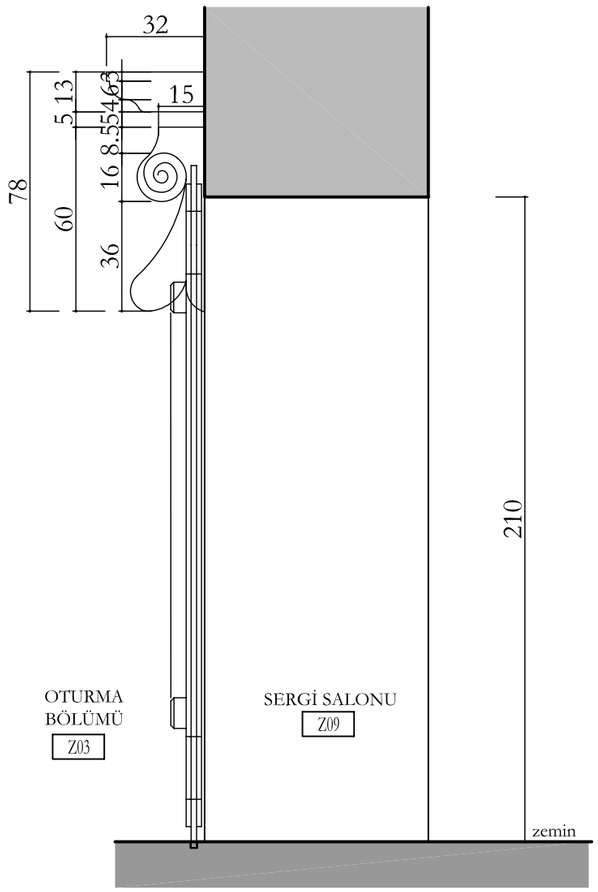

Kesit

SÜS DETAYI

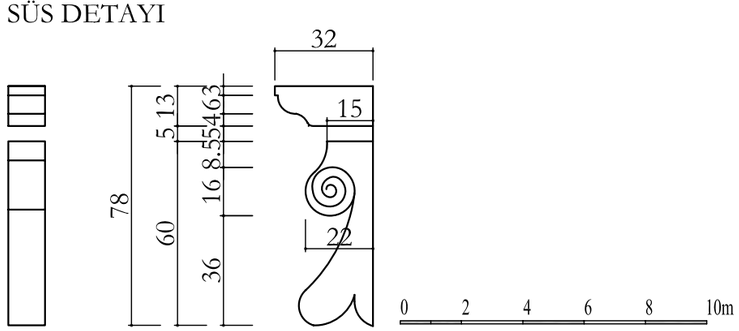

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON BİLİM DALI

KÜTAHYA MERKEZ
YENİ MAHALLE(GAVUR)HAMAMI

DANIŞMAN: PROF. DR. GEDİZ URAK

ÖLÇÜM ÇİZİM: İLKAY SAYAN

- RÖLÖVE
- DEĞİŞİM BOZULMALAR
- MALZEME KULLANIMI
- RESTİTÜSYON
- FİZİKSEL MÜDAHALE
- RESTORASYON

PAFTA ADI: İÇ KAPI VE SÜS DETAYI

ÖLÇEK: 1/20

PAFTA NO: 16

Şekil 9.17. Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı kapı detayı

EK-9 (Devam) Restorasyon çizimleri

BAHÇEYE AÇILAN KAPI DETAYI

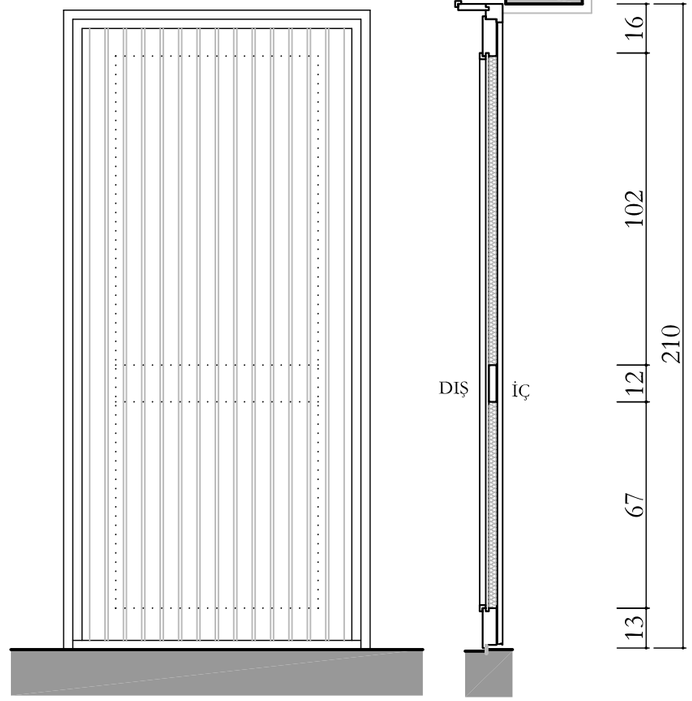

PLAN

MERDİVEN ALTI MUTFAK KAPI DETAYI

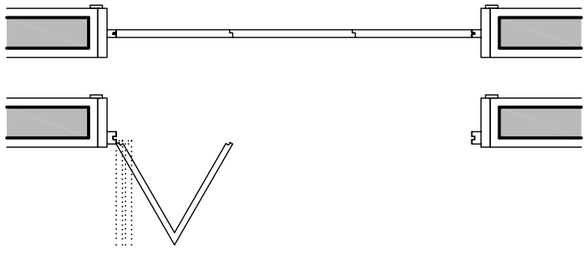

ODA ve MUTFAK KAPISI DETAYI

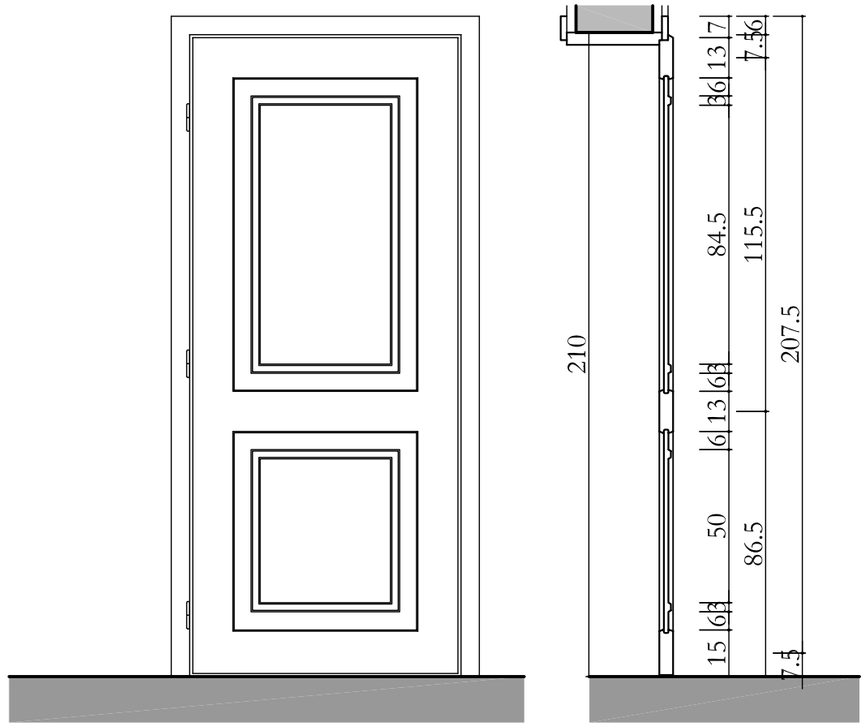

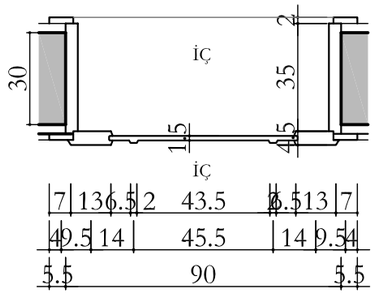

PLAN

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON BİLİM DALI

KÜTAHYA MERKEZ
YENİ MAHALLE(GAVUR)HAMAMI

DANIŞMAN: PROF. DR. GEDİZ URAK

ÖLÇÜM ÇİZİM: İLKAY SAYAN

- RÖLÖVE
- DEĞİŞİM BOZULMALAR
- MALZEME KULLANIMI
- RESTİTÜSYON
- FİZİKSEL MÜDAHALE
- [x] RESTORASYON

PAFTA ADI: DIŞ VE İÇ KAPI DETAYI

ÖLÇEK: 1/20

PAFTA NO: 17

Şekil 9.18. Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı dış ve iç kapı detayı

EK-9 (Devam) Restorasyon çizimleri

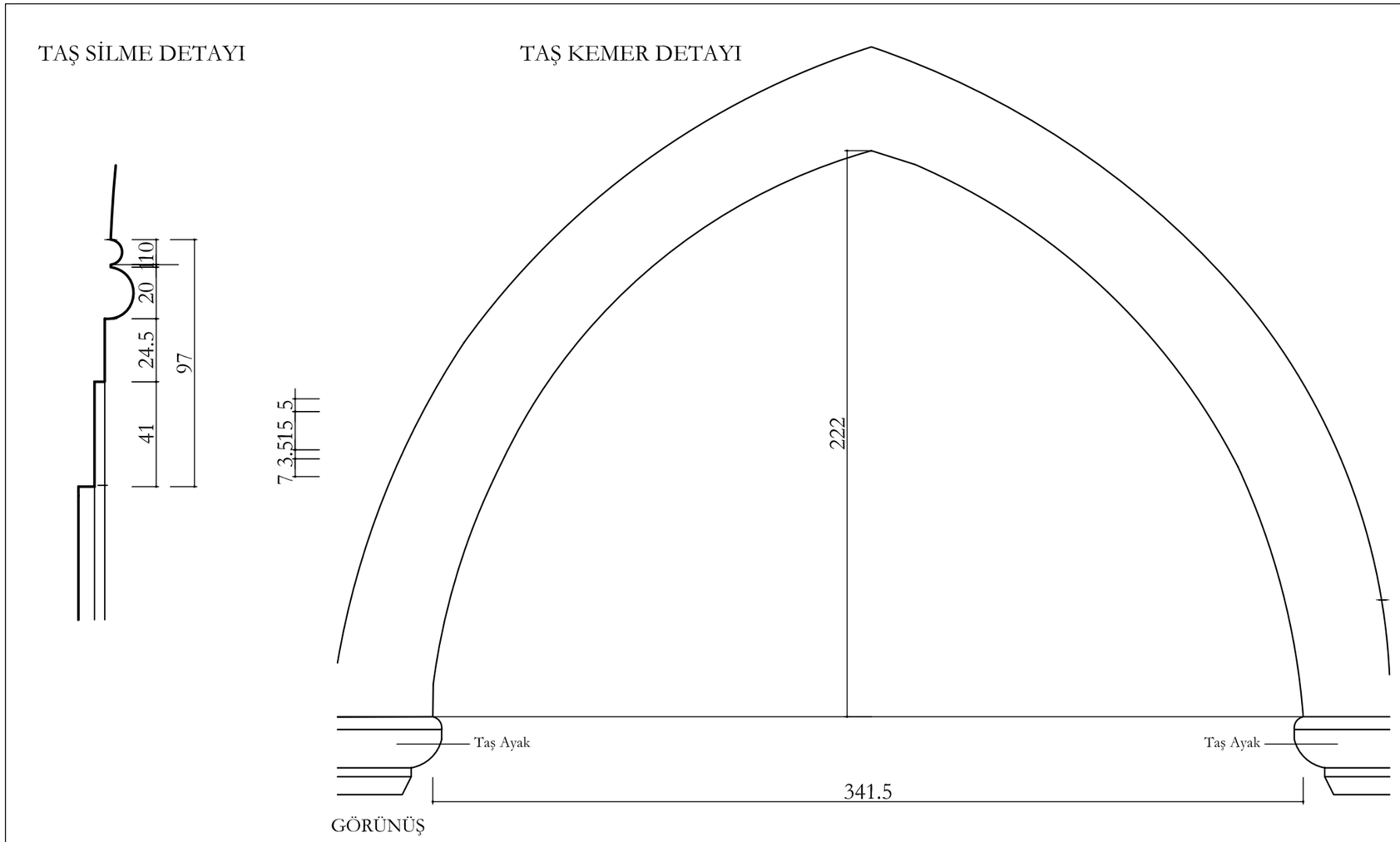

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON BİLİM DALI

KÜTAHYA MERKEZ
YENİ MAHALLE(GAVUR)HAMAMI

DANIŞMAN: PROF. DR. GEDİZ URAK

ÖLÇÜM ÇİZİM: İLKAY SAYAN

- ☐ RÖLÖVE
- ☐ DEĞİŞİM BOZULMALAR
- ☐ MALZEME KULLANIMI
- ☐ RESTİTÜSYON
- ☐ FİZİKSEL MÜDAHALE
- ☒ RESTORASYON

PAFTA ADI: SİLME-KEMER-KEMER AYAĞI IŞIKLIK DETAYI

ÖLÇEK: 1/20

PAFTA NO: 18

Şekil 9.19. Yeni Mahalle Rum (Gavur) Hamamı kubbe silmesi, kemer, kemer ayağı, ışıklık detayı [31, 38]

EK-10 Malzeme analizleri

NUMUNE NO	NUMUNE CİNSİ	NUMUNENİN ALINDIĞI YER			AÇIKLAMA
		FOTO	PLAN	GÖRÜNÜŞ	
1	İç Sıva			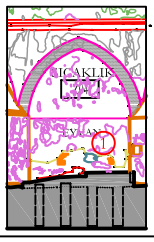	Z04 Mahalinde, sıcaklık eyvanından (D9 duvarından)alınmış olan pembe renkli 2-3 mm boyuta kadar tuğla kırıkları ve beyaz kütleleri görülebilen, orta sertlikte iç sıva örneğidir.
2	Taş			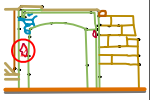	Sağ yan cephede, Z16 Mahalinde, ana giriş kapısı üzerinden alınmış olan krem renkli, 2-3 mm boyuta kadar agregaları ve beyaz kütleleri görülebilen, siyah cürufları bulunan, sert yapıda imitasyon taş örneğidir.
3	İç Sıva		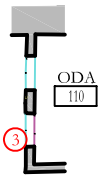	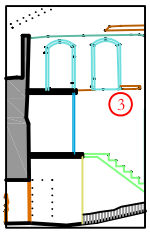	110 Mahaline ait odanın kemerli penceresi altından alınmış olan gi renkli, 3-4 mm boyuta kadar agregaları ve beyaz kütleleri görülebilen, dağılgan iç sıva (3a) örneğidir.Üzerinde beyaz renkli toz boyutlu agregaları ve kıtıkları görülebilen, dağılgan iç sıva (3b) örneğidir. Dış katmandır.
4	İç Sıva				Z17 Ilıklık Mahalinde, (hela kapısının yer aldığı bölümde) Türk üçgeni üzerindeki sıvadan alınmış olan pembe renkli 3-4mm boyuta kadar agregaları ve kıtıkları görülebilen, beyaz kütleleri bulunan sert yapıda sıva(4a) örneğidir. Üzerinde beyaz renkli toz boyutlu agregaları görülebilen, orta sertlikte sıva(4b) örneğidir. Yüzeyinde siyah renkli (4c) boya tabakası bulunmaktadır.
5	İç Sıva			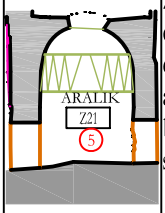	Z17 Ilıklık mahalinde (dış cephe ile ortak olan) Türk üçgeni altından alınmış olan pembe renkli, 3-4 mm boyuta kadar agregaları ve tuğla kırıkları görülebilen, beyaz kütleleri ve kıtıkları bulunan, orta sertlikte sıva örneğidir.
6	Dış Sıva		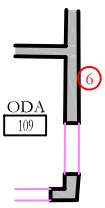	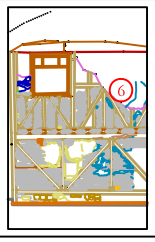	Sağ yan cephede (109 mahalinin dış duvarı üzerinde) ilk dikdörtgen pencere kenarından alınmış olan gri renkli, 3-4 mm boyuta kadar agregaları ve beyaz kütleleri görülebilen, siyah cürufları ve kıtıkları bulunan, dağılgan dış sıva(6a) örneğidir. Üzerinde beyaz renkli, toz boyutlu agregaları ve kıtıkları görülebilen, dağılgan sıva(6b) örneğidir.
7	Mermer		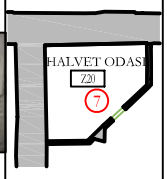		Z20 Mahalinden (halvet odası) alınmış olan zemin mermeri örneğidir.

EK-10 (Devam) Malzeme analizleri

NUMUNE NO	NUMUNE CİNSİ	NUMUNENİN ALINDIĞI YER			AÇIKLAMA
8	Örgü Harcı		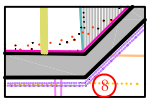	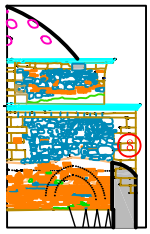	Dış cephede bulunan köşe taşlarından alınmış olan gri renkli, 6-7 mm boyuta kadar agregaları ve beyaz kütleleri görülebilen, sağlam yapıda örgü harcı örneğidir.
9	İç Sıva		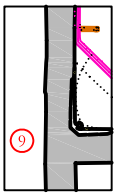		Su deposundan alınmış olan pembe renkli, 2-3 mm boyuta kadar tuğla kırıkları ve beyaz kütleleri görülebilen, kıtıkları bulunan, orta sertlikte sıva örneğidir.
10	Ahşap		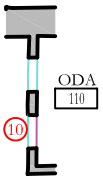	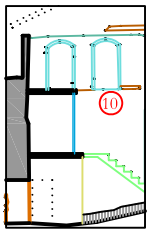	110 Mahalinin döşemesine ait taşıyıcı ahşap kirişten alınmış olan dışı gri, içi nohudi sarı renkli, yıllık halkaları belirgin, iki örnekten biri dış kısmı lif lif ayrılmış, iç kısmı yer yer sağlam ahşap örneğidir. Diğeri 1-2 mm çaplı uçuş delikleri bulunan, iç kısmı yoğun galerilerle tamamıyla çürümü, ahşap örneğidir.
11	Ahşap		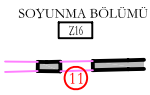		Ön Cephe kemerli pencere - P61 denizliği altındaki kuşaktan alınmış olan dışı gri, içi nohudi sarı renkli, yıllık halkaları belirgin, galerileri yoğun, tamamı ile çürümüş ahşap örneğidir.

EK-10 Malzeme analizleri

Laboratuar ortamında yapılan malzeme analizlerinin ve deneylerin sonucunda, hamama ait 1 adet harç, 1 adet taş, 1 adet imitasyon taş ve 6 adet sıva örneklerinin tanımları yapılmış, ahşap örnekleri makroskopik ve mikroskopik olarak incelenerek cinsleri tayin edilmiş, diğer örneklerin protein, yağ ve suda çözünebilir tuzları basit spot testlerle araştırılmış, örneklerin nitelikleri bağlayıcı/ agrega/ katkı maddesi içerikleri ve oranları kızdırma kaybı, petrografi, asit kaybı ve asitle reaksiyona girmeyen agregaların stereo mikroskop altında görsel analizleri ile tamamlanmış olup, bunlar restorasyon aşamasındaki uygulamalara; kullanılacak malzemelerin bileşenleri, oranları ve özelliklerinin belirlenmesinde yol gösterecektir.

Suda çözünebilir tuzlar ile protein ve yağ analizleri

Tanımları yapılmış olan örneklerin içeriğinde bulunan suda çözünebilir tuzların niteliklerini ve miktarlarını (klor, sülfat, karbonat, nitrat ve fosfat tuzları) belirleyebilmek sabunlaşabilir yağ, protein gibi katkı maddelerinin katılıp katılmadığını anlayabilmek üzere basit spot testlerle ilgili analizler yapılmış ve sonuçları aşağıda verilmiştir.

Tablo 9.2. Tuzlar ile Protein ve Yağ Analizleri Tablosu

Örnek No	TUZ								
	Cl^-	SO_4^{2}	CO_3	NO_3	PO_4	İLETKENLİK (µS)	% Tuz Miktarı	PROTEİN	YAĞ
1	+	+	-	++	-	1225	7,72	-	-
2	±	-	-	-	-	319	-	-	-
3a	-	++	-	-	+++	920	6,00	+	-
3b	-	±	-	-	-	570	-	+	-
4a	-	-	-	-	-	330	-	+	-
4b	-	++	-	-	-	880	5,74	+	-
4c								+	-
5	±	+	-	+	-	735	5,25	+	-
6a	-	±	-	-	-	610	-	+	-
6b	-	++	-	-	++	950	6,19	+	-
8	±	+	-	+	-	560	4,00	+	-
9	-	-	-	-	-	289	-	+	-

-: Yok; ±:Var-Yok; +: Az var; ++: Var; +++: Fazla var; ++++: Çok Fazla var

EK-10 (Devam) Malzeme analizleri

Kızdırma kaybı, asitle muamele ve elek analizleri

Örneklerin 105 ± 5 ° C, 550 ± 5°C ve 1050 ± 5°C 'de yapılan kalsinasyon (kızdırma kaybı) analiz sonuçları ile asitle muamele sonucunda reaksiyona girmeyerek parçalanmadan kalmış olan silikatlı agregaların oranı ve bu agregaların boyut dağılımları aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 9.3. Kızdırma Kaybı, Asitle Muamele ve Elek Analizleri

Örnek No	Kızdırma Kaybı (%)			Asitte (%)		Elekte Kalan (%)							
	Nem	550 ºC	$CaCO_3$	Kayıp	Kalan	5000 µ	2500 µ	1000 µ	500 µ	250 µ	125 µ	63 µ	<63 µ
1	6,46	6,31	47,13	56,36	43,64	1,21	9,08	29,97	7,27	21,39	11,20	9,18	10,70
2	2,55	4,99	3,88	3,79	96,21								
3a	2,23	6,48	66,82	58,62	41,38	0,00	9,65	29,87	26,56	11,12	6,53	6,89	9,38
3b	0,97	4,77	95,40	96,59	3,41								
4a	2,45	4,21	70,64	78,12	21,88	6,25	10,07	10,07	33,33	14,58	9,38	7,29	9,03
4b	1,38	2,74	92,75	99,41	0,59								
5	4,54	4,86	53,50	59,05	40,95	2,34	10,61	15,44	26,70	14,34	9,80	8,63	12,14
6a	1,25	4,70	68,16	60,10	39,90	0,00	7,83	28,47	29,78	13,58	5,83	5,60	8,90
6b	1,30	3,07	91,80	97,88	2,12								
8	1,88	3,51	73,78	74,52	25,48	14,93	29,62	16,65	17,11	9,53	5,51	3,33	3,33
9	26,48	4,77	54,17	61,90	38,10	1,39	6,69	12,55	29,15	17,85,	12,83	9,76	9,76

Bağlayıcısı çözdürüldükten sonra geri kalan agregaların, malzemelerin içerisindeki yüzdeleri belirlenmektedir. Buna göre bir malzeme içerisinde hangi oranda bağlayıcı, hangi oranda agrega bulunduğu belirlenir. Asitle muamele sonucu çözülmeyen agregaların (tuğla tozu, kıtık vs..) elekten geçirildikten sonra boyutları belirlenir. %5 ten küçük ve %96 dan büyük boyutlu agregalar bu oran içerisinde değerlendirilemez. % 5 in altındaki oranlar hava kirliliği oranları, % 96 üzerindeki oranlar ise büyük boyutlu malzemeler olup bunların elekten geçirilmesi herhangi bir değer ifade etmez. Bu tabloya göre 1 ve 3a, 6a, 5 örnekleri benzer özellikler gösteren sıva örnekleridir. 2

EK-10 (Devam) Malzeme analizleri

numaralı örnek büyük boyutlu taş numunesi olduğundan, 4b, 6b, 3b, dış sıva katman örnekleri ise % 5 değerin altında kaldığından, hava kirlilik oranları göz önüne alınarak elekten geçirilmemiştir.

Asitte Kalan Agregaların Stereo Mikroskopla Görsel Analizleri

Asitle muamele edilerek parçalanan örneklerin, asitle reaksiyona girmeyen silikatlı agregaları, elek analizi ile boyutlarına ayrıldıktan sonra, stereo mikroskop altında incelenmiş ve görünür özellikleri aşağıda verilmiştir. Tanımlarda % 1'den az miktarlar için "çok az", % 1–2 miktarları için "az" terimleri kullanılmıştır.

Örnek 1: Örneğin 125 μ'dan küçük boyutlu agregalarının tek tükü mika ve kıtık, % 10 kadarı kil nitelikli malzeme olup kalanı tuğla tozudur. 125–500 μ arası boyutlu agregalarının tek tükü kıtık, kuvars ve mika, çok az miktarı feldspat, % 20 kadarı tuğla tozu olup kalanı tuğla tozu içeren pembe renkli dağılmamış kütlelerdir. 500 μ'dan büyük agregalarının tek tükü kuvars ve feldspat olup kalanı tuğla kırığıdır. İri agregalar 4 mm elek altıdır.

Örnek 2: Tek tük tuğla parçası, biyotitler, kuvars mineralleri ve jipsler bulunmakta olup bir kısmı da kil nitelikli malzemedir.

Örnek 3a: Örneğin 125 μ'dan küçük boyutlu agregalarının tek tükü tuğla tozu ve mika, çok az miktarı kıtık, % 40 civarı kuvars olup kalanı kil nitelikli malzemedir. 125–500 μ arası boyutlu agregalarının tek tükü mika ve siyah cüruf parçacığı, çok az miktarı tuğla tozu ve gri renkli dağılmamış kütleler, az miktarı kıtık olup kalanı kuvarstır. 500 μ'dan büyük agregalarının tek tükü mika, çok az miktarı tuğla kırığı, az miktarı kıtık, % 2-3'ü kayaç parçaları (metamorfik) olup kalanı kuvarstır. İri agregalar 2 mm elek altıdır.

EK-10 (Devam) Malzeme analizleri

Örnek 3b: Tek tükü tuğla tozu ve siyah cüruf parçacığı, çok az miktarı kuvars, az miktarı kil nitelikli malzeme olup kalanı kıtıktır.

Örnek 4a: Örneğin 125 µ'dan küçük boyutlu agregalarının çok az miktarı siyah cüruf parçacığı, % 15 civarı kuvars olup kalanı tuğla tozudur. 125–500 µ arası boyutlu agregalarının tek tükü siyah cüruf parçacığı, çok az miktarı kuvars olup kalanı tuğla tozudur. 500 µ'dan büyük agregalarının tek tükü siyah cüruf parçacığı, çok az miktarı kuvars olup kalanı tuğla kırığıdır. İri agregalar 2 mm elek altıdır.

Örnek 4b: Tek tükü kıtık ve tuğla tozu, çok az miktarı kuvars olup kalanı kil nitelikli malzemedir.

Örnek 5: Örneğin 125 µ'dan küçük boyutlu agregalarının tek tükü mika, çok az miktarı kıtık ve siyah cüruf parçacığı olup kalanı tuğla tozudur. 125–500 µ arası boyutlu agregalarının tek tükü siyah cüruf parçacığı ve kuvars, çok az miktarı kıtık, % 15 civarı tuğla tozu olup kalanı pembe renkli tuğla tozu içeren dağılmamış kütlelerdir. 500 µ'dan büyük agregalarının tek tükü kıtık, siyah cüruf parçacığı ve kuvars olup kalanı tuğla kırığıdır. İri agregalar 4 mm elek altıdır.

Örnek 6a: Örneğin 125 µ'dan küçük boyutlu agregalarının tek tükü tuğla tozu, çok az miktarı kıtık, % 10 kadarı kuvars olup kalanı kil nitelikli malzemedir. 125–500 µ arası boyutlu agregalarının tek tükü tuğla tozu, çok az miktarı gri renkli dağılmamış kütleler, az miktarı kıtık olup kalanı kuvarstır. 500 µ'dan büyük agregalarının tek tükü siyah cüruf parçacığı, çok az miktarı tuğla kırığı, az miktarı kıtık olup kalanı kuvarstır. İri agregalar 2 mm elek altıdır.

Örnek 6b: Tek tükü tuğla tozu, az miktarı kil nitelikli malzeme olup kalanı kıtıktır.

Örnek 8: Örneğin 125 µ'dan küçük boyutlu agregalarının tek tükü mika ve siyah cüruf parçacığı, % 25-30'u kuvars olup kalanı kil nitelikli malzemedir. 125–500 µ

EK-10 (Devam) Malzeme analizleri

arası boyutlu agregalarının tek tükü feldspat, % 25 civarı gri renkli dağılmamış kütleler olup kalanı kuvarstır. 500 μ'dan büyük agregalarının tek tükü kayaç parçaları, % 10 kadarı gri renkli dağılmamış kütleler olup kalanı kuvarstır. İri agregalar 4 mm elek altıdır.

Örnek 9: Örneğin 125 μ'dan küçük boyutlu agregalarının tek tükü kıtık, % 5-10'u tuğla tozu olup kalanı kil nitelikli malzemedir. 125–500 μ arası boyutlu agregalarının çok az miktarı kıtık, % 15 civarı tuğla tozu olup kalanı pembe ve beyaz renkli dağılmamış kütlelerdir. 500 μ'dan büyük agregalarının tek tükü kuvars, % 35 civarı pembe ve beyaz renkli dağılmamış kütleler olup kalanı tuğla kırığıdır. İri agregalar 4 mm elek altıdır.

EK-10 (Devam) Malzeme analizleri

Örneklerin Mikroskobik Görüntüler

---------10 mm --------- (Streo Mikroskop)
Resim 10.1. Örnek 1'in genel dokusu.

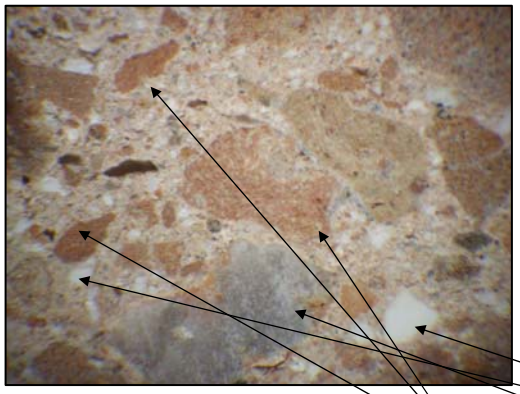

--------- 2 mm --------- (Streo Mikroskop)
Resim 10.2. Örnek 1'den detay Tuğla parçaları, kuvars ve kireç toprakları.

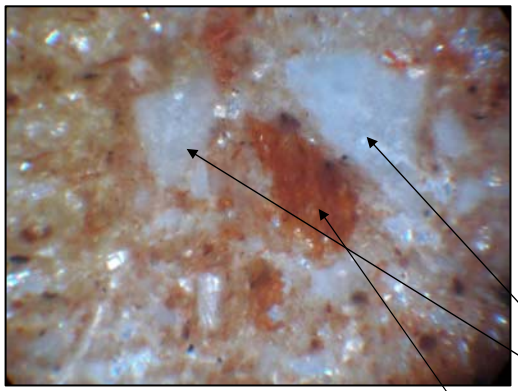

--- 400 µ ---(Çift Nikol, Polarizan Mikroskop)
Resim 10.3. Örnek 1'den detay. Tuğla parçası ve kireç topakları.

EK-10 (Devam) Malzeme analizleri

---------10 mm --------- (Streo Mikroskop)
Resim 10.4. Örnek 2'in genel dokusu.

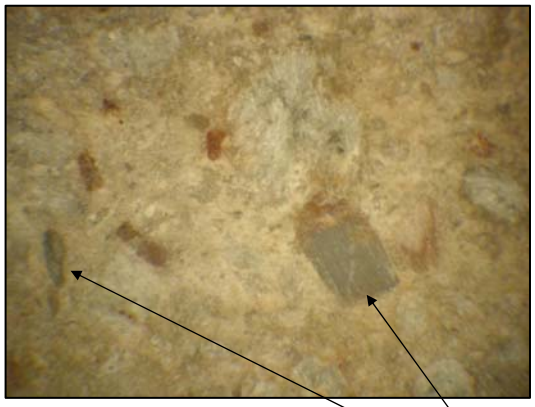

--------- 2 mm --------- (Streo Mikroskop)
Resim 10.5. Örnek 2'den detay. Kuvars mineralleri.

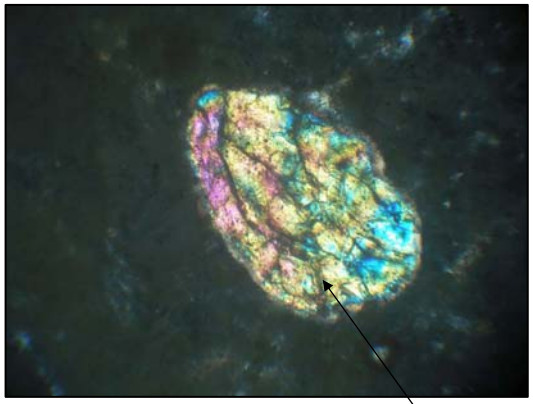

--- 400 µ ---(Çift Nikol, Polarizan Mikroskop)
Resim 10.6. Örnek 2'den detay. Kuvars Minerali.

EK-10 (Devam) Malzeme analizleri

---------10 mm --------- (Streo Mikroskop)
Resim 10.7. Örnek 3'in genel dokusu.

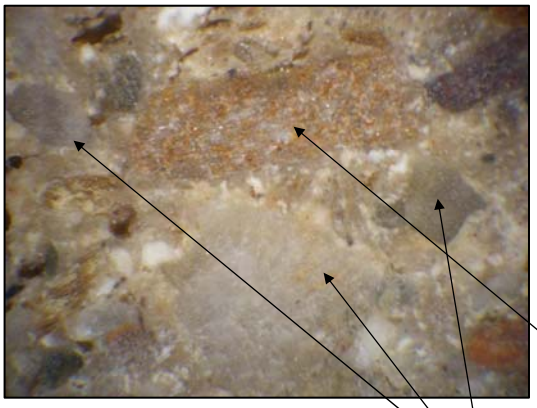

--------- 2 mm --------- (Streo Mikroskop)
Resim 10.8. Örnek 3'a dan detay. Kuvarslar ve şistik kayaç parçası.

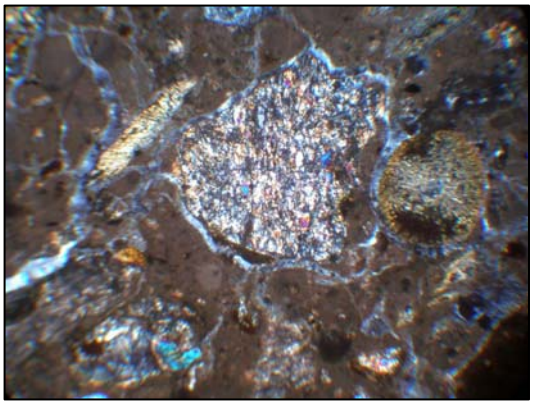

--- 500 µ ---(Çift Nikol, Polarizan Mikroskop)
Resim 10.9. Örnek 3'a dan detay. Şistik kayaş parçası ve kıtıklar.

EK-10 (Devam) Malzeme analizleri

---------2 mm --------- (Streo Mikroskop)
Resim 10.10. Örnek 3b'den detay. Kıtık parçaları

---------10 mm --------- (Streo Mikroskop)
Resim 10.11. Örnek 4'in genel dokusu.

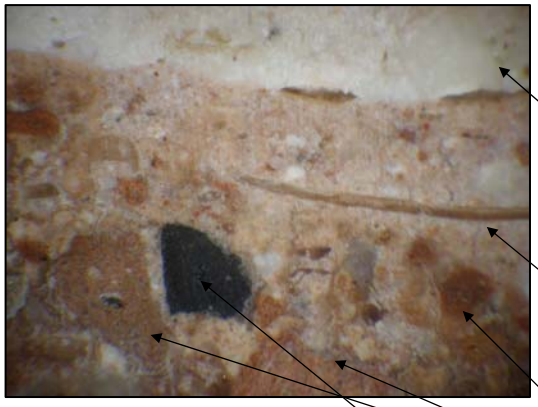

--- 400 µ ---(Çift Nikol, Polarizan Mikroskop)
Resim 10.12. Örnek 4'ten detay. Siyah cüruf, tuğla parçaları, kıtık ve astar tabakası.

EK-10 (Devam) Malzeme analizleri

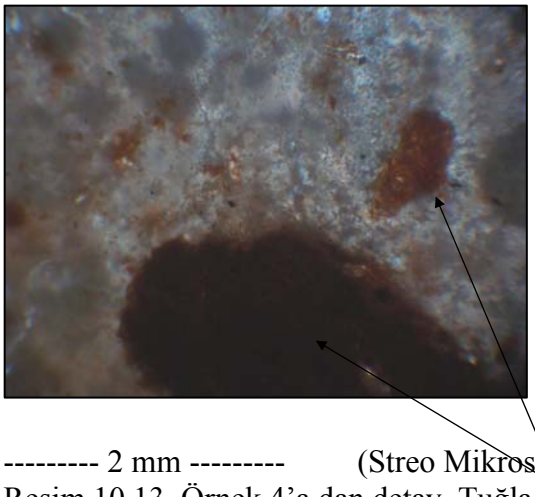

--------- 2 mm --------- (Streo Mikroskop)
Resim 10.13. Örnek 4'a dan detay. Tuğla parçaları.

---------10 mm --------- (Streo Mikroskop)
Resim 10.14. Örnek 5'in genel dokusu.

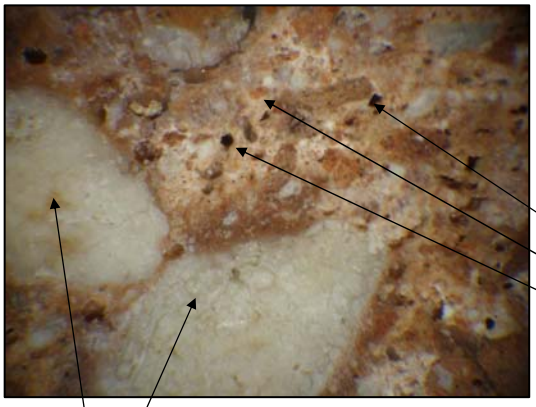

---------2 mm --------- (Streo Mikroskop)
Resim 10.15. Örnek 5'ten detay. Bağlayıcıdaki yer yer bulunan gözenekler ve kireçtaşı parçası.

EK-10 (Devam) Malzeme analizleri

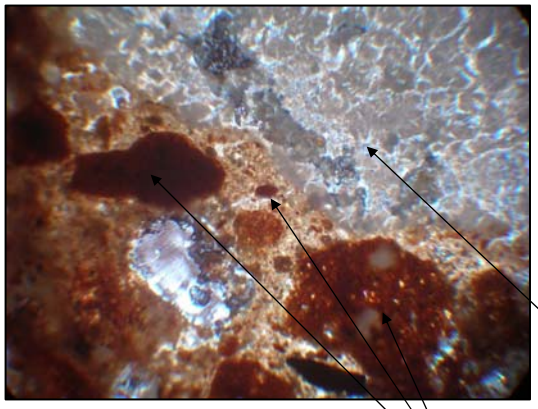

--- 500 µ ---(Çift Nikol, Polarizan Mikroskop)
Resim 10.16. Örnek 5'ten detay. Tuğla parçaları ve kireç taşı parçası.

---------10 mm --------- (Streo Mikroskop)
Resim 10.17. Örnek 6'nın genel dokusu.

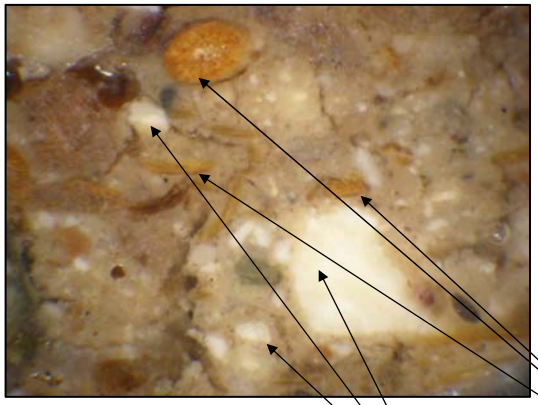

---------2 mm --------- (Streo Mikroskop)
Resim 10.18. Örnek'6 dan detay. Kireç toprakları ve kıtıklar.

EK-10 (Devam) Malzeme analizleri

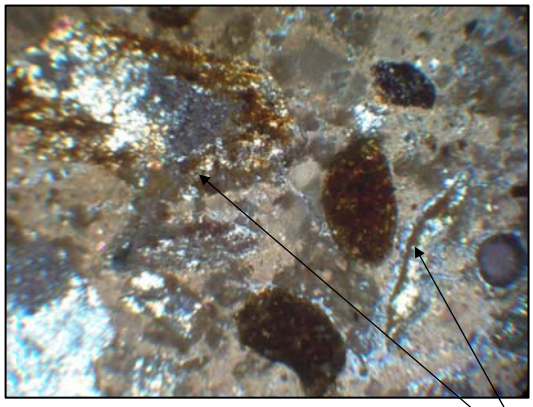

--- 500 µ ---(Çift Nikol, Polarizan Mikroskop)
Resim 10.19. Örnek 6'dan detay. Şistik kayaç parçaları.

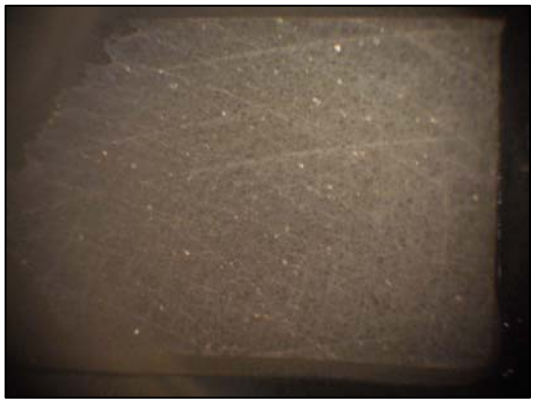

--------10 mm --------- (Streo Mikroskop)
Resim 10.20. Örnek 7'nin genel dokusu

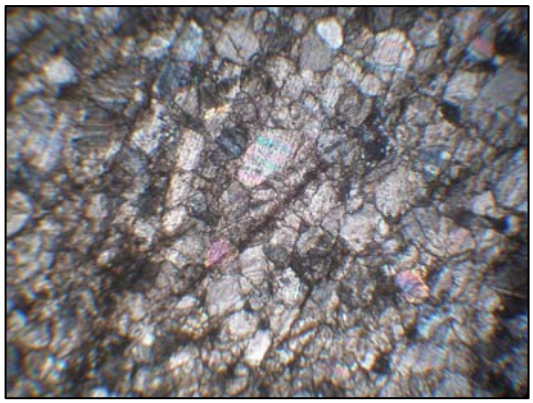

--- 500 µ ---(Çift Nikol, Polarizan Mikroskop)
Resim 10.21. Örnek 7'den detay. Kalsit mineralleri ve oluşturdukları gronoblastik d.

EK-10 (Devam) Malzeme analizleri

--------10 mm --------- (Streo Mikroskop)
Resim 10.22. Örnek 8'in genel dokusu

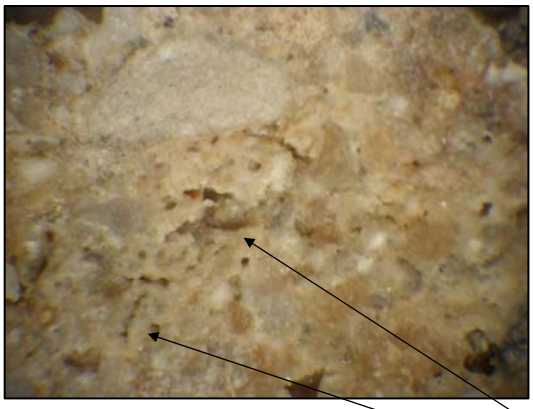

---------2 mm --------- (Streo Mikroskop)
Resim 10.23. Örnek'8 den detay. Bağlayıcının zayıf olduğu bölgeler.

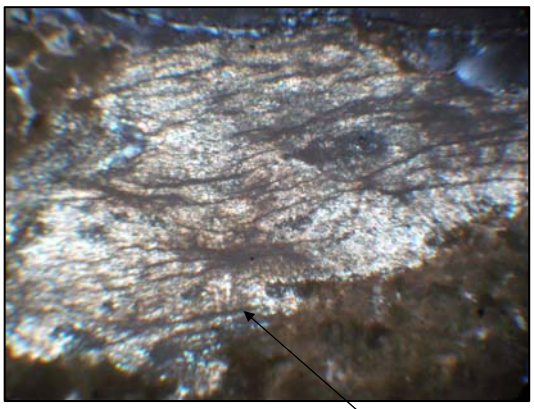

--- 500 µ ---(Çift Nikol, Polarizan Mikroskop)
Resim 10.24. Örnek 8'den detay. Kayaç parçası.

EK-10 (Devam) Malzeme analizleri

--------10 mm --------- (Streo Mikroskop)
Resim 10.25. Örnek 9'un genel dokusu

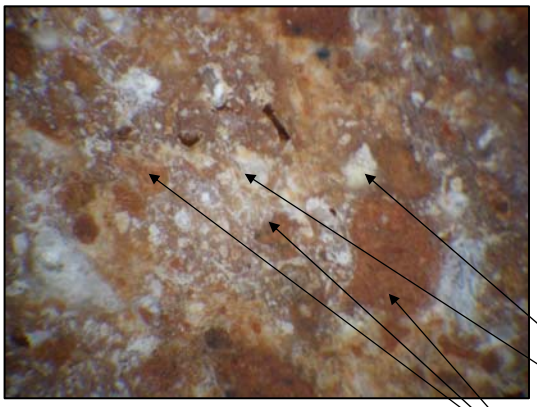

---------2 mm --------- (Streo Mikroskop)
Resim 10.26. Örnek'9 dan detay. Tuğla parçaları ve kireç topakları.

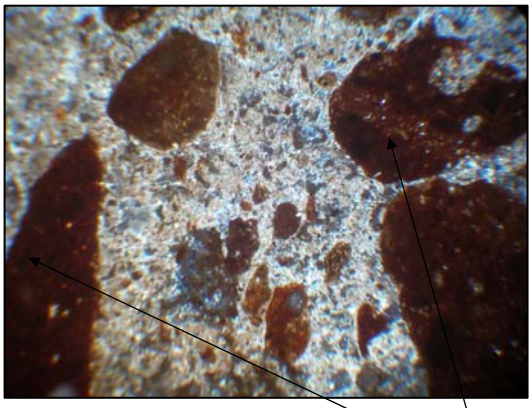

--- 500 µ ---(Çift Nikol, Polarizan Mikroskop)
Resim 10.27. Örnek 9'dan detay. Tuğla parçaları.

EK-10 (Devam) Malzeme analizleri

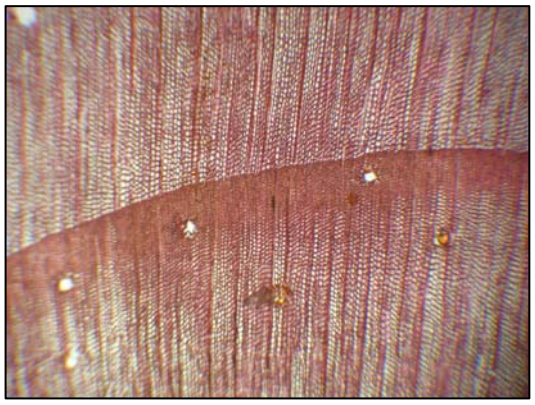

--- 500 µ --- Tek Nikol (Polarizan Mikroskop) 4x
Resim 10.28. Örnek 10'un Transversal Kesiti 4x

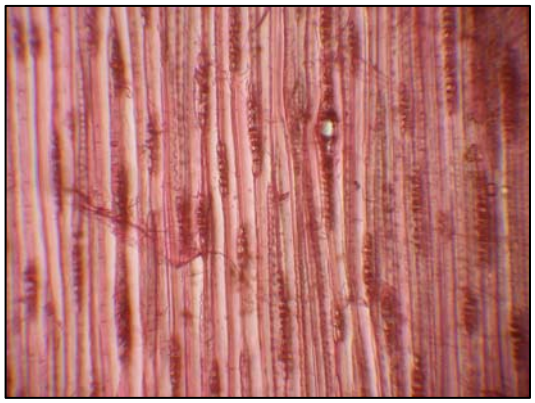

--- 400 µ --- Tek Nikol (Polarizan Mikroskop) 10x
Resim 10.29. Örnek 10'un Tranjansiyel Kesiti 10x

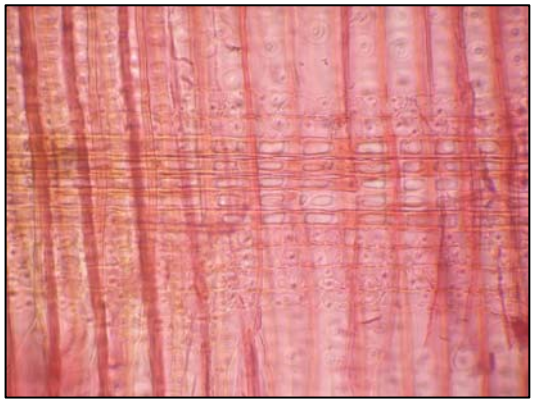

--- 200 µ --- Tek Nikol (Polarizan Mikroskop) 25x
Resim 10.30. Örnek 10'un Radikal Kesiti 25x

EK-10 (Devam) Malzeme analizleri

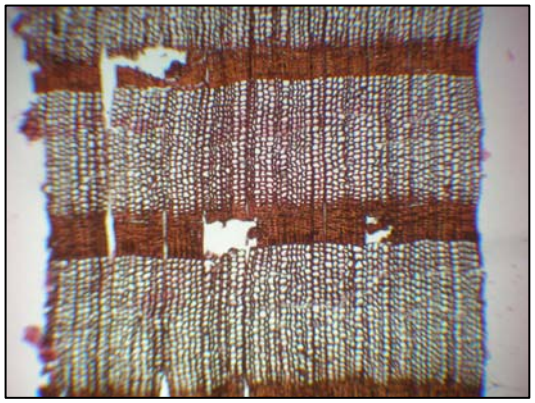

--- 500 µ --- Tek Nikol (Polarizan Mikroskop) 4x
Resim 10.31. Örnek 11'in Transversal Kesiti 4x

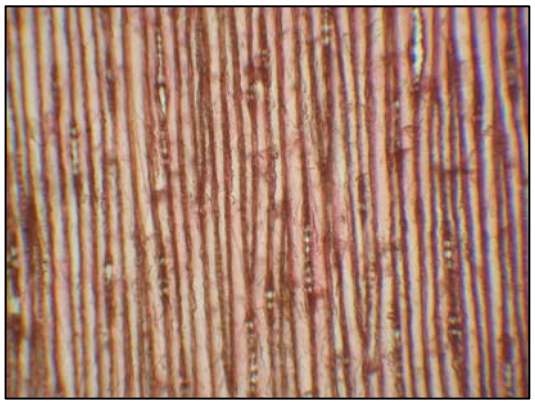

--- 400 µ --- Tek Nikol (Polarizan Mikroskop) 10x
Resim 10.32. Örnek 10'un Tranjansiyel Kesiti 10x

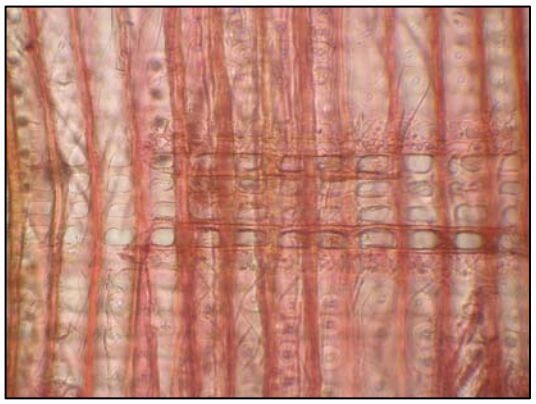

--- 200 µ --- Tek Nikol (Polarizan Mikroskop) 25x
Resim 10.33. Örnek 10'un Radikal Kesiti 25x

EK-10 (Devam) Malzeme analizleri

Örnek Kesitlerin Petrografik Analizi

Epoksiye gömülen örneklerin hazırlanan ince kesitlerinden mineral içerikleri ve kabaca oranları polarizan mikroskop (çift nikol) ve stereo mikroskop altında incelenerek tespit edilmiş ve sonuçları aşağıda verilmiştir.

Örnek 1: Bağlayıcı alanı % 25 civarında olup bağlayıcı – agrega ve bağlayıcının kendi içerisindeki fazı iyi değildir. % 20 kadar kireç topakları ve tek tük volkanik kayaç parçası bulunan örnekte kalanlar çok az miktardaki kuvars dışında farklı boyutlardaki tuğla parçalarıdır.

Örnek 2: Bağlayıcı alanı % 35 civarında olup bağlayıcı – agrega ve bağlayıcının kendi içerisindeki fazı iyidir. Örnekte jipsler ve kuvarslar bulunmaktadır.

Örnek 3a: Bağlayıcı alanı % 20 civarında olup bağlayıcı – agrega ve bağlayıcının kendi içerisindeki fazı iyidir. Az miktarda kireçtaşı parçası ve % 10 civarında kireç topağı bulunan örnekte kıtık parçaları mevcuttur. Kalanlar genel itibariyle eş boyutlu kuvarslardır.

Örnek 3b: Tek tük kuvars ve az miktarda kıtıkları bulunmakta olup fazı yer yer zayıflıklar göstermektedir.

Örnek 4a: Bağlayıcı alanı % 30–35 oranında olup bağlayıcı – agrega ve bağlayıcının kendi içerisindeki fazı iyidir. % 20 civarında kireç topakları içeren örneğin kalan agregaları tuğla kırıklarıdır.

Örnek 4b: Tek tük kıtık ve tuğla tozu bulunan örneğin fazı yer yer iyi, yer yer zayıftır.

EK-10 (Devam) Malzeme analizleri

Örnek 5: Bağlayıcı alanı % 20–25 oranında olup bağlayıcı – agrega ve bağlayıcının kendi içerisindeki fazı iyidir. % 15 kadar kireç topağı, % 5 kadar da kireçtaşı parçası şeklinde karbonatlı agrega bulunan örnekte kalanlar tuğla parçalarıdır.

Örnek 6a: 3a numaralı örnekle benzerdir.

Örnek 6b: 3b numaralı örnekle benzerdir.

Örnek 7: İnce kristalli, düşük derece metamorfizma geçirmiş granoblastik dokulu mermer örneğidir.

Örnek 8: Bağlayıcı alanı 20 civarında olup bağlayıcı – agrega ve bağlayıcının kendi içerisindeki fazı genelinde iyi olmakla birlikte yer yer zayıflıklar göstermektedir. % 25 civarında kireç topakları, % 10 kadar da kireçtaşı parçası şeklinde karbonatlı agrega bulunan örnekte kalan agregalar kuvarslardır.

Örnek 9: Bağlayıcı alanı % 25 civarında olup bağlayıcı – agrega ve bağlayıcının kendi içerisindeki fazı iyidir. % 20 kadar kireç topakları içeren örnekte kalanlar tuğla parçalarıdır.

EK-11 BCA' da Yeni Mahalle Rum Hamamı hakkında alınan kararla ilgili belge [39]

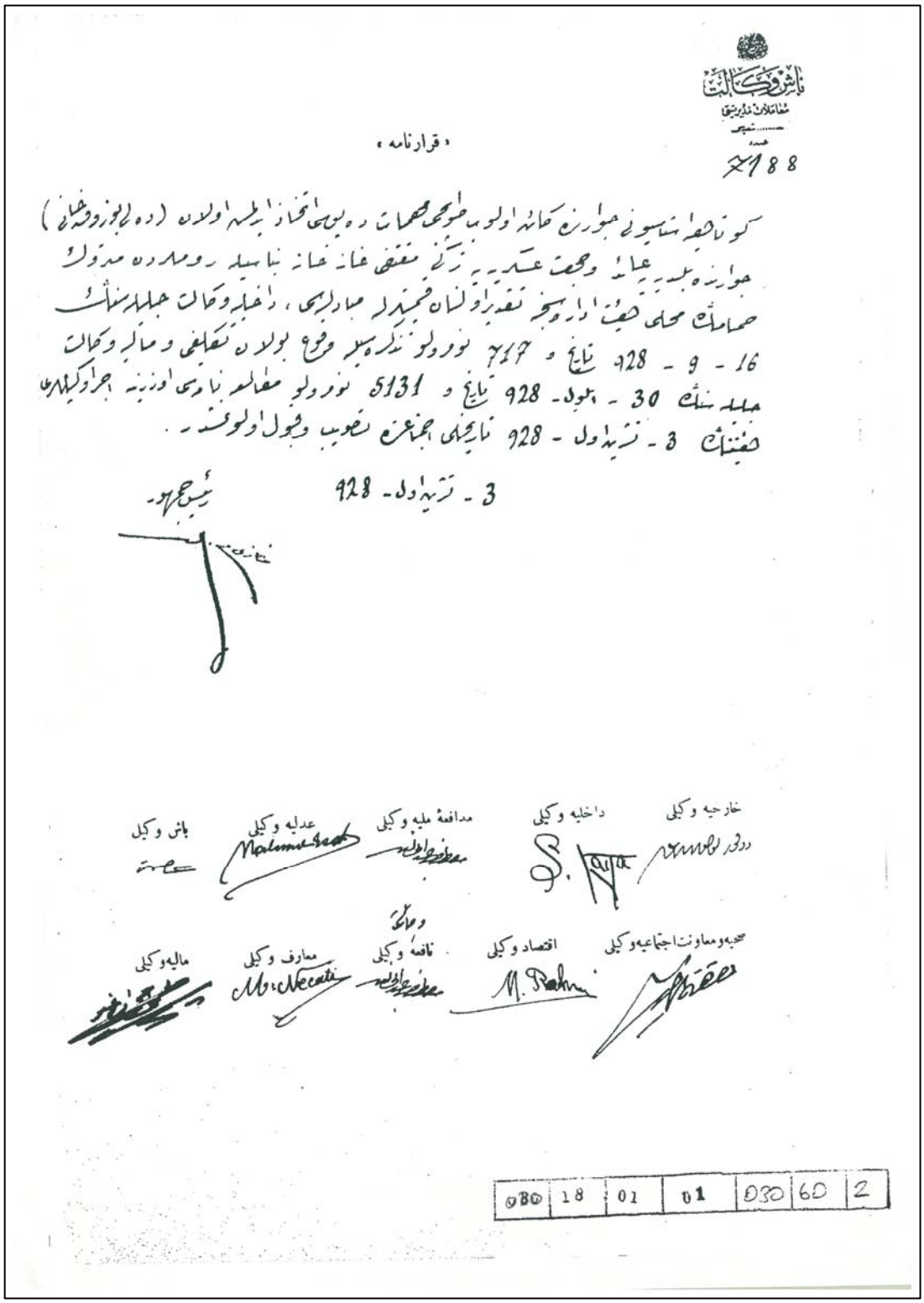

EK-11(Devam) BCA' da Yeni Mahalle Rum Hamamı hakkında alınan kararla ilgili belgenin tercümesi [39]

TC

Başvekalet

Muamelat Müdiriyeti

aded 7188

" Kararname"

Kütahya İstasyonu civarında kâin olup topcu mühimmat deposu ittihaz edilmiş olan (Delibozok Hanı) civarında belediyeye ait ve cihet-i askeriyyeye terki muktezi gazhane binasıyla Rumlardan metruk hamamın Mahall-i heye't-i idaresinde takdir olunan kıymetleriyle mübadelesi Dahiliye Vekâlet-i celîlesinin 16.09.928 tarih ve 717 numaralı tezkeresiyle vuku bula teklifi ve Maliye Vekâlet-i celîlesinin30 Eylül 928 tarih ve 5131 numaralı mütalâanamesi üzerine İcra Vekilleri Hey'eti'nin 3 Teşrin-i evvel 928 tarihli ictimasında tasvip ve kabul olunmuştur.

4 Teşrin-i evvel 928

Reis-i Cumhur
Gazi Mustafa Kemal

Hariciye Vekili Dr Tevfik Rüştü Bey	Dahiliye Vekili Şükrü Kaya	Müdafaa-i Milliye Vekili Mustafa Abdülhalik Bey (Renda)
Adiye Vekili Mahmut Esat Bey (Bozkurt)	Başvekil İsmet Paşa (İnönü)	Sıhhiye ve Muavehet-i İctimaiye Vekili Refik Bey (Saydam)
İktisat Vekili Mustafa Rahmi Bey	Nafia Vekalet-i Vekili Mustafa Abdülhalik Bey (Renda)	Maarif Vekili Mustafa Necati Bey (Uğural)

Maarif Vekili
Saraçoğlu Şükrü Bey

EK-12 Yeni Mahalle Rum Hamamı VGM fişleri [40]

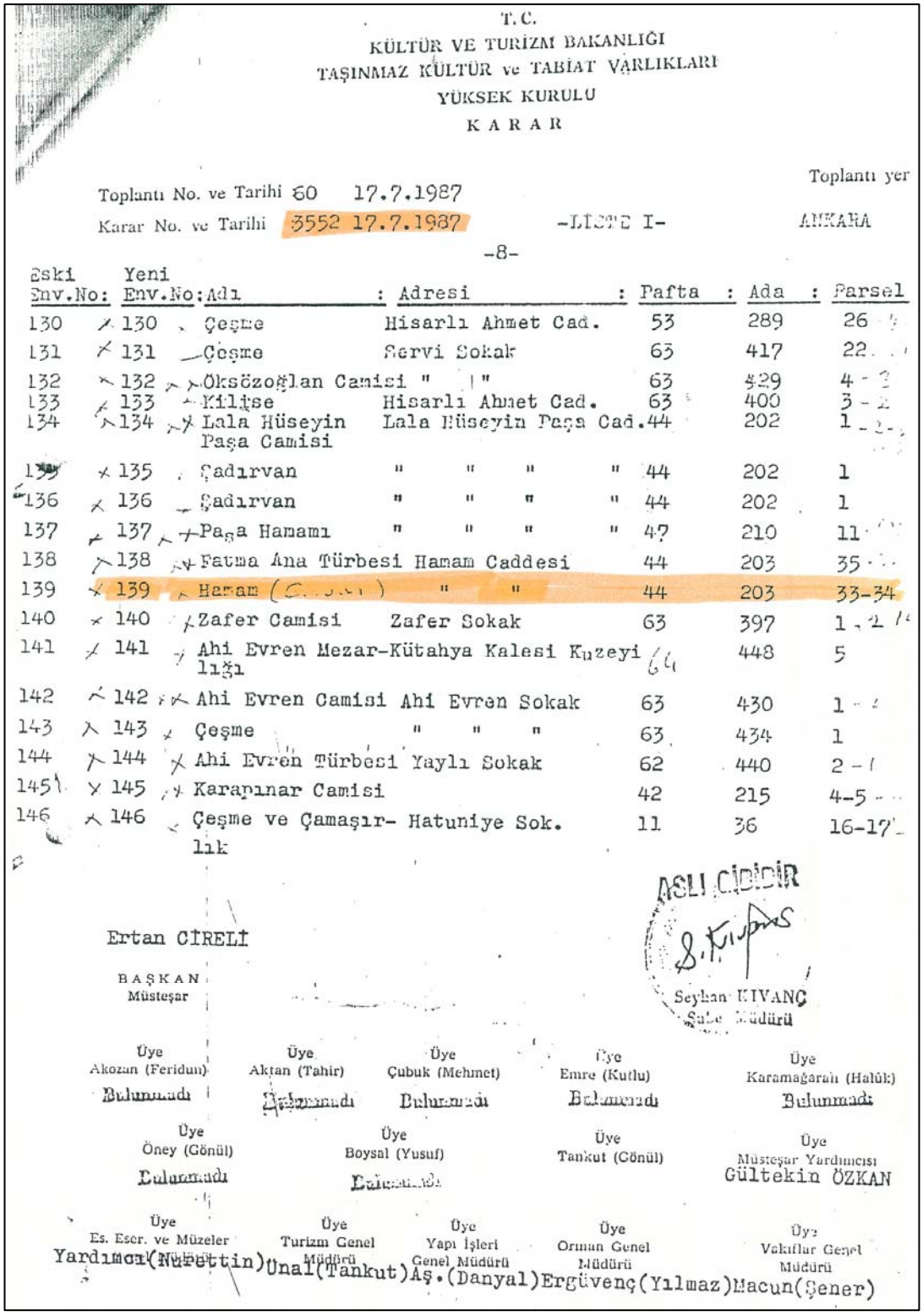

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
TAŞINMAZ KÜLTÜR ve TABİAT VARLIKLARI
YÜKSEK KURULU
K A R A R

Toplantı No. ve Tarihi 60 17.7.1987 — Toplantı yer
Karar No. ve Tarihi 3552 17.7.1987 -LISTE I- ANKARA

-8-

Eski Env.No:	Yeni Env.No:	Adı	Adresi	Pafta	Ada	Parsel
130	130	Çeşme	Hisarlı Ahmet Cad.	53	289	26
131	131	Çeşme	Servi Sokak	63	417	22
132	132	Öksözoğlan Camisi	" "	63	429	4
133	133	Kilise	Hisarlı Ahmet Cad.	63	400	3
134	134	Lala Hüseyin Paşa Camisi	Lala Hüseyin Paşa Cad.	44	202	1
135	135	Şadırvan	" " " "	44	202	1
136	136	Şadırvan	" " " "	44	202	1
137	137	Paşa Hamamı	" " " "	47	210	11
138	138	Fatma Ana Türbesi	Hamam Caddesi	44	203	35
139	139	Hamam ( )	" "	44	203	33-34
140	140	Zafer Camisi	Zafer Sokak	63	397	1
141	141	Ahi Evren Mezar-lığı	Kütahya Kalesi Kuzeyi	64	448	5
142	142	Ahi Evren Camisi	Ahi Evren Sokak	63	430	1
143	143	Çeşme	" " "	63	434	1
144	144	Ahi Evren Türbesi	Yaylı Sokak	62	440	2
145	145	Karapınar Camisi		42	215	4-5
146	146	Çeşme ve Çamaşır-lık	Hatuniye Sok.	11	36	16-17

ASLI CİBİDİR
Seyhan KIVANÇ
Şube Müdürü

Ertan CİRELİ
BAŞKAN
Müsteşar

Üye Akozan (Feridun) Bulunmadı
Üye Aktan (Tahir) Bulunmadı
Üye Çubuk (Mehmet) Bulunmadı
Üye Emre (Kutlu) Bulunmadı
Üye Karamağaralı (Halûk) Bulunmadı
Üye Öney (Gönül) Bulunmadı
Üye Boysal (Yusuf) Bulunmadı
Üye Tankut (Gönül)
Üye Müsteşar Yardımcısı Gültekin ÖZKAN
Üye Es. Eser. ve Müzeler Yardımcısı (Nurettin)
Üye Turizm Genel Müdürü Ünal (Tankut)
Üye Yapı İşleri Genel Müdürü Aş. (Danyal)
Üye Orman Genel Müdürü Ergüvenç (Yılmaz)
Üye Vakıflar Genel Müdürü Macun (Şener)

EK-12 (Devam) Yeni Mahalle Rum Hamamı VGM fişleri [25]

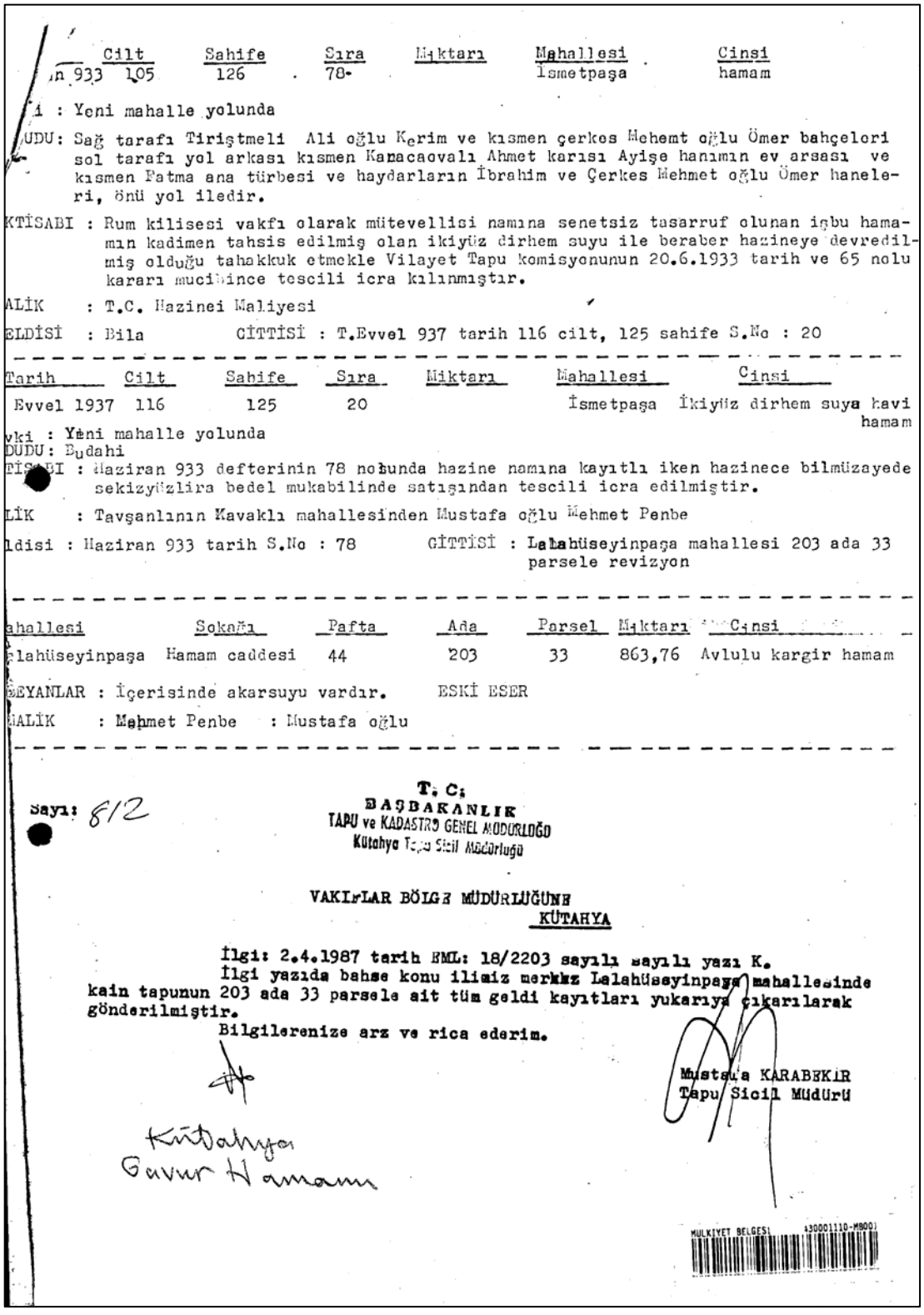

Cilt	Sahife	Sıra	Miktarı	Mahallesi	Cinsi
n 933 105	126	78		İsmetpaşa	hamam

i : Yeni mahalle yolunda

UDU: Sağ tarafı Tiriştmeli Ali oğlu Kerim ve kısmen çerkes Mehemt oğlu Ömer bahçeleri sol tarafı yol arkası kısmen Kamacaovalı Ahmet karısı Ayişe hanımın ev arsası ve kısmen Fatma ana türbesi ve haydarların İbrahim ve Çerkes Mehmet oğlu Ömer haneleri, önü yol iledir.

KTİSABI : Rum kilisesi vakfı olarak mütevellisi namına senetsiz tasarruf olunan işbu hamamın kadimen tahsis edilmiş olan ikiyüz dirhem suyu ile beraber hazineye devredilmiş olduğu tahakkuk etmekle Vilayet Tapu komisyonunun 20.6.1933 tarih ve 65 nolu kararı mucibince tescili icra kılınmıştır.

ALİK : T.C. Hazinei Maliyesi

ELDİSİ : Bila GİTTİSİ : T.Evvel 937 tarih 116 cilt, 125 sahife S.No : 20

Tarih	Cilt	Sahife	Sıra	Miktarı	Mahallesi	Cinsi
Evvel 1937	116	125	20		İsmetpaşa	İkiyüz dirhem suya kavi hamam

vki : Yeni mahalle yolunda
DUDU: Budahi
TİSABI : Haziran 933 defterinin 78 nolunda hazine namına kayıtlı iken hazinece bilmüzayede sekizyüzlira bedel mukabilinde satışından tescili icra edilmiştir.

LİK : Tavşanlının Kavaklı mahallesinden Mustafa oğlu Mehmet Penbe

ldisi : Haziran 933 tarih S.No : 78 GİTTİSİ : Lalahüseyinpaşa mahallesi 203 ada 33 parsele revizyon

ahallesi	Sokağı	Pafta	Ada	Parsel	Miktarı	Cinsi
lalahüseyinpaşa	Hamam caddesi	44	203	33	863,76	Avlulu kargir hamam

EYANLAR : İçerisinde akarsuyu vardır. ESKİ ESER

ALİK : Mehmet Penbe : Mustafa oğlu

Sayı: 612

T. C.
BAŞBAKANLIK
TAPU ve KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Kütahya Tapu Sicil Müdürlüğü

VAKIFLAR BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜNE
KÜTAHYA

İlgi: 2.4.1987 tarih EML: 18/2203 sayılı sayılı yazı K.
İlgi yazıda bahse konu ilimiz merkez Lalahüseyinpaşa mahallesinde kain tapunun 203 ada 33 parsele ait tüm geldi kayıtları yukarıya çıkarılarak gönderilmiştir.
Bilgilerenize arz ve rica ederim.

Mustafa KARABEKİR
Tapu Sicil Müdürü

Kütahya
Gavur Hamamı

MULKIYET BELGESI 43000111O-M800J

EK-12 (Devam) Yeni Mahalle Rum Hamamı VGM fişleri [25]

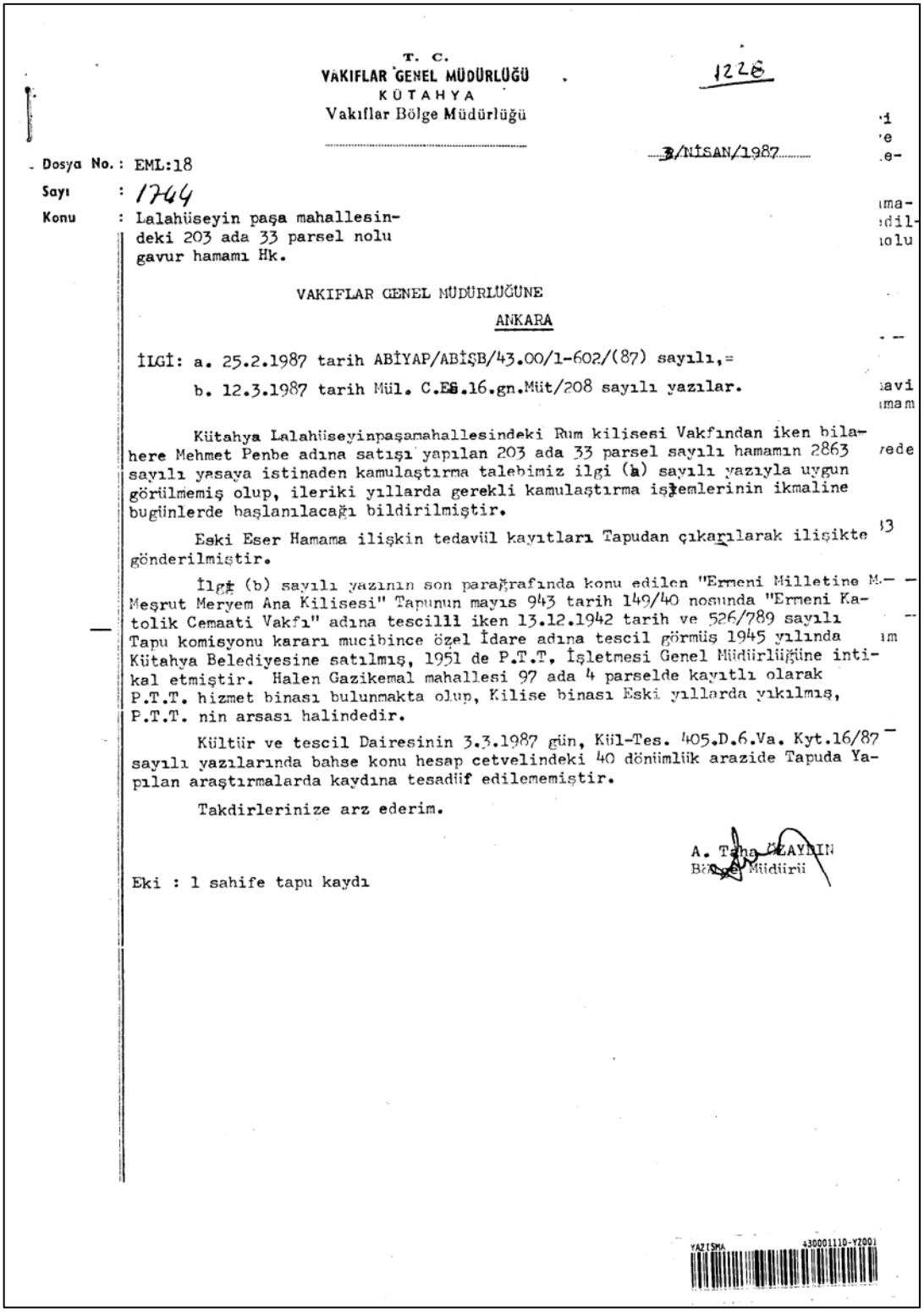

T. C.
VAKIFLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
KÜTAHYA
Vakıflar Bölge Müdürlüğü

1228

3/NİSAN/1987

Dosya No. : EML:18
Sayı : 1744
Konu : Lalahüseyin paşa mahallesindeki 203 ada 33 parsel nolu gavur hamamı Hk.

VAKIFLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜNE
ANKARA

İLGİ: a. 25.2.1987 tarih ABİYAP/ABİŞB/43.00/1-602/(87) sayılı,=
b. 12.3.1987 tarih Mül. C.Eş.16.gn.Müt/208 sayılı yazılar.

Kütahya Lalahüseyinpaşamahallesindeki Rum kilisesi Vakfından iken bilahere Mehmet Penbe adına satışı yapılan 203 ada 33 parsel sayılı hamamın 2863 sayılı yasaya istinaden kamulaştırma talebimiz ilgi (a) sayılı yazıyla uygun görülmemiş olup, ileriki yıllarda gerekli kamulaştırma işlemlerinin ikmaline bugünlerde başlanılacağı bildirilmiştir.

Eski Eser Hamama ilişkin tedaviil kayıtları Tapudan çıkarılarak ilişikte gönderilmiştir.

İlgi (b) sayılı yazının son paragrafında konu edilen "Ermeni Milletine M. Meşrut Meryem Ana Kilisesi" Tapunun mayıs 943 tarih 149/40 nosunda "Ermeni Katolik Cemaati Vakfı" adına tescilli iken 13.12.1942 tarih ve 526/789 sayılı Tapu komisyonu kararı mucibince özel İdare adına tescil görmüş 1945 yılında Kütahya Belediyesine satılmış, 1951 de P.T.T. İşletmesi Genel Müdürlüğüne intikal etmiştir. Halen Gazikemal mahallesi 97 ada 4 parselde kayıtlı olarak P.T.T. hizmet binası bulunmakta olup, Kilise binası Eski yıllarda yıkılmış, P.T.T. nin arsası halindedir.

Kültür ve tescil Dairesinin 3.3.1987 gün, Kül-Tes. 405.D.6.Va. Kyt.16/87 sayılı yazılarında bahse konu hesap cetvelindeki 40 dönümlük arazide Tapuda Yapılan araştırmalarda kaydına tesadüf edilememiştir.

Takdirlerinize arz ederim.

A. Taha KAYDIN
Bölge Müdürü

Eki : 1 sahife tapu kaydı

EK-13 Yeni Mahalle Rum Hamamı ara dönem plan şeması ve eski fotoğraflar [1]

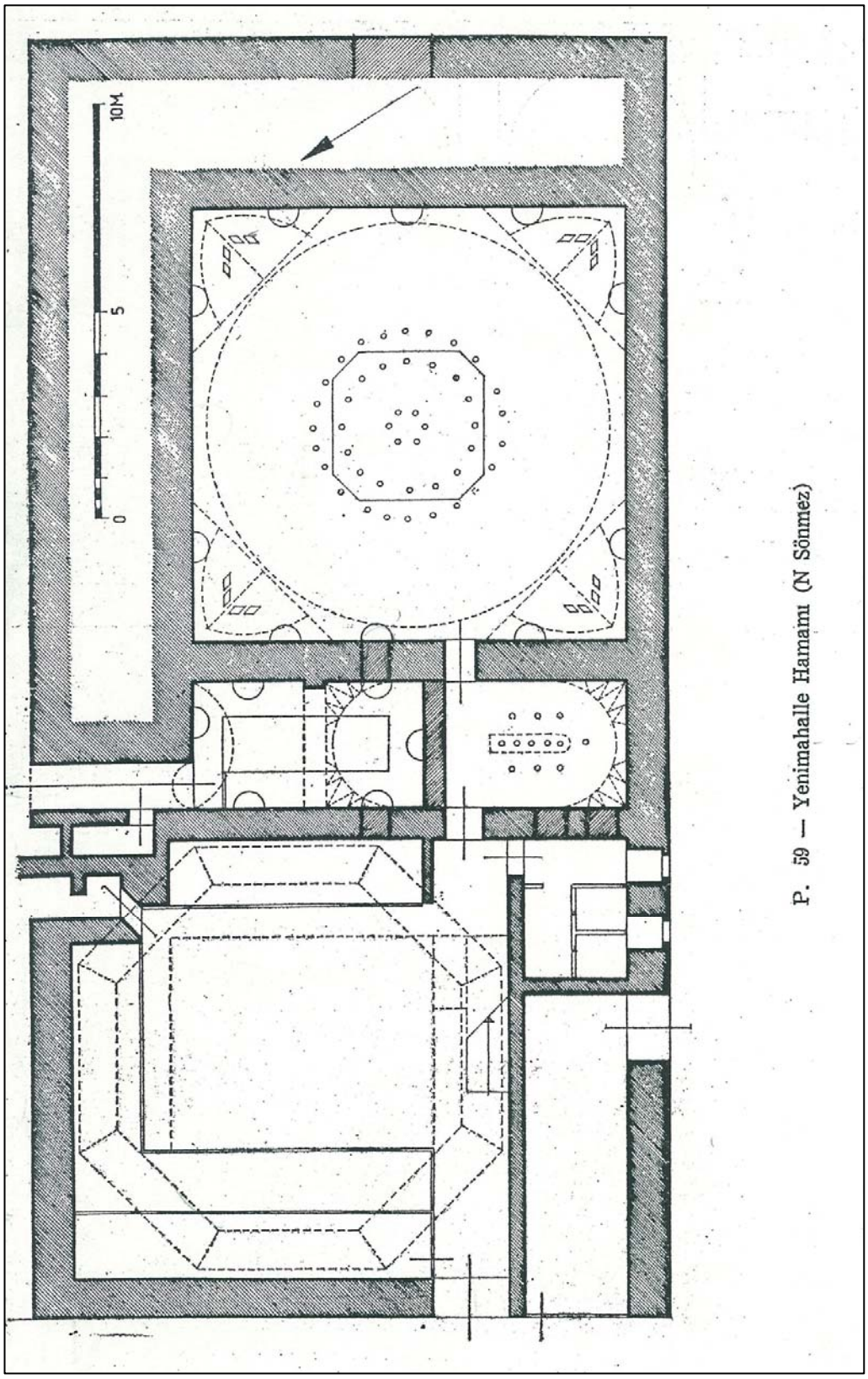

EK-13 (Devam) Yeni Mahalle Rum Hamamı ara dönem plan şeması ve eski fotoğraflar [1]

57 — Yeni Mahalle Hamamı-önde soyunmalık, arkada sıcaklık bölümü.

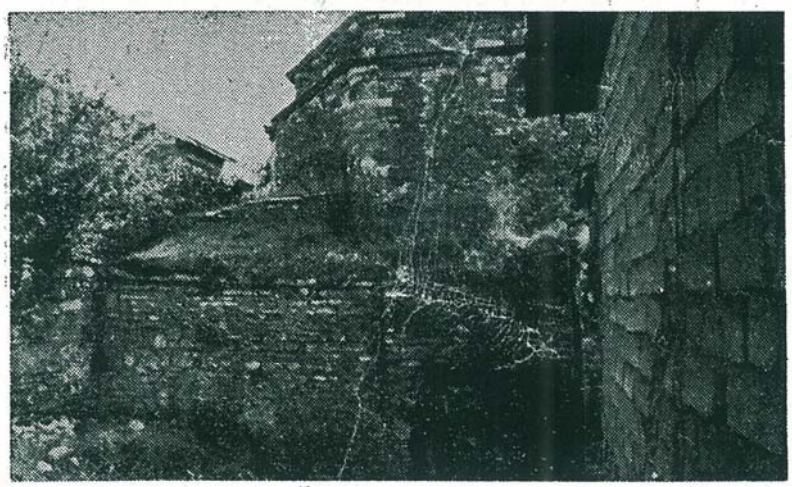

57/1 — Sıcaklık bölümünün kademeli kasnağı ve külhan bölümü.

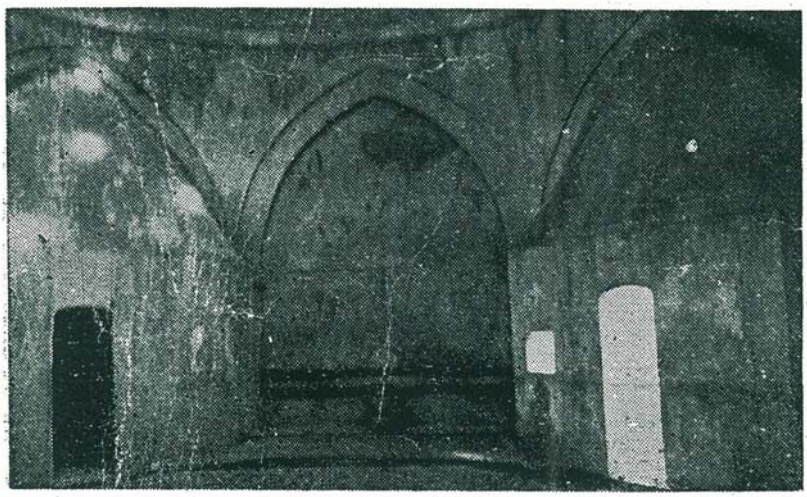

57/2 — Sıcaklık bölümünün iç görünüşü

EK-14 Karşılaştırmalı çalışma bölümündeki yapılara ait VGM dökümanları
Fiş no: 1 Kütahya Saray Hamamı imar çapını gösteren belge [25]

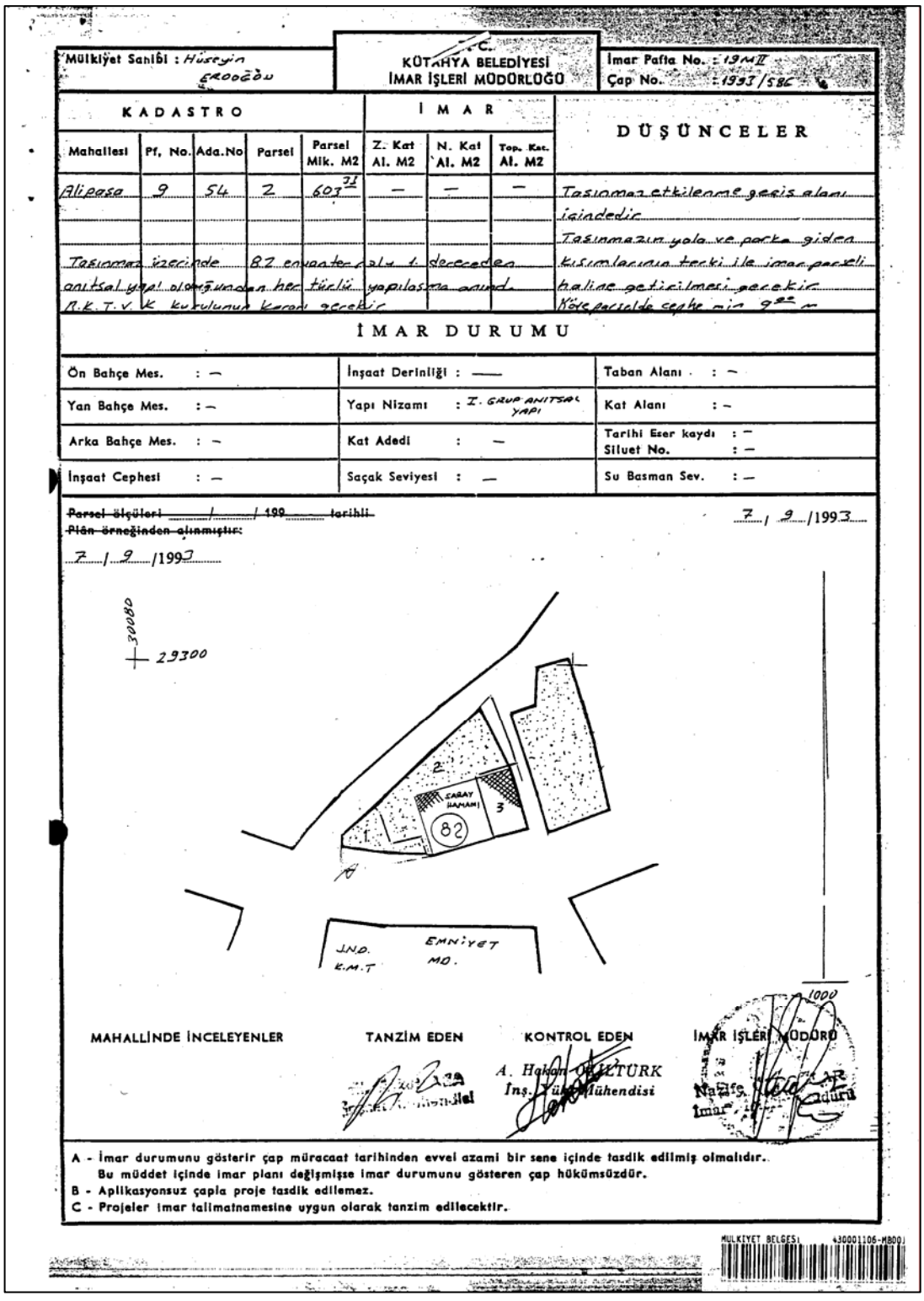

T.C.
KÜTAHYA BELEDİYESİ
İMAR İŞLERİ MÜDÜRLÜĞÜ

Mülkiyet Sahibi : Hüseyin ERDOĞDU

İmar Pafta No. : 19 M II
Çap No. : 1993/586

KADASTRO					İMAR			DÜŞÜNCELER
Mahallesi	Pf. No.	Ada.No	Parsel	Parsel Mik. M2	Z. Kat Al. M2	N. Kat Al. M2	Top. Kat. Al. M2	
Alipaşa	9	54	2	601,31	—	—	—	Taşınmaz etkilenme geçiş alanı içindedir. Taşınmazın yola ve parka giden kısımlarının terki ile imar parseli haline getirilmesi gerekir. Köşe parselde cephe min 9,00 m
Taşınmaz üzerinde 82 envanter sayılı 1 dereceden anıtsal yapı olmasından her türlü yapılaşma varidir. R.K.T.V.K kurulunun kararı gerekir.								

İMAR DURUMU

Ön Bahçe Mes. : —	İnşaat Derinliği : ——	Taban Alanı : —
Yan Bahçe Mes. : —	Yapı Nizamı : I. GRUP ANITSAL YAPI	Kat Alanı : —
Arka Bahçe Mes. : —	Kat Adedi : —	Tarihi Eser kaydı : — Siluet No. : —
İnşaat Cephesi : —	Saçak Seviyesi : —	Su Basman Sev. : —

~~Parsel ölçüleri ___/___/ 199___ tarihli Plân örneğinden alınmıştır:~~

7 / 9 /1993

7 / 9 /1993

30080
29300

1000

MAHALLİNDE İNCELEYENLER | TANZİM EDEN | KONTROL EDEN | İMAR İŞLERİ MÜDÜRÜ

A. Hakan ÖLÇÜTÜRK
İnş. Yük. Mühendisi

A - İmar durumunu gösterir çap müracaat tarihinden evvel azami bir sene içinde tasdik edilmiş olmalıdır. Bu müddet içinde imar planı değişmişse imar durumunu gösteren çap hükümsüzdür.
B - Aplikasyonsuz çapla proje tasdik edilemez.
C - Projeler imar talimatnamesine uygun olarak tanzim edilecektir.

MULKIYET BELGESI 43000106-M800

EK-14 (Devam) Karşılaştırmalı çalışma bölümündeki yapılara ait VGM dökümanları
Fiş no: 2 Kütahya Küçük Hamam vakıf eski eser fişi [25]

Vilâyeti : Kütahya
Kazası : Merkez
Nahiyesi :

Vakıf Eski Eser Fişi

(Bu fiş tescile gidecek mimarlar tarafından doldurulacaktır.)

Dosya No. :
Kitabe No. :
Kütüphane ve Arşiv F. No. :

Eserin adı : (Türlü isim ve şöhretleri) Küçük Hamam

Bulunduğu yer : (Mahalle, semt, sokak, köy, kapı No.) Küçük Çarşı ,

43-09-01/115

Yapıldığı tarih ve devri : H.893- M.1487 Osmanlı Devri

Bânisi : Hisarbeyoğlu Mustafa Lâtif

Vâkıfı :

Mimarı ve ustası :

Kitabesi : (Varsa usulüne göre yazılacaktır)

Mahallî teşkilâttaki vakfiyesi : Defer No. Sahife No.

Eserin mimarî vasıfları : Hamama girişte soğukluğu teşkil eden etrafında ahenkli sivri kemerler bulunan yarım küreden fazla büyük bir kubbe ile örtülü kare plânlı kısım vardır.Bu kısım ortasında mermer bir şadırvan vardır.Buradan tonozlar ortasında kubbe olan iç soğukluğa girilir .Buradanda köşeleri üçgenler üstüne bindirilmiş bir ılıklık kısmı ve buraya açılan üç kubbeli havlet odasına girilir .Halvetlerden tam karşıdakinin kubbesi tromplar üzerine oturtulmuş dilim dilim bir kubbedir .Diğer iki halvetin kubbesi ile stalaktitler üstüne oturmaktadır. Hamam içi duvar aralarında dolaşan bir nevi kalorifer tertibatı ile ısınır, Dış duvarlar çimento ile sıvanarak kötü

Eserin onarıldığı tarihler : 1939 Yılında onarılmıştır.

Onartanlar :

Onaranlar :

Eserin bugünkü durumu : Metruk ve harap bir durumdadır. Şehrin en güzel yerinde ve kıymetli bir eser olması dolayısiyle hemen onarılması lâzımdır.

Ta[illegible]ve kadastro kaydı : (Mümkün olanların çapları da konacaktır.)

Çevresi hakkında bilgiler : (Etrafında istimlâk konusu var mıdır ?)

Bu eser için hazırlanan

A - Fotoğraf adedi

B - Plân, kesit, cephe adedi.

Netice : Restore edilip korunması lazımdır.

Tescili yapan / / 196

Gözden geçiren / / 196

Onanır. / / 196

[TESCİL FİŞİ] 300001113-TF001

EK-14 (Devam) Karşılaştırmalı çalışma bölümündeki yapılara ait VGM dökümanları
Fiş no: 3 Kütahya Balıklı Rüstem Paşa Hamamı vakıf eski eser fişi [25]

Vilâyeti : KÜTAHYA
Kazası : Merk
Nahiyesi :

Vakıf Eski Eser Fişi

(Bu fiş tescile gidecek mimarlar tarafından doldurulacaktır.)

Dosya No. :
Kitabe No. :
Kütüphane ve Arşiv F. No. :

Eserin adı : (Türlü isim ve şöhretleri) BALIKLI HAMAM

Bulunduğu yer : (Mahalle, semt, sokak, köy, kapı No.) Balıklı mahallesinde Balıklı Camii yanında

Yapıldığı tarih ve devri : 956 H. - 1549 M.

Bânisi : ~~Rüstem Paşa~~

Vâkıfı : Rüstem Paşa

Mimarı ve ustası :

Kitabesi : (Varsa usulüne göre yazılacaktır) Var fişi ilişiktir.

Mahalli teşkilâttaki vakfiyesi : Defer No. Sahife No.

Eserin mimarî vasıfları : Kadınlar ve erkekler kısmından müteşekkil bir çifte hamamdır. He iki kısımda da kare planlı ve kubbeli birer soyunma mahalli bulunmaktadır. Kare plandan kubbeye pantantiflerle geçilmekte, ve dışta da kubbe eteği hizasından başlayan 12 gen bir kasnak bulunmaktadır. Halihazırda her iki kısmada avludan merdi[illegible]le inilir ve erkekler kısmında tezyinatsız bir portal yer alır. Kadınlar kısmının sıcaklığı merkezi kubbeli ve haçvari bir plan gösterir. Merkezi kubbeli mekanın köşelerinden gene kubbeli köşe odalarına geçilir. Köşe odaları kabaca kare planlı olup üçgenlerin meydena getirdiği bir kasnakla kubbeye geçilir. E-

Eserin onarıldığı tarihler :

Onartanlar :

Onaranlar :

Eserin bugünkü durumu : Esas yapı sağlamdır. Fakat Hamamın zemini yer yer çökmüş ve cehennemlik ortaya çıkmıştır. Kubbelerin üzerindeki toprak örtünün temizlenip kubbelerin tamamen ortaya çıkarılmaları gerekir. Soyunma mahallinin üzerindeki [illegible]iremit örtüsü çok harap durumdadır. Girişteki avlu ve esas girişlerin üzerleri

[illegible]ve kadastro kaydı : (İmkân olanların çapları da konacaktır.) (devamı arkad

Çevresi hakkında bilgiler : (Etrafında istimlâk konusu var mıdır ?)

Bu eser için hazırlanan

A - Fotoğraf adedi

B - Plân, kesit, cephe adedi. Plan kesit , cephe

Netice : Onarımı ve korunması gerekli bir eserdir.

Tescili yapan	Gözden geçiren
/ 2 / 1968	/ / 196
Y. Mimar Emre Madran	

Onanır. / / 196

[TESCİL FİŞİ] +30001104-TF001

EK-14 (Devam) Karşılaştırmalı çalışma bölümündeki yapılara ait VGM dökümanları
Fiş no: 4 Kütahya Lala Hüseyin Paşa Hamamı çaplı tasarruf vesikası [25]

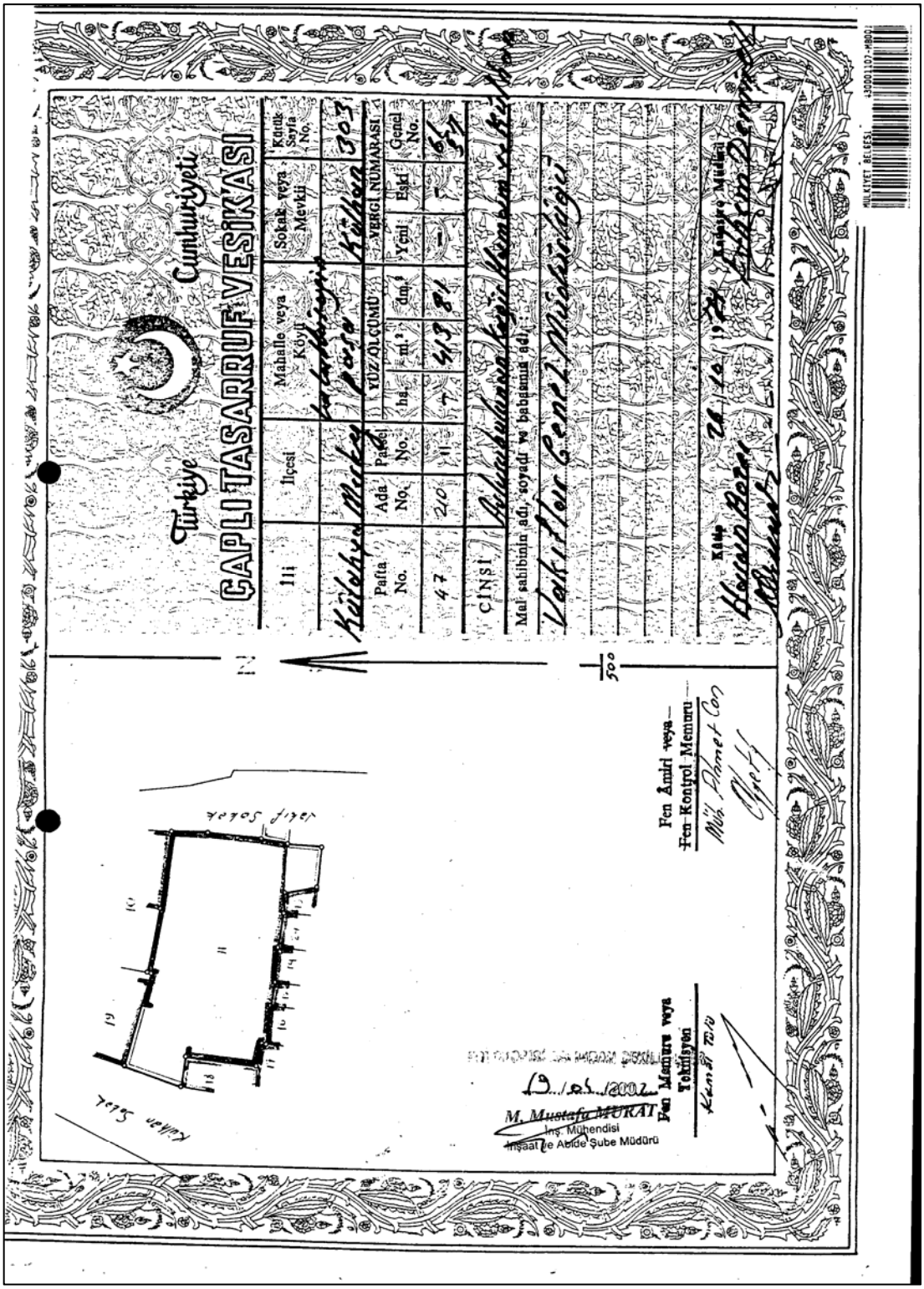

EK-14 (Devam) Karşılaştırmalı çalışma bölümündeki yapılara ait VGM dökümanları
Fiş no: 5 Kütahya Kemer Hamamı fonksiyon değişikliğine dair alınan karar [25]

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
ESKİŞEHİR KÜLTÜR VE TABİAT VARLIKLARINI
KORUMA BÖLGE KURULU

KARAR

Toplantı Tarih ve no: 10.09.2008 – 157
Karar Tarih ve no : 10.09.2008 – 3039

Toplantı Yeri
ESKİŞEHİR

Kütahya İli, Merkez, Maruf Mahallesi'nde ve tapunun 52 pafta, 265 ada-1 parsel, 271 ada-1,4,6,7 parseller ile 266 ada-7 parselinde kayıtlı taşınmazların yer aldığı alana ilişkin hazırlanan 1/1000 ölçekli Koruma Amaçlı İmar Planı değişikliğinin yeniden değerlendirilmesi istemine ilişkin Kütahya Belediyesi'nin (İmar ve Şehircilik Müdürlüğü) 28.08.2008 gün, KL-1-7316-08/İHB-12573 sayılı yazısı okundu, eki 1/1000 ölçekli Koruma Amaçlı İmar Planı değişikliği paftası ile dosyası incelendi, yapılan görüşmeler sonunda;

Kütahya İli, Merkez, Maruf Mahallesi'nde, Kütahya Kentsel Siti Koruma Amaçlı İmar Planı içerisinde yer alan ve tapunun 52 pafta, 265 ada, 1 parselinde kayıtlı, Gayrimenkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulu'nun 18.01.1980 gün, 2087 sayılı Kararı ile tescilli Kemer Hamamı, 271 ada, 1, 4, 6 ve 7 parsellerinde kayıtlı, Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıkları Yüksek Kurulu'nun 17.07.1987 gün, 3552 sayılı Kararı ile tescil edilen 218, 219 ve 220 Envanter numaralı Sivil Mimarlık Örneği taşınmazlar ile 266 ada, 7 parselinde kayıtlı, Eskişehir Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 15.08.2001 gün, 1573 sayılı Kararı ile tescil edilen Sivil Mimarlık Örneği'nin yer aldığı taşınmazın da bulunduğu alana ilişkin hazırlanan 1/1000 ölçekli Koruma Amaçlı İmar Planı değişikliği paftasının, plan üzerinde belirtilen "Yer altı Otoparkı" ve "Aktarlar ve Tahıl Pazarı" ibarelerinin kaldırılması ve "Plan Yapımına Ait Esaslara Dair Yönetmelik" 20. maddede belirtilen hükümlere uygun olarak hazırlanıp Kurulumuza iletilmesi koşuluyla, tashih edildiği şekliyle uygun olduğuna; Kemer Hamamı'nda "Aktarlar ve Kuruyemişçiler" olarak fonksiyon değişikliği yapılmasında sakınca bulunmadığına karar verildi.

ASLI GİBİDİR
Hülya TUNÇOĞLU
MÜDÜR

Başkan
Doç. Dr. Sadun ÖZEL
İMZA

Başkan Yardımcısı
Doç.Dr. B. Yelda OLCAY UÇKAN
BULUNMADI

Üye
Doç. Dr. Taciser SİVAS
İMZA

Üye
Av. Kamil ŞİRİN
İMZA

Üye
Y.Mim. Hicran Hanım HALAÇ
İMZA

Üye
Doç. Dr. H. Arzu KOCABAŞ
BULUNMADI

Üye
Doç. Dr. Şayeste Tülin GÖRGÜLÜ
İMZA

Temsilci Üye
Mustafa İÇA
Kütahya Bel. Bşk.
İMZA

Temsilci Üye
Ark. Metin TÜRKTÜZÜN
Kütahya Müze Müdürü
İMZA

Temsilci Üye
İnş. Müh. M. Mustafa MURAT
Vakıflar Böl. Müd. Tem.
İMZA

EK-14 (Devam) Karşılaştırmalı çalışma bölümündeki yapılara ait VGM dökümanları
Fiş no: 6 Kütahya Şengül Hamamı restorasyon sonrası kararları gösteren belge [25]

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
ESKİŞEHİR KÜLTÜR VE TABİAT VARLIKLARINI
KORUMA BÖLGE KURULU

KARAR

Toplantı Tarih ve no: 17.06.2008 - 149
Karar Tarih ve no : 17.06.2008 - 2819

Toplantı Yeri
ESKİŞEHİR

Kütahya İli, Merkez, Börekçiler Mahallesi'nde ve tapunun 58 pafta, 376 ada, 1 parselinde kayıtlı, korunması gerekli kültür varlığı Şengül Hamamı'nın onarım sonrası rapor ve fotoğrafların değerlendirilmesi istemine ilişkin Kütahya Belediye Başkanlığı'nın (İmar ve Şehircilik Müdürlüğü) 25.04.2008 gün, KL-1-3678-08/İHB-5185 sayılı yazısı ve yazı ekleri 25.04.2008 günlü KUDEB raporu ve 02.04.2008 günlü Kütahya Vakıflar Bölge Müdürlüğü raporu okundu, fotoğraflar ve dosyası incelendi, yapılan görüşmeler sonunda;

Kütahya İli, Merkez, Börekçiler Mahallesi'nde ve tapunun 58 pafta, 376 ada, 1 parselinde kayıtlı, Kütahya Kentsel Siti Koruma Amaçlı İmar Planı içinde, Gayrimenkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulu'nun 18.01.1980 gün, A-2087 sayılı Kararı ile tescilli, 16.03.2006 gün, 1021 sayılı Kararımızla restorasyon projesi, 28.08.2007 gün, 2131 sayılı Kararımızla restorasyon tadilat projeleri onaylanan Şengül Hamamı'nın restorasyonunun 28.08.2007 gün, 2131 sayılı Kararımıza uygun olarak tamamlandığına, bundan sonra anıtsal yapılarda Belediyesince yapılacak uygulamalarda Vakıflar Genel Müdürlüğü denetimi sağlanması konusunda gerekli hassasiyetin gösterilmesine karar verildi.

Başkan
Doç. Dr. Sadun ÖZEL
İMZA

Başkan Yardımcısı
Doç.Dr. B. Yelda OLCAY UÇKAN
BULUNMADI

Üye
Yrd.Doç.Dr. Reyhan GENLİ YİĞİTER
BULUNMADI

Üye
Doç. Dr. Taciser SİVAS
İMZA

Üye
Av. Kamil ŞİRİN
İMZA

Üye
Y.Mim. Hicran Hanım HALAÇ
BULUNMADI

Üye
Doç. Dr. H. Arzu KOCABAŞ
İMZA

Temsilci Üye
Har. Müh. Özgür DEMİR
Kütahya Belediye Tem.
İMZA

Temsilci Üye
İnş. Müh. M. Mustafa MURAT
Vakıflar Böl. Müd. Tem.
İMZA

Temsilci Üye

EK-14 (Devam) Karşılaştırmalı çalışma bölümündeki yapılara ait VGM dökümanları
Fiş no: 7 Eskişehir Kumacık Hamamı vakıf eski eser fişi [25]

Vilâyeti : Eskişehir
Kazası : Sivrihisar
Nahiyesi :

Vakıf Eski Eser Fişi

(Bu fiş tescile gidecek mimarlar tarafından doldurulacaktır.)

Dosya No. :
Kitabe No. :
Kütüphane ve Arşiv F. No. :

Eserin adı : (Türlü isim ve şöhretleri) Kumacık Hamamı

Bulunduğu yer : (Mahalle, semt, sokak, köy, kapı No.) Cumhuriyet mahallesinde

Yapıldığı tarih ve devri : H.854 (M.1450) vakfiyesine göre

Bânisi : Şeyh Lütfullahın kızı Safiyetullah

Vâkıfı :

Mimarı ve ustası :

Kitabesi : (Varsa usulüne göre yazılacaktır)

Mahalli teşkilâttaki vakfiyesi : Defer No. Sahife No.

Eserin mimarî vasıfları : Dış duvarları moloz taşlı çamur derzli ,kubbeleri toprak örtülüdür Dört geniş yüksek derin ve sivri kemerin ortasında kalan soyunma yeri iki satıhlı çatı ile kapatılmıştır. Soğukluk tek kubbelidir.Pandantif ve takviye kemeri sıvanmış kayboluştur. Girerken sağda üzeri tonozlu halvet vardır. Göbek taşının üstü büyük bir kubbe ile örtülmüştür.Üç yanda sivri tonozla üç niş ,köşede basit kubbel üç hücre vardır. Nişlerden kapının mukabil tarafındaki kısa olup gerisi su haznesi dir. H.854 tarihli vakfiyesi vardır .Bu vakfiyeye göre Şeyh Lütfullah kızı Safiyetullah tarafından vakfedilmiştir. Hamamın dış cephesi çirkin ve hiç bir hususiyet göstermiyorsada iç mimarisi orijinal değerini muhafaza etmektedir

Eserin onarıldığı tarihler :

Onartanlar : Asım Kesmez (Baninin ahvadından ve varislerinden)

Onaranlar :

Eserin bugünkü durumu : Faal,sağlam

Tapu ve kadastro kaydı : (Mümkün olanların çapları da konacaktır.)

Çevresi hakkında bilgiler : (Etrafında istimlâk konusu var mıdır ?)

Bu eser için hazırlanan

A - Fotoğraf adedi

EK-14 (Devam) Karşılaştırmalı çalışma bölümündeki yapılara ait VGM dökümanları
Fiş no: 8 Eskişehir Sivrihisar İlçesi Seydiler Hamamı [25]

Vilâyeti : Eskişehir
Kazası : Sivrihisar
Nahiyesi : Merkez

Vakıf Eski Eser Fişi

(Bu fiş tescile gidecek mimarlar tarafından doldurulacaktır.)

Dosya No. : 26.07/8
Kitabe No. :
Kütüphane ve Arşiv F. No. :

Eserin adı : (Türlü isim ve şöhretleri) Seydiler Hamamı veya Seyyide Hamamı

Bulunduğu yer : (Mahalle, semt, sokak, köy, kapı No.) Kurşunlu Cami civarında

Yapıldığı tarih ve devri : XIV. asır

Bânisi : Rivayete göre Ahi Seyyid Nureddin'in kızı Nuriye Hanım

Vâkıfı : (XVII. asırda Ayşe Sultan yeni vakıflar ilave ediyor

Mimarı ve ustası :

Kitabesi : (Varsa usulüne göre yazılacaktır) Yok.

Mahallî teşkilâttaki vakfiyesi : Defer No. Sahife No.

Eserin mimarî vasıfları : Duvarları sıralı moloz taştan yapılmış kubbe ve tonozlar tuğla ile örülmüş tek hamamdır. Bilahare giriş kısmına kaplanan mermer ve ahşap sütünlara müstenit ahşap tavanlı havuzlu ve çeşmeli büyük bir soyunma salonu ilave edilmek suretiyle tevsi edilmiştir. Soyunma kısmından bir kapı ile helaya geçilir. Diğer bir kapı ile ılıklık kısımlarına ve buradanda haç vari plânlı sıcaklık kısmına geçilir. Bu kısımda beşik tonozlu 3 eyvan arasında veköşelerde kubbeli birer halvet mevcuttur. Sıcaklık kısmının nihayetinde kubbeli bir soğuk su ve tonozlu bir sıcak su deposu vardır. Hamam zemini taş kaplamadır. Üstü halen toprakla örtülüdür.

Eserin onarıldığı tarihler : XVII. asırda

Onartanlar : Sultan 1. Ahmedin kızı Ayşe Sultan

Onaranlar :

Eserin bugünkü durumu : Harap metruk Kubbe ve tonozların bazıları yer yer çökmüş, içerisi kısmen moloz dolmuştur.

Tapu ve kadastro kaydı : (Mümkün olanların çapları da konacaktır.)

Çevresi hakkında bilgiler : (Etrafında istimlâk konusu var mıdır ?) Etrafı toprakla dolmuştur.

Bu eser için hazırlanan

A - Fotoğraf adedi

B - Plân, kesit, cephe adedi. 1 plan

Netice : Korunması ve onarımı gerekli eski eserdir.

Tescili yapan
/ / 196
Y.Müh.Mimar Yılmaz Önge

Gözden geçiren
/ / 196

Onanır. / / 196

TESCİL FİŞİ 261201029-TF002

EK-14 (Devam) Karşılaştırmalı çalışma bölümündeki yapılara ait VGM dökümanları
Fiş No: 9 Eskişehir Han İlçesi Hüsrev Paşa Hamamı vakıf eski eser fişi [25]

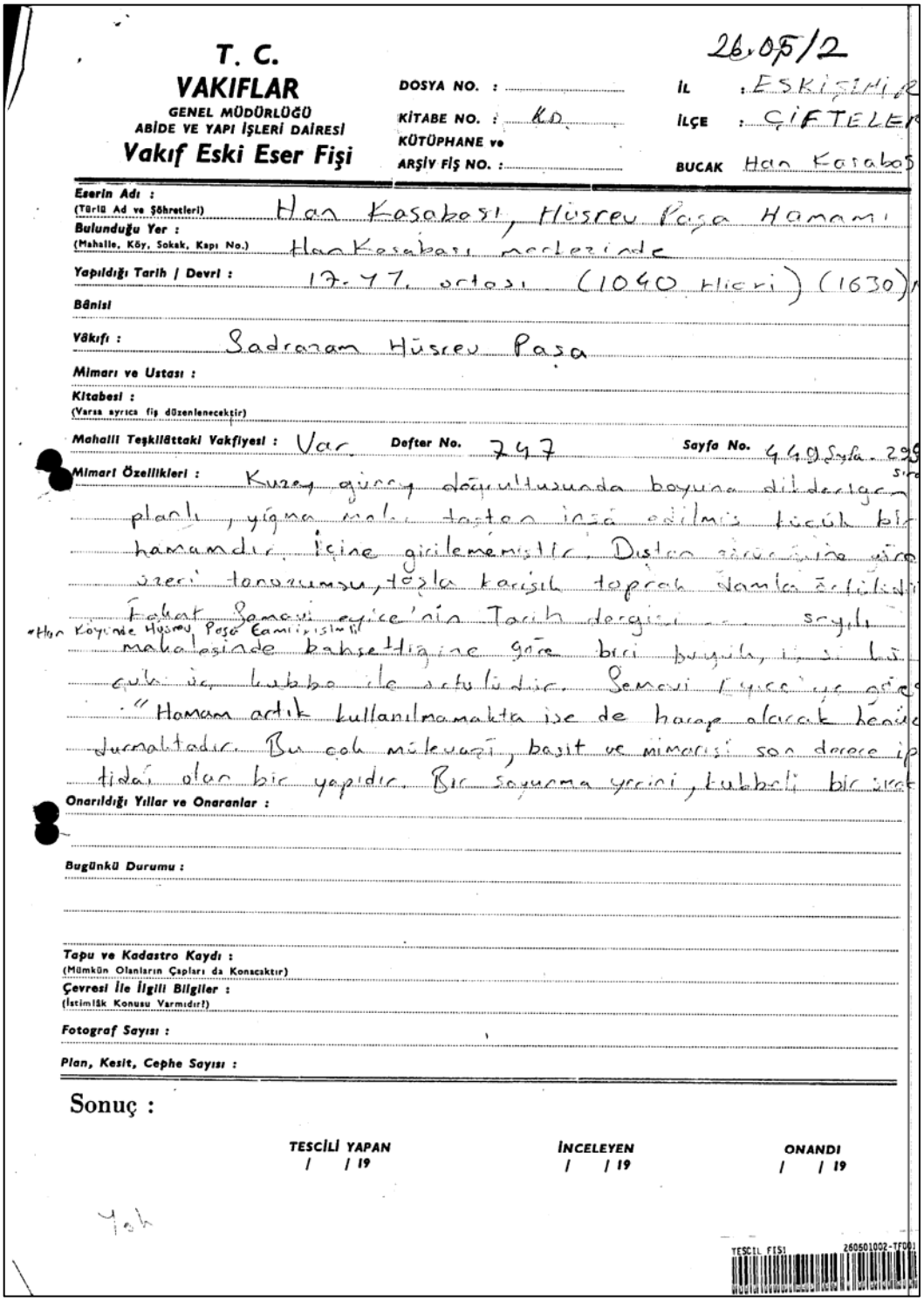

T. C.
VAKIFLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
ABİDE VE YAPI İŞLERİ DAİRESİ
Vakıf Eski Eser Fişi

26.05/2

DOSYA NO. :
KİTABE NO. : KD
KÜTÜPHANE ve ARŞİV FİŞ NO. :
İL : ESKİŞEHİR
İLÇE : ÇİFTELER
BUCAK Han Kasabası

Eserin Adı : (Türlü Ad ve Şöhretleri) Han Kasabası, Hüsrev Paşa Hamamı
Bulunduğu Yer : (Mahalle, Köy, Sokak, Kapı No.) Han Kasabası mevkiinde
Yapıldığı Tarih / Devri : 17. YY. ortası (1040 Hicri) (1630)
Bânisi
Vâkıfı : Sadrazam Hüsrev Paşa
Mimarı ve Ustası :
Kitabesi : (Varsa ayrıca fiş düzenlenecektir)
Mahalli Teşkilâttaki Vakfiyesi : Var Defter No. 247 Sayfa No. 449 Sıra 229
Mimarî Özellikleri : Kuzey güney doğrultusunda boyuna dikdörtgen planlı, yığma malzemeden inşa edilmiş tuğla bir hamamdır. İçine girilememiştir. Dıştan görülebildiği üzere tonozsu, taşla karışık toprak damla örtülüdür. Fahrettin Şamcı eyice'nin Tarih dergisi ... sayılı makalesinde bahsettiğine göre bir buçuk kubbe ile örtülüdür. Şamcı Eyice'ye göre "Hamam artık kullanılmamakta ise de harap olacak kadar durmaktadır. Bu çok mütevazi, basit ve mimarisi son derece ilkel olan bir yapıdır. Bir soğuma yerini, kubbeli bir ılıklık
Han Köyünde Hüsrev Paşa Camii isimli
Onarıldığı Yıllar ve Onaranlar :
Bugünkü Durumu :
Tapu ve Kadastro Kaydı : (Mümkün Olanların Çapları da Konsaktır)
Çevresi İle İlgili Bilgiler : (İstimlâk Konusu Varmıdır?)
Fotograf Sayısı :
Plan, Kesit, Cephe Sayısı :

Sonuç :

TESCİLİ YAPAN / / 19
İNCELEYEN / / 19
ONANDI / / 19

Yok

TESCİL FİŞİ 260501002-TF001

EK-14 (Devam) Karşılaştırmalı çalışma bölümündeki yapılara ait VGM dökümanları
Fiş No: 10 Afyon Sincanlı Sinan Paşa Hamamı vakıf eski eser fişi [25]

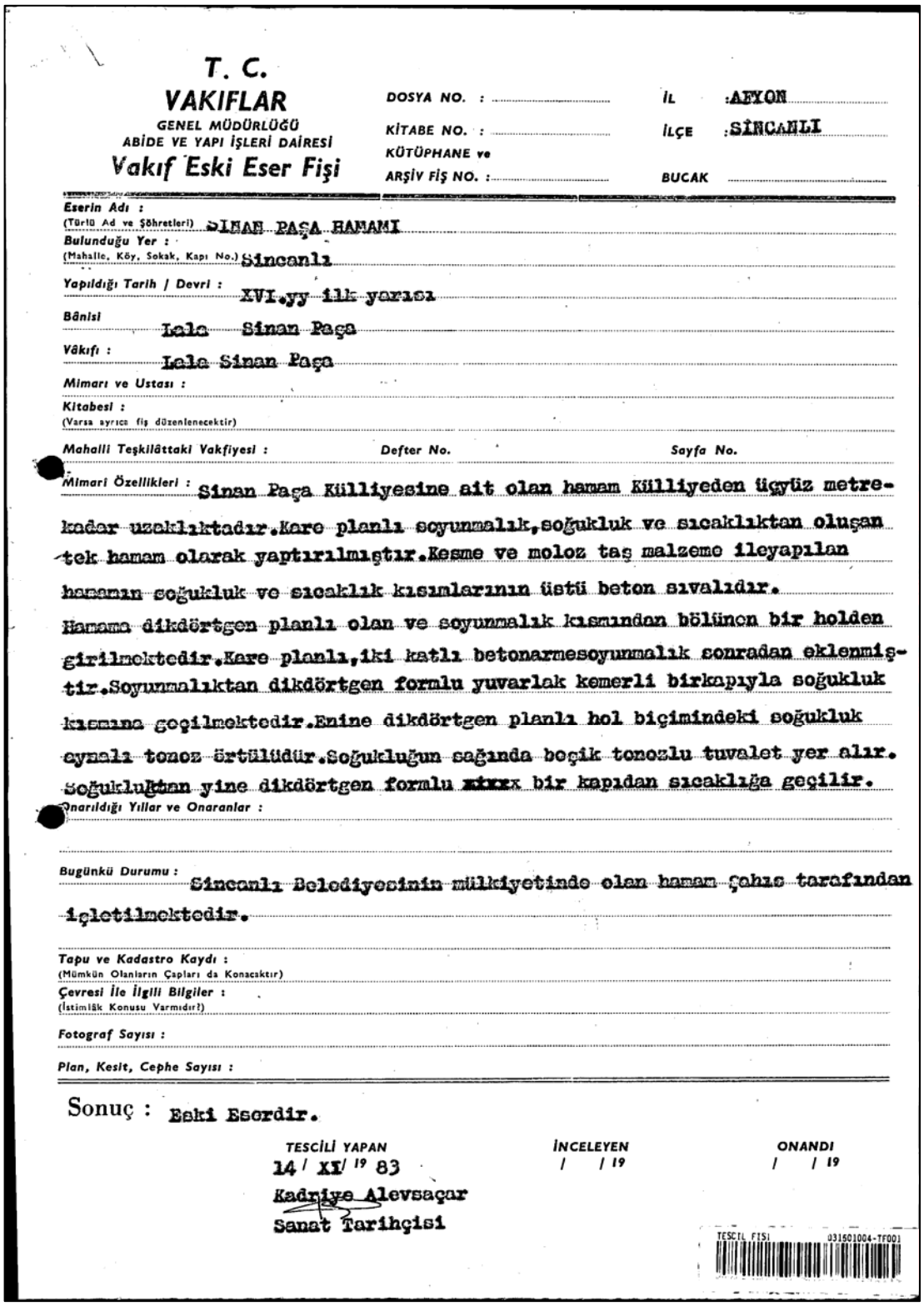

T. C.
VAKIFLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
ABİDE VE YAPI İŞLERİ DAİRESİ
Vakıf Eski Eser Fişi

DOSYA NO. :
KİTABE NO. :
KÜTÜPHANE ve ARŞİV FİŞ NO. :
İL : AFYON
İLÇE : SİNCANLI
BUCAK

Eserin Adı : (Türlü Ad ve Şöhretleri) SİNAN PAŞA HAMAMI
Bulunduğu Yer : (Mahalle, Köy, Sokak, Kapı No.) Sincanlı
Yapıldığı Tarih / Devri : XVI.yy ilk yarısı
Bânisi : Lala Sinan Paşa
Vâkıfı : Lala Sinan Paşa
Mimarı ve Ustası :
Kitabesi : (Varsa ayrıca fiş düzenlenecektir)
Mahalli Teşkilâttaki Vakfiyesi : Defter No. Sayfa No.

Mimari Özellikleri : Sinan Paşa Külliyesine ait olan hamam Külliyeden üçyüz metre kadar uzaklıktadır.Kare planlı soyunmalık,soğukluk ve sıcaklıktan oluşan tek hamam olarak yaptırılmıştır.Kesme ve moloz taş malzeme ileyapılan hamamın soğukluk ve sıcaklık kısımlarının üstü beton sıvalıdır. Hamama dikdörtgen planlı olan ve soyunmalık kısmından bölünen bir holden girilmektedir.Kare planlı,iki katlı betonarmesoyunmalık sonradan eklenmiştir.Soyunmalıktan dikdörtgen formlu yuvarlak kemerli birkapıyla soğukluk kısmına geçilmektedir.Enine dikdörtgen planlı hol biçimindeki soğukluk aynalı tonoz örtülüdür.Soğukluğun sağında boşlik tonozlu tuvalet yer alır. Soğukluktan yine dikdörtgen formlu xxxx bir kapıdan sıcaklığa geçilir.

Onarıldığı Yıllar ve Onaranlar :

Bugünkü Durumu : Sincanlı Belediyesinin mülkiyetinde olan hamam şahıs tarafından işletilmektedir.

Tapu ve Kadastro Kaydı : (Mümkün Olanların Çapları da Konacaktır)
Çevresi İle İlgili Bilgiler : (İstimlâk Konusu Varmıdır?)
Fotograf Sayısı :
Plan, Kesit, Cephe Sayısı :

Sonuç : Eski Eserdir.

TESCİLİ YAPAN
14 / XI / 19 83
Kadriye Alevsaçar
Sanat Tarihçisi

İNCELEYEN
/ / 19

ONANDI
/ / 19

TESCİL FİŞİ 031501004-TF001

EK-14 (Devam) Karşılaştırmalı çalışma bölümündeki yapılara ait VGM dökümanları
Fiş No:11 Afyon Millet Hamamı restorasyon uygulaması sonrası verilen karar [25]

E.E.D.
03.00.01/087

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
ESKİŞEHİR KÜLTÜR VE TABİAT VARLIKLARINI
KORUMA BÖLGE KURULU

KARAR

Toplantı Tarih ve no: 08.12.2005 - 43
Karar Tarih ve no : 08.12.2005 - 782

Toplantı Yeri
ESKİŞEHİR

Afyonkarahisar İli, Merkez, Tacahmet Mahallesi'nde ve tapunun 50 pafta, 212 ada, 5 parselinde kayıtlı tescilli Millet Hamamı restorasyon çalışmalarının Eskişehir Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 20/12/2003 gün, 2637 sayılı kararı ve Kurulumuzun 30/09/2004 gün, 2 sayılı, 25/11/2004 gün, 139 sayılı, 31/03/2005 gün, 275 Sayılı Kararları doğrultusunda tamamlandığına ilişkin Vakıflar Genel Müdürlüğü Kütahya Bölge Müdürlüğü'nün 30/11/2005 gün, B. 02.01.VGM.1. 17.00.07.062. 1(4320)/4635 sayılı yazısı ve Kütahya Vakıflar Bölge Müdürlüğü uzmanlarının 30/11/2005 günlü raporu okundu, fotoğraf albümü ve dosyası incelendi, yapılan görüşmeler sonucunda;

Afyonkarahisar İli, Merkez, Tacahmet Mahallesi'nde ve tapunun 50 pafta, 212 ada, 5 parselinde kayıtlı, Gayrimenkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulu'nun 14/03/1981 gün, A-2765 sayılı kararı ile tescilli korunması gerekli kültür varlığı Millet Hamamı restorasyon çalışmalarının, Eskişehir Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 20/12/2003 gün, 2637 sayılı kararı ve Kurulumuzun 30/09/2004 gün, 2 sayılı, 25/11/2004 gün, 139 sayılı kararları ve 31/03/2005 gün, 275 Sayılı Kararlarımıza uygun olarak tamamlandığına karar verildi.

ASLI GİBİDİR
Hülya ÇOPUROĞLU
MÜDÜR

Başkan
Y.Mim. Sibel BAYDAR
İMZA

Başkan Yardımcısı
Doç.Dr. B. Yelda Olcay UÇKAN
İMZA

Üye
Yrd.Doç.Dr. Reyhan GENLİ YİĞİTER
İMZA

Üye
Doç. Dr. Taciser SİVAS
BULUNMADI

Üye
Doç. Dr. Sadun ÖZEL
İMZA

Üye
Av. Kamil ŞİRİN
İMZA

Üye
Y.Mim. Hicran Hanım HALAÇ
İMZA

Temsilci Üye
Hrt. Müh. Yavuz ÜNVER
Afyonkarahisar Bel. İm. Md.
İMZA

Temsilci Üye
İnş. Müh. Mustafa MURAT
Vakıflar Böl. Md. Tem.
İMZA

Temsilci Üye

KARAR 030001087-KR001

EK-14 (Devam) Karşılaştırmalı çalışma bölümündeki yapılara ait VGM dökümanları
Fiş No:12 Erzurum Fuadiye Hamamı [25]

T. C.
VAKIFLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
ABİDE VE YAPI İŞLERİ DAİRESİ
Vakıf Eski Eser Fişi

DOSYA NO. :
KİTABE NO. :
KÜTÜPHANE ve ARŞİV FİŞ NO. :
İL : ERZURUM
İLÇE : Merkez
BUCAK

Eserin Adı : (Türlü Ad ve Şöhretleri) Fuadiye (Pastırmacı) Hamamı
Bulunduğu Yer : (Mahalle, Köy, Sokak, Kapı No.) Gürcükapı , Çortan Sk.
Yapıldığı Tarih / Devri : 18. Y.Y.
Bânisi Karabet Pastırmacıyan
Vâkıfı :
Mimarı ve Ustası :
Kitabesi : (Varsa ayrıca fiş düzenlenecektir) Yok
Mahalli Teşkilâttaki Vakfiyesi : Defter No. Sayfa No.

Mimari Özellikleri : Tek planlı hamama doğu cepheden girilmektedir. Kapı kemerli nişler içine alınmıştır. Giriş cephesi yapılarla sarıldığından, giriş kapısının gerisinde oldukça uzun bir koridor oluşmuştur. Koridorun sonunda soyunmalık mekanının giriş kapısı yer almaktadır. Soyunmalık kare planlıdır. Soyunmalık kısmının ortasında sekiz sütun üzerine iki katlı mekan oluşturulmuştur. Bu kısmın üzerini örten kubbe aydınlık feneri gibi düzenlenmiştir. Aydınlık fenerini andıran kubbenin üzeri ahşapla örtülü olup, kasnağında 16 adet pencere bulunmaktadır. Alt kısımda soyunmalığı soyunma hücreleri çevrelemketedir. Soyunmalık kısmının kuzeyinde sonradan eklenmiş iki oda yer almaktadır. Soyunmalığın ortasına bir havuz yerleştirilmiştir.

Onarıldığı Yıllar ve Onaranlar :

Bugünkü Durumu : Şahıs mülkiyetindeki hamam, sağlam durumdadır.

Tapu ve Kadastro Kaydı : (Mümkün Olanların Çapları da Konacaktır)
Çevresi İle İlgili Bilgiler : (İstimlâk Konusu Varmıdır?)
Fotograf Sayısı :
Plan, Kesit, Cephe Sayısı :

Sonuç : Eski eserdir.

TESCİLİ YAPAN 5 / 11 / 1984
Nadir TOPRAKOĞLU
Sanat Tarihçisi

İNCELEYEN / / 19

ONANDI / / 19

TESCİL FİŞİ 250001067-TF002

EK-15 Sosyal anket föyü

YENİ MAHALLE RUM HAMAMI'NIN YENİDEN İŞLEVLENDİRMESİNDE İHTİYAÇ ARAŞTIRMASI VE GENEL DEĞERLENDİRME FİŞİ		
A: ANKETÖRÜN DOLDURACAĞI BÖLÜM:		
İL:	İLÇE:	MAHALLE - KÖY:
SOKAK : KAPI NO:		
B: ANKETÖRÜN ANKET YAPTIĞI KİŞİ İLE DOLDURACAĞI BÖLÜM:		
ADI - SOYADI:		
EĞİTİM DURUMU :		
KAÇ SENEDİR BU MAHALLEDE YAŞADIĞI:		
HAMAMA GİDERMİSİNİZ? ☐ EVET ☐ HAYIR		
KAPLICAYA GİDERMİSİNİZ ? ☐ EVET ☐ HAYIR		
KÜTAHYA'DA HAMAM KÜLTÜRÜ'NÜN DEVAM ETTİĞİNİ DÜŞÜNÜYOR MUSUNUZ? ☐ EVET ☐ HAYIR		
YENİ MAHALLE RUM HAMAMI'NI TEKRAR HAMAM OLARAK KULLANMAK İSTERMİSİNİZ? HAYIR İSE NE OLARAK KULLANMAK İSTERSİNİZ? ☐ EVET ☐ HAYIR		
YENİ MAHALLE'NİN İHTİYAÇ VE SORUNLARI NELERDİR? BU BAĞLAMDA YEREL YÖNETİMLERDEN NELER BEKLERSİNİZ? MAHALLE İLE İLGİLİ DİĞER DÜŞÜNCELERİNİZ NELERDİR?		

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Soyadı, adı : SAYAN, F. İlkay

Uyruğu : T.C.

Doğum tarihi ve yeri : 04.10.1980

Medeni hali : Evli

Telefon : 0 555 443 29 66

e-mail :ilkay_bakkal@mynet.com.

Eğitim

Derece	Eğitim Birimi	Mezuniyet tarihi
Yüksek lisans	Gazi Üniversitesi	2010
Lisans	Anadolu Üniversitesi	2003
Lise	İstiklal Makzume Anadolu Lisesi	1998

İş Deneyimi

Yıl	Yer	Görev
2003-2005	Mert-Can Mimarlık - Ankara	Mimar
2005-2007	Aktan Mimarlık - Ankara	Mimar
2007 -	Bayındırlık ve İskan Bakanlığı	Mimar

Yabancı Dil

İngilizce

Yayınlar

-

Hobiler

Klasik Türk Müziği, sinema, kitap okumak